

การเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์

นางสาวอุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Movement of “United Front for Democracy against Dictatorship: UDD” under Abhisit
Government

Miss Ubonphan Krachangpho

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Government

Department of Government

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน
เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์

โดย

นางสาว อุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์

สาขาวิชา

การปกครอง

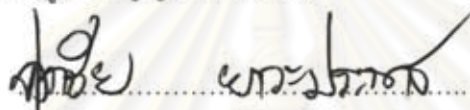
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

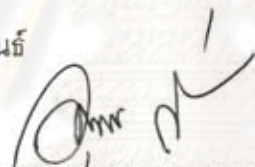
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธัชชัย ยิ้มประเสริฐ

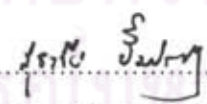
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แก่นักศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

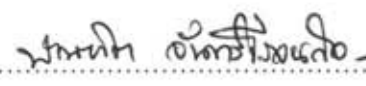

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.สุกชัช ยิวประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธัชชัย ยิ้มประเสริฐ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.บัณฑิต จันทรโรจนกิจ)

อุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์ : การเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน
เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์ (The Movement of "United Front for
Democracy against Dictatorship: UDD" under Abhisit Government) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส ปิ่นตบแต่ง, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, 336 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบองค์กรการ
เคลื่อนไหวทางสังคมผ่านการศึกษาปัจจัยภายในองค์กร กล่าวคือ โครงสร้างขององค์กร แกนนำ
ผู้เข้าร่วม ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวต่อสู้ และการปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก กล่าวคือ พันธมิตร
และการสร้างพันธมิตร รัฐบาลและฝ่ายตรงข้าม ของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ
แห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน

จากการศึกษาขององค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้ง
แผ่นดินในฐานะองค์กรนำการเคลื่อนไหวเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 19 พฤษภาคม
พ.ศ. 2553 พบว่า เป็นการเคลื่อนไหวภายใต้สถานการณ์ที่ปัจจัยภายนอก กล่าวคือ รัฐบาลที่มี
นโยบายการใช้ความรุนแรงและกฎหมายเข้ามาควบคุมการชุมนุม โดยอีกด้านหนึ่งก็มีความ
พยายามในการสอดประสานกับฝ่ายต่อต้านผู้ชุมนุมที่เป็นประชาชน กลุ่ม องค์กรต่างๆ เพื่อลด
ความชอบธรรมของฝ่ายผู้ชุมนุมและดำรงไว้ซึ่งอำนาจของรัฐบาล ประกอบกับปัจจัยภายในนปช.
แดงทั้งแผ่นดินที่แม้ว่าจะมีลักษณะรูปแบบองค์กรด้านที่เป็นทางการ แต่เมื่อเข้าสู่การต่อสู้ผ่าน
ปฏิบัติการทางการเมืองทำให้มองเห็นการขาดการเตรียมการวางแผนเชิงยุทธวิธีที่เป็นระบบ มีการ
กำหนดยุทธวิธีการเคลื่อนไหวลักษณะที่เฉพาะหน้าตามสถานการณ์เป็นหลัก และลักษณะ
ความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการทั้งภายในหมู่แกนนำ แกนนำย่อย และผู้ร่วมชุมนุม ปรากฏจาก
ยุทธวิธีที่มีลักษณะเป็นไปเองทั้งที่ไม่ละเมิดแนวทางนโยบายขององค์กร และส่วนที่เป็นปัญหา
การเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน คือ ยุทธวิธีที่เป็นไปเองและละเมิดแนวทางนโยบายขององค์กร ซึ่งทั้ง
ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกดังกล่าวส่งผลให้นำไปสู่การปราบปรามและประกาศยุติการ
ชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ในที่สุด

ภาควิชา การปกครอง.....

สาขาวิชา การปกครอง.....

ปีการศึกษา 2553.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5080747724 : MAJOR Government

KEYWORDS: Social Movement / Social Organization / Strategy.

Ubonphan Krachangpho: The Movement of "United Front for Democracy against Dictatorship: UDD" under Abhisit Government. Thesis Advisor: Assistant Professor Prapat Pintobtang, Ph.D., Thesis Co-Advisor: Assistant Professor Suthachai Yamprasert, Ph.D.,

This thesis is principle purported to study the form of the social movement by studying the internal factors, which are the organization structure, leaders, attendants, movement strategies, and the reaction with the external factors, which are alliance and alliance creation, government and the opponents of United Front for Democracy against Dictatorship: UDD Red in the land.

The outcome of the study show that the movement of UDD Red in the land during March 12th, - May 19th, 2010 is based on the situation caused by external factors, that is the government who has the policies to control the rally by violence and law and trying to deal with the opponent of the attendants: individual, and any organizations for reduce the righteousness of the rally and sustain the power of the government, compound with internal factors. Despite being the formal organization, UDD Red in the land lack of systematic strategies planning so when attending to the fighting by political action, they pointed the principle strategy of movement base on the confronting situations. Furthermore, UDD Red in the land has the informal form of the relationship between leaders, minor leaders and attendants which cause to appear the autonomous strategy despite not breaking the roles or policies. The observable problem of the movement is autonomous strategy and breaking the policies of the organization. The aforementioned internal and external factors are finally caused to suppression and terminate the rally on May 19th, 2010.

Department : ..Government.....	Student's Signature <i>Ubonphan Krachangpho</i>
Field of Study : ..Government.....	Advisor's Signature <i>Prapat Pintobtang</i>
Academic Year : ..2010.....	Co-Advisor's Signature <i>Suthachai Yamprasert</i>

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมด้วย ความกรุณาจาก ผศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง และผศ.ดร.สุธาสัย ยิ้มประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ ศ.ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี ดร.บัณฑิต จันทรโรจนกิจ ที่สละเวลามาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อม กับชี้แนะประเด็นที่น่าสนใจและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึง บุคคลสำคัญอีกท่านหนึ่ง คือ คุณวันเฉลิม เปรมปลื้มที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิด และกระตุ้นเตือน จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงดังที่ปรากฏออกมา

ขอขอบพระคุณแกนนำกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน บุคคลที่เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และ ขอขอบพระคุณหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุน สนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า และทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้เปี่ยมล้นไปด้วยความรักและ เมตตา ทั้งการหยิบยื่นโอกาสทางการศึกษา การให้อิสระในการเลือกทางเดินชีวิตด้วยตนเอง และ การเป็นกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ในทุกช่วงจังหวะของชีวิตจนกระทั่งทำให้ข้าพเจ้ามาถึงวันนี้ได้ กราบ ระลึกถึงคุณพระครูโชติวัตรวิมล เจ้าอาวาสวัดคลองตาลอง ผู้เปี่ยมด้วยความเมตตาอบรมสั่งสอน ให้เกิดสติปัญญาและแสงสว่างในชีวิต เบญจมาศ กระจ่างโพธิ์ นางสาวผู้เปี่ยมด้วยน้ำใจไมตรีเป็น กัลยาณมิตรที่เกื้อกูลกันตลอดมาทั้งชีวิต ศศิวรรณ ประสานศักดิ์ เพื่อนผู้เป็นกำลังใจที่ดีและคอย อยู่เคียงข้างทั้งยามทุกข์และสุข เพื่อนนิสิตปริญญาโท รวมถึงเพื่อนๆ กลุ่มอื่นๆ ทุกคนที่คอยให้ กำลังใจและคำแนะนำด้วยดีมาตลอด ทั้งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและงานวิจัยชิ้นนี้ของข้าพเจ้าไม่มากนัก

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	4
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.7 สมมติฐานการวิจัย.....	7
1.8 วิธีการศึกษาวิจัย.....	7
1.9 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย.....	9
2 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 บทนำ.....	10
2.2 แนวคิด ทฤษฎีและกรอบการวิเคราะห์.....	11
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 ความเป็นมาขององค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน : ความเคลื่อนไหวหลังการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549จนถึงก่อนการประชุมใหญ่วันที่ 12 มีนาคม 2553.....	31
3.1 บทนำ.....	31
3.2 การเคลื่อนไหวหลังการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549.....	31
3.3 การเกิดขึ้นของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ(นปก.).....	47
3.4 การเคลื่อนไหวไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 และผลักดันให้มี การจัดการเลือกตั้ง.....	53

บทที่	หน้า
3.5 การขึ้นมาของรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพรรคพลังประชาชนกับการเคลื่อนไหวแก้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550.....	57
3.6 นปช.กับการตอบโต้การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย.....	59
3.7 ความจริงวันนี้-ความจริงวันนี้สัญญา.....	69
3.8 ความจริงวันนี้สัญญา-แดงทั้งแผ่นดิน.....	73
3.9 เหตุการณ์เมษายนเด็ด.....	83
3.10 การกลับมาเคลื่อนไหวของขบวนการหลังเมษาเด็ด.....	87
3.11 การเคลื่อนไหวโดยการถวายเป็นปฏิภาณ.....	91
3.12 แดงสยาม.....	94
3.13 โรงเรียนผู้ปฏิบัติงานแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน.....	96
3.14 การเคลื่อนไหวหลังถวายฎีกาถึงก่อนการประชุมใหญ่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553.....	103
3.15 สรุป.....	108
4 การชุมนุมใหญ่ที่นำโดยแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน : เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 จนถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553.....	110
4.1 บทนำ.....	110
4.2 การเตรียมการก่อนการประชุมใหญ่.....	110
4.3 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2553.....	113
4.4 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2553.....	122
4.5 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 28-29 มีนาคม พ.ศ. 2553	128
4.6 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2553.....	131
4.7 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2553.....	134
4.8 เหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553.....	142

บทที่	หน้า
4.9 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2553.....	143
4.10 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 21 เมษายน พุทธศักราช 2553 ถึง วันที่ 28 เมษายน พุทธศักราช 2553.....	146
4.11 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2553.....	153
4.12 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553.....	160
4.13 สรุป.....	164
5 บทวิเคราะห์และสรุป.....	176
5.1 ความเป็นมาก่อนเกิดนปช.แดงทั้งแผ่นดิน.....	176
5.2 การเกิดแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน.....	177
5.3 การเกิดแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน : การปรับเปลี่ยนองค์กรและการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์.....	184
5.4 การพิจารณาลักษณะองค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดินจากปฏิบัติการทางการเมือง คือ การชุมนุมใหญ่ช่วงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553.....	187
6 สรุปและข้อเสนอแนะในการศึกษา.....	216
6.1 สรุป.....	216
6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา.....	218
รายการอ้างอิง.....	219
ภาคผนวก.....	243
ภาคผนวก ก.....	244
ภาคผนวก ข.....	290
ภาคผนวก ค.....	306
ภาคผนวก ง.....	312
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	336

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้ทำลายหลักการประชาธิปไตย ฉีกรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ทำให้กลุ่มนักกิจกรรมและประชาชนผู้รักประชาธิปไตยจำนวนหนึ่งออกมาแสดงพลังต่อต้านการทำรัฐประหารแม้จะอยู่ภายใต้กฎอัยการศึก นอกจากนั้นรัฐประหารยังโค่นล้มรัฐบาลพรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรที่มาจากกรเลือกตั้งลงไป สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มคนและประชาชนผู้ที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายของรัฐบาลพรรคไทยรักไทยที่มีอยู่จำนวนมาก แต่ในช่วงแรกมีเพียงคนจำนวนหนึ่งเริ่มออกมาเคลื่อนไหว โดยเริ่มจากเคลื่อนไหวร่วมกับกลุ่มผู้รักประชาธิปไตย ต่อมาได้จัดกิจกรรมขึ้นเองภายใต้ชื่อต่างๆ อาทิเช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ เป็นต้น หลังจากนั้นกลุ่มนักการเมืองสังกัดพรรคไทยรักไทยก็เริ่มออกมาเคลื่อนไหวบนท้องถนนบ้าง

เมื่อกลุ่มนักการเมืองออกมาเคลื่อนไหว เนื่องด้วยความพร้อมในการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ ทั้งกำลังคนและเงิน เป็นเหตุให้กลุ่มกิจกรรมที่มีการรวมตัวกันอย่างหลวมๆ อยู่ก่อนนั้นแล้ว ตัดสินใจผนึกกำลังกับกลุ่มนักการเมืองเมื่อได้รับการติดต่อขอประสานความร่วมมือกัน ภายใต้ชื่อองค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) โดยมีความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มต่างๆ ภายในในลักษณะเครือข่ายหลวมๆ มีอิสระในการทำกิจกรรมค่อนข้างมาก เนื่องจากแต่ละกลุ่มมีจุดมุ่งหมายในการเคลื่อนไหวแตกต่างกัน ต่อมาก็เปลี่ยนชื่อองค์กรเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตามสถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ลักษณะความสัมพันธ์ภายในองค์กรก็ยังคงเป็นไปในรูปแบบเดิม จนกระทั่งเข้าสู่ช่วงการเลือกตั้งโดยต่อมาพรรคพลังประชาชนซึ่งก็คือพรรคที่ดั่งขึ้นใหม่แทนพรรคไทยรักไทยเดิมที่ถูกยุบไปจากคณะรัฐประหารนั่นเอง ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

บทบาทนปช. หลังพรรคพลังประชาชนชนะการเลือกตั้งนั้นก็ยังคงเคลื่อนไหวต่อไป แต่บทบาทหลักอยู่ที่แกนนำฝ่ายประชาชนเพราะฝ่ายนักการเมืองเข้าไปทำงานในสภา โดยนปช. เคลื่อนไหวภายใต้ประเด็น คือ การเรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ที่บังคับใช้อยู่ก่อนที่คณะรัฐประหารจะฉีกทำลายลงไปแล้วร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 และมีผลบังคับใช้อยู่ในขณะนี้ขึ้นมาแทน แต่ก็ต้องประสบกับข้อจำกัด คือ ฝ่ายนักการเมืองผลักดันประเด็นดังกล่าวด้วยความล่าช้าเพราะนั่นหมายถึงการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งฝ่ายนักการเมืองทราบดีว่าต้องใช้ทรัพยากรมหาศาล ทั้งยังข้อจำกัดที่ฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ต่อต้านรัฐบาลและ

พรรคการเมืองภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรที่เคลื่อนไหวตั้งแต่ก่อนเกิดรัฐประหาร ซึ่งเมื่อพรรคการเมืองเครือข่ายของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณประสบชัยชนะกลับสู่อำนาจอีกครั้งก็เริ่มปรากฏตัวต่อต้านขึ้น จนกระทั่งมีการประกาศชุมนุมยืดเยื้อและมีข้อเรียกร้องในการขับไล่รัฐบาล ซึ่งทำให้ประเด็นการแก้รัฐธรรมนูญทำให้เลือนรางไป ซึ่งนปช.ก็ได้รับตัวตามสถานการณ์โดยหันมาขับเคลื่อนไหวประเด็นลดความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยแทน

การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีมาตรการที่เข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ จากสงครามเก้าทัพเพื่อยึดพื้นที่รัฐบาลปักหลักชุมนุมยืดเยื้อ มาสู่การยึดสถานีโทรทัศน์ และการยึดทำเนียบรัฐบาล ต่อมาก็เกิดเหตุการณ์ปะทะกับเจ้าหน้าที่รัฐที่หน้ารัฐสภาในวันที่ 7 ตุลาคม จนกระทั่งการยึดสนามบินสุวรรณภูมิเป็นที่ปักหลักชุมนุม ซึ่งรัฐบาลไม่สามารถมีมาตรการมาจัดการกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้สำเร็จ กลับดูเหมือนว่ากลไกรัฐอีกด้านหนึ่งหนุนเสริมการเคลื่อนไหวดังกล่าวอย่างสอดคล้องกัน เนื่องจากการเคลื่อนไหวดังกล่าวส่งผลให้สมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีถูกศาลรัฐธรรมนูญปลดจากตำแหน่งด้วยคดีเล็กน้อย การบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ไม่เป็นผล การที่ผู้นำเหล่าทัพออกมาแสดงความคิดเห็นให้นายกรัฐมนตรีลาออกผ่านหน้าจอโทรทัศน์ในสมัยสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ซึ่งระหว่างนี้ได้สร้างความไม่พอใจต่อประชาชนจำนวนมากและเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจรัฐบาล เมื่อเกิดรายการความจริงวันนี้สัจจะซึ่งแกนนำฝ่ายการเมืองของนปช.เป็นตัวหลักในการจัดงาน ประชาชนที่รู้สึกคับแค้นใจกับปฏิบัติการทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยซึ่งบางส่วนที่เป็นส่วนมากสนับสนุนรัฐบาลอยู่ก่อนแล้วก็ปรากฏตัวขึ้นจำนวนมาก ในนามที่รู้จักอย่างเป็นทางการครั้งแรกว่า "คนเสื้อแดง"

ต่อมารัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะซึ่งเป็นผลจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยขึ้นสู่อำนาจ ได้เกิดปรากฏการณ์ที่ประชาชนสวมเสื้อสีแดงออกมาต่อต้านรัฐบาลและบุคคลที่สนับสนุนรัฐบาล ซึ่งมีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยรวมอยู่ด้วย ในพื้นที่หลายจังหวัด ด้านแกนนำนปช.ก็จัดกิจกรรมระดมพลชุมนุมขับไล่รัฐบาลจนกระทั่งประกาศระดมพล 3 แสนคนเพื่อโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยที่เชื่อว่าอยู่เบื้องหลังปัญหาอันวุ่นวายทางการเมืองช่วงกว่า 2 ปีที่ผ่านมา ในช่วงปลายเดือนมีนาคมและชุมนุมยืดเยื้อมาถึงกลางเดือนเมษายนแต่ประสบกับความพ่ายแพ้ รัฐบาลใช้กำลังทหารเข้าล้อมปราบแกนนำจึงตัดสินใจประกาศยุติการชุมนุม แต่หลังจากนั้นขบวนการคนเสื้อแดงก็สามารถกลับมารวมตัวเคลื่อนไหวได้ในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งบทบาทการนำหลักยังอยู่ที่ฝ่ายนักการเมืองโดยเฉพาะ "สามเกลอ" ประกอบด้วย วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ และณัฐวุฒิ ใสยเกื้อที่มีชื่อเสียงเป็นที่

ยอมรับจากการจัดรายการความจริงวันนี้ทางสถานีโทรทัศน์ NBT จนมีเวทีความจริงวันนี้สัญจรในเวลาต่อมาที่สามารถระดมคนได้จำนวนมหาศาลดังได้กล่าวไปแล้ว

ต่อมาถึงจุดที่เกิดความขัดแย้งในหมู่แกนนำฝ่ายนักการเมืองและฝ่ายประชาชนภายในนปช. จากประเด็นการประกาศเคลื่อนไหวโดยการถวายเป็นกุศลของวีระ มุสิกพงศ์โดยไม่ผ่านการปรึกษาหารือในหมู่แกนนำ จึงนำมาสู่การปรับองค์กรครั้งใหญ่เกิดเป็นองค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินขึ้น หลังจากนั้นมีการจัดกิจกรรมและพัฒนาองค์กรเรื่อยมา รวมระยะเวลาประมาณ 8 เดือนนับจากที่นปช. แดงทั้งแผ่นดินมีแนวทางนโยบายประกาศสู่สาธารณชนอย่างชัดเจน จนเข้าสู่การประกาศชุมนุมใหญ่เพื่อกดดันให้รัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะยุบสภา โดยประกาศระดมพล 1 ล้านคน เริ่มขึ้นในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 แล้วสิ้นสุดด้วยการถูกล้อมปราบและสลายการชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

จะเห็นได้ว่าการที่องค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินที่เป็นองค์กรนำการเคลื่อนไหวของขบวนการทางสังคมขนาดใหญ่โตมากที่สุดจักกันขึ้นมา ขบวนการคนเสื้อแดงนั้น มีความน่าสนใจทั้งด้านพัฒนาการและลักษณะรูปแบบของกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม เนื่องจากการเคลื่อนไหวของขบวนการคนเสื้อแดงภายใต้การนำของนปช. แดงทั้งแผ่นดินส่งผลต่อพัฒนาการประชาธิปไตยของไทยอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงต้องการศึกษาขององค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินในฐานะที่เป็นองค์กรนำการเคลื่อนไหวของขบวนการคนเสื้อแดง โดยศึกษาการเกิดขึ้น พัฒนาการ และการก่อรูปจนมาเป็นองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินว่าคืออะไร โดยเน้นศึกษาลักษณะองค์กรเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินในการชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 และสิ้นสุดลงในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยการชุมนุมใหญ่ซึ่งเป็นปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือข้อเรียกร้องขององค์กรนั้น มีการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มพลังต่างๆทั้งภายใน และภายนอกองค์กร นปช. แดงทั้งแผ่นดิน การศึกษาเพื่อให้เข้าใจลักษณะรูปแบบขององค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงจะทำการศึกษาผ่านการพิจารณาปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรประกอบการทำความเข้าใจ

1.2 คำถามในการวิจัย

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน คือ อะไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบขององค์กรเคลื่อนไหวทางสังคมผ่านการศึกษาปัจจัยภายในองค์กร กล่าวคือ โครงสร้างขององค์กร แกนนำ ผู้เข้าร่วม ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวต่อสู้ และการปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก กล่าวคือ พันธมิตรและการสร้างพันธมิตร รัฐบาลและฝ่ายตรงข้าม ของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาลักษณะขององค์กรทางสังคมผ่านการเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน โดยเริ่มตั้งแต่การก่อตัวของขบวนการภายหลังการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จนการประชุมใหญ่ที่เริ่มเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่สิ้นสุดในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยแบ่งช่วงการเคลื่อนไหวออกเป็น 2 ช่วง คือ

1. ช่วงการก่อตัวขององค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน คือ ตั้งแต่หลังรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 - ก่อนการประชุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553

2. ช่วงการศึกษาลักษณะองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินผ่านปฏิบัติการทางการเมือง คือ ตั้งแต่การประชุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 – วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้

ระบอบอำมาตยาธิปไตย¹ ในที่นี้จะพิจารณาความหมายของระบอบอำมาตยาธิปไตยของขบวนการภายใต้การนำของนปช. และ นปช. จนมาถึง นปช. แดงทั้งแผ่นดิน ออกเป็น 3 ช่วงเวลา กล่าวคือ

¹ ขอขอบพระคุณ วันเฉลิม เปรมปลื้ม ที่ให้ข้อคิดและเสนอแนะในประเด็นนี้

1) ช่วงหลังรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2553 จนถึงก่อนการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในช่วงเวลานี้คำว่าระบอบอำมาตยาธิปไตยถูกหยิบขึ้นมาใช้อธิบายระบบโครงสร้างทางการเมืองหลังเกิดรัฐประหารโดยนักวิชาการและนักกิจกรรมทางสังคม แทนการอธิบายปัญหาทางการเมืองที่ยึดติดกับตัวบุคคลจากวาทกรรม "ระบอบประชาธิปไตย" ที่เริ่มใช้โดยกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ แต่ความหมายที่เป็นความเข้าใจภายในขบวนการในเวลานี้ ระบอบอำมาตยาธิปไตยก็ยังเป็นในลักษณะตัวบุคคล คือ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ที่ถูกมองว่าเป็นต้นเหตุของปัญหาทางการเมืองไทยมาอย่างยาวนานอยู่ต่อไป

2) ช่วงการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจนถึงก่อนเกิดนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งเมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาเคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยมีองค์กรต่างๆ อาทิเช่น องค์กรอิสระ ตุลาการ หรือกองทัพมีท่าทีที่สนับสนุนหรือดำเนินการสอดคล้องกับข้อเรียกร้องของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย อาทิเช่น การเรียกร้องตุลาการวิวัฒน์ การเรียกร้องให้กองทัพออกมายุติปัญหา เป็นต้น ทำให้ภาพระบอบอำมาตยาธิปไตยชัดเจนมากขึ้นไปกว่าเฉพาะพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ แต่มีฐานะเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายชนชั้นนำที่ผนึกกำลังกันเพื่อขัดขวางพัฒนาการประชาธิปไตยที่อำนาจมาจากประชาชน เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในการเคลื่อนไหวของขบวนการ ส่งผลให้นปช.ยกเป็นยุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวใหญ่เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 แต่ยังไม่มีความชัดเจนในทั้งด้านความหมายและยุทธศาสตร์การต่อสู้ พิจารณาจากไม่มีความเชื่อมโยงกันในเชิงยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการต่อสู้อย่างเป็นระบบ จนต้องประสบกับความพ่ายแพ้ในการชุมนุมเดือนเมษายน พ.ศ. 2552

3) ช่วงการเกิดนปช.แดงทั้งแผ่นดินหลังความขัดแย้งเรื่องการถวายฎีกาจนถึงสิ้นสุดการชุมนุม 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ช่วงเวลานี้มีการให้ความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นทั้งความหมายเฉพาะอันหมายถึงระบบโครงสร้างที่กดทับสังคมไทยมาอย่างยาวนานผ่านเอกสารที่เป็นทางการของโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน และเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนมากขึ้น เป็นการรื้อโครงสร้างความสัมพันธ์ทางอำนาจแบบเดิมที่ถูกเรียกแทนว่าเป็น "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" ให้สังคมการเมืองหลังการต่อสู้เป็นสังคมที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริงภายใต้การปกครองที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และมีความพยายามยึดโยงผู้ถูกกดขี่ทั้งมวลภายใต้ระบอบอำมาตยาธิปไตยครอบงำอยู่ไม่ว่าชนชั้นใด ภายใต้วาทกรรม "ไพร่" โดยมีศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามเป็น "อำมาตย์"

เพราะฉะนั้น "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" ในความหมายของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน นั้น จึงมีลักษณะเป็นการสร้างวาทกรรม อันหมายถึง การสร้างศัตรูคู่ตรงข้ามที่เป็นตัวขัดขวาง พัฒนาการประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระ ประมุข เพื่อยึดโยงผู้คนจำนวนมากที่รู้สึกถึงการถูกกดขี่หรือกดทับจากโครงสร้างทางการเมืองซึ่ง ถูกเรียกว่า "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" ครอบงำอยู่นั้น ให้เข้ามาร่วมต่อสู้เปลี่ยนแปลงสังคม โดยไม่ สังกัดชนชั้น ความหมายของระบอบอำมาตยาธิปไตยของนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงไม่ใช่ระบอบอำ มาตยาธิปไตย(bureaucratic polity)ในความหมายของFred Riggs(1966) หรือความหมายที่ตรง ตามหลักวิชาการที่นักวิชาการเคยได้อธิบายไว้แต่ประการใด ซึ่งประเด็นด้านอุดมการณ์ในการต่อสู้ และการสร้างวาทกรรมต่างๆในขบวนการผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาอย่างเจาะลึกเพื่อเป็นประโยชน์ ต่อวงวิชาการต่อไป

รัฐไทยใหม่ หมายถึง รัฐประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีการใช้ กฎหมายอย่างศักดิ์สิทธิ์ เสมอภาค และเป็นธรรมไม่มีลักษณะเป็นการบังคับใช้กฎหมายแบบสอง มาตรฐาน โดยไม่มีระบอบอำมาตยาธิปไตยครอบงำการเมืองไทย ดังเช่นรัฐไทยเก่าที่ผ่านมา เป็น การเสนอวาทกรรมในการต่อสู้ทางการเมืองของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

เป้าหมาย หมายถึง สิ่งที่ต้องการต้องการบรรลุหรือไปให้ถึง ซึ่งมีทั้งเป้าหมาย ระยะยาว ระยะกลาง และระยะเฉพาะหน้า โดยเป้าหมายแต่ละระยะนั้นถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายระยะยาวซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

ยุทธศาสตร์ หมายถึง พื้นที่ในการทำงานเพื่อให้บรรลุและสอดคล้องกับ เป้าหมายขององค์กร

ยุทธวิธี หมายถึง เครื่องมือทั้งหมดที่กลุ่มมีและถูกนำมาใช้เพื่อเรียกร้องต่อ ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนซึ่งตกเป็นเป้าหมายของการเรียกร้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทำความเข้าใจพัฒนาการและการก่อตัวจนเป็นองค์กรของแนวร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน

2. เพื่อทำความเข้าใจลักษณะโครงสร้างองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินผ่านปฏิบัติการทางการเมือง โดยพิจารณาอิทธิพลจาก ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกองค์กร

1.7 สมมติฐาน

ขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่มีลักษณะองค์กรแบบไม่เป็นทางการ โครงสร้างภายในองค์กรมีลักษณะเป็นเครือข่าย และมีการทำแนวร่วมกับพันธมิตรที่หลากหลาย ปัจเจกบุคคลผู้เข้าร่วมมีความหลากหลาย ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวมีพลวัตไปตามปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายต่อต้านขบวนการฯ จุดหมายของขบวนการมีความหลากหลายไปตามเครือข่ายขององค์กรต่างๆ ที่เข้าร่วม แต่มีจุดหมายร่วมกันคือ การขับไล่รัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และการล้มล้าง “ระบอบอำมาตยาธิปไตย”

1.8 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาองค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แต่งตั้งแผ่นดิน เป็นการศึกษาระบบการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive Analysis Methods) โดยแบ่งวิธีการดำเนินการศึกษาออกเป็น 3 วิธี คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research)

1.1 กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 เอกสารเกี่ยวกับขบวนการ

- เอกสารชั้นต้น (Primary source) ได้แก่ แถลงการณ์ต่างๆ ข้อมูลเหตุการณ์ที่รวบรวมจากหนังสือพิมพ์

- เอกสารชั้นรอง (Secondary source) ได้แก่ บทความ วารสาร หนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (In-depth interview) โดยส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์แกนนำหรือบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจองค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) แต่งตั้งแผ่นดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งเป็น

1 แกนนำกลุ่มต่างๆ ช่วงการก่อตัวที่เริ่มจากแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.)

-บรรณกิจ ทองสุข : แกนนำกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ

-ณัฐวุฒิ ดั่งวงนิต : แกนนำกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ

-โชติศักดิ์ อ่อนสูง : แกนนำเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร

-ปรัชญา สุรกำจรโรจน์ : ผู้ร่วมก่อตั้งเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร
และกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย

-ชัยนรินทร์ กุหลาบอ่ำ : แกนนำกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์

-สันต์ หัตถิรัตน์ : แกนนำกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตย

-ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ : แกนนำกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตย และ
แกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) รุ่น 2

-สุธัชชัย ยิ้มประเสริฐ : นักวิชาการผู้ร่วมก่อตั้งแนวร่วมประชาธิปไตยขับ
ไล่เผด็จการ (นปก.)

-สมยศ พุกฆาเกษมสุข : แกนนำกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยและแกน
นำแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) รุ่น 2

-สมบัติ บุญงามอนงค์ : แกนนำเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร แกน
นำกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ และแกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) รุ่น 2

-สุรชัย ตำนานวัฒนาอนุสรณ์ : แกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ
(นปก.)รุ่น 2 และแกนนำกลุ่มแดงสยาม

-จักรภาพ เพ็ญแข : แกนนำกลุ่มพีทีวีและผู้ร่วมก่อตั้งแนวร่วม
ประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.)

2 แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ที่เป็นแกนนำส่วนกลางมีอำนาจตัดสินใจ

-จรัล ดิษฐาอภิชัย

-แหวง ไตจิราการ

-ธิดา ถาวรเศรษฐ์

-นิสิต สิ้นฤดูไพร

-ขวัญชัย สาระคำ

-ชินวัฒน์ หาบุญพาด

-มานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ

3 แกนนำส่วนภูมิภาค ซึ่งส่วนนี้มีข้อจำกัดในการสัมภาษณ์ คือ แกนนำผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่รับผิดชอบเขตพื้นที่ภาคอีสานเป็นหลัก

-อุบลกาญจน์ อมรสิน : แกนนำจังหวัดอุบลราชธานีและรองประธานเครือข่ายคนเสื้อแดงภาคอีสาน 19 จังหวัด

-ศักดิ์รินทร์ กองแก้ว : แกนนำจังหวัดนครราชสีมา

-คุณโอ (นามแฝง) : ผู้ประสานงานในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน

3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเข้าสังเกตการณ์กิจกรรมต่างๆของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม – 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

1.9 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการศึกษา คำถามการศึกษา ขอบเขตและวิธีการศึกษา

บทที่ 2 กรอบแนวคิดและทฤษฎี

บทที่ 3 ความเป็นมาขององค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน: ความเคลื่อนไหวหลังการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จนถึงก่อนการชุมนุมใหญ่ที่เริ่มในวันที่ 12 มีนาคม 2553

บทที่ 4 การชุมนุมใหญ่ที่นำโดยแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน : เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 จนถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

บทที่ 5 บทวิเคราะห์

บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

2.1 บทนำ

การศึกษาแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แต่งตั้งแผ่นดินในฐานะองค์กรนำของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมคือขบวนการคนเสื้อแดงนั้น งานวิจัยชิ้นนี้ต้องการศึกษาองค์กรในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการระดมทรัพยากร กำหนดยุทธศาสตร์-ยุทธวิธี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นหลัก

ในบทนี้จึงเป็นการสำรวจกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับองค์กร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบในการศึกษาและวิเคราะห์ โดยเนื้อหาในบทนี้ประกอบด้วย

1) แนวคิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม(Social Movement)

1.1 คำนิยามของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม(Social Movement)

1.2 แนวการวิเคราะห์ขบวนการทางการเมืองและสังคม(Political and Social Movement Approach)

1.3 การนำทฤษฎีระดมทรัพยากร(Resource Mobilization)มาใช้ในการศึกษาองค์กรเคลื่อนไหวทางสังคม

1) นิยามความหมายขององค์กร

2) ลักษณะโครงสร้างองค์กร

2) กรอบการวิเคราะห์

3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 แนวคิด ทฤษฎี และกรอบการวิเคราะห์

1. แนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement)

1.1 คำนิยามของขบวนการทางสังคม (Social movement)

การศึกษารูปแบบการกระทำร่วมที่เรียกว่า “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม” (social movement) ได้รับความสนใจจากนักวิชาการทางด้านสังคมวิทยาและรัฐศาสตร์เป็นจำนวนมาก และพยายามให้คำจำกัดความของคำว่า “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม” (Social movement) ที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่

พฤทธิสถาน ชูมพล (2546 : 337) อธิบายว่า ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม หมายถึง การเชื่อมโยงปัจเจกบุคคลจำนวนมากพอสมควรเข้าด้วยกัน เป็นผู้กระทำการรวมหมู่ (Collective Actor) โดยที่ปัจเจกบุคคลเหล่านั้น เข้าใจว่าตนมีผลประโยชน์ร่วม หรือทำไปแล้วมีความมีตัวตน หรือ อัตลักษณ์ (Identity) เดียวกัน ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแตกต่างจากผู้กระทำการรวมหมู่ประเภทอื่น เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มผลักดัน ตรงที่ใช้หรือพูดว่าจะใช้การระดมมวลชน (Mass Mobilization) เป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจกดดันสังคม และแตกต่างจากการรวมหมู่ (Collectivities) อื่นๆ หรือ สโมสร (Club) ตรงที่มีเป้าหมายหลักในอันที่จะปกป้องหรือเปลี่ยนแปลงสังคมหรือฐานะทางกลุ่มในสังคมเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นๆ

สุวิดา ธรรมณีวงษ์ (วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ธันวาคม 2543-พฤษภาคม 2544: 33-34) มองขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมว่า เป็นขบวนการเรียกร้องของคนจำนวนหนึ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทิศทางที่ตนเองปรารถนา โดยกลุ่มคนจำนวนหนึ่งเหล่านี้อาจมีนับพันหรือนับหมื่น และได้เข้าร่วมเรียกร้องโดยมีการจัดระเบียบทางสังคมอย่างหลวมๆซึ่งแต่ละกลุ่มอาจมีระดับของการมีส่วนร่วมแตกต่างกันออกไป ลักษณะร่วมบางประการของการเคลื่อนไหวทางสังคม คือ ผู้เข้าร่วมเคลื่อนไหวมีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด(goal-oriented)และมีความตั้งใจที่จะทำการเปลี่ยนแปลง(intentional Change)โดยมีอุดมการณ์ร่วมกันว่าการเคลื่อนไหวดังกล่าวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมในทิศทางที่ตนปรารถนา

อานนท์ กาญจนพันธุ์ (2530 : 68) ให้ความหมายของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมไว้ว่า เป็นพลังทางสังคมอย่างหนึ่ง เพราะเป็นขบวนการในการแสดงออกอย่างอิสระและหลากหลายของทั้งกลุ่มบุคคลและปัจเจกบุคคลในส่วนต่างๆของสังคม ทั้งที่จัดตั้งเป็นองค์กรและปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน ซึ่งพยายามผลักดันและเรียกร้องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้าน

ต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับการแข่งขันอำนาจทางการเมือง การสร้างสรรค์ความหมาย คุณค่าและวิถีคิดใหม่ในการดำรงชีวิต ที่มักจะเกิดขึ้นในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้วยการเคลื่อนไหวต่อต้าน การท้าทายทางความคิดและการแสดงอัตลักษณ์ การปลุกจิตสำนึก การแสวงหาการพัฒนาทางเลือกและการผลักดันเรียกร้องสิทธิใหม่ๆของกลุ่มชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ในเวทีประชาสังคม และในเวทีประชาคมโลกอย่างเชื่อมโยงกัน

ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2545 : 8) กล่าวว่า ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม คือ การกระทำการรวมหมู่ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือไม่มีผลเปลี่ยนแปลงสังคมตั้งแต่เริ่มแรกก็ได้ แต่เมื่อขบวนการแข็งแกร่งมากขึ้นขยายออกไป หรือมีความยั่งยืน ก็อาจเปลี่ยนทั้งระบบค่านิยม (Value) สถาบัน (Institution) และความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างกลุ่มต่างๆ หรือระหว่างรัฐกับประชาชนได้ โดยการเข้าร่วมขบวนการของประชาชนส่งผลเป็นการเปลี่ยนแปลงตัวผู้เข้าร่วมได้อย่างสำคัญ โดยกระตุ้นความตื่นตัว และจิตสำนึกทางการเมืองพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ มิติทางการเมืองบทบาทของตนเองในสังคมและในจักรวาล โดยผ่านกิจกรรมต่างๆในขบวนการทางสังคม เช่น การเดินขบวนหรือการสร้างเครือข่ายระหว่างกัน

Sidney Tarrow (1998: 1-5) ได้ให้นิยามของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมว่าเป็นความท้าทายรวมหมู่โดยประชาชนมีจุดมุ่งหมายพื้นฐานในทางตรงกันข้ามและเป็นปฏิปักษ์กับชนชั้นนำ (elites) ฝ่ายตรงข้าม (opponent) และผู้มีอำนาจ (authorities) โดยมีลักษณะพื้นฐานของการเคลื่อนไหว (movement) ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่

1. การท้าทายรวมหมู่ (Collective challenge)
2. จุดประสงค์ร่วม (Common purpose)
3. ความสมานฉันท์ (Social solidarity)
4. การสนับสนุนการกระทำรวมหมู่ (Sustaining interaction)

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเมืองแห่งการต่อสู้ (contentious politics) ของประชาชน (ordinary people) กับฝ่ายตรงข้ามทั้งหลาย ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อจำกัด (constraints) และโอกาส (opportunities) หลายประการทำให้เกิดแรงจูงใจต่างๆแก่ตัวแสดงทางสังคม (social actor) ที่ไม่มีทรัพยากรของตน โดยทำการต่อสู้ผ่านองค์ประกอบต่างๆของการต่อสู้ (repertoires of contention) และขยายการต่อสู้โดยสร้างนวัตกรรมต่างๆบริเวณชายขอบของสังคม

จากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่าขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมมีลักษณะร่วมกัน ซึ่งในที่นี้จะขออนุญาตนิยามขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ

1. เป็นการกระทำรวมหมู่ของกลุ่มคนที่มีความคิดเห็น ความเชื่อ หรือผลประโยชน์บางประการร่วมกัน
2. โดยจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
3. จุดมุ่งหมายดังกล่าวมีลักษณะตรงข้ามกับชนชั้นนำ รัฐ ฝ่ายตรงข้ามและผู้มีอำนาจ

สำหรับการก่อเกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ฌองส์ บุญสวยขวัญ (2552: 136-137) ได้ยกตัวอย่างการเกิดขึ้นขององค์กรและขบวนการทางสังคม อาทิเช่น

-เกิดจากการรวมตัวกันต่อสู้เพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความชอบธรรมของการเมืองระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน

-ในบางประเทศ มาจากพัฒนาการของขบวนการปลดปล่อยจากการเป็นอาณานิคม

-บางองค์กรเกิดจากขบวนการที่ทำทลายหรือต่อต้านระบอบเสรีนิยมใหม่ (Neo-liberal) โดยเฉพาะอย่างยิ่งขบวนการของคนชายขอบที่เชื่อมโยงเครือข่ายเป็นขบวนการทางสังคมต่อสู้กับรัฐที่ร่วมกับทุนหรือระบบตลาดเอาเปรียบประชาชน

-บางขบวนการอาจเกิดจากการปรับตัวของโครงสร้างทางสังคม เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจจะดับมหภาคที่ส่งผลให้ประชาชนรวมตัวกันขึ้น เพื่อรองรับกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต เป็นต้น

1.2 แนวการวิเคราะห์ขบวนการทางการเมืองและสังคม (Political and social movement approach)

เอกพล เลียงดั่ง ได้สรุปแนวการศึกษาและวิเคราะห์ขบวนการทางสังคมและการเมืองต่างๆที่เกิดขึ้นว่า มีทฤษฎีและแนวคิดจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น ทฤษฎีพฤติกรรมร่วมแบบดั้งเดิม (Classical Collective Behavior Theory) ที่ใช้แนวการวิเคราะห์ทางด้านจิตวิทยาสังคมช่วยในการอธิบายการเกิดและพัฒนาพฤติกรรมรวมหมู่ (Collective

Behavior) ประเภทต่างๆซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีการลิดรอน (Deprivation Theory) ทฤษฎีมวลชน-สังคม (Mass-Society Theory) ทฤษฎีความตึงเครียดเชิงโครงสร้าง (Structural Strain Theory) ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีทฤษฎีอื่นๆที่พัฒนาขึ้นมาเพื่ออธิบายการเกิดขึ้นของขบวนการทางสังคมโดยมีข้อสมมุติฐานหลักที่แตกต่างกันออกไปจากกลุ่มทฤษฎีดั้งเดิมที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้นี้ กล่าวคือ ทฤษฎีที่ถูกพัฒนาขึ้นมาภายหลังมุ่งเน้นไปที่ความมีเหตุผล (Reason) ของผู้เข้าร่วมขบวนการเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น

ทฤษฎีการระดมทรัพยากร (Resource Mobilization) ที่นักสังคมศาสตร์และนักเคลื่อนไหวทางสังคมพยายามสร้างทฤษฎีเพื่ออธิบายปฏิบัติการทางสังคมใหม่ๆที่เกิดขึ้นโดยให้ความสำคัญกับปัญหาในการระดมมวลชน การเลือกใช้ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวต่อสู้ที่มีประสิทธิภาพ และเงื่อนไข ปัจจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและล้มเหลวของขบวนการทางสังคม และให้ความสนใจต่อประเด็นคำถามในเรื่ององค์การการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยเฉพาะในมิติด้านทรัพยากร ผู้นำ และยุทธวิธีการเคลื่อนไหว

ทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง (Political Process Theory) ที่มุ่งตอบคำถามถึงปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดและพัฒนายุทธวิธีเคลื่อนไหวต่อสู้ไปสู่อำนาจภายนอกองค์การการเคลื่อนไหวทางสังคมอันได้แก่ เงื่อนไขโครงสร้างโอกาสทางการเมืองและเงื่อนไขฝ่ายต่อต้านขบวนการทางสังคม

ทฤษฎีการสร้างกรอบวาทกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Framing Theory) โดยมองว่าการที่ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เกิดขึ้นจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของขบวนการนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรและองค์การของขบวนการเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นกับปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การสร้างความหมายใหม่ให้กับสิ่งที่ขบวนการเรียกร้องที่แตกต่างจากความหมายที่มีอยู่เดิมในสังคม เพื่อให้เกิดความสนใจและความตระหนักถึงสิ่งที่ขบวนการเรียกร้อง และนำมาสู่การสนับสนุนจากส่วนต่างๆของสังคมในที่สุด จึงนำแนวทฤษฎีวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมกลับเข้าสู่การอธิบายขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมอีกครั้งหนึ่ง (เอกพล เสียงดง, 2550: 15-30)

1.3 ทฤษฎีการระดมทรัพยากร (Resource Mobilization – RM)

จากที่ได้กล่าวไปแล้วว่า ทฤษฎีการระดมทรัพยากรให้ความสนใจต่อประเด็นคำถามในเรื่ององค์การการเคลื่อนไหวทางสังคม โดยเฉพาะมิติด้านทรัพยากร ผู้นำ และยุทธวิธีการเคลื่อนไหว

McCarthy และZald (1977:1216 อ้างใน ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552: 77-78) อธิบายว่า การวิเคราะห์ขบวนการทางสังคมเกี่ยวข้องกับ"องค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคม"เพราะมีหน้าที่ในการรวบรวมทรัพยากร อันได้แก่ เงิน แรงงาน ความสมานฉันท์ ฯลฯ และสร้างกิจกรรมในการระดมทรัพยากรซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของขบวนการทางสังคม ดังนั้น ความสำเร็จ ล้มเหลว หรือการสร้างผลสะท้อนในการเคลื่อนไหวต่อสู้ของขบวนการทางสังคมจึงขึ้นอยู่กับผู้คนและองค์กรภายนอก นอกจากนี้ องค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคมยังมีภารกิจสำคัญในการคิดค้นนวัตกรรมด้านวิธีการต่อสู้ อันได้แก่ ยุทธวิธีในการระดมผู้สนับสนุน ยุทธวิธีการดึงสาธารณชนให้มาเห็นใจ หรือวิธีการที่ทำให้ผู้ขัดขวางต่อต้านกลายเป็นผู้เป็นกลาง เป็นต้น โดยขบวนการทางสังคมสามารถสร้างหรือใช้บริบทหรือสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่นั้นให้เกิดประโยชน์ต่อขบวนการได้ เช่น พื้นที่สื่อเครือข่ายทางสังคมต่างๆ สถาบันทางสังคมบางอย่าง เป็นต้น

โดยสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจจากทฤษฎีการระดมทรัพยากร เพื่อนำไปศึกษากับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจะเน้นไปที่องค์กรทางสังคม¹ มีรายละเอียดดังนี้

¹ แต่เนื่องจากทฤษฎีการระดมทรัพยากรให้ความสนใจศึกษาตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ผู้นำ การระดมทรัพยากร ยุทธวิธี เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยมองว่าจะช่วยทำให้เข้าใจลักษณะองค์กรตามทฤษฎีการระดมทรัพยากรได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงนำตัวแปรดังกล่าวมาเป็นส่วนประกอบในการศึกษาโดยแยกพิจารณาเป็นปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่มีปฏิสัมพันธ์กับขบวนการเพื่อให้เข้าใจความเป็นองค์กรของการเคลื่อนไหวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ

ปัจจัยภายในประกอบด้วย ผู้นำ ผู้ร่วมชุมนุม ยุทธวิธี มีรายละเอียดดังนี้

ผู้นำ

ผู้นำ/แกนนำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ชี้วัดความเข้มแข็งขององค์กรการเคลื่อนไหว และเป็นผู้กำหนดยุทธวิธีการเคลื่อนไหวขององค์กรและขบวนการทางสังคม หรือผู้นำในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการทางการเมือง(Political Entrepreneurs) ซึ่งหมายถึงการเป็นผู้ชักนำให้ผู้คน ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน ได้มาร่วมทำงาน ร่วมเคลื่อนไหว เพื่อจัดตั้งกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมปรึกษา วางแผนการเคลื่อนไหวและตัดสินใจเคลื่อนไหวร่วมกัน(สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ และ สุรพล มุลละดา, 2544: 35) นอกจากนี้ผู้นำ ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเห็นพ้องร่วมกันในหมู่สมาชิก สร้างความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) ในค่านิยม เป้าหมาย ยุทธวิธี และแนวทางการเคลื่อนไหวต่อสู้ให้กับหมู่สมาชิก และในหมู่แกนนำด้วยตนเอง เพื่อให้การเข้าร่วมในวิถีทางใดทางหนึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันได้ (วรณี พฤทธิถาวร, 2530: 19)

นอกจากนั้นภาวะผู้นำและประสบการณ์การต่อสู้ก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ต่อองค์กรและขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมด้วย ด้วยเหตุว่าผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง เป็นที่ยอมรับของสมาชิก มีความสามารถและทักษะในการจัดตั้งและการระดม และผู้นำ/แกนนำที่มีประวัติหรือประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวต่อสู้มาก่อน ย่อมส่งผลต่อการวางแผนการเคลื่อนไหว และการเลือกใช้ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้ยุทธวิธีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์และบทเรียนของแกนนำที่ได้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการร่วมทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวกับเครือข่ายซึ่งส่งผลกระทบต่อการกำหนดยุทธวิธีการของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่ชัดเจนที่สุด คือ การเลียนแบบรูปแบบการเคลื่อนไหว(Emulation) หรือการเลียนแบบยุทธวิธีการเคลื่อนไหว (กิงกาญจน์ สำนวนเย็น, 2549: 21)

ผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือสมาชิกผู้เข้าร่วมจุดมุ่งหมายเดียวกัน

สมาชิกผู้ร่วมจุดมุ่งหมายเดียวกัน(adherent)คือ ปัจเจกบุคคล และกลุ่มองค์กรที่เชื่อในเป้าหมายร่วมของขบวนการทางสังคม (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552: 79-80)

ยุทธวิธี

ในมิติของยุทธวิธีการเคลื่อนไหว วิธีหลักเพื่อให้บรรลุจุดหมาย เป้าประสงค์ ผลประโยชน์และความต้องการของขบวนการทางสังคมคือ การใช้การกระทำร่วม(Collective action)ด้วยยุทธวิธีขัดขวางระบบปกติ(disruptive tactics) เช่น การระดมมวลชนและผู้สนับสนุน(mass mobilization) การสร้างอัตลักษณ์ร่วมของผู้คนในขบวนการ(Collective identity) การสร้างเหตุการณ์การชุมนุมประท้วง เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นนอกพื้นที่และช่องทางระบบการเมืองปกติ มีลักษณะการเคลื่อนไหวที่ขัดแย้งกับโครงสร้างสถาบันที่ฝังรากลึกฐานในสังคม ซึ่งนำไปสู่การต่อต้านขัดขวางและการปราบปรามโดยรัฐหรือฝ่ายต่อต้านขัดขวางขบวนการทางสังคม(Counter-Movement) กิจกรรมการเคลื่อนไหวต่อสู้จึงเรียกร้องความเอจิงเอจัจ ความผูกพันและความเป็นปึกแผ่นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้คนที่เดือดร้อนผ่านกระบวนการสร้างจิตสำนึกร่วม ฐานทรัพยากรสำหรับการเคลื่อนไหวจึงอยู่ที่การระดมผู้คน เพราะขบวนการทางสังคมไม่สามารถเข้าถึง ครอบครอง และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในระบบการเมืองปกติได้

รูปแบบ ลักษณะและการจัดประเภทยุทธวิธีการเคลื่อนไหว โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆในการระบุถึงความแตกต่างในแต่ละวิธี ได้แก่ ระดับของการท้าทาย (challenge) ระดับของความไม่แน่นอน (uncertainty) ความแหลมคมของวิธีการและระดับความพร้อมขององค์กร โดย Sidney Tarrow (1999:93-99) ได้แบ่งรูปแบบยุทธวิธีการเคลื่อนไหวออกได้เป็น 3 ยุทธวิธี ดังนี้

1. ยุทธวิธีตามช่องทางปกติ(Convention)เป็นยุทธวิธีที่อยู่ในกรอบการเคลื่อนไหวของสังคมประชาธิปไตย ที่คนส่วนใหญ่ยอมรับได้ โดยมีลักษณะและหลักการสำคัญ ดังนี้ หนึ่ง เป็นวิธีการที่สาธารณชนทั่วไปเข้าใจและรู้จักมักคุ้น สอง คล้องกับความคิดหวังของผู้กระทำและผู้คนในสังคมถึงผลที่จะตามมาจากการเคลื่อนไหว สาม ใช้ความยึดมั่นผูกพันของผู้กระทำเพียงเล็กน้อย สี่ มีความเป็นสถาบันสูง ไม่มีพลังอำนาจในการท้าทายมากนัก ห้า เป็นวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ยุทธวิธี อาทิเช่น การลงชื่อประท้วง การวิ่งเต้น การยื่นหนังสือ เป็นต้น
2. ยุทธวิธีขัดขวาง ทำลายระบบปกติ(disruptive) เป็นยุทธวิธีเพื่อกดดันกระบวนการตัดสินใจของรัฐและฝ่ายตรงข้าม ที่ไม่ใช่การอาศัยช่องทางระบบการเมืองปกติ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการขัดขวาง รบกวน หรือสร้างความไม่สะดวกให้กับการดำเนินกิจกรรมปกติของฝ่ายตรงข้าม กลุ่มชนชั้นนำและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดึงผู้มีอำนาจลงมาสู่ความขัดแย้ง และบังคับให้ผู้มีอำนาจและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องใส่ใจต่อข้อเรียกร้อง-ความต้องการของขบวนการ โดยยุทธวิธีดังกล่าว ได้แก่ การปิดถนน การชุมนุมประท้วงในสถานที่ราชการและการนัดหยุดงาน นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงถึงอัตลักษณ์และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของขบวนการ และแสดงถึงการไม่ประนีประนอมหรือความไม่ยอมประสานประโยชน์กับฝ่ายตรงข้าม ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ

-ระดับแรกเป็นการกระทำแบบท้าทาย(direction)ที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่ใช้ความกล้าหาญของผู้กระทำ เช่น การบอยคอต,การเดินขบวนประท้วง,การนั่งประท้วง ฯลฯ

-ระดับที่เป็นการกระทำที่มีลักษณะผิดกฎหมายแต่ปฏิบัติด้วยยุทธวิธีที่ไม่รุนแรง เช่น การถือแฟง
ยุทธวิธีขัดขวางทำลายระบบการเมืองปกตินี้เป็นวิธีการที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ”ปฏิบัติการท้าทายซึ่งหน้า (direct action) (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552: 157) ซึ่งมีความหมายอย่างกว้างในทัศนะของนักอนาธิปไตยว่า ปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อแก้ไขยวดยาความอยุติธรรมหรือความชั่วร้ายโดยไม่พึ่งพิงองค์กร หรือบุคคลที่เป็นสื่อกลาง และความหมายอย่างแคบ คือ ปฏิบัติการท้าทายซึ่งหน้าไม่ใช่การยืนยันอำนาจตามอำเภอใจของปัจเจกบุคคล แต่เป็นการจัดตั้ง (organize) ในแนวระนาบ (horizontalism) และใช้กระบวนการแสวงหาฉันทมติ (consensus decision-making) เพื่อต่อต้านความอยุติธรรม หรือพยายามสร้างสรรคโลกที่ดีกว่าเดิมขึ้นมา สำหรับนักอนาธิปไตย ปฏิบัติการท้าทายซึ่งหน้าไม่ใช่เป็นแค่ยุทธวิธีทางการเมือง แต่เป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายโดยตัวยุทธวิธีเอง (ภควดี วีระภาสพงษ์, ไม่ปรากฏ: 26-29)

3. ยุทธวิธีการใช้ความรุนแรง (violence) เป็นการเคลื่อนไหวที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บล้มตาย และสร้างความเสียหายให้กับทรัพย์สิน รวมทั้งการข่มขู่คุกคามว่าจะใช้กำลังทันทีหากข้อเรียกร้องไม่ได้รับการตอบสนอง แม้ว่ายุทธวิธีใช้ความรุนแรงจะเป็นยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพและทำได้ง่าย ไม่ต้องอาศัยการระดมทรัพยากรขนาดใหญ่ สามารถกระทำได้โดยบุคคลกลุ่มเล็กๆ แต่มีผลทำให้เกิดความน่าสะพรึงกลัว แก่นทัวไป และฝ่ายรัฐ อันทำให้เกิดการใช้กลไกรัฐเข้าควบคุมและจัดการแทนได้ง่าย

-ความสำคัญขององค์กรในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม

ตามทฤษฎีระดมทรัพยากรขององค์กรเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญของขบวนการทางสังคมเพราะองค์กรทำให้เกิดการลดต้นทุนการมีส่วนร่วม องค์กรช่วยเพิ่มโอกาสของความสำเร็จมากกว่าที่ความสามารถของปัจเจกบุคคลพึงจะมีได้ เพราะองค์กรของขบวนการทางสังคมสามารถระดมทรัพยากรที่หลากหลายได้รวมทั้งที่มีความสามารถซึ่งปัจเจกบุคคลไม่มี ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเดือดร้อน (Grievances) เป็นสิ่งที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม แต่ผู้ประกอบการของขบวนการ (Movement Entrepreneurs) เป็นตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนรูปมวลชนที่เป็นรูปเป็นร่างและความต้องการของคนเหล่านี้ให้ประสานความร่วมมือและทำให้เกิดจุดมุ่งหมายเดียวกันเป็นของขบวนการ คือ R.M. ให้ความสำคัญแก่องค์กรการเคลื่อนไหว (Movement Organization) ว่าเป็นกระดูกสันหลังของขบวนการทางสังคม (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552: 87)

1) ค่านิยมและความหมายขององค์กร

สำหรับการศึกษาองค์กรหรือองค์กรนั้น ได้กล่าวไว้ว่าการศึกษาองค์การ (สมยศ นาวิกาน, 2545: 10) มีลักษณะเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาต่างๆ เช่น มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ การบริหาร รัฐศาสตร์ จิตวิทยา และสังคมวิทยา ซึ่ง

ซึ่งรูปแบบที่มักพบในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในปัจจุบัน คือ ยุทธวิธีขัดขวาง ทำลายระบบการเมืองปกติ (disruptive) เพราะเมื่อขบวนการไม่สามารถเข้าถึงช่องทางและทรัพยากรในระบบการเมืองปกติได้ การรวมกลุ่มเพื่อกระทำกรขัดขวาง ทำลายกิจกรรมต่างๆของรัฐและสังคมจึงเป็นช่องทางเดียวที่ขบวนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อบรรลุเป้าหมายได้ (Piven and Cloward, 1977: 24) อย่างไรก็ตามเพื่อให้อำนาจการทำทายนั้นคงอยู่กับขบวนการต่อไป จำเป็นต้องมีการจัดตั้งที่เข้มแข็ง มีกฎระเบียบขององค์กรที่ชัดเจน สมาชิกมีความผูกพันต่อแนวทางการเคลื่อนไหวสูง ผู้นำมีความสามารถและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดค้นยุทธวิธีใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ได้ตามสถานการณ์ (McAdam, 1997: 344-345)

ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ผู้สนับสนุนขบวนการ สาธารณชนผู้เฝ้ามอง รัฐและฝ่ายตรงข้าม มีรายละเอียดดังนี้

ผู้สนับสนุนขบวนการหรือสมาชิกผู้สนับสนุน
สมาชิกผู้สนับสนุน (constituent) คือ ปัจเจกบุคคลที่อุดหนุนทรัพยากรแก่องค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคม
สาธารณชนผู้เฝ้ามอง

สาธารณชนผู้เฝ้ามอง (bystander public) คือผู้ที่ไม่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกผู้ร่วมจุดมุ่งหมายเดียวกันแต่รับรู้ในจุดมุ่งหมายและกระทำการของขบวนการทางสังคม ในขณะที่เดียวกันไม่ได้มีลักษณะเป็น"ฝ่ายตรงข้าม" (opponent) หรือ"ฝ่ายต่อต้านขบวนการทางสังคม(counter movement)"

รัฐและฝ่ายตรงข้าม

ฝ่ายตรงข้าม (opponent) คือ ผู้ที่ทั้งไม่เห็นด้วยกับจุดมุ่งหมายและการกระทำเพื่อนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของขบวนการทางสังคม โดยอาจแบ่งออกเป็นฝ่ายต่อต้านที่เป็นชนชั้นนำ (elite opponent) ที่เป็นบุคคล องค์กร สถาบันทางการเมือง ฯลฯ ซึ่งสามารถครอบครองทรัพยากรขนาดใหญ่ และฝ่ายต่อต้านที่เป็นมวลชน (mass opponent) ซึ่งหมายถึงปัจเจกบุคคล กลุ่มองค์กรที่มีการครอบครองทรัพยากรอย่างจำกัด

ความหมายของคำว่าองค์การหรือองค์กร (Organization) ได้รับการอธิบายจากนักวิชาการจำนวนมากและมีที่มาจากหลากหลายสาขาวิชา อาทิเช่น

องค์การเป็นความสัมพันธ์ที่มีแบบแผนระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆที่ต้องขึ้นอยู่ระหว่างกันเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายเฉพาะอย่าง (สมยศ นาวิกาน, 2545: 10)

องค์การ(Organization) เป็นหน่วยทางสังคมที่ประกอบด้วยมนุษย์หลายคนที่อยู่ร่วมกันเพื่อกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน องค์การจึงมีการเคลื่อนไหว มีพฤติกรรม และมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบไปมาระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกองค์การ (สุนันทา เลานันท์, 2551: 26-27)

องค์การคือหน่วยทางสังคม (หรือการรวมกลุ่มของมนุษย์) ที่จัดตั้งขึ้นมาอย่างตั้งใจเพื่อมุ่งหาเป้าหมายเฉพาะ องค์การคือระบบๆหนึ่งของกิจกรรมหรือพลังที่มีการร่วมมือประสานงานในกิจกรรมต่างๆที่มีเหตุผลของบุคคลจำนวนหนึ่งเพื่อให้บรรลุความประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกันอย่างชัดเจนด้วยวิธีการแบ่งแรงงานและหน้าที่ (Division of labor and Function)ตามสายที่กำหนดลำดับขั้นของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (สร้อยตระกูล (ติวยานนท์)อรรรถมานะ, 2550: 441)

องค์การ (Organization) เป็นการจัดรวมบุคคลที่ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง หรือเป็นระบบการบริหารจัดการที่ออกแบบและดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง หรือเป็นกลุ่มของบุคคลที่ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันในองค์กรจำเป็นต้องมีผู้บริหาร ซึ่งทุกองค์กรมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ

1. จุดมุ่งหมายที่เด่นชัด (Distinct purpose) ในองค์กรหนึ่งต้องมีจุดมุ่งหมายที่เด่นชัดซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรต้องการ อาจเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการก่อตั้งองค์การขึ้นมา

2. บุคคลหรือสมาชิก (People or member) เป็นผู้ที่ทำงานร่วมกันในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

3. โครงสร้างที่เหมาะสม (Deliberate structure) ทุกองค์การจะต้องมีโครงสร้างซึ่งสมาชิกสามารถทำงานได้ โครงสร้างจะต้องมีความชัดเจน รัดกุม ยืดหยุ่นได้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2545: 27-28)

ส่วนองค์การเคลื่อนไหวทางสังคมซึ่งเป็นการศึกษาในวิชารัฐศาสตร์ มีการอธิบายองค์การเคลื่อนไหวทางสังคมไว้ว่า หมายถึง องค์การที่มีลักษณะซับซ้อนหรือองค์การที่มีลักษณะเป็นทางการ ที่มีจุดมุ่งหมายของตนเอง ไม่ว่าจะเป็ฝ่ายขบวนการทางสังคมหรือฝ่ายต่อต้าน ที่จะทำหน้าที่ซับซ้อนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของขบวนการ (McCarthy and Zald, 1976: 1218 อ้างในประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552: 78) นอกจากนี้ Tarrow (1999: 123-124) เพิ่มความหมายของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม เพิ่มอีก 2 ความหมายว่าคือ

1. องค์การของการกระทำกรรวมหมู่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายตรงข้าม กล่าวคือ องค์การของขบวนการเคลื่อนไหวเป็นได้ทั้งองค์การที่แบบทางการ เช่น สมาคม กองทหาร จนไปถึงองค์การแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งองค์การเหล่านี้อาจถูกควบคุมโดยองค์การแบบทางการ พันธมิตร คนหรือกลุ่มคน

2. โครงสร้างการเชื่อมโยง ซึ่งเป็นโครงสร้างที่เชื่อมโยงระหว่างผู้นำและผู้ตาม ศูนย์กลางกับชายขอบ หรือกับส่วนต่างๆของขบวนการเป็นโครงสร้างของความร่วมมื่อระหว่างองค์การกับส่วนต่างๆขององค์การ

จากนิยามความหมายขององค์การ (Organization) ข้างต้น ทำให้เห็นว่า ความเป็นองค์การนั้นจะต้องประกอบด้วย การรวมตัวกันของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันบางประการ และองค์การเคลื่อนไหวทางสังคมมีองค์ประกอบเพิ่มเข้ามาคือการกระทำรวมหมู่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายตรงข้าม ที่เป็นได้ทั้งองค์การลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์การภายใต้สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์การ

2) ลักษณะรูปแบบโครงสร้างขององค์การ

การแบ่งลักษณะโครงสร้างองค์การตามระเบียบและกฎเกณฑ์ภายใน องค์การ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่หนึ่ง องค์กรจะต้องมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน ในทำนองเดียวกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบทางการ (Formal Organization) ภายใต้การจัดโครงสร้างองค์กรสมัยใหม่ตามอิทธิพลของการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) Fredrick Taylor อธิบายการจัดองค์กรผ่านองค์กรแบบจารีตประเพณี (Classic Organization Theory) ที่มีการจัดระบบความสัมพันธ์ภายในแบบตั้ง ลักษณะคล้ายองค์กรแบบปิด หรือเป็นองค์กรแบบมีอาชีพ มีการแบ่งส่วนงาน จัดความสัมพันธ์แบบบังคับบัญชา มีการมอบหมายหน้าที่การงาน และอาจใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ชัดเจน

ลักษณะที่สอง เป็นองค์กรแบบหลวมๆ ลักษณะการจัดโครงสร้างสะท้อนความเป็นองค์กรแบบไม่เป็นทางการ (Informal Organization) มีความสัมพันธ์แบบราบ ไม่มีความซับซ้อน และกำหนดการแบ่งงานกันไม่ชัดเจน หรืออาจจะมีการแบ่งงาน มีการจัดระบบและโครงสร้าง แต่เป็นที่รับรู้และเข้าใจว่าบทบาทใดเป็นของใคร มีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เรียบง่าย ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับบริบทที่เกี่ยวข้องและความเป็นจริงของแต่ละพื้นที่ มีการบังคับใช้ อำนาจเชิงกฎระเบียบน้อย (ณรงค์ บุญสวยขวัญ, 2552: 144-145)

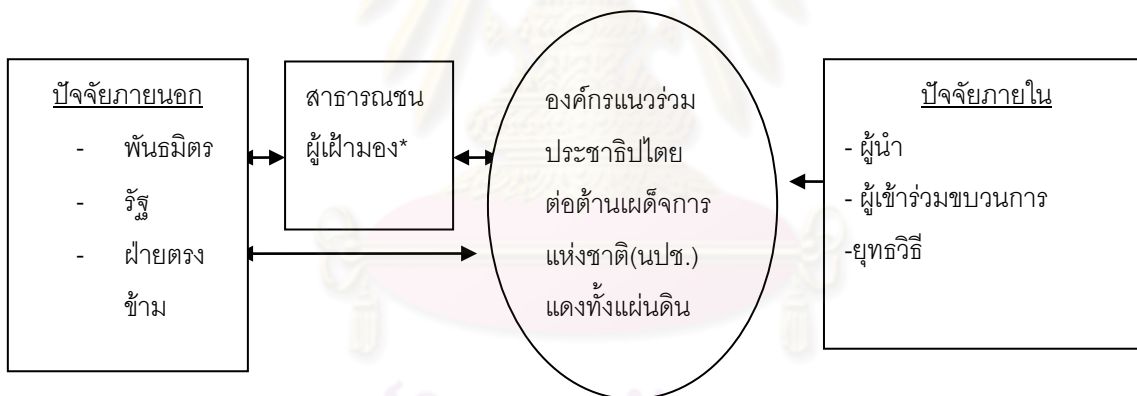
2 กรอบการวิเคราะห์

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างกรอบในการวิเคราะห์องค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินขึ้นมาศึกษาเฉพาะปรากฏการณ์นี้ โดยมองขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในความหมายว่าขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นการกระทำร่วม (collective actions) ของผู้คนในสังคมนรูปแบบหนึ่ง ที่เกิดขึ้นเพื่อต่อต้านหรือขัดขืนต่อสภาพปัญหาที่ผู้คนเหล่านี้เผชิญอยู่ โดยปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากรัฐ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

โดยจะพิจารณาการก่อเกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในฐานะการปรับตัวของโครงสร้างทางสังคม เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจระดับมหภาคที่ส่งผลให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยจำนวนหนึ่ง อาทิเช่น การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในชนบทซึ่งโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปก่อให้เกิดชนชั้นใหม่ขึ้น เป็นต้น โดยงานชิ้นนี้จะทำเสมือนว่าการเกิดรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน เนื่องจากการเกิดรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้โค่นล้มรัฐบาลที่มีนโยบายตอบสนองประชาชนกลุ่มใหญ่ที่สุดของสังคม ที่นิธิ เอียวศรีวงศ์เรียกว่า "ชนชั้นกลางระดับล่าง" (มติชน, 25 สิงหาคม 2551: 6) หรือที่อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์เรียกว่าที่อยู่ "ในภาคการผลิตที่ไม่เป็นทางการ" เป็นจำนวนมากลงไป โดยอรรถจักร์อธิบายไว้ว่า "การขยายตัวของคนในภาคการผลิตไม่

เป็นทางการที่มีจำนวนมหาศาล และคนกลุ่มนี้กำลังประสบโอกาสในการเลื่อนฐานะ แต่ถูกทำให้รู้สึกว่าคุณภาพนั้นถูกปิดตายไป” (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, กรุงเทพฯธุรกิจ, 2 เมษายน 2553: 10) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนจนเมืองและคนจนในชนบทที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบายบางส่วนในรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งคนทั้งสองกลุ่มมีจำนวนมากในสังคม ทำให้เกิดความคับแค้นและปรากฏออกมาเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขนาดใหญ่ที่เรียกว่าขบวนการคนเสื้อแดงในเวลาต่อมา แต่ในช่วงแรกคนกลุ่มนี้ยังไม่ปรากฏตัว โดยการศึกษาแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน จะศึกษาในฐานะเป็นองค์กรทางสังคมที่สามารถนำการเคลื่อนไหวให้ผู้คนจำนวนมากที่เรียกว่าคนเสื้อแดงออกมาปรากฏตัวเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขนาดใหญ่ได้ เนื่องจากองค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคมมีความสำคัญต่อขบวนการเพื่อใช้ระดมทรัพยากร และกำหนดยุทธวิธีให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

โดยกรอบที่ใช้ในการอธิบายลักษณะรูปแบบองค์กรของนปช. แดงทั้งแผ่นดินมีลักษณะดังนี้

1 ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ผู้นำ ผู้เข้าร่วมขบวนการ ยุทธวิธี

2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ ผู้สนับสนุนขบวนการหรือพันธมิตร สาธารณชน ผู้เฝ้ามอง* ฝ่ายตรงข้ามและรัฐ

* สำหรับประเด็นสาธารณชนผู้เฝ้ามองนั้น ผู้วิจัยมองว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์การชุมนุมในระดับรองลงมา กล่าวคือ มุมมองและปฏิกิริยาของสาธารณชนผู้เฝ้ามองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ นั้น เป็นผลมาจากยุทธวิธีและปฏิบัติการทางการเมืองของปัจจัยด้านอื่น ๆ เป็นได้หลัก ซึ่งสาธารณชนผู้เฝ้ามองมีผลน้อยต่อการทำความเข้าใจรูปแบบองค์กรนปช. แดงทั้งแผ่นดิน เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ จึงจะไม่นำมาพิจารณา

3 ลักษณะรูปแบบองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน

โดยจะมองลักษณะโครงสร้างองค์กรว่าในช่วงแรกๆของการก่อตัวที่เริ่มจากเป็น นปก. และ นปช. จะมีลักษณะรูปแบบองค์กรเป็นแบบเครือข่ายหลวมๆไม่เป็นทางการ ต่อมาเมื่อมี แนวทางนโยบายที่ชัดเจนภายใต้ชื่อนปช. แดงทั้งแผ่นดิน ลักษณะรูปแบบองค์กรเปลี่ยนไป โดย เสนอให้มอง นปช. แดงทั้งแผ่นดินว่ามีทั้งลักษณะที่เป็นทางการปรากฏขึ้น ซึ่งส่วนที่มีความเป็น ทางการ คือ มีการสร้างกฎระเบียบ และกำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สื่อ สิ่งพิมพ์ โทรศัพท์มือถือในการจัดตั้งและระดมผู้คนซึ่งแสดงถึงการมีความเป็นมืออาชีพระดับหนึ่ง แต่เมื่อผ่านปฏิบัติการทางการเมืองคือการชุมนุมใหญ่ที่มีการปะทะ-ประสานกับกลุ่มพลังต่างๆทั้ง ภายในและภายนอกขบวนการ ผู้วิจัยเสนอให้มองว่า นปช. แดงทั้งแผ่นดินยังมีลักษณะก็เป็น องค์กรแบบหลวมๆ ลักษณะการจัดโครงสร้างแบบไม่เป็นทางการ (Informal Organization) มีความสัมพันธ์แบบราบไม่มีความซับซ้อน และกำหนดการแบ่งงานกันไม่ชัดเจน หรืออาจจะมีการ แบ่งงาน มีการจัดระบบและโครงสร้าง แต่เป็นที่รับรู้และเข้าใจว่าบทบาทใดเป็นของใคร มี กระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เรียบง่าย ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับบริบทที่เกี่ยวข้องและความเป็นจริงของแต่ละ สถานการณ์ มีการบังคับใช้อำนาจเชิงกฎระเบียบน้อย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1 งานที่ใช้แนวการศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (social movement) ในประเทศไทย ได้แก่

หนังสือ

- หนังสือ “วิถีชีวิต วิถีสู้: ขบวนการประชาชนร่วมสมัย” (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2545)
- หนังสือ “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2545)

วิทยานิพนธ์

- การศึกษาขบวนการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเมืองของขบวนการชาวบ้านด้าน สิ่งแวดล้อมในสังคมไทย (ประภาส, 2540) ขบวนการสิ่งแวดล้อมใน

สังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2525-2535 : ศึกษาการเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการ
เขื่อนน้ำโจน เขื่อนแก่งกรุง และเขื่อนปากมูล (โดม ไกรปกรณ์, 2548)

- การศึกษาขบวนการคนจนคนด้อยโอกาส ได้แก่ ผลสะท้อนจากการต่อสู้ของ
ขบวนการคนจนและคนด้อยอำนาจในสังคมไทยตั้งแต่ปี 2531-2549 (เอกพล เสี่ยงตั้ง,
2550)
- การศึกษาขบวนการศาสนา ได้แก่ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของชาว
ไทยมุสลิม : ศึกษาองค์กรต่อต้านสงครามในอัฟกานิสถาน 2544-2545
(ภรณ์ทิล จิตต์หมวด, 2545)

**2 บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จ
การ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดิน ได้แก่**

**- บทความที่ศึกษาแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)
โดยตรง**

การศึกษา"ความขัดแย้งของชนชั้นนายทุนไทยหลังการทำรัฐประหาร19
กันยายน 2549 : กรณีศึกษาบทบาทของขบวนการเคลื่อนไหวแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่
เผด็จการ (นปก.-นปช.) ตั้งแต่19กันยายน2549 ถึง การการชุมนุมใหญ่ ความจริงวันนี้
สัจจครั้งที่2 วันที่1พฤศจิกายน 2551"ของ ษ์สุธรรมย์ ธรรมบุษดี (2551) ศึกษาโดยใช้
ทฤษฎีการสร้างอำนาจนำและประชาสังคมของอันโตนิโอ กรัมซี

- บทความและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับขบวนการคนเสื้อแดง

**1) บทความเชิงวิชาการและงานวิจัยที่อธิบายการเกิดขึ้นของกลุ่ม
พลังทางสังคมใหม่ที่เรียกว่าขบวนการ"คนเสื้อแดง" ในมิติด้านเศรษฐกิจ ได้แก่**

- บทความของอภิชาติ สถิตนิรามัย ชื่อ "ชนชั้นกลางกับปรากฏการณ์เสื้อ
แดง" (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ประชาชาติธุรกิจ, 14 กันยายน 2552: 34) โดยอ้างอิงงานของ
นิธิ เอียวศรีวงศ์และอัมมาร สยามวาลา ที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการเมือง
ของสังคมไทยช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา จากบทความของนิธิ เอียวศรีวงศ์ชื่อว่า "การปรับ
ระบบการเมือง"ที่นิธิมองว่าทำให้เกิดชนชั้นใหม่ขึ้น นั่นคือ ชนชั้นกลางระดับล่าง ที่ความ
มั่นคงทางเศรษฐกิจของคนกลุ่มนี้ผูกติดกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งนิธิเชื่อว่าเป็นกลุ่มคนที่
มีจำนวนมากที่สุดในสังคมขณะนี้ และมีได้ขัดแย้งกับบทความของอัมมาร สยามวาลาที่

เขียนขึ้นในพ.ศ. 2539 และพ.ศ.2542 ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงในภาคการเกษตร ครอบคลุมในชนบทกับสัดส่วนรายได้จากภาคการเกษตรที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอภิชาติได้นำงานของทั้งสองคนมาอ้างอิงและอธิบายว่าถ้าเป็นเช่นนั้น คนส่วนใหญ่ในชนบทจึงมีวิถีชีวิตที่ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและนโยบายของรัฐบาลในแบบที่ไม่ต่างจากวิถีชีวิตของชนชั้นกลางเก่าในเมือง แต่มุมมองของชนชั้นกลางเก่าที่มีต่อคนชนบทยังคงเป็นเช่นเดิมที่มองว่าคนในชนบทเป็นคนจน ไร้การศึกษา ซึ่งอภิชาติอธิบายว่าถ้ามุมมองของชนชั้นกลางเก่ารวมทั้งสื่อมวลชนด้วยที่ยังคงไม่เข้าใจว่ามีกลุ่มพลังทางสังคมกลุ่มใหม่เกิดขึ้นที่ปรากฏออกมาเป็น "ปรากฏการณ์คนเสื้อแดง" ชนชั้นกลางเก่าจะตกอยู่ภายใต้กับดักที่มองว่าความขัดแย้งทางการเมืองเป็นความขัดแย้งของกลุ่มคนในหมู่บ้านชนชั้นนำเท่านั้น ซึ่งจะไม่สามารถหาทางออกจากวิกฤติการเมืองได้ งานของอภิชาติชิ้นนี้พยายามเสนอให้ชนชั้นกลางเก่าและสังคมเข้าใจปรากฏการณ์ของคนเสื้อแดงในมิติของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองว่าคนกลุ่มนี้คือใคร ซึ่งนั่นก็คือการเห็นด้วยกับนิยามว่า คนเสื้อแดงคือชนชั้นกลางระดับล่างทั้งชนบทและเมืองนั่นเอง

หลังจากนั้นอภิชาติ สถิตนิรามัยได้นำเสนอบทความชื่อว่า "เสื้อแดงคือใคร" (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ประชาชาติธุรกิจ, 3-5 พฤษภาคม 2553: 30) โดยอธิบายในมิติด้านเศรษฐศาสตร์ว่า ความเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนผ่านของโครงสร้างเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา ทำให้เกิด "ชนชั้นกลางใหม่" ซึ่งเป็นฐานพลังของคนเสื้อแดง ซึ่งคนเสื้อแดงนั้นไม่ใช่กลุ่มคนที่ยากจนที่สุดของสังคมในแง่อาชีพคนเสื้อแดงส่วนใหญ่น่าจะเป็นผู้ประกอบการอิสระรายย่อย ได้แก่ แม่ค้าแผงลอย-ตลาดนัด คนขับรถแท็กซี่ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง รวมทั้งเกษตรกรที่ผลิตเพื่อตลาดกรรมกรในโรงงานหรือกรรมกรระดับคอปกน้ำเงิน เป็นต้น โดยลักษณะร่วมของคนกลุ่มนี้คือ เป็นผู้ที่มีเงินออมน้อยหรือไม่พอเพียง ดังนั้นความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจมหภาคจะมีผลโดยตรงหรือเกือบจะทันทีต่อความอยู่ดีกินดีของคนกลุ่มนี้ อาจกล่าวได้ว่าคนกลุ่มนี้มีชีวิตที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดังนั้นนโยบายที่ถูกเรียกว่า "ประชานิยม" ของรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อาทิเช่น 30 บาทรักษาโรค เบี้ยยังชีพคนชรา กองทุนหมู่บ้าน การรับจำนำพืชผล จึงทำให้คนกลุ่มนี้นิยมชมชอบเนื่องจากสอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจของพวกเขาโดยตรง แม้ว่าเกษตรกรหรือคนชนบทจะเป็นฐานกำลังหลักของคนเสื้อแดงในแง่จำนวนคน แต่การที่ครอบคลุมในชนบทมากกว่าสองในสามของครอบครัวมีแหล่งรายได้หลักอยู่นอกภาคเกษตรนั้นก็นับว่าความสัมพันธ์ทางสังคมที่

ร่องรอยวิถีชีวิตของชาวชนบทต้องเปลี่ยนแปลงไปตามไปด้วย เมื่อเงินได้ส่วนใหญ่มาจากนอกภาคเกษตร อย่างน้อยก็หมายความว่า แหล่งเงินได้ของชาวชนบทมีหลายแหล่งมากขึ้นรวมทั้งแหล่งเงินกู้ในระบบด้วย เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดังนั้นชาวชนบทจึงพึ่งพิงผู้อุปถัมภ์ในภาคการเกษตรน้อยลง หรือกล่าวได้ว่านโยบายประชานิยมทำหน้าที่แทนผู้อุปถัมภ์ดั้งเดิม ชาวชนบทส่วนใหญ่จึงกลายเป็นเสรีชนที่หลุดออกจากเครือข่ายอุปถัมภ์แบบเดิมรวมทั้งหวั่นไหวด้วยรัฐบาล พ.ต.ท.ดร.ทักษิณเป็นรัฐบาลแรกที่สร้างนโยบายที่กินได้จึงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งที่คะแนนเสียงของคนเหล่านี้มีความหมายในทางการเมือง การรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2553 และรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 จึงเป็นการตัดสิทธิทางการเมืองของคนเสื้อแดงโดยตรง ต่อมาเมื่อมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยตั้งแต่การชุมนุมยืดเยื้อ การยึดทำเนียบรัฐบาล การยึดสนามบิน การปลดนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช การยุบพรรคพลังประชาชน การปราบการชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดงเมื่อเมษายน พ.ศ. 2552 จึงทำให้การต่อสู้ของคนเสื้อแดงเป็นการสู้เพื่อรักษาสีธง-เสียงทางการเมืองของตนเอง แต่สิทธิ-เสียงของคนเสื้อแดงเพียงแค่ผูกพันโดยตรงกับพรรคการเมืองของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณเท่านั้นเอง

ต่อมาอภิชาติได้ทำการศึกษาวิจัยและนำเสนอบทความเรื่อง "ใครคือเสื้อแดงและเสื้อแดงสู้เพื่อสิ่งใด" (อภิชาติ สถิตินิรามัย, ไทยโพสต์, 20 กรกฎาคม 2553: 4) โดยศึกษาจากแบบสอบถามโดยการสุ่มตัวอย่างหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม เปรียบเทียบระหว่างคนเสื้อเหลือง คนเสื้อแดงและกลุ่มที่ไม่สนับสนุนฝ่ายใด ซึ่งจากผลการสำรวจเก็บข้อมูลอภิชาติมีความเห็นว่า หนึ่ง ความยากจนความเหลื่อมล้ำเชิงอัตวิสัยไม่น่าจะเป็นสาเหตุความคับข้องใจของคนเสื้อแดง เนื่องจากคนเสื้อแดงไม่ใช่คนจนในแง่รายได้เมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ไม่สนับสนุนฝ่ายใด สอง ความเหลื่อมล้ำและความยากจนทั้งในเชิงภาวะวิสัยและอัตวิสัยไม่ได้เป็นที่มาของความคับข้องใจของคนเสื้อแดง สาม คนเสื้อแดงเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากโครงการประชานิยมมากกว่าคนเสื้อเหลืองเนื่องจากมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า และเนื่องจากคนเสื้อแดงส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรหรือแรงงานนอกภาคเกษตร เป็นผู้อยู่นอกระบบประกันสังคมอย่างเป็นทางการทุกประเภท ซึ่งมีวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจสัมพันธ์กับความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจมหภาค ดังนั้นนโยบายประชานิยมซึ่งถูกออกแบบมาอย่างตั้งใจเพื่อเป็นหลักประกันทางสังคมให้แก่แรงงานนอกระบบเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการรักษาพยาบาล 30 บาท และกองทุนหมู่บ้าน จึงตอบสนองความต้องการของคนเหล่านี้ได้ดี ทั้งหมดนี้คือที่มาของความ

นิยมทางการเมืองของคนเสื้อแดงต่อตัวอดีตนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร พรรคการเมืองภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ อันอาจตีความได้ว่า คนเสื้อแดงผู้เพื่อปกป้องนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่เขาแต่งตั้งให้เป็นรัฐบาล กล่าวคือ คนเสื้อแดงผู้เพื่อยืนยันความเท่าเทียมทางการเมืองผ่านการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามอภิชาติกล่าวไว้ว่าจากที่อภิปรายมาทั้งหมดข้างต้นเป็นเพียง "สมมุติฐาน" ที่พอจะมีหลักฐานรองรับบ้างเท่านั้น เนื่องจากขอบเขตของการศึกษาคั้งนี้คือหมู่บ้านแห่งหนึ่ง จึงมีอาจอ้างได้ว่าเป็นตัวแทนของคนเสื้อแดงในขอบข่ายทั่วประเทศ

-บทความและงานวิจัยของอรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ ได้ศึกษาและนำเสนอคำอธิบายคนเสื้อแดง ที่บทความว่า "พลังสีแดง:การจัดตั้งของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ" (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, กรุงเทพธุรกิจ, 2 เมษายน 2553: 10) โดยอธิบายว่า คนเสื้อแดงเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ความเปลี่ยนแปลงของการผลิตเชิงพาณิชย์ขยายตัวเข้าไปสู่ภาคการเกษตรและดึงดูดให้คนในภาคเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงตนเองมาสู่การทำงานนอกภาคการเกษตรมากขึ้น ซึ่งช่องทางที่คนกลุ่มนี้เข้ามาได้มากที่สุดคือการผลิตภาคไม่เป็นทางการ การขยายตัวของภาคการผลิตไม่เป็นทางการได้เชื่อมต่อและเปลี่ยนแปลงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกับชนบทไปอย่างสิ้นเชิง คนในพื้นที่ชนบทได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เมือง ความเป็นเมืองและชนบทมีความละลายและพรมแดนไม่ชัดเจนอีกต่อไป รายได้จากการผลิตไม่เป็นทางการกลายเป็นหลักในการดำรงชีวิตแทนการทำงานหรือทำเกษตรกรรมรูปแบบอื่นๆ การขยายตัวของภาคการผลิตไม่เป็นทางการนี้ เป็นการสร้างสรรค์ที่สำคัญและยิ่งใหญ่มากขึ้นเกิดขึ้นโดยธรรมชาติของกลุ่มคนที่ไม่ได้รับโอกาสต่างๆจากรัฐ การสร้างสรรค์ที่มุ่งเพียงเพื่อที่จะอยู่รอดให้ได้นี้ก็กลายเป็นช่องทางที่สำคัญของคนจำนวนมากในสังคมไทย จากที่นักวิชาการคาดการณ์ไว้คนกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 65 ของกำลังแรงงานทั้งหมด กลุ่มคนในภาคการผลิตไม่เป็นทางการที่ขยายตัวมากขึ้นๆ ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากนโยบายประชานิยมจากรัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร การที่รัฐได้เปิดโอกาสให้แก่กลุ่มคนในภาคการผลิตไม่เป็นทางการนี้เองจึงทำให้คนจำนวนมากที่สังกัดอยู่ในภาคการผลิตไม่เป็นทางการนี้ชื่นชมนโยบายเหล่านี้มาก เป็นการอธิบายว่าคนเสื้อแดงมาจากไหนหรืออยู่ตำแหน่งใดในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งคับข้องใจจากการถูกปิดกั้นโอกาสจากการเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจจากการทำรัฐประหารและการบริหารงานของรัฐบาลภายใต้การนำของ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี

2) บทความเชิงวิชาการและงานวิจัยที่อธิบายการเกิดขึ้นของกลุ่มพลังทางสังคมใหม่ที่เรียกว่าขบวนการ"คนเสื้อแดง" ในมิติด้านสังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์

โดยอรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ก็ได้พยายามอธิบายเชื่อมโยงจากมิติด้านเศรษฐกิจว่า ผู้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวในนามกลุ่มคนเสื้อแดงว่าคือใคร จากบทความชื่อว่า "พลังสีแดง: การจัดตั้งของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ(2)" (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, กรุงเทพมหานคร, 9 เมษายน 2553: 10) โดยอธิบายว่า กลุ่มคนเสื้อแดงส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงอายุกลางคนขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องดูแลเศรษฐกิจของครอบครัวตามวัฒนธรรมไทย การดำรงอยู่ทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่สำคัญ การเมืองของคนเสื้อแดงจึงเป็นการเมืองของผู้หญิงในภาคการผลิตไม่เป็นทางการ ซึ่งผู้หญิงไทยถูกวัฒนธรรมสร้างให้เป็นผู้ดูแลภายในครอบครัวเป็นหลัก ส่วนผู้ชายในวัฒนธรรมถูกคาดหวังให้เป็นผู้ที่ต้องออกไปทำงานข้างนอกเพื่อแสวงหาเกียรติยศและศักดิ์ศรี การขยายตัวของภาคการผลิตไม่เป็นทางการเป็นปัจจัยนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างงานภายนอกกับงานภายในครอบครัว โดยการผลิตไม่เป็นทางการทำให้เส้นแบ่งระหว่างภายนอกกับภายในครอบครัวพร่ามัวและไม่แบ่งแยกกันอย่างชัดเจนอีกต่อไป เพราะฐานการผลิตกลับอยู่ในครัวเรือนมากกว่าอยู่ข้างนอก ความรู้ความชำนาญที่ใช้ในการผลิตก็ประยุกต์มาจากงานของผู้หญิงในครอบครัวแบบเดิมมาสู่ตลาดที่กว้างขึ้น ซึ่งการขยายตัวของภาคการผลิตไม่เป็นทางการได้ทำให้เกิดพื้นที่ทางสังคมเศรษฐกิจแบบใหม่ของผู้หญิงและนำมาสู่การจัดตั้งทางสังคมของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ ทำให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่ทางสังคมเศรษฐกิจแบบใหม่ของผู้หญิง ความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการผลิตไม่เป็นทางการทำให้ผู้หญิงจำนวนมากต้องสานความสัมพันธ์ทางสังคมแบบใหม่ จากเดิมที่อาจจะจำกัดตนอยู่ในละแวกบ้านก็เปิดกว้างขวางมากขึ้น เครือข่ายของภาคการผลิตไม่เป็นทางการนั้นทำให้แต่ละคนสามารถปรับตัวได้รวดเร็วตามสถานการณ์ของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการผลิตไม่เป็นทางการอ่อนไหวต่อความต้องการในตลาดสูงมาก ประกอบกับเงินลงทุนในการผลิตนั้นไม่มากนัก จึงต้องการการปรับตัวที่รวดเร็วและยืดหยุ่น เพราะไม่สามารถรองรับการขาดทุนได้อย่างต่อเนื่องหลายวัน เครือข่ายของภาคการผลิตไม่เป็นทางการที่ถูกสร้างขึ้นมานั้นจึงมีลักษณะที่เหนียวแน่นและถ้อยทีถ้อยอาศัยกันมาก เพราะเป็นเสมือนฐานที่สำคัญของการอยู่รอดของกลุ่ม

“รวมทั้งเครือข่ายเช่นนี้จะระดมออกมาต่อสู้กับรัฐในบางกรณีด้วย เช่นรวมกันเพื่อต่อสู้กับตำรวจเทศกิจที่ไล่จับกลุ่มตนเอง เป็นต้น หากพิจารณากันอย่างจริงๆ

จิงๆ แล้ว เครือข่ายทางสังคมเศรษฐกิจเช่นนี้ก็เหมือนองค์กรทางธุรกิจเช่นเดียวกัน กับสมาคมธนาคารพาณิชย์ หอการค้าไทย หอการค้าจังหวัด ฯลฯ เพียงแต่ว่ารัฐไม่เคยเข้าไปมีบทบาทสนับสนุนอะไร มิหนำซ้ำรัฐยังคงยั้งแγκเป็นครั้งเป็นคราวเรื่อยมา” (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, กรุงเทพธุรกิจ, 9 เมษายน 2553: 10)

เครือข่ายทางสังคมเศรษฐกิจของภาคการผลิตไม่เป็นทางการได้ก่อให้เกิดการจัดตั้งทางสังคมของคนกลุ่มใหม่ที่มีระบบการสื่อสารกันระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นระบบปากต่อปากหรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ที่สำคัญ การจัดตั้งทางสังคมของเครือข่ายการผลิตไม่เป็นทางการนั้น ทำให้คนในเครือข่ายได้เริ่มเชื่อมตนเองในฐานะปัจเจกบุคคลเข้ากับจินตนาการสังคมที่กว้างไกลมากขึ้น และกลายเป็นเรื่องปกติมากขึ้น จากเดิมที่เน้นเพียงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องในครอบครัวตนเอง ความเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทางสังคมเศรษฐกิจแบบใหม่ของผู้หญิงและการจัดตั้งทางสังคมของภาคการผลิตไม่เป็นทางการได้กลายเป็นฐานของการรวมกลุ่มเพื่อขับเคลื่อนทางการเมือง ซึ่งสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งหลังจากนั้นได้อธิบายโครงข่ายความสัมพันธ์ที่กลุ่มคนโดยเฉพาะผู้หญิงในภาคการผลิตไม่เป็นทางการได้สร้างเพื่อเชื่อมโยงตนเองเข้ากับสังคมแล้ว ต่อมาอรรถจักร์ก็ได้อธิบายถึงสาเหตุที่คนเหล่านี้ออกมาเคลื่อนไหว จากบทความชื่อว่า ”พลังสีแดง: การจัดตั้งของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ(3)” (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, กรุงเทพธุรกิจ, 16 เมษายน 2553: 14) ว่า การเชื่อมต่อกับสังคมที่กว้างขวาง ได้ทำให้กลุ่มคนในภาคการผลิตไม่เป็นทางการเริ่มตระหนักถึงความเป็นพลเมืองในรัฐไทยมากขึ้น เพราะชีวิตการทำมาหากินได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับอำนาจรัฐมากกว่าเดิม ได้แก่ สถานที่วางขายของการเคลื่อนย้าย และขนส่งสินค้า การก่อตัวของความสำนึกพลเมืองในระยะแรกแม้ว่ายังคงอยู่ในลักษณะของสำนึกพลเมืองที่ไม่กระตือรือร้น แต่การขยายพื้นที่การดำรงอยู่ร่วมกับสังคมที่เพิ่มมากขึ้นได้นำมาสู่การเริ่มต้นสำนึกถึงความเท่าเทียมกันในความเป็นพลเมืองภายใต้ความแตกต่างระหว่างชนชั้นมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งปรากฏชัดเจนในชีวิตประจำวันที่คนกลุ่มนี้พบปะกับลูกค้าที่เป็นชนชั้นกลางที่แสดงตนเองว่าอยู่คนละพวกหรือคนละชั้นจากการพูดคุยปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับแม่ค้าที่ไม่ได้เป็นไปในระนาบเดียวกัน หรือตัวอย่างที่ชัดเจนแต่อาจจะไม่ตรงกับประสบการณ์การค้าขายในภาคการผลิตนอกระบบเท่าใดนัก คือ การแบ่งชนชั้นระหว่างข้าราชการชั้นประทวนกับข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ซึ่งดำเนินมาอย่างปกติยาวนานที่ทุกคนยอมรับความแตกต่างนี้ แต่ในปัจจุบันเมื่อเกิดสำนึกในพลเมืองที่เท่าเทียมกันจึงทำให้รู้สึกถึงความแตกต่างทางสถานะ

และชนชั้นนี้ชัดเจนมากขึ้น โดยอรรถจักร์ได้ตั้งข้อสังเกตว่าทำให้ข้าราชการชั้นประทวนเข้า ร่วมกับการเคลื่อนไหวเสื้อแดงมากมาย ซึ่งสาเหตุสำคัญคือภรรยาของข้าราชการชั้น ประทวนซึ่งโดยมากแล้วจะเป็นผู้ประกอบการในภาคการผลิตไม่เป็นทางการจะเป็นผู้ที่มี ความสำนึกเช่นนี้และเป็นผู้กระตุ้นให้สามีรู้สึกถึงความแตกต่างนี้ด้วย ความแตกต่างทาง ชนชั้นที่ปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวันเช่นนี้ได้กลายมาเป็นความคับข้องใจฝังอยู่ในระบบ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด และเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือเกิดการจุดประเด็นใดที่เกี่ยวข้องอยู่ กับความแตกต่างทางชนชั้น จึงสามารถจุดประกายความคับแค้นที่สะสมไว้ให้แสดง ออกมา ช่วงแรกของความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นหลังการรัฐประหารเป็นปัญญาชน ที่เคลื่อนไหวด้วยประเด็นของประชาธิปไตยซึ่งระดมผู้คนได้ไม่มากนัก แต่เมื่อกลุ่ม นักการเมืองที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งไม่ได้มีฐานเสียงระบบ อุปถัมภ์แบบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบเขตพื้นที่ อรรถจักร์ตั้งข้อสังเกตว่านักการเมือง กลุ่มนี้น่าจะมีความรู้สึกสอดคล้องหรืออย่างน้อยมีความรู้สึกร่วมกับคนที่อยู่ในภาคการ ผลิตไม่เป็นทางการ การเคลื่อนไหวทางการเมืองจึงได้เปลี่ยนแปลงจากการรณรงค์ ประเด็นประชาธิปไตยแบบชนชั้นกลาง มาสู่การสร้างชุดคำอธิบายการเคลื่อนไหว การเมืองประชาธิปไตยแบบเน้นความแตกต่างทางชนชั้นซึ่งได้แก่ "อำมาตย์-ไพร่"

3) บทความเชิงวิชาการและงานวิจัยที่อธิบายการเกิดขึ้นของ กลุ่มพลังทางสังคมใหม่ที่เรียกว่าขบวนการ"คนเสื้อแดง" ในมิติด้านการ เคลื่อนไหวทางสังคม

การศึกษาขบวนการคนเสื้อแดงตามกรอบขบวนการเคลื่อนไหวทาง สังคม โดย อุเชนทร์ เชียงเสน (ประชาไท, 18 กันยายน 2553 :ออนไลน์) ซึ่งอธิบาย ขบวนการคนเสื้อแดงว่าเป็นขบวนการได้กลับขบวนการคนเสื้อเหลืองและพรรคพวก เนื่องจากปรากฏการณ์ของขบวนการคนเสื้อเหลืองทำให้มีผู้ชุมนุมฝ่ายเสื้อแดงออกมา แสดงพลังเป็นจำนวนมากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน และเป็นการต่อต้าน"เส้น"หรือ ผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลังของขบวนการคนเสื้อเหลือง

จะเห็นได้ว่า การศึกษาวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับขบวนการคนเสื้อแดง ซึ่งยังไม่มีการศึกษาแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการโดยตรงในแนวขบวนการเคลื่อนไหว ทางสังคมแต่อย่างใด โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์ อันละเอียดการศึกษามิตีด้าน องค์กรนำในขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อให้เข้าใจว่าเหตุใดจึงมีผู้คนจำนวนมากเข้าร่วมการ เคลื่อนไหว ซึ่งปัจจัยสำคัญ คือ องค์กรนำในการเคลื่อนไหวนั้นที่มีหน้าที่ในการระดมผู้คน และ ทรัพยากรให้เข้าร่วมในปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อให้ขบวนการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยตระหนัก

ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
แดงทั้งแผ่นดิน ในฐานะที่เป็นองค์กรนำในการเคลื่อนไหวของขบวนการคนเสื้อแดง ภายใต้คำถาม
การวิจัยที่ว่าแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน คือ อะไร

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ความเป็นมาขององค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)

แต่งทั้งแผ่นดิน : ความเคลื่อนไหวหลังการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน

พ.ศ. 2549 จนถึงก่อนการชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม 2553

3.1 บทนำ

บทนี้จะกล่าวถึงการเคลื่อนไหวหลังจากเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จนถึงก่อนการเคลื่อนไหวใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 อันจะทำให้มองเห็นพัฒนาการในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อให้สามารถเข้าใจปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขและความจำเป็นที่ส่งผลต่อการเกิดขึ้นขององค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แต่งทั้งแผ่นดินได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยในบทนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วน **ส่วนแรก** เป็นการอธิบายไล่เรียงเหตุการณ์ตามลำดับเวลา **ส่วนที่สอง** เป็นการสรุป

3.2 การเคลื่อนไหวหลังการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549

การเกิดรัฐประหารยึดอำนาจในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) สร้างความไม่พอใจแก่นักกิจกรรมทางสังคม นักวิชาการ และประชาชนที่รักประชาธิปไตย รวมทั้งประชาชนผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่บริหารประเทศอยู่ก่อนเกิดรัฐประหารอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง หรือประชาชน จึงเกิดการเคลื่อนไหวต่อต้านการทำรัฐประหารที่ทำลายประชาธิปไตยขึ้น มีทั้งการเคลื่อนไหวแบบปัจเจกบุคคลและกลุ่ม การเคลื่อนไหวครั้งแรกหลังรัฐประหาร คือ ในวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นปัจเจกชนที่รวมตัวกันเกิน 5 คนฝ่าฝืนประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) นำโดย ร.ต.ฉลาด วรฉัตร และพรรคพวกอีก 4 คนนั่งประท้วงคณะรัฐประหารที่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย จนถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวไปในที่สุด (มติชน, 21 กันยายน 2549: 12) นอกจากนี้ยังมีการประท้วงเชิงสัญลักษณ์ของปัจเจกชนเกิดขึ้นอีกครั้ง โดยวันที่ 30 กันยายน มีคนขับรถแท็กซี่นามว่า นวมทอง ไพรวลัย ได้ขับรถแท็กซี่ชนรถถังที่จอดไว้หลังการทำรัฐประหารยึดอำนาจสำเร็จ เพื่อหวังพลีชีพต่อต้านเผด็จการทหาร จนได้รับบาดเจ็บแต่ไม่ถึงแก่ชีวิต (ข่าวสด, 1 ตุลาคม 2549: 14) ซึ่งหลังจากเกิดเหตุ พ.อ. อัคร ทิพย์โรจน์ รองโฆษก คมช.ออกมากล่าวถึงกรณีนี้ว่า “ไม่มีใครมีอุดมการณ์มาก ขนาดยอมพลีชีพได้” (สยามรัฐ, 1 ตุลาคม 2549: 9) นวมทอง ไพ

วัลย์ จึงตัดสินใจผูกคอตายลบคำสบประมาท¹ ดังกล่าวในวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ที่บริเวณกับ
ราวสะพานลอย บริเวณถนนวิภาวดีรังสิตฝั่งขาออก เยื้องกับที่ตั้งสำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

¹ เนื้อความในจดหมายที่ นวมทอง ไพรวัลย์ เขียนทิ้งไว้ก่อนเสียชีวิตมีดังนี้

“เทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ **รัฐทหาร** และ **รัฐตำรวจ** (ต้องไม่มี)

สวัสดีครับท่านพี่น้องประชาชนที่เคารพ เหตุที่กระผมทำการปลีชีพเป็นครั้งที่ 2 โดยการทำลายตัวเองเพื่อมิให้เสียทรัพย์
เหมือนครั้งแรกก็เพื่อลบคำสบประมาทของท่านรองโฆษก คปค.ที่สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์หลายฉบับว่า "ไม่มีใครมีอุดมการณ์มาก
ขนาดยอมปลีชีพได้"

เหตุปลีชีพครั้งแรกของผมนั้นยอมรับว่าคำนวณความเร็วของรถแท็กซี่ผิดพลาด รถถึงที่จอดลานพระบรมรูปทรงม้าติดด้าน
หัวถนนราคาดำเนินนอก เมื่อผมขับรถผ่านกองบัญชาการที่พบพันหัวถนนและเกาะกลางถนนเพื่อพุ่งเข้าชนเพื่อหักเลี้ยวแบบตัว S
ความเร็วจึงลดลงมากเพราะต้องการชนแบบประสานงา

ผมจึงแคบคาดเจ็บสาหัส ซีโครงหัก 5 ซี ตาซ้ายบวมช้ำคางทะลุถึงภายในช่องปาก รักษาตัวโรงพยาบาลวชิรฯ มีคณะของ
คุณครูประทีป ฮาตะ และคณะอื่นๆ มาเยี่ยมหลายคนและมีผู้สื่อข่าว นสพ. มาขอสัมภาษณ์ว่า ไม่พอใจหรือที่ปฏิรูปแล้วบ้านเมือง
สงบสุข ไม่มีการนองเลือด ผมตอบไปว่าใครทำผิดกฎหมายและก่อความไม่สงบก็ต้องดำเนินการตามกฎหมาย ที่ผ่านมามีเบื้องหลัง
เบื้องลึกมากมาย ตอนนั้นก็เปิดหน้ากากออกมาจนเกือบหมดแล้ว เป็นการตบหน้าประชาชนอย่างไม้อาย. แต่ไม่เห็นเป็นข่าวรวมทั้ง
ข่าวของผมที่ชนรถถึงเพื่อประท้วง คปค. ลงข่าว นสพ. วันเดียวเงียบหายไปเลย ผมรักษาตัวที่โรงพยาบาลวชิรฯ 13 วัน คุณหมอ
อนุญาตให้กลับบ้านพักที่บ้านและนำ นสพ. ที่เสนอข่าวชนรถถึงประท้วงคปค. ของผม พบคำสัมภาษณ์ท่านรองโฆษก ใน นสพ.
ตรงกันหลายฉบับด้วยถ้อยคำที่กล่าวมาข้างต้นและยังปรามาสว่าผมแก่แล้ว คงทำด้วยอารมณ์ชั่ววูบ ก็มีเวลาเอาสีมาพ่นข้อความ
รอบตัวรถยังคิดว่าอารมณ์ชั่ววูบ ไม่น่าให้ทำงานและกินเงินเดือนที่ได้มาจากภาษีของประชาชนเลย.

ความคิดผม เมื่อหายป่วยดีก็จะทำมาหากินขับรถ TAXI ไม่ก่อวีรกรรมอีกต่อไป แต่พบข้อความการให้สัมภาษณ์ นสพ.
ของท่านรองโฆษก คปค. ในเชิงปรามาสดังกล่าวก็เลยต้องสนองตอบกันหน่อย เพราะนิสัยคนไทยฆ่าได้แต่ห้ามไม่ได้ และเหตุผลที่
ผมเลือกวันสุดท้ายของเดือนตุลาคมเป็นวันปลีชีพเพราะเดือนนี้เป็นเดือนที่วิญญาณของวีรชนที่สถิตอยู่ที่อนุสรณ์สถานฯ ที่ผมทำ
การปลีชีพนี้ได้เรียกร้องกระทั้งได้มาซึ่งประชาธิปไตย และวิญญาณของผมก็จะสถิตอยู่กับเหล่าวีรชนแห่งนี้ตลอดไป และขอยืนยัน
ว่าปฏิบัติการทั้งสองครั้งทำด้วยใจ ไม่มีใครจ้าง

สุดท้ายขอให้ลูกๆ และภรรยาจงภูมิใจในตัวพ่อ ไม่ต้องเสียใจ ซาดิหน้าเกิดมาคงไม่พบเจอการปฏิวัติอีก
ลาก่อน พบกันชาติหน้า

ปล. ขอแก้ข่าว ขวดยาที่พบในรถภายหลังเกิดเหตุคืออาหารเสริมแคปซูลไบแปะก๊วยไม่ใช่ยาแก้เครียดตามที่ลงข่าว
นสพ. ผมไม่เครียดแต่ประท้วงจอมเผด็จการ

สวัสดีครับ

29 ตุลาคม 2549

(นาย นวมทอง ไพรวัลย์) (ประชาไท, 31 ตุลาคม 2550: ออนไลน์)

และเสียชีวิตในที่สุด² (แนวหน้า, 2 พฤศจิกายน 2549: 7) ส่วนการเคลื่อนไหวแบบกลุ่ม กลุ่มต่างๆ ที่ออกมาเคลื่อนไหวมีจำนวนมาก ได้แก่

เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร

เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารเป็นกลุ่มแรกที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง หลังการเกิดรัฐประหาร เริ่มจากการรวมตัวของนักกิจกรรมทางสังคม โดยจัดการประชุมครั้งแรกในเย็นวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2549 ที่มูลนิธิกระจกเงา ซอยรางน้ำ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 50-60 คน (โชติศักดิ์ อ่อนสูง, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2553) และมีมติให้ตั้งองค์กรขึ้นเพื่อเคลื่อนไหวเฉพาะกิจ รวมทั้งตั้งชื่อเครือข่ายว่า "เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร" ในวันนั้นเอง แล้วกำหนดกิจกรรมในการเคลื่อนไหวโดยนัดชุมนุมรวมตัวกันครั้งแรกขึ้น โดยรวมตัวกันเกิน 5 คน ฝ่าฝืนประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2549 ที่บริเวณหน้าห้างสรรพสินค้าสยามเซ็นเตอร์³ (ไทยโพสต์, 23 กันยายน 2549: 8) ปรากฏว่ามีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 30 คน โดยมีผู้สื่อข่าวทั้งไทยและโดยเฉพาะผู้สื่อข่าวต่างประเทศมาทำข่าวการเคลื่อนไหวในครั้งนี้อันจำนวนมาก การเคลื่อนไหวครั้งแรกในนามเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารผ่านพ้นไปด้วยดี ไม่มีการจับกุมคุมขังผู้ฝ่าฝืนตามประกาศของคณะรัฐประหารแต่อย่างใด

ต่อมาเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารมีการแต่งตั้งคณะผู้ประสานงาน 5 คน ประกอบด้วย โชติศักดิ์ อ่อนสูง สุวิทย์ เลิศไกรเมธี อติศร เกิดมงคล สมบัติ บุญงามอนงค์ และชนกาญณี เดิมพันธุวงศ์ มีลักษณะรวมกันเฉพาะกิจเพื่อเคลื่อนไหวประเด็นเฉพาะหน้าคือการต่อต้านรัฐประหาร โดยเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร มีกิจกรรมเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2549 นัดชุมนุมและจัดเสวนาเรื่อง "ทำไมต้องต้านรัฐประหาร" ที่หน้ากองบัญชาการกองทัพภาคมีผู้ร่วมชุมนุมประมาณ 20 คน (ข่าวสด, 3 ตุลาคม 2549: 14) วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549 จัดชุมนุมที่สนามฟุตบอลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีผู้ร่วมชุมนุมประมาณ 200 คน (เดลินิวส์, 7 ตุลาคม 2549: 5) วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2549 จัดชุมนุมที่สนามฟุตบอล

² การพลีชีพครั้งนี้ถือเป็นสัญลักษณ์การต่อสู้กับอำนาจเผด็จการที่ฝ่ายต่อต้านเผด็จการถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง และยกย่อง นวมทอง ไพรวัดย์ ว่าเป็นวีรชนนักรู้เพื่อประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งหลังจากนี้เมื่อถึงกำหนดวันครบรอบการเสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้ ฝ่ายต่อต้านเผด็จการจึงมีการจัดงานเพื่อรำลึกและเชิดชูการต่อสู้ของวีรชนของพวกเขาเรื่อยมา

³ แกนนำอธิบายว่า "ความจริงเรานัดชุมนุมที่ลานน้ำพุระหว่างสยามเซ็นเตอร์กับสยามพารากอน เพราะคิดว่าถ้าโดนปิดข่าว อย่างน้อยคนที่อยู่บนสถานีรถไฟฟ้าก็จะเห็นการชุมนุม แต่ปรากฏว่าพอถึงเวลานัดหมายจริงๆ ห้างมันปิดพื้นที่ตรงนั้น ก็เลยต้องย้ายมาที่หน้าสยามเซ็นเตอร์แทน" (โชติศักดิ์ อ่อนสูง, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2553)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีผู้ร่วมชุมนุมประมาณ 200 คน (แนวหน้า, 15 ตุลาคม 2549: 2) วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ชุมนุมคัดค้านการเปิดประชุมสภานิติบัญญัติ หน้ารัฐสภา (ไทยรัฐ, 25 ตุลาคม 2549: 2) ต่อมาก็เปลี่ยนรูปแบบการเคลื่อนไหวเป็นการจัดสภาด้านรัฐประหารทุกวันอาทิตย์ เริ่มครั้งแรกเมื่อ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2549 โดยวันที่ 28 นั้นมีการเคลื่อนขบวนจากหน้าลานโดม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปที่กองบัญชาการทัพบกในวาระครบ 60 วันการทำรัฐประหาร เพื่อเรียกร้องให้ยกเลิกกฎอัยการศึก ต่อมาก็ได้จัดชุมนุมในวันสำคัญ คือ วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ที่สนามหลวงเป็นครั้งแรกและเคลื่อนขบวนไปยังอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย มีผู้เข้าร่วมขบวนประมาณ 1,000 คน (ไทยรัฐ, 11 ธันวาคม 2549: 3) จากนั้นวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2550 ได้จัดชุมนุมอีกครั้งโดยใช้พื้นที่ท้องสนามหลวงร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ อาทิเช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ (มติชน, 8 มกราคม 2550: 14) เป็นต้น การจัดงานครบรอบ 4 เดือนการทำรัฐประหารในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2550 เดินทางขบวนไปที่กองบัญชาการกองทัพบกมีผู้ร่วมชุมนุมและเดินทางขบวนประมาณ 500 คน (ประชาไท, 22 มกราคม 2550: ออนไลน์)

เมื่อผู้เข้าร่วมชุมนุมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี จึงนำไปสู่การถกเถียงในเรื่องจุดยืนของกลุ่มกับประเด็นการเคลื่อนไหวและการปราศรัยบนเวทีที่เกี่ยวข้องกับพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ประกอบกับรูปแบบของกลุ่มที่มีลักษณะการรวมตัวกันแบบหลวมๆ เพื่อเคลื่อนไหวประเด็นเฉพาะหน้าซึ่งเป็นข้อจำกัด จึงนำไปสู่การแยกตัวไปตั้งกลุ่มใหม่ นำโดย สมบัติ บุญงามอนงค์ ออกไปตั้งกลุ่มใหม่คือกลุ่มพลเมืองภิวัตน์ที่มีแนวทางการเคลื่อนไหวเองอีกรูปแบบหนึ่งดังจะกล่าวถึงกลุ่มพลเมืองต่อไป

นอกจากนั้นแกนนำกลุ่ม 19 กันยาต้านรัฐประหารปีที่ไม่ปฏิเสธแนวทางการเคลื่อนไหวร่วมกับกลุ่มต่างๆที่เชิดชูพ.ต.ท.ดร.ทักษิณเป็นประเด็นหลักในการเคลื่อนไหวในขณะนั้น ได้แก่ ชนาگانต์ เดิมพันธิวงษ์ก็ได้ไปร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มต่าง ๆ ที่ท้องสนามหลวง อาทิเช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ และได้ร่วมก่อตั้งกลุ่มใหม่ นั่นคือกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย ร่วมกับสมยศ พุกกะเวสในเวลาต่อมาด้วย อย่างไรก็ตามช่วงแรก ๆ แกนนำปีนี้ยังเคลื่อนไหวในนามเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารอยู่ต่อไป ส่วนเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารปีที่ปฏิเสธแนวทางการเชิดชู พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นำโดยโชติศักดิ์ อ่อนสูงก็ลดบทบาทลง แต่กลับมาเคลื่อนไหวผลักดันไม่รับร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งในช่วงที่รัฐบาลรัฐประหารจัดให้มีการประชามติร่างรัฐธรรมนูญ โดยได้จัดกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น ทำการผลิตสื่อ จัดเสวนารณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากคณะรัฐประหาร เป็นต้น

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าหลังจากที่กลุ่มพีทีวีออกมาทำการเคลื่อนไหว จนถึงการก่อตั้งนปท. บทบาทของเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารก็ค่อยๆลดลงไป และช่วงหลังการรณรงค์ลงประชามติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารก็ยุติบทบาทลง

กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ

กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ⁴ เป็นกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เกิดจากการรวมตัวกันภายในเว็บไซต์ เริ่มต้นจากเว็บไซต์ pantip ห้องราชดำเนิน ในช่วงก่อนการรัฐประหาร ซึ่งช่วงเวลานั้นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองขับไล่ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรอย่างเข้มข้น และนำมาประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ pantip ผู้เล่นเว็บไซต์ pantip ฝ่ายที่สนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ จึงลงความเห็นว่าจะต้องตั้งกลุ่มกันขึ้นมาเพื่อเป็นการคานอำนาจ จึงเกิดกลุ่ม “รักเมืองไทยให้กำลังใจ นายทักซิณ” ขึ้นมาต่อมามีการนัดรวมกันเพื่อพบปะทำความรู้จักกัน และเกิดแตกแขนงเป็นกลุ่ม “คนผ่านฟ้ารักษาประชาธิปไตย” ซึ่งเป็นที่รวมของสมาชิกในเว็บไซต์ที่ออกมาต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยโดยตรง กิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดการสัมมนาตามที่ต่างๆเป็นหลัก เพื่อหาสมาชิกที่ต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

หลังจากนั้นเมื่อมีการรัฐประหารยึดอำนาจเว็บไซต์พันทิพย์ถูกปิดลง กลุ่มที่สนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณกลุ่มนี้จึงต้องหาเว็บไซต์ใหม่เป็นพื้นที่สื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงจัดตั้งเว็บไซต์ ชื่อ weekend conner ขึ้นเป็นที่รวมตัวของกลุ่มที่ต่อต้านการยึดอำนาจ ซึ่งผู้สมัครเป็นสมาชิกเว็บไซต์นี้จะต้องผ่านการรับรองจากผู้รู้จักและเคยพบปะกันในโลกจริงแล้ว และยอมรับว่าต่อต้านการทำรัฐประหารเป็นผู้รับรอง เมื่อมีผู้สมัครเป็นสมาชิกมากขึ้นจึงเกิดกิจกรรมตามมา โดยมีการระดมทุนจัดทำวารสารชื่อ “เสรีชน” ต่อต้านคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) เนื่องจากมีสมาชิกที่อดีตเคยทำหน้าที่พิมพ์จึงเสนอแนวคิดและลงมือจัดทำขึ้น โดยระดมทุนจากสมาชิกในเว็บไซต์ในช่วงแรก ต่อมาเมื่อผู้บริจาคทั้งในประเทศและสมาชิกที่อยู่ต่างประเทศ เมื่อมีการสำรวจสมาชิกของเว็บไซต์พบว่าส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่ทำงานภาคในธุรกิจต่างๆมีทั้งเจ้าของกิจการ ลูกจ้าง และส่วนใหญ่ว่างงานในวันเสาร์-อาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุด จึงเริ่มรวมตัวกันโดยนัดกันทุกเย็นวันเสาร์ ไปร่วมกิจกรรมของกลุ่ม 19 กันยาต้านรัฐประหารโดยมี

⁴ บทสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มาจากการสัมภาษณ์วรรณกิต ทองสุขแกนนำผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ (วรรณกิต ทองสุข, สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 กรกฎาคม 2553)

สัญลักษณ์ติดริบบิ้นดำที่แขน เพื่อให้ทราบว่ามีมาจากเว็บไซต์และทักทายกัน แล้วกลับมาพูดคุย แลกเปลี่ยนกันในเว็บไซต์

ต่อมาสมาชิกที่ไปร่วมชุมนุมเริ่มมีความเห็นว่าการวิจารณ์ต่อต้านคณะรัฐประหาร ในเว็บไซต์อย่างเดียวไม่มีผลที่เป็นรูปธรรม จึงชวนกันออกไปเคลื่อนไหว จนเป็นที่มาของการ ออกมาชุมนุมโดยตั้งชื่อกลุ่มว่าคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่ากลุ่มคนวันเสาร์ ไม่เอาเผด็จการ และเปลี่ยนชื่อเว็บไซต์มาใช้ชื่อคนวันเสาร์ เมื่อมีการจัดกิจกรรมจะมีการนัดแนะ กันในเว็บไซต์เป็นหลัก โดยให้สมาชิกออกไปที่สนามหลวง มีวราวุธ สุานักกรณ์ หรือนามสมมุติ คือ สุชาติ นาคบางไช ซึ่งต่อมาคือประธานกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการเป็นผู้อาสาจะเป็นผู้นำในการพูด และเมื่อถึงเวลาก็มารวมตัวที่ห้องสนามหลวง โดยครั้งแรกใช้เพียงโทรโข่งและยืนบน แก้วพลาสติกที่ขอยืมจากแม่ค้าบริเวณนั้น

การแบ่งงานกันทำจะใช้พื้นที่ในเว็บไซต์เป็นหลัก ช่วงแรกแบ่งงานเป็น สองส่วน คืองานข้อมูล และงานภาคสนาม ด้านงานข้อมูลจะจัดหาข้อมูลต่างเพื่อโจมตีคณะรัฐประหารและ จัดทำบอร์ดสำหรับแสดงที่สนามหลวงในวันเสาร์ที่มีการชุมนุม และที่สำคัญคือการทำวารสารคือ "เสรีชน" ดังได้กล่าวไปแล้ว และเริ่มจัดทำซีดีต่อต้านคณะมนตรีความมั่นคงให้สมาชิกที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตามต่างจังหวัดดาวน์โหลดไปเผยแพร่ ส่วนสมาชิกในพื้นที่กรุงเทพมหานครก็มีการนำไป แจกที่สนามหลวงทุกวันเสาร์ ซึ่งเนื้อหาในซีดีมีตอนหนึ่งถ่ายทำเกี่ยวกับการเปิดโปงการบุกรุกที่ดิน ในเขตป่าสงวน เขายายเที่ยง จังหวัดนครราชสีมาของพล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ด้วย โดยมีทีมงาน ฝ่ายจัดทำซีดีของกลุ่มขึ้นไปถ่ายทำในสถานที่จริง ซึ่งประเด็นนี้เกิดจากคำบอกเล่าของผู้สนับสนุน การเคลื่อนไหวมาแจ้งในทางกลุ่มทราบและเห็นพ้องต้องกันว่าจะนำประเด็นนี้มาขยายให้ สาธารณชนทราบ (ณัฐวุฒิ ด้วงนิล, **สัมภาษณ์**, 13 สิงหาคม 2553) ส่วนงานภาคสนามจะต้อง รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยและเตรียมพื้นที่สำหรับตั้งเวทีและเครื่องเสียงก่อนเวลาห้าโมงเย็นที่ สนามหลวงทุกวันเสาร์ ซึ่งต้องวางแผนกันเตรียมการกันอย่างรัดกุมเพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามา ขัดขวางการชุมนุม โดยเตรียมการในเว็บไซต์เป็นหลักทั้งที่ส่วนมากไม่รู้จักกันมาก่อน และกลุ่มคน วันเสาร์ไม่เอาเผด็จการเป็นต้นแบบของการถ่ายทอดการชุมนุมผ่านเว็บไซต์ (ณัฐวุฒิ ด้วงนิล, **สัมภาษณ์**, 13 สิงหาคม 2553) ในขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหาร โดยบุคลากรที่ วางแผนจัดการทำงานทุกฝ่ายรวมกันประมาณ 20 คน ซึ่งยังไม่รวมสมาชิกในภาคสนามที่ไม่ได้ ร่วมวางแผนแต่เข้ามาช่วยในการตั้งและรื้อเวที

ด้านการปราศรัยจะใช้วิธีการรับสมัครอาสาสมัครจากสมาชิกในเว็บไซต์ที่กล้า หาญและมีความสามารถในการพูดมาเป็นผู้ปราศรัย โดยสมาชิกที่มีบทบาทท่านหนึ่งอธิบาย

ตนเองว่าการสื่อสารบนเวทีคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการจะใช้ภาษาแบบชาวบ้านสื่อสารกับชาวบ้านต่างจากภาษาของนักเคลื่อนไหวหรือนักการเมือง จึงสามารถดึงดูดชาวบ้านหรือประชาชนด้วยกันได้ ส่วนประเด็นในการพุดฝายข้อมูลจะเตรียมไว้ให้ในเว็บไซต์ ผู้ปราศรัยต้องไปติดตามอ่านก่อนขึ้นเวที ส่วนประเด็นเกี่ยวกับ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์นั้น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการเป็นกลุ่มที่วิพากษ์วิจารณ์พล.อ.เปรมอย่างเป็นทางการเป็นระบบกลุ่มแรกในขบวนการเคลื่อนไหวหลังรัฐประหารจนเป็นที่มาของชื่อเรียกระบอบ "เปรมาธิปไตย" เนื่องจากสมาชิกมีข้อมูลจากเหตุการณ์ต่างๆที่ก่อนรัฐประหารว่าพล.อ.เปรมมีบทบาทมากในการขับไล่ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ต่อมาก็มีล່ารายชื่อเพื่อถวายฎีกาถอดถอนพล.อ.เปรมออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรี การจัดทำหนังสือสมุดปกมวงโดยมีนักการเมืองออกทุนให้ ต่อมาได้มีการทำจตุคามรามเทพโดยให้ชื่อว่ารุ่น "1 บาทปราบกบฏ" หลังจากนั้นเมื่อกลุ่มพีทีวีเริ่มเข้ามาเคลื่อนไหวกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการก็เริ่มลดบทบาทลง แต่ช่วงแรกๆก็เข้าไปร่วมกิจกรรมโดยใช้พื้นที่กลุ่มพีทีวี แต่กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการก็ยังคงทำงานแนวร่วมโดยเข้าร่วมก่อตั้ง 8 องค์กรต้านรัฐประหาร 12 องค์กรต้านรัฐประหาร แนวร่วมประชาชนต่อต้านรัฐประหาร และแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ในเวลาต่อมา

ด้านความสัมพันธ์ภายในกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ เมื่อเคลื่อนไหวมาถึงจุดหนึ่งก็เกิดความเห็นต่างกันภายในกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการในแนวทาง การเคลื่อนไหวในนามกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการจึงยุติลงไปแล้วบุคลากรก็ยังคงไปทำงานในส่วนต่างๆของขบวนการคนเสื้อแดงในเวลาต่อมา อาทิเช่น สื่อ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ การทำคลิปวิดีโอ บางส่วนก็เข้าไปทำงานร่วมกับพรรคเพื่อไทย เป็นต้น

กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์

พลเมืองภิวัฒน์เป็นกลุ่มที่แยกตัวออกมาจากเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร เนื่องจากมองว่าการเคลื่อนไหวของเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารมีลักษณะและวิถีคิดในการทำงานที่แตกต่างกันภายในสมาชิกจึงแยกตัวออกมาตั้งกลุ่มใหม่และทำงานตามความถนัด มีสมาชิกที่เริ่มก่อตั้งด้วยกันทั้งหมด 3 คน คือ สมบัติ บุญงามอนงค์ ภูมิวิวัฒน์ นุกิจ ชัยนรินทร์ กุหลาบอ่ำ (ชัยนรินทร์ กุหลาบอ่ำ, **สัมภาษณ์**, 29 มกราคม 2553) ทางกลุ่มมีลักษณะการทำงานตามประเด็นที่ตนสนใจ โดยใช้พื้นที่ที่กลุ่มต่างๆในช่วงเวลานั้นสร้างขึ้นเพื่อเคลื่อนไหวอยู่แล้ว เช่น เวทีการประชุมของกลุ่มคนวันเสาร์ทุกวันเสาร์ เป็นต้น ซึ่งทางกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ก็จะไปผลักดันประเด็นของตนในพื้นที่เหล่านี้ โดยขับเคลื่อนไหวเรื่องการต้านรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 เป็นหลัก (สมบัติ บุญงามอนงค์, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2553)

การเคลื่อนไหวของกลุ่มพลเมืองวิวัฒน์มีลักษณะเฉพาะที่ทางกลุ่มถนัด คือ การเคลื่อนไหวทางการเมืองเชิงสัญลักษณ์ โดยรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ภายใต้โครงการรณรงค์ "ไทย เซย์ โน" มีการจัดทำสติ๊กเกอร์และเสื้อ มีทั้งทำเพื่อจำหน่ายและแจกจ่าย โดยเลือกใช้ "สีแดง" เป็นสัญลักษณ์อันมีความหมายว่า "ไม่" ในที่นี้คือ ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นผลผลิตของคณะรัฐประหาร การใช้สีแดงเป็นสัญลักษณ์ในกิจกรรมนี้เอง ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการนำเสื้อสีแดงมาสวมใส่ในขบวนการจนต่อมาได้รับการเรียกขานกันว่า "ขบวนการคนเสื้อแดง" แม้ว่าความหมายในเชิงสัญลักษณ์ของ "สีแดง" จะมีความหมายที่ต่างจากช่วงเวลานี้ก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามจุดนี้คือ จุดเริ่มต้นของการใช้สีแดงเป็นสัญลักษณ์ในการเคลื่อนไหวของขบวนการ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำเว็บไซต์ของโครงการ⁵ ให้ประชาชนที่สนใจเข้าไปเยี่ยมชมและสามารถลงชื่อคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญได้ด้วย

กิจกรรมแรกภายใต้โครงการ "ไทย เซย์ โน" คือคัดค้านรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2550 หน้ารัฐสภามีคนเข้าร่วมรณรงค์ประมาณ 30 คน (คม ชัด ลึก, 2 มีนาคม 2550: 5) ต่อมาทางกลุ่มได้เข้าเป็นแนวร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มอื่นๆและก่อตั้ง 8 องค์กรด้านรัฐประหาร ต่อมาเปลี่ยนเป็น 12 องค์กรด้านรัฐประหาร 18 องค์กรด้านรัฐประหาร ในที่สุดก็เป็นแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.) และเข้าร่วมก่อตั้งนปท.ในเวลาต่อมา ระหว่งนั้นกลุ่มก็ยังคงผลักดันและจัดกิจกรรมหลักของกลุ่มคือการรณรงค์ "ไทย เซย์ โน" ต่อไปโดยเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และมีการเคลื่อนไหวร่วมกับกลุ่มอื่นๆด้วย อาทิเช่นร่วมกับเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร ที่หน้ารัฐสภา โดยจัดกิจกรรมด้านรัฐประหารและไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ คือ กลุ่มพลเมืองวิวัฒน์ได้นำสีสเปรย์ไปฉีดพ่นถนนที่หน้ารัฐสภาด้วยอักษรสีแดงว่า "NO" และเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารนำเค้กที่หน้าเค้กมีรูปพานรัฐธรรมนูญและเขียนข้อความว่า "รัฐธรรมนูญ 2550 รัฐธรรมนูญฉบับแบ่งกันรับประทาน" และแสดงละครล้อเลียนทหารเข้าราชการ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และนักวิชาการร่วมกันร่วมกินเค้ก เป็นต้น (ไทยรัฐ, 20 เมษายน 2550: 11)

สมพันธมิตรประชาธิปไตย

หลังเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 กลุ่มสมพันธมิตรประชาธิปไตยที่ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เพื่อต่อสู้กับเผด็จการทหารของนายกรัฐมนตรีนพ.อ.สุจินดา คราประยูรและเป็นกลุ่มที่มีจุดยืนในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยก็ออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์เดิม

⁵ www.thaisayno.com. ซึ่งต่อมาถูกปิด และทางกลุ่มมีความพยายามเปิดใหม่โดยเปลี่ยนชื่อเว็บไซต์อยู่หลายครั้ง

ขององค์กรตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง คือ ต่อด้านอำนาจเผด็จการทหาร (ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ, **สัมภาษณ์**, 17 กุมภาพันธ์ 2553) แต่ในส่วนแกนนำการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ไม่เหมือนเมื่อครั้งปี พ.ศ. 2535 โดยแกนนำการเคลื่อนไหวครั้งนี้ประกอบด้วย สันต์ หัตถีรัตน์ เหวง ไตรจิราการ ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ และธิดา ถาวรเศรษฐ

การเคลื่อนไหวของกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตยเริ่มแรกได้ออกแถลงการณ์แสดงจุดยืนในการต่อต้านการทำรัฐประหารและเรียกร้องให้คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ทำการรัฐประหารยึดอำนาจได้คืนอำนาจอธิปไตยให้แก่ประชาชนให้เร็วที่สุด (เดลินิวส์, 23 กันยายน 2549: 2) และการเคลื่อนไหวในระยะแรกก็ยังคงเป็นการออกแถลงการณ์ตามสถานการณ์และตามประเด็นที่องค์กรสนใจเสียส่วนใหญ่ ต่อมาแกนนำ อาทิเช่น เหวง ไตรจิราการและประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะก็ได้เข้าร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มอื่น ได้แก่ งานสภาต้านรัฐประหารของเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร การเข้าร่วมเคลื่อนไหวและขึ้นเวทีปราศรัย ที่จัดโดยเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร เป็นต้น หลังจากนั้นจึงเริ่มมีการจัดงานในนามสมาพันธ์ประชาธิปไตยในเวลาต่อมาบ้าง ได้แก่ งานเสวนา "สภาว่างรัฐธรรมนูญ : จากสมัยสฤษดิ์-สมัย 2540 ถึง สมัย คมช." เป็นต้น และมีการตั้งกลุ่มย่อยภายในสมาพันธ์ประชาธิปไตยขึ้นมาเคลื่อนไหวร่วมด้วย คือ กลุ่มสตรีเพื่อประชาธิปไตย โดยมี ธิดา ถาวรเศรษฐ เป็นแกนนำในการจัดตั้ง

อย่างไรก็ตามแกนนำกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตยมีบทบาทอย่างมากในการประสานให้เกิดการรวมตัวก่อตั้ง "8 องค์กรต้านรัฐประหาร" ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็น "12 องค์กรต้านรัฐประหาร" "18 องค์กรต้านรัฐประหาร" และในที่สุดคือแนวร่วมประชาชนต้านรัฐประหาร (นปตร.) แล้วก็ร่วมกับกลุ่มพีทีวีตั้งแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ในเวลาต่อมา

กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 40

กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 2540 เป็นกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองที่ก่อตั้งมาก่อนการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 มีจุดยืนไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร ต่อด้านระบอบเผด็จการและการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 มีแกนนำในการจัดตั้งกลุ่ม คือ จรัล ดิษฐาอภิชัย

แกนนำกลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 40 คือ จรัล ดิษฐาอภิชัย ได้เคลื่อนไหวในการต้านรัฐประหารร่วมกับกลุ่มอื่นมาโดยตลอดในลักษณะการออกแถลงการณ์สนับสนุนและร่วมเป็นวิทยากรในงานเสวนาต่างๆ ทั้งยังเป็นกลุ่มหลักในการผลักดันข้อเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งโดยเร็วภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ต่อมาก็เข้าร่วมก่อตั้งนปก.ด้วย

กลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย

กลุ่ม 24 ประชาธิปไตยเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เกิดขึ้นมาจากเครือข่าย 19 กัญยาต้านรัฐประหารซึ่งที่มีจุดยืนที่พอจะรับได้กับการเคลื่อนไหวคัดค้านรัฐประหารเพื่อเรียกร้องให้ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตรกลับมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเช่นเดิม โดยสมยศ พุกษาเกษมสุข ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในขบวนการแรงงานในขณะนั้น ร่วมกับผู้ประสานงานเครือข่าย 19 กัญยาต้านรัฐประหารอีกหนึ่ง อาทิเช่น ชนาภาญจน์ เดิมพันธุ์วงศ์ สุวิทย์ เลิศไกรเมธี เป็นต้น ก่อตั้งกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยขึ้น

โดยเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย คือ "เรากำหนดเป้าหมายที่ปัญหาฐานของประเทศไทย ต้องไปตั้งต้นวันที่ 24 มิถุนายน 2475 โดยเจตนารมณ์ของวันที่ 24 มิถุนายน 2475⁶ ต้องการสถาปนาประชาธิปไตยอำนาจสูงสุดเป็นของราษฎรแต่ว่าเจตนาหรือจุดมุ่งหมายมันไม่แล้วเสร็จ อำนาจของกลุ่มเก่าคือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชกลับเข้ามาครอบงำการเมืองไทยแล้วก็ชักใยการเมือง โดยเรามองว่ารัฐประหารจำนวนมากมีความเชื่อมโยงกับความเป็นสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างเช่นก่อนหน้าการเกิดรัฐประหารก็เรียกร้องนายกพระราชทาน มาตรา 7 หรือการเคลื่อนไหวของกลุ่มราชนิญลบลวกกับประชาธิปไตย ซึ่งเราเห็นว่าราชนิญลคือตัวแทนของชนชั้นอภิสิทธิ์ชน ดังนั้นเราเห็นว่าถ้าเราจะทำให้เกิดประชาธิปไตยที่แท้จริงต้องหันกลับไปตั้งต้นตรงจุดนั้น ที่ทำให้การปฏิวัติ 2475 บรรลุเป้าหมายก็เลยตั้งชื่อกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย โดยเรามองว่ามันมีการทำลายสัญลักษณ์ ทำลายเจตนารมณ์ลงไป ทำลายสัญลักษณ์ต่างๆเช่นวันชาติ 24 มิถุนาหายไป ทำลายข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์มีการบิดเบือนประวัติศาสตร์ เช่น บิดเบือนว่าคณะราษฎรชิงสุกก่อนห่าม ถ้าจะให้เกิดการสานต่อภารกิจนี้จำเป็นที่จะต้องทำในยุคนี้อีก ก็เลยต้องตั้งชื่อ 24 มิถุนาเป็นจุดเริ่มต้น และเริ่มใช้ชื่อนี้หรือฟื้นความทรงจำของผู้คนในสังคม" (สมยศ พุกษาเกษมสุข, **สัมภาษณ์**, 22 กุมภาพันธ์ 2553)

ลักษณะองค์กรมีการรับสมัครสมาชิก มีผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆในลักษณะอาสาสมัคร มีการประชุมสมัชชาประจำปีทุกปีเพื่อสรุปการทำงานในหนึ่งปีที่ผ่านมาโดยมีตัวแทนสมาชิกจากจังหวัดต่างๆมาร่วมประชุม แต่ลักษณะองค์กรก็ยังมีรูปแบบหลวมๆ สมาชิกองค์กรมีอิสระในการทำงานภายใต้เจตนารมณ์เดียวกัน คือ พิทักษ์เจตนารมณ์ของเหตุการณ์ในวันที่ 24

⁶ จะเห็นได้ว่าการอธิบายประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับปัญหาการเมืองไทย สำหรับกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยนั้นตั้งต้นเมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา เป็นการอธิบายประวัติศาสตร์ลงสู่ขบวนการเคลื่อนไหวเรียกร้องประชาธิปไตยเพื่อให้ถึงเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของคณะราษฎรของกลุ่ม 24 มิถุนา ประชาธิปไตย โดยเริ่มตั้งแต่ก่อตั้งกลุ่มขึ้นหลังการทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายนและเป็นเจตนารมณ์ของกลุ่มตลอดมา

มิดุยานน พ.ศ. 2475 สำหรับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยในระยะแรกมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นที่มีประเด็นร่วมในการต่อต้านเผด็จการและดำเนินกิจกรรมที่เป็นอิสระของกลุ่ม ต่อมากลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยก็เข้าร่วมเคลื่อนไหวกับนปก. แกนนำกลุ่มคือนายสมยศ พุกพลาเกษมสุขก็เป็นหนึ่งในแกนนำนปก. รุ่น 2 ด้วย

กลุ่มวิทยุชุมชนคนรักแท็กซี่

กลุ่มวิทยุชุมชนคนรักแท็กซี่ ก่อตั้งขึ้นจากการรวมตัวกันของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ โดยมีชินวัฒน์ หาบุญพาดซึ่งมีตำแหน่งเป็นนายกสมาคมพิทักษ์ผลประโยชน์ผู้ขับรถแท็กซี่ เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มและเป็นผู้จัดรายการสถานีวิทยุชุมชนคนรักแท็กซี่ด้วย ซึ่งเดิมการจัดรายการวิทยุเป็นไปเพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้ความสะดวกแก่สมาชิกและเพื่อสร้างความบันเทิง แต่ต่อมาเปลี่ยนรูปแบบขององค์กรและรูปแบบรายการที่นำเสนอทางวิทยุมาเป็นประเด็นการเมือง เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองที่เข้มข้นตั้งแต่ก่อนการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยรวมตัวกันออกมาขับไล่รัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร แกนนำและสมาชิกกลุ่มวิทยุชุมชนคนรักแท็กซี่ที่เริ่มชื่นชอบการบริหารงานของรัฐบาลพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จากนโยบายปราบปรามยาเสพติด และเป็นรัฐบาลที่เสนอนโยบายแล้วนำไปปฏิบัติได้จริง (ชินวัฒน์ หาบุญพาด, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2553) อีกทั้งทางกลุ่มยังเคยเคลื่อนไหวเสนอต่อรัฐบาลและผลักดันจนทำให้เกิด "นโยบายแท็กซี่เอื้ออาทร" เป็นผลสำเร็จ ซึ่งเป็นผลประโยชน์โดยตรงของทางกลุ่ม แต่เมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาเคลื่อนไหวจึงไปรบกวนความคิดเห็นและสังเกตทำที่จนเมื่อมีความรู้สึกว่าการกระทำของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยไม่ถูกต้องจึงเริ่มออกมาเคลื่อนไหวปกป้องรัฐบาล ได้แก่ การร่วมกับกลุ่มคาราวานคนจนแสดงจุดยืนไม่เห็นด้วยกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และประกาศให้การสนับสนุนรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรที่สวนจตุจักร เป็นต้น (ชินวัฒน์ หาบุญพาด, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2553)

เมื่อเกิดเหตุการณ์รัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ทางกลุ่มยังไม่ได้ออกมาเคลื่อนไหวใดๆ ในนามกลุ่ม แต่เมื่อมีกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวที่ท้องสนามหลวง อาทิเช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ กลุ่มพีทีวี เป็นต้น ทางกลุ่มจึงออกมาเคลื่อนไหวร่วม และต่อมาทางกลุ่มวิทยุชุมชนคนรักแท็กซี่ได้เข้าร่วมก่อตั้งนปก.และเคลื่อนไหวร่วมกับนปก. เรื่อยมา ซึ่งแกนนำกลุ่ม คือ ชินวัฒน์ หาบุญพาด ก็เป็นแกนนำนปก.ที่มีบทบาทสำคัญต่อเหตุการณ์ต่างๆหลายเหตุการณ์ในเวลาต่อมา

กลุ่มพีทีวี

เป็นการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักการเมืองในพรรคไทยรักไทย ที่เดิมต้องการเคลื่อนไหวผ่านช่องทางวารสารวิทยุและต่อมาเป็นสื่อโทรทัศน์ คือ พีทีวี แต่เนื่องจากถูกรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐประหารตัดช่องทางวารสารดังกล่าวทั้งหมด จึงออกมาเคลื่อนไหวบนท้องถนน กลุ่มพีทีวี มีแกนนำหลักได้แก่ วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ ญัฐภูมิ ไสยเกื้อ จักรภพ เพ็ญแข⁷ ซึ่งกลุ่มพีทีวีเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงเนื่องจากสมาชิกกลุ่มเป็นนักการเมืองสังกัดพรรคไทยรักไทยที่ชนะการเลือกตั้งและได้จัดตั้งรัฐบาลแต่ถูกคณะรัฐประหารยึดอำนาจไป

การเคลื่อนไหวบนท้องถนนในนามกลุ่มพีทีวีมีขึ้นทั้งหมด 9 ครั้งด้วยกัน การจัดการชุมนุมครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2550 ที่บริเวณท้องสนามหลวง เนื้อหาของการปราศรัยเป็นการต่อต้านและขับไล่คณะรัฐประหาร นอกจากนั้นยังกล่าวถึงการเคลื่อนไหวทางการเมืองของสนธิ ลิ้มทองกุลด้วย (แนวหน้า, 24 มีนาคม 2550: 7) ผู้เข้าร่วมชุมนุมครั้งนี้มีประมาณ 3,000 คน ต่อมาการจัดการชุมนุมครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2550 ใช้พื้นที่บริเวณศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (ไทยรัฐ, 30 มีนาคม 2550: 16) มีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 4,000 คน ซึ่งหลังจากการจัดการชุมนุมโดยกลุ่มพีทีวีผ่านไประยะหนึ่ง จะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีผู้เข้าร่วมชุมนุมเป็นจำนวนมากเพราะมีความพร้อมทั้งด้านเวทีและบุคลากรในการระดมผู้คนเข้าร่วมการชุมนุมคือนักการเมือง ส่งผลให้หลังจากนั้นกลุ่มต่างๆ ที่เคลื่อนไหวในขณะนั้นได้พิจารณาและตระหนักดีถึงข้อจำกัดในการระดมผู้คนของกลุ่มตน จึงเริ่มเข้ามาใช้พื้นที่การชุมนุมที่จัดโดยกลุ่มพีทีวีผลักดันประเด็นข้อเรียกร้องและกิจกรรมที่ตนสนใจ และจัดกิจกรรมรวมทั้งขึ้นเวทีปราศรัยร่วมกับกลุ่มพีทีวีด้วย ต่อมาในการจัดชุมนุม ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 8 เมษายน

⁷ จักรภพ เพ็ญแข กล่าวถึงกลุ่มพีทีวีและประเมินผู้เข้าร่วมเคลื่อนไหวเมื่อกลุ่มพีทีวีลงมาเคลื่อนไหวบนท้องถนนหลังรัฐประหารว่า “พีทีวี (PTV) คือกิจกรรมสื่อสารมวลชนที่ต้องการให้เกิดผลกระทบทางการเมือง เป้าหมายคือด้านเผด็จการ คมช. ยังไม่ใช้การเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยตรงแบบช้อนรูป ผู้มาร่วมทุกคนรู้สึกเช่นนี้ คณะคุณวีระฯ ซึ่งประกอบด้วยคุณจตุพรฯ และคุณณัฐภูมิฯ ได้จัดรายการโทรทัศน์และวิทยุเพื่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มาก่อนรัฐประหาร เมื่อรัฐประหารแล้วก็มุ่งงานในทิศทางสื่อเช่นเดิม ผมได้รับชวนเข้าร่วมอย่างเป็นทางการเป็นเรื่องเป็นราว คงเพราะมีพื้นฐานในงานสื่อสารมวลชนมาก่อน และมีทักษะงานที่แตกต่างจากคนอื่นฯ ในคณะผู้ก่อตั้ง คณะฯ จึงหวังให้เป็นภาพที่สมบูรณ์แบบ (picture perfect) ขึ้นในแง่ขบวนการ ผมคิดว่าชื่อเสียงสังคมของคณะผู้ร่วมก่อตั้ง บวกจังหวะที่ไม่มีใครกระดืบการต่อสู้กับคณะรัฐประหารอย่างจริงจังในขณะนั้น ทั้งๆ ที่มีกลุ่มต่อต้านโดยธรรมชาติอยู่มากมายโดยเฉพาะในสนามหลวง เป็นเหตุให้การกำเนิดของพีทีวีได้รับความสนใจมาก” (จักรภพ เพ็ญแข, **สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์**, 4 สิงหาคม 2553)

พ.ศ. 2550 จึงปรากฏว่ามีกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ เข้ามาจัดกิจกรรมโดยใช้พื้นที่ชุมนุมที่กลุ่มพีทีวีจัดขึ้น (ไทยรัฐ, 9 เมษายน 2550: 16)

การประชุมครั้งที่ 4 จัดขึ้นในวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2550 บรรยากาศการประชุมในวันนี้ ปรากฏว่ามีกลุ่มอื่นๆเข้ามาผลักดันกิจกรรมในพื้นที่เวทีที่จัดโดยกลุ่มพีทีวี อาทิเช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการปักหลักล่ารายชื่อกดดันให้พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ เป็นต้น ด้านเนื้อหาการปราศรัยในครั้งนี้นับว่าเป็นการปฏิเสธข้อกล่าวหาว่าได้รับเงินทุนสนับสนุนหรือนำเลี้ยงจากกลุ่มชั่วอำนาจเก่า นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้บัญญัติศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 และมีการแถลงย้ายวันชุมนุมเดิมที่กลุ่มพีทีวีจัดชุมนุมทุกวันศุกร์แต่ประกาศเลื่อนไปจัดทุกวันอาทิตย์แทน (บางกอกทูเดย์, 28 เมษายน 2550: 8) หลังจากนั้นกลุ่มพีทีวีก็จัดการชุมนุมเรื่อยมา คือ ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มต่างๆก็เข้ามาใช้พื้นที่การประชุมของกลุ่มพีทีวีในการจัดกิจกรรมรณรงค์ตามเป้าหมายของกลุ่มหรือตามประเด็นที่ตนสนใจเพิ่มขึ้น

ต่อมาเกิดเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง คือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดี โดยให้ยุบพรรคไทยรักไทยในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งกลุ่มพีทีวีได้แถลงไว้ว่าจะจัดการชุมนุมแสดงพลังหลังตัดสินคดี จึงเกิดเป็นการชุมนุมครั้งที่ 8 ในวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 โดยประกาศใช้สถานที่ คือ บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า ซึ่งเหตุที่ไม่ตั้งเวทีที่ท้องสนามหลวงในวันนี้เนื่องจากบริเวณสนามหลวงปิดพื้นที่เตรียมจัดงานวันวิสาขบูชาแต่ก็ยังคงสกัดกั้นไม่ให้ตั้งเวทีบริเวณลานพระบรมรูปทรงม้าจึงตั้งเวทีปราศรัยบริเวณสวนมิสกวัน (ข่าวสด, 31 พฤษภาคม 2550: 10-11) บรรยากาศการประชุมในวันนี้มีกลุ่มคนไม่ทราบสังกัดตั้งโต๊ะล่ารายชื่อให้ประชาชนลงนามถวายฎีกาแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่คณะกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดียุบพรรคด้วย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการมีกิจกรรมการแจก "สมุดปกม่วง" ซึ่งเป็นคำแถลงการณ์เรียกร้องให้ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรีและลาออกจากการเป็นองคมนตรี โดยมีการแจกแจงว่าพล.อ.เปรมมีส่วนในการแทรกแซงการเมืองและเป็นสาเหตุให้เกิดความวุ่นวายในปัจจุบัน กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์จัดกิจกรรม "ไทย เซย์ โน" ได้ตั้งโต๊ะให้ผู้สนใจลงนามต่อต้านร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 และมีข้อเสนอออกนอกเหนือจากนั้นก็คือการเรียกร้องให้นำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้ (ประชาไท, 1 มิถุนายน 2550: ออนไลน์)

จนกระทั่งเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นการประกาศชุมนุมครั้งที่ 9 ในนามกลุ่มพีทีวี ทางกลุ่มพีทีวีได้ประกาศปักหลักตั้งเวทีชุมนุมยึดเยื่อที่ท้องสนามหลวงจนกว่าจะขับไล่รัฐบาลและคณะรัฐประหารสำเร็จ (ข่าวสด, 3 มิถุนายน 2550: 15) ต่อมาเมื่อมีการรวมตัวกันตั้งองค์กรนปก. ระหว่างกลุ่มพีทีวีกับนปท. เวทีของกลุ่มพีทีวีจึงเปลี่ยนเป็นการเคลื่อนไหวในนามนปท.⁹ แทน และการเคลื่อนไหวได้ดำเนินไปภายใต้ชื่อนปท.ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป

กลุ่มรักทักษิณไม่เอาเผด็จการ

กลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการเกิดขึ้นหลังการยุบพรรคไทยรักไทยในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 แล้ว แกนนำที่เริ่มก่อตั้งกลุ่ม คือ นิสิต สิ้นธุไพร อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคไทยรักไทย มีสมาชิกเครือข่ายต่าง ๆ อีกจำนวน 19 เครือข่ายร่วมด้วย ได้แก่ ชมรมเครือข่ายแท็กซี่อีสาน กลุ่มผู้ประกอบการมัคคุเทศก์ ชมรมคนร้อยเอ็ดต่อต้านเผด็จการ ชมรมสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น และมีอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคไทยรักไทยจากทุกกลุ่ม ทุกภาค กว่า 60 คนมาร่วมอุดมการณ์ด้วย โดยนิสิต สิ้นธุไพร ทำหน้าที่ผู้ประสานงานทั่วประเทศ พ.อ.อภิวัฒน์ วิริยะชัย ทำหน้าที่ผู้ประสานงานภาคกลาง ศุภชัย ใจสมุทร ทำหน้าที่ผู้ประสานงานภาคใต้ พ.ต.ท.ไวพจน์ อารณรัตน์ ทำหน้าที่ผู้ประสานงานภาคเหนือ ศุภชัย โพธิ์สุ ทำหน้าที่โฆษกกลุ่ม มีการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการในวันที่ 6 มิถุนายน (มติชน, 6 มิถุนายน 2550: 14) และแถลงเข้าร่วมการเคลื่อนไหวกับนปท. ในเย็นวันเดียวกัน

⁸ โดยการรวมตัวกันครั้งนี้ จักรภพ เพ็ญแข หนึ่งในแกนนำประเมินกลุ่มพีทีวีว่า “จุดแข็งของพีทีวีคือ รณรงค์จากเป้าหมายที่เล็กมากคือการออกอากาศ ไปสู่เป้าหมายใหญ่มากคือฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตย ทำให้เราเติบโตทางความคิดร่วมกับมวลชน มวลชนเองก็เติบโตไปกับเรา ไม่ก้าวพรวด ประการที่สองคือความครบครันในคุณลักษณะของคณะผู้ก่อตั้ง ทั้งฝ่ายเวทีปราศรัย ฝ่ายประสานเครือข่ายมวลชน ฝ่ายต่างประเทศและแนวร่วมระดับผู้นำความคิด ฝ่ายประสานกับพรรคฯ (ในฐานะแนวร่วม) และอื่นๆ ประการที่สามคือเรามุ่งให้ความรู้และข้อมูลกับมวลชน ซึ่งเป็นสิ่งที่มวลชนกระหายในขณะนั้น ส่วนจุดอ่อนคือ การขาดทักษะบริหาร บริหารงานน้อยมาก ส่วนใหญ่ปล่อยให้ไหลไปตามยถากรรม (โดยอ้างว่าเป็น “ธรรมชาติ”) ค่าใช้จ่ายสูง ทีมงานใหญ่โตเทอะทะ พรรคพวกจากยุคไหนๆ แยกไปด้วยหมด เหมือนกองคาราวาน ไม่จัดตั้งมวลชนอย่างเป็นระบบ ทั้งที่มวลชนยอมรับเรา” (จักรภพ เพ็ญแข, **สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์**, 4 สิงหาคม 2553)

⁹ จักรภพอธิบายการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นนปท.ในช่วงเวลานั้นว่า “เราเห็นร่วมกันว่า เป้าหมายและสถานะของพีทีวีไม่เพียงพอต่อการนำแล้ว จึงประสานเชิญชนกลุ่มประชาธิปไตยต่างๆ เข้ามาร่วมกัน ซึ่งก็ได้ได้รับความสนใจและเพิ่มฐานในสายตาของสาธารณชนขึ้นอีก หลายคนช่วยประสานงาน เรียกรวมสำคัญน่าจะเป็นคุณวีระฯ คุณจตุพรฯ คุณณัฐวิชัยฯ และตัวผมเอง เพราะต่างคนต่างโน้มน้าวเครือข่ายและสร้างระบบแนวร่วมขึ้น” (จักรภพ เพ็ญแข, **สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์**, 4 สิงหาคม 2553)

การเสนอให้ตั้งคณะกรรมการของกลุ่มขึ้น มีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ 1.เป็นศูนย์กลางประสานงาน ของประชาชนทุกภาคส่วน ทุกสาขาอาชีพในสังคมทั่วประเทศ เพื่อต่อต้านเผด็จการทุกรูปแบบ 2.เข้าร่วมขับเคลื่อนกับองค์กรประชาธิปไตย และประชาชนผู้รักชาติ รักประชาธิปไตยทั่วประเทศในการขับไล่คณะมนตรีความมั่นคง และคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นเผด็จการ 3.ให้คณะมนตรีความมั่นคงคืนประชาธิปไตยให้กับประชาชนโดยเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศพ้นจากวิกฤตเผด็จการโดยเร็ว

อย่างไรก็ตามกลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการแม้มิได้เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมในการก่อตั้งนปท. แต่ผู้เข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มพีทีวีซึ่งต่อมาเข้าร่วมเป็นนปท.นั้น ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการ ซึ่งประกอบด้วยส.ส.สังกัดพรรคไทยรักไทยที่ใกล้ชิดมวลชนในพื้นที่ ถือได้ว่ากลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการเป็นพันธมิตรเคลื่อนไหวร่วมกับนปท.อย่างใกล้ชิด¹⁰ และในช่วงการเคลื่อนไหวที่เข้มข้นระยะหลัง ๆ ภายใต้ชื่อ นปช. และ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน แกนนำของกลุ่ม อาทิเช่น พ.อ.อภิวัฒน์ วิริยะชัย พ.ต.ท.ไวพจน์ อภรณ์รัตน์ นิสิต สินธุไพร เป็นต้น บางท่านได้เข้าไปมีบทบาทในเหตุการณ์สำคัญ ๆ และเป็นแกนนำในช่วงเวลา 2-3 ปีหลังจากนี้ด้วย

การเกิด 8 องค์กรด้านรัฐประหารจนถึงแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.)

หลังจากที่กลุ่มต่าง ๆ เคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหารโดยเฉพาะกลุ่มภาคประชาชนที่เคลื่อนไหวอย่างเป็นทางการเป็นอิสระต่อกันดังได้อธิบายไปแล้ว ต่อมากลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตย กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารปีหนึ่ง เป็นต้น และแนวร่วมอื่นๆที่เคลื่อนไหวในประเด็นด้านรัฐประหารได้มีการประชุมปรึกษาหารือกันถึงมาตรการการเคลื่อนไหวร่วมกัน เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อน จึงมีมติรวมตัวเพื่อเคลื่อนไหวร่วมกัน โดยใช้ชื่อว่า "8 องค์กรด้านรัฐประหาร" มีประเด็นร่วม คือ การต่อต้านรัฐประหาร แถลงเปิดตัวครั้งแรกในวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 40 กลุ่มกรรมกรปฏิรูป กลุ่มคนจนเมืองรักประชาธิปไตย เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร สมาพันธ์ประชาธิปไตย มูลนิธิวีรชน

¹⁰ จากการศึกษาสัมภาษณ์แกนนำกลุ่ม คือ นิสิต สินธุไพร พบว่ากลุ่มคนรักทักษิณ ไม่เอาเผด็จการมีบทบาทอย่างสูงในการทำงานกับประชาชนในพื้นที่ที่มีการรวมตัวกันซึ่งบางพื้นที่รวมตัวกันผ่านวิทยุชุมชนและเป็นประชาชนที่ชื่นชอบการบริหารงานของอดีตนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งทางกลุ่มได้เข้าไปเชื่อมประสานโดยเผยแพร่สื่อเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนไปลงประชามติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ที่มาจากคณะรัฐประหาร โดยเคลื่อนไหวเป็นแนวร่วมกับองค์กรนปท. ซึ่งเป็นองค์กรที่เคลื่อนไหวในสวนกลางคือกรุงเทพมหานครเป็นหลัก (นิสิต สินธุไพร, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553)

ประชาธิปไตย มีกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่วมกันคือการทำงานชุมนุมใหญ่ครบรอบ 6 เดือนการทำรัฐประหาร ใช้ชื่องานว่า "6 เดือน บทพิสูจน์วีรบุรุษหรือทรราช" จัดกิจกรรมทั้งหมด 3 วัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2550 มีกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการและกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์เป็นเจ้าภาพ จัดชุมนุมที่บริเวณท้องสนามหลวงซึ่งกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ก็ดำเนินกิจกรรมหลักของตนคือรณรงค์ในโครงการ "ไทย เซย์ โน" ต่อมาวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2550 มีเครือข่าย 19 กัญยาต้านรัฐประหารเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน โดยมีการจัดชุมนุมที่ท้องสนามหลวงและเดินขบวนไปยังบ้านสี่เสาเทเวศ บ้านพักพล.อ.เปรม ตินสุลานนท์ที่เชื่อกันว่าเป็นบุคคลสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 (เนชั่นสุดสัปดาห์, 16-22 มีนาคม 2550: 20) มีผู้ร่วมชุมนุมและเดินขบวนประมาณ 1,000 คน ซึ่งเป็นการเดินขบวนไปบ้านพล.อ.เปรมครั้งแรกหลังจากเกิดรัฐประหาร ต่อมากิจกรรมสุดท้ายจัดขึ้นในวันที่ 20 มีนาคม มีสมาพันธ์ประชาธิปไตยเป็นเจ้าภาพในการจัดงานปาฐกถา "6 เดือนรัฐประหาร ก้าวต่อไปของประเทศไทย" จัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น "12 องค์กรต้านรัฐประหาร" โดยมีกลุ่มเข้าร่วมเคลื่อนไหวเพิ่มเติมมี 4 กลุ่ม ประกอบด้วย พันธมิตรสหภาพแรงงานประชาธิปไตย สมาพันธ์แนวร่วมประชาธิปไตยอีสาน สมาพันธ์คนรักประเทศไทย สหพันธ์แรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอตัดเย็บเสื้อผ้า การดำเนินกิจกรรมในช่วงนี้ ได้แก่ การใช้เวทีของกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการจัดเวทีปราศรัยประกาศท่าทีต่อรัฐธรรมนูญต่อประชาชนว่า "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน 2540 ย่อมดีกว่ารัฐธรรมนูญประสังค์ สุนศิริ 2550 อย่างแน่นอน" โดยมอบหมายให้สมาพันธ์ประชาธิปไตยเป็นเจ้าภาพจัดงาน (กรุงเทพธุรกิจ, 8 เมษายน 2550: 6) การจัดแถลงข่าวในหัวข้อ "รัฐธรรมนูญ 2540 ยังไม่ตาย ประเทศชาติเสียหายเพราะรัฐประหาร เลือกลงโดยให้รัฐธรรมนูญ 2540" เพื่อโน้มน้าวให้ภาคประชาชนไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยให้เหตุผลว่าเพราะความไม่เป็นที่พอใจของประชาชนทั้งที่มาและเนื้อหาสาระในรัฐธรรมนูญ หลังจากนั้นยังเปิดเวทีให้กลุ่มต่างๆ ที่เคลื่อนไหวอย่างอิสระเป็นทุนเดิมและยังคงเดินหน้ากิจกรรมของกลุ่มตนเองต่อไป ได้มีโอกาสแถลงกิจกรรมของกลุ่มผ่านเวทีแถลงข่าวในวันนั้นด้วย เป็นต้น

เมื่อมีแนวร่วมเพิ่มเข้ามามากขึ้นจึงเปลี่ยนชื่อเป็น "18 องค์กรต้านรัฐประหาร" และในที่สุดต้องเปิดโอกาสและขยายแนวร่วมให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีเจตนารมณ์ในการต้านรัฐประหารกว้างขวางออกไป ก็จึงเปลี่ยนชื่อเป็น "แนวร่วมประชาชนต้านรัฐประหาร" โดยแถลงเปิดตัวอย่างเป็นทางการในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย องค์กรต่างๆ 22 องค์กร ได้แก่ คนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ สมาพันธ์ประชาธิปไตย กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 2540 กลุ่มคนจนเมืองรักประชาธิปไตย พันธมิตรสหภาพแรงงานประชาธิปไตย

สมาพันธ์นครรักประชาธิปไตย นิตยสารสยามปริทัศน์ พรรคแนวร่วมภาคประชาชน สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.)¹¹ เครือข่ายรามคำแหงรักประชาธิปไตย สหพันธ์แรงงานอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มกรรมกรปฏิรูป ชมรมคนรักอุดร มูลนิธิวีรชนประชาธิปไตย สมาพันธ์แนวร่วมประชาธิปไตยอีสาน สหพันธ์แรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มประชาธิปไตยไม่ใช่แค่กิ๊ก (กปก.) กลุ่มพลังหนุ่มสาวเพื่อประชาธิปไตย โครงการรณรงค์เพื่อแรงงานไทย สหพันธ์แรงงานกระดาษ และแนวร่วมประชาชนแห่งประเทศไทย โดยมีคำขวัญในการขับเคลื่อนร่วมกันว่า "คว่ำ ล้ม โคน" ซึ่งให้ความหมายว่า "คว่ำ" หมายถึง การคว่ำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 "ล้ม" หมายถึง ล้มคณะมนตรีความมั่นคง (คมช.) ผู้ก่อการรัฐประหาร "โคน" หมายถึง โคนระบอบอำมาตยาธิปไตย¹² (เดลินิวส์, 19 พฤษภาคม 2550: 3) ต่อมา นปตร.ได้มีมติร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มพีทีวีในนามแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) อย่างเป็นทางการในวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการรวมกันตั้งกลุ่มภายใต้ชื่อร่วมกัน มีเป้าหมายเฉพาะหน้าร่วมกัน แต่จะเห็นได้ว่ากลุ่มย่อยต่างๆ อาทิเช่น กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ สมาพันธ์ประชาธิปไตย เป็นต้น ต่างยังคงเคลื่อนไหวไปตามกิจกรรมและประเด็นที่ทางกลุ่มให้ความสำคัญเป็นหลัก ควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวภายใต้ชื่อองค์กรแนวร่วมใหม่ที่ร่วมกันจัดตั้งขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะการทำแนวร่วมที่มีรูปแบบขององค์กรที่หลากหลาย ๆ เท่านั้น

3.3 การเกิดขึ้นของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ(นปก.)

การเคลื่อนไหวในประเด็นร่วม คือ การต่อต้านรัฐประหาร จากกลุ่มที่หลากหลายสามารถผนึกกำลังกันจัดตั้ง นปตร.ได้แล้ว แต่กลุ่มที่เคลื่อนไหวในเวลาเดียวกันนี้อีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทและสามารถระดมผู้คนเข้าร่วมเคลื่อนไหวได้มาก คือ กลุ่มพีทีวี ซึ่งต่อมากลุ่มพีทีวีจึงประสานกับ นปตร.เพื่อขอเข้าร่วมเคลื่อนไหวและก่อตั้งองค์กรขึ้นมาใหม่เพราะมองเห็นว่าจะทำให้

¹¹ แต่ต่อมาสนนท.ก็มีแถลงการณ์ออกมาว่าไม่ได้ร่วมกับนปตร. (ประชาไท, 24 พฤษภาคม 2550: ออนไลน์) ทั้งๆที่ในวันแถลงข่าวมีนักกิจกรรมจากสนนท.ร่วมแถลงข่าวกับนปตร.ด้วย ส่วนนี้น่าจะเป็นปัญหาภายในของสนนท.เอง

¹² ระบอบอำมาตยาธิปไตยในช่วงเวลานี้ถูกอธิบายว่า หมายถึง โครงการสร้างการเมืองที่ขัดขวางพัฒนาการประชาธิปไตยที่อำนาจเป็นของประชาชน โดยโครงสร้างดังกล่าวมี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นสัญลักษณ์ ซึ่งปัญญาชนในขบวนการต้องการอธิบายให้ไกลไปกว่าระบอบประชาธิปไตยที่กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการอธิบายในระดับตัวบุคคล เพียงคนเดียว คือ พล.อ.เปรมว่าเป็นต้นตอของปัญหาทั้งปวงไว้ จึงมีการนำคำว่าระบอบอำมาตยาธิปไตยมาใช้แทน แต่การอธิบายความหมายและความเข้าใจก็ยังคงไม่มีความชัดเจน ประกอบกับประสบการณ์การเคลื่อนไหวและการเรียนรู้ทางการเมืองยังน้อยอยู่ ความรับรู้เกี่ยวกับต้นเหตุของปัญหาพัฒนาการประชาธิปไตยไทยของผู้คนในขบวนการจึงยังอยู่ในระดับตัวบุคคล เพียงแต่คำพูดที่ใช้เปลี่ยนไป จาก "เปรมประชาธิปไตย" เป็น "อำมาตยาธิปไตย" แทน

เกิดพลังในการเคลื่อนไหวเพิ่มขึ้นด้วย ช่วงเวลานั้นจึงมีการปรึกษาหารือและข้อถกเถียงภายใน นปตร. ว่าควรจะรวมตัวกับกลุ่มพีทีวีเป็นแนวร่วมเพื่อให้เกิดพลังในการเคลื่อนไหวหรือไม่ ซึ่งในเวลาต่อมาสมบัตินุญงามอนงค์แกนนำกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ได้เสนอร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มพีทีวี

“ผมเป็นคนเสนอในที่ประชุมบอกว่าเราต้องรวมได้แล้ว ซึ่งก่อนหน้านั้นหมอเหวงไม่เอานะ ไม่ยอมเลย หนูหริ่ง (ชื่อเล่นของสมบัตินุญงามอนงค์-ผู้วิจัย) คิดให้ดีๆนะ เกียงกันอยู่ระยะหนึ่ง ผมบอกว่าถึงที่สุดมันก็ต้องรวมเป็นเวทีเดียวกันไหม? เรายอมรับเรื่องนี้กันก่อนหรือเปล่านั้นมันต้องไปถึงจุดนั้นแน่นอน ซึ่งทุกคนยอมรับว่าองค์กรนำที่ชัดเจน อันที่สองเราไม่ควรจะใช้ทรัพยากรของมวลชนที่เยอะขนาดนี้ มวลชนล้า เดียวก็โน่น เดียวก็นี่ เพราะเราไม่มีทางขึ้นนำได้ระดับพีทีวี ทำไมเราไม่เข้าร่วมกัน ก็เลยมีการพูดเชื่อมโยงกัน พูดคุยกัน สุดท้ายก็ไปสู่สิ่งนั้น” (สมบัตินุญงามอนงค์, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2553)

ในที่สุด นปตร. ก็มีการร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มพีทีวีและจัดตั้งองค์กรใหม่ภายใต้ชื่อแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 จัดประชุมกันที่ห้อง 222 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยเรียกการประชุมวันนี้ว่า “สมัชชาประชาธิปไตย เพื่อฉลอง 75 ปี 24 มิถุนายน 2475 ปีนเจตนารมณ์ของคณะราษฎร” ผู้ที่มาเข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย คณาจารย์ด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ชุตแรกบางส่วน กลุ่มพรรคการเมือง กลุ่มกรรมกร สหภาพครู และ 22 องค์กรที่ผืนีกกำลังเป็นแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.) (ประชาไท, 7 มิถุนายน 2550: ออนไลน์) โดยเหวง ไตจิราการแถลงในงานเปิดตัวองค์กรใหม่ว่า

“กลุ่มนี้ไม่ใช่กลุ่มพีทีวีเก่า เนื่องจากมีการผืนีกกำลังร่วมกันจากองค์กรต่างๆ โดยองค์กรที่มาร่วมประชุมในวันนี้ ประกอบด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวเมื่อ 24 มิถุนา 2475 คณาจารย์ด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ส.ว. ชุตแรกบางส่วน กลุ่มพรรคการเมือง กลุ่มกรรมกร สหภาพครู แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ และ 22 องค์กรที่ผืนีกกำลังเป็นแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.) โดยมี นปตร. เป็นกองเลขาในการทำงาน” (ประชาไท, 7 มิถุนายน 2550: ออนไลน์)

การก่อตั้งองค์กรนปก. มีเป้าหมายเฉพาะหน้า คือ การคว่ำรัฐธรรมนูญของคณะรัฐประหารทั้งฉบับปีพุทธศักราช 2549 และฉบับที่กำลังร่างอยู่ในขณะนั้นคือฉบับปีพุทธศักราช 2550 และปฏิเสธผลผลิตจากการยึดอำนาจครั้งนี้ทั้งหมด ตั้งแต่ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และแสดงเจตจำนงโค่นระบอบอำมาตยาธิปไตยรวมถึง

ระบอบเผด็จการ รูปแบบองค์กรนปค. ในช่วงเริ่มต้นมีลักษณะรวมกันเฉพาะกิจเป็นเครือข่าย หลวมๆ จากการรวมตัวของกลุ่มต่างๆ

“จะไม่มีการก้าวล่วงกัน แต่ละองค์กรมีอิสรภาพในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง เช่น กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการอาจจะแจกสมุดปกม่วงและซิปไล่พล.อ.เปรม ตินสุถานนท์ ก็มีเสรีภาพที่จะทำต่อไป ขณะที่เป้าร่วมของทุกองค์กรก็คือต้องการประชาธิปไตย” (ประชาไท, 7 มิถุนายน 2550: ออนไลน์)

หลังจากนั้นนปค.ก็มีการแต่งตั้งแกนนำขึ้นทั้งหมด 5 คน¹³ คือ มานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลฎีกา เป็นประธานนปค.¹⁴ วีระ มุสิกพงศ์ ตัวแทนจากกลุ่มพีทีวี วิภูถาวร พัฒนภูมิไทย ตัวแทนจากกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ เหวง โตจิราการ ตัวแทนจากสมาพันธ์ประชาธิปไตย ชินวัฒน์ หาบุญพาด ตัวแทนจากกลุ่มวิฑูษุมชนคนรักแท็กซี่ โดยมีจตุพร พรหมพันธุ์ เป็นโฆษก (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, **สัมภาษณ์**, 8 กันยายน 2553) ต่อมาได้มีประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ จากสมาพันธ์ประชาธิปไตยและเชิญจรล ดิษฐาอภิชัย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ(กสม.)ในขณะนั้นมาเข้าร่วมเป็นแกนนำในภายหลังด้วย ซึ่งสภาพการนำในนปค.ช่วงแรกมีความดักลั่นกันพอสมควร ระหว่างกลุ่มเดิมที่รวมกันเป็นนปค.มาก่อนกับกลุ่มพีทีวี¹⁵

สำหรับการเคลื่อนไหว นปค.ดำเนินการเคลื่อนไหวต่อเนื่องจากที่กลุ่มพีทีวีได้ประกาศชุมนุมยืดเยื้อที่ท้องสนามหลวงไว้ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยระบบการจัดการไม่ว่าจะเป็นการตั้งเวที การระดมผู้คนเข้าร่วมการชุมนุม เป็นต้น บทบาทหลักเหล่านี้ก็อยู่กับกลุ่มพีทีวี เป็นความต่อเนื่องจากช่วงเวลาก่อนหน้านั้น หลังจากก่อตั้งนปค.ก็เปลี่ยนชื่อเวทีจากกลุ่มพีทีวีเป็นซิปเคลื่อนไหวในนามนปค.แทน แต่กลุ่มอื่นๆภายในนปค.ก็ใช้พื้นที่ในการชุมนุมซิปเคลื่อนไหวประเด็นและ

¹³ เพื่อให้มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่มี 5 แกนนำ (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ,

สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2553)

¹⁴ ก่อนนั้นได้มีการแต่งตั้งสันต์ หัตถ์รัตน์ แล้วต่อมาเปลี่ยนเป็นมานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ (สันต์ หัตถ์รัตน์, **สัมภาษณ์**, 17 กุมภาพันธ์ 2553)

¹⁵ สมบัติ บุญงามอนงค์ให้ภาพว่า “ที่นี้มันยังรวมกันไม่ได้เขา(พีทีวี-ผู้วิจัย)ก็นำโด่ง มันก็มีปัญหาไม่ค่อยสื่อสารกันเท่าไร คือพีทีวีเขาแข็งมาก เขามีประชุมซ้อนของเรา แล้วเวลามีตัวแทนมาประชุมในนปค.ก็ไม่ค่อยมี บางทีก็อ่อน หลุดการประชุมบ้าง คือไม่ค่อยมาประชุมร่วมกับของนปค. เขาจะมีเวทีประเมินสถานการณ์เพราะเขาต้องตอบได้ เขาอยู่หน้างานแล้ว พีทีวีเขาพอรวมเป็นนปค.ปุ๊บ ใครจะสู้สันต์เท่าขนาดพวกเขา สามเกลอสี่เกลอ ดังนั้นทุกสายก็วิ่งไปที่นั่น แดนปะทะ เขา(รัฐบาลและฝ่ายตรงข้าม-ผู้วิจัย)ไม่ได้ปะทะกับสมาชิกในนปค. หมอโหวงหมอเหวงนี้ไม่เท่าเลย มันจึงตรงไปที่ส่วนหน้าก่อน เพราะฉะนั้นส่วนหน้าเขาต้องตอบได้ เพราะมันเป็นข่าวร้ายเรียกว่า เร็วกว่าร้ายวัน เพราะการเมืองนี้มันตอบได้เร็วมาก” (สมบัติ บุญงามอนงค์, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2553)

เป้าหมายในการเคลื่อนไหวกองตน การจัดเวทีปราศรัยที่ท้องสนามหลวงในนามนปก. เริ่มตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ต่อเนื่องมาจนถึงสิ้นสุดลงในวันที่ลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 โดยในระหว่างนั้นมีการงดปราศรัยตามสถานการณ์จำเป็นด้วย ได้แก่ ช่วงการจัดงานวันแม่แห่งชาติที่ทางราชการขอความร่วมมือให้งดเวทีปราศรัยตั้งแต่วันที่ 9-12 สิงหาคม พ.ศ. 2550 รูปแบบการชุมนุมของนปก. มีทั้งการจัดเวทีปราศรัยปกติโดยใช้พื้นที่ที่ท้องสนามหลวง และรูปแบบการเคลื่อนไหวกดดัน โดยการระดมผู้คนเพื่อเคลื่อนไหวกครั้งใหญ่ ซึ่งการเคลื่อนไหวกรูปแบบการกอดดันภายใต้ชื่อนปก. มีขึ้น 4 ครั้งด้วยกัน คือ ครั้งแรกในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 2 วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 3 วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 4 วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550

การเคลื่อนขบวนครั้งแรกในนามนปก. ในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2550 มีผู้เข้าร่วมประมาณ 20,000 คน โดยได้เคลื่อนขบวนจากเวทีที่ท้องสนามหลวงไปยังกองบัญชาการกองทัพบก แล้วก็ประกาศยุติการชุมนุมภายในกลางดึกวันนั้น (ข่าวสด, 10 มิถุนายน 2550: 15) ต่อมาก็ประกาศเคลื่อนอีกครั้งในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2550 มีผู้เข้าร่วมประมาณ 6,000 คน แต่เนื่องจากมีความเสี่ยงจะถูกฝ่ายรัฐบาลใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมจึงไม่มีการเคลื่อนขบวน เป็นเพียงการปราศรัยโดยตั้งเวทีที่บริเวณท้องสนามหลวงเช่นเดิม (แนวหน้า, 17 มิถุนายน 2550: 7) ต่อมาเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2550 แกนนำนปก. ได้เดินทางไป ที่กองบัญชาการกองทัพบก ไปยื่นหนังสือเรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงลาออกและคืนอำนาจให้กับประชาชน พร้อมทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลจัดเวทีประชาชนความคิดในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญระหว่างฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยขึ้น (บ้านเมือง, 18 มิถุนายน 2550: 6) ซึ่งรัฐบาลก็ออกมาปฏิเสธแต่สุดท้ายก็มีการจัดเวทีดังกล่าวขึ้นดังจะกล่าวต่อไป การเคลื่อนขบวนครั้งที่สอง คือ วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2550 มีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 6,500 คน โดยครั้งนี้สามารถเคลื่อนขบวนไปที่กองบัญชาการกองทัพบก ได้สำเร็จ (คม ชัด ลึก, 24 มิถุนายน 2550: 14) การเคลื่อนขบวนครั้งที่สาม คือวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 มีเป้าหมายที่เคลื่อนไปที่หน้าบ้านพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ แต่ปรากฏว่ามีด่านสกัดมากมายไม่สามารถฝ่าด่านของเจ้าหน้าที่ตำรวจไปได้ จึงเคลื่อนขบวนมาปักหลักปราศรัยบริเวณตลาดเทเวศร์ (ข่าวสด, 2 กรกฎาคม 2550: 14) ซึ่งการชุมนุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมชุมนุมครั้งนี้ประมาณ 10,000-15,000 คน

จนมาถึงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นการเคลื่อนขบวนครั้งที่สี่และเป็นครั้งสุดท้ายในรูปแบบการเคลื่อนไหวกดดันภายใต้ชื่อนปก. โดยช่วงเช้าของวันนี้มีกลุ่มที่สนับสนุน พล.อ.เปรมนำโดยสนธิ ลิ้มทองกุล ออกมาเคลื่อนไหวกดดันนปก. โดยจัดการชุมนุมที่สวนลุมพินีด้วย ด้านการเคลื่อนขบวนครั้งนี้แกนนำตั้งใจที่จะไปให้ถึงหน้าบ้านสี่เสาเทเวศร์บ้านพักของพล.อ.

เปรม ติณสูลานนท์ให้จึงได้เนื่องจากการเคลื่อนไหวขบวนครั้งที่ผ่านมากฎสกัด โดยให้เหตุผลว่าเพื่อต้องการให้พล.อ.เปรมได้ยื่นข้อเรียกร้องด้วยตนเองและแสดงให้สาธารณชนรับรู้ว่าการ.อ.เปรมเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549¹⁶ ซึ่งนปก.มีข้อเรียกร้องให้พล.อ.เปรมลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรี (กรุงเทพธุรกิจ, 23 กรกฎาคม 2550: 13,16) ประเด็นการปราศรัยหลัก คือ โจมตีพล.อ.เปรมและเรียกร้องให้ลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรี แต่การตัดสินใจใช้ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวของแกนนำนปก.ในครั้งนี้¹⁷ ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐตัดสินใจใช้

¹⁶ จะเห็นได้ว่าช่วงเวลานี้ลักษณะการเคลื่อนไหวของนปก.เพื่อกดดันพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์มาตลอดนั้น ทำให้ประเด็น"ระบอบอำมาตยาธิปไตย"เป็นที่เข้าใจและยอมรับในฐานะที่ยังอยู่ในระดับตัวบุคคล ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์การต่อสู้และสถานการณ์ทางการเมืองที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภายในขบวนการก็ถือว่ายังไม่ได้อยู่ด้วย

¹⁷ การเลือกใช้ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวไปหน้าบ้านพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ทำให้เกิดการตั้งคำถามถึงความเหมาะสมในแนวทางและเป้าหมายการเคลื่อนไหวของ นปก.ในครั้งนั้น โดยเฉพาะนักวิชาการ ได้แก่ สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าการที่เลือกใช้ยุทธวิธีการเคลื่อนไหวไปหน้าบ้านพล.อ.เปรมเป็นสิ่งที่สามารถทำได้และควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ แต่ปัญหาคือการที่ประกาศชุมนุมที่บ้านพล.อ.เปรมจนถึงเข้าไม่ชนะไม่เลิก ในความเป็นจริงก็ไม่สามารถทำให้บรรลข้อเรียกร้อง คือ พล.อ.เปรมลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรีได้และมีความเสี่ยงที่จะถูกสลายการชุมนุมโดยผู้ที่บาดเจ็บนั้นแน่นอนว่าต้องเป็นผู้เข้าร่วมชุมนุมที่เป็นประชาชนคนธรรมดาไม่ใช่แกนนำ ซึ่งแกนนำควรคิดพิจารณายุทธวิธีการเคลื่อนไหว จังหวะก้าวและการเตรียมการชุมนุมแก่ผู้เข้าร่วมชุมนุมให้มากกว่านี้ มิเช่นนั้นแล้วภาพของขบวนการต่อสู้คงจะปรากฏออกมาในลักษณะที่นปก.เป็นผู้เฝ้าหาความรุนแรงได้ และมองว่าผลของการเคลื่อนไหวในครั้งนี้จะส่งผลเสียมากกว่าผลดีต่อขบวนการในการรณรงค์ลงประชามติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ที่มีต่อไปหลังจากนี้อีกด้วย (ประชาไท, 25 กรกฎาคม 2550: ออนไลน์)

ด้านมุมมองของแกนนำที่มองย้อนกลับมาทบทวนเหตุการณ์ครั้งนี้ จักรภพ เพ็ญแขมีความเห็นว่า

"ยิ่งชุมนุมไป เราก็ได้รับความสนใจจากมวลชนเพิ่มมากขึ้น เป็นกราฟขึ้นตลอดเวลา จึงคิดว่าเราคงจะเคลื่อนไหวได้ตรงใจมวลชน นอกจากนั้น ฝ่ายที่กุมอำนาจรัฐก็แสดงความหวั่นไหวมากขึ้นเรื่อยๆ ผมถือว่าประสบความสำเร็จเกินความคาดหมาย การถูกทำร้ายโดยอำนาจรัฐในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ไม่ใช่ความพ่ายแพ้เลย หากมวลชนเห็นเป็นความพ่ายแพ้ งาน นปก. คงจะหยุดลงตรงนั้น เพราะมวลชนคงจะไม่ร่วมกับเรามาก แต่ผลจริงนั้นกลับตรงข้าม มวลชนในขบวนประชาธิปไตยขยายตัวอย่างมากมายหลังจากเหตุการณ์ในคืนนั้นและหลังจากที่พวกเรา ๘ คนถูกจองจำเป็นเวลา ๑๒ คืน ตรงนี้อาจมีความไขว่คว้าด้านข้อมูล วันที่เราไปปราศรัยหน้าบ้านพล.อ.เปรมฯ ครั้งแรก ไม่มีกำหนดเป้าหมายกิจกรรมว่าจะอยู่ทั้งหมดคืน การสลายชุมนุมก็เกิดขึ้นในช่วงก่อนเที่ยงคืนของคืนนั้น เมื่อเกิดเหตุทำร้ายประชาชนแล้ว เราจึงย้ายกลับมาชุมนุมรับสถานการณ์ที่สนามหลวง พร้อมกับมวลชนมากมายตลอดคืน การชี้ที่ตัวพล.อ.เปรมฯ คือการยกระดับครั้งสำคัญของ นปก. ในเชิงเป้าหมายผมคิดว่าเราประสบความสำเร็จมากในจุดนี้ เพราะหลังจากนั้น การรณรงค์ต่อสู้กับสิ่งที่เรียกว่า "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" จึงติดตามมา" (จักรภพ เพ็ญแข, **สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์**, 4 สิงหาคม 2553)

ส่วน ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนี้ว่า "วันที่ 22 กรกฎาคม เราไม่มีความต้องการไปเพื่อให้สลาย แต่มีความต้องการให้สังคมได้รับรู้ว่า พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน ข้อเรียกร้องก็คือต้องการให้พล.อ.เปรมพิจารณาตัวเอง ลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรี

กำลังเข้าสลายการชุมนุม เป็นเหตุให้ผู้ร่วมชุมนุมได้รับบาดเจ็บหลายสิบราย และมีผู้ถูกจับกุม ในขณะที่เกิดเหตุทันที 6 คน ตามมาด้วยความพยายามของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะขออนุมัติหมายจับ แกนนำ นปท. 9 คน โดยออกหมายจับแกนนำคือ วีระ มุกลิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ จักรภพ เพ็ญแข ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ เหวง โตจิราการ วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย มานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ อภิวัฒน์ วิริยะชัย และจรัล ดิษฐาอภิชัย และสามารถควบคุมตัวแกนนำได้ในเวลาต่อมา จากเหตุการณ์นี้เองเป็นเหตุให้จรัล ดิษฐาอภิชัยถูกถอดถอนจากการเป็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวของนปท.ก็ยังคงดำเนินต่อไป แม้แกนนำนปท.จะถูกจับกุมตัวไปแล้ว ต่อมาแกนนำส่วนที่เหลือได้มีการประชุมแต่งตั้งแกนนำรุ่น 2 ขึ้นในวันที่ 26 กรกฎาคมเป็นชุดรักษาการแทน ประกอบด้วย เมธาพันธ์ โพธิ์ธีรโรจน์ ประธานนปท.ชุดรักษาการ สุรัชย์ ตำนานวัฒนาสุนทรณ์ ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ แกนนำจากกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตย ชินวัฒน์ หานบุญพาด แกนนำจากกลุ่มวิฑูรย์ชุมชนคนรักแท็กซี่ ก่อแก้ว พิภูลทอง แกนนำจากกลุ่มพีทีวี วราวุธ สุวานังกรณ์ แกนนำจากกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ สมบัติ บุญงามอนงค์แกนนำจากกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ สมยศ พุกษาเกษมสุข แกนนำจากกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย และสรรเสริญ ศรีอุ้นเรือน เพื่อขับเคลื่อนขบวนการให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง (ประชาไท, 26 กรกฎาคม 2550: ออนไลน์)

ภายหลังเหตุการณ์ 22 กรกฎาคม กิจกรรมของนปท.เป็นไปในลักษณะทั้งขับเคลื่อนประเด็นหลักตั้งแต่เริ่มก่อตั้งนปท. คือ “คว่ำ ล้ม โค่นรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550” และการเคลื่อนไหวในสถานการณ์เฉพาะหน้า อาทิเช่น การเรียกร้องให้ตั้งองค์กรกลางไต่สวนคดีวันที่ 22 กรกฎาคม (ประชาไท, 28 กรกฎาคม 2550: ออนไลน์) การจัดงาน “ดอกไม้ประชาธิปไตย” ให้กำลังใจแกนนำ นปท.รุ่น 1 (กรุงเทพธุรกิจ, 30 กรกฎาคม 2550: 3) การเรียกร้องให้ปล่อยตัวแกนนำนปท.และผู้ชุมนุมในวันที่ 22 กรกฎาคม (แนวหน้า, 31 กรกฎาคม 2550: ออนไลน์) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีการเคลื่อนไหวในประเด็นที่กลุ่มย่อยภายในนปท.ให้ความสนใจเป็นพิเศษหรือไม่ต้องการเคลื่อนไหวในนามนปท. อาทิเช่น การออกแถลงการณ์ต่อกรณีการสลายการชุมนุมของรัฐบาลในวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ของกลุ่ม 24 มิถุนายนและองค์กรพันธมิตร การจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์วางพวงพริตหน้าทำเนียบของกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยและองค์กรพันธมิตร (ประชาไท, 3 สิงหาคม 2550: ออนไลน์) การแสดงจุดยืนของกลุ่ม 24 ประชาธิปไตย ต่อ

ถามว่าถ้าวันนั้นปราศรัยไปได้เรื่อยๆจะเกิดอะไรขึ้น คำตอบก็คือเราก็จะใช้เวลาถึงค่อนข้าง แล้วกลับสนามหลวง ตอนนั้นเวทีใหญ่เราก็ไม่ได้รู้ เราไม่ได้คิดว่าจะถูกสลายด้วยเพราะเราคิดว่าเราไปโดยสันติ ไม่มีอาวุธ ภาพของการผลักดันรถ การรื้อสิ่งกีดขวางเป็นเรื่องธรรมดาของการเดินขบวนเมื่อเจอการกีดขวางก็ต้องฝ่าไปให้ได้ แต่มันไม่มีการใช้อาวุธเลย” (ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, ชกข้ามรุ่น, 2552: 75)

เหตุการณ์การถูกเผาหรือแท้งซึ่งของสมเกียรติ สารระเนียมสมาชิกกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย โดยทางกลุ่มเชื่อว่าสาเหตุการเผาจากการออกมาชุมนุมเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหาร (ประชาไท, 3 สิงหาคม 2550: ออนไลน์) เป็นต้น

3.4 การเคลื่อนไหวไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 และผลักดันให้มีการจัดการเลือกตั้ง

จะเห็นได้ว่าเป้าหมายเฉพาะหน้าร่วมกันของกลุ่มต่างๆที่เข้ามาร่วมเคลื่อนไหวภายใต้องค์กรนปก.ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว คือ การต่อต้านคณะรัฐประหารและผลผลิตของคณะรัฐประหาร ซึ่งรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 เป็นส่วนหนึ่งด้วย ในส่วนนี้จึงต้องการให้ภาพลักษณะและรูปแบบการเคลื่อนไหวตามเป้าหมายร่วมของแนวร่วมภายใต้ชื่อนปก. โดยพิจารณาเฉพาะเจาะจงไปที่การเคลื่อนไหวต่อต้านหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550

การเคลื่อนไหวไม่รับร่างรัฐธรรมนูญภายใต้องค์กรนปก.เป็นความต่อเนื่องของกลุ่มย่อยๆ ที่เคลื่อนไหวมาก่อนหน้าการรวมกันเป็นนปก.ดังจะเห็นได้จากช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยกลุ่มที่ผลักดันประเด็นนี้หลักๆ ได้แก่ กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์และสมาพันธ์ประชาธิปไตย และผลักดันเป็นวาระหลักร่วมกันของกลุ่มต่างๆเรื่อยมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งนปก.ก็ว่าได้ หลักการคือการปฏิเสธรัฐธรรมนูญที่มาจากคณะรัฐประหารและเรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้ โดยมีกิจกรรม คือ การลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์และจัดเวทีปราศรัยตามจังหวัดต่างๆเป็นระยะๆ แต่อย่างไรก็ตามยุทธวิธีการเคลื่อนไหวรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญในนามนปก.นั้น ได้รับการผลักดันอย่างชัดเจนและเป็นระบบหลังจากเหตุการณ์สลายการชุมนุมในวันที่ 22 กรกฎาคมและมีการแต่งตั้งนปก.รุ่น 2 แล้ว โดยแกนนำหลัก คือ สมบัติ บุญงามอนงค์ที่เคลื่อนไหวประเด็นนี้มายาวนาน

ช่วงหลังเหตุการณ์วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 มีการจัดกิจกรรม ได้แก่ ในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2550 นปก.มีกิจกรรมนอกพื้นที่สนามหลวง โดยแบ่งเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรก มีสมบัติ บุญงามอนงค์ จากกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ นำเดินรณรงค์โครงการ "ไทย เซย์ โน" ไปที่ถนนสีลม โดยจะจัดขบวนเริ่มต้นที่ท้องสนามหลวง กลุ่มที่สอง นำโดยสมยศ พุกษาเกษมสุข จากกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย เดินขบวนจากอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยเคลื่อนไปที่หน้ากองบัญชาการทหารบกและเมื่อมีกิจกรรม คือ การยิงธนูไม้ 30 ดอก เข้าไปในกองบัญชาการกองทัพกเพื่อเป็นสัญลักษณ์ ให้รัฐบาลและคณะมนตรีความมั่นคงประกาศยกเลิกกฎอัยการศึกทั้ง 35 จังหวัด (เดลินิวส์, 10 สิงหาคม 2550: 15) วันที่ 18 สิงหาคมก่อนการลงประชามติหนึ่งวันมีการรณรงค์ใหญ่จากอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยไปยังศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ (มติชน, 19 สิงหาคม 2550: 15)

เป็นกิจกรรมสุดท้ายก่อนการลงประชามติ เป็นต้น ในช่วงเวลานี้เริ่มมีการนำคำว่า "สองมาตรฐาน" มาใช้ เนื่องจากรัฐบาลสนับสนุนฝ่ายที่รณรงค์รับร่างรัฐธรรมนูญและใช้งบประมาณของรัฐในการจัดทำสื่อรณรงค์ให้ร่างรัฐธรรมนูญผ่านประชามติอีกด้วย แต่สกัดขัดขวางการเคลื่อนไหวของฝ่ายที่ไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทุกรูปแบบ อย่างไรก็ตามยังคงมีการเคลื่อนไหวอย่างอิสระของกลุ่มย่อยภายในนปท. อยู่เช่นเดิม แต่มีกิจกรรมพิเศษฝ่ายการเมืองที่ใกล้ชิดขบวนการเข้ามา โดยในวันที่ 15 สิงหาคม นปท.หยุดตั้งเวทีปราศรัยเพื่อเปิดให้พรรคไทยรักไทยใช้พื้นที่สนามหลวง จัดเวทีปราศรัยแทน (โพสต์ทูเดย์, 16 สิงหาคม 2550: A5) มีคนเข้าร่วมชุมนุมจำนวนมาก ประมาณ 50,000คน

ด้านการรณรงค์ตามต่างจังหวัดเป็นไปในลักษณะที่นปท. ประสานกับกลุ่มหรือเครือข่ายเดิมที่ตั้งขึ้นเองร่วมกับนักการเมืองท้องถิ่น นั่นคือ แกนนำกลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการด้วย โดยกลุ่มหรือเครือข่ายเหล่านั้นมีประเด็นร่วมกับนปท. คือ ไม่พอใจการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ที่โค่นล้มรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งลงไปเท่านั้น โดยนปท. เป็นเพียงองค์กรกลางในการกระจายสื่อในการรณรงค์ ซึ่งช่วงเวลานี้กลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับนปท. แต่มีประเด็นร่วมในสถานการณ์เฉพาะหน้า คือ รณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 เช่นกัน นั่นคือ เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารชุดใหม่ที่รวมตัวขึ้นมาเพื่อกิจกรรมรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญแบบเฉพาะกิจซึ่งแตกต่างจากองค์กรเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารเดิมที่แตกแยกกันไปได้ไกลแล้ว แม้จะมีบุคลากรในการทำงานเดิมส่วนหนึ่งอยู่ เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารในช่วงเวลานี้มีจุดเด่น คือ มีความสามารถในการจัดทำสื่อรณรงค์ที่มีคุณภาพทั้งรูปแบบและเนื้อหาเพราะสามารถประสานกับกลุ่มปัญญาชนในการระดมมันสมองในการจัดทำ มีทั้งสื่อในรูปแบบสติ๊กเกอร์ แผ่นพับ โปสเตอร์ สื่อ จำนวนมาก นปท. ซึ่งส่วนหนึ่งรู้จักมักคุ้นและมาจากเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารเดิมรุ่นก่อตั้งด้วย ได้แก่ สมบัติ บุญงามอนงค์ เป็นต้น จึงมีการเชื่อมประสานกันและรับสื่อจากเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารไปกระจายตามพื้นที่ต่างๆ แต่กระนั้นก็ตามแรงจูงใจหลักที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนตามต่างจังหวัดที่สนับสนุนรัฐบาลพรรคไทยรักไทย คือ การใช้ตรรกะว่าถ้าลงประชามติไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะทำให้อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรสามารถกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อีกครั้ง นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีสื่อ คือ เอกสารแผ่นพับไม่ทราบที่มา ลงไปรณรงค์ตามจังหวัดต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคอีสาน ว่าไม่ควรรับร่างรัฐธรรมนูญเนื่องจากไม่มีการบรรจุศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติด้วย

ขณะที่ฝ่ายรัฐบาลที่เป็นผู้ดำเนินการจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 แม้รัฐบาลจะจัดเวทีสาธารณะเพื่อการประชันทางความคิด (ดีเบต) ขึ้น ภายใต้

หัวข้อ “จุดเด่น จุดด้อยของร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550” ขึ้นในวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2550 โดยเชิญตัวแทนฝ่ายผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ฝ่ายละ 3 คน ขึ้นอภิปราย ซึ่งฝ่ายที่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ได้แก่ จรัญ ภักดีธนากุล รองประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ สมคิด เลิศไพฑูรย์ เลขาธิการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ได้แก่ นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน จาตุรงค์ ฉายแสง แกนนำกลุ่มไทยรักไทย และวรเจตน์ ภาคีรัตน์ อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมี สมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการพีเน็ต เป็นผู้ดำเนินรายการ (สยามรัฐ, 4 สิงหาคม 2550: 2) นำเสนอให้ประชาชนรับฟังและใช้วิจารณ์ภายในการตัดสินใจลงประชามติผ่านการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ช่องฟรีทีวีให้ประชาชนสามารถรับชมได้ทั่วประเทศด้วยก็ตาม แต่การจัดให้มีเวทีสาธารณะครั้งนี้ ก่อนหน้านั้นส่วนหนึ่งเป็นข้อเสนอในสังคมและถูกผลักดันโดยขบวนการจนเป็นประเด็นสาธารณะขึ้นมาด้วย เพื่อให้ฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ใช้หลักการและเหตุผลโต้ตอบกัน การที่รัฐบาลจัดงานนี้ขึ้นก็เป็นไปเพื่ออรรถรงค์ให้รับร่างรัฐธรรมนูญผ่านนักวิชาการฝ่ายสนับสนุนและป้องกันการโจมตีรัฐบาลจากข้อกล่าวหาว่าเผด็จการ อีกด้านหนึ่งก็ยังคงปิดกั้น สกัดขัดขวางการเผยแพร่สื่อ การจับกุม¹⁸ ไม่เปิดโอกาสให้ฝ่ายที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับรัฐบาลที่ไม่ต้องการรับร่างรัฐธรรมนูญได้รณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญอย่างเสรี ทั้งรัฐบาลยังได้ใช้งบประมาณของรัฐ จัดประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายรัฐบาลร่างขึ้น ทั้งยังมีการสร้างกระแสข่าวโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลว่าถ้าไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็จะไม่มีการเลือกตั้ง

เมื่อถึงวันลงประชามติในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ผลการลงประชามติไม่ได้เป็นไปตามความคาดหวังของขบวนการคือการทำให้ร่างรัฐธรรมนูญไม่ผ่านการลงประชามติ โดยร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 ผ่านการรับรองโดยเสียงส่วนใหญ่คือ มีผู้มีสิทธิและไปใช้สิทธิลงประชามติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญจำนวน 14,249,520 คน ส่วนผู้มีสิทธิและไปใช้สิทธิที่ลงประชามติไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวน 10,419,912 คน คิดเป็นสัดส่วนคร่าวๆ 60:40 แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการก็จัดเวทีปราศรัยตามปกติเพื่อให้ประชาชนมาร่วมลุ้นผลการลงประชามติร่วมกัน เมื่อผลการลงประชามติปรากฏแน่ชัดแล้วจึงได้ประกาศยุติการชุมนุมที่ยืดเยื้อยาวนานลง แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการประกาศว่าจะเคลื่อนไหวในนามคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการต่อไปทุกวันเสาร์ที่ท้องสนามหลวงเหมือนเมื่อครั้งที่เริ่มต้นก่อตั้งกลุ่ม เมื่อถึง

¹⁸ ได้แก่ การจับกุมสมบัติ บุญงามอนงค์แกนนำนปค. ขณะปราศรัยรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญที่จังหวัดเชียงราย เป็นต้น (ประชาไท, 6 กรกฎาคม 2550: ออนไลน์)

วันเสาร์ที่ 25 สิงหาคมก็มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนวันเสาร์ในรูปแบบใช้ถังส้มเป็นเวทีปราศรัย เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าพื้นที่ประชาธิปไตยในประเทศนี้มีขนาดเท่าถังส้ม และมีกิจกรรมการทดสอบ การใช้รัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ด้วยการล่ารายชื่อถอดถอนนายกรัฐมนตรีด้วย ซึ่งเป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวในวันเสาร์แรกหลังการลงประชามติ (บางกอกทูเดย์, 25 สิงหาคม 2550: 6) มีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 300 คน

สำหรับกิจกรรมของนปก.หลังลงประชามติยังคงดำเนินต่อไป คือ เมื่อถึงวาระสำคัญของขบวนการ คือ ครบรอบหนึ่งปีการเกิดรัฐประหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2550¹⁹ นปช. ได้กลับมารวมตัวตั้งเวทีจัดชุมนุมอีกครั้ง มีแกนนำเข้าร่วมการชุมนุมอย่างพร้อมเพรียง โดยใช้ชื่อว่า "1 ปีรัฐประหาร ผลาญชาติ ประชาชน" มีผู้เข้าร่วมชุมนุมกว่า 1,000 คน (ประชาไท, 20 กันยายน 2550: ออนไลน์) ต่อมาได้มีการจัดแถลงเปลี่ยนแปลงชื่อองค์กรแนวร่วมจากแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการมาเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) (ข่าวสด, 24 กันยายน 2550: 10) ซึ่งการเคลื่อนไหวภายใต้ชื่อนปช.ก็ดำเนินต่อไป แต่เป็นลักษณะตามแต่สถานการณ์และแต่ละประเด็นที่กลุ่มย่อยนัดโดยให้กลุ่มย่อยเป็นเจ้าของงานนั้น ๆ ภายใต้ความเข้าใจของคนทั่วไปว่าเป็นการเคลื่อนไหวในนามนปช. หรือเพียงแค่แกนนำคนใดคนหนึ่งเคลื่อนไหวก็สามารถใช้ ชื่อ นปช. ได้ทราบเท่าที่ไม่เกิดความเสียหาย ได้แก่ การเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนในพม่าเนื่องจากรัฐบาลพม่าใช้กำลังปราบปรามประชาชน นำโดยกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตยและพลเมืองวิวัฒน์ (สยามรัฐ, 29 กันยายน 2550: 2) งานปลาร้าปาร์ตี้ฉลอง 10 ล้านเสียงไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 มีเจ้าภาพในการจัดงาน คือ กลุ่ม 24

¹⁹ ช่วงเวลานี้ปัญญาชนของขบวนการ คือ สุชาติ ยิ้มประเสริฐ ได้พยายามอธิบายการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และให้นิยาม"ระบอบอำมาตยาธิปไตย"เชื่อมโยงกันในมิติเชิงประวัติศาสตร์ว่า การเกิดรัฐประหารในปี พ.ศ. 2490 เป็นจุดเริ่มต้นให้ระบอบอำมาตยาธิปไตยกลับมา เป็นการปิดฉากระบอบประชาธิปไตยที่คณะราษฎรสายพลเรือนต้องการทำ คือ การมีพรรคการเมือง การเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งได้เสียงข้างมากก็เป็นรัฐบาล ระบอบอำมาตยาธิปไตยไม่ได้มีความหมายถึง Bureaucracy ที่ระบบการเมืองหรือการบริหารที่ขึ้นอยู่กับข้าราชการประจำเท่านั้น แต่หมายรวมถึง "อำมาตยาธิปไตย"นั้นยืนอยู่บนรากฐานความคิดแบบนิยมเจ้า คือไม่เชื่อในอำนาจประชาชน เห็นว่าประชาชนไม่มีคุณภาพ ไม่เหมาะสมที่จะได้รับอำนาจ ประชาชนอาจจะโง่ อาจจะซื้อตัวได้ด้วยนักการเมืองด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นการบริหารและการปกครองที่ดีต้องมาจากข้าราชการ นักวิชาการ นักกฎหมายที่ทรงความรู้ หรือเป็นบุคคลที่ทรงคุณงามความดี พวกคนเหล่านี้ก็จะไม่ตกอยู่ใต้นักการเมือง คนดีเท่านั้น คนที่มีความรู้ นักกฎหมายที่เชี่ยวชาญเท่านั้นที่เหมาะสมกับการปกครอง ไม่ใช่ราษฎรที่นักการเมืองฝายไหนมากก็ซื้อเมื่อ มีวิธีคิดอย่างนี้ รัฐประหารจึงเป็นวิธีแก้ปัญหของอำมาตยาธิปไตย หมายความว่าอำมาตยาธิปไตยไม่ปฏิเสธการรัฐประหาร เพราะเห็นว่าเมื่อรัฐบาลพลเรือนที่มาจากการเลือกตั้งหากทุจริต ก็สามารถใช้วิธีรัฐประหารโค่นอำนาจได้" ซึ่งความคิดนี้ สืบทอดมาจนเป็นที่มาของการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2553 ด้วย โดยได้เสนอคำอธิบายไว้ในงานเสวนา 'ครบรอบ 100 ปีปฏิวัติ: รัฐธรรมนูญและกฎปฏิวัติรัฐประหาร - การเมืองสยามประเทศไทยสมัยใหม่ พ.ศ.2454-2550' ตั้งแต่วันที่ 15-16 กันยายน 2550 ณ หอประชุมศรีบูรพา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยได้อธิบายไว้ในการอภิปรายภายใต้หัวข้อ "เริ่มแรก ประชาธิปไตยแบบไทย/ไทย: รัฐประหาร 2490 และปฏิวัติซ้ำ/ซ้อน 2500/2501"

มิถุนาประชาธิปไตย (บางกอกทูเดย์, 30 กันยายน 2550: 2) การออกแถลงการณ์ด้านกฎหมาย 6 ฉบับของสนช. นำโดยสมาพันธ์ประชาธิปไตย งานปล่อยสัตว์ปล่อยคลาน คือ ตัวเงินตัวทองเข้าสภา กรณีตัดลินปลดจรัล ดิษฐาอภิชัยออกจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน โดยมีกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยเป็นแกนหลัก (ไทยรัฐ, 4 ตุลาคม 2550: 16,19) การจัดกิจกรรมปรุงอาหาร"ย้ายต่อแหล่ง ต้นต้นประเทศไทย"หน้ารัฐสภา นำโดยกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย (บางกอกทูเดย์, 11 ตุลาคม 2550: 8) กิจกรรม"วันอาทิตย์สีแดง หยุดรัฐทหาร หยุดกฎหมายความมั่นคง" นำโดยกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ (ประชาไท, 20 พฤศจิกายน 2550: ออนไลน์) เป็นต้น

3.5 การขึ้นมาจากรัฐบาลนายกรัฐมนตรีพรรคพลังประชาชนกับการเคลื่อนไหวแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550

ต่อมาเมื่อพรรคพลังประชาชนชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลสำเร็จ โดยมีสมัคร สุนทรเวชขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 ส่งผลให้แกนนำนปช. ชีกนักการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ร่วมเคลื่อนไหว ได้แก่ กลุ่มพีทีวี และกลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการยุติบทบาทลงไปเพราะเข้าไปมีบทบาทในสภาแทน ซึ่งกลุ่มย่อยภายในนปช. อื่น ๆ ก็ยังคงเคลื่อนไหวในประเด็นที่ตนเองสนใจและต้องการผลักดันอยู่ต่อไป อาทิเช่น สมาพันธ์ประชาธิปไตย นำโดยสันต์ หัตถิรัตน์ เข้าพบนายกรัฐมนตรีเป็นการส่วนตัวเพื่อชี้แนะให้รับเร่งผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 และนำรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้โดยด่วน เป็นต้น แต่การผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญของแกนนำสายสมาพันธ์ประชาธิปไตยที่ได้ผ่านการพูดคุยโดยตรงกับสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีนั้น กลับปรากฏว่าถูกรัฐบาลผลักดันและดำเนินการไปด้วยความล่าช้า ทางสมาพันธ์ประชาธิปไตยจึงหันมาเคลื่อนไหวบนท้องถนนแทนเพื่อนำเสนอวาระการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยให้นำรัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้เป็นหลัก (สันต์ หัตถิรัตน์, **สัมภาษณ์**, 17 กุมภาพันธ์ 2553)

หลังจากที่รัฐบาลบริหารประเทศไปซักระยะหนึ่ง และเริ่มมองเห็นปัญหาของการบริหารงานภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 มากขึ้น โดยเฉพาะจากเหตุการณ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ใบแดงแก่ ยงยุทธ ตริยะไพรัช ช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 และประเด็นการยุบพรรคการเมืองเป็นที่กล่าวถึงมากขึ้น ประกอบกับการเคลื่อนไหวผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญของภาคประชาชน รัฐบาลจึงเล็งเห็นความสำคัญและพยายามผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคพลังประชาชนในสภา แต่ปรากฏว่ามีกลุ่มที่คัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญเริ่มออกมาเคลื่อนไหว นั่นคือ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เริ่ม

จากการออกแถลงการณ์ และต่อมาก็จัดประชุมสัมมนาซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในหัวข้อต่อไป

อย่างไรก็ตามขบวนการก็ยังคงผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป โดยช่วงเวลาหลังจากนั้นประเด็นการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ยังคงถูกผลักดันจากกลุ่มย่อยภายในขบวนการตามแต่ที่กลุ่มต่าง ๆ ให้ความสำคัญและมีความถนัดต่อไป โดยกลุ่มที่เดินหน้าเคลื่อนไหวในประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นหลัก ได้แก่ สมาพันธ์ประชาธิปไตยร่วมกับองค์กรต่างๆ 35 องค์กรขับเคลื่อนไหวประเด็นรัฐธรรมนูญภายใต้ชื่อคณะกรรมการประชาชนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 (คปพร.) ซึ่งการเคลื่อนไหวภายใต้ชื่อคปพร.แทนที่จะเป็นนปช.นั้น เหวง โตจิราการให้เหตุผลว่า “คปพร.เป็นส่วนหนึ่งของนปช.เพราะเราต้องการวุฒิสมาชิกเข้ามา ต้องการส.ส.เข้ามา นักศึกษาเข้ามา เพราะคนเขาตั้งข้อรังเกียจว่าถ้าเราเป็นนปช.เฉยๆ จะกลายเป็นพรรคการเมือง เราเลยต้องการที่จะเป็นองค์กรใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง” (เหวง โตจิราการ, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2553)

คณะกรรมการประชาชนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 (คปพร.) มีกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น การจัดเวทีรณรงค์และอภิปรายว่าด้วย “การแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550” ที่สวนลุมพินี เพื่อชี้แจงกับสาธารณชนถึงความจำเป็นของการแก้ไขรัฐธรรมนูญผ่านวงเสวนาและแถลงถึงสาเหตุที่ต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 เนื่องจาก ด้านที่มี อันมีที่มาที่ไม่ชอบธรรม คือ จาก การรัฐประหารยึดอำนาจจากประชาชน ด้านเนื้อหา อันมีเนื้อหาภายในที่จงใจทำลายสถาบันพรรคการเมืองให้อ่อนแอ มีการให้อำนาจอำมาตยาธิปไตย มีการทำลายหลักนิติธรรมโดยการนิรโทษกรรมให้คณะรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นอกจากนี้ยังมีการใช้กลยุทธ์การศึกษ บังคับให้ประชาชนลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยกิจกรรมภายในงานมีการตั้งโต๊ะให้ประชาชนร่วมลงชื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 และมีแผนจัดกิจกรรมรณรงค์ในหลายพื้นที่ในต่างจังหวัดอีกด้วย อีกด้านหนึ่งก็มีการแถลงสถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อลดความชอบธรรมของฝ่ายต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (ประชาไท, 5 เมษายน 2551: ออนไลน์) การเดินทางเข้ายื่นจดหมายเปิดผนึกที่พรรคพลังประชาชน และพรรคประชาธิปัตย์ เพื่อเรียกร้องให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 และนำรัฐธรรมนูญฉบับ ปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้เป็นตัวตั้ง นำโดยจรัล ดิษฐาอภิชัย และเหวง โตจิราการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประมาณ 150 คน (ประชาไท, 9 เมษายน 2551: ออนไลน์) เป็นต้น นอกจากนั้นกลุ่มพลเมืองภิวัฒน์เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่จัดกิจกรรมรณรงค์สนับสนุนแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ตามแบบฉบับที่ตนถนัด นั่นคือ การรณรงค์ให้สวมเสื้อแดงเป็นสัญลักษณ์ในวันอาทิตย์ เพื่อแสดงจุดยืนต้องการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยกลุ่มที่

ร่วมรณรงค์เป็นแนวร่วมประกอบด้วยกลุ่มวิद्यุฑมชนคนแท็กซี่ กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ2540 ชมรมฟ้าใหม่ กลุ่มสื่อเพื่อประชาธิปไตย และคณะกรรมการประชาชนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 (คปพร.) (ประชาไท, 9 เมษายน 2551: ออนไลน์)

เมื่อเข้าสู่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 กิจกรรมการเคลื่อนไหวของกลุ่มย่อยต่างๆ ภายในนปช. ในประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ยังคงดำเนินต่อไป อาทิเช่น กลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตยมีการจัดกิจกรรมรำลึกถึงวันสำคัญที่เกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 ของกลุ่มเป็นประจำทุกปี แต่ในปีนี้นั้นประเด็น คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 และเรียกร้องให้นำรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้ เป็นต้น²⁰ เมื่อกระแสการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นที่ถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์ และต่อต้านมากขึ้น ท่าทีของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยซึ่งไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยให้เหตุผลมาตลอดว่าเป็นการทำเพื่อคน ๆ เดียวหรือกลุ่มเดียว กล่าวคือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรและพวกพ้อง จึงยกระดับการเคลื่อนไหวเป็นการประกาศชุมนุมยึดถือโดยเริ่มระดมพลใหญ่ในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ส่งผลให้ชื่อเรียกร้องเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญของกลุ่มย่อยในนปช. อ่อนแรงลง แต่ก็ยังมีบางช่วงเวลาที่พยายามผลักดันขึ้นมาเป็นกระแสสังคมอยู่เป็นระยะๆ ต่อไป

3.6 นปช. กับการตอบโต้การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเป็นกลุ่มที่เคยเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ตั้งแต่ก่อนเกิดรัฐประหารในวันที่ 19

²⁰ ช่วงเวลานี้ก็มีกลุ่มนักวิชาการออกมาเคลื่อนไหว คือ มีการจัดเสวนาถกเถียงและเสนอแนวคิดในประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วย โดยมีข้อเสนอจากวงเสวนาออกมาเป็นใบแถลงข่าว ข้อเสนอจากเวทีเสวนานักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนให้ยึดหลักการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญว่าควรจะ 1. การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นไม่ควรเป็นไปเพียงเพื่อแก้สถานการณ์การเมืองเฉพาะหน้าเพราะมีแต่จะนำไปสู่การเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงได้ 2. รัฐธรรมนูญฉบับพ.ศ.2550 มีปัญหาทั้งในแง่กระบวนการและเนื้อหาที่ต้องมีการแก้ไข เช่น กระบวนการสรรหาองค์กรอิสระ สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้ง ฯลฯ 3. กระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่จะเกิดขึ้นนี้ ผู้ร่างต้องมาจากกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และต้องมีการสื่อสารกับประชาชนในวงกว้างที่สุด 4. ประเด็นที่ข้อขัดแย้งในร่างรัฐธรรมนูญควรมีการลงประชามติเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจ เพื่อให้สังคมก้าวข้ามพ้นความขัดแย้งของสองชั่วอำนาจ คือ รัฐบาลกับกลุ่มชนชั้นนำที่ต่อต้านรัฐบาล และมีข้อเสนอออกมาเป็นรูปธรรมคือ เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 291 เพื่อจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ ให้มาทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ในลักษณะเดียวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 (ประชาไท, 21 เมษายน 2551: ออนไลน์) ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญในช่วงเวลานั้นยังถูกนักวิชาการมองว่าเป็นเพียงการผลักดันเพื่อกลุ่มชนชั้นนำสองชั่วอำนาจเท่านั้น อย่างไรก็ตามกระแสการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญและการต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญยังคงเป็นที่ถกเถียงกันเป็นวงกว้าง ซึ่งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอาศัยจังหวะที่รัฐบาลพยายามผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามกระแสเรียกร้องของสังคมออกมาต่อต้านรัฐบาลในประเด็นคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

กันยายน พ.ศ. 2549 และเป็นกลุ่มที่มีการกระทำอันถูกมองว่าสนับสนุนการเกิดรัฐประหารเพื่อโค่นล้มรัฐบาลนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นอกจากนี้ยังพยายามปกป้องรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ที่ร่างโดยคณะรัฐประหารอีกด้วย โดยให้เหตุผลว่ารัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวผ่านการลงประชามติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญจากประชาชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แม้ว่าขณะที่บรรยากาศในช่วงเวลานั้นเป็นเผด็จการ หลายพื้นที่ตกอยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎอัยการศึกอีกด้วย ซึ่งมีเป้าหมายทางการเมืองตรงข้ามกับกลุ่มนปช.ที่ผู้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวและผู้ให้การสนับสนุนส่วนใหญ่สนับสนุนรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ต่อด้วยการทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และเรียกร้องให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ด้วยสาเหตุจากที่มาที่มีข้อบกพร่อง คือ เกิดจากคณะรัฐประหาร และเนื้อหาสาระหลายส่วนไม่เป็นประชาธิปไตย โดยเสนอให้นำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้แทน

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเริ่มเคลื่อนไหวครั้งแรกหลังจากได้รัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของสมัคร สุนทรเวช เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จะเดินทางกลับเข้าประเทศไม่นาน โดยออกแถลงการณ์ฉบับที่ 1/2551 เรื่อง คำเตือนก่อนเกิดกบฏยึด ชี้แจงการรื้อฟื้นองค์การด้วยเหตุผลที่ว่าเพื่อเตรียมพร้อมดำเนินการต่อสู้กับพฤติกรรมของรัฐบาลภายใต้การนำของ สมัคร สุนทรเวช ที่ทำงานรับใช้ระบอบทักษิณในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมในการตรวจสอบคดีความของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร การโยกย้ายข้าราชการเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อคนคนเดียว กลุ่มเดียวหรือครอบครัวเดียว คือ ผู้ใกล้ชิดพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร การแทรกแซงสื่อดังที่เคยปฏิบัติมาในสมัยที่พ.ต.ท.ดร.ทักษิณดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นต้น (ข่าวหุ้น, 26 กุมภาพันธ์ 2551: 27-28)

ในช่วงเวลานี้การเคลื่อนไหวของนปช.แต่ครั้งซบเซาเคลื่อนโดยกลุ่มย่อยภายในนปช. อยู่เช่นเดิม โดยกลุ่มที่ออกแถลงการณ์ตอบโต้แถลงการณ์ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยฉบับ 1/2551 คือ กลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย (ประชาไท, 26 กุมภาพันธ์ 2551: ออนไลน์) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวตอบโต้ตามสถานการณ์เฉพาะหน้า แต่เมื่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเริ่มเข้มข้นขึ้น โดยต่อมาได้ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 2/2551 ชื่อ กบฏยึดมาแล้ว ซึ่งหมายถึงการที่รัฐบาลกระทำแทรกแซงสื่อคือเอสทีวีที่มีการยิงสัญญาณรบกวนและการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมที่หลีกเลี่ยงการตรวจสอบความผิดของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณและครอบครัว เป็นต้น และประกาศจะจัดรูปแบบองค์การเคลื่อนไหวตามต่างจังหวัด เดินสายทำงานสร้างความเข้าใจและรู้เท่าทันสถานการณ์กับเครือข่ายของขบวนการทุกพื้นที่ทั่วประเทศ อีกทั้งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยยังมีสื่อ คือ เอสทีวีและ

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ที่คอยเป็นกระบอกเสียงให้การเคลื่อนไหวของขบวนการโดยทำงานทางความคิดกับผู้ให้การสนับสนุนกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและดึงสาธารณชนให้เข้ามาเห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการโจมตีฝ่ายตรงข้ามและรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย แล้วในเวลาต่อมากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้กดดันรัฐบาลเพิ่มมากขึ้นโดยออกแถลงการณ์ฉบับที่ 3/2551 ออกมา (มติชน, 13 มีนาคม 2551: 2)

การออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ทำให้กลุ่มย่อยต่าง ๆ ภายในนปช. ที่เคยร่วมเคลื่อนไหวกันมามีบทเรียนมาจากอดีตที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเริ่มจากกลุ่มเล็กๆ จากผู้ชมรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ของสนธิ ลิ้มทองกุลที่มีคนเพียงไม่มาก จึงไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว แต่กลับส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองอย่างใหญ่หลวงในเวลาต่อมา จึงมองเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องรวมตัวปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อผลักดันการเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกครั้ง โดยมีการประชุมใช้ชื่อว่า "สมัชชา นปช. ครั้งที่ 1" ที่โรงแรมรัตนโกสินทร์ ในวันที่ 16 มีนาคม 2551 (คม ชัด ลึก, 17 มีนาคม 2551: 15) ที่ประชุมใหญ่มีมติพิจารณาวิธีการเลือกกรรมการนปช. ประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรเท่ากับจำนวนที่มีจริงบวกกับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ จากบุคคลที่ผ่านการต่อสู้ มาอย่างยาวนาน ประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรที่มีอยู่ 23 องค์กร และเลือกตั้งผู้ผ่านการต่อสู้อีก 7 คน รวมเป็นกรรมการกลาง 30 คน และมีประชุมหลังจากนี้อีกสองสามครั้ง แต่ไม่ประสบผลสำเร็จในการขับเคื่อนในรูปแบบของกรรมการเมืองในการผลักดันการเคลื่อนไหวแต่ประการใด (สุรชัย ด่านวัฒนานุสรณ์, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553) แต่ละกลุ่มก็ยังคงขับเคื่อนไปตามแนวทางของตนแต่เป็นแนวร่วมซึ่งกันและกันเช่นเดิม

ต่อมากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้จัดการประชุมใหญ่ซึ่งเป็นการรวมตัวกันครั้งแรกภายหลังเหตุการณ์รัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และจัดงานสัมมนา "ยามเฝ้าแผ่นดินภาคพิเศษ" ขึ้นที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2551 มีผู้เข้าร่วมการประชุมเป็นจำนวนมาก (แนวหน้า, 29 มีนาคม 2551: 7) การจัดงานในวันนี้เกิดการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยด้วย ซึ่งก่อนหน้าการจัดงานของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในครั้งนี้มีการเตรียมการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการประชุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยด้วย โดยกลุ่มที่พยายามเตรียมการเคลื่อนไหว คือ กลุ่มมหาประชาชน มีแกนนำ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคพลังประชาชนแต่สุดท้ายกลุ่มนี้ก็ยอมยุติการดำเนินการเคลื่อนไหวด้วยเหตุผลและข้อจำกัดบางประการ แต่ในที่สุดก็ยังมีกลุ่มคนที่ให้การสนับสนุน

รัฐบาลและไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมารวมตัวกันที่ท้องสนามหลวงแสดงอาการไม่พอใจโดยให้ร้องขับไล่และขว้างปาสิ่งของเข้าไปภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมารวมตัวกันอยู่ (สยามรัฐ, 29 มีนาคม 2551: 15) ซึ่งภาพการเคลื่อนไหวของกลุ่มด้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยทำให้สังคมมองว่าเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ชุมนุมของกลุ่มนปช. ที่นิยมความรุนแรง และเป็น การเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นำเสนอผ่านสื่อในเครือข่ายผู้จัดการและสื่อกระแสหลักด้วย

หลังจากนั้นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้จัดงานสัมมนาอีกครั้งชื่อ งาน "ยามเฝ้าแผ่นดิน ภาคพิเศษ ครั้งที่ 2" วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2551 โดยใช้สถานที่เดิม คือ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (แนวหน้า, 26 เมษายน 2551: 7) และมีกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านอีกเช่นเคย แต่ครั้งนี้มีการปาสิ่งปฏิกูลด้วย (เดลินิวส์, 26 เมษายน 2551: 2) ส่วนทางฝ่ายรัฐบาลได้มีความพยายามระงับประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญไว้ชั่วคราวแล้ว โดยมีแนวคิดจะจัดให้ประชาชนลงประชามติต่อประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ (คม ชัด ลึก, 24 พฤษภาคม 2551: 14) เพื่อลดแรงเสียดทานของสังคมที่ต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและต่อต้านรัฐบาล แต่ทางกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็ยังคงเดินหน้าเคลื่อนไหวต่อไป

การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมาถึงจุดที่ลงสู่ท้องถนนและประกาศชุมนุมยืดเยื้อ โดยเริ่มเคลื่อนไหวในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 และใช้คำขวัญในการชุมนุมครั้งนี้ว่า "พิทักษ์รัฐธรรมนูญ 2550 ปกป้องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" เพื่อคัดค้านการเสนอญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล การเคลื่อนไหวเริ่มต้นที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยไปปักหลักชุมนุมที่สะพานมัฆวาน ระหว่างนั้นได้เกิดเหตุการณ์การปะทะกันขึ้นระหว่างผู้ชุมนุมกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและฝ่ายต่อต้านที่เป็นกลุ่มย่อยในนปช. (ไทยรัฐ, 26 พฤษภาคม 2551: 16,19) คือ กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการซึ่งออกมาแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากนี้

จากเหตุการณ์การปะทะดังกล่าวทำให้เกิดภาพที่ฝ่ายต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยถูกกล่าวหาและนำเสนอให้เป็นผู้นิยมความรุนแรง แกนนากลุ่มย่อยในนปช. นำโดย สุรชัย ตำนานวัฒนาสุวรรณ จึงตั้ง "สภาสนามหลวงด้านรัฐประหาร" ขึ้น และตั้งเวทีที่ท้องสนามหลวงในวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "สภาประชาชนด้านเผด็จ

การ” ในวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2551 (ประชาไท, 5 มิถุนายน 2551: ออนไลน์) โดยเริ่มจากการหารือกันจากตัวแทนหลากหลายกลุ่มที่เคยร่วมกันเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้แก่ ชินวัณณ์ หาบุญพาด แกนนำกลุ่มวิฑูษุมชนคนรักแท็กซี สมยศ พฤกษาเกษมสุข แกนนำกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ เป็นต้น “สภาประชาชนด้านเผด็จการ” ไม่มีโครงสร้างการนำที่ชัดเจนเป็นการร่วมมือกันอย่างหลวมๆ โดยผู้เข้าร่วมชุมนุมและให้การสนับสนุน คือ กลุ่มของประชาชนบริเวณสนามหลวงซึ่งมีการรวมตัวกันอยู่แล้ว โดยก่อนหน้านี้เคลื่อนไหวกันเองในการต่อต้านการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งแกนนำมองว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดการปะทะกันรุนแรง

ข้อเรียกร้องหลักที่มีต่อผู้ชุมนุม คือ 1.อย่าอ้างถึงสถาบันพระมหากษัตริย์เนื่องจากขณะนี้สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกหยาบยกมาเป็นข้ออ้างอย่างล่อแหลม 2.อย่าพูดปลุกเร้าอารมณ์ให้เกิดความรุนแรง 3.ไม่เน้นโจมตีรัฐบาลเนื่องจากสถานการณ์ตอนนี้รัฐบาลก็บริหารงานได้ยากอยู่แล้ว ด้วยความเชื่อที่ว่าแนวทางเช่นนี้จะทำให้สามารถลดอารมณ์ของประชาชนได้ระดับหนึ่ง พร้อมทั้งสามารถปกป้องผู้ชุมนุมจากผู้กระทำอันไม่สมควรที่จะใส่ร้ายป้ายสีได้ คือ หากจะมีความรุนแรงก็สามารถชี้แจงได้ว่าไม่ใช่การเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมที่เข้าร่วมกับสภาประชาชนด้านเผด็จการอย่างแน่นอน พร้อมกันนั้นกลุ่มสภาประชาชนด้านเผด็จการเชิญชวนให้ผู้สนับสนุนรัฐบาลและต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยให้มาชุมนุมฟังการปราศรัยแลกเปลี่ยนความรู้กันทุกวันในช่วงเย็น ขณะเดียวกันกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการก็ได้ออกแถลงการณ์ประกาศยุติการชุมนุม โดยออกมาแสดงความรับผิดชอบกรณีที่เกิดขึ้นที่เชิญชวนผู้คนออกไปต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในเหตุการณ์วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ด้วย

สภาพรรคจัดเวทีของสภาประชาชนด้านรัฐประหารนั้น การจัดเวทีเป็นไปตามอัตรภาพ มีการตั้งกล่องรับบริจาคเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ เช่น ค่าเครื่องเสียง และอื่นๆ การขึ้นเวทีปราศรัยมีลักษณะเป็นไปเอง แต่ผู้ปราศรัยหลัก คือ สุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์ ผู้เข้าร่วมชุมนุมมีจำนวนมากบ้างน้อยบ้าง ขึ้นลงตามสถานการณ์ทางการเมือง อาทิเช่น วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 มีกระแสข่าวการทำรัฐประหารผู้เข้าร่วมชุมนุมจึงมีจำนวนเป็นหลักพันคน (ประชาไท, 31 พฤษภาคม 2551: ออนไลน์) เป็นต้น เวทีนี้มีจัดขึ้นต่อเนื่องประมาณ 10 วันหลังจากเปิดเวทีเนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรที่ขึ้นกับผู้บริจาคหน้าเวที หลังจากนั้นสุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์จึงได้แถลงปิดเวทีที่ท้องสนามหลวงในช่วงเวลานี้ลงไป (สุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553) ซึ่งทางด้านการเคลื่อนไหวของฝ่ายกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในช่วงเวลานี้นั้น มีการยกระดับข้อเรียกร้องเป็นการชุมนุมขับไล่รัฐบาลในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 (แนวหน้า, 31 พฤษภาคม 2551: 6-7) และดำเนินการเคลื่อนไหวอย่าง

ต่อเนื่องต่อไป อาทิเช่น การเคลื่อนไหวโดยวิธีการดาวกระจายโดยเดินทางไปที่สำนักงานอัยการสูงสุดและกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

ส่วนการเคลื่อนไหวอีกด้านหนึ่งของกลุ่มย่อยนปช. อื่นๆนอกจากเวทีที่ท้องสนามหลวง ก็ยังคงพยายามผลักดันและขับเคลื่อนการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ต่อไป โดย คปพร.จัดการประชุมและมีมติให้ตั้ง "สภาประชาชน" ขึ้น เพื่อจุดมุ่งหมายเรียกร้องให้นำรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้อีกครั้ง (ข่าวหุ้น, 2 มิถุนายน 2551: 13) และเดินทางไปยื่นหนังสือรายชื่อเพิ่มเติมผู้ลงนามแก้ไขรัฐธรรมนูญตามร่างคปพร. อีกทั้งมีการเดินสายจัดสภาประชาชนตามต่างจังหวัด แต่ด้วยสถานการณ์ทางการเมืองที่เข้มข้นขึ้น การเคลื่อนไหวผลักดันการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญจึงลดความเข้มข้นลงตามเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่อย่างไรก็ตามอีกด้านหนึ่งกลุ่มย่อย ๆ เหล่านี้ยังคงเคลื่อนไหวตามสถานการณ์เฉพาะหน้าด้วยเพื่อลดความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย อาทิเช่น เมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกาศยกระดับการชุมนุมเป็นการขับไล่รัฐบาลทางกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตยได้ออกแถลงการณ์ลงวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 แสดงจุดยืนเพื่อลดความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวและการยกระดับข้อเรียกร้องของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ออกแถลงการณ์ลงวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ตอบโต้ข้อเสนอให้มีการจัดตั้งรัฐบาลแห่งชาติเพื่อเป็นทางออกของประเทศ ที่เสนอโดยประเวศ วะสี ราชฎอรอาวุโส เป็นต้น

ต่อมากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกาศเคลื่อนไหวขบวนในรูปแบบ "สงครามแก้วทัพ" ไปยึดพื้นที่หน้าทำเนียบรัฐบาลในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ทางกลุ่มแกนนำนปช. ที่ส่วนหนึ่งได้ตั้งเวทีปราศรัยที่บริเวณท้องสนามหลวงเป็นประจำอยู่แล้ว และส่วนที่มุ่งความสนใจในการผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญได้กลับมาร่วมมือกันอีกครั้งเพื่อนำผู้ชุมนุมเคลื่อนไหวไปแสดงจุดยืนไม่เห็นด้วยกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยในวันที่ 19 มิถุนายน มีการรวมตัวที่ท้องสนามหลวง มีแกนนำ ได้แก่ เหวง โตจิราการ จรัล ดิษฐาอภิชัย ชินวัฒน์ หานุกุญญาต วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย ต่อมาช่วงค่ำได้นำผู้เข้าร่วมชุมนุมเคลื่อนไหวขบวนจากท้องสนามหลวงโดยมีรถหกล้อนำขบวน ซึ่งต่อมาได้ดัดแปลงเป็นเวทีที่ชื่อว่า "กลุ่มต่อต้านอำนาจนอกระบบปกป้องรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้ง" เคลื่อนไหวมาปักหลักชุมนุมที่หน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย แต่ไม่มีเหตุการณ์ปะทะหรือความรุนแรงแต่ประการใด

(คม ชัด ลึก, 20 มิถุนายน 2551: 15) แล้วหลังจากนั้นก็เคลื่อนขบวนกลับไปยังท้องสนามหลวง²¹ ซึ่งทางด้านการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็สามารถเคลื่อนไปยังยึดพื้นที่ถนนบริเวณหน้าทำเนียบรัฐบาลได้เป็นผลสำเร็จ แล้วใช้เป็นพื้นที่ในการปักหลักชุมนุมยึดเยื้อต่อไป

หลังจากนั้นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็เคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น การนำเสนองานการเมืองใหม่ การเคลื่อนไหวคัดค้านแถลงการณ์ร่วมกรณีเขาพระวิหาร การเคลื่อนไหวขับไล่พันพล บัณฑิต รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเขาพระวิหาร เป็นต้น ต่อมาได้ใช้วิธีการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า "ดาวกระจาย" ไปยังสถานทูตอังกฤษประจำประเทศไทย เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลอังกฤษส่งตัว พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร กลับมาดำเนินคดีในประเทศไทย และยังดาวกระจายไปยังกระทรวงต่างประเทศ เพื่อเรียกร้องให้ระงับหนังสือเดินทางของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่ขณะนั้นพำนักอาศัยอยู่ที่ประเทศอังกฤษ แล้วเตรียมการระดมพลใหญ่ในวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2551 อันเป็นที่เรียกขานกันว่า "การเป่านกหวีดครั้งสุดท้าย" จะเห็นได้ว่าช่วงเวลานี้ฝ่ายตุลาการเริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมืองในการตีความและพิพากษากรณีปราสาทเขาพระวิหาร เป็นเหตุให้พันพล บัณฑิตแสดงความรับผิดชอบโดยการลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีในเวลาต่อมา

ส่วนการเคลื่อนไหวของขบวนการตอบโต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในพื้นที่ต่างจังหวัดก็ปรากฏให้เห็นอยู่เป็นระยะๆ อาทิเช่น การเคลื่อนไหวขับไล่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่จังหวัดอุดรธานี โดยฝ่ายต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่นำโดยชมรมคนรักอุดรมีการชี้แจงข้อมูลข่าวสารและกำหนดการเคลื่อนไหวผ่านวิทยุชุมชน จนกลุ่มพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตยต้องยอมรับศักยภาพของสื่อวิทยุชุมชนแม้จะเป็นการกล่าวถ้อยคำแสดงท่าทีประชดประชันว่ามีวิทยุวางคอก (ประชาไท, 30 มิถุนายน 2551: ออนไลน์) ซึ่งปรากฏการณ์ลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นการเคลื่อนไหวที่จังหวัดเชียงใหม่ด้วย (ประชาไท, 22 มิถุนายน 2551: ออนไลน์) การเกิดปะทะกันระหว่างฝ่ายต่อต้านกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น

ฝ่ายแกนนำนปช.ส่วนหนึ่งนำโดย สุวัชัย ด่านวัฒนานุสรณ์ ได้กลับมาเป็นแกนนำของผู้ชุมนุมที่ท้องสนามหลวง ทำหน้าที่ตอบโต้ประเด็นต่างๆที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ

²¹ สมยศ พุกกะเวส หนึ่งในแกนนำกล่าวว่า "สาเหตุที่กลุ่มนปช.เดินขบวนกลับจากหน้ากระทรวงเกษตรมายังท้องสนามหลวง เพราะไม่พอใจรัฐบาล ที่ยอมอ่อนข้อให้กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยสามารถบุกเข้าไปยึดทำเนียบได้สำเร็จ" (โพสต์ทูเดย์, 21 มิถุนายน 2551: S2)

ประชาธิปไตยโจมตีรัฐบาลและขบวนการอีกครั้ง กลุ่มย่อยอื่นก็เคลื่อนไหวไปตามประเด็นที่ตนเองสนใจตามสถานการณ์ทางการเมืองและวันสำคัญต่างๆ อาทิเช่น วันที่ 24 มิถุนายน ซึ่งเป็นวันสำคัญที่คณะราษฎรเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมหน้ารัฐสภาซึ่งเกิดเหตุชุลมุนเล็กน้อยเนื่องจากผู้ชุมนุมไม่พอใจนักข่าวที่เสนอข่าวโจมตีขบวนการอยู่บ่อยๆ จึงมีการระงับการเคลื่อนไหว กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ออกแถลงการณ์ต่อประเด็นที่ฝ่ายตุลาการเข้ามามีบทบาทกรณีปราสาทเขาพระวิหาร (ประชาไท, 3 กรกฎาคม 2553: ออนไลน์) ด้านการเคลื่อนไหวที่ท้องสนามหลวงช่วงนี้การปราศรัยโจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยค่อนข้างรุนแรงตามประเด็นและสถานการณ์ทางการเมือง เป็นเหตุให้ ดารณี ชาญเชิงศิลป์กุล จากกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพอันเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 จากการขึ้นเวทีปราศรัยในวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตามช่วงปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 เมื่อมีรายการ "ความจริงวันนี้" เกิดขึ้นบทบาทหลักในการตอบโต้ข้อกล่าวหาและปกป้องนปช.และรัฐบาลพรรคพลังประชาชน รวมทั้งโจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการจึงเป็นของรายการความจริงวันนี้ไปโดยปริยาย

เมื่อเข้าสู่ถึงวันประกาศเคลื่อนไหวใหญ่ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งครั้งนี้แตกต่างจากทุกครั้ง คือ แผนการเคลื่อนไหวถูกปิดเป็นความลับ ไม่มีการประกาศยุทธวิธีให้รู้ล่วงหน้าแม้แต่น้อย เวลาใกล้รุ่งจึงมีแถลงการณ์กำหนดเป้าหมายและวิธีการชุมนุมออกมา โดยกำหนดให้เคลื่อนไหวภายใต้ชื่อ "กองทัพประชาชนกู้ชาติอย่างสงบ อหิงสา ปราศจากอาวุธ ยึดมั่นในสันติวิธี" ซึ่งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยใช้แผน "ปฏิบัติการไทยคู่ฟ้า" คือ การยึดทำเนียบรัฐบาล (แนวหน้า, 27 สิงหาคม 2551: 2,6,7) เป็นเหตุให้แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย 9 คน ถูกออกหมายจับข้อหาทมิฬและการบุกรุกสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ซึ่งเป็นสถานที่จัดรายการ "ความจริงวันนี้" เป็นเหตุให้กลุ่มนักบรรณาธิการถูกจับกุมจำนวน 82 คน รัฐบาลจึงประกาศภาวะฉุกเฉิน และมีความพยายามใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมแต่ไม่สำเร็จ

การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในครั้งนี้ ทำให้ นปช. ตั้งเวทีขึ้นที่ท้องสนามหลวงในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2551 (กรุงเทพธุรกิจ, 1 กันยายน 2551: 4) ซึ่งเป็นการตั้งเวทีครั้งแรกในนามนปช.ภายหลังจัดการเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เพื่อรวมพลังของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จนกลางดึกวันที่ 1 กันยายนทางแกนนำนปช. ส่วนหนึ่ง นำโดย ชินวัตร ชาญฉลาด ที่ประจำอยู่ที่เวทีท้องสนามหลวงตัดสินใจสั่งเคลื่อนขบวนไปประชิดกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

โดยไม่ผ่านมติแกนนำในขณะนั้นแต่ประการใด ทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับนปช. ในเช้ามีดของวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551 มีผู้เสียชีวิต 1 คน คือ ณรงค์ศักดิ์ ครอบไธสง เหตุการณ์นี้ทำแกนนำหลายคน อาทิเช่น เหวง โตจิราการ สุรชัย ตำนานวัฒนา นุสรณ์ ยุติบทบาทการเคลื่อนไหวร่วมกับนปช. ลงชั่วคราว²² แต่แกนนำบางส่วนก็ยังคงจัดเวทีปราศรัยภายใต้ชื่อนปช. ต่อไป

เหตุการณ์ปะทะในวันที่ 2 กันยายน มีส่วนสำคัญที่ผลักดันให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเร่งพิจารณาคดีของ สมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี จากที่ เรืองไกร ลีกิจวัฒนา สมาชิกวุฒิสภาาระบบสรรหาและคณะสมาชิกวุฒิสภารวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า สมัครมีการกระทำต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 267 จากการทำที่ยังคงเป็นพิธีกรในรายการ "ชิมไปบ่นไป" และรายการ "ยกโขยงหกโมงเช้า" ของบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเข้าข่ายเป็นลูกจ้างของบุคคล (โพสต์ทูเดย์, 9 กันยายน 2551: A4) แม้ว่าจะเป็นพิธีกรในรายการดังกล่าวมาหลายปีตั้งแต่ก่อนรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ยังเป็นพิธีกรต่อไปภายหลังจากรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว ผลการตัดสินคดีของศาลรัฐธรรมนูญในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2551 ออกมาด้วยมติเป็นเอกฉันท์ 9:0 ว่าสมัครมีความผิด (บ้านเมือง, 10 กันยายน 2551: 6) ซึ่งทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปด้วย อันมีผลต่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะอีกด้วย

ส่วนในด้านการเคลื่อนไหวช่วงเวลานี้แกนนำนปช. ได้ร่วมกันจัดการชุมนุมที่ถือว่เป็นวันสำคัญของขบวนการ นั่นคือ งานครบรอบ 2 ปีการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2551 เนื้อหาในการปราศรัยในปีนี้เป็นส่วนใหญ่คือ การโจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเป็นหลัก ทั้งรูปแบบการเคลื่อนไหวและข้อเสนอว่าด้วยการเมืองใหม่ และมีข้อเสนอให้นำรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 กลับมาใช้และการต่อต้านการเกิดรัฐประหารเป็นหลักเพราะมีกระแสข่าวลือเรื่องการทำรัฐประหาร (ประชาไท, 20 กันยายน 2551: ออนไลน์) ส่วนการเคลื่อนไหวตอบโต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนอกเหนือจากนปช. ก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปตามพื้นที่จังหวัดต่างๆ อาทิเช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุดรธานี เป็นต้น

ต่อมาสมชาย วงศ์สวัสดิ์ขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเตรียมแถลงนโยบายในวันที่ 7 ตุลาคม แต่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้เคลื่อนไหวไปปิดล้อมรัฐสภา (แนวหน้า, 8 ตุลาคม 2551: S1) การเคลื่อนไหวในครั้งนี้เป็นเหตุให้ผู้ร่วมชุมนุมกลุ่ม

²² ซึ่งเหตุการณ์ปะทะครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ความขัดแย้งภายในแกนนำนปช. ที่รุนแรงและร้ายลึกที่สุดเป็นครั้งแรกตั้งแต่มีการรวมตัวกันเป็นนปช. ขึ้นมา ส่งผลต่อการประชุมปรึกษาหารือในการเคลื่อนไหวของขบวนการในหมู่แกนนำต้องหยุดชะงักไปชั่วระยะเวลาหนึ่งเลยทีเดียว (สุรชัย ยิ้มประเสริฐ, **สัมภาษณ์**, 8 กันยายน 2553)

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเสียชีวิต 2 คน คือ อังคนา ระดับปัญญาภูมิและพ.ต.ท.เมธี ชาติมนตรี ช่วงเวลานี้การเคลื่อนไหวของฝ่ายต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มีทั้งจากแกนนำนปช.ที่มีรายการความจริงวันนี้ ที่จัดรายการความจริงวันนี้สดุดีขึ้นเป็นครั้งแรกในวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2551 ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไป และการเคลื่อนไหวบริเวณพื้นที่ท้องสนามหลวง มีการตั้งเวทีในนามนปช.ขึ้นวันที่ 12-14 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เพื่อรำลึกเหตุการณ์วันสำคัญของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ที่เกิดขึ้นวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 โดยใช้ชื่องานว่า "ประชาธิปไตยอยู่ใต้อุ้งตีนใคร กบฏจึงได้รับการปกป้อง" (แนวหน้า, 12 ตุลาคม 2551: 10) ซึ่งการจัดปราศรัยในเวทีนี้ทำให้ วราวุธ สุานังกรณ์ แกนนำคนสำคัญของเวทีท้องสนามหลวงและเป็นประธานกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพเช่นเดียวกับดารณี ชาญเชิงศิลป์กุล จนต้องหลบหนีคดีจึงยุติบทบาทการเคลื่อนไหวกับนปช.ไปโดยปริยายตั้งแต่เหตุการณ์นี้ นอกจากนั้นช่วงเวลานี้คือ วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2551 กองทัพยังได้ออกมาแสดงจุดยืนที่เน้นให้รัฐบาลลาออกโดยการที่ผู้บัญชาการทุกเหล่าทัพมาให้สัมภาษณ์สดในรายการ "เรื่องเด่นเย็นนี้" (ข่าวสด, 17 ตุลาคม 2551: 13) ซึ่งเป็นการแทรกแซงฝ่ายการเมืองของกองทัพอีกเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งนปช.และขบวนการเคลื่อนไหวหยาบยกขึ้นมากล่าวถึงอย่างต่อเนื่องในเวลาต่อมา

การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมาถึงจุดสูงสุดและเป็นจุดสุดท้ายในรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคพลังประชาชน คือ การเคลื่อนกำลังพลส่วนหนึ่งบุกยึดสนามบินดอนเมืองเพื่อไม่ให้รัฐบาลจัดประชุมคณะรัฐมนตรีและยึดสนามบินสุวรรณภูมิในวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 (ข่าวสด, 26 พฤศจิกายน 2551: 14-16) แล้วประกาศปิดหลักชุมนุมยึดเยื่ออยู่ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ส่งผลให้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินในพื้นที่บริเวณสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิในเวลาต่อมา (ข่าวสด, 28 พฤศจิกายน 2551: 14-15) แต่รัฐบาลก็ไม่สามารถจัดการให้สถานการณ์เข้าสู่ความสงบได้เช่นเคย การชุมนุมยึดพื้นที่สนามบินสุวรรณภูมิของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยยังคงดำเนินต่อไป แต่สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.00 น.เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดียุบพรรคพลังประชาชนและอีกสองพรรคการเมืองในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551²³

²³ จะเห็นได้ว่า เหตุการณ์ทางการเมืองต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การปลด สมัคร์ สุนทรเวช ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยศาลรัฐธรรมนูญ การที่กองทัพแสดงความนิ่งเฉยต่อการกระทำของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การออกมาแสดงความเห็นให้ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนกระทั่งถึงเหตุการณ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคการเมืองที่มีพรรคพลังประชาชนรวมอยู่ด้วยนี้ ส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกและการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของผู้เข้าร่วมขบวนการว่า "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" นั้น มีลักษณะที่นอกเหนือจากอิทธิพลของพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ซึ่งเป็นระดับตัวบุคคลเพียงคนเดียว ทำให้มองเห็นลักษณะเครือข่ายอำนาจของชนชั้นนำ ไม่ว่าจะเป็ กงทัพ องคมนตรีและบุคคลที่เกี่ยวข้องชัดเจนมากขึ้น

3.7 ความจริงวันนี้-ความจริงวันนี้สัญญา

นอกจากการเคลื่อนไหวต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยของกลุ่ม นปช.ที่ท้องสนามหลวงแล้ว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจบทบาทของรายการ ความจริงวันนี้ และบทบาทของแกนนำ นปช. สายนักการเมืองกลุ่มพีทีวีโดยเฉพาะวีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ และณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ที่เป็นผู้ดำเนินรายการความจริงวันนี้อย่างเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อทำความเข้าใจองค์กร นปช. และบทบาทการ นำภายใน นปช. ที่เกิดขึ้นหลังจากนี้

รายการความจริงวันนี้ (Truth Today) เป็นรายการโทรทัศน์ประเภทที่นำเสนอ และวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์การเมืองที่ สมักร สุทรเวช นายกรัฐมนตรีในช่วงเวลานั้นดำเนิน เพื่อต้องการตอบข้อกล่าวหาของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจากเวทีปราศรัยและ การถ่ายทอดสดผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง ASTV ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโจมตีรัฐบาล ซึ่งสมักร สุทร เวชเองเป็นผู้เสนอให้ใช้ชื่อ "ความจริงวันนี้" เพื่อต้องการจัดให้มีการชี้แจงข้อกล่าวหาต่างๆ ผ่านสื่อ อย่างเป็นระบบ โดยก่อนหน้านั้นณัฐวุฒิ ใสยเกื้อซึ่งดำรงตำแหน่งรองโฆษกรัฐบาล ได้รับ มอบหมายให้เป็นคณะผู้รับผิดชอบจัดทำรายการตั้งใจว่าจะใช้ชื่อรายการว่า "ชาวสนามหลวง" (ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ. ชกข้ามรุ่น, 2552: 101)

รายการความจริงวันนี้ออกอากาศ ทุกวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 22.15-23.00น. ต่อมา มีการเพิ่มเวลาออกอากาศเป็นวันอาทิตย์ เวลา 22.00-23.00น. ด้วย ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม - 10 ธันวาคม พ.ศ.2551 ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (NBT) ผลิตรายการโดย บริษัท เพื่อนพ้องน้องพี่ จำกัด มีวีระ มุสิกพงศ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ ร่วมกับ จตุพร พรหมพันธุ์ และ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แต่ระยะหลังที่สมชาย วงศ์สวัสดิ์เข้ามาดำรง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้มีการแต่งตั้งณัฐวุฒิ ใสยเกื้อให้เข้าไปดำรงตำแหน่งโฆษกประจำสำนัก นายกรัฐมนตรี รายการความจริงวันนี้จึงมีการปรับเปลี่ยนพิธีกรร่วมรายการเป็น ก่อแก้ว พิกุลทอง เข้ามารับหน้าที่ แต่เมื่อมีการตัดสินใจยุบพรรคพลังประชาชนเป็นผลให้รัฐบาลภายใต้การนำของ สมชาย วงศ์สวัสดิ์หมดอำนาจลงไปด้วยเช่นกัน ทำให้รายการ "ความจริงวันนี้" ที่ถ่ายทอดทาง สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (NBT) ต้องยุติการแพร่ภาพออกอากาศตามไป ด้วย แต่หลังจากนั้นได้มีจัดทำสถานีโทรทัศน์ขึ้น รายการความจริงวันนี้ก็กลับมาออกอากาศอีก ครั้ง ซึ่งการกล่าวถึงรายการ "ความจริงวันนี้" ในที่นี้เป็นไปเพื่อให้เห็นอิทธิพลของรายการความจริง วันนี้และความสำคัญของพิธีกรรายการความจริงวันนี้ที่มีต่อการจัดองค์กร นปช. และการขยายแนว ร่วม จึงจะกล่าวถึงเพียงช่วงแรกที่ก่อตั้งรายการและจัดเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์แห่ง

ประเทศไทยเท่านั้น (NBT) อันจะช่วยทำให้เข้าใจรูปแบบขององค์กรและบทบาทนำของแกนนำต่อ ขบวนการช่วงเวลาหลังจากนี้

รายการความจริงวันนี้ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 และดำเนินรายการเรื่อยมา รายการความจริงวันนี้เป็นรายการที่มีผู้สนใจรับชมจำนวนมาก²⁴ ต่อมาเมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเคลื่อนไหวเข้มข้นมากขึ้น จึงได้จัด รายการ "ความจริงวันนี้สัญจร" ขึ้นเพื่อเป็นการพบปะพิธีกรของรายการกับผู้ชมซึ่งส่วนใหญ่ก็คือผู้ที่ สนับสนุนรัฐบาลและไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นั้นเอง โดยนัยยะของผู้เข้าร่วมงานความจริงวันนี้สัญจรก็คือการแสดงพลังในการสนับสนุนรัฐบาล และต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งช่วงรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคพลัง ประชาชน ที่รายการความจริงวันนี้สามารถออกอากาศผ่านทางช่อง 11 ได้นั้น รายการ "ความจริง วันนี้สัญจร" ถูกจัดขึ้นทั้งหมด 4 ครั้งด้วยกัน²⁵ ได้แก่ ครั้งที่ 1 จัดขึ้นในวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2551

²⁴ คุณูปการของการมีรายการความจริงวันนี้ที่มีต่อขบวนการเคลื่อนไหวของนปช. นั้นจักรภพ เพ็ญแขมองว่า " เป็น กิจกรรมที่รักษาชีวิตและประคองขบวนการที่กำลังเรียวเล็กลงให้คงสถานะ และต่อมาก็ช่วยขยายมวลชนในเชิงปริมาณได้มาก ผล มาจากความสามารถในการสื่อสารของวิทยากรและการปรับปรุงเวทีที่ใช้ทำกิจกรรมคือสถานีโทรทัศน์ NBT แต่รายการนี้ไม่ได้ช่วย สร้างฐานทางอุดมการณ์และแนวคิดเพื่อประชาธิปไตยอย่างแท้จริงมากนัก " (จักรภพ เพ็ญแข, **สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์**, 4 สิงหาคม 2553)

²⁵ แกนนำ คือ ธิดา ถาวรเศรษฐ์ให้คำอธิบายเกี่ยวกับรายการความจริงวันนี้สัญจรว่า "บทบาทความจริงวันนี้คนเข้ามาช่วยมากขึ้น เหตุผลก็คือว่า ที่แล้วมาก่อนรัฐประหารและระหว่างรัฐประหารและ ปัจจุบัน สื่อบางชุดเช่น เอเอสทีวี กลุ่มอื่นๆรวมทั้งเนชั่นฯ ปัญหาค่ายต่างๆเหล่านี้มันทำให้คนมีชุดข้อมูล และชุดความคิดแบบหนึ่ง ชุด ข้อมูลเหล่านี้แหละ มันไม่ได้อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง พอรายการความจริงวันนี้ออกในโทรทัศน์ช่อง 11 มันได้เปิดเผย ชุดข้อมูล อีกแบบ มันก็เลยทำให้คนเสื้อแดงเติบโตใหญ่ พอเติบโตใหญ่เนี่ย บทบาทของ3คนนี้เลยมีบทบาทสูง เพราะผลจากการที่เอาออกรายการ ความจริงวันนี้แล้วมวลชนมาเยอะ เช่น เขาจัดที่อินเตอร์โดม แล้วก็ราชมิ่งคลาฯ จนกระทั่งที่สนามศุภฯ ก่อนหน้านั้นสนามหลวงมีคน อยู่ไม่กี่คนหรอก แต่พอรายการความจริงวันนี้ออกมาเนี่ย คนมาเยอะ แปลว่าอะไร แปลว่าข้อมูลข่าวสาร อีกชุดหนึ่งถูกนำมาเสนอที่ มันแตกต่างไป จากที่เขารู้เดิม เพราะคนเหล่านี้ไม่เคยออกมานะ เพิ่งออกมาหลังจากมีรายการความจริงวันนี้ เพราะฉะนั้นคน เหล่านี้ได้ชุดความจริงอีกแบบหนึ่ง เขาก็พากันมา แล้วคนมันมามากขึ้นๆ" (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

"รายการความจริงวันนี้มันได้พลังหลายสื่อไปจำนวนหนึ่ง มีอานุกาพ เหตุผลที่ทำให้สามเกลอมีบทบาทมาก เพราะเขา เป็นคนทำให้คนจำนวนมาก โดยเฉพาะชนชั้นกลางล่าง ซึ่งได้รับข่าวสารข้อมูลจากรายการความจริงวันนี้พากันมา มาก่อนนั้น มวลชนยังไม่ถูกปลุกให้ตื่น ถึงแม้ว่าเขาจะรักทักษิณ เขาก็รักประชาธิปไตยแต่เขาถูกบดขยี้ ด้วยข้อมูลข่าวสารของฝั่งระบอบ อำมาตย์ อย่างเช่นค่ายเนชั่น ค่ายผู้จัดการ แล้วก็โดยเฉพาะพวกนักวิชาการต่างๆเหล่านี้ สบายเข่าว่าเขาไม่กล้าประกาศตัว" (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของแกนนำต่างจังหวัดคนสำคัญคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นและอธิบายวิธีการรับข้อมูล ข่าวสาร เมื่อเกิดรายการความจริงวันนี้ในช่วงเวลานั้นไว้ว่า

"ที่ก็ดูนะ ดูความจริงวันนี้แล้วก็ดูพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยด้วย มันจะค้ำกันตลอด ได้กันเป็นข้อๆ ได้เหมือน ต่ำกันออกอากาศเลยนะ พี่ก็นั่งพิจารณาอันไหนมันน่าจะเชื่อ มีเปอร์เซ็นต์ที่น่าเชื่อถือมากกว่ากันก็พิจารณา ดู พี่ก็ อ้อ มีน่า เขาถึงกล้า

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 3 เป็นการจัดรายการความจริงวันนี้ภาคพิเศษจัดขึ้นในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 4 จัดขึ้นในวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2551 และมีการจัดงานด้านรัฐประหารชอนรูปที่ลานคนเมืองช่วงก่อนการตัดสินยุบพรรคพลังประชาชน ในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551

การจัดรายการความจริงวันนี้สัปดาห์ครั้งที่ 1 ในวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จัดขึ้นที่ อินเทอร์เน็ต เมืองทองธานี ใช้ชื่องานว่า “ความจริงวันนี้ ภาคพิเศษ” โดยมีแกนนำเข้าร่วมงานและขึ้นเวทีปราศรัย ได้แก่ วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ ณิชวุฒิ ไสยเกื้อ จรัล ดิษฐาอภิชัย วิภูแถลง พัฒนภูมิไท และอดีตกรรมการพรรคไทยรักไทยที่ถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองจากคดียุบพรรค อาทิ จาตุรนต์ ฉายแสง อติศร เพียงเกษ พงศ์เทพ เทพกาญจนา เป็นต้น โดยการจัดงานในครั้งนี้ ผู้จัดงานให้เหตุผลว่า เนื่องจากเป็นวันรำลึกถึงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2540 วีระ มุสิกพงศ์แกนนำกล่าวว่าการจัดงานครั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินกำลังของกลุ่มบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด (สยามรัฐ, 12 ตุลาคม 2551: 12) การชุมนุมในครั้งนี้มีการสวมเสื้อ “สีแดง” มาร่วมชุมนุมอย่างเป็นทางการครั้งแรก อันเป็นที่มาของการเรียกขานขบวนการเคลื่อนไหวโดยภาพรวมว่า “ขบวนการคนเสื้อแดง” โดยสีแดงมีความหมายตรงข้ามกับสีเหลืองที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยใช้เป็นสัญลักษณ์ในการเคลื่อนไหว ซึ่งปรากฏว่าผู้เข้าร่วมงานครั้งนี้เต็มพื้นที่อินเทอร์เน็ต และคนล้นออกมานั่งฟังข้างนอกด้วย แกนนำเองยังได้กล่าวในขณะปราศรัยว่าไม่คาดคิดว่าจะมีผู้เข้าร่วมมากขนาดนี้ สืบเนื่องมาจากความอึดอัดต่อการกระทำของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ประเด็นการปราศรัยส่วนใหญ่ก็เป็นการโจมตีการเคลื่อนไหวและข้อเสนอโดยเฉพาะเรื่องการเมืองใหม่ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและการต่อต้านการทำรัฐประหารและการกระทำที่เชื่อเชิญให้เกิดการรัฐประหารของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย รวมทั้งเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญว่าจะต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญก่อนที่รัฐบาลจะยุบสภาหรือลาออก (สยามรัฐ, 12 ตุลาคม 2551: 12)

การจัดงานความจริงวันนี้สัปดาห์ครั้งต่อมาขึ้นในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ที่สนามกีฬาราชมิ่งมงคลกีฬาสถาน ครั้งนี้ก็ยังคงมีผู้เข้าร่วมงานจำนวนมากเต็มจนล้นพื้นที่เช่นเคย มีการปราศรัยประชาสัมพันธ์เตรียมมาตรการหากเกิดการรัฐประหารว่า ให้ทุกคนไปรวมตัวกันที่ท้องสนามหลวงเพื่อต่อต้านรัฐประหารทันทีและประกาศใช้ “ตีนตบ” ซึ่งถูกนำมาใช้เคลื่อนไหวอย่างเป็นทางการครั้งแรกในการชุมนุมครั้งนี้ (โพสต์ทูเดย์, 2 พฤศจิกายน 2551: A10) เป็น

ตั้งชื่อความจริงวันนี้ ผู้ดำเนินรายการก็โอด รู้ลึกเขาจะดำเนินรายการเชิงลึก เขาจะเอาข้อมูลออกมาให้เราเห็นอย่างชัดเจน”

(อุบลกาญจน์ อมรสิน, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2553)

สัญลักษณ์ในการต่อสู้กับ "มือตบ" ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยด้วย ประเด็น การปราศรัยส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นการโจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและต่อต้าน รัฐประหารเป็นหลักเช่นเคย อีกทั้งมีการพูดถึงการที่ฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระต่างๆเข้ามา แทรกแซงทางการเมืองด้วย และในวันนี้มีการวิดีโอลิงค์จากพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรเข้ามาพูดคุย กับผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วย

ต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพยายามจะ เคลื่อนพลบุกขัดขวางการประชุมสภาเกี่ยวกับกรอบวาระการประชุมอาเซียนที่ประเทศไทยจะเป็น เจ้าภาพโดยรัฐบาลได้ย้ายมาประชุมที่สนามบิณดอนเมือง จึงได้มีการจัดรายการความจริงวันนี้นัด พิเศษขึ้นที่วัดสวนแก้ว ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ประเด็นหลักในการปราศรัยวันนี้ เป็นการ โจมตีตอบโต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และห้ามปรามไม่ให้คนเสื้อแดงไปเข้าร่วมหรือ เกิดการสุมเสี่ยงต่อการปะทะกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นอกจากนั้นวีระ มุสิกพงศ์ ยังเสนอระดมให้คนเขียนไปรษณีย์ขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรให้ถึง 5 ล้านใบอีกด้วย (โพสต์ทูเดย์, 24 พฤศจิกายน 2551: A5)

หลังจากนั้นในวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ ประชาธิปไตยได้ทำการยึดสนามบิณสุวรรณภูมิเป็นที่ปักหลักชุมนุมซึ่งอาจเป็นเงื่อนไขให้เกิด การทำรัฐประหารจากกองทัพได้ แต่เนื่องจากมีผู้ออกมาชุมนุมร่วมกับรายการความจริงวันนี้สัญจร ซึ่งประเด็นหลักที่กล่าวถึงในงาน คือ การต่อต้านการทำรัฐประหารมีจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมมาก การเกิดรัฐประหารโดยกองทัพทำได้ยากขึ้น กระแสที่เรียกว่าการรัฐประหารซ่อนรูป คือ ใคนล้ม รัฐบาลผ่านกลไกฝ่ายตุลาการคือศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคการเมืองก็เริ่มปรากฏออกมา การ เคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหารที่ลานคนเมืองของกลุ่มนปช.จึงเกิดขึ้น แต่บทบาทนั้นก็ยังคงอยู่ที่ ทีมงานความจริงวันนี้ทั้งด้านการบริหารจัดการและโดยเฉพาะสามเกลอที่ทำหน้าที่ผู้ดำเนิน รายการที่มีบทบาทบนเวทีปราศรัยที่ดึงดูดใจผู้เข้าร่วมชุมนุม การชุมนุมในครั้งนี้ใช้ชื่อว่า รายการความจริงวันนี้ "ต้านรัฐประหารซ่อนรูป" ณ ลานคนเมือง เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 (แนวหน้า, 1 ธันวาคม 2551: 6) และยุติการชุมนุมในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ประเด็นการปราศรัย คือ การโจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและแสดงท่าทีว่า สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดการกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ทำการยึด สนามบิณสุวรรณภูมิอยู่ในขณะนี้ด้วย และมีการกล่าวถึงบทบาทตุลาการศาลรัฐธรรมนูญการ ตัดสินคดียุบพรรคที่จะมาถึงว่าถ้ามีการยุบพรรคพลังประชาชนถือเป็นรูปแบบการรัฐประหารซ่อน รูป มีการกล่าวถึงองค์กรอิสระ ความยุติธรรมกับการแบ่งข้างทางการเมือง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามถึงที่สุดแล้วการชุมนุมดังกล่าวก็ไม่เป็นผล ศาลรัฐธรรมนูญมีคำตัดสินออกมาว่าให้ยุบพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคประชาธิปัตย์ ทำให้กรรมการบริหารพรรคจำนวน 109 คนถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง รัฐบาลภายใต้การนำของพรรคพลังประชาชนก็ต้องลงจากอำนาจด้วย ต่อมาได้มีการจัดการความความจริงวันนี้ครั้งสุดท้ายก่อนการขึ้นมาของรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อเหตุการณ์เข้าสู่ช่วงที่จะมีการลงมติแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ การจัดการความความจริงวันนี้ได้ยุติขึ้นในวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ก่อนที่จะมีการประชุมสภาเพื่อลงมติดังกล่าว การชุมนุมครั้งนี้จัดขึ้นที่สนามกีฬาสุภาวดี (สยามรัฐ, 14 ธันวาคม 2551: 6) มีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 50,000 คน ประเด็นการปราศรัยในงานวันนี้ คือ การโจมตีความไม่ชอบธรรมในการพยายามจัดตั้งรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์ เพราะหัวหน้าพรรคหนีการเกณฑ์ทหารและกล่าวถึงความพยายามจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหารถ้าไม่สามารถทำได้ทหารก็จะมาแทรกแซงทางการเมืองโดยยึดอำนาจอีกครั้ง การแทรกแซงของฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระต่างๆต่อการเมืองไทย การต่อต้านและขอให้ประชาชนออกมากดดันการย้ายชั่วคราวทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การอธิบายตำแหน่งแห่งที่ของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรในขบวนการว่าเป็นเพียงสัญลักษณ์ในการต่อสู้เพื่อประชาธิปัตย์เพื่อให้สังคมเข้าใจและเลิกมองว่าขบวนการนี้ต่อสู้เพื่อคนๆเดียว คือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร และจากการที่มีผู้สนับสนุนขบวนการเป็นจำนวนมากทั่วทั้งประเทศแกนนำจึงแถลงบนเวทีเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการตั้ง"สถาบันคนเสื้อแดง"ด้วย (ประชาไท, 13 ธันวาคม 2551: ออนไลน์) หลังจากนั้นการเคลื่อนไหวตามจังหวัดต่างๆ ก็มีออกมาประชาชนกดดันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้เปลี่ยนชั่วคราวการเมืองแต่ไม่เป็นผล สุดท้ายเมื่อมีการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีคนใหม่ผลปรากฏว่า อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จากพรรคประชาธิปัตย์ชนะ ประชา พรหมนอก จากพรรคเพื่อไทยไปด้วยคะแนน 235 ต่อ 198 เสียง (ข่าวสด, 16 ธันวาคม 2551: 10-11) ส่งผลให้อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทยต่อไป

3.8 ความจริงวันนี้สัญจร-แดงทั้งแผ่นดิน

การเคลื่อนไหวครั้งแรกหลังจากมีรัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเริ่มจากการจัดงานระดมทุน "อุ้มรายการความจริงวันนี้" 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 แต่มีผู้เข้าร่วมน้อยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการบริหารพรรคเพื่อไทยเป็นส่วนใหญ่ (สยามรัฐ, 17 ธันวาคม 2551: 10) ส่วนการปักหลักชุมนุมที่เวทีท้องสนามหลวงก็ยังคงดำเนินต่อไป เช่น ในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เวทีที่ท้องสนามหลวงมีการจัดชุมนุมนำโดยสมยศ พุกฆาเกษมสุข โดยประเด็นหลักในการปราศรัยวันนี้ คือ การโจมตี กษิต ภิรมย์ ที่เคยร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปัตย์ในการเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงต่างประเทศ แล้วกล่าวว่าจะมีการเคลื่อนไหวในระดับสากล คือ การประชุมสุดยอดอาเซียนเพื่อให้ผู้นำประเทศต่างๆรับรู้ถึงความไม่เหมาะสมในการเข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญของประเทศ และจะมีการเคลื่อนไหวใหญ่ในวันที่ 28 ธันวาคมด้วย (มติชน, 21 ธันวาคม 2551: 15) แต่บทบาทหลักในการขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวของขบวนการยังคงอยู่ที่ที่มีความจริงวันนี้ ซึ่งต่อมาแกนนำนปช.สายความจริงวันนี้ก็จัดแถลงข่าวชี้แจงรายละเอียดอย่างเป็นทางการ (แนวหน้า, 26 ธันวาคม 2551: 6-7)

ต่อมา นปช. ได้จัดการชุมนุมต่อต้านการเข้าแถลงนโยบายต่อรัฐบาลในวันที่ 28-31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เป็นการชุมนุมภายใต้หัวข้อ “ความจริงวันนี้ ความจริงประเทศไทย ไม่ใช่ไว้วางใจอภิสิทธิ์” ข้อเรียกร้องครั้งนี้ คือ ต้องการให้รัฐบาลยุบสภา โดยเริ่มชุมนุมท้องสนามหลวงในวันที่ 28 ธันวาคม ประเด็นการปราศรัยวันนี้ส่วนใหญ่ คือ การพูดถึงเส้นทางการเงินของบริษัท ทีพีไอโพลีน จำกัด ที่มีงบประมาณเรื่องการประชาสัมพันธ์เพื่อจ่ายให้กับบริษัทแห่งหนึ่งทำประชาสัมพันธ์ให้กับพรรคประชาธิปัตย์ อันจะมีผลทำให้ถึงกับยุบพรรคประชาธิปัตย์ได้โดยมีเอกสารหลักฐาน คือ สลิปการจ่ายเงินอย่างละเอียด และยังมีกรพูดถึงการหนีทหารของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะโดยมีเอกสารหลักฐานประกอบการปราศรัยอย่างชัดเจน นำโดยวีระ มุสิกพงศ์ นพดล ปัทมะ ญัฐวุฒิ ใสยเกื้อ จักรภพ เพ็ญแข และจตุพร พรหมพันธุ์ เป็นต้น (บ้านเมือง, 29 ธันวาคม 2551: 6) ต่อมาในช่วงค่ำจึงเคลื่อนขบวนไปปิดล้อมรัฐสภาเพื่อขัดขวางการแถลงนโยบายของรัฐบาลที่จะมีขึ้นในวันที่ 29-30 ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยแกนนำมีข้อตกลงกับผู้ชุมนุมในการเคลื่อนขบวนให้ยึดถือข้อปฏิบัติ 3 ประการอย่างเคร่งครัดว่า ผู้ชุมนุมต้องชุมนุมด้วยความสันติ ไม่ทำลายทรัพย์สินทางราชการ และระมัดระวังมือที่สามมายั่วให้เกิดความรุนแรง

เมื่อผู้ชุมนุมเคลื่อนมาถึงรัฐสภาเนื่องจากมีผู้ชุมนุมเป็นจำนวนมากเต็มพื้นที่หน้ารัฐสภา²⁶ ทางแกนนำนปช.ได้แถลงอย่างเป็นทางการว่าในวันที่ 29 ธันวาคมนี้จะไม่มีการปิดกั้นการเดินทางเข้ารัฐสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเจ้าหน้าที่แต่ต้องเดินด้วยเท้าเปล่าเข้าไปในสภา ส่งผลให้มีการเลื่อนการแถลงนโยบายออกไปถึงสองครั้ง จนในที่สุด ชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาประกาศว่าวันนี้ไม่สามารถแถลงนโยบายให้เลื่อนการแถลงนโยบายเป็นวันรุ่งขึ้นแทน ต่อมาช่วงเช้าวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ฝ่ายรัฐบาลได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่จำนวนมาก ได้เข้าไปตั้งแถวอยู่ในพื้นที่รัฐสภาบริเวณประตูปราสาทเทวฤทธิ์แล้วใช้กำลังผลักดันให้ผู้ชุมนุมออกจากถนนหน้า

²⁶ จตุพร พรหมพันธุ์กล่าวว่า "การชุมนุมของนปช.ครั้งนี้เป็นการยื่นรอยเหตุการณ์ของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จะได้รับรู้ถึงความรู้สึกของนายกรัฐมนตรีที่เคยทำหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร และมีการชุมนุมกดดันรัฐบาลอยู่บริเวณด้านหน้า" (กรุงเทพธุรกิจ, 30 ธันวาคม 2551: 4)

รัฐสภาเพื่อเปิดทางให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามาแถลงนโยบายภายในรัฐสภา มีการผลักดันกันอยู่นานแต่ไม่เป็นผลสำเร็จเนื่องจากมีผู้ชุมนุมเป็นจำนวนมาก ต่อมาจึงมีการสั่งให้ย้ายการแถลงนโยบายไปที่กระทรวงต่างประเทศ ฝ่ายนปช. ก็ได้มีมติเคลื่อนขบวนไปขัดขวางการแถลงนโยบายที่กระทรวงต่างประเทศตามไปด้วย (ข่าวสด, 31 ธันวาคม 2551: 14) อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายที่กระทรวงต่างประเทศได้เป็นผลสำเร็จ แต่นปช. ได้พยายามประกาศชัยชนะว่าสามารถทำให้รัฐบาลเสียหายที่ไม่สามารถแถลงนโยบายภายในรัฐสภาได้สำเร็จและประกาศยุติการชุมนุมโดยจะกลับมาเคลื่อนไหวอีกครั้งหลังจากผ่านพ้นเทศกาลสงกรานต์ปีใหม่ไปแล้ว²⁷

²⁷ การชุมนุมในครั้งนี้ถือว่ามีผลสำคัญต่อขบวนการในด้านเนื้อหาการปราศรัย โดยการปราศรัยของณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แกนนานปช. นั้น ได้รับการยกย่องให้เป็นวาทะแห่งปีจากผู้ชุมนุม อันเป็นการระบายออกถึงความคับแค้นต่อปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น ที่แกนนำและฝ่ายผู้ชุมนุมรู้สึกร่วมกันว่าไม่ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมและเป็นธรรมจากกลไกรัฐส่วนหนึ่ง สะท้อนจากเนื้อหาการปราศรัยของแกนนำและเสียงเรียกร้องตอบรับจากผู้ชุมนุมที่ตั้งกึกก้องและยาวนานรอบเวทีชุมนุม มีใจความว่า

“เราไม่มีอย่างอื่นนะครับ เราไม่มีโอกาสได้รับความยุติธรรม เราไม่มีโอกาสได้รับการปฏิบัติอย่างดีจากองค์กรของรัฐ เราไม่มีโอกาสได้รับพื้นที่ ที่นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาจากสื่อหลายแขนง เราไม่มีโอกาสได้ประกาศการต่อสู้ของตัวเอง ว่านี่คือการต่อสู้อย่างชัดเจน บริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา และที่สำคัญที่สุดพี่น้องครับ ให้พี่น้องจดจำและมั่นใจว่า เราไม่มีเส้นครับ

...เราไม่มีเส้นครับ...

เราเกิดบนผืนแผ่นดิน เราโตบนผืนแผ่นดิน เราก้าวเดินบนผืนแผ่นดิน เมื่อเราอยู่บนผืนดิน เราจึงห่างไกลเหลือเกินกับท้องฟ้า... พี่น้องครับ...

เมื่อเราอยู่บนผืนดิน ต้องหงนคอต้งบ่า แล้วเรารู้ว่า... ฟ้าอยู่ไกล...

เมื่อเราอยู่บนผืนดิน แล้วก้มหน้าลงมา เราจึงรู้ว่า... เรามีค่าเพียงดิน...

แต่ผมแน่ใจว่า...

ด้วยพลังของคนเสื้อแดงที่มันจะมากขึ้นทุกวัน ทุกวัน

ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทุกนาที่ ทุกนาที่

แม้เราอยู่บนผืนผืนดิน แม้เราพูดอยู่บนผืนผืนดิน

แต่จะได้ยินถึงท้องฟ้า แน่นอน!

เสียงไซโยให้ร้องของเราในยามนี้ จากคนที่ม่ค่าเพียงดิน

จากคนที่เกิดและเติบโตบนผืนผืนดิน จะได้ยินถึงท้องฟ้า แน่นอน!

ช่วงเวลานี้ได้เกิดปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ คือ มีประชาชนและกลุ่มคนที่ไม่พอใจรัฐบาลชุดนี้รวมตัวกันขับไล่บุคคลในรัฐบาล สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกพรรคที่เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล และกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่สนับสนุนการขึ้นมามีอำนาจของรัฐบาลชุดนี้ปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป วิธีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ช่วงนี้ คือ การปาไข่ อาทิ เช่น การปาไข่ขับไล่ ชวน หลีกภัย สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ขณะที่เดินทางมาช่วยสมาชิกพรรคหาเสียงโดยมีการใช้คลื่นวิทยุชุมชนแจ้งการเคลื่อนไหวของเป้าหมายเป็นระยะๆที่จังหวัดลำปาง (บ้านเมือง, 7 มกราคม 2552: 6) การปาไข่ใส่ บัญญัติ บรรทัดฐานและธานี ศักดิเศรษฐ์ขณะช่วยสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์หาเสียงที่จังหวัดปทุมธานี (ไทยรัฐ, 10 มกราคม 2552: 15) การที่แกนนำ คือ สมยศ พุกกะเกษมสุข นำผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งไปประท้วง อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีที่โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัลโดยถือป้ายประท้วงว่าไม่มีความชอบธรรมในการจัดประชุมผู้นำอาเซียนและเสนอให้ปลด กษิต ภิรมย์ จากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศพร้อมเตรียมไข่จำนวนหนึ่งมาขว้างปา (มติชน, 15 มกราคม 2552: 14) เป็นต้น ทางฝ่ายรัฐบาลจึงใช้มาตรการตอบโต้ปรากฏการณ์ดังกล่าวโดยการแถลงว่าให้เลิกปฏิบัติการทางการเมืองดังกล่าวมิเช่นนั้นจะมีการจับกุม ซึ่งมีผู้ถูกจับกุมด้วยข้อหาปาไข่ (คม ชัด ลึก, 11 มกราคม 2552: 11) ส่งผลตอกย้ำแนวคิดเรื่อง "สองมาตรฐาน" ในขบวนการ กล่าวคือ ทำให้ฝ่ายผู้ชุมนุมมองว่า รัฐบาลดำเนินการจับกุมกลุ่มที่เคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลด้วยการปาไข่อย่างรวดเร็ว

คนเสื้อแดงจะบอกดิน บอกฟ้าว่า... คนอย่างข้าก็มีหัวใจ...

คนเสื้อแดงจะบอกดิน บอกฟ้าว่า... ข้าก็คือคนไทย...

คนเสื้อแดงจะถามดิน ถามฟ้าว่า... ถ้าไม่มีที่ยืนที่สมคุณค่า...

จะถามดิน ถามฟ้าว่า... จะให้ข้าหาที่ยืนเองหรืออย่างไร...

เสียงไชโยให้ร้องของคนเสื้อแดง จะได้ยินถึงดิน ถึงฟ้า...

พี่น้องที่เคารพครับ แต่ไม่ว่าเราจะมีหรือไม่มีอะไร

เรามีสิ่งที่คุ้มค่าที่สุดแล้ว ในแนวทางของการต่อสู้

คือจิตวิญญาณของประชาธิปไตย

และผมอยากจะกราบเรียนพี่น้องว่า มีอยู่สิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าผมต้องทำ ตั้งใจแล้วว่าต้องทำตั้งแต่หน้าพี่น้องอยู่ที่ด่านมะขามเตี้ย ว่าสิ่งที่ต้องทำ และต้องแสดงออกกับพี่น้องที่รวมตัวกันอยู่ที่นี่หรือไม่ได้ไปที่นี่แต่ส่งใจมากร้อยรักกันเป็นพลัง ก็คือ พี่น้องครับ สำหรับความยิ่งใหญ่ของพี่น้อง ทำได้อย่างนี้อย่างเดียวครับ (กัมกราบ) ผมทำได้อย่างเดียวจริงๆ

ยิ่งใหญ่เหนือกำลัง ยิ่งใหญ่เหนือกำลัง คือ...พลังแห่งมวลมหาประชาชน.."

แต่ดำเนินการต่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในกรณียึดทำเนียบรัฐบาลและยึดสนามบินอย่างล่าช้า

นอกจากปรากฏการณ์ป่าไซ่ก็มีการชุมนุมขับไล่บุคคลสำคัญปรากฏอยู่ทั่วไปและมีการใช้วิธีการระดมผู้คนผ่านทางสื่อสาร คือ วิทยุชุมชนด้วย อาทิเช่น การระดมผู้คนออกมาต่อต้านและรื้อเวทีของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่พยายามจะมาตั้งเวทีปราศรัยที่จังหวัดร้อยเอ็ด (มติชน, 15 มกราคม 2552: 14) การที่อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีลงพื้นที่ช่วยสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์หาเสียงก็มีประชาชนตะโกนต่อว่าเรื่องการทำนายกรัฐมนตรีหนีทหารในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรี (มติชน, 15 มกราคม 2552: 14) การระดมผู้คนเพื่อขับไล่สุเทพ เทือกสุบรรณที่จังหวัดเชียงใหม่ (มติชน, 26 มกราคม 2552: 14) เป็นต้น การเคลื่อนไหวเหล่านี้มีลักษณะเป็นไปเองโดยธรรมชาติและโดยอิสระของกลุ่มต่างๆหรือโดยการนำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในพื้นที่ ไม่ได้เป็นมติหรือแนวทางการเคลื่อนไหวที่สั่งการโดยนปช. ประการใด

การชุมนุมเคลื่อนไหวต่อต้านการไปปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลสำคัญในรัฐบาลจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลดังกล่าว มีผลให้พิรพล ไตรทศาวิทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้ทำหนังสือด่วนที่สุด ที่มท.0214/ว.0036 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ ขอให้จังหวัดดำเนินการดังนี้ 1.ติดตามความเคลื่อนไหวมวลชน และแกนนำในพื้นที่และชี้แจงประชาสัมพันธ์ผ่านกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองท้องถิ่น และสื่อต่างๆ ในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนเข้าใจมิให้ถูกชี้นำโดยกลุ่มผู้หวังประโยชน์ทางการเมือง 2.ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินมาตรการรักษาความปลอดภัยต่อบุคคลสำคัญอย่างรัดกุม รอบคอบ มิให้เกิดการกระทำที่ไม่เหมาะสมและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติภารกิจ ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ภาพลักษณ์และบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัด 3.ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประสานงานกับผู้บัญชาการตำรวจภูธรจังหวัดอย่างใกล้ชิดเพื่อมิให้เกิดเหตุในลักษณะที่เคยเกิดเหตุในหลายพื้นที่²⁸ (มติชน, 8 มกราคม 2552: 14)

ด้านฝ่ายแกนนำนปช. ส่วนหนึ่งได้ดำเนินการเคลื่อนไหวต่อไป และมีความพยายามยกระดับให้การเคลื่อนไหวมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจัดการประชุมแกนนำนปช. ที่โรงแรมมิได มีแกนนำจาก 15 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดพิจิตร จังหวัดตราด จังหวัดอยุธยา จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดพิษณุโลก

²⁸ สะท้อนให้เห็นว่าปฏิบัติการทางการเมืองในลักษณะดังกล่าวของมวลชนเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายตามพื้นที่ต่างๆ อันเป็นปัญหาในระดับประเทศ ส่งผลกระทบต่ออำนาจของรัฐบาลจึงต้องมีมาตรการออกมาควบคุม

จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปางและกรุงเทพมหานคร จำนวนกว่า 30 คน ร่วมแถลงท่าทีและความเคลื่อนไหวของกลุ่มนปช.ต่อสถานการณ์การเมืองปัจจุบัน มีการแจกจ่ายใบสมัคร “สถาบันสื่อแดง” โดยให้มีการสอบถามรายละเอียดความสามารถพิเศษเพื่อช่วยกิจกรรมตามความสมัครใจ อาทิเช่น นักกฎหมาย เพื่อติดตามยื่นฟ้อง ช่วยเหลือเรื่องคดีความ อาชีพอิสระ อย่างแท็กซี่ มอเตอร์ไซด์ สามล้อ เพื่อเป็นฝ่ายจรรยาบรรณ ทหาร ตำรวจ ดูแลความปลอดภัย และยุทธวิธี เป็นต้น รวมถึงสอบถาม ความสามารถในการจัดตั้งกลุ่มในหมู่บ้าน โดยต้องใช้สำเนาบัตรประชาชนประกอบใบสมัครด้วย วิทยุแถลงพัฒนาภูมิไทย แกนนำ นปช. กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า จากการหารือของแกนนำ นปช.ทั่วประเทศมีมติรณรงค์เรียกร้องใน 3 ประเด็น คือ

1. ทันทีที่มีการเปิดประชุมสภาสมัยสามัญนิติบัญญัติ วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2552 ตัวแทน นปช. จะเดินทางไปยื่นหนังสือต่อ ชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภา ให้นำร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ฉบับที่เสนอโดย คปพร. ที่ค้างการพิจารณาในสภา เข้าสู่ที่ประชุมสภา เพื่อพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยเร็วที่สุด เพราะเป็นต้นเหตุของปัญหาทั้งหมด

2. เรียกร้องให้รัฐบาลนายกรัฐมนตรื อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เร่งดำเนินคดีกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หากยังเพิกเฉย ก็อาจจะเกิดการชุมนุมใหญ่และเดินทางไปยังทำเนียบรัฐบาลขึ้น

3. เรียกร้องให้ กษิต ภิรมย์ ลาออกจากตำแหน่ง รมว.ต่างประเทศ หรือไม่ นายกรัฐมนตรีหรืออภิสิทธิ์จะต้องปลดกษิต ก่อนที่จะมีการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน เพราะนปช.ไม่ยอมรับอาชญากรก่อการร้ายสากล ยึดสนามบิน เป็นตัวแทนของประเทศ

สำหรับยุทธวิธี จะแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ภารกิจเฉพาะหน้า จะเป็นการชุมนุม ยึดเยื่อ กระจายในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ รวมถึงการเคลื่อนไหวชุมนุมขนาดใหญ่ ส่วนระยะยาว คือ การจัดตั้งให้ความรู้ ยกระดับความคิดต่อต้านเผด็จการ และปกป้องประชาธิปไตย (แนวหน้า, 13 มกราคม 2552: 7) แต่ก็ยังไม่มีรูปธรรมในทางปฏิบัติมากนักในช่วงเวลานี้

ข้อเรียกร้องดังกล่าวส่งผลให้แกนนำรัฐบาล คือ สุเทพ เทือกสุบรรณ ได้ออกมาแถลงตอบโต้ว่าข้อเสนอให้ปลด กษิต ภิรมย์ในข้อหาผู้ก่อการร้ายยังมีน้ำหนักไม่เพียงพอ (ประชาไท, 14 มกราคม 2552: ออนไลน์) และข้อเรียกร้องของนปช.ในครั้งนี้ทำให้แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย คือ สุริยະไส กตะศิลา ออกมาโจมตีว่าปรับเปลี่ยนไปเรื่อยๆไม่แน่นอน จากที่เรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา เมื่อผู้คนไม่ขานรับก็เปลี่ยนเป็นหยิบเรื่องการเคลื่อนไหวของกลุ่ม

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมาทำลายเสถียรภาพของรัฐบาล ส่วนข้อเรียกร้องกรณี กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศนั้น เนื่องจากมีหน้าที่การงานที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี จึงทำให้ นปช. สร้างข้อเรียกร้องนี้ขึ้น (ประชาไท, 14 มกราคม 2552: ออนไลน์) เป็นความพยายามในการอธิบายการต่อสู้ของขบวนการว่าเป็นไปเพื่อการต่อสู้ปกป้องพ.ต.ท.ดร.ทักษิณแต่เพียงผู้เดียว

ด้านการชุมนุม ต่อมาก่อนการชุมนุมของ นปช. มีการเคลื่อนไหวไปยื่นหนังสือต่อเอกอัครราชทูตประเทศต่างๆ เพื่อเรียกร้องให้ผู้นำแต่ละประเทศทบทวนการเดินทางมาเข้าร่วมประชุมสุดยอดอาเซียนในประเทศไทยที่จะมีขึ้นในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม พ.ศ.2552 โดยระบุว่า รัฐบาลไทยภายใต้การนำของ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่มีความชอบธรรม เพราะเป็นรัฐบาลที่เข้าสู่อำนาจโดยการจัดการของพลังภายนอกที่ไม่ได้มาจากประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งพลังดังกล่าวมีเจตนาต่อต้านระบอบอันแท้จริงของประชาชนและสิทธิของประชาชน นอกจากนี้ยังแต่งตั้ง กษิต ภิรมย์ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นผู้ก่อการร้ายจากการเข้าร่วมการชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในการบุกยึดสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (มติชน, 23 มกราคม 2552: 15) นอกจากนี้ จรัล ดิษฐาอภิชัย ได้ไปยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี ผ่านสุธรรม ลิ้มสุวรรณเกษม รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด้วยข้อเรียกร้อง 3 ข้อ คือ 1.ให้เร่งรัดการดำเนินคดีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย 2.ให้ปลด กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และ 3.ให้รัฐบาลแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 โดยนำร่างของคณะกรรมการประชาชนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ (คปพร.) ซึ่งอยู่ในวาระการประชุมแล้ว ให้รับนำมาพิจารณาอีกครั้ง

เมื่อถึงกำหนดการชุมนุมในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 การชุมนุมครั้งนี้ใช้ชื่อว่า "แดงทั้งแผ่นดิน" เริ่มปักหลักชุมนุมที่ท้องสนามหลวงแล้วเคลื่อนขบวนไปยังทำเนียบรัฐบาล การชุมนุมครั้งนี้เป็นการชุมนุมตอกย้ำข้อเรียกร้อง 3 ข้อที่ได้มีการยื่นเป็นหนังสือต่อรัฐบาลก่อนหน้านั้นแล้ว หลังจากที่เคลื่อนขบวนไปยังทำเนียบรัฐบาลและอ่านแถลงการณ์แล้วก็สลายการชุมนุม แต่อย่างไรก็ตาม นปช. กล่าวว่า จะรอคำตอบจากรัฐบาลโดยจะมาชุมนุมกันใหม่ในเวลาอันใกล้ (คม ชัด ลึก, 1 กุมภาพันธ์ 2552: 13)

ระหว่างที่รอคำตอบจากรัฐบาล ที่มงานความจริงวันนี้ก็ยังคงเป็นตัวหลักในการดำเนินกิจกรรมต่อไปโดยในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ชื่องานว่า "วันแห่งความรักประชาธิปไตย" (โพสต์ทูเดย์, 14 กุมภาพันธ์ 2552: A5) สถานที่จัดงานที่วัดไร่ขิงเป็นงานจัดโต๊ะ

เงินที่จัดขึ้นเพื่อระดมทุนนารายได้จากการจัดงานไปใช้ในการเคลื่อนไหว ซึ่งการจัดงานระดมทุนในรูปแบบโต๊ะเงินในครั้งนี้มีความสำคัญคือ เป็นปรากฏการณ์เริ่มต้นอย่างเป็นทางการ ส่งผลให้หลังจากนี้การเคลื่อนไหวระดมทุนในรูปแบบการจัดงานเลี้ยงโต๊ะเงินได้แพร่กระจายในขบวนการอย่างกว้างขวาง (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2553) โดยผู้เข้าร่วมขบวนการที่สังกัดกลุ่มย่อยตามต่างจังหวัดได้จัดงานในลักษณะนี้ขึ้นเองและเชิญแกนนำหลักจากส่วนกลางไปปราศรัยซึ่งแกนนำที่กลุ่มย่อยต่างๆ เรียกร้องมากเป็นพิเศษ คือ สามเกลอ ประกอบด้วย วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ และณัฐวุฒิ ใสยเกื้อนั่นเอง

เมื่อรัฐบาลมีท่าทีที่เฝ้ายามต่อข้อเรียกร้องของขบวนการ ต่อมาวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 นปช. จึงได้จัดการชุมนุมขึ้น เป็นการปักหลักชุมนุมค้างคืนจากวันที่ 24 ถึงเช้าวันที่ 27 กุมภาพันธ์ เพื่อทวงถามข้อเรียกร้องที่ได้เสนอรัฐบาลไปซึ่งแกนนำมองว่ารัฐบาลสามารถปฏิบัติตามได้ไม่ยาก แต่ที่ผ่านมารัฐบาลกลับมีท่าทีที่เฝ้ายาม โดยการชุมนุมครั้งนี้ภายใต้ชื่อหัวข้อ”แดงทั้งแผ่นดิน”เช่นเดิม เริ่มรวมตัวกันที่ท้องสนามหลวงในช่วงเช้า ประกอบพิธีบวงสรวงตามศาสนาพราหมณ์เพื่อเรียกขวัญและกำลังใจผู้ชุมนุมแล้วก็เคลื่อนขบวนไปยังทำเนียบรัฐบาล เมื่อเข้าสู่วันที่ 2 ของการชุมนุมหน้าทำเนียบรัฐบาลคือวันที่ 25 กุมภาพันธ์ มีการกระจายกำลังส่วนหนึ่งเคลื่อนไหวไปกดดันตามข้อเรียกร้องที่กระทรวงการต่างประเทศให้ปลดกษัตริย์ ภิรมย์ออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและมีกิจกรรมการเผาหุ่นกษัตริย์ด้วย (ไทยรัฐ, 26 กุมภาพันธ์ 2552: 11,19) เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วจึงเดินทางกลับไปรวมตัวกันที่เวทีหน้าทำเนียบรัฐบาลตามเดิม ส่วนการเดินทางมาทำงานของนายกรัฐมนตรีนโยบายรัฐบาลที่ต้องผ่านกลุ่มผู้ชุมนุมเข้าไปด้านในก็เป็นไปตามปกติ ซึ่งทางแกนนำได้ประกาศห้ามผู้ชุมนุมมิให้ใช้ความรุนแรงตามที่ได้ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 1 ว่าจะชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ จะไม่มีการบุกยึดทำเนียบรัฐบาล สถานที่ราชการและไม่มีการทำลายทรัพย์สินของทางราชการและเอกชน (ข่าวสด, 26 กุมภาพันธ์ 2552: 14-15)

ต่อมาในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ช่วงค่ำ วีระ มุสิกพงศ์ ได้ประกาศแถลงการณ์ ฉบับที่ 2 ระบุว่า แกนนำได้ยกระดับการชุมนุมเป็นการขับไล่เผด็จการซ่อนรูปเพราะรัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเกิดขึ้นโดยการแทรกแซงจากทหาร ตุลาการ ซึ่งเป็นวิถีทางที่ไม่เป็นประชาธิปไตย รัฐบาลชุดนี้จึงขาดความชอบธรรมในการบริหารประเทศ และสองเดือนที่ผ่านมา รัฐบาลได้บริหารประเทศอย่างไร้ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและยังปฏิเสธข้อเรียกร้องของนปช. ซึ่งนปช. ได้จัดการชุมนุมครั้งนี้เพื่อทวงถามข้อเรียกร้องโดยใช้สิทธิในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้นนปช. จึงมีความชอบธรรมที่จะต่อสู้ขับไล่รัฐบาลอย่างถึงที่สุด ขอ

เรียกร้องให้ประชาชนไม่ว่าจะใส่เสื้อสีอะไรออกมาพร้อมกันขับไล่รัฐบาลเผด็จการ²⁹ (ไทยโพสต์, 27 กุมภาพันธ์ 2552: 10)

หลังจากนั้นได้ประกาศยุติการชุมนุมเข้าวันที่ 27 กุมภาพันธ์เนื่องจากช่วงเช้ามี ขบวนการเสด็จพระราชดำเนินของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชในการพระราชทานปริญญาบัตร ทาง นปช.กล่าวว่าไม่ต้องการลอกเลียนแบบกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ปิดเส้นทาง ขบวนการเสด็จพระราชดำเนิน อีกทั้งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมอาเซียนในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 จึงไม่ต้องการให้สังคมมองขบวนการในแง่ลบว่าสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศ ซึ่งอาจทำให้เสียแนวร่วมในระยะยาวได้ รวมทั้งปกป้องขบวนการจากข้อกล่าวหาว่าไม่จงรักภักดีที่ฝ่ายตรงข้ามกล่าวหาขบวนการตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นเคลื่อนไหว ด้วย

ต่อมาช่วงเวลาก่อนถึงการชุมนุมใหญ่ ตามจังหวัดต่างๆก็มีกิจกรรมการเคลื่อนไหวขับไล่บุคคลที่สนับสนุนรัฐบาลจากในพื้นที่ต่างๆที่เป็นอิสระอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การรวมตัวกันของกลุ่มต่างๆในจังหวัดใกล้เคียงชุมนุมขับไล่ นายกรัฐมนตรีในพื้นที่จังหวัดลพบุรี (แนวหน้า, 7 มีนาคม 2552: 6-7) การชุมนุมขับไล่อิสระ สมชัยและนวลพรรณ ล่ำซำที่จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพธุรกิจ, 15 มีนาคม 2552: 14) การชุมนุมขับไล่สุเทพ เทือกสุบรรณที่จังหวัดปทุมธานี (ข่าวสด, 16 มีนาคม 2552: 10-11) เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่จัดโดยส่วนกลาง คือ นปช. นั้น มีการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้แถลงยกระดับการเคลื่อนไหวให้เข้มข้นขึ้น มีทั้งการเคลื่อนไหวไปตามสถานการณ์เฉพาะหน้า คือ มีการจับกุมผู้ชุมนุมที่ทำร้ายเจ้าหน้าที่ทหารที่ทำเนียบรัฐบาลในเหตุการณ์วันที่ 24 กุมภาพันธ์ส่งเจ้าหน้าที่ เพื่อกะตุ้นให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับคดีความของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเช่นกัน (ประชาไท, 7 มีนาคม 2552: ออนไลน์) เป็นแนวทางการเคลื่อนไหวกดดันทำลายความชอบธรรมในการบริหารงานของรัฐบาลแนวทางหนึ่ง และทำให้ประเด็นการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐต่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับกลุ่มนปช.ชัดขึ้น ด้านการเคลื่อนไหวตามเป้าหมายที่

²⁹ มีการประกาศมาตรการและยุทธวิธีการต่อสู้ต่อไปด้วยว่า การต่อสู้ต่อไปนี้จะใช้ยุทธศาสตร์วิธีทั้งในและนอก

สภา ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งในเมืองและชนบทจนกว่าจะได้รับชัยชนะ โดยมาตรการในการเคลื่อนไหวหลังจากนี้มี 2 ข้อ คือ

”มาตรการข้อที่ 1. ขอสงวนสิทธิ์ในการแสดงออกอย่างเปิดเผยเพื่อขับไล่บุคคลในรัฐบาลชุดนี้ในทุกกรณี ทุกพื้นที่โดยสงบ ปราศจากอาวุธ ตามวิถีทางประชาธิปไตย เจอที่ไหนไล่ที่นั่น ไม่มีเจรจาไม่มีการประนีประนอม มีแต่การขับไล่เท่านั้น มาตรการข้อที่ 2. นับจากนี้ไป คนเสื้อแดงจะทำงานจัดตั้งขยายเครือข่าย ขยายแนวร่วมของคนเสื้อแดง โดยใช้เวลาหนึ่งเดือนหลังจากนี้กลับไปภูมิลำเนา ไปขยายเครือข่าย จัดเวทีใหญ่ระดมกำลังเข้ากรุงเทพมหานคร ขับไล่รัฐบาล ไม่เลิกถ้า ถ้าไม่ชนะไม่กลับ ” (ประชาไท, 26 กุมภาพันธ์ 2552: ออนไลน์)

ประกาศไว้ คือ หลังจากนั้นได้มีการจัดกิจกรรมสัญจรไปตามจังหวัดต่างๆ เพื่อปลุกกระดมและมีการให้การศึกษาแก่ผู้ชุมนุม โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า "แดงทั้งแผ่นดินสัญจร"³⁰

การจัดเวทีปราศรัยตามจังหวัดต่างๆ มีดังนี้ ครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่จังหวัดอยุธยา ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่จังหวัดจันทบุรี ครั้งที่ 4 จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้เป็นการจัดโต๊ะจีนจำนวน 200 โต๊ะระดมทุนให้กับจังหวัดเชียงรายเพื่อใช้ในการเคลื่อนไหวและมีการเปิดตัวการจัดตั้งวิถุชุมชนขึ้นใหม่เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ในวงกว้างขึ้นอีกด้วย (ประชาไท, 21 มีนาคม 2552: ออนไลน์) ครั้งที่ 5 จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ถือเป็นการจัดเวทีแดงทั้งแผ่นดินสัญจรครั้งสุดท้ายก่อนที่จะมีการชุมนุมใหญ่ ซึ่งความน่าสนใจอยู่ที่การต่อสายเข้ามาพูดคุยกับผู้ชุมนุมของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรโดยกล่าวถึงผู้อยู่เบื้องหลังรัฐประหาร³¹ ซึ่งพ.ต.ท.ดร.ทักษิณจะขอพูดถึงต้นตอของปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขอีกครั้งในการชุมนุมใหญ่ที่จะมาถึง (ประชาไท, 25 มีนาคม 2552: ออนไลน์) โดยทุกครั้งที่จัดรายการแดงทั้งแผ่นดินสัญจรจะมีการต่อสายโทรศัพท์ไปถึงอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเพื่อให้พูดคุยกับผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วยทุกครั้ง ส่วนของแนวร่วมตามจังหวัดต่างๆ ก็มีปรากฏการณ์จัดโต๊ะจีนระดมทุนเพื่อนำเงินมาใช้ในกลุ่มเพื่อการเคลื่อนไหวใหญ่ที่จะมาถึง มีการจัดการปราศรัยย่อยโดยประสานกับแกนนำปช.ให้ไปร่วมเวทีปราศรัยย่อยเป็นรายบุคคลตามแต่ความสะดวกในเรื่องเวลาและสถานที่รวมทั้งความสามารถในการประสานงานของกลุ่มย่อยต่างๆ ที่มีสายสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับแกนนำปช.และผู้ใกล้ชิดมากน้อยเพียงใดด้วย

³⁰ เป้าหมายในการจัดเวทีสัญจรไปตามจังหวัดต่าง ๆ เหวง โตจิราการให้เหตุผลว่า

"การจัดสัญจรก็เพื่อเป็นการรณรงค์ แสวงหาแนวร่วมเพื่อจะระดมคนเสื้อแดงไปร่วมชุมนุมใหญ่ที่กรุงเทพฯ เพื่อขับไล่รัฐบาล และทุกวันนี้ถือว่าคนเสื้อแดงเกิดขึ้นใหม่ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นในทุก ๆ จังหวัด คนเสื้อแดงขยายจำนวนเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะประชาชนทั่วประเทศคืออดีตกับภาวการณ์ของประเทศไทย ที่รัฐบาลไม่ได้มาจากกระบวนการทางประชาธิปไตย แต่มาจากทหารและกลุ่มคนที่กดดันประท้วงจนได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ซึ่งเรื่องนี้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาบอกชัดเจนแล้วว่านายกอภิสิทธิ์ มาจากการสนับสนุนของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและทหาร" (ประชาไท, 14 มีนาคม 2552: ออนไลน์)

³¹ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ กล่าวว่า

"จากการที่พล.อ.พัลลภ ปิ่นมณี อดีตรองผอ.กอ.รมน.ไปพบตนที่จีนเมื่อเร็วๆ นี้ ได้เล่าให้ฟังว่า ต้นปี 2549 ถูกเรียกไปพบผู้ใหญ่คนหนึ่งชื่อย่อ"ส."ที่บ้านหลังหนึ่งในซอยถนนสุขุมวิท ได้รับแจ้งว่ามีผู้ใหญ่อีก 2 คนกล่าวหาตนไม่จงรักภักดีต่อสถาบัน ซึ่งพล.อ.พัลลภรับทราบมาแต่ยังไม่ได้อะไร "

"ต่อมาก็ได้มีการลงมือเอาชีวิตผม 2 ครั้งจนในที่สุดมาถึงกรณีคาร์บอมบ์ที่พล.อ.พัลลภยืนยันไม่เกี่ยวข้องแต่รับว่ามีการใช้คนของกอ.รมน. ซึ่งหากจำได้ จ่ายศที่ถูกจับได้ให้การว่าหากคาร์บอมบ์ไปสำเร็จ จะมีการปฏิบัติและคนที่จะเป็นนายภขเป็น ผู้ใหญ่ชื่อ "ส.""

3.9 เหตุการณ์เมษายนเดือด

การเคลื่อนไหวของขบวนการภายใต้การนำของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) เข้าสู่ช่วงการชุมนุมใหญ่ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 โดยมีการรวมตัวกันที่ท้องสนามหลวง แล้วเคลื่อนพลไปยังทำเนียบรัฐบาลในช่วงบ่าย และเตรียมการเพื่อประกาศระดมพลใหญ่ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 โดยการชุมนุมครั้งนี้มีความคาดหวังให้มีผู้ร่วมชุมนุมจำนวน 300,000 คน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการชุมนุม คือ ขับไล่รัฐบาลและล้มล้างระบอบอำมาตยาธิปไตย ซึ่งนปช.มองว่ามี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีเป็นหัวหน้า โดยแกนนำบางส่วนเชื่อว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามเป้าหมายของขบวนการที่วางไว้ได้เป็นผลสำเร็จ จากการประกาศว่าจะทำการปักหลักชุมนุมยึดเยื้อจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย มิเช่นนั้นจะไม่เลิกชุมนุม

โดยหลังจากวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 ที่นปช.มีการเคลื่อนไหวจากท้องสนามหลวงมาปักหลักชุมนุมหน้าทำเนียบรัฐบาลเพื่อรอกอยวันชุมนุมใหญ่ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 ซึ่งแกนนำและผู้เข้าร่วมชุมนุมคาดหวังว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ ระหว่างนั้นจึงได้มีการจัดเตรียมความพร้อมภายในขบวนการ³² ระหว่างนี้ก็นั่งปักหลักชุมนุมโดย

³² ณัฐวุฒิ ใสยเกื้ออธิบายไว้ว่า

“วันที่ 26 มีนาคม มันเป็นวันที่เราต้องยึดพื้นที่ให้ได้ วันนั้นผมก็มีการเตรียมการ ผมก็มีการข่าวของผม ผมมีภาระหน้าที่ในการพาพี่น้องเสื้อแดงไปถึงที่หมายให้ได้ ผมก็จะทำงานการข่าวตลอดเวลา คือก่อนที่จะมีการเคลื่อนไหวของใครคนหนึ่ง ผมจะนอนดึกๆเพื่อเช็คข้อมูลให้เสร็จ ผมมีคนที่โทรบอกผมว่า รัฐบาลวางสิ่งกีดขวางอะไรไว้บ้าง ผมจะมีคนวิ่งไปดูรอบพื้นที่ว่ามีอะไรบ้าง เพราะฉะนั้นคืนเหล่านั้นบางทีตี2ตี3ผมยังคุยโทรศัพท์อยู่ แล้วจะสังเกตว่าทุกรอบที่มีการเคลื่อนไหว ผมอาจไปสายบ้าง เพราะผมนอนตื่นสายหน่อย ผมต้องเตรียมการคืนวันที่ 25 มีนาคม ผมก็ได้ข่าวว่ารัฐบาลมีตู้คอนเทนเนอร์มาวาง ผมก็ต้องเตรียมรถยกไป ก็เตรียมไว้ทุกอย่าง คือยังไม่มารับประกันว่าพาไปถึงแน่ แล้วพอไปถึงปั๊บ วันที่ 26 เป็นเรื่องของการยึดครองพื้นที่ 27 28 29 เป็นเรื่องของการเซตระบบ คือต้องเข้าใจว่าการชุมนุมยึดเยื้อนี้มันต้องมีกระบวนการสถาปนาระบบ หรือระบบการบริการ การจัดการดูแลพอสมควร ห้องน้ำห้องท่า น้ำดื่ม หน่วยแพทย์ จะยังไง ด้วยความจำกัดของพื้นที่เราต้องสร้างเมืองใหม่เมืองหนึ่ง หากเราเข้าไปในทำเนียบฯ เราจะสะดุดกว่า เรามีโรงเรือน มีอาคาร มีระบบน้ำไฟ ผมใช้เวลา 3 วันสร้างเมืองหนึ่ง ผมเป็นคนรับผิดชอบทั้งหมด เราวางแผนมาก่อนแล้ว แต่บางทีไปอยู่ในสถานที่จริงแล้วมันมีปัญหา ต้องปรับเปลี่ยน แก้ปัญหา ต้องเติมมัน เติมน้ำ ห้องน้ำไม่พอ อาหารไม่พออะไรต่างๆผมก็เป็นคนรับผิดชอบ ดังนั้น2-3วันแรกแรกนี้เราจะไม่มีรถขับตัวไปไหน เพราะต้องการให้มันนิ่งก่อน ให้เห็นชัดเลยว่าเราจะอยู่ที่นั่นกี่เดือน เราก็ทำได้” (ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, ชกข้ามรุ่น, 2552: 29-30)

“วันที่ 29 เราเริ่มมั่นใจว่าเข้าที่ พอวันที่ 30 มีข่าวว่าคุณสุเทพ เทือกสุบรรณ จะสั่งให้สลายการชุมนุม ก็มีสถานการณ์มีการระดมผู้คนไปล้อมศาลากลางจังหวัดมากมาย พวกเราที่อยู่หน้าทำเนียบฯก็ไม่มีสิทธิที่จะประมาทเพราะถ้าถูกสลาย ก็เท่ากับว่าเราต้องถอยหลังกลับไปนับหนึ่งกันใหม่ ฉะนั้นก็มีการเตรียมการ วันที่30เราก็ตั้งเป้าไว้ได้ วันที่31เราก็ต้องเฝ้า เผื่อว่าเขาจะประชุมคณะรัฐมนตรีกัน การประชุมครบ.ก็ไม่เกิด วันที่1เมษายนถึงมานั่งดูกันว่าเขาจะยังไง เราจะต้องมีวันแสดงพลังใหญ่ ให้เป็นวันที่พี่น้องไหลกันมาจำนวนมาก แล้วก็ใช้จำนวนที่มากนี้ แสดงกับสังคม ว่านี่คือจำนวนผู้คนที่ไม่เอาแบบนี้ ให้เห็นพลัง และใช้จำนวนคนนี้สร้างความกดดันในบางเรื่อง ก็ตกลงใช้วันที่ 8 เมษายน” (ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, ชกข้ามรุ่น, 2552: 29-30)

มีกิจกรรม คือ การฟังปราศรัยมีการโฟนอินของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาพูดคุยกับผู้เข้าร่วมชุมนุม โดยประเด็นที่น่าสนใจอยู่ที่วันที่ 27 มีนาคมที่เป็นการโฟนอินเฉยๆ ผู้มีบาร์มีนอกรัฐธรรมนูญที่เขาอ้างถึงมาตลอด แต่ครั้งนี้มีลักษณะที่เป็นทางการครั้งแรก คือ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ และมีบุคคลผู้ใกล้ชิด พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ อาทิเช่น พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ไปร่วมประชุมที่บ้านปรีดิ์ มาลากุล เพื่อหาทางทำให้ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร หายไป (มติชน, 27 มีนาคม 2552: 14) ส่งผลเป็นประเด็นที่สาธารณชนให้ความสนใจ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพาดพิงดังกล่าวออกมาชี้แจงเป็นจำนวนมาก (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2552: 11,15)

เมื่อการบริหารจัดการภายในที่ชุมนุมเริ่มลงตัว ทางแกนนำก็ประกาศให้มีการแบ่งกำลังคนเคลื่อนพลไปกดดันตามที่ต่าง ๆ ตามที่แกนนำเรียกว่า "ยุทธศาสตร์ดาวกระจาย" ได้แก่ การเคลื่อนไหวไปกดดันที่กระทรวงการคลัง เพื่อคัดค้านที่รัฐบาลจะกู้เงินจำนวนมากจากประเทศ เนื่องจากมองว่าจะส่งผลให้คนไทยทั่วประเทศต้องแบกรับภาระหนี้สิน การเคลื่อนไหวไปกดดันที่คิงพาวเวอร์เพื่อประท้วงและต่อต้านคิงพาวเวอร์ (ประชาไท, 4 เมษายน 2552: ออนไลน์) ที่นปช. อ้างว่าร่วมกับ เนวิน ชิดชอบ อดีตรองกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย ให้เงินสนับสนุนรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์ เป็นต้น ส่วนด้านแนวร่วมของขบวนการ จากการชุมนุมที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากส่งผลให้องค์กรต่างๆ อาทิเช่น เครือข่ายนักเขียน-ศิลปินเพื่อประชาธิปไตย (มติชน, 5 เมษายน 2552: ออนไลน์) เครือข่ายหนี้สินชาวนาแห่งประเทศไทย (ประชาไท, 8 เมษายน 2552: ออนไลน์) ประกาศเข้าร่วมการเคลื่อนไหวอย่างเป็นทางการด้วย

เข้าสู่วันที่ 8 เมษายน พุทธศักราช 2553 มีผู้เดินทางเข้ามาร่วมชุมนุมจำนวนมาก³³ แกนนำได้ประกาศยุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวครั้งนี้อย่างเป็นทางการว่า เพื่อล้มล้างระบอบอำมาตยาธิปไตย³⁴ และขับไล่รัฐบาลให้พ้นจากอำนาจ โดยแถลงเป็นข้อเรียกร้องใน

³³ จรัล ดิษฐาอภิชัยกล่าวถึงจำนวนและลักษณะของผู้เข้าร่วมชุมนุมครั้งนี้ หลังจากยุติการชุมนุมไปแล้วว่า

"คนที่มาส่วนใหญ่มาเพราะเขาอยากมา เพราะตั้งใจมาร่วมต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย วันที่ 8 เม.ย. มีคนจากต่างจังหวัดมาประมาณ 80,000 คน อุดรธานีมากที่สุดคือ 50 กว่าคนรถ ปทุมธานีรองลงมา 63 คันรถ แต่รถเล็ก และยังมีจังหวัดอื่นๆ อีก ที่เหลือคือคนกทม. แบ่ง 3 ส่วน ส่วนแรกคือคนอีสานที่ทำงานเป็นลูกจ้างในกทม. 2. คนเสื้อแดงในกทม.จริงๆ 3.คนชั้นกลาง พวกนักธุรกิจ" (ประชาไท, 26 เมษายน 2552: ออนไลน์)

³⁴ ในช่วงเวลานี้ความหมายของ"ระบอบอำมาตยาธิปไตย"ก็ยังมีได้มีการพยายามให้นิยามหรือทำความเข้าใจ ความหมายร่วมกันที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ โดยมีความเข้าใจภายในหมู่แกนนำเป็นจุดร่วมกันเพียงว่ามีกลไกรัฐจำนวนหนึ่งที่ขัดขวางหรือสกัดกั้นรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้ง ตามระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการทางการเมืองช่วงที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเคลื่อนไหวเท่านั้น ซึ่งสะท้อนจากยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวในเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ครั้งนี้ที่ไม่มีความสอดคล้องกันและขาดการทำทำความเข้าใจปรากฏการณ์อย่างลึกซึ้งรอบด้าน และเหตุการณ์ที่ตอกย้ำความไม่ชัดเจนในความหมายของ"ระบอบอำมาตยาธิปไตย"ในฐานะยุทธศาสตร์ที่แกนนำกล่าวอ้างนี้ซึ่งยังไม่มีความชัดเจนและเข้าใจ

การเคลื่อนไหวกครั้งนี้ตามแถลงการณ์ฉบับที่ 1 ในตอนเย็นวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 จำนวน 3 ข้อ คือ 1. พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และ ชาญชัย ลิขิตจิตถะ ต้องพิจารณาตัวเองด้วยการลาออกจากตำแหน่งองคมนตรีเพื่อความบริสุทธิ์ ผ่องแผ้ว ของสถาบันองคมนตรี 2. อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทั้งสองข้อนี้ต้องเกิดขึ้นในทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข 3. การบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปรับปรุงใดๆ ให้ดีขึ้นตามหลักสากล ต้องมีการปรึกษาหารือกันระหว่างนักประชาธิปไตยผู้มีประวัติและพฤติกรรมเชิดชูระบอบประชาธิปไตยเป็นที่ประจักษ์ โดยให้เวลาหนึ่งวันในการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามข้อเรียกร้องดังกล่าว (ประชาไท, 8 เมษายน 2552: ออนไลน์)

เมื่อครบกำหนดตามการแถลงข้อเรียกร้องก็ไม่มีท่าทีใดๆ จากผู้มีอำนาจที่จะปฏิบัติตามข้อเรียกร้องว่า นปช. นพช. จึงได้ยกระดับการชุมนุม โดยเรียกรวมพลผู้ชุมนุมให้มายัง 3 จุดใหญ่ เพื่อใช้แผนดาวกระจายไปยังสถานที่สำคัญ ได้แก่ จุดแรก บริเวณเชิงสะพานขมัยมรุเชษฐาเพื่อมุ่งหน้าไปยังที่ทำการพรรคประชาธิปัตย์ จุดสอง บริเวณหน้ากระทรวงศึกษาธิการเพื่อมุ่งหน้าไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และจุดสาม บริเวณข้างวัดเบญจมบพิตรเพื่อไปกระทรวงการต่างประเทศ (ไทยรัฐ, 11 เมษายน 2552: 11) แต่ระหว่างระดมพลอยู่นั้น ได้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นไปเองไม่ได้ผ่านมติแกนนำ โดยผู้เข้าร่วมชุมนุมกลุ่มคนขับรถแท็กซี่นำรถแท็กซี่จอดขวางปิดทางเข้าอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (ไทยรัฐ, 11 เมษายน 2552: 11) นปช. จึงแถลงสนับสนุนการเคลื่อนไหวดังกล่าวและแบ่งกำลังคนเคลื่อนไปสมทบที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิแทนการดาวกระจาย แล้วออกแถลงการณ์ฉบับที่สองย้ำจุดยืนและข้อเรียกร้องเดิม คือ “บัดนี้เป็นเวลาสมควรที่มวลมหาประชาชนคนเสื้อแดงผู้ศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะได้ยืนยันเจตจำนงอีกครั้งหนึ่ง โดยขอประกาศมาตรการดังต่อไปนี้ 1. ประชาชนจะไม่ยอมรับฐานะความเป็นรัฐบาลที่มี อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีอีกต่อไป ไม่ว่าจะด้านนิตินัย หรือพฤตินัย 2. การกระทำใดๆ ของมวลชนคนเสื้อแดงต่อไปนี้ ถือเป็นการทำหน้าที่ของพลเมืองในการสิทธิอันชอบธรรมเพื่อต่อต้านรัฐบาลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แจกเช่นเจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิต่อสู้กับโจรปล้นทรัพย์ทุกประการ 3. ข้อเรียกร้อง 3 ประการในแถลงการณ์ฉบับที่ 1 (จากที่มา) ยังดำรงอยู่” (ไทยรัฐ, 11 เมษายน 2552: 14) ต่อมาในช่วงเย็นยังปรากฏว่ามีการปิดล้อมอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยด้วย (ไทยรัฐ, 11 เมษายน 2552: 15)

ตรงกันภายในแกนนำและภายในขบวนการนี้ ปรากฏจากความขัดแย้งหลังการประกาศถวายฎีกา จนทำให้แกนนำส่วนหนึ่งแยกตัวไปตั้งองค์กรใหม่ กล่าวคือ แดงสยาม ในช่วงเวลาหลังจากนี้

ต่อมาบ่ายวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2552 แกนนำก็ประกาศระดมคนเตรียมไปยื่นหนังสือแสดงจุดยืนให้สมาชิกอาเซียนได้ทราบถึงความไม่ชอบธรรมในการบริหารประเทศของรัฐบาลภายใต้การนำของ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในงานประชุมอาเซียนซัมมิตที่โรงแรมรอยัลคลิฟ บีช รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรีที่จะจัดขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2552 (ไทยรัฐ, 11 เมษายน 2552: 12) แต่ปรากฏว่าได้เกิดเหตุกลุ่มคนเสื่อน้ำเงินที่สนับสนุนรัฐบาลได้มาปิดล้อมและเผชิญหน้ากับผู้ชุมนุมนปช.ที่เดินทางกลับจากการยื่นหนังสือที่โรงแรมรอยัลคลิฟบีช รีสอร์ท แกนนำที่นำโดย อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง จึงได้ประกาศว่าจะกลับไปชุมนุมในบริเวณที่ประชุมอาเซียนซัมมิตอีกครั้งในวันรุ่งขึ้น (ข่าวสด, 11 เมษายน 2552: 14) ส่วนทางกรุงเทพมหานครในช่วงเย็นแกนนำประกาศขอร้องให้ผู้ชุมนุมที่ปิดล้อมตามสถานที่ต่าง ๆ กลับไปยังบริเวณหน้าทำเนียบรัฐบาลเช่นเดิม (ข่าวสด, 11 เมษายน 2552: 11)

ต่อมาวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2552 ช่วงนี้มีแกนนำจากส่วนกลางนำกำลังไปสมทบการเคลื่อนไหวที่พัทยาด้วย นำโดย สุรัชย์ ด่านวัฒนานุสรณ์และนิสิต สินธุไพเราะ (นิสิต สินธุไพเราะ, **สัมภาษณ์**, 25 มีนาคม 2553) ซึ่งการชุมนุมได้เกิดเหตุปะทะระหว่างผู้ชุมนุมเสื่อน้ำเงินกับผู้ชุมนุมเสื้อแดงอีกครั้ง เป็นเหตุให้แกนนำ คือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ตั้งโต๊ะแถลงข่าวประณามพฤติกรรมของกลุ่มคนเสื่อน้ำเงินที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาปะทะกับกลุ่มคนเสื้อแดง พร้อมทั้งขอให้รัฐบาลหยุดพฤติกรรมดังกล่าวและออกมารับผิดชอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วจึงนำผู้ร่วมชุมนุมเสื้อแดงกลับออกไปจากที่ประชุมอาเซียนซัมมิต แต่ขากลับก็เกิดเหตุปะทะขึ้นอีกและมีการยิงกันเกิดขึ้นด้วย แกนนำจึงพาผู้เข้าร่วมชุมนุมกลับมายังให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบและได้ตัดสินใจนำผู้ชุมนุมบุกเข้าไปในโรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท (มติชน, 12 เมษายน 2552: 14-15) จนทำให้การประชุมอาเซียนซัมมิตต้องยกเลิก และฝ่ายรัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินในเขตพื้นที่พัทยาทันที (มติชน, 12 เมษายน 2552: 2) ส่งผลให้ภาพการใช้ความรุนแรงโดยผู้ชุมนุมถูกแพร่ออกสู่สาธารณะอย่างรวดเร็ว

วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2552 จึงมีการสั่งการให้จับกุมแกนนำ คือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรองที่บ้านพักจากกรณีการเคลื่อนไหวที่พัทยา (แนวหน้า, 13 เมษายน 2552: 1) เป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเพื่อออกมาแสดงจุดยืนปกป้องแกนนำที่ถูกจับกุม นปช.จึงประกาศมาตรการกดดันรัฐบาลต่อไปโดยระดมผู้ชุมนุมบางส่วนเคลื่อนไหวไปทวงถามกับรัฐบาลกรณีการจับกุมแกนนำที่กระทรวงมหาดไทย ปรากฏว่าเกิดเหตุชุลมุนและมีการใช้ความรุนแรง คือ มีการทุบรถยนต์รัฐมนตรีและรัฐมนตรีขึ้น รัฐบาลจึงประกาศภาวะฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร ตัดสัญญาณการแพร่ภาพของสถานีโทรทัศน์ดีเอสดีซึ่งเป็นสื่อของฝ่ายผู้ชุมนุมทำหน้าที่รายงานการชุมนุมตลอดเวลาลง แล้วนำรถถังและกำลังทหารออกมาเพื่อนำมาจัดการสถานการณ์การชุมนุม

แต่กลับเกิดเหตุการณ์ยี่ตรงถึงโดยผู้ชุมนุม (แนวหน้า, 13 เมษายน 2552: 1) ต่อมาในช่วงกลางดึกของวันที่ 12 เมษายน รัฐบาลจึงเริ่มเคลื่อนกำลังเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเพื่อเข้าปฏิบัติสลายการชุมนุมเข้าสู่วันที่ 13 เมษายนได้เกิดเหตุการณ์รุนแรง อาทิเช่น มีการนำรถแก๊สไปจอดทิ้งไว้บริเวณแยกสามเหลี่ยมดินแดง มีการยิงปืนและเหตุปั่นป่วนที่มีสภีย่านเพชรบุรี และมีการปะทะกันของผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่บริเวณแยกดินแดง (แนวหน้า, 14 เมษายน 2552: 6-7) ซึ่งมีการส่งแกนนำ คือ สุรัชย์ ดำรงวัฒนาสุธรรม ไปขอร้องให้ผู้ชุมนุมกลับมายังทำเนียบรัฐบาล (สุรัชย์ ดำรงวัฒนาสุธรรม, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553) เป็นต้น จนในที่สุดช่วงสายของวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 แกนนำนปช.จึงตัดสินใจประกาศยุติการชุมนุมและเข้ามอบตัว

3.10 การกลับมาเคลื่อนไหวของขบวนการหลังเมษาเดือด

จากการประกาศยุติการชุมนุมในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 ได้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการตัดสินใจของแกนนำในวงกว้างทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยท่าทีของผู้ร่วมชุมนุมส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับมติของแกนนำที่ประกาศยุติการชุมนุมได้รวมตัวกันที่บริเวณท้องสนามหลวง โดยมีแกนนำตามธรรมชาติทำหน้าที่ระดมผู้คน แต่เจ้าหน้าที่รัฐได้เข้ามาจัดการไม่ให้มีการรวมตัวกันเกิน 5 คนตามพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ต่อมาหลังการปราบปรามและภายใต้บรรยากาศการประกาศพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินหลายฝ่ายวิเคราะห์ว่าการเคลื่อนไหวของขบวนการจะยุติบทบาทลงหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเคลื่อนไหวเป็นองค์กรที่เคลื่อนไหวได้ติดต่อผู้กับอำนาจรัฐอย่างลับๆ (ไทยโพสต์, 15 เมษายน 2552: 2) แต่การณ์กลับไม่เป็นเช่นนั้นการเคลื่อนไหวระหว่างที่มีการบังคับใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินของฝ่ายผู้ชุมนุมก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป³⁵

³⁵ เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งแกนนำได้ทบทวนบทเรียนในประเด็นการยุติการชุมนุมในเดือนเมษายนที่ผ่านมา ที่ส่งผลให้ขบวนการฟื้นตัวและกลับมาเคลื่อนไหวได้อย่างรวดเร็ว นั้น เนื่องจากเป็นเพียงความเพลิงพล้ำ จรัล ดิษฐาอภิชัยกล่าวว่า

“ความเพลิงพล้ำพ่ายแพ้ ครั้งนั้น มันไม่ได้เสียหายยับเยินคล้ายๆ สะดุดถูกผลักให้ล้ม

ผมคุยกับพวกทหาร รัฐบาลเตรียมที่จะส่งเข้าสลายวันที่ 14 รัฐบาลก็ยังลังเลว่าจะสั่งให้ทหารสลายการชุมนุมเมื่อไร ชาวบ้านแคว้นวันที่ 13 พอเกิดเรื่องที่ดินแดง ดินแดงไม่ใช่การสลายนะมันเป็นเรื่องการปะทะกัน แล้วก็ต่อเนืองมา เพราะถ้าเขาสลายการชุมนุม เขาต้องสลายรอบทำเนียบเป็นหลัก เพราะฉะนั้นวันที่ 13 ทั้งวันเขาก็ยังไม่ตัดสินใจสลาย ที่เราก็คิดว่าเขาจะมาสลายตอนบ่ายเพราะคิดว่าคนน้อยแล้ว คนน้อยมากวันที่ 13 วันที่ 12 อริสมันต์ถูกจับคนเยอะตั้งแต่ 10 โมงเช้า พอวันที่ 13 คนน้อยเที่ยงคนบางตา บ่าย 2 บ่าย 3 หนาตาขึ้นมาหน่อย ประมาณเหมือนผมเดินดูรอบ กลับมาเลยบอกคุณวีระ เราต้องถอย ถอยคืนนี้เพราะเขาจะสลายเรา สลายตอนหัวรุ่ง รุ่งของวันที่ 14 ที่นี้ถอยคืนนี้ไม่ได้ ถอยกลางคืนอันตราย ต้องถอยพุงนี้เข้า แต่หลายคนลึกๆ ยังหวังว่าวันที่ 14 คนจะมาเยอะ เพราะฉะนั้นไม่ใช่เพราะรัฐบาลหรือเพราะใคร เป็นเพราะเราถอยก่อน เพราะถ้าเราไม่ถอยก่อน ถูกสลายแน่นอน แล้วจะรุนแรงด้วย ” (จรัล ดิษฐาอภิชัย, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2553)

หลังจากยกเลิกพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันที่อนุญาตให้ปล่อยตัวแกนนำที่ถูกจับกุมตั้งแต่ช่วงสลายการชุมนุมด้วย มีการประกาศให้มีการชุมนุมอย่างเป็นทางการในนามของนปช. ครั้งแรกที่ท้องสนามหลวงในวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ โดยช่วงแรกบทบาทนำในการเคลื่อนไหวหลังยุติการชุมนุมในเดือนเมษายนอยู่ที่ สมยศ พุกษาเกษมสุข แกนนำจากกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย และเป็นแกนนำนปช. รุ่น 2 ด้วย ได้มีการจัดเวทีปราศรัย โดยมีแกนนำ ได้แก่ จรัล ดิษฐาอภิชัย เป็นต้น เข้าร่วมงานด้วย ประเด็นในการปราศรัยบนเวทีครั้งนี้กล่าวถึงความรุนแรงในการปราบปรามประชาชนที่ผ่านมา ความไม่เป็นธรรมต่างๆ ขณะที่บางคนได้กล่าวโจมตี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ จรัล ดิษฐาอภิชัย หนึ่งในแกนนำของนปช. พูดถึงการเคลื่อนไหวหลังจากนี้ว่า หลังจากการชุมนุมครั้งนี้แล้ว จะมีการตระเวนจัดเวทีชุมนุมยังจังหวัดต่างๆ ด้วย แต่ต้องรอการหารือระหว่างแกนนำก่อน สำหรับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนั้น จะจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเป็นสมัชชาคนเสื้อแดง โดยจะให้กลุ่มต่าง ๆ ส่งตัวแทนเข้าร่วมกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพลังเสื้อแดง โดยในระหว่างนี้จะพยายามสรุปบทเรียนการเคลื่อนไหวครั้งที่ผ่านมากับบรรดาแกนนำด้วย ส่วนสมยศได้ให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวในวันนั้นว่าหลังจากตระเวนจัดชุมนุมยังจังหวัดต่างๆ แล้วจะมีการเคลื่อนไหวเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 17-20 พฤษภาคมนี้ โดยประเด็นหลักของคนเสื้อแดงจะไม่มี การไล่ นายกรัฐมนตรี หรือ พล.อ.เปรมแล้ว แต่จะเป็นการเรียกร้องให้นำรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2540 กลับมา ทั้งนี้ กลุ่มคนเสื้อแดงได้ประกาศชัดเจนว่า จะใช้แนวทางสันติวิธีในการเคลื่อนไหว (ประชาไท, 26 เมษายน 2552: ออนไลน์) ซึ่งเป็นตัวอย่างมุ่มมองของแกนนำในช่วงเวลานั้น ส่วนทางด้านแกนนำฝ่ายความจริงวันนี้รู้จักกันในนาม "สามเกลอ" ได้เปิดเผยว่าพบปะสื่อมวลชนเป็นครั้งแรกหลังยุติการชุมนุม ในวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2552 โดยใช้เวลาส่วนใหญ่ชี้แจงข้อกล่าวหาเกี่ยวกับเหตุการณ์การเคลื่อนไหวที่ผ่านมา ที่ผู้ชุมนุมถูกทำให้เป็นผู้นิยามการใช้ความรุนแรง และแถลงถึงแนวทางการเคลื่อนไหวที่จะดำเนินต่อไป (ข่าวสด, 29 เมษายน 2552: 13-14)

ส่วนการเคลื่อนไหวของแนวร่วมตามต่างจังหวัดก็กลับมาปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการทำบุญ จัดเลี้ยงตามแนววัฒนธรรมของแต่ละชุมชนท้องถิ่น อาทิเช่น ภาคอีสาน ได้แก่ แนวร่วมประชาธิปไตยแดงอีสาน 19 จังหวัด จัดงานทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับวีรชน (อุบลกาญจน์ อมรสิน, **สัมภาษณ์**, 17 เมษายน 2553) เพราะทางกลุ่มเชื่อว่าผู้ชุมนุมเสียชีวิตในเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่ผ่านมาด้วย แต่เจ้าหน้าที่รัฐกลับเกลื่อนหลักฐานไว้จึงไม่พบศพ เป็นต้น และปรากฏว่าเกิดมีความพยายามในการฟื้นฟู ขบวนการและสร้างการนำในการเคลื่อนไหวในแนวทางอื่นที่ต่างจากการเคลื่อนไหวที่ผ่านมา

อย่างต่อเนือง อาทิเช่น การจัดประชุมแกนนำคนเสื้อแดงจากกลุ่มต่างๆทั่วประเทศ 58 จังหวัดที่จังหวัดเชียงใหม่ มีแกนนำคือ สุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์เสนอให้มีการจัดประชุม โดยมีเพชรวรรต วัฒนพงศ์ศิริกุล ประธานกลุ่มรักเชียงใหม่ 51 เป็นผู้ดำเนินการจัดงานขึ้นในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เป็นการประชุมลับที่ไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วม ผลของการประชุมในครั้งนี้ สุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์ และ เพชรวรรต วัฒนพงศ์ศิริกุล พร้อมทั้งแกนนำจำนวนหนึ่งแถลงต่อสื่อมวลชน โดยสุรชัย กล่าวว่า การที่เข้าร่วมกับกลุ่มเสื้อแดง เพราะมองว่ากลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มชนชั้นรากหญ้าและชนชั้นกลางที่สนับสนุนการปฏิวัติประชาธิปไตยทุนนิยม เป็นทิศทางที่ถูกต้องในการพัฒนาสังคม การเมือง และประเทศชาติในปัจจุบัน แต่ไม่ได้มีการปลุกกระแสพรรคคอมมิวนิสต์ตามที่มีการให้ร้าย ในการประชุมในครั้งนี้กำหนดแนวทางและนโยบายในการดำเนินการให้ไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ ด้านเพชรวรรต กล่าวว่า แนวทางการดำเนินจุดยืนของกลุ่มเสื้อแดงทั่วประเทศ จะกำหนดออกมาในรูปแบบต่างๆ ถือเป็นความลับไม่สามารถเปิดเผยได้แต่ในส่วนของจังหวัดเชียงใหม่ จะมีการเรียกร้องคนเสื้อแดงทั้งหมดออกไปร่วมกันไปถอนบัญชีของธนาคารกรุงเทพ จำกัด ซึ่งเป็นธนาคารที่แกนนำคิดว่าอยู่เบื้องหลังการสนับสนุนทางการเงินให้กับกลุ่มคนเสื้อเหลือง โดยมี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย โดยกิจกรรมดังกล่าวจะเริ่มที่ จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเป็นจังหวัดแรก (ประชาไท, 4 พฤษภาคม 2552: ออนไลน์)

กิจกรรมการเคลื่อนไหวภายใต้ชื่อนปช.ก็ยังคงมีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทวงคืนสถานีโทรทัศน์ดีเอสดีขึ้น นำโดย สมยศ พุกษาเกษมสุข มีแกนนำเข้าร่วม ได้แก่ วิญญูแถลง พัฒนภูมิไทยและสรรเสริญ ศรีอุ้นเรือน โดยเคลื่อนไหวจากลานพระบรมรูปทรงม้ามายังทำเนียบรัฐบาล ยื่นหนังสือขอให้รัฐบาลเปิดสถานีโทรทัศน์ดีเอสดีขึ้นภายใน 2 สัปดาห์ และมีการจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ว่ารัฐบาลใช้อำนาจเผด็จการในการปิดกั้นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนและมีการเลือกปฏิบัติสองมาตรฐาน (พิมพ์ไทย, 7 พฤษภาคม 2552: 9) นอกจากนี้แกนนำสายความจริงวันนี้ยังนำทีมจัดกิจกรรม โดยมีการจัดชุมนุมแสดงพลังที่วัดไร่ขิงในวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ณ วัดไร่ขิง เขตดอนเมือง ใช้ชื่อว่า "ความจริงวันนี้ ใครทำร้ายประเทศไทย" บนเวทีมีแกนนำขึ้นเวที อาทิเช่น วีระ มุสิกพงศ์ ณ์รัฐภูมิ ไสยเกื้อ จตุพร พรหมพันธุ์ มานิตย์ จิตต์จันทร์กลีบ การุณ โสกุล สุภรณ์ อัดถาวงศ์ เป็นต้น มีกิจกรรมการปราศรัยประเด็นหลัก คือ โจมตีรัฐบาลและมีการเปิดเผยวีซีดีบันทึกภาพเหตุการณ์ที่รัฐบาลเข้าสลายการชุมนุมในเดือนเมษายนที่ผ่านมาด้วย แม้ว่าจะมีฝนตกหนักแต่ผู้เข้าร่วมการชุมนุมและยื่นฟังการปราศรัยท่ามกลางสายฝนโดยมีผู้ร่วมชุมนุมจำนวนหลักหมื่นคน (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2552: 12,15)

ต่อมาสมาพันธ์ประชาธิปไตยจัดงานรำลึกเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปีนี้มีการจัดการชุมนุมตั้งเวทีปราศรัยที่ท้องสนามหลวงในช่วงเย็นวันที่ 16 พฤษภาคม ภายใต้ชื่อ "17 พฤษภาคม ทวงคืนรัฐธรรมนูญประชาชน ประชาธิปไตย เสรีภาพ เสมอภาค" มีแกนนำนปช. เข้าร่วมการชุมนุม ได้แก่ วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ เหวง โตจิราการ จรัล ดิษฐาอภิชัย ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ วิภูแถลง พัฒนภูมิไท สุรชัย ด่านวัฒนานุสรณ์ สมยศ พฤกษาเกษมสุข เป็นต้น มีกิจกรรมบนเวที คือ การขึ้นปราศรัยของแกนนำและกิจกรรมให้ผู้ชุมนุมกว่าร้อยละยี่สิบนำสมุดบัญชีเงินฝาก ใบถอนเงิน และบัตรเอทีเอ็มของธนาคารกรุงเทพ ออกมาทำลาย และได้ประกาศเรียกร้องให้ผู้ชุมนุมเลิกทำธุรกรรมกับธนาคารแห่งนี้โดยสิ้นเชิง ซึ่งกิจกรรมนี้ นำโดย สมยศ พฤกษาเกษมสุข และในวันที่ 17 พฤษภาคม ช่วงเช้าได้มีพิธีทำบุญตักบาตรอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับที่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ช่วงเย็นก็ยังคงมีเวทีชุมนุมปราศรัยที่ท้องสนามหลวง (ข่าวสด, 18 พฤษภาคม 2552: 11) นอกจากนี้แกนนำสายสมาพันธ์ประชาธิปไตยและแกนนำนปช. ฝ่ายประชาชนที่เคยพยายามผลักดันให้เคลื่อนไหวเรียกร้องรัฐธรรมนูญตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 อาทิเช่น จรัล ดิษฐาอภิชัย ผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มคปพร. ก็มีการเคลื่อนไหว โดยไปยื่นหนังสือขอให้ชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร บรรจอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ คปพร. เข้าสู่การพิจารณา (สยามรัฐ, 19 พฤษภาคม 2552: 12)

ต่อมาเข้าสู่ช่วงวันสำคัญ คือ วันที่ 24 มิถุนายน ซึ่งเป็นมีความสำคัญเชิงสัญลักษณ์ของกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย และเป็นวันสำคัญที่ฝ่ายประชาธิปไตยให้ความสำคัญ เพราะถือเป็นชัยชนะของคณะราษฎรที่สามารถเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ได้สำเร็จ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอน ในที่สุดก็มีการจัดชุมนุมในวันที่ 24 มิถุนายน ในนามกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย ไม่ใช่ นปช. มีการจัดกิจกรรมตั้งแต่วันที่ 24-26 มิถุนายน บริเวณท้องสนามหลวงโดยใช้ชื่องานว่า "ทวงคืนประชาธิปไตย ตามหาวันชาติไทย" และยุติการจัดเวทีชุมนุมในวันที่ 27 เพื่อไม่ต้องการจัดเวทีคู่ขนานกับเวทีนปช. ที่นำโดยทีมงานความจริงวันนี้ที่มีขึ้นช่วงเย็น และหลังจากเสร็จสิ้นการชุมนุมในครั้งนี้ สมยศ พฤกษาเกษมสุข จึงตัดสินใจลดบทบาทในฐานะแกนนำของนปช. ลงไป (สมยศ พฤกษาเกษมสุข, **สัมภาษณ์**, 22 กุมภาพันธ์ 2553)

ด้านนปช. ฝ่ายการเมืองนำโดยทีมงานความจริงวันนี้ได้จัดการเคลื่อนไหวในเดือน มิถุนายนเช่นกัน โดยจัดงานในวันเสาร์ที่ 27 มิถุนายน ซึ่งมีการแถลงว่าการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ก็ยังคงอยู่ภายใต้จุดยืนหลัก เรื่องของการต่อต้านระบอบอำมาตยาธิปไตย และขับไล่รัฐบาลชุดนี้ ด้วยเหตุผลว่าเป็นผลผลิตของระบอบอำมาตยาธิปไตย (ประชาไท, 31 พฤษภาคม 2552: ออนไลน์) การชุมนุมวันนี้เกิดปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ของขบวนการเปิดตัวขึ้นและวางขายบริเวณที่ชุมนุมจำนวนมากเป็นครั้งแรก ตั้งแต่มีการเคลื่อนไหวในรูปแบบการชุมนุมแสดง

พลัง อันเป็นผลมาจากสื่อโทรทัศน์ถูกปิดกั้น ปัญญาชนและแกนนำของขบวนการจึงหาช่องทาง การสื่อสารกับสาธารณะและผู้สนับสนุนขบวนการ โดยสื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่เพิ่งพบเห็นได้ในการ ชุมนุมวันนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์ “Thai Red News” หนังสือพิมพ์ราย 3 วัน “มหาประชาชน ฉบับ ความจริงวันนี้” นิตยสาร-หนังสือพิมพ์“ธงแดง” นิตยสาร” D-Magazine” หนังสือพิมพ์”คนเสื้อ แดง” เป็นต้น (ประชาไท, 30 มิถุนายน 2552: ออนไลน์) และเกิดปรากฏการณ์สำคัญของการ เคลื่อนไหวในวันนี้ก็เช่นกัน คือ เป็นวันที่วีระ มุสิกพงศ์เสนอรูปแบบการเคลื่อนไหวโดยการถวาย ฎีกาบนเวทีขณะปราศรัย และประกาศหาหรือกับผู้เข้าร่วมชุมนุมจนในที่สุดออกมาเป็นการ เคลื่อนไหวรูปแบบหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่การเสนออุทธรณ์วิธีนี้ไม่ได้ผ่านมติที่ประชุมแกนนำแต่อย่างใด³⁶

3.11 การเคลื่อนไหวโดยการถวายฎีกา

แนวคิดในประเด็นการเคลื่อนไหวโดย "การถวายฎีกา" นั้น เกิดขึ้นระหว่างการ ชุมนุม ณ เวทีท้องสนามหลวงในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ขณะที่ วีระ มุสิกพงศ์ กำลังทำ หน้าทีพุดคุยผ่านวีดีโอคอนเฟอเรนซ์กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ต่อสายเข้ามาร่วมสนทนา ปราศรัยกับผู้ชุมนุม โดยวีระได้ปรึกษาหารือกับพ.ต.ท.ทักษิณถึงแนวทางการถวายฎีกาเพื่อให้ พ.ต.ท.ทักษิณได้กลับประเทศไทย (ไทยโพสต์, 29 มิถุนายน 2552: 11) ซึ่งเป็นการปรึกษาหารือ จากความเห็นส่วนตัวไม่ได้ผ่านการประชุมปรึกษาหารือระหว่างแกนนำนปช.แต่ประการใด ซึ่ง ต่อมาวีระได้ออกมาแถลงว่าเป็นความคิดของตนแต่เพียงผู้เดียว แต่เมื่อมองว่าผู้มาร่วมชุมนุมใน ขณะนั้นเสี่ยงให้การตอบรับเป็นอย่างดี ประกอบกับแกนนำที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมและร่วม ต่อสู้กันมาตั้งแต่เริ่มแรก คือ จตุพร พรหมพันธุ์และณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ ตอบตกลงที่จะร่วมรับผิดชอบ และดำเนินแนวทางการเคลื่อนไหวโดยการถวายฎีกาให้สำเร็จเสร็จสิ้นให้จงได้ จึงตัดสินใจที่จะ เดินหน้าผลักดันขบวนการให้เคลื่อนไหวในแนวทางเช่นนี้ต่อไป

³⁶ จะสังเกตได้ว่า ช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่พยายามฟื้นฟูขบวนการหลังจากเหตุการณ์สลายการชุมนุมในเดือนเมษายนที่ ผ่านมา มีลักษณะที่มีความพยายามปรับขบวนการเคลื่อนไหวขึ้นใหม่ และมีร่องรอยที่กลุ่มอื่นๆ อาทิเช่น กลุ่ม 24 มิถุนา ประชาธิปไตย สุรัชย์ ดำเนินวัฒนาสุธรรมที่เห็นข้อจำกัดของการนำของขบวนการโดยกลุ่มสามเกลอในอดีต จึงมีความพยายาม ปรับขบวนการและขึ้นมาเป็นกลุ่มนำในขบวนการอยู่ แต่ก็ไม่เป็นผลในทางรูปธรรมแต่ประการใด เปรียบเทียบได้จากผู้เข้าร่วมชุมนุม ช่วงวันที่ 24-26 มิถุนายนที่จัดโดยกลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตยกับการจัดการชุมนุมในวันที่ 27 มิถุนายน ที่จัดภายใต้ชื่อนปช.ที่นำ โดยแกนนำสามเกลอ ซึ่งจรัล ดิษฐาอภิชัย ได้พิจารณาและทำความเข้าใจความจริงตรงจุดนี้จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น จึงยอมรับ การนำของนปช.ว่ากลุ่มสามเกลอมีบทบาทด้านหลักต่อมวลชน เพราะฉะนั้นจึงควรเคลื่อนไหวร่วมด้วย และไม่ควรถูกแยกตั้งเวทีเอง นอกเหนือจากเวทีของทีมสามเกลอด้งที่ผ่านมา อันจะทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากร (จรัล ดิษฐาอภิชัย, **สัมภาษณ์**, 10 กรกฎาคม 2552) ซึ่งต่อมาเมื่อเกิดความขัดแย้งประเด็นการถวายฎีกาจึงมีแกนนำฝ่ายประชาชน อาทิเช่น จรัล ดิษฐาอภิชัย เหวง โตจิราการ เป็นต้น ยังคงเป็นแกนนำในนามนปช.เพื่อช่วยปรับและพัฒนารูปแบบองค์กรต่อไป

แม้ว่าในช่วงแรกแกนนำหลายคน อาทิเช่น เหวง โตจิราการ จรัล ดิษฐาอภิชัย และโดยเฉพาะ สุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์ จะแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยเนื่องจากไม่ได้มีการหารือหรือเป็นมติเห็นชอบจากที่ประชุมแกนนำ (โพสต์ทูเดย์, 30 มิถุนายน 2552: A5) แต่ในเวลาต่อมาได้มีการประชุมทำความเข้าใจกันและมองว่าเป็นแนวทางที่ไม่เสียหายกับการต่อสู้โดยรวม จึงตกลงดำเนินการเคลื่อนไหวในแนวทางการถวายเป็นปฏิภาณต่อไป ส่วนในกรณีความไม่พอใจของ สุรชัย ด้านวัฒนานุสรณ์ แม้จะทำความเข้าใจกันในช่วงต้น แต่การมีเป้าหมายในแนวทางการเคลื่อนไหวที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งในครั้งนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การตั้งองค์กรขึ้นใหม่ที่แยกขาดจากนปช.ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไปในหัวข้อ "แดงยาม"

ความขัดแย้งในประเด็นการถวายเป็นปฏิภาณครั้งนี้เป็นผลของปัญหาการนำและแนวทางการเคลื่อนไหวของนปช. ในอดีตที่บทบาทนำอยู่ที่ฝ่ายนักการเมืองโดยเฉพาะทีมสามเกลอเป็นหลัก และการที่ก่อนหน้านี้ นปช. ไม่เคยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวที่ชัดเจน จึงขาดทิศทางในการเคลื่อนไหวและหลักการที่ยึดถือร่วมกันภายในหมู่แกนนำรวมทั้งระหว่งนปช. กับผู้ร่วมชุมนุมที่ชัดเจน ปัญหาดังกล่าวทั้งบทบาทการนำและแนวทางการเคลื่อนไหวที่ไร้ทิศทาง ทำให้เกิดผลลบต่อขบวนการหลายประการ อาทิเช่น ข้อกล่าวหาว่าเป็นการเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อคนๆ เดียว คือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งส่งผลต่อข้อกล่าวหาต่อมา คือ ข้อกล่าวหาว่าผู้เข้าร่วมชุมนุมถูกจ้างให้มาชุมนุม ข้อกล่าวหาเรื่อง "ผู้แล้วรวย" ของทีมสามเกลอซึ่งมีภาพสายสัมพันธ์ที่ผูกติดกับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณอย่างแน่นแฟ้น เป็นต้น

จากความขัดแย้งประเด็นการประกาศถวายเป็นปฏิภาณส่งผลให้ในเวลาต่อมา แกนนำจึงได้นัดหมายให้มีการประชุมปรึกษาหารือ หาแนวทางแก้ไขและสรุปบทเรียนการเคลื่อนไหว ซึ่งหลังจากเหตุการณ์เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ยังไม่ได้มีการสรุปบทเรียนอย่างจริงจังภายในหมู่แกนนำมาก่อน จึงอาศัยโอกาสในช่วงเวลานี้สรุปบทเรียนการเคลื่อนไหวในอดีตที่ผ่านมา ความขัดแย้งในประเด็นการถวายเป็นปฏิภาณและการประชุมปรึกษาหารือระหว่างแกนนำ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมาก เป็นการเริ่มต้นก่อรูปองค์กรของนปช. ที่ชัดเจนมีลักษณะเป็นทางการมากขึ้นจากเดิมที่สัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายหลวม ๆ โดยหลังจากที่มีความขัดแย้งในหมู่แกนนำเอง ธิดา ถาวรเศรษฐ จากสมาพันธ์ประชาธิปไตย ได้มีโอกาสเข้ามาร่วมประชุมอีกครั้ง³⁷ และอาสาประมวลข้อ

³⁷ ธิดา ถาวรเศรษฐ ให้มุมมองต่อความขัดแย้งเรื่องการถวายเป็นปฏิภาณว่า

"นี่เป็นความขัดแย้งในหมู่ประชาชน จะต้องใช้หลักการนั่นก็คือการนำรวมหมู่ นั่นก็คือการหารือให้ได้ข้อตกลงที่ตรงกัน แล้วทุกคนทำตาม แล้วเมื่อเหตุการณ์เปลี่ยนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงใหม่ ก็ต้องมาคุยกันว่าเราจะเปลี่ยนข้อตกลงใหม่ ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดา มีความขัดแย้งก็แสดงว่าต้องมาคุยกัน คุยกันแล้วมีข้อตกลง แล้วทุกคนต้องทำตามกติกา นี่ คือ ถัดจากที่เขาไม่ยอมทำตามกติกา ก็ไปเป็นแดงอย่างอื่น.." (ธิดา ถาวรเศรษฐ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

ถกเถียงนำเสนอและในที่สุดได้เกิดเป็นข้อสรุปเป็นแนวทางนโยบาย ผลของการประชุมได้มีการออกนโยบายของนปช. สำเร็จเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่มีการเคลื่อนไหวในนามนปช. เป็นต้นมา โดยที่มาของแนวทางนโยบายของนปช. ธิดากล่าวว่า

“ก็คือนโยบายนี้ ก็เกิดขึ้นท่ามกลางการต่อสู้ถกเถียงทางความคิด ไม่ใช่อาจารย์เนรมิตขึ้นมาเอง แต่ว่าคุยกันไปคุยกันมานะ แต่ว่าอาจารย์ก็อาสามาเรียบเรียงเป็นระบบ เพราะฉะนั้นเขาก็จะมาดูว่าตรงไหนเขาเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

“เหตุผลของอาจารย์ได้รับการต้อนรับก็เพราะว่ามันก็มาจากการถกเถียงของพวกเขา ก็คนส่วนใหญ่ต้องการสู้สันติวิธี และคนส่วนใหญ่ต้องการสู้ด้วยระบบรัฐสภา....คือว่ามันมาจากการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน แล้วเราก็ดูว่าความคิดของเขาส่วนใหญ่ไปไหนอย่างไร แล้วเรารู้ว่ามันถูกหรือผิด ถ้าเราคิดว่ามันก็ไม่ได้ผิดอะไร แล้วเราสามารถค่อยๆดึง ไปในทิศทางที่ประชาชนแข็งแรง แล้วก็อำนาจประชาชนเติบโตใหญ่สูงขึ้นมา ในขณะที่เดียวกันกลุ่มสายการเมืองก็ได้ผลประโยชน์ด้วย มันไม่ขัดแย้งกัน เราก็นำเสนอ สิ่งเหล่านี้ก็เป็นหลักนโยบาย ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีขึ้นมา” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

ในช่วงเวลานั้นนอกจากได้แนวทางนโยบายแล้ว ยังมีการเปลี่ยนชื่อนปช. เป็นนปช. แดงทั้งแผ่นดินด้วย³⁸ ซึ่งเมื่อได้ข้อสรุปแนวทางนโยบายจึงจัดแถลงข่าวเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ให้สาธารณชนได้รับทราบ โดย เหวง โตจิราการ รับผิดชอบในการชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจและปกป้องแนวทางการเคลื่อนไหวขององค์กรจากข้อกล่าวหาต่างๆ ซึ่งทำให้มองเห็นความชัดเจนของทิศทางและเป้าหมายการเคลื่อนไหวของขบวนการเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่เริ่มเคลื่อนไหวหลังรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา ดังจะกล่าวรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

แนวทางการเคลื่อนไหวโดยวิธีการถวายนโยบายใช้รูปแบบการถวายนโยบายขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งสืบเนื่องมาจากการตัดสินใจเดิมของทีมสามเกลอ โดยวิธีการเคลื่อนไหวล่าวาญชื่อถวายนโยบายนั้น กลุ่มแนวร่วมตามต่างจังหวัดส่วนหนึ่งได้ระดมรายชื่อผ่านวิทยุชุมชนอันเป็นช่องทางการสื่อสารที่ทรงประสิทธิภาพ ซึ่งกลุ่มจำนวนมาก

³⁸ ต่อไปนี้จะเรียกองค์กรนปช. ว่านปช. แดงทั้งแผ่นดินแทน เพื่อให้เข้าใจว่ามีความแตกต่างระหว่างองค์กรนปช. กับองค์กรนปช. แดงทั้งแผ่นดิน อันเนื่องมาจากมีการกำหนดแนวทางนโยบายขององค์กรชัดเจนเรียบร้อยแล้ว

เริ่มต้นก่อตั้งกลุ่มผ่านวิทยุชุมชนมาก่อนหน้านั้นแล้ว³⁹ และวิธีการล่ารายชื่อถวายฎีกานี้เองส่งผลให้กลุ่มย่อยตามต่างจังหวัดรวมตัวกันแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ผ่านกิจกรรมการล่ารายชื่อที่ต้องมีการขอที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความสะดวกในการติดต่อประสานการขับเคลื่อนภายในขบวนการในช่วงเวลาหลังจากนี้⁴⁰

เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เวลา 13.00 น.กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งจากการตรวจนับรายชื่อผู้ถวายฎีกามีทั้งสิ้น 3,532,906 คน โดยประกอบด้วยประชาชน 3,529,477 คนและพระสงฆ์ 3,429 รูป (มติชนสุดสัปดาห์, 21-27 สิงหาคม 2552: 10)

3.12 แดงสยาม

การเกิดกลุ่ม "แดงสยาม" เป็นผลจากปัญหาจุดเริ่มต้นแนวทางการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนปช.ก่อนหน้านี้ที่ไม่มีทิศทางชัดเจน เป็นแนวร่วมแบบหลวมๆ จากกลุ่มต่างๆ ที่มีเป้าหมายการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่หลากหลายแต่ร่วมมือกันในประเด็นเฉพาะ กล่าวคือ ช่วงที่เคลื่อนไหวต่อสู้กับคณะรัฐประหาร จุดร่วมของกลุ่มต่างๆ นั้นเป็นการต่อสู้กับอำนาจเผด็จการ แต่ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเคลื่อนไหวที่ชัดเจน ไม่มีข้อตกลงที่เป็นนโยบายชัดเจนภายในหมู่แกนนำและผู้ชุมนุม เป็นต้น และการดำเนินได้ดำเนินไปในลักษณะดังกล่าวเรื่อยมา จนปัญหาเหล่านี้ปรากฏออกมาเมื่อมีการประกาศแนวทางการเคลื่อนไหวโดยวิธีถวายฎีกา ที่ชัดเจนว่าเป็นความขัดแย้งภายในแนวทางการเคลื่อนไหว แม้มีความพยายามประสานรอยรั่วแต่เนื่องจากเป็นปัญหาความแตกต่างในเชิงเป้าหมายในการต่อสู้แต่เดิมอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว จากการวิเคราะห์รากฐานปัญหาของสังคม การทำแนวร่วม เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และยุทธวิธีที่นำไปสู่เป้าหมาย

³⁹ แกนนำต่างจังหวัดคนหนึ่งได้อธิบายวิธีการล่ารายชื่อโดย "ถวายฎีกาชื่อใหม่ สถานที่เล็กๆ ได้ 15,000 รายชื่อ มวลชนคิดว่าสำเร็จฎีกาต้องถึง(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว-ผู้วิชัย)แน่นอน ทักษิณต้องกลับมาแน่นอน รู้ไหมส่วนกลางแพ้กซ์ไปให้พี่แผ่นเดียว พอประกาศออกไปปั๊บ โบลงชื่อฎีกา ซึ่งชุดหนึ่งมีห้ารายชื่อ แล้วเขา(ผู้สนับสนุนขบวนการ)มาเอา รู้สึกจะเป็นครูเกษียร ผมจะไปถ่ายให้เอง แล้วจะออกไปให้เอง ไปถ่ายให้เลย 100 ชุด ชื่อใหม่ที่ว่าไม่ได้ใช้เงินตัวเองเลย แล้วไม่ได้ออกไปแจกรายชื่อถวายฎีกาด้วย พุดแค้อยู่สถานีวิทยุ เขามาเอาแล้วอาสาที่จะไปถ่าย แล้วทุกคนเขาจะถ่ายเอง ยอมรับว่าเขาทำด้วยใจจริงฯ" (อุบลกาญจน์ อมรสิน, **สัมภาษณ์**, 17 เมษายน 2553)

⁴⁰ ซึ่งแกนนำไม่ว่าจะเป็น เหวง โตจิราการ ธิดา ดาวระเศรษฐ เป็นต้น มักจะให้คำอธิบายว่าวิธีการเคลื่อนไหวโดยการถวายฎีกานั้นเป็นยุทธวิธี หรือแม้แต่ผู้ใกล้ชิดขบวนการอย่างเช่น สุรชัย ยิ้มประเสริฐเล่าว่า วีระ มุสิกพงศ์พูดถึงการถวายฎีกาในลักษณะที่ว่าตนเป็นคนขงให้แล้ว แกนนำท่านอื่นๆ โดยเฉพาะสายนักกิจกรรมทางสังคมก็ไปผลักดันต่อเพื่อเป็นการให้การศึกษาแก่มวลชนต่อไป (สุรชัย ยิ้มประเสริฐ, **สัมภาษณ์**, 8 กันยายน 2553)

นั้น จึงนำไปสู่การประกาศแยกทางภายในแกนนำอย่างชัดเจนภายหลังงาน “26 สค.ดำทั้งแผ่นดิน” คือ เป็นองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดิน กับ แดงสยาม ซึ่งมีแนวทางของตนเองแยกกันอย่างชัดเจน

สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์กล่าวถึงความขัดแย้งในเรื่องการตัดสินใจประกาศการเคลื่อนไหวด้วยการถวายนฎีกาก่อนหน้านั้นว่า

“วีระคนเดียวพูดขึ้นมา ก่อนหน้านั้นไม่เคยเข้าที่ประชุมเลย ก็นี่แหละเป็นปัญหา แต่ถึงจะทำ ผมก็เห็นว่าต้องทำเป็นฎีการ้องทุกข์” (สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553)

และกล่าวถึงแนวทางการเคลื่อนไหวยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่มีความเห็นแตกต่าง สะสมมาก่อนหน้าแล้ว

“ตอนเมษา (2552-ผู้วิจัย) เองนี่ ความคิดนี้ก็ต่างกันอยู่แล้ว ที่จะตั้งเวทียาวไปถึง สภกรานต์ การตั้งเวที ให้รัฐบาลต้องไป ไม่ไปไม่เลิกนี้ มันไม่ใช่ ไม่ชนะไม่เลิก ผมบอกไม่ชนะไม่เลิก มันยุทธศาสตร์ ก็ปีก็ไม่เลิกมันใช่ แต่ไม่ชนะไม่เลิก คือ รัฐบาลไม่ไปไม่เลิกมันไม่ใช่ ก็พูดบนเวทีผมก็พยายามอธิบาย” (สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553)

“ยุทธศาสตร์ คือ สะสมกำลังรอคอย ลูกขึ้นสู่นั่นคือ ยุทธศาสตร์ไปล้มอำมาตย์ไม่ใช่ ชุมนุมล้มอำมาตย์ ชุมนุมเป็นแค่ยุทธวิธี” (สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553)

และแนวทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของกลุ่มแดงสยามที่มีความแตกต่างจากนปช.แดงทั้งแผ่นดินในช่วงเวลาที่แดงสยามแยกตัวออกมานั้น สุรชัยอธิบายว่า

“วันนี้สถานการณ์ปฏิวัติ ดั่งนั้นสิ่งที่ผมนำเสนอ แล้วมีความเห็นต่างกันอยู่กับกลุ่มสามเกลอก็คือ ในเรื่องการปฏิรูปกับปฏิวัติ เช่น การขอพระราชทานอภัยโทษ ผมถือว่าไม่ใช่ นั่นเป็นการเคลื่อนไหวในทางปฏิรูป มันเป็นไปได้” (สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์, **สัมภาษณ์**, 31 มกราคม 2553)

แต่อย่างไรก็ตาม สุรชัย ตำนานวัฒนานุสรณ์ ยังกล่าวถึงกลุ่มแดงสยามว่าเป็นเพียงแนวคิดไม่ใช่องค์กรต่อสู้ทางการเมืองเพราะยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรการเงิน และกำลังคน มีเพียงทฤษฎีและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเท่านั้น รอคอยจังหวะเวลาที่พัฒนาองค์กรต่อไป โดยมีแนวร่วม คือ กลุ่ม 24 มิถุนาประชาธิปไตย ซึ่งต่อมากลุ่มแดงสยามได้ตั้งเวทีปราศรัยขึ้นครั้งแรกเมื่อ

วันที่ 25 - 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 และมีการออกคำประกาศของกลุ่มแดงสยาม โดยมี จักรภพ เพ็ญแข เป็นประธานกลุ่มแดงสยาม⁴¹

อย่างไรก็ตามจากการที่แกนนำแยกตัวออกมาเป็นแดงสยามมีความสำคัญต่อองค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน คือ ทำให้นปช.แดงทั้งแผ่นดินนำไปเป็นบทเรียนบททวนเรื่องความเป็นเอกภาพขององค์กร การให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยและบทบาทการนำ การกำหนดนโยบาย การกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีที่ชัดเจนในเวลาต่อมา และการแยกกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายในการเคลื่อนไหวที่แตกต่างออกไปนั้นเป็นผลต่อการเคลื่อนไหวในระยะยาวในการปกป้องนปช.แดงทั้งแผ่นดินจากแนวทางการเคลื่อนไหวที่แตกต่าง ภายใต้ขบวนการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยผู้คนและกลุ่มก้อนที่หลากหลาย

3.13 โรงเรียนผู้ปฏิบัติงานแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน

"โรงเรียน นปช. โรงเรียนแดงทั่วไทย โรงเรียนประชาธิปไตย เปิดรับทั่วไปทุกเพศวัยไม่จำกัด

โรงเรียน นปช.โรงเรียนประชาธิปไตย เป้าหมายสำคัญยิ่งใหญ่ จะสู้อย่างไรก้าวไปให้ถูกทาง ถกแถลงกันให้กระจ่าง กำหนดแนวทางและวางท่าที

จุดร่วมจุดแตกต่างมี จัดการให้ดีเราอย่าอมมีชัย โรงเรียนไม่มีนกหวีด เป่าปัด ๆ ปลุกใคร ไม่มีระฆังแขวนไว้ ให้ครูใหญ่คนไหนมาตี มีแต่นาฬิกาใจ

นัดเมื่อไรทันที รู้ผิดชอบชั่วดี ไม่มีใครสั่งทำจำใจ โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย ยุทธศาสตร์ใกล้ไกลอย่างไร นโยบายขยายทำความเข้าใจ

ยุทธวิธีชี้หน้า เคี้ยวกรำจดจำชำนาญ ปรับปรุงพัฒนาแผนงาน สามัคคีวิจารณ์สืบสานสร้างพลังยกระดับปรับขบวนมวลไทย ยึดเยื้อยาวไกล สู้ต่อไปตลอดกาล."

เนื้อเพลง "โรงเรียน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน" โดย วิสา คัญทัพ

ก่อนหน้าที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินจะมีมติให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินหรือโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดง

⁴¹ แต่ต่อมาได้แถลงลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากสาเหตุที่พำนักอยู่ต่างประเทศไม่สะดวกในการปฏิบัติหน้าที่

ทั้งแผ่นดินนั้น แกนนำมีแนวคิดเพียงว่าต้องการฝึกอบรมแกนนำย่อยตามต่างจังหวัดเพื่อเป็นนักพูด นักปราศรัย เพราะบุคลากรขาดทักษะด้านนี้ต่อมาเมื่อเคลื่อนไหวไประยะหนึ่งจนแกนนำได้เห็นถึงความจำเป็นร่วมกัน จึงมติตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งความคาดหวังของแกนนำ คือ

“ที่เราหวัง คือ สร้างผลสะท้อนความชอบธรรมในหมู่คนที่เป็นปฏิปักษ์กับเรา และในหมู่คนกลาง ๆ และคนที่ยังไม่ออกมา เพราะฉะนั้นจะได้เข้าใจว่าเรามีเหตุมีผลในการต่อสู้” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

การจัดตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินที่เริ่มจากเพียงต้องการสร้างความชอบธรรมในการเคลื่อนไหว ต่อมาได้พัฒนามาเป็นการจัดตั้งผู้เข้าร่วมกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินในระดับผู้ปฏิบัติงานเองอย่างจริงจัง แต่อย่างไรก็ตามถือได้ว่าได้ผลทั้งสองด้านคือจัดตั้งผู้ปฏิบัติงานโดยตรงและได้สื่อสารกับสาธารณะ อีกทั้งเกิดผลพลอยได้ คือ เผยแพร่ให้ผู้สนับสนุน ขบวนการที่รับชมการถ่ายทอดผ่านสื่อเพราะมีการแพร่ภาพออกอากาศการจัดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินผ่านทางสถานีประชาชน (People Channel) ในครั้งที่แกนนำพิจารณาถือว่าเป็นครั้งสำคัญๆหลายครั้งด้วยกัน

“นอกจากนั้น เราทำทนายพิสูจน์ออกโทรทัศน์ เพราะฉะนั้นถ้ามันผิดตรงไหนเขาก็เห็น เขา(ผู้สนับสนุนนปช.-ผู้วิจัย)ก็วิจารณ์ได้ แล้วก็ถ้าเขา(รัฐ/ฝ่ายตรงข้าม-ผู้วิจัย)จะมองว่าเรากบฏกะแบดอะไร มันก็เป็นไปไม่ได้ เพราะว่าเรารัดกุมแล้วในนโยบายของเราเห็นว่าเราสันติวิธี และเราต้องการระบอบประชาธิปไตยธรรมดา 100% เราไม่เอา 50:50 แบบพันธมิตร 70:30 เราไม่เอา เอา 100 ก็ 100 แบบประชาธิปไตยในระบบเสรีนิยมนี้แหละ ไม่ใช่ประชาธิปไตยในระบบสังคมนิยมอะไรใด ๆ ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นพระมหากษัตริย์ยังเป็นประมุข” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

“นอกจากถ่ายทอดแล้ว เรายังต้องการดีได้ คือ ต้องการประกาศให้สังคมรู้ ไม่ใช่แต่นักเรียนนปช.รู้ ให้ประชาชนรู้ ให้ศัตรูรู้ว่าเป้าหมายเราคืออะไรและใครที่เป็นปฏิปักษ์กับประชาชน ” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงเกิดขึ้นและดำเนินไปเพื่อปกป้ององค์กรอย่างเป็นทางการ ขยายแนวร่วมและทำให้นปช.แดงทั้งแผ่นดินมีความเป็นเอกภาพในการเคลื่อนไหว มีทิศทางต่อสู้ที่ชัดเจน ผ่านจัดการจัดการศึกษายุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และนโยบายขององค์กร เพื่อสร้างผู้ปฏิบัติงานให้เป็นแกนนำ แล้วนำไปเผยแพร่ให้ผู้ร่วมเคลื่อนไหวยึดกุม

แนวทางดังกล่าวเพื่อเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน โดยโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการมีแนวทางนโยบายเฉพาะหน้าขององค์กรชัดเจนเป็นทางการแล้ว ซึ่งองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้หารือกันจนมีแนวทางนโยบายออกมาเสียก่อน ต่อมาเมื่อมีการลงมติและกำหนดเป็นแนวทางนโยบายเฉพาะหน้าร่วมกันแล้ว ได้มอบหมายให้เหวง โตจิราการแถลงให้สาธารณชนทราบในวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งแจจฉายละเอียดของนโยบายและความสำคัญของการมีนโยบายโดยกล่าวว่า

“1) เพื่อจะได้ประกาศให้สาธารณะชนได้ทราบเป็นการทั่วไป ว่า “นปช.แดงทั้งแผ่นดิน” และผู้รักประชาธิปไตยทั้งหลาย ได้มีนโยบายทั่วไปเฉพาะหน้าที่ตรงกันตามที่กำหนดไว้หกประการดังกล่าวแล้ว 2) เพื่อเป็นการป้องกันการเข้าใจผิด และการใส่ร้ายป้ายสีจากฝ่ายที่ไม่ปรารถนาดีต่อประชาธิปไตย เพราะหากมีการกระทำใดๆ ที่ไม่เป็นไปตามหลักนโยบายเฉพาะหน้าหกประการดังกล่าวย่อมไม่อาจจะถือได้ว่าเป็น การเคลื่อนไหวในฐานะ “นปช.แดงทั้งแผ่นดิน” อาจจะเป็นการเคลื่อนไหวโดยแอบแฝงจากฝ่ายที่ไม่ประสงค์ดีเพื่อป้ายความผิดให้แก่ “นปช.แดงทั้งแผ่นดิน” ได้ 3) เป็นการทำให้การเคลื่อนไหวของ “ผู้รักประชาธิปไตยทั้งหลาย โดยมีคนเสื้อแดงเป็นกองหน้า” ได้มีทิศทางที่เป็นเอกภาพ ผนึกกำลังทั้งขบวนการเป็นหนึ่งเดียวกันในการรุดหน้าไปต่อสู้อุปสรรคของประชาธิปไตย อย่างทรงพลัง 4) เป็นเข็มทิศในการช่วยเหลือกันและกันของฝ่ายประชาธิปไตยเสื้อแดง ในการยกระดับอาวุธทางปัญญา จิตสำนึกทางการเมือง การจัดตั้งองค์กรของเสื้อแดง การสามัคคีกับแนวร่วม การสามัคคีวิจารณ์วิจารณ์ตนเองสามัคคี ในฝ่ายประชาธิปไตยทั้งหมด” (ประชาไท, 18 กรกฎาคม 2552: ออนไลน์)

แนวทางนโยบายเฉพาะหน้าของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน มี 6 ข้อ ได้แก่ 1.เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเมืองการปกครอง คือระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนไทยอย่างแท้จริง 2.สามัคคีประชาชนไทย โดยมีมวลชนพื้นฐานเป็นกำลังหลัก ประสานกับผู้รักประชาธิปไตยและรักความเป็นธรรมทุกภาคส่วน ทั้งใน ภาคธุรกิจ พรรคการเมือง องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษา ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน เพื่อต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตย⁴² ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของไทยให้

⁴² จะเห็นได้ว่า เมื่อองค์กรนำปรับตัวมาเป็นนปช.แดงทั้งแผ่นดินแล้วนั้นความหมายของ“ระบอบอำมาตยาธิปไตย”ได้ถูกอธิบายชัดเจน โดยเชื่อมโยงกับโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมการเมือง และประวัติศาสตร์การเมืองไทยชุดหนึ่งซึ่งมีการอธิบายไว้อย่างเป็นระบบและมีลายลักษณ์อักษรในหลักสูตรโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน(ดูเพิ่มเติมที่ภาค ผนวก ก.) และอธิบายผ่านโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินซึ่งหลายครั้งมีการถ่ายทอดสดสู่สาธารณะในสื่อโทรทัศน์ของสถานีประชาชน (People Channel) แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายของคำว่าระบอบอำมาตยาธิปไตยที่รับรู้ในขบวนการผู้วิจยมองว่าเป็นวาทกรรมที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินและขบวนการสร้างขึ้นเพื่อกำหนดคัตรูร่วมกันที่ขัดขวางพัฒนาการประชาธิปไตยของไทย ภายใต้คำว่า“ระบอบ

ได้ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง 3. ในการเคลื่อนไหว และปฏิบัติการใช้ แนวทางสันติวิธี 4. ผนึก การต่อสู้ทางเศรษฐกิจ และการแก้ปัญหาความยากจน ร่วมกับการต่อสู้ทางการเมือง โดยชี้ให้เห็น ว่าการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและทางรอดของประเทศชาติ ประชาชนไทยนั้น ต้องมาจากการ เมืองที่อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชนเท่านั้น 5. ต่อสู้เพื่อให้ประเทศเป็น “นิติรัฐที่มีนิติ ธรรมอย่างแท้จริง” กระบวนการยุติธรรมต้องไม่ถูกแทรกแซง กดดัน โดยผู้มีอำนาจ และอำมาตย์ ต่อสู้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับประชาชนไทยโดยเสมอหน้า “ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่สอง มาตรฐาน” 6. ยกเลิกรัฐธรรมนูญอำมาตยาธิปไตย 2550 ให้นำรัฐธรรมนูญ 2540 มาปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่างๆต้องยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ ประชาชนโดยทั่วหน้า

โดยช่วงก่อนที่จะเปิดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้น แกนนำ หลักจากส่วนกลางเองได้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรที่เข้มข้น และพร้อมใจกันมอบหมายให้ ธิดา ถาวรเศรษฐ จัดทำหลักสูตรการวิเคราะห์โครงสร้างและความขัดแย้งทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองนำมาเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างแกนนำเอง มีการศึกษาเชื่อมโยงทฤษฎีทาง การเมืองสำนักต่างๆเล็กน้อยด้วย และมีการแลกเปลี่ยนถกเถียงแนวทางการเคลื่อนไหว ซึ่ง นอกจากการประชุมแบบทั่วไปยังมีการประชุมสัมมนาแกนนำที่จังหวัดกาญจนบุรีและที่จังหวัด อุดรธานีเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานของนปช.แดงทั้งแผ่นดินในรายละเอียด (นิสิต สินธุไพร, **สัมภาษณ์**, 25 มีนาคม 2553) มีการเปลี่ยนชื่อนปช.มาเป็นนปช.แดงทั้งแผ่นดิน มีการเลือก ตำแหน่งประธานนปช.แดงทั้งแผ่นดินขึ้นโดยมอบหมายให้วีระ มุสิกพงศ์ดำรงตำแหน่ง และ ตำแหน่งโฆษก คือ ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ

ต่อมาเมื่อมีมติจัดตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้กำหนด ฝ่ายการศึกษาขึ้นมา มีแกนนำที่รับผิดชอบหน้าที่นี้ ประกอบด้วย เหวง โตจิราการ จรัล ดิษฐาอภิชัย วิสา คัญทัพ ชินวัฒน์ หาบุญพาด⁴³ และมีนิสิต สินธุไพร เป็นผู้อำนวยการ วิทยาลัยผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน หลังจากนั้นก็มีกรแบ่งงานให้รับผิดชอบในตำแหน่ง

อำมาตยาธิปไตย”เท่านั้น ไม่ได้มีความหมายตามที่นักวิชาการเคยนิยามไว้แต่อย่างใด ซึ่งช่วงเวลานี้และตรงกับนปช.แดงทั้ง แผ่นดินเป็นองค์การนำของขบวนการคนเสื้อแดงจนถึงการชุมนุมใหญ่ที่สิ้นสุดลงในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 นั้นได้ขีดเส้นได้ ว่าระบอบอำมาตยาธิปไตยนั้นหมายถึงกลไกอำนาจรัฐ โครงสร้างทางการเมืองที่ขัดขวางพัฒนาการประชาธิปไตยที่มีพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์เป็นผู้นำลงมา โดยไม่ได้ก้าวล่วงไปถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายต่อต้านขบวนการกล่าวหาแต่ ประการใด

⁴³ แต่ช่วงหลังชินวัฒน์ได้ขอถอนตัวโดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากภารกิจด้านอื่น ๆ มีมาก ไม่มีเวลารับผิดชอบหน้าที่อย่าง เดิมที่

ต่างๆตามสถานการณ์และภาวะการณ์ที่จำเป็น โดยแกนนำกล่าวเน้นย้ำความสำคัญของ
 แนวทางนโยบายและข้อถกเถียงหลักในแนวทางนโยบายภายในหมู่แกนนำและการจัดการเรียน
 การสอนในโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินว่า

“เราโชคดีที่ได้มัน(นโยบาย-ผู้วิจัย)เกิดขึ้นมา แม้มันจะไม่สมบูรณ์ เพราะที่ไป
 ที่มาหลายคนไม่เคยผ่านการต่อสู้ บางครั้งเขาก็มาพูด โอ๊ยอาจารย์ติดากับอาจารย์จรัสสู้อยู่ในกรอบ
 อาจารย์ก็นึกในใจ อ้าวนะเธอสู้อยู่ในกรอบ อ้าวแบกอกำกั้นมาแล้วทั้งนั้นเลย” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์,
สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553)

“พวกเราเคยต่อสู้ด้วยอาวุธมาแล้ว มาบอกสันติวิธี ตลกไหม? แต่พวกที่ไม่เคยต่อสู้
 ด้วยอาวุธจะมาต่อสู้ด้วยอาวุธ เพราะฉะนั้นมันต้องเริ่มจากความเป็นจริงของสังคม” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์,
สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553)

ซึ่งประเด็นแนวทางนโยบายข้อที่ 3 ว่าด้วยเรื่องสันติวิธีแม้ว่าจะมีมติระบุให้เป็น
 แนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินแล้วก็ตาม ก็ยังคงเป็นเรื่องที่มีการถกเถียงและต่อสู้กันใน
 เชิงความคิดกันในนปช.แดงทั้งแผ่นดินตั้งแต่ต้นและตลอดมา

ในเวลาต่อมาเมื่อมีระบบการทำบัตรสมาชิกนปช.แดงทั้งแผ่นดินขึ้น เพื่อให้เกิด
 ความรู้สึกร่วมเป็นสมาชิกของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน หลักแนวทางนโยบายทั้ง 6 ข้อจึงถูกนำไปจารึก
 เป็นลายลักษณ์อักษรไว้หลังบัตรสมาชิกนปช.แดงทั้งแผ่นดิน เพื่อเป็นหลักในการยึดถือร่วมกันของ
 สมาชิกนปช.แดงทั้งแผ่นดิน อันหมายถึงการยอมรับบทบาทในฐานะนปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็น
 องค์กรนำในการเคลื่อนไหว ซึ่งเมื่อยอมรับแนวทางการเคลื่อนไหวภายใต้ร่วมธงนปช.แดงทั้ง
 แผ่นดินก็ต้องยึดถือแนวทางที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินกำหนดอย่างเคร่งครัดด้วย

“เพราะนปช.มันมีหลักการที่เขียนว่าทุกคนจะต้องทำ แล้วอาจารย์ก็เป็นคนบอก
 คุณวีระ ว่าไอ้บัตรมันอยู่ข้างหลังอะ เพราะถ้าคุณเป็นนปช.คุณต้องปฏิบัติตามนโยบาย นี่มันไม่ใช่
 แขนงไก่ๆเหมือนแขนงพระ แขนงพระข้างหลังยังมีโอมมีคาถาอยู่ข้างหลัง ไอ้นี้ก็เหมือนคาน้ำ
 แหะ ก็ถือว่าเราต้องปฏิบัติตามนี้ เราผูกพันกับองค์กรนี้ เราผูกพันกับองค์กรด้วยหลักแนวทาง
 นโยบาย” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

ด้านฝ่ายการศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารจัดการโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้ง
 แผ่นดิน ได้ร่างแนวทางนโยบาย เป้าหมายขององค์กร ยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีการเคลื่อนไหว รูปแบบ
 การนำ หน้าทีของผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดินและอื่นๆตามที่แกนนำได้มีมติตกลงกันดังกล่าว
 ไปแล้วออกมาเป็นหลักสูตร และจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบจัดการเรียนการสอนใน

ชั้นเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งช่วงหลังได้มีประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงสร้างสังคมไทยเพิ่มเข้ามาและใส่ไว้เป็นเนื้อหาในบทแรกด้วย

โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินเปิดตัวครั้งแรกอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2552 ที่ศูนย์การค้าอิมพีเรียล สาขาลาดพร้าว โดยมีแกนนำย่อยของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนกว่า 1,200 คน เข้าร่วม โดยมีแกนนำส่วนกลางเข้าร่วมบรรยาย ประกอบด้วยวีระ มุสิกพงศ์ ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ จตุพร พรหมพันธุ์ วิภูแถลง พัฒนภูมิไท อติศร เพียงเกษ นิสิต สินธุไพเราะ เหวง ไตรจิราการ ธิดา ถาวรเศรษฐ จรัล ดิษฐาอภิชัย วรพล พรหมมิกบุตร (ประชาไท, 13 กันยายน 2552: ออนไลน์) โดย วีระ มุสิกพงศ์ ประธานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน กล่าวในช่วงเปิดงานว่า “กิจกรรมวันนี้ได้สร้างความหวังใหม่ต่อปรีชาของพวกเรา เพราะรู้ว่ากำลังยกระดับคุณภาพของคนเสื้อแดงขึ้นมาอีกขั้น ช่วง 2 ปีที่ผ่านมา หลังรัฐประหาร ใช้คำว่า ขณะนี้รัฐไทยตายไปแล้ว เพราะประชาชนไทยแตกแยก ดังนั้น แนวทางคนเสื้อแดง **จากนี้จะต้องสถาปนารัฐไทยขึ้นมาใหม่**⁴⁴ (เน้นโดยผู้วิจัย) ซึ่งไม่ยากเพราะเป็นเพียงรัฐที่มีระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นนิติรัฐ นิติธรรม เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจปากท้องเวลานี้ บ้านเมืองอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ถ้าดีก็ดีถ้าพลาดหลุดจากมือคนเสื้อแดง จะจมดิ่งการเป็นรัฐเผด็จการเหมือนพม่าจึงต้องมาปรับความเข้าใจให้ตรงกัน” (มติชน, 13 กันยายน 2552: 14) ซึ่งสะท้อนแนวทางนโยบาย เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีที่ได้กำหนดร่วมกัน การสรุปบทเรียนจากอดีตและยกระดับการเคลื่อนไหวอย่างมีทิศทางมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ภายหลังจากมีการก่อตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้สำเร็จและเปิดดำเนินแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง จรัล ดิษฐาอภิชัย (2552: 44-45) หนึ่งในแกนนำคนสำคัญของนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้พยายามอธิบายลักษณะนปช.แดงทั้งแผ่นดินซึ่งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นรูปแบบองค์กรใหม่ที่แตกต่างจากเดิมที่ “เป็นแนวร่วมอย่างหลวมๆมีคณะกรรมการซึ่งไม่เป็นหนึ่งเดียวมี 2 ศูนย์การนำ” (จรัล ดิษฐาอภิชัย, 2552: 44) ในช่วงก่อนการขึ้นมามีอำนาจของรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ หลังจากนั้นขบวนการยังมีการขยายตัวและเข้มแข็งขึ้นแม้ต้องเผชิญกับการปราบปรามในเหตุการณ์เดือน

⁴⁴ ต่อมาจตุพร พรหมพันธุ์แกนนำได้ขยายความ “รัฐไทยใหม่” ว่า “การสถาปนารัฐใหม่ตามทีวีระ มุสิกพงศ์ได้พูดนั้น เพราะรัฐไทยวันนี้ได้ตายไปแล้ว ตายเพราะอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการได้ตายไปแล้วในวันนี้ ตายด้วยการหมดความน่าเชื่อถือ ซึ่งการยึดอำนาจ 19 กันยายนได้ดึงเอาสถาบันตุลาการมาเกี่ยวข้องกับการเมือง จนกระทั่งเมื่อบางคนกลับไปศาล ความน่าเชื่อถือก็หมดไป ความหมายที่นายวีระพูดจึงต้องกระทำในสิ่งที่ถูกต้องกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปอย่างยุติธรรม และนิติบัญญัติควรมีที่มาจากประชาชน บริหารต้องมาจากประชาชน และทำตามประกาศต่อประชาชน คือทุกฝ่ายต้องทำหน้าที่ของตัวเองไม่ก้าวล่วงกัน ซึ่งตอนนี้ทุกฝ่ายได้ละไปหมดแล้ว” (มติชน, 14 กันยายน 2552: ออนไลน์)

เมษายน พ.ศ.2552 ว่า "การจัดตั้งของนปช.ก็เป็นรูปเป็นร่างยิ่งขึ้นประการแรก คณะนำของนปช. แดงทั้งแผ่นดิน ประกอบด้วยบุคคลที่ผ่านการต่อสู้เดือนเมษายนจำนวนหนึ่งมีไว้ 3 คนที่นิยมเรียก 3 เกลอปและการนำเป็นแบบรวมหมู่มากขึ้น มีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ มีการอภิปรายและตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินโครงการและการเคลื่อนไหวสำคัญ ๆ ประการที่สอง มีผู้ประสานงานกับกลุ่มคนเสื้อแดงทุกภาค ทุกจังหวัด ผู้ประสานงานดังกล่าวได้ส่งเสริมการจัดตั้งระดับภาค ระดับจังหวัด ลงไปถึงระดับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามกระแสเรียกร้องของคนเสื้อแดง และความจำเป็นของสถานการณ์ที่คนเสื้อแดงจะต้องจัดตั้งเป็นกลุ่ม เป็นองค์กรอย่างมีรูปการ มีหัวหน้ากรรมการ และผู้ปฏิบัติงานของกลุ่ม" (จรัล ดิษฐาอภิชัย, 2552: 44-45)

การจัดตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้นมีขึ้นทั้งหมด 23 ครั้งโดยมีการเปิดอบรมทั้งหลักสูตรที่จัดขึ้นทั้งหมด 2 วันและหลักสูตรที่สามารถอบรมได้ภายในวันเดียว กล่าวคือ หลักสูตรจัดอบรมที่ใช้เวลา 2 วันนั้นเป็นระยะแรกที่เริ่มก่อตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน โดยจัดขึ้นทั้งหมด 8 ครั้ง ใช้สถานที่ได้แก่ รุ่นที่ 1 จัดขึ้นในวันที่ 17-18 กันยายน พ.ศ. 2552 ที่อิมพีเรียลลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ดังได้กล่าวไปแล้ว รุ่นที่ 2 จัดขึ้นในวันที่ 3-4 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่จังหวัดขอนแก่น รุ่นที่ 3 จัดขึ้นในวันที่ 9-10 ตุลาคม พ.ศ.2552 ที่พัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นต้น ต่อมาจึงลดจำนวนวันในการจัดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินลงจากเดิมมีสองวันลดลงเหลือหนึ่งวันเนื่องจาก

“โรงเรียนตอนนี้เราเปลี่ยนจากเดิม 2 วันเป็น 1 วันเพราะสองวันเนี่ย มันต้องมีค่าที่พัก ที่พักให้คนที่มา แต่ที่อุดรเราให้ค่าพักกับประชาชน แล้วมันเป็นคณะใหญ่ไปกันเป็นยิ่งกว่าจุลกลู้นะ ค่าใช้จ่ายมันสูงมาก ทั้งค่าเดินทางค่าที่พัก ของคณะครูของนักเรียน อะไรต่างๆอะไรเหล่านี้แหละ แล้วครูก็ไปกันไอ้เห ค่าใช้จ่ายสูงมากเลยเป็นหลักที่เรียกว่าหลายแสน แต่ก็มีคนสนับสนุนเพราะส่วนใหญ่เขาก็จะชอบ เป็นส.ส.ในพื้นที่บ้าง เป็นคนเสื้อแดงบ้าง เป็นนักการเมืองท้องถิ่นบ้าง เขาก็มาช่วยลงขัน มาช่วยอะไร แล้วส่วนกลางก็เอาเงินที่ได้รับบริจาคสมทบไป ทีนี้เราก็ไม่อยากให้เสียเงินเลยยุบเหลือวันเดียว แต่เนื้อหาเข้มข้นเหมือนเดิม เพราะฉะนั้นมันประหยัดเงินไปเยอะ” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553)

ส่วนโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินหลักสูตร 1 วันได้ จัดขึ้นทั้งหมด 15 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 วันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2553 จัดที่สมาคมอินแทน พระราม 2 เขตกรุงเทพมหานคร จำนวนผู้เข้าอบรม 502 คน ครั้งที่ 2 วันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดสระบุรี จำนวนผู้เข้าอบรม 191 คน ครั้งที่ 3 วันที่ 17 มกราคม พ.ศ.2553 จัดที่เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำนวนผู้เข้าอบรม 358 คน ครั้งที่ 4 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดสกลนคร จำนวนผู้เข้าอบรม 675 คน

ครั้งที่ 5 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวนผู้เข้าอบรม 1,822 คน ครั้งที่ 6 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดสิงห์บุรี จำนวนผู้เข้าอบรม 54 คน ครั้งที่ 7 วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนผู้เข้าอบรม 1,198 คน ครั้งที่ 8 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดมุกดาหาร จำนวนผู้เข้าอบรม 1,501 คน ครั้งที่ 9 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี จำนวนผู้เข้าอบรม 478 คนครั้งที่ 10 วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดหนองคาย จำนวนผู้เข้าอบรม 2,066 คน ครั้งที่ 11 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนผู้เข้าอบรม 633 คน ครั้งที่ 12 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนผู้เข้าอบรม 602 คน ครั้งที่ 13 วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดสกลนคร จำนวนผู้เข้าอบรม 195 คน ครั้งที่ 14 วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2553 จัดที่เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำนวนผู้เข้าอบรม 657 คน ครั้งที่ 15 วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2553 จัดที่จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวนผู้เข้าอบรม 366 คน

ในช่วงการเปิดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินหลักสูตรหนึ่งวัน ก่อนการประชุมใหญ่ แกนนำได้สะท้อนประเด็นหลักที่เป็นข้อถกเถียงและจุดเน้นในการจัดการเรียนในโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.ว่า "พอเปิดไปมันก็มีเน้นคนละอย่างกัน อย่างเช่นในช่วงนี้เราต้องเน้นนโยบายต่างๆที่เราคิดว่าเราไม่ต้องพูดกันมากแล้ว เพราะมาเถียงกันเรื่องสันติวิธี อ้าวก็มันอยู่ในนโยบายข้อสามอะ แล้วคุณไม่ทำได้อ้อถ้าคุณเป็นนปช. มันไม่ใช่ความปรารถนาส่วนตัว นั้นมันตกลงกันแล้ว บัตรข้างหลังก็เขียนว่าสันติวิธี แล้วคุณจะไปทำอย่างอื่นได้อย่างไร?" (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

แต่อย่างไรก็ตามได้สรุปบทบาทของโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินว่า

"มันดีกว่าการปราศรัยเยอะ มันยกระดับความรู้" (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

3.14 การเคลื่อนไหวหลังถวายฎีกาถึงก่อนการประชุมใหญ่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553

หลังจากที่ได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหวเพื่อขยายแนวร่วมและเพิ่มผู้ปฏิบัติงานใน ส่วนของการจัดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินไปแล้ว ในส่วนนี้จะกล่าวถึงการชุมนุม ตามวาระใช้ชื่อว่ายุทธวิธี "แดงประจำเดือน" การชุมนุมเคลื่อนไหวย่อยตามจังหวัดต่างๆและ กิจกรรมสำคัญที่จัดขึ้นและมีมติจากที่ประชุม นปช.แดงทั้งแผ่นดินส่วนกลางเท่านั้น พิจารณา ควบคู่ไปกับกิจกรรมโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งทั้งสองส่วนเกิดขึ้นหลังจากมี แนวทางนโยบายเกิดขึ้นแล้ว เพื่อให้เห็นความสอดคล้องในนโยบาย และเป้าหมายทาง

ยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีที่มีการจัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรและมีมติให้ยึดกุมเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการเคลื่อนไหวร่วมกันของแกนนำและสมาชิก อันเป็นความพยายามพัฒนาองค์กรของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ก่อนการชุมนุมใหญ่ซึ่งเป็นปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ องค์กร

โดยภายหลังการเคลื่อนไหวด้วยวิธีการถวายเป็นวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งถือว่าเป็นการเคลื่อนไหวประจำเดือนสิงหาคมของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินด้วยเสร็จสิ้นแล้ว ต่อมาวันที่มีความสำคัญเชิงสัญลักษณ์ที่ขบวนการมองว่าควรมีการเคลื่อนไหวก็คือ วันเกิดของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งตรงกับวันที่ 26 สิงหาคม แต่เนื่องจากรัฐบาลประกาศใช้ พระราชบัญญัติความมั่นคงในราชอาณาจักร นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงมีมติไม่มีการจัดการชุมนุม ในวันดังกล่าว แต่ประกาศชุมนุมในวันที่ 30 สิงหาคมแทน อย่างไรก็ตามยังคงมีการเคลื่อนไหวของกลุ่ม "แดงสยาม" ร่วมกับ "กลุ่ม 24 มิถุนา ประชาธิปไตย" ซึ่งไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินแต่ประการใด ซึ่งการเคลื่อนไหวครั้งนี้ทำให้แนวทางและจุดมุ่งหมายในการเคลื่อนไหวของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินกับ "แดงสยาม" แตกต่างกันอย่างชัดเจนปรากฏออกมาจากข้อโต้แย้งระหว่างแกนนำของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน คือ จตุพร พรหมพันธุ์ กับ สุรชัย ตำนานวัฒนาสุวรรณ และจักรภพ เพ็ญแข แล้วได้ประกาศตั้งกลุ่ม "แดงสยาม" ขึ้นอย่างชัดเจนดังที่กล่าวในรายละเอียดไปแล้ว

หลังจากนั้นรัฐบาลตัดสินใจคงพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรต่อไป นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงมีมติว่าจะเลื่อนการจัดการชุมนุมเป็นวันเสาร์ถัดไป จนกว่ารัฐบาลจะประกาศยกเลิกกฎหมายดังกล่าว แต่การเลื่อนกำหนดการชุมนุมออกไปจะไม่เกินวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2552 เนื่องจากวันที่ 19 กันยายนของทุกปีมีความสำคัญเชิงสัญลักษณ์ทางการเคลื่อนไหวต่อขบวนการ คือ เป็นวันที่คณะทหารนำโดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากประชาชน อันเป็นต้นเหตุทำให้เกิดขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและเป็นที่มาของการเกิด นปช.แดงทั้งแผ่นดิน จึงต้องมีการชุมนุมเคลื่อนไหวครบรอบ 3 ปีรำลึกถึงการทำให้รัฐประหารทำลายประชาธิปไตย โดยสถานที่ที่ใช้ในการจัดการชุมนุมครั้งนี้ คือ ลานพระบรมรูปทรงม้า

การชุมนุมในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2552 จากการประเมินของเจ้าหน้าที่รัฐมีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 20,000 คน (ประชาไท, 20 กันยายน 2552: ออนไลน์) วิภูแถลง พัฒนภูมิไท แกนนำกล่าวว่า การจัดชุมนุมที่ลานพระบรมรูปทรงม้าในครั้งนี้มีนัยสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เมื่อ 77 ปีที่แล้วในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้ปึกหมุด ณ ที่นี้เพื่อสถาปนาการปกครอง

ในระบอบประชาธิปไตย ประการที่สอง เมื่อ 3 ปีที่แล้ว มีสามัญชนผู้ยิ่งใหญ่ คือ นวมทอง ไพรวัลย์ ได้ขับรถแท็กซี่ชนรถถัง นำชีวิตตนเองเข้าแลกกับการต่อสู้กับเผด็จการ จึงถือโอกาสนี้รำลึกและสืบทอดเจตนารมณ์เหล่านี้ด้วย คำขวัญบนเวทีในการชุมนุมครั้งนี้ คือ "3 ปี ต้านอำมาตยา สถาปนารัฐไทยใหม่" (เดลินิวส์, 19 กันยายน 2552: 15) ซึ่งรัฐไทยใหม่ในที่นี้ได้รับการขยายความว่ายังคงเป็นรัฐที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างแท้จริงไม่ใช่อย่างที่เคยหลายฝ่ายโจมตี ซึ่งตามที่วิระ มุสิกพงศ์ได้เคยอธิบายไว้ในวันเปิดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินครั้งแรกไปแล้ว การเคลื่อนไหวครั้งนี้ผ่านพ้นไปด้วยดีไม่มีการชุมนุมยืดเยื้อ ไม่มีความรุนแรงและการสร้างสถานการณ์แต่อย่างใด แม้ว่าช่วงก่อนหน้ารัฐบาลจะพยายามประคองข่าวไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมที่สามเข้ามาก่อเหตุ การเตรียมใช้ความรุนแรงก่อความวุ่นวายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเอง เป็นต้น นอกจากนี้ในวันชุมนุมยังมีข่าวว่าจะมีกลุ่มก่อวินาศกรรมและรัฐบาลเตรียมสลายการชุมนุมโดยใช้เครื่องหูดับ (L-RAD) ที่รัฐบาลเคยทดลองใช้กับกลุ่มผู้ชุมนุมที่เป็นคนงานหญิงที่หน้ารัฐสภามาแล้วในช่วงปลายเดือนสิงหาคมก่อนหน้านั้นไม่นานก็ตาม

ต่อมาการเคลื่อนไหวเข้าสู่เดือนสำคัญ คือ เดือนตุลาคม ซึ่งมีวันสำคัญหลายวัน จึงมีกิจกรรมมากเป็นพิเศษ ได้แก่ วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่ท้องสนามหลวง โดยถือเอาวันนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการทวงคืนรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 เพราะเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวใน พ.ศ. 2540 ด้วย (ไทยรัฐ, 12 ตุลาคม 2552: 19) ต่อมาเป็นงานครบรอบ 2 เดือนในการถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงได้จัดชุมนุมในวันที่ 17 ตุลาคมขึ้นบริเวณสะพานชมัยมรุเชษฐ หน้าทำเนียบรัฐบาลท่ามกลางบรรยากาศที่รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลพยายามยืดเวลาและขัดขวางการถวายฎีกาจึงต้องการมาทวงถามความคืบหน้า (บ้านเมือง, 18 ตุลาคม 2552: 6) และยังมีกิจกรรมอื่นๆตลอดเดือนตุลาคม อาทิเช่น งานรำลึก 3 ปี นวมทอง ไพรวัลย์ แท็กซี่ที่ผูกคอตายประท้วงการทำรัฐประหาร มีการจัดพิธีรำลึกและทำบุญอุทิศส่วนกุศลบริเวณสะพานลอย ถนนวิภาวดีรังสิต เป็นต้น

จากนั้นในเดือนพฤศจิกายนมีมาตรการที่เข้มข้นขึ้น คือ ยกระดมการชุมนุมเป็นการชุมนุมกดดันที่มีการประกาศระดมคนเข้าร่วมชุมนุมจำนวน 1 ล้านคนโดยประกาศวันชุมนุมเป็นวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 โดยระหว่างนั้นมีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวใหญ่ที่โบสถ์ท่าเสา เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา แต่ช่วงเวลานั้นมีเหตุการณ์สำคัญที่รัฐบาลจัดขึ้น คือ การเตรียมงานครบรอบพระชนมายุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 82 พรรชนานปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงเลื่อนการชุมนุมใหญ่กดดันรัฐบาลออกไปอย่างไม่มีกำหนด จนถึงเดือนธันวาคม มีวันสำคัญคือวันที่ 10 ธันวาคม (มติชนสุดสัปดาห์, 11-17 ธันวาคม 2552: 10) จึง

ประกาศจัดการชุมนุมและรูปแบบการชุมนุมก็เป็นเพียงการชุมนุมตามปฏิทินและแสดงพลังเท่านั้น ไม่ใช่การชุมนุมเพื่อกดดันให้บรรลุดจุดมุ่งหมายแต่อย่างใด

เข้าสู่ปี พ.ศ. 2553 นปช.แดงทั้งแผ่นดินเริ่มเคลื่อนไหวในยุทธวิธีที่กำหนดไว้ตามสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยโดยยึดกุมแนวทางนโยบายเป็นหลัก ซึ่งเป็นจังหวะที่จะชี้ประเด็นสองมาตรฐานและเปิดโปงกลุ่มอภิสิทธิ์ชนให้ชัดขึ้น โดยมีกระแสข่าวเรื่องคำตัดสินของอธิบดีอัยการ เขต 3 ได้ตัดสินให้คดีบุกรุกป่าสงวน คือ เขายายเที่ยงของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ว่าไม่มีความผิด หลังจากที่ผู้ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานอัยการในเรื่องดังกล่าว แต่ในคดีลักษณะเดียวกัน ชาวบ้านธรรมดากลับมีความผิด นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงใช้ประเด็นนี้มาผลักดันการเคลื่อนไหว โดยประกาศให้มีการชุมนุมที่เขายายเที่ยง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาขึ้น ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2553 (ข่าวสด, 12 มกราคม 2553: 14) ต่อมาก็มีการเปิดโปงกรณีที่ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ มีส่วนเกี่ยวข้องในการบุกรุกพื้นที่ป่าที่เขาสอยดาว แล้วนำไปทำสนามกอล์ฟ ในวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2553 จึงประกาศให้มีการชุมนุมที่เขาสอยดาว (มติชน, 24 มกราคม 2553: 15) จากนั้นนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็เดินหน้าร้องเรียนกรณีที่มีเหตุให้สงสัยว่าองคมนตรีรุก ล้ำหรือครอบครองที่ดินโดยมิชอบ โดยยื่นหนังสือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องให้มีการตรวจสอบ บ้านพิจิตร กุลวนิช องคมนตรีในหมู่บ้านปฐุวิกรณ์ 2 ที่สงสัยว่ารุกล้ำบึงน้ำสาธารณะ (มติชน, 29 มกราคม 2553: 15)

หลังจากที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินนำการเคลื่อนไหวอย่างเข้มข้น คือ ทำให้ประเด็นสองมาตรฐานในสังคมไทยชัดขึ้นและมีการตั้งคำถามต่อการใช้ความเป็นอภิสิทธิ์ชนเข้าถือครองทรัพยากรของประเทศอย่างผิดกฎหมาย แต่ถูกตัดสินว่าไม่มีความผิดหรือถูกปล่อยปะละเลยกับบุคคลสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานองคมนตรีและองคมนตรีอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในสังคมไทย ซึ่งเมื่อเคลื่อนไหวลักษณะดังกล่าวไปถึงจุดหนึ่งกระแสข่าวการทำรัฐประหารก็เริ่มสูงขึ้นในช่วงปลายเดือนมกราคม นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงปรับการเคลื่อนไหวไปตามสถานการณ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยช่วงเวลานี้เป็นการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหาร ซึ่งจะเห็นได้ว่าระยะนี้ทุกครั้งที่มีการชุมนุม จะมีคำขวัญบนเวทีซึ่งเกิดจากการคิดผ่านที่ประชุมแกนนำ เพื่อให้ทิศทางในการปราศรัยและการทำความเข้าใจการเคลื่อนไหวระหว่างผู้ร่วมชุมนุมกับองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินไปในทิศทางเดียวกัน

“การกำหนดคำขวัญ มันทำให้เป็นการกำหนดทิศทางต่างๆ เป็นคำขวัญที่มีลักษณะบอกทิศทางและเข็มมุ่ง ว่าองค์กรคิดอย่างนี้เพราะฉะนั้นจะออกนอกแนวเป็นตรงข้ามเลยไม่ได้” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553)

การเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐประหารจัดขึ้นครั้งแรกในวันที่ 29 มกราคม ที่หน้า กองทัพบก (คม ชัด ลึก, 30 มกราคม 2553: 14) นั้นมีคำขวัญว่า "ผูกมิตรทหารกล้า ต่อต้านข้า อำมาตย์" ต่อมาเป็นวันที่ 2 กุมภาพันธ์เคลื่อนไหวไปที่หน้ากระทรวงกลาโหม (เดลินิวส์, 3 กุมภาพันธ์: 14) คำขวัญที่ใช้บนเวทียังเป็นเช่นเดียวกับครั้งแรก ครั้งที่ 3 ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ (ข่าวสด, 5 กุมภาพันธ์ 2553: 11) เป็นการแสดงพลังโดยประกาศให้มีการชุมนุมเคลื่อนไหวที่หน้ากรม ทหารทั่วประเทศ การเคลื่อนไหววันนี้ช่วยทำให้แกนนำมองเห็นศักยภาพของขบวนการในภาพรวม ได้ค่อนข้างชัดเจนว่าจังหวัดใด ภูมิภาคใด มีความเข้มแข็งและแกนนำย่อยตามต่างจังหวัดมีความ พร้อมมากน้อยเพียงไร มีภาพการรายงานสถานการณ์เข้ามายังส่วนกลางที่ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางสื่อสารภาพการเคลื่อนไหวออกสู่สาธารณชนผ่านการถ่ายทอดสดทางสถานีประชาชน (People Channel) ด้วย ต่อมาครั้งที่ 4 คือ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ เคลื่อนไหวแสดงพลังที่หน้า สำนักงานอัยการสูงสุด โดยใช้คำขวัญว่า "หยุดสองมาตรฐาน โคนอำมาตยาธิปไตย" ครั้งที่ 5 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พิมพ์ไทย, 11 กุมภาพันธ์ 2553: 5) ครั้งที่ 6 วันที่ 12 กุมภาพันธ์ ที่หน้าสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ปปช.) ครั้งที่ 7 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ หน้าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) (ข่าวสด, 16 กุมภาพันธ์ 2553: 10) คำขวัญที่ใช้ในวันนี้ คือ "หยุด 2 มาตรฐาน ต้านองค์กรเถื่อน" และครั้งที่ 8 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ ที่ หน้าธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่ที่ ถนนสีลม (ข่าวสด, 20 กุมภาพันธ์ 2553: 10-11) ใช้คำ ขวัญในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ คือ "ต้านทุนสมุนอำมาตย์ พิฆาตอภิสิทธิ์ชน" นอกจากนั้นในช่วงที่มี กระแสการข่าวลือเรื่องการทำรัฐประหารอย่างมาก ทางแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินยังได้เปิด โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินต้านรัฐประหารเพื่ออบรมมาตรการเตรียมรับมือกรณีการ เกิดรัฐประหารขึ้นอีกด้วย โดยจัดขึ้นทั้งหมด 2 ครั้งด้วยกัน

ต่อมาเมื่อถึงเหตุการณ์ที่ถูกมองว่ามีความสำคัญอีกวาระ คือ วันตัดสินคดียึด ทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งตรงกับวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 แต่กลับไม่มีความ เคลื่อนไหวใด ๆ จากนปช.แดงทั้งแผ่นดิน มีเพียงการเคลื่อนไหวจากกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มแดง สยาม พรรคเพื่อไทย เป็นต้น แม้อ่อนหน้านั้นรัฐบาลพยายามโหมกระแสความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น จากฝ่ายที่ไม่พอใจผลการตัดสินคดีไปต่าง ๆ นานา แต่ก็มิได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นแต่ประการใด ทำให้สังคมมองภาพขบวนการโดยรวมจากเหตุการณ์นี้ไปในแง่บวกมากขึ้น อย่างไรก็ตามในช่วงเวลานี้ เองที่ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศเคลื่อนไหวใหญ่ในลักษณะระดมผู้เข้าร่วมจำนวนมาก คือ หนึ่งล้านคนและเป็นการชุมนุมกดดันเพื่อให้บรรลुข้อเรียกร้องขององค์กร หลังจากที่ไม่สามารถ ชุมนุมในลักษณะที่กดดันตามที่ได้ประกาศไว้ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมาได้ โดย ตัดสินใจเลือกวันที่ 12 มีนาคมเป็นวันเคลื่อนไหวและวันที่ 14 มีนาคมเป็นวันชุมนุมใหญ่ การ

เคลื่อนไหวก่อนหน้าตั้งแต่เริ่มประกาศวันชุมนุมใหญ่จนถึงก่อนการชุมนุมใหญ่ จึงเป็นไปเพื่อเตรียมการในการชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่จะมาถึง ไม่ว่าจะเป็นการจัดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน การเดินสายปราศรัยตามจังหวัดต่างๆตามที่เครือข่ายพันธมิตรตามต่างจังหวัดร้องขอมา และการจัดเวทีปราศรัยตามต่างจังหวัดที่จัดขึ้นโดยส่วนกลางเองด้วย

3.15 สรุป

การเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 มีการเคลื่อนไหวก่อนหน้าเพื่อคัดค้านการทำรัฐประหาร เริ่มจากการต่อสู้เพื่อปกป้องประชาธิปไตยซึ่งผู้เข้าร่วมมีไม่มาก ออกมาต่อต้านการทำรัฐประหารนำโดยเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารหลังจากนั้นกลุ่มอื่นๆก็เริ่มปรากฏตัวขึ้นรวมทั้งกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งส่งผลในการปรับตัวของขบวนการว่าด้วยประเด็นการเคลื่อนไหวก่อนหน้าหรือไม่ร่วมกับนักการเมืองที่สังกัดพรรคของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรอดีตนายกรัฐมนตรีที่ถูกทำรัฐประหาร ต่อมาเมื่อมีกลุ่มนักการเมือง คือ อดีตสมาชิกพรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชนออกมาเคลื่อนไหวก่อนหน้า จึงมีข้อตกลงกันอันนำไปสู่การรวมตัวกับกลุ่มต่างๆกลายเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) และเปลี่ยนชื่อเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเวลาต่อมา และการปรากฏตัวผู้ร่วมชุมนุมจำนวนมากนั้นปรากฏออกมาชัดเจนขึ้นจากการเคลื่อนไหวก่อนหน้าของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งสามารถปฏิบัติการทางการเมืองใดๆก็ได้ซึ่งบางเรื่องผิดกฎหมาย อาทิเช่น การยึดสถานีโทรทัศน์ การยึดทำเนียบรัฐบาล เป็นต้น แต่กลไกอำนาจรัฐที่มีอยู่ไม่สามารถเข้าจัดการได้ เช่น ตำรวจ ทหาร อีกทั้งกลไกอำนาจรัฐอื่นๆ คือ องค์กรอิสระ ตุลาการ และกองทัพยังมีท่าทีสนับสนุน จึงออกมาร่วมเคลื่อนไหวก่อนหน้าจากเวทีความจริงวันนี้สัญญาและรู้จักกันอีกชื่อหนึ่ง ในนาม "คนเสื้อแดง"

ต่อมาเมื่อรัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะขึ้นมาเป็นผลจากการเคลื่อนไหวก่อนหน้าของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การเคลื่อนไหวก่อนหน้าของขบวนการต่อต้านรัฐบาลในนามคนเสื้อแดงก็เข้มข้นขึ้น มีปรากฏการขับไล่รัฐบาลเกิดขึ้นทั่วไป โดยการปาไข่ การระดมผู้คนผ่านวิทยุชุมนุม เป็นต้น นปช. จึงได้ประกาศชุมนุมใหญ่ขับไล่ระบอบอำมาตยาธิปไตยและรัฐบาลขึ้น แต่ถูกฝ่ายรัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามจนต้องประกาศยุติการชุมนุมเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 แต่หลังจากนั้นขบวนการก็สามารถกลับมาเคลื่อนไหวก่อนหน้าได้อย่างรวดเร็ว แต่ฝ่ายองค์กรนำคือนปช.กลับประสบปัญหาข้อจำกัดด้านลักษณะองค์กรนำที่เป็นเครือข่ายหลวมๆ มีแกนนำคือด้านนักการเมืองกลุ่ม "สามเกลอ" ที่มีบทบาทหลัก ปรากฏชัดในเหตุการณ์ความขัดแย้ง

จากการประกาศถวายฎีกา โดยด้านหนึ่งมีแกนนำแยกตัวไปตั้งองค์กรใหม่ คือ “แดงสยาม” นำโดย สุรชัย ด้านวัฒนาอนุสรณ์ อีกด้านหนึ่งทำให้แกนนำส่วนที่เหลือทบทวนบทเรียนการเคลื่อนไหวจึงปรับตัวเป็นองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

องค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้มีการกำหนดแนวทางนโยบายขององค์กร และ ข้อตกลงว่าด้วยการนำรวมหมู่ภายในหมู่แกนนำ อีกทั้งยังมีการเผยแพร่แนวทางนโยบายสู่ สาธารณะ การจัดทำโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อ สร้างผู้ปฏิบัติงานและขยายแนวร่วม การชุมนุมเคลื่อนไหวต่างๆ ก็ดำเนินควบคู่ไป โดยกำหนดผ่าน การยึดแนวทางนโยบาย ซึ่งเมื่อเกิดนปช.แดงทั้งแผ่นดินขึ้นนับแต่วันที่ มีแนวทางนโยบายประกาศสู่ สาธารณะในวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 จนมาถึงการประกาศการชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 8 เดือน ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินสามารถจัด โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินทั้งหมด 23 ครั้ง ประกอบด้วยโรงเรียนที่จัดขึ้นสองวัน 8 ครั้งและโรงเรียนวันเดียว 15 ครั้ง มีผู้ปฏิบัติงานซึ่งแกนนำพยายามถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติงานและ ความเป็นผู้นำให้เข้าอบรมประมาณทั้งสิ้นกว่า 20,000 คน มีการจัดชุมนุมประจำเดือนทุกเดือน ยกเว้นเดือนสิงหาคมเนื่องจากทางรัฐบาลออกกฎหมายควบคุมการชุมนุมมาบังคับ และการชุมนุม ย่อยตามสถานการณ์พิเศษโดยองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินอีกอย่างน้อย 10 ครั้งขึ้นไป และมีการ จัดหลักสูตรอบรมพิเศษเพื่อเป็นข้อปฏิบัติร่วมกันกรณีเกิดการรัฐประหารขึ้นจำนวน 2 ครั้ง ซึ่งเมื่อ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้เคลื่อนไหวและพัฒนาองค์กรดังได้กล่าวแล้ว ต่อมาได้ประกาศชุมนุมใหญ่ ขึ้น อันนำไปสู่การจัดชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2553 ซึ่งจะได้นำเสนอในบทที่ 4 ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การประชุมใหญ่ที่นำโดยแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

แดงทั้งแผ่นดิน : เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 จนถึงวันที่ 19 พฤษภาคม

พ.ศ. 2553

4.1 บทนำ

ในตอนนี้จะพิจารณาการประชุมใหญ่ภายใต้การนำของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน หรือ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ที่เริ่มตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึงการประกาศยุติการประชุมในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 เพื่อทำความเข้าใจลักษณะรูปแบบองค์กรของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน อันเกิดจากการก่อตัวและพัฒนาดังได้กล่าวไปแล้วในบทก่อน โดยบทนี้จะศึกษาผ่านปฏิบัติการทางการเมือง คือ การประชุมใหญ่ ผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแกนนำ ผู้เข้าร่วม พันธมิตรหรือผู้สนับสนุน ฝ่ายต่อต้านและรัฐบาล โดยจะแบ่งการอธิบายเนื้อหาเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรก อธิบายปรากฏการณ์ตามลำดับเวลาที่ นปช.แดงทั้งแผ่นดินเคลื่อนไหว และมีปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายต่างๆ โดยแบ่งเป็นช่วงๆ ยึดตาม "ระยะพัก ระยะต่อสู้" เป็นหลัก แต่ก็จะมีส่วนของเหตุการณ์เฉพาะที่สำคัญ อาทิเช่น ช่วงการเตรียมการประชุม การเจรจา คือ วันที่ 28-29 มีนาคม วันที่ 10 เมษายน ช่วงที่มีเหตุการณ์ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในวันที่ 29 เมษายน และช่วงที่แกนนำพยายามหาข้อสรุปเพื่อยุติการประชุม จนเข้าสู่ช่วงสุดท้ายที่รัฐบาลตัดสินใจใช้กำลังเข้าสลายการประชุม ซึ่งมีเงื่อนไขเฉพาะนอกเหนือจากการจำแนกช่วงเวลาตามลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย ส่วนต่อมา จะเป็นการสรุป

4.2 การเตรียมการก่อนการประชุมใหญ่

ก่อนที่จะมีการประกาศชุมนุมใหญ่ เมื่อการเคลื่อนไหวของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินถึงจุดที่แกนนำพบว่า มีข้อจำกัดในการแบ่งงานกันทำ ที่เดิมมีเพียงตำแหน่งประธาน โฆษก และที่ปรึกษา โดยแกนนำส่วนที่เหลือดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการ จึงได้มีการแบ่งหน้าที่ให้เฉพาะเจาะจงลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจตามสถานการณ์มากขึ้น (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553) โดยแบ่งเป็นฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายต่างประเทศ ฝ่ายสร้างแนวร่วม ฝ่ายสันติวิธี ฝ่ายรักษาปลอดภัย และฝ่ายมวลชน เป็นต้น ซึ่งฝ่ายมวลชนแบ่งเป็น 6 พื้นที่รับผิดชอบและแต่งตั้งแกนนำส่วนกลาง เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับแกนนำส่วนภูมิภาค ตามสภาพการทำงานในพื้นที่ที่เป็นจริง มีหน้าที่รับฟังปัญหาและช่วยด้านการบริหารจัดการต่างๆ โดยเขตกรุงเทพและปริมณฑล มีแกนนำ คือ เหวง โตจิราการ ก่อแก้ว พิกุลทอง วรวิทย์ วิชัยดิษฐ์ ภาคอีสานมีแกนนำ คือ นิสิต สินธุไพร สุภรณ์ อุตถาวงศ์ ขวัญชัย สารระคำ ภาคเหนือมีแกนนำ คือ

ไวพจน์ อภรณ์รัตน์ ประแสง มงคลศิริ นาวิณ บุญเศรษฐ์ ภาคกลางมีแกนนำ คือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง พายัพ ปั่นเกตุ วรชัย เหมะ รัชชี เสรีชัย สมหวัง อักษราศรี ภาคใต้มีแกนนำ คือ วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย จรัล ดิษฐาอภิชัย (นิสิต สินธุไพร, **สัมภาษณ์**, 25 มีนาคม 2553) และตำแหน่งโฆษกต่อมาได้เปลี่ยนเป็นตำแหน่งเลขาธิการ โดยมี ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ รับหน้าที่นี้

การประชุมเคลื่อนไหวกวใหญ่ในครั้งนี้แกนนำกล่าวให้เหตุผลในเรื่องที่มาของการประกาศระดมผู้เข้าร่วมชุมนุมจำนวนหนึ่งล้านคนว่า

“คือหนึ่งล้านคนเนี่ยนะ เริ่มต้นจากสมาชิกพรรคไทยรักไทยที่ตัวเลขมากที่สุด 19 ล้านเสียงเริ่มต้น มาตัวเลขที่สองคนที่โหวตNoร่างรัฐธรรมนูญ 50 ที่สิบล้านคน แล้วค่อยมาอีกตัวเลขที่น้อยลงก็ได้คือปฏิภาหาล้าน อย่างต่ำ10% ก็ห้าแสน คิดว่าเป็นไปได้ไหม? ถ้าห้าแสนก็หนึ่งล้านบวกขึ้นต้องบวกขึ้น20%ของห้าล้านก็หนึ่งล้าน” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

ส่วนความเหมาะสมและความจำเป็นที่ต้องเลือกช่วงเวลาของการชุมนุมเป็นช่วงเวลานี้ ธิดา ถาวรเศรษฐ์ กล่าวว่า

“การต่อสู้เป็นภาวีสัย ก็มีคนตั้งคำถามว่าทำไมไม่อยู่ไปนานๆ ถ้าถามอาจารย์ส่วนตัวนี้ อาจารย์ไม่เคียดร้อนอะไร อาจารย์ก็อยากทำโรงเรียนไปเรื่อยๆ จนกระทั่งคนมันเก่ง แต่ในความจริงมันไม่ได้ มันก็เหมือนคนมีค่ายมวด นักมวยมันก็ต้องขึ้นเวที คุณไม่ชกบ้างหรือ แล้วคุณจะไปบอกข้อมไปเรื่อยๆมันเป็นไปได้ยังไง แล้วอีกอย่างสามปีนี่ยึดเยื้อนะ ไม่เคยมีการต่อสู้อะไรยึดเยื้ออย่างนี้ มันก็ต้องมีการต่อสู้เป็นยกๆ เพราะฉะนั้นมันเป็นภาวีสัยที่จำต้องเป็น” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

“เราจะต้องเคลื่อนขบวนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน แล้วดูค่าขวัญ “ยุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชน” พรรครัฐบาลอำมาตย์เพราะมีรัฐบาลอำมาตย์จึงเป็นเป้าหมาย แล้วยุบสภาตั้งมาก่อนตั้งนานนี่คือเป้าหมายเฉพาะหน้าเขียนมาตั้งนาน แปลว่าอะไรเดือนพฤศจิกายนเราก็ต้องโค่นรัฐบาลอำมาตย์ แต่ที่นี้บางคนบอกว่าใกล้กันว เดียวน่าจะรอให้หลังปีใหม่ พอปีใหม่บอกหลังตรุษจีน พอเลยตรุษจีนคราวนี้คุณไม่มีข้อแก้ตัวแล้ว มวลชนบอกอย่าเลื่อนนะ เป็นการสำแดงกำลังให้กลุ่มอำมาตย์รู้ว่าประชาชนคิดยังไง แพ้ก็ไม่มีไร อย่างมากก็จับพวกเราเข้าคุก แต่เราอย่าทำให้มันผิด (กฎหมาย-ผู้วิจัย) ก็แล้วกัน ประชาชนต้องสำแดงกำลังไปเรื่อยๆ” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 8 มีนาคม 2553)

ด้านการเตรียมความพร้อมการประชุม จรัล ดิษฐาอภิชัย กล่าวว่า

“การเตรียมแล้วก็วางแผนครั้งนี้ผ่านการขบคิดแล้วก็วางแผนเกือบทุกประเด็นแทบไม่มีประเด็นไรเหลือแล้ว แต่มีประเด็นเดียวเท่านั้นแหละที่ยังคิดกันไม่ออกว่าจะเอาชนะยังไง ซึ่งเป็นประเด็นสุดท้าย จึงยังเป็นปัญหาสำคัญที่ยังคิดไม่ออกว่าจะชนะยังไง” (จรัล ดิษฐาอภิชัย, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2553) และการประเมินคาตการณ์ของแกนนำส่วนหนึ่งมีความรู้สึกไปในทิศทางที่การชุมนุมครั้งนี้ว่า ไม่น่าจะใช้เวลาเกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ (ประชาไท, 10 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

ด้านการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์อันไม่พึงประสงค์ที่อาจเป็นการก่อวินาศกรรม การชุมนุม มีแนวร่วมที่ใกล้ชิดกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินช่วยทำหน้าที่ โดยมีการเปิดตัวศูนย์ข่าวสื่อประชาธิปไตย หรือ DNN โดยมี สมยศ พฤตเกษมสุข บรรณารักษ์ นิตยสารวอยซ์ ออฟ ทักษิณ และอดีตแกนนำนปช.รุ่น 2 เป็นประธาน เพื่อใช้เป็นศูนย์รับแจ้งเหตุ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรวมทั้งประสานงานในการชุมนุมใหญ่ที่นำโดยนปช.แดงทั้งแผ่นดินและทางศูนย์แถลงว่าเป็นการเตรียมการระหว่างการชุมนุมวันที่ 12-21 มีนาคม พ.ศ. 2553 (ประชาไท, 10 มีนาคม 2553: ออนไลน์) ซึ่งศูนย์ดังกล่าวมีความใกล้ชิดกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างมาก อันสะท้อนว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้มีเจตนาที่จะให้มีการชุมนุมยืดเยื้อตั้งแต่ต้น สอดคล้องการให้สัมภาษณ์ถึงการเตรียมการชุมนุมในส่วนต่างๆของแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินหลายคนในช่วงเวลานี้ แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าการชุมนุมในครั้งนี้มีมาตรการเตรียมการเคลื่อนไหวไว้ระดับหนึ่ง อันเนื่องมาจากเรียนบทเรียนความผิดพลาดจากการชุมนุมเดือนเมษายน พ.ศ.2552

สำหรับการเตรียมการชุมนุมในพื้นที่ต่างจังหวัดมีการระดมทุนภายในกลุ่ม เพื่อหาเงินเป็นกองทุนมาช่วยการเคลื่อนไหว แต่ละกลุ่มก็จะมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป อาทิเช่น การจัดโต๊ะจีนระดมทุน ได้แก่ จังหวัดกระบี่ (มติชน, 8 มีนาคม 2553: 15) จังหวัดพะเยา เป็นต้น การจัดผ้าป่าระดมทุน ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ (มติชน, 9 มีนาคม 2553: 9) จังหวัดลำปาง (innnews, 7 มีนาคม 2553: ออนไลน์) จังหวัดน่าน (ผู้จัดการ, 11 มีนาคม 2553: ออนไลน์) จังหวัดนครพนม (innnews, 8 มีนาคม 2553: ออนไลน์) เป็นต้น การรับบริจาค ได้แก่ จังหวัดสงขลา (มติชน, 8 มีนาคม 2553: 15) เป็นต้น

เมื่อถึงช่วงเวลาก่อนการชุมนุมเคลื่อนไหวจะเริ่มขึ้น มีการสร้างภาพการเคลื่อนไหวครั้งนี้ในด้านที่เป็นผลเสียต่อขบวนการจากสื่อในเครือข่ายผู้จัดการและฝ่ายรัฐบาล อาทิเช่น การกล่าวว่ามี การเตรียมสื่อแดงที่เคลื่อนไหวได้ดินเพื่อก่อการร้าย เป็นต้น อีกทั้งยังใช้วิธีการพยายามสกัดกัน คือ รัฐบาลมีความพยายามสกัดไม่ให้รถโดยสารบริการนำผู้ชุมนุมเข้ามาชุมนุม แต่นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้พยายามแก้ข้อกล่าวหาโดยเน้นย้ำแนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้ง

แผ่นดินโดยเฉพาะเรื่องสันติวิธี และพลิกแพลงสถานการณ์โดยประกาศว่าผู้เข้าร่วมชุมนุมจะเดินทางมาโดยรถส่วนตัวแทน ต่อมารัฐบาลจึงแถลงสั่งห้ามรถอู่แท็กซี่เข้ามาวิ่งบนถนนหลวงและจะเตรียมรถยกมาบริการรถส่วนตัวของผู้ชุมนุมกรณีจุดขัดขวางการจราจร รวมทั้งมีการตั้งด่านสกัดตลอดเส้นทางที่ผู้ชุมนุมจะเคลื่อนขบวนเข้ามาชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วย

4.3 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 - วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2553

เมื่อเข้าสู่ช่วงการชุมนุมเคลื่อนไหวยุใหญ่ การเคลื่อนไหวอย่างไม่เป็นทางการเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมชุมนุมผ่านการเรียกขวัญกำลังใจด้วยการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์ โดยใช้พื้นที่ภายในกรุงเทพมหานครรวมตัวกันทั้งหมด 6 จุด ได้แก่ 1.วงเวียนหลักสี่ 2.อนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช วงเวียนใหญ่ 3.สนามกีฬาไทย-ญี่ปุ่น ดินแดง 4.สวนลุมพินี 5.แยกบางนา 6.ทุ่งสองห้อง (คม ชัด ลึก, 12 มีนาคม 2553: 3) ส่วนแกนนำ คือ ญัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมข่าวสารและรายงานสถานการณ์อยู่ที่โทรทัศน์สถานีประชาชน (People Channel) จากการคาดการณ์ของตำรวจนครบาลว่ามีผู้ที่เข้าร่วมการเคลื่อนไหวร่วมกับปช.แดงทั้งแผ่นดินในวันนี้มีประมาณ 6,500 คน (ประชาไท, 12 มีนาคม 2553: ออนไลน์) ซึ่งจากการสังเกตและสอบถามผู้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง

ส่วนอีกด้านหนึ่งของการเคลื่อนไหวในวันที่ 12 มีนาคม รูปแบบการระดมผู้คนและลักษณะการเดินทางของผู้ร่วมชุมนุมจากต่างจังหวัดก่อนที่จะถึงกำหนดการชุมนุมใหญ่อย่างเป็นทางการที่ได้ประกาศไว้ คือ วันที่ 14 โดยให้เริ่มออกเดินทางในวันนี้ จรัล ดิษฐาอภิชัย อธิบายว่า

“ยุทธศาสตร์วันที่ 12 คือ ทำให้เกิดแรงสะท้อนเหมือนกับแผ่นดินไหว มากันทุกทิศทุกทาง เราจะรวมเป็นจุดๆ เพราะเราคาดว่าเราอาจถูกสกัด และเราต้องการให้เกิดภาพการไหลมาทุกสาย มากันทุกทิศทุกทาง” (จรัล ดิษฐาอภิชัย, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2553)

“วันที่ 12-13 การเคลื่อนเข้ามามันเป็นยุทธวิธีนะ เป็นเรื่องยุทธวิธีมันไม่ใช่เรื่องการเดินทาง เราจึงบอกแกนนำต่างๆ Concept คือการเคลื่อนกำลังพลเป็นยุทธวิธี เป็นรูปแบบการต่อสู้หนึ่ง ไม่ใช่การนำคนมา ไม่ใช่การเดินทางเข้ากรุงเทพเหมือนเมื่อก่อน คอยดูซิวันที่ 13 รถปิดัฒติตรงคือมากันแบบ คือลาวาสีแดง มาเหมือนกับแม่น้ำ เหมือนสายน้ำ เหมือนรถม้าศึก” (จรัล ดิษฐาอภิชัย, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2553)

ปรากฏออกมาในวันเคลื่อนไหวมืดตัวอย่างรายงานจากสื่อมวลชนเกี่ยวกับการเตรียมตัวเดินทางเข้ามาชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (คม ชัด ลึก, 12 มีนาคม 2553: 15)

โดยผู้ชุมนุมได้เตรียมการตามลักษณะการเตรียมการที่แกนนำส่วนกลางได้ประเมินและชี้แจงไว้ ก่อนหน้านี้แล้ว ว่าผู้ชุมนุมมีการเตรียมการพร้อมสำหรับ 1 สัปดาห์ (ประชาไท, 10 มีนาคม 2553: ออนไลน์) และมีการให้ภาพการเคลื่อนไหวขบวนตามที่จรัลกล่าวไว้ จากภาคอีสานโดยแกนนำกลุ่มเสื้อแดง 19 จังหวัดภาคอีสานว่า มีวิธีการแบ่งสายการเดินทางออกเป็น 4 สายเป็นขบวนคาราวาน ตามเส้นทางการเดินทางเข้ามาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดที่อยู่ไกลก็จะออกเดินทางมาก่อนเพื่อมารวมกับจังหวัดต่อๆมา ซึ่งรอสมทบเพื่อเตรียมออกเดินทางไปกับขบวน เมื่อพบกันแล้วจึงร่วมเดินทางออกไปพร้อมกันเป็นเส้นทางเดียวกันและจากทั้ง 4 สายก็จะมารวมเป็นจุดเดียวที่ตำบลหนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาพักค้างคืนหนึ่งคืน แล้วเดินทางเข้ากรุงเทพมหานครพร้อมกัน ส่วนภาคอื่นๆก็มีลักษณะเดียวกัน โดยรถยนต์ที่บรรทุกผู้ร่วมชุมนุมมานั้นได้มีการติดธง และมีรถเครื่องเสียงเป็นรถนำขบวนของแต่ละจังหวัดด้วย นอกจากนี้ยังมีการเตรียมรถเสียง รถอะไหล่ และรถพยาบาลคอยอำนวยความสะดวกระหว่างเคลื่อนกำลังด้วย (คุณไอ้(นามแฝง), **สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์**, 20 กรกฎาคม 2553)

การเคลื่อนไหวในรูปแบบตามที่แกนนำส่วนกลางได้ประสานไปยังแกนนำส่วนภูมิภาค เพื่อต้องการให้เคลื่อนพลเหมือนกองทัพแล้วจำนวนรถที่มากจะทำให้การจราจรกรุงเทพมหานครเป็นอัมพาตเพื่อแสดงพลัง ซึ่งในความเป็นจริงก็ประสบปัญหาในทางปฏิบัติจริงด้วย กล่าวคือ ผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการเคลื่อนไหวในลักษณะนี้ว่าเป็นยุทธวิธี จึงมีการแตกขบวน มีการล่วงหน้าไปก่อนเพื่อต้องการไปให้ถึงที่หมายโดยเร็ว การไปทางลัดโดยให้เหตุผลว่าจะถูกเจ้าหน้าที่รัฐสกัด เป็นต้น เนื่องจากจำนวนคนมีมากและหลากหลาย ซึ่งบางจังหวัดผู้ที่ต้องการไปร่วมชุมนุมมีจำนวนมากแต่จำนวนยานพาหนะไม่พอเพียง หลังจากนั้นแกนนำจังหวัดบางจังหวัดจึงหาทางแก้ไขปัญหานี้โดยจัดหาสถานที่ให้มีการชุมนุมภายในจังหวัด โดยมีจอโปรเจ็คเตอร์ขนาดใหญ่ฉายภาพเวทีปราศรัยจากส่วนกลาง เพื่อให้ผู้ชุมนุมมีพื้นที่ในการแสดงออกทดแทนที่แกนนำไม่สามารถนำมาเข้าร่วมชุมนุมในกรุงเทพมหานครได้ทั้งหมด (คุณไอ้(นามแฝง), **สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์**, 20 กรกฎาคม 2553) โดยจังหวัดที่นำร่องปรากฏการณ์นี้อยู่ที่ภาคอีสาน คือ จังหวัดขอนแก่น (ไทยรัฐ, 15 มีนาคม 2553: 19) เมื่อมีปรากฏการณ์ชุมนุมในตัวจังหวัดนำร่องจากจังหวัดหนึ่งส่งผลให้จังหวัดอื่นๆนำไปดำเนินการในลักษณะเดียวกันอีกหลายจังหวัด ซึ่งผู้ชุมนุมเหล่านี้เองที่คอยสับเปลี่ยนกำลังพลเข้ามาร่วมชุมนุมในกรุงเทพมหานครเมื่อพบข.แดงทั้งแผ่นดินประกาศชุมนุมยึดเยื้อในช่วงเวลาหลังจากนี้

ส่วนสถานที่ชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้มีการลงมือจัดเตรียมพื้นที่ชุมนุมในวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2553 โดยใช้บริเวณเชิงสะพานผ่านฟ้าเป็นที่ตั้งเวทีใหญ่ แล้วขยายพื้นที่โดยรอบ คือ ถนนราชดำเนินตั้งแต่ลานพระบรมรูปทรงม้าจนถึงสนามหลวง มีการตั้งเต็นท์รอบ

บริเวณพื้นที่การชุมนุมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมจากจังหวัดต่างๆ ใช้เป็นที่พักอาศัย มีการจัดแบ่งโซนเป็นภาคเพื่อสะดวกที่แกนนำส่วนภูมิภาคและหน่วยรักษาความปลอดภัยจะดูแลได้ มีการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบทั้งด้านอาหาร ยารักษาโรค และอื่นๆ โดยแกนนำส่วนภูมิภาคเป็นผู้ดูแลตามโซนที่ตนรับผิดชอบ เมื่อประสบปัญหาที่ติดต่อผ่านแกนนำส่วนกลางที่รับผิดชอบภาคของตน

เมื่อถึงวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2553 ผู้เข้าร่วมการชุมนุมทั่วทุกภาคของประเทศไทยทยอยเดินทางมาถึงพื้นที่ชุมนุมทั้งทางบกและทางเรือ แล้วเข้าพักอาศัยตามเต็นท์ต่างๆที่มีการจัดเตรียมไว้จนเต็มพื้นที่ มีการคาดการณ์จากแกนนำว่าผู้เข้าร่วมการชุมนุมในวันนี้มีจำนวนประมาณ 300,000 คน โดยผู้เข้าร่วมชุมนุมในครั้งนี้นำกำลังหลักอยู่ที่ภาคอีสาน ต่อมาในเวลาเที่ยงตรง วีระ มุสิกพงศ์ ประธานนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศขอเรียกร้องอย่างเป็นทางการในการชุมนุมครั้งนี้ว่า ขอให้นายกรัฐมนตรียุบสภาภายใน 24 ชั่วโมง (ไทยรัฐ, 15 มีนาคม 2553: 12) ส่วนการเคลื่อนไหวอีกด้านหนึ่ง นั่นคือ แนวร่วมของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินประกอบด้วยกลุ่มคนจากเครือข่ายเดือนตุลา สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย สมัชชาสังคมนักข่าว และเครือข่ายศิลปินเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งรวมตัวกันประมาณ 60 คนภายใต้ชื่อ “กลุ่มคนกรุงเทพฯ รักประชาธิปไตย” ได้เคลื่อนไหวไปรณรงค์ตามย่านธุรกิจสำคัญ ๆ ในกรุงเทพมหานครโดยแจกแกลงการณ์ และเชิญชวนชาวกรุงเทพมหานครให้ต้อนรับคนเสื้อแดงที่มาจากต่างจังหวัดด้วย (ประชาไท, 14 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

ทางฝ่ายรัฐบาล อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงการชุมนุมว่าในภาพรวมเป็นไปด้วยดี และได้ประสานให้ทหารทยอยออกไปจากบริเวณที่ชุมนุมแล้วให้ตำรวจเข้ามาแทนโดยมีการผ่อนปรนเข้าหากัน และได้มอบหมายให้ กอปรศักดิ์ สภาวสุ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ประสานกับ เหวง ไตจิราการ แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินเพราะเกรงว่าจะมีการก่อเหตุรุนแรง (ไทยรัฐ, 15 มีนาคม 2553: 14) ซึ่งเป็นการแสดงท่าทีที่ตอกย้ำถึงความกังวลซึ่งทำให้ตีความไปได้ว่าการชุมนุมครั้งนี้อาจนำไปสู่การเกิดความรุนแรง อีกทั้งรัฐบาลก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรก่อนหน้านี้จะมีการชุมนุมและเตรียมความพร้อมในการจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมหากเกิดความรุนแรง คือ การตั้งศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส) ที่มีอำนาจสั่งการจัดการการชุมนุม โดยทางศูนย์ได้จัดทำเว็บไซต์¹ เพื่อชี้แจงความคืบหน้าในการทำงานของรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดการควบคุมการชุมนุมและการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส.) โดยมี สุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง ดำรงตำแหน่งประธาน และ พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด ดำรง

¹ <http://www.capothai.org/>

ตำแหน่งโฆษก ส่วนทำที่ของรัฐบาลต่อข้อเรียกร้องของนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่ต้องการให้รัฐบาลยุบสภานั้น ยังไม่มีการแสดงท่าทีใดๆที่ชัดเจน

ช่วงเย็นทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงได้จัดโต๊ะแถลงข่าวว่าจะมีการเคลื่อนไหวกดดันในวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามที่ วีระ มุสิกพงศ์ ประธานนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้เคยแถลงไว้ก่อนที่จะมีการชุมนุมว่า หากรัฐบาลไม่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องก็จะยกระดับการชุมนุมให้เข้มข้นขึ้น โดยในวันที่ 15 มีนาคมจะเคลื่อนขบวนเต็มพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยสันติ ปราศจากอาวุธ เป็นการเคลื่อนขบวนที่มากที่สุดในประวัติศาสตร์ภายใต้ชื่อ “เคลื่อนขบวนไพร่ ไล่วรัฐบาลอำมาตย์” ซึ่งสถานที่ที่จะเดินทางไปเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาล คือ กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ซึ่งนายกรัฐมนตรีย้ายจากทำเนียบรัฐบาลมาปฏิบัติหน้าที่และใช้เป็นที่พักอาศัยด้วย (ไทยรัฐ, 15 มีนาคม 2553: 19) โดยจะเคลื่อนขบวนออกไปแล้วกลับมาจุดเดิม คือ ที่เชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ไม่มีการค้างคืน

ต่อมาในช่วงค่ำ พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้ต่อสายโฟนอินเข้ามาพูดคุยกับผู้ชุมนุม โดยชื่นชมผู้ชุมนุมว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ที่จะนำพาประเทศเข้าสู่ประชาธิปไตยที่แท้จริง ต่อมาได้พูดผ่านไปถึงทหารตำรวจว่าบุตรและภรรยาส่วนใหญ่ที่อยู่ในที่ชุมนุมอย่าเชื่อฟังคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ได้อำนาจมาโดยมิชอบ อย่าฆ่าประชาชน การฆ่าประชาชนมือเปล่าจะเป็นตราบาปไปตลอดชีวิต ต่อมาได้วิพากษ์วิจารณ์ระบอบอำมาตยาธิปไตยที่ทำลายประชาธิปไตย ความยุติธรรม และความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยอธิบายว่าตนเข้าร่วมต่อสู้กับคนเสื้อแดง เป็นสัญลักษณ์ผู้นำที่มาจากทางเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกอำมาตย์ก่อกวนแก่ง ถ้ากระทำกับตนได้ประชาชนตัวเล็กตัวน้อยก็ถูกอำมาตย์กระทำได้เช่นเดียวกัน และได้แสดงวิสัยทัศน์ในการบริหารประเทศ เช่น น้ำท่วมกรุงเทพมหานคร การศึกษา ฯลฯ แล้วได้เรียกร้องให้ประชาชนร่วมกันต่อสู้ให้ได้รับชัยชนะ ส่วนชาวต่างจังหวัดที่เดินทางมาร่วมชุมนุมไม่ได้มีการแนะนำให้ไปรวมตัวกันที่ศาลากลางจังหวัดเช่นเดียวกับจังหวัดขอนแก่นขณะนี้ เป็นการแสดงจุดยืนไม่ให้รัฐบาลรังแกหรือใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุมที่กรุงเทพมหานคร ส่วนประชาชนที่ต้องการประชาธิปไตยและความเจริญของประเทศให้มาร่วมต่อสู้กับคนเสื้อแดง ถ้าไม่ใส่เสื้อสีแดงก็เพียงแสดงสัญลักษณ์สีแดงเป็นการสนับสนุนการต่อสู้ได้ (ไทยรัฐ, 15 มีนาคม 2553: 19)

ในวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2553 การเคลื่อนพลไปกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ วิธีการเคลื่อนขบวน คือ ใช้รถจักรยานยนต์และรถยนต์เป็นยานพาหนะในการเคลื่อนขบวน เนื่องจากเป็นการเดินทางในระยะไกลและการเคลื่อนไหวในครั้งนี้มีจุดแข็ง คือ ผู้ร่วมชุมนุมจากจังหวัดต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางมาร่วมชุมนุมในกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากรัฐบาลพยายามสกัดกั้นยานพาหนะอื่นๆ อาทิเช่น รถบัส เป็นต้น อีกทั้งผู้เข้าร่วมชุมนุม ส่วนหนึ่งที่มีจำนวนมากพอสมควรก็คือผู้ประกอบอาชีพขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งทำหน้าที่รักษาพื้นที่การชุมนุมบริเวณเวทีใหญ่ที่สะพานผ่านฟ้าไว้ด้วย ซึ่งการเคลื่อนพลในครั้งนี้สร้างความประหลาดใจให้แก่ขบวนการและรัฐบาลเป็นอย่างยิ่งรวมทั้งแกนนำเองด้วย เป็นปรากฏการณ์ที่เกินความคาดหมายเพราะการเคลื่อนขบวนไปยังกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะให้การต้อนรับการเคลื่อนไหวของขบวนคนเสื้อแดงตลอดเส้นทางอย่างมากมายเช่นนี้ (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 29 กรกฎาคม 2553) อันเป็นผลนำไปสู่การหารือขยายระยะเวลาในการชุมนุมที่เดิม คาดการณ์ไว้ว่าจะชุมนุมไม่เกินหนึ่งสัปดาห์ อีกทั้งก่อนหน้านี้ยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจนว่าจะดำเนินการเคลื่อนไหวต่อไปอย่างไรให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามข้อเรียกร้องเพราะทุกคนเรียนบทเรียนจากเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ว่า การที่มีผู้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองที่มีปริมาณมากไม่ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือการบรรลุจุดมุ่งหมายตามข้อเรียกร้องแต่ประการใด ถ้าไม่มีแนวร่วมจากชนชั้นกลางที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครอย่างเพียงพอ (จรัล ดิษฐาอภิชัย, **สัมภาษณ์**, 2 มีนาคม 2553)

สำหรับการเคลื่อนพลไปที่กรมทหารราบที่ 11 เพื่อกดดันให้นายกรัฐมนตรียุบสภาที่นำโดย ๓ รัฐสภา ไสยเกื้อ รักษาพระองค์ ทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเคลื่อนไหว คือ การสละเลือดในเวลาต่อมา โดย ๓ รัฐสภาเป็นผู้เสนอเพื่อขอความเห็นชอบจากแกนนำและประกาศการเคลื่อนไหว โดยนัยยะของการสละเลือดที่ประกาศต่อสาธารณชน คือ "นี่คือการประกาศมาตรการต่อสู้โดยสันติวิธีของคนเสื้อแดง เราไม่ต้องการสูญเสียชีวิตเลือดเนื้อ ไม่ต้องการสูญเสียชีวิต ไม่ต้องการการปะทะกระทบกระทั่งรุนแรงกับใคร หากบ้านเมืองนี้มีโอกาสอยู่ภายใต้ประชาธิปไตยเลือดทุกหยดที่ไหลก็ขอให้ไหลไปไหนก็ได้ที่ไม่มีเส้นเช่นคนเสื้อแดงวันนี้ เมื่อไม่มีเส้นก็ต้องหลั่งเลือดออกมาทาแผ่นดินเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย" (ประชาไท, 15 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

จากนั้นจึงมีการดำเนินการขอรับบริจาคเลือดคนละหนึ่งซีซีจากทั้งแกนนำและผู้ร่วมชุมนุม แล้วนำไปเทหลังยังสถานที่สำคัญ ได้แก่ ทำเนียบรัฐบาล พรรคประชาธิปัตย์ และบ้านนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการต่อสู้ โดยก่อนหน้านี้จะมีการหลั่งเลือดได้ประกอบพิธีตามความเชื่อแบบศาสนาพราหมณ์สาปแช่งอำมาตย์ก่อน ซึ่งการเคลื่อนไหวโดยการบริจาคเลือดเพื่อนำไปเทตามสถานที่ต่างนั้น ส่งผลให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์จากรัฐบาลและฝ่ายตรงข้ามของขบวนการในประเด็นต่างๆ อาทิเช่น ข้อกังวลเรื่องเชื้อโรค เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมุมมองของนักวิชาการที่ให้การสนับสนุนฝ่ายผู้ชุมนุม เช่น สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล วิจารณ์ว่าไม่เป็นผลบวกหรือเป็นลบต่อขบวนการ แม้ความ "ช่างคิด" (จากต้นฉบับ) จะดีอย่างคาดไม่ถึง เนื่องจาก

ยุทธวิธีนี้ไม่สามารถดึงผู้คนที่เป็กลางโดยเฉพาะชาวกรุงเทพมหานคร ที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินต้องพยายามช่วงชิงให้มาสนใจและเห็นใจให้ได้ ทำให้เสียเวลาและพลังงานไป ยุทธวิธีนี้มีประโยชน์เป็นเพียงปลุกระดมและสื่อสารภายในขบวนการเพื่อระบายความคับแค้นเท่านั้น (มติชน, 17 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

ส่วนการเคลื่อนขบวนนั้น แต่ละครั้งรูปแบบการเคลื่อนขบวนไปตามสถานที่ต่างๆ ถ้าการเคลื่อนไหวมีระยะทางไกลจะเดินทางโดยรถยนต์และรถจักรยานยนต์ อันรวมการเคลื่อนขบวนเดินทางไปเทเลียดบ้านนายกรัฐมนตรืที่ซอยสุขุมวิท 31 ด้วยเช่นกัน หลังจากนั้นฝ่ายผู้ชุมนุมจึงเดินทางต่อไปยังสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยเพื่อให้ช่วยชี้แจงข้อเท็จจริง กรณีสุเทพ เทือกสุบรรณกล่าวพาดพิงว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ทำการดักฟังโทรศัพท์ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรด้วย (คม ชัด ลึก, 17 มีนาคม 2553: 15) ซึ่งเมื่อกลับถึงเวทียุใหญ่รัฐภูมิ ไสยเกื้อ แกนนำ ได้กล่าวกับผู้ชุมนุมว่า " การเดินทางเคลื่อนพลไปในครั้งนี้ ได้รับความสนใจ และพลังสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ทั่วทุกม.อย่างชัดเจน เพราะตลอดสองข้างทางที่ขบวนเคลื่อนไ้ไปนั้น ประชาชนต่างออกมาแสดงพลังด้วยการโห่ร้อง ตบมือ แจกน้ำ ให้ดอกไม้ โดยเฉพาะเส้นทางสุขุมวิท ซึ่งอยู่ใจกลางเมืองในย่านธุรกิจและการค้า พบว่ากระแสการตอบรับจากพื้นที่ดังกล่าว ได้รับพลังสนับสนุนที่น่าประทับใจมาก ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดี **แสดงให้เห็นว่าเสื้อแดงได้รับชัยชนะ** (เน้นโดยผู้วิจัย) " (ประชาไท, 17 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

จากการเคลื่อนไหวครั้งนี้และภาพรวมการเคลื่อนไหวของขบวนการคนเสื้อแดงทั้งหมดที่เป็นไปโดยสันติวิธีที่ผ่านมาเป็นเหตุให้ได้แนวร่วมที่เป็นทางการเพิ่มมากขึ้น อาทิเช่น พรรคเพื่อไทยแถลงสนับสนุนการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างเป็นทางการ เป็นต้น อีกด้านหนึ่งนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็พยายามทำภาพการเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดง ที่มีองค์กรนำในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ ว่าเป็น นปช.แดงทั้งแผ่นดินให้ชัดเจน โดยแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนและผู้ชุมนุมว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ได้เป็นแนวร่วมกับการเคลื่อนไหวขององค์กรอื่นหรือแนวทางนโยบายอื่น ไม่ว่าจะเป็กลุ่มแดงสยามที่นำโดย สุรชัย ตำนานวิวัฒนาคุณสรณ์หรือพล.ต.ชัตติยะ สวัสดิผลแต่อย่างใด (ไทยโพสต์, 18 มีนาคม 2553: 12)

จากปรากฏการณ์ที่ผู้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครออกมาสนับสนุนการเคลื่อนไหวทุกครั้งที่มีการเคลื่อนไหวไปตามเส้นทางสายต่างๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบกับการแสดงออกของผู้เข้าร่วมชุมนุมในการยึดแนวทางสันติวิธีของนปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างเคร่งครัด ตลอดจนหน่วยรักษาความปลอดภัยที่ทำหน้าที่ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ ส่งผลให้ในเวลาต่อมาทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศให้การเคลื่อนไหวครั้งนี้เป็นการเคลื่อนไหวต่อสู้ที่ยึดเยื้อ

โดยวันที่ 17 มีนาคม แคนนำขึ้นเวทีพร้อมกัน แล้วมอบหมายให้ ญัฐวุฒิ ไสยเกื้อ กล่าวแถลงบนเวทีว่าจะต่อสู้ยึดเอื้อแต่ไม่ใช้สงครามครั้งสุดท้าย² (ข่าวสด, 19 มีนาคม 2553: 12) แล้วหลังจากนั้นในวันที่ 18 มีนาคม จึงจัดให้มีการประชุมสมัชชา rays ภาคระหว่างแกนนำ นปช. ส่วนกลางกับแกนนำต่างจังหวัดเพื่อเตรียมความพร้อมในการชุมนุมยึดเอื้อ

เมื่อการวางแผนการบริหารจัดการการชุมนุมเริ่มลงตัว นปช. แต่งตั้งแผ่นดินจึงได้ประกาศเคลื่อนไหวใหญ่โดยวิธีการระดมผู้คนออกมากดดันอีกครั้ง โดยแถลงว่าเพื่อเคลื่อนไหวขอขอบคุณชาวกรุงเทพมหานครที่ได้ให้การสนับสนุนการเคลื่อนไหวของขบวนการขึ้นในวันเสาร์ที่ 20 มีนาคม ส่วนในด้านการเตรียมการเคลื่อนไหวขอขอบคุณชาวกรุงเทพมหานครและประกาศต่อสู้แบบยึดเอื้อนั้น แคนนำส่วนภูมิภาคเป็นส่วนหลักในการทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมว่าต้องต่อสู้ยึดเอื้อและทำหน้าที่ระดมผู้คนจากต่างจังหวัดที่ต้องการเข้าร่วมการชุมนุมอยู่แล้วแต่ไม่สามารถเดินทางมาด้วยได้ในครั้งแรกที่เคลื่อนไหวขบวน ให้คนเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้ามาร่วมชุมนุมและสับเปลี่ยนผู้ชุมนุมส่วนแรกกลับไป (คุณโอ้(นามแฝง), **สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์**, 20 กรกฎาคม 2553)

ระหว่างนี้ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้แสดงท่าทีต้องการเจรจากับแกนนำ นปช. แต่งตั้งแผ่นดินโดยมีความพยายามจะส่งตัวแทนมาเจรจา ซึ่งจตุพร พรหมพันธุ์กล่าวว่า นายกรัฐมนตรีต้องมาเจรจากับคนเสื้อแดงด้วยตนเองและควรจะยุบสภาก่อนเจรจา ถ้ามีเช่นนั้นก็ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนต่อไป (thaienews, 18 มีนาคม 2553: ออนไลน์) ส่วนอีกด้านหนึ่งนักวิชาการจำนวนหนึ่งได้เริ่มออกมาแสดงความเห็นและเสนอทางออกทางการเมืองในปัจจุบัน อันได้แก่ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืนออกแถลงการณ์เสนอให้ยุบสภาภายใน 3 เดือน และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขรัฐธรรมนูญในส่วนที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อเป็นกติกาที่ชอบธรรมสำหรับการเลือกตั้งครั้งใหม่ (มติชน, 18 มีนาคม 2553: 2)

ส่วนการเคลื่อนไหวของ นปช. แต่งตั้งแผ่นดิน เมื่อถึงกำหนด คือ วันที่ 20 มีการจัดขบวนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ โดยก่อนการเคลื่อนไหวขบวนแกนนำได้พูดคุยสื่อสารกับผู้ร่วมชุมนุมในแนวทางสันติวิธี โดยเหวง โตจิราการซึ่งเป็นแกนนำที่รับผิดชอบหน่วยสันติวิธี ได้กล่าวเพื่อเตรียมความพร้อมกับผู้ชุมนุมเสื้อแดงที่สะพานผ่านฟ้า ถึงวิธีปฏิบัติตนของผู้ชุมนุมระหว่าง

² "ที่ประชุมแกนนำ นปช. ได้ประเมินแนวทางการต่อสู้ 3-4 วันที่ผ่านมาว่าเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ สามารถแสดงออกแนวทางการต่อสู้ สันติ อหิงสา จนมีการเผยแพร่ข่าวไปทั่วโลก การเคลื่อนไหวขบวนไปทั่ว กทม. 3 วัน 3 เส้นทางไม่ซ้ำกัน สิ่งที่เราเห็นคือได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากชาว กทม. ดังนั้นการที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธวิธีปล่อยให้เราชุมนุมไปแบบนี้ เดียวก็คงคิดว่าเราทนแดด ทนร้อนไม่ได้ เดียวก็คงแยกย้ายกันไปไม่มีคนเพียงพอที่จะคุ้มพื้นที่ได้ ทาง นปช. จึงมีมติว่าจะชุมนุมยึดเอื้อไปจนจะได้รับชัยชนะ เราจะไม่ประกาศว่าเป็นสงครามครั้งสุดท้าย" (redcyberclub.thai-forum.net, 18 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

เคลื่อนขบวนว่า หลักการของคนเสื้อแดงในการเคลื่อนขบวนวันนี้ คือ “สามไม่ และสามส่ง สามไม่ ได้แก่ ไม่โกรธ ไม่รุนแรง ไม่ตอบโต้ และ สามส่งคือ ส่งยิ้ม ส่งความรัก และส่งความสุข ให้ชาวกรุงเทพฯ” (ข่าวสด, 21 มีนาคม 2553: 14) จากนั้นขบวนรถจำนวนมากก็เคลื่อนออกจากพื้นที่ชุมนุมไปตามถนนสายต่างๆทั่วกรุงเทพมหานคร โดยสื่อต่างประเทศพาดหัวข่าวและประมาณการของการเคลื่อนขบวนในครั้งนี้มีระยะทางประมาณ 46 กิโลเมตร โดยตัวขบวนอาจจะมีความยาวประมาณ 4 กิโลเมตร มีรถจักรยานยนต์เข้าร่วมประมาณ 1,000 คน และมีผู้เข้าร่วมในการเคลื่อนขบวนประมาณ 60,000 คน (ประชาไท, 21 มีนาคม 2553: ออนไลน์) แต่การเคลื่อนขบวนครั้งนี้มีปฏิกิริยาต่อต้านจากประชาชนเกิดขึ้นเล็กน้อย เช่น การที่ประชาชนบริเวณซอยปรีดีพนมยงค์ ถนนสุขุมวิท ได้ถือป้ายต่อต้านการเคลื่อนขบวน โดยระบุว่าขอให้ส่งสารชาวกรุงเทพมหานครด้วยการขว้างปาขวดใส่ผู้ชุมนุมที่ถนนลาดพร้าว หรือขณะขบวนเคลื่อนผ่านแยกราชเทวีมีชาวบ้านชุมชนเพชรบุรีจำนวนหนึ่งได้ออกมาตะโกนขับไล่กลุ่มผู้ชุมนุม (ข่าวสด, 21 มีนาคม 2553: 15) แต่ก็ไม่มี การปะทะและเหตุรุนแรงระหว่างการเคลื่อนขบวนแต่อย่างใด

ขณะที่ด้านเวทีที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศช่วงป้าย พล.อ.เซาวลิต ยงใจยุทธ ได้นำทีมสมาชิกพรรคเพื่อไทยขึ้นเวทีปราศรัยสนับสนุนการเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดงที่มีระเบียบวินัย สงบ สันติ และยิ่งใหญ่ (ข่าวสด, 21 มีนาคม 2553: 16) พร้อมทั้งกล่าวชื่นชมแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินที่นำโดย วีระ มุสิกพงศ์ และแนวทางการต่อสู้ของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินด้วย ต่อมาช่วงค่ำ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้โฟนอินเข้าชื่นชมการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม แล้วพูดถึงการเรียกร้องเสรีภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นธรรม โดยเชิญชวนประชาชนทุกฝ่ายไม่จำเป็นต้องสีแดงมาเข้าร่วม และเชิญชวนพี่น้องชาวกรุงเทพมหานครมาร่วมชุมนุมด้วยเพื่อให้ประเทศมีสามสิ่งดังกล่าว อันจะนำมาซึ่งการสร้างความมั่งคั่งให้ประชาชนและประเทศชาติร่วมกัน (มติชน, 21 มีนาคม 2553: 15) และได้มีคำแนะนำไปยังแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินว่าการใช้คำว่าไพร่ชนชาวกรุงเทพมหานครไม่ค่อยถูกใจนัก โดยแนะนำให้ใช้คำว่าราษฎรเต็มขั้นแทน

เมื่อทำที่จากชาวกรุงเทพมหานครแสดงการสนับสนุนการเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ชุมนุมหลายครั้ง ซึ่งรวมทั้งการเคลื่อนขบวนขอบคุณชาวกรุงเทพมหานครนี้ด้วย ส่งผลต่อท่าทีของฝ่ายรัฐบาลที่มีความพยายามที่จะประนีประนอมมากยิ่งขึ้นไปอีก โดยนายกรัฐมนตรีได้แสดงท่าทีผ่านสื่อว่าพร้อมจะเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุม โดยกล่าวว่า “วันนี้เป็นวันที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้เคลื่อนตามเส้นทางต่างๆ ใน กทม. ซึ่งในภาพรวมเหตุการณ์ทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งขอขอบคุณประชาชนทุกกลุ่ม ที่ไม่ได้มีปัญหาในเรื่องของเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความไม่สงบ และขอเรียนว่าในส่วนแนวทางของรัฐบาลยังยืนยันว่า **เราพร้อมที่จะพูดคุยกับตัวแทนผู้ชุมนุม** (เน้นโดยผู้วิจัย) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม ส่วนผู้ชุมนุมจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุย

หรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้ชุมนุมเอง ล่าสุดสมาชิกวุฒิสภากลุ่มหนึ่งประสานงานมา โดยเบื้องต้นจะเชิญตัวแทนของรัฐบาลไปพูดคุย 2 คน ซึ่งตนได้มอบหมายให้ สาทิตย์ วงศ์หนองเตย และกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ ส่วนตัวแทนของกลุ่ม นปช.มีเหวง โตจิราการ และจรัล ดิษฐาอภิชัย ส่วนความคาดหวังจากการพูดคุยนั้นคงพูดอะไรล่วงหน้ายาก แต่เป็นสิ่งที่ดีที่เขาพร้อมมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน” (ไทยรัฐ, 20 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

ด้านนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม นักศึกษา ส่วนที่มีท่าทีสนับสนุนการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ในช่วงเวลานี้มีท่าทีโดยภาพรวมเป็นไปในทิศทางที่ปกป้องแนวทางการเคลื่อนไหวแบบสันติวิธีของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน วิชากรวิชิตการณฝ่ายรัฐบาลและสื่อที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลในการนำเสนอข่าวการชุมนุม และแสดงจุดยืนให้การสนับสนุนการเคลื่อนไหวด้วย รวมทั้งมีความพยายามหาคำอธิบายปรากฏการณ์การชุมนุมที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจการเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ชุมนุมด้วย อาทิเช่น สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยได้ออกแถลงการณ์เรื่อง “ขอยื่นหยัดต่อผู้เคียดขี้างมวลมหาประชาชน” บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ออนไลน์อย่างประชาไท (ชววัส ฤกษ์ศิริสุข, ประชาไท, 19 มีนาคม 2553: ออนไลน์) เป็นต้น

แต่อีกด้านหนึ่งมีการตั้งคำถาม ตั้งข้อสังเกต และเสนอแนะต่อ นปช.แดงทั้งแผ่นดินด้วย ได้แก่ การตั้งข้อสังเกตของสมศักดิ์ เจียมธีรสกุลในโลกออนไลน์ จากเวปบอร์ดชุมชนคนเหมือนกัน ในกระทู้เรื่อง "2 คำถาม 1 คำตอบที่นำไปสู่ข้อสรุปว่าสื่อแดงควรยุติการชุมนุม" และกระทู้เรื่อง "ถือโอกาส"ลง"(ยุติชุมนุม)หลัง"ขบวนรถขอบคุณคนกรุงเทพ"แล้วปรับขบวนใหม่" ที่ถูกนำมาเผยแพร่โดยตั้งหัวข้อใหม่ว่า "สมศักดิ์เจียมฯ:เมื่อขอขอบคุณชาวกรุงเทพฯแล้วควรหาทางลงเพื่อปรับขบวนเคลื่อนไหวใหม่" เป็นการตั้งข้อสังเกตถึงความสอดคล้องกันของวิธีการเคลื่อนไหวที่ชุมนุมปิดถนน การเคลื่อนไหวไปกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ และการทะเลาะ ซึ่งสมศักดิ์มองว่าไม่มีความสอดคล้องที่จะสามารถนำไปสู่เป้าหมายของการชุมนุมที่ต้องการให้รัฐบาลยุบสภาได้ และมององค์กรนำโดยเฉพาะ "สามเกลอ" ว่าไม่ได้หาทางยุติการชุมนุม มาตรการในการเคลื่อนไหวกดดันมีลักษณะแบบวันต่อวัน และกล่าวถึงชาวกรุงเทพมหานครมหานครว่า การที่ชาวกรุงเทพมหานครมีความรู้สึกดีและให้การต้อนรับขบวนที่ผ่านมานั้นไม่ยั่งยืนอาจเปลี่ยนเป็นรู้สึกแยะได้ จากนั้นก็เสนอให้ควรริบยุติการชุมนุม แล้วจัดตั้งองค์กรสื่อแดงให้เป็นทางการถาวรมากขึ้นแบบพรรคการเมืองคู่ขนานกับพรรคเพื่อไทย อีกด้านหนึ่งก็ควรลดน้ำหนักการเคลื่อนไหวในรูปแบบการชุมนุม โดยเพิ่มประสิทธิภาพและกระตุ้นให้หนักการเมืองทั้งในสภาและอดีตพรรคไทยรักไทย สื่อ นักวิชาการ มีบทบาทมากขึ้นในลักษณะ "เป็นอิสระระดับหนึ่ง" (จากต้นฉบับ) กับนปช.

แดงทั้งแผ่นดิน ขณะเดียวกันก็ประสานกันโจมตีอำนาจนอกระบบด้วยกันและหนุนเสริมกัน (สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล, thaienews, 18 มีนาคม 2553: ออนไลน์) เป็นต้น

4.4 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2553 - วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2553

จากนั้นกระแสให้มีการเจรจาเพื่อหาทางออกของประเทศก็เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ แต่รัฐบาลนำโดยอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะตั้งเงื่อนไขต่อแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินว่าผู้อยู่เบื้องหลังการเคลื่อนไหวตัวจริง คือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรต้องมาเจรจาด้วยตนเอง แต่ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ออกมาปฏิเสธและกล่าวว่าการเคลื่อนไหวครั้งนี้เป็นการนำรวมหมู่โดยแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งพ.ต.ท.ดร.ทักษิณไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่ใช่แกนนำ ด้านพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรก็ได้ออกมาแสดงความคิดเห็นส่วนตัวผ่านพายัพ ชินวัตรน้องชาย โดยกล่าวว่าถ้านายกรัฐมนตรีมีความประสงค์จะเจรจากับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรจริงควรจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขประชาธิปไตย มีการรับรองความปลอดภัย ไม่ดำเนินคดีและไม่มีการจับกุมพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร หรือถ้ามีการพูดคุยผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ควรถ่ายทอดสด ให้ประชาชนตั้งคำถามและให้คะแนนด้วย (แนวหน้า, 23 มีนาคม 2553: 6)

ส่วนการเคลื่อนไหวที่นำโดยนปช.แดงทั้งแผ่นดิน หลังจากการเคลื่อนไหวของคุณชาวกทมมหานคร นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า "ตามไปดู" คือ การตามกอดต้นนายกรัฐมนตรีไปทุกที่เพื่อให้ยุบสภา แต่หลังจากนั้นได้มีการเคลื่อนไหวกำลังของทหารเข้าใกล้พื้นที่การชุมนุม นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงได้มีมาตรการ "ตาต่อตา เต็มที่ต่อเต็มที" (โพสต์ทูเดย์, 22 มีนาคม 2553: A5) โดยส่งหน่วยสันติวิธีนำทีมโดยหญิง โตจิราการ และประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะพร้อมด้วยผู้ชุมนุมหญิงจำนวนหนึ่งที่เป็นหน่วยอาสาสมัครสันติวิธีไปตรวจค้นอาวุธตามเต็นท์ที่มีทหารเคลื่อนไหวกำลังเข้ามา (พิมพ์ไทย, 23 มีนาคม 2553: 5) ส่วนมาตรการ "ตามไปดู" ที่มีการประกาศว่าจะเคลื่อนไหวพลตามนายกรัฐมนตรีในการประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ 23 มีนาคมจึงต้องปรับเปลี่ยนไปด้วย โดยแกนนำให้เหตุผลว่ารัฐบาลอาจฉวยโอกาสประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้ แล้วแถลงเปลี่ยนวิธีการเคลื่อนไหวกอดต้นเป็นการดาวกระจายไปทั่วกรุงเทพมหานคร เพื่อแจกสติ๊กเกอร์ยุบสภาแทน

ขณะเดียวกันก็ประกาศแถลงการณ์ฉบับที่ 3 เรื่อง "ยืนยันข้อเรียกร้องยุบสภา พร้อมเจรจากับนายกฯ" ว่า "1.นปช.ยืนยันให้ยุบสภาทันทีเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชน 2.นปช.ไม่มีข้อเรียกร้องอื่นใดนอกเหนือจากนี้ 3.นปช.ยินดีให้มีการเจรจาโดยผู้เจรจาคือผู้มีอำนาจเต็มของแต่ละฝ่าย ฝ่ายรัฐบาลต้องเป็นตัวแทนนายกรัฐมนตรีเท่านั้น เพราะมีอำนาจตัดสินใจยุบสภา 4.เมื่อยุบสภาแล้ว ทุกกลุ่มทุกฝ่ายต้องสลายตัวทันทีเพื่อให้ประเทศชาติกลับสู่ปกติ และต้องเปิดโอกาส

ให้ทุกพรรคหาเสียงเต็มที่โดยไม่มีกีดขวาง 5. ให้การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรมเป็นเครื่องตัดลิน ความขัดแย้งทางการเมือง ไม่ว่าจะออกมาอย่างไร ทุกฝ่ายต้องยอมรับ เพื่อให้ประเทศต้อง เดินหน้าต่อไปได้” (ข่าวสด, 23 มีนาคม 2553: 15) ซึ่งเป็นแถลงการณ์เชิงรุกตอบโต้ท่าทีของ ฝ่ายรัฐบาลที่ได้ส่งสัญญาณว่ามีความต้องการเจรจากับผู้ชุมนุม เพื่อยืนยันข้อเรียกร้องที่ชัดเจน ไม่มีท่าทีประนีประนอมเพราะเป็นช่วงเวลาที่ขบวนการเป็นฝ่ายได้เปรียบ คือ การเคลื่อนไหว เป็นไปด้วยความสันติอหิงสา ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย และได้แนวร่วมจำนวนมากในสังคม ส่วนการ เคลื่อนไหวแจกสติเกอร์ในวันที่ 23 ใช้วิธีจัดการวานรจักษยานยนต์ (ข่าวสด, 24 มีนาคม 2553: 14-15) มีการแถลงบนเวทีว่ามีรถจักรยานยนต์เข้าร่วมจำนวน 1,000 คัน ซึ่งเจ้าของรถต้องมาลง ชื่อรับสติเกอร์ เพื่อยืนยันว่าเป็นรถจักรยานยนต์ของผู้เข้าร่วมชุมนุมจริง แล้วออกกรรณรงค์ โดย แจกสติเกอร์ 500,000 ใบและติดสติเกอร์ทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น 15 สาย เพื่อให้ มีการยุบสภา (ไทยรัฐ, 23 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

แต่หลังจากนั้นปรากฏว่ามีมาตรการตอบโต้จากฝ่ายรัฐบาล คือ การระดมกำลัง ทหารและตำรวจจำนวนมากเข้ามารักษาความปลอดภัยโดยรอบรัฐสภาโดยปิดถนนทุกเส้นทาง โดยรอบ มีการนำสิ่งกีดขวางมาวาง (ประชาไท, 24 มีนาคม 2553: ออนไลน์) ทำเสมือนเป็นการ ป้องกันเพราะอาจมีการบุกรัฐสภา อีกทั้งยังมีการพยายามตั้งข้อสงสัยจาก พญ.มาลินี สุขเวชวรวิจ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ว่ามีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ 2009 ในพื้นที่ชุมนุม (มติชน, 22 มีนาคม 2553: 24) นพช.แดงทั้งแผ่นดินจึงแก้ไขสถานการณ์โดยวิธีการแถลงข่าวชี้แจง ต่อสื่อมวลชนในเหตุการณ์เฉพาะหน้าดังกล่าวทั้งสองกรณี ส่วนกรณีรัฐบาลตั้งสิ่งกีดขวางรัฐสภา ได้มีการแถลงมาตรการโต้กลับโดยมีข้อเรียกร้องให้ถอนสิ่งกีดขวาง ลวดหนามและทหารออกจาก พื้นที่ดังกล่าวมิเช่นนั้นทางกลุ่มผู้ชุมนุมจะมีมาตรการรื้อถอนด้วยมือเปล่าซึ่งเป็นแนวทางสันติวิธี และการแสดงออกตามสิทธิเสรีภาพ (มติชน, 24 มีนาคม 2553: 2) นอกจากนี้ทางแกนนำ นพช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศมาตรการป้องกันความปลอดภัยให้แก่ผู้ชุมนุมโดยตั้งจุดรักษาความ ปลอดภัย 10 จุดกระจายรอบพื้นที่ชุมนุมและมีการจัดหน่วยสันติวิธี 4 จุดรอบพื้นที่ปกป้องนโยบาย สันติวิธีที่ขบวนการยึดกุมเป็นแนวทางปฏิบัติตลอดมาอีกด้วย

หลังจากนั้นในวันที่ 25 มีนาคม รัฐบาลจึงสั่งให้มีการรื้อถอนสิ่งกีดขวางออกไปและ เปิดให้มีการใช้รถใช้ถนนตามปกติ (มติชน, 26 มีนาคม 2553: 14) โดยในวันเดียวกันทางด้านผู้ ชุมนุมก็มีกิจกรรมการเคลื่อนไหวดำเนินควบคู่ไปภายใต้สถานการณ์ที่ยังคงตึงเครียดคือ ช่วงบ่ายมี การโขนสีระชะประท้วงรัฐบาลเพื่อต้องการให้มีการยุบสภานำโดยแกนนำ คือ สุภรณ์ อัตถาวงศ์ ส่วน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีทั้งหญิงและชายประมาณ 400 คน (บ้านเมือง, 26 มีนาคม 2553: 6) แต่ อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีการเคลื่อนไหวกำลังของเจ้าหน้าที่ทหารมาประจำตามจุดต่างๆใกล้พื้นที่การชุมนุม

ซึ่งส่งผลต่อมาตรการการเคลื่อนไหวกุดตันในวันที่ 27 มีนาคม ที่ทางแกนนำเคยได้ประกาศให้เป็น การระดมใหญ่เพื่อเคลื่อนไหวกุดตันรัฐบาลในระดับที่เข้มข้นขึ้น พิจารณาจากคำแถลงคือ “กลุ่ม เลื่อนแดงจะไม่ตระเวนทั่วกรุงเหมือนครั้งที่ผ่านมา แต่จะระดมคนเลื่อนแดงทั่วประเทศรวมตัวที่ ถนน ราชดำเนิน ก่อนตัดสินใจกำหนดมาตรการบางอย่างเพื่อ **ปลดแกรัฐไทยออกจากอำนาจทหาร** (เน้นโดยผู้วิจัย) เชื่อกันว่าปฏิการณณ์วันพรุ่งนี้จะนำสู่การเปลี่ยนแปลงไม่มากนักน้อย” (มติชน, 26 มีนาคม 2553: ออนไลน์) โดยก่อนการเคลื่อนไหวหนึ่งวันมีการจัดชุดรณรงค์เชิญชวนคน กรุงเทพมหานครให้มาร่วมเคลื่อนไหวกุดตันรัฐบาล โดยเครือข่ายอาสาสมัครสันติวิธีและสหพันธ์ นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยอาสารับหน้าที่ในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในครั้งนี้ (สยามรัฐ, 27 มีนาคม 2553: 10) และที่เวทีสะพานผ่านฟ้าลีลาศสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทยทั้งหมด ได้ใช้เวลาช่วงบ่ายจัดเวที “อภิปรายไม่ไว้วางใจนอกสภา” ด้วย (มติชน, 27 มีนาคม 2553: 15) ด้านวิธีการระดมผู้คนเข้าร่วมการชุมนุมของนปช.แดงทั้งแผ่นดินจากต่างจังหวัดเพื่อเคลื่อนไหว กุดตันก็มีการสับเปลี่ยนกำลังคนเหมือนเช่นที่เคยมา

เมื่อถึงวันเคลื่อนไหวในช่วงเช้าตรู่ของวันที่ 27 มีนาคมมีการจัดกิจกรรมตักบาตร พระ 200 รูปก่อนที่จะประกาศมาตรการเคลื่อนไหว (มติชน, 28 มีนาคม 2553: 14) มีผู้เข้าร่วม ชุมนุมจำนวนมาก เมื่อถึงเวลานัดหมายทางแกนนำได้ประกาศปฏิบัติการทางการเมืองที่ผู้ชุมนุม ต้องร่วมกันทำภารกิจ คือ การ “ไล่ทหารกลับกรมกอง” โดยประกาศและอธิบายรายละเอียดก่อน ลงมือปฏิบัติจริงทันที ไม่ได้มีการประกาศหรืออธิบายรายละเอียดล่วงหน้า เนื่องจากมองว่าเป็น ยุทธวิธีที่มีความเสี่ยงสูง ถ้าเกิดการพลีชีพแล้วจะส่งผลเสียต่อการเคลื่อนไหวอย่างใหญ่หลวง จึงไม่ต้องทำให้ฝ่ายรัฐบาลทราบแล้วเตรียมการรับมือได้ทัน การเคลื่อนไหวในครั้งนี้ใช้วิธีการให้ผู้ ชุมนุมเดินเท้าเนื่องจากสถานที่ปฏิบัติการอยู่ใกล้เวทีใหญ่ โดยแบ่งผู้ชุมนุมออกไปเคลื่อนไหว กุดตันทหารให้ออกจากพื้นที่ตามจุดต่างๆ 8 จุด ได้แก่ วัดบวรนิเวศ วัดตรีทศเทพ วัดมกุฏ กษัตริย์ วัดสุนทรธรรมธาร วัดโสมนัสวิหาร สนามม้านางเลิ้ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร และสวนสัตว์ดุสิต (มติชน, 28 มีนาคม 2553: 14-15) แต่ยังมีผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งทำหน้าที่ปิด พื้นที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าเป็นเวทีใหญ่ปักหลักชุมนุมเช่นเคย หลังจากที่มีการเคลื่อนไหวกุดตัน ทหารให้ออกจากพื้นที่ทั้ง 8 จุดได้ดำเนินการผ่านไปด้วยความเรียบร้อย ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้ประกาศผ่านกรอานแถลงการณ์ฉบับที่ 4 ความว่า “ตามที่แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้แบ่งกำลังไปเจรจากับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ที่ตั้งอยู่ทั้ง 8 จุด เมื่อเวลา 11.00 น. เพื่อให้ถอนกำลังออกจากสถานที่ตั้ง 8 แห่ง เพื่อคืนพื้นที่สู่สภาพปกติ นั้น นปช. ขอแสดงความยินดีและขอบคุณที่ได้รับความร่วมมือด้วยความเข้าใจที่ดี รวมทั้งขอสรรเสริญทหาร

และตำรวจ ที่เป็นผู้รักประชาธิปไตยเสมอกัน ทั้งนี้ ขอเตือนรัฐบาลและผู้บัญชาการให้ตระหนักถึงวิธีสันติและอหิงสา แล้วเรียกร้องให้ยุบสภาโดยเร็ว“ (ไทยรัฐ, 18 มีนาคม 2553: 17)

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ฝ่ายผู้ชุมนุมในช่วงเวลานี้ คือ ปริมาณผู้เข้าร่วมชุมนุมมีจำนวนมาก ขวัญและกำลังใจดี แกนนำจึงมีมาตรการเคลื่อนไหวกดดันเชิงรุกกดดันรัฐบาลต่อไป โดยประกาศให้วันรุ่งขึ้นมีการเคลื่อนไหวโดยยานพาหนะไปที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์เพื่อพบนายกรัฐมนตรีนครและเรียกร้องรัฐบาลตั้งโต๊ะเจรจา ส่วนการเคลื่อนไหวในวันนี้ก็ยังคงประกาศเคลื่อนไหวกดดันไล่ทหารกลับกรมกองต่อไปอีก โดยไปที่ทำเนียบรัฐบาลซึ่งมีทหารตั้งพื้นที่อยู่ แต่การเคลื่อนไหวขอให้ทหารออกจากพื้นที่ทำเนียบรัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จ ทหารยังคงตั้งกำลังอยู่ต่อไป แต่ผู้ชุมนุมก็ยังคงเคลื่อนไหวโดยยึดแนวทางสันติวิธี ไม่มีการปะทะหรือเกิดความรุนแรงแต่ประการใด

ส่วนท่าทีของฝ่ายรัฐบาลต่อการเคลื่อนไหวดังกล่าว อาทิเช่น ผู้บัญชาการกองทัพบก ได้กล่าวชี้แจงสาเหตุของการถอนกำลังทหารทั้ง 8 จุดที่ผู้ชุมนุมไปเคลื่อนไหวกดดันให้ ออกนอกพื้นที่ มีใจความว่า "เมื่อกำลังอยู่น้อยและมีผู้ชุมนุมจำนวนมาก การจะไปแตกหักคงไม่ใช่เรื่อง เพราะสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่สาธารณะ ทุกคนเป็นพี่น้องคนไทยด้วยกัน ทำให้ทหารต้องถอนกำลังออกไป" (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) ส่วน สุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย กล่าวว่า "กรณีนี้ที่ผ่านปรนกับผู้ชุมนุมที่ได้ดำเนินการไปเมื่อวานนี้ เราหลีกเลี่ยงที่จะไม่ให้กระทบกระทั่ง ไม่ให้เหตุการณ์บานปลาย" (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) และในช่วงเวลาเดียวกันนี้ได้กล่าวถึงมาตรการในการเตรียมการรับมือการเคลื่อนไหวมายังกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์

ต่อมาเข้าสู่การเคลื่อนไหวในวันที่ 28 มีนาคม ผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งจำนวน 600 คน ได้เคลื่อนกำลังล่วงหน้าไปรอขบวนใหญ่อยู่ที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ โดยมี ขวัญชัย สาราค่า เป็นแกนนำ (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) ส่วนท่าทีของนายกรัฐมนตรีนครที่มีต่อข้อเสนอให้มีการเจรจากับผู้ชุมนุมนั้น ในช่วงเช้าเป็นไปในเชิงปฏิเสธโดยนายกรัฐมนตรีนครให้เหตุผลว่าจะไม่เจรจากับแกนนำปช.แดงทั้งแผ่นดิน เพราะเห็นว่าเป็นการเคลื่อนไหวเชิงข่มขู่คุกคาม ไม่สร้างบรรยากาศการเจรจา ประกอบกับเหตุการณ์ทั่วไปในช่วงศึกของวันที่ 27 ที่มีเหตุกลุ่มบุคคลลี้ลับปฏิบัติการปาระเบิด ที่หน้าสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และที่สถานีโทรทัศน์เอ็นบีที ถนนวิภาวดีรังสิต และในช่วงเช้ามีดวันที่ 28 มีนาคม ก็มีการยิงระเบิดเอ็ม 79 เข้าไปภายในกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ถึง 2 ลูกซ้อน เป็นเหตุให้ทั้งบุคคลทั่วไปและเจ้าหน้าที่ทหารได้รับบาดเจ็บ (แนวหน้า, 29 มีนาคม 2553: 7) รัฐบาลจึงใช้เป็นข้ออ้างแถลงท่าทีต่อเรื่องดังกล่าวเชื่อมโยงกับการ

เตรียมการเคลื่อนไหวมายังบริเวณกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ว่าได้เตรียมแผนการที่จะประกาศใช้กฎอัยการศึกบริเวณพื้นที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์หากมีผู้ชุมนุมบุกเข้ามา³

จากท่าทีของรัฐบาลดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดในหมู่แกนนำนปช. ทันทิและประกาศระงับการเคลื่อนพลโดยขบวนใหญ่ไปที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ไว้ชั่วคราว แล้วเร่งหารือกับต่อสถานการณ์ดังกล่าวและแถลงตอบโต้บนเวทีในเวลาต่อมา โดยยื่นข้อเสนอต่อรองให้รัฐบาลกำหนดสถานที่ในการเจรจามาให้ชัดเจนภายใน 1 ชั่วโมงมิเช่นนั้นจะประกาศเคลื่อนขบวน⁴ (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) แต่อีกด้านหนึ่งสถานการณ์ของฝ่ายผู้ชุมนุมมีความยุ่งยาก เนื่องด้วยผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งยังคงปักหลักรอการเคลื่อนมาสมทบของขบวนใหญ่ อีกทั้งยังมีผู้ร่วมชุมนุมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงทยอยเดินทางไปรอฟังท่าทีของแกนนำที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ โดยผู้ชุมนุมบางส่วนอยู่ระหว่างการเดินทางบนท้องถนน สำหรับช่องทางสื่อสารระหว่างเวทีใหญ่กับผู้ชุมนุมที่ปักหลักอยู่ที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ คือ การรับทราบผ่านวิทยุชุมชน ซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความตึงเครียด เนื่องจากมีผู้ร่วมขบวนจำนวนมากและกระจัดกระจาย มีการปล่อยข่าวเกี่ยวกับการใช้กำลัง

³ รัฐบาลแถลงว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ศอ.รส. ตนและผู้รับผิดชอบใน ศอ.รส.ทุกท่าน จะพยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งต่อไป แต่ ศอ.รส.เสียใจที่ประชาชนสุจริตชนต้องได้รับบาดเจ็บจากเหตุบางกรณี เราเสียใจอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ที่ต้องทำงานด้วยมือเปล่าและได้รับบาดเจ็บ อย่างไรก็ตาม ยืนยันว่าประชาชนทั้งประเทศมั่นใจได้ว่า ศอ.รส.จะไม่ยอมผ่อนปรนในการปกป้องสถานที่สำคัญที่เราได้กำหนดไว้ เช่น รพ.ศิริราช สนามบินสุวรรณภูมิ อาคารรัฐสภา ทำเนียบ รัฐบาล ศอ.รส.จะพยายามดูแลอย่างแข็งแรงและไม่ยอมผ่อนปรน” (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) และ

“วันนี้ ศอ.รส.มีความกังวลใจ ที่จะต้องขอชกซ้อมและทำความเข้าใจกับประชาชน และบรรดาแกนนำรวมทั้งผู้มาร่วมชุมนุมในวันนี้ ขณะนี้ผู้ร่วมชุมนุมได้ที่บริเวณด้านหน้าที่ ร. 11 รอ. ซึ่งเป็นที่ตั้ง ศอ.รส. เป็นที่ตั้งสำคัญของทางราชการทหาร มีกฎหมายพิเศษทางทหารที่จะให้อำนาจผู้บัญชาการของหน่วยทหารเหล่านี้ให้อำนาจตามกฎหมาย ดูแลปกป้องสถานที่สำคัญแห่งนี้ หากมีการบุกกรุกเข้ามาที่ ร. 11 รอ. ศอ.รส. ได้ตัดสินใจมอบอำนาจให้ผู้บัญชาการทหารประกาศใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่แห่งนี้ กรณีนี้เราไม่ได้ มองประชาชนเป็นศัตรู แต่ต้องทำเพื่อระงับยับยั้งเหตุร้าย หรือการก่อการร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการบุกกรุกเขตร. 11 รอ.แห่งนี้” (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16)

⁴ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แถลงสรุปใจความได้ว่า การที่อภิสิทธิ์ออกมาแถลงว่า การเจรจาเป็นการยกผู้ชุมนุมไปกดดันจึงไม่พร้อมเจรจาและไม่อยู่เจรจา แกนนำจึงประชุมปรึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อให้เกิดการเจรจาอย่างสันติวิธีและมีเพียงข้อเรียกร้องเดียว คือ การให้นายกรัฐมนตรียุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชน แต่อภิสิทธิ์มีข้อกล่าวอ้าง เช่น นปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่ชัดเจนในข้อเจรจา ผู้เจรจาไม่มีอำนาจ หรือการต่อสู้เป็นการแก้ปัญหาส่วนตัวของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งข้อกล่าวอ้างดังกล่าว นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้หมดและแสดงความชัดเจนว่า ต้องการยุบสภาเพียงอย่างเดียวไม่มีเรื่องของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรมาเกี่ยวข้อง และตัวแทนแกนนำที่จะเจรจา คือ วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และเหงง โตจิราการเท่านั้น นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงยื่นข้อเสนอว่า ให้รัฐบาลกำหนดสถานที่เจรจามาให้ชัดเจนนปช.แดงทั้งแผ่นดินพร้อมเจรจา โดยจะให้เวลาตัดสินใจ 1 ชั่วโมงนับจากนี้ไป หากยังไม่มีความชัดเจน นปช.แดงทั้งแผ่นดินจะเริ่มเคลื่อนขบวนทันที ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นข้ออ้างของฝ่ายรัฐบาลส่วนใหญ่จะพยายามกล่าวหาประเด็นพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

สลายการชุมนุมและข่าวเกี่ยวกับการสร้างสถานการณ์ของผู้ไม่ประสงค์ดีต่อฝ่ายผู้ชุมนุมตลอดเวลา ทางเวทีใหญ่จึงจัดการสถานการณ์โดยส่งแกนนำไปสมทบกับขบวนการ สาระคำที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ได้แก่ พายัพ ปันเกิด และยศวริศ ชูกล่อม (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) ในที่สุดเมื่อมีข้อตกลงให้เกิดการเจรจาโดยรัฐบาลมอบหมายให้ กอริปคั๊กดี สภาวสุ ติดต่อบริษัทกับแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน แกนนำจึงมีมติเรียกผู้ชุมนุมกลับไปรวมตัวกันที่เวทีใหญ่บริเวณสะพานผ่านฟ้าด้วยเหตุผลว่า ถ้ามีการกระจายกำลังในการชุมนุมจะมีความยุ่งยากในการรักษาความปลอดภัย ผู้ชุมนุมจึงกลับมารวมตัวกันที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศเพื่อรอรับฟังการถ่ายทอดสดการเจรจาระหว่างตัวแทน นปช.แดงทั้งแผ่นดินกับตัวแทนรัฐบาล แต่ช่วงเวลาที่รอการตัดสินใจของแกนนำซึ่งใช้เวลานานเพราะต้องขึ้นอยู่กับรัฐบาลประกอบกับสภาพอากาศที่ร้อน ทำให้ผู้ชุมนุมที่เดินทางไปรออยู่ที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์แสดงความรู้สึกไม่พอใจ มีการวิพากษ์วิจารณ์แกนนำว่ามติเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเคลื่อนไหวไม่มีการเตรียมการที่ชัดเจน

ในอีกด้านหนึ่ง การที่ นปช.แดงทั้งแผ่นดินเคลื่อนไหวมาอย่างต่อเนื่องและเริ่มเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ประชาชนที่ไม่พอใจฝ่ายผู้ชุมนุมเริ่มปรากฏตัวชัดเจนขึ้นทั้งการรวมตัวชุมนุม การเคลื่อนไหวผ่านช่องทางสื่อ การแสดงความเห็นในเชิงสาธารณะ และการออกแถลงการณ์ซึ่งบางคนหรือบางกลุ่มเคยเคลื่อนไหวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมาก่อน อาทิเช่น กลุ่มผู้ที่ออกกำลังกายที่สวนลุมพินีประมาณ 200 คน แสดงอาการต่อต้านการเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดง (คม ชัด ลึก, 28 มีนาคม 2553: 12) การปลุกกระดมผ่านสื่อให้เกิดความเกลียดชังกลุ่มผู้ชุมนุมโดยสุนันท์ ศรีจันทร์หา นักจัดรายการ F.M.96.5 FM92.25 และโทรทัศน์เนชั่นชาแนล ใช้สื่อปลุกปั่นให้เสื้อเหลืองและชาวกรุงเทพมหานครตามปิดล้อมการเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดงทุกที่และใช้กำลังจัดการได้ เพราะเป็นมือรับจ้าง ถ้วน ถ้อย เมฆเหล่าขาว ไม่ได้เป็นมือบ่มิอุดมการณ์แบบกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยแต่อย่างใด (thaienews, 24 มีนาคม 2553: ออนไลน์) การที่รสนา โตสิตระกูลและเพื่อนสมาชิกวุฒิสภากล่าวหาว่าคนเสื้อแดงนิยมความรุนแรงโดยใช้คลิปวิดีโอในอดีตมาอธิบายทำเสมือนว่าเป็นการเคลื่อนไหวครั้งนี้ที่ฝ่ายผู้ชุมนุมทำร้ายคนที่ไม่รับแจกสติ๊กเกอร์ยูปสภา (ผู้จัดการ, 25 มีนาคม 2553: ออนไลน์) การออกแถลงการณ์ต่อต้านการยุบสภาและการโจมตีการเคลื่อนไหวขบวนการที่ส่งผลเสียหายต่อธุรกิจและประเด็นชนชั้นไพร่-อำมาตย์ของกลุ่มคนเสื้อแดง จากกลุ่มที่ใช้ชื่อว่า ชมรมนักธุรกิจเพื่อประชาธิปไตย (มติชน, 27 มีนาคม 2553: 15) เป็นต้น

ส่วนนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม นักศึกษา กลุ่มที่ให้การสนับสนุนการเคลื่อนไหว ในช่วงเวลานี้มีความเคลื่อนไหวทั้งรูปแบบการจัดงานเสวนา การออกแถลงการณ์ การนำเสนอบทความเชิงวิชาการ อาทิเช่น การจัดงานเสวนา “ทำไมต้องเข้าใจเสื้อแดง” ที่จัดโดย

เครือข่ายองค์กรภาคประชาชน⁵ การออกแถลงการณ์คัดค้านการขยายระยะเวลาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (thaienews, 23 มีนาคม 2553: ออนไลน์) การจัดงานเสวนา “ยุบสภา: ทางออกวิกฤติการเมืองไทย?” ที่จัดโดยกลุ่มประชาธิปไตยเพื่อรัฐสวัสดิการและองค์กรพันธมิตร การออกแถลงการณ์และจัดให้มีการร่วมลงชื่อต่อข้อเสนอให้รัฐบาลยุบสภาภายใน 3 เดือนของเครือข่ายสันติประชาธรรม (ประชาไท, 28 มีนาคม 2553: ออนไลน์) เป็นต้น อีกด้านหนึ่งของผู้สนับสนุนขบวนการก็ตั้งข้อสังเกตวิพากษ์วิจารณ์ และเสนอแนะ อาทิเช่น บทความของสุภลักษณ์ กาญจนขุนดี เรื่อง “เสื้อแดง ถ้าอยากชนะ กลับบ้านไปตั้งหลักใหม่ดีกว่า” (ประชาไท, 26 มีนาคม 2553: ออนไลน์) หรือบทความของนักคิดที่ใช้นามแฝงว่า “ประชาชนคนหนึ่ง” เรื่อง “ต้องเตรียมการสลายชุมนุมให้ได้รวดเร็วก่อนปราบใหญ่” (ประชาไท, 26 มีนาคม 2553: ออนไลน์) เป็นต้น

4.5 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2553 – วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553

หลังจากผู้ชุมนุมเดินทางกลับจากกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ มาสมทบกับกลุ่มผู้ชุมนุมที่ถนนราชดำเนิน ทุกคนได้เฝ้ารอฟังผลการเจรจาระหว่างรัฐบาลกับแกนนำว่าผลการเจรจาจะลงเอยอย่างไร โดยรอฟังการเจรจาทางหน้าจอโทรทัศน์ทุกเครื่องที่มีอยู่ในบริเวณการชุมนุม ส่วนผู้ชุมนุมในพื้นที่รอบนอกถนนราชดำเนิน ตามตรอกซอยใกล้เคียง ได้เปิดวิทยุในรถยนต์ ฟังการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวและต่างวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความเชื่อมั่นประกอบกับก่อนหน้านี้แกนนำได้ประกาศบนเวทีว่าเป็นชัยชนะของขบวนการที่รัฐบาลยอมเจรจากับผู้ชุมนุม ว่าการที่รัฐบาลยอมเจรจากับแกนนำจะส่งผลในทางที่น่าจะได้ข้อสรุปที่จะทำให้ผู้ชุมนุมได้เดินทางกลับบ้านได้ หลังจากที่ต้องเดินทางจากต่างจังหวัดมาปักหลักชุมนุมที่ถนนราชดำเนินตั้งแต่วันที่ 14 มีนาคม โดยเฉพาะภาพก่อนการเจรจาที่เริ่มด้วย วีระ มุสิกพงศ์ ประธาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินและแกนนำคนอื่นๆ จับมือกับฝ่ายรัฐบาล (แนวหน้า, 29 มีนาคม 2553: 6) ทำให้ผู้ชุมนุมหลายคนเตรียมเก็บกระเป๋าเสื้อผ้าเพื่อเตรียมพร้อมเดินทางกลับบ้าน แต่ยังคงฟังว่าแกนนำจะมีมติอย่างไร

การเจรจาระหว่างรัฐบาลและแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินเริ่มขึ้นเมื่อช่วงเย็นของวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2553 ใช้สถานที่ ณ ห้องประชุม สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งมีการจัดการ

⁵ ประกอบด้วย เครือข่ายพิทักษ์เจตนารมณ์เดือนพฤษภาคม, กลุ่มสร้างสรรคดีชีวิตและสังคมอีสาน (กสส.) สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) สหพันธ์นิสิตนักศึกษาภาคอีสาน (สนนอ.) สมัชชาสังคมก้าวหน้า สหพันธ์เยาวชนอีสาน (สยส.) สถาบันเพื่อพัฒนาเยาวชนแห่งประเทศไทย (สยท) สถาบันเพื่อพัฒนาเยาวชนประชาธิปไตย องค์กรเลี้ยวซ้าย และสำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน

ถ่ายทอดสดให้สามารถรับชมกันได้ทั่วประเทศ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ โดยแต่ละฝ่ายส่งตัวแทนในการเจรจาฝ่ายละ 3 คนประกอบด้วย ตัวแทนจากฝ่ายรัฐบาล ได้แก่ อภิลิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กอริบศักดิ์ สภาวสุ และธานี ศักดิเศรษฐ์ ตัวแทนฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ได้แก่ วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ และเหวง โตจิราการ โดยวิธีการเจรจาใช้รูปแบบผลัดกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นระหว่างทั้งสองฝ่ายโดยไม่มีผู้ดำเนินรายการ ประเด็นหลักในการเจรจาคือการพยายามหาข้อสรุปต่อทางออกของข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมที่เสนอต่อรัฐบาลให้มีการยุบสภา

บรรยากาศทางฝ่ายผู้ชุมนุม ขณะที่มีการเจรจาระหว่างตัวแทนของฝ่ายรัฐบาลและตัวแทน นปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้นได้มีการถ่ายทอดสดการเจรจาให้แก่ผู้ชุมนุมที่ปักหลักชุมนุมบริเวณสะพานผ่านฟ้าฯได้รับชมด้วย ซึ่งท่าทีของผู้ชุมนุมต่อการเจรจาเต็มไปด้วยความไม่พอใจ มีการตั้งคำถามและแสดงอาการไม่พอใจว่า “ไปเจรจากับมัน(รัฐบาล-ผู้วิจัย)ทำไม” มีการขว้างสิ่งของใส่จอโปรเจกเตอร์ขณะปรากฏการถ่ายทอดภาพฝ่ายรัฐบาลที่กำลังพูดอยู่ โดยเฉพาะเมื่อมีภาพนายกรัฐมนตรีปรากฏผ่านจอ และกล่าวว่านายกรัฐมนตรีพูดจาเย็นเยือกยืดเยื้อยัดเยียดเวลา แต่เมื่อแกนนำ คือ จตุพร พรหมพันธุ์ พูดว่า “ถ้าข้อเรียกร้องยุบสภาไม่ได้รับการตอบสนอง จะถือว่ามากินกาแฟแล้วแยกย้ายกันไป นายกษัตริย์ราชบ 11 ส่วนพวกผมก็กลับราชดำเนิน” (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) ทำให้ผู้ชุมนุมโกรธด้วยความสะดวกที่แกนนำยืนยันชัดเจนในข้อเรียกร้องของการชุมนุมครั้งนี้ที่มีเพียงข้อเดียวคือการยุบสภาและมีท่าทีว่าถ้าเจรจาไม่สำเร็จก็จะสู้ต่อไป แต่ก็ยังมีการแสดงอาการไม่พอใจแกนนำเช่น วีระ มุสิกพงศ์ ที่มีท่าทีอ่อนข้อให้รัฐบาลเพราะมีความเห็นว่าไม่ควรไปพูดจาสุภาพหรือโอนอ่อนกับฝ่ายรัฐบาล จนเมื่อมีการพักให้ผู้เข้าร่วมเจรจาได้พักอิริยาบถ แกนนำที่ควบคุมเวทีที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ คือ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อต้องพยายามชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมให้เข้าใจถึงขั้นตอนการต่อสู้ที่ต้องมีการเจรจาไปพร้อมๆกับการต่อสู้ เพื่อให้อารมณ์ของผู้ชุมนุมสงบลง (ไทยรัฐ, 29 มีนาคม 2553: 16) ต่อมาเมื่อการเจรจาในวันนี้ยุติลงแต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้จึงตกลงให้มีการเจรจาขึ้นอีกในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ 29 มีนาคม

ต่อมาการเจรจาดังกล่าววันที่สอง คือ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553 ก็เริ่มขึ้นในช่วงเย็น รูปแบบการเจรจาก็มีรูปแบบเช่นเดียวกับวันแรก คือ ผลัดกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นระหว่างทั้งสองฝ่ายโดยไม่มีผู้ดำเนินรายการ แต่ท่าทีของทั้งสองฝ่ายเปลี่ยนไปโดยฝ่ายรัฐบาลมีท่าทีประนีประนอมในข้อเสนอมากขึ้นคือเสนอให้มีการยุบสภาภายใน 9 เดือนหลังจากนี้ ทางฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินเอง แกนนำมีข้อสรุปจากการประเมินท่าทีของรัฐบาลในการพูดคุยในครั้งแรกว่าวิธีการเจรจาอาจไม่เป็นผลนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายคือยุบสภาตามเงื่อนไขระยะเวลาที่เสนอและแนวโน้มความไม่พอใจของผู้ร่วมชุมนุมที่ไม่ต้องการให้มีการเจรจา แกนนำจึงมีท่าทีในช่วงการ

เจรจาเพียงเพื่อใช้เวทีการเจรจาเป็นพื้นที่สื่อสารให้สาธารณชนเข้าใจผู้ชุมนุมมากขึ้นเท่านั้น จะเห็นได้จากเหวง โตจิราการนำรูปภาพการสลายการชุมนุมเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ขึ้นมา หรือการที่จุฑาพร พรหมพันธุ์ถามกลับนายกรัฐมนตรีก่อนนำทหารเข้าไปอยู่ในวัดหรือโรงเรียน เป็นต้น ส่วนวีระ มุสิกพงศ์ก็ยังคงแสดงบทบาทในการพยายามหาทางออกและใช้เวทีนี้ในการเจรจาต่อรองระหว่างข้อเสนอของทางกลุ่มที่ต้องการให้รัฐบาลยุบสภาภายใน 15 วันกับข้อเสนอของรัฐบาลที่ให้มีการยุบสภาภายใน 9 เดือนโดยอ้างอิงข้อเสนอของนักวิชาการจากเครือข่ายสันติประชาธรรม ที่มีข้อเสนอให้รัฐบาลยุบสภาภายใน 3 เดือน ในที่สุดการเจรจาในครั้งนี้ก็ไม่มีข้อสรุปในทางปฏิบัติแต่ประการใด ซึ่งทางรัฐบาลทั้งทำอย่างไรก็ตามยังพร้อมที่จะเปิดเจรจากับฝ่ายผู้ชุมนุมต่อไป แต่ท่าทีของฝ่ายแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้นไม่ต้องการเปิดเจรจากับฝ่ายรัฐบาลอีกโดยเหตุผลส่วนหนึ่งอันเนื่องมาจากการประเมินท่าทีของผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ที่ไม่ต้องการให้มีการเจรจาอีกต่อไป (นิสิต สนิทไพร, **สัมภาษณ์**, 25 มีนาคม 2553)

ด้านท่าทีของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ออกแถลงการณ์ ฉบับที่ 6/2553 เรื่อง “ปฏิรูปใหญ่ประเทศไทย...ทางออกจากวิกฤติ” คัดค้านการที่รัฐบาลไปเจรจากับ นปช.แดงทั้งแผ่นดินเพราะมองว่าการเจรจาของนปช.แดงทั้งแผ่นดินมีวาระซ่อนเร้นที่ทำเพื่อคนคนเดียว คือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ใช่เพื่อคนทั้งประเทศ นอกจากนี้ยังเห็นว่าการยุบสภาและการรัฐธรรมนูญเพื่อปกปิดความผิดให้คนบางกลุ่มไม่ใช่ทางออกของประเทศ จากนั้นได้แสดงจุดยืนให้รัฐบาลจัดการการชุมนุมให้เด็ดขาดเนื่องจากการชุมนุมนั้นมีลักษณะชุมนุมไม่ปกติมีการก่อเหตุร้ายแรงคู่ขนานกับการก่อวินาศกรรมรายวันระหว่างที่มีการชุมนุมของคนเสื้อแดง และกลุ่ม 40 สมาชิกวุฒิสภานำโดยสมชาย แสวงการก็ออกมาแสดงจุดยืนคัดค้านการยุบสภาด้วย

อย่างไรก็ตามการเจรจาระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินในครั้งนี้ส่งผลต่อขบวนการอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้เข้าร่วมชุมนุมมีความคาดหวังว่าการเจรจาจะทำให้สามารถบรรลุข้อเรียกร้อง คือ รัฐบาลประกาศยุบสภาได้ แต่เมื่อผลออกมาว่าไม่สามารถเจรจาให้รัฐบาลยุบสภาได้สำเร็จจึงรู้สึกเคลือบแคลงแกนนำว่าอาจสมยอมหรืออ่อนข้อกับรัฐบาล ในช่วงคำที่เป็นช่วงเวลาของการต่อสายโฟนอินของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาพูดคุยกับผู้ร่วมชุมนุมจึงเป็นการเรียกขวัญกำลังใจแก่ผู้ชุมนุมให้ร่วมสู้ต่อไปและกล่าวชื่นชมแกนนำที่ไปเจรจาท่าทีที่ได้ดี ด้านผลการเจรจา พ.ต.ท.ดร.ทักษิณกล่าวว่าเป็นไปตามที่คาดหมายแล้วที่รัฐบาลจะยอมยุบสภา เพราะนายกรัฐมนตรีนี่เป็นตัวของตัวเองจึงแสดงออกมาด้วยความไม่จริงใจในการเจรจาทำให้เกิดบรรยากาศแบบเดินคนละเส้นทางแล้วให้ประชาชนตัดสินใจว่าจะเลือกทางใด เพราะฉะนั้นจึงขอให้ผู้ชุมนุมต่อสู้ต่อไปจนกว่ารัฐบาลจะยอมยุบสภา (แนวหน้า, 29 มีนาคม 2553: 6) แต่อย่างไรก็ตามผลการเจรจาได้ส่งผลต่อจิตใจผู้ร่วมชุมนุมทำให้ผู้ร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ผิดหวัง ประกอบกับการ

เคลื่อนไหวที่ยาวนานทำให้อ่อนล้า เพราะผู้ชุมนุมที่มาจากต่างจังหวัดต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่ร้อนจัดในช่วงกลางวันและช่วงกลางคืนมีฝนตก ผู้ชุมนุมชาวต่างจังหวัดจึงเดินทางกลับภูมิลำเนาเป็นจำนวนมาก

4.6 การเคลื่อนไหวยุทธวิธีวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2553

หลังจากที่ผลการเจรจาระหว่างรัฐบาลกับแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะผู้ชุมนุมจากต่างจังหวัด สังเกตได้จากจากผู้ที่อยู่ตามเต็นท์ต่างๆ แกนนำส่วนกลางจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการเคลื่อนไหวใหม่โดยต้องยกระดับการชุมนุมกดดันให้เข้มข้นขึ้นเพื่อให้มีโอกาสที่ข้อเรียกร้องยุบสภาจะสำเร็จ ส่วนบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมต่างจังหวัดที่เป็นกำลังหลักของผู้เข้าร่วมชุมนุมอยู่ที่แกนนำส่วนภูมิภาคในการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุม แกนนำหลายจังหวัดต้องเดินทางกลับจังหวัดเพื่อลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมด้วยตนเอง บางพื้นที่มีการจัดงานเสวนาพบปะทำความเข้าใจและเชิญชวนผู้ชุมนุมให้มาร่วมชุมนุม (คุณไอ้(นามแฝง), **สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์**, 20 กรกฎาคม 2553) เพื่อมาร่วมเคลื่อนไหวกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินตามที่แกนนำส่วนกลางประกาศไว้คือในวันเสาร์ที่ 3 เมษายนอีกครั้ง ซึ่งหลังจากการทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมแล้ว การเตรียมการระดมผู้คนจากต่างจังหวัดเข้าร่วมชุมนุมก็เป็นเช่นเดิม ซึ่งผู้ชุมนุมเริ่มเข้าใจมากขึ้นว่าการชุมนุมในครั้งนี้เป็นการต่อสู้ที่ยืดเยื้อยาวนาน ชัยชนะคือการยุบสภาไม่อาจได้มาโดยง่ายอีกต่อไป

ระหว่งนั้นนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ดำเนินการเคลื่อนไหวไปตามสถานการณ์ยกตัวอย่างเช่น จากการเคลื่อนไหวตอบโต้ฝ่ายต่อต้านที่มีความพยายามจะจัดงานระดมผู้คนโดยมี ตฤย์ สิทธิสมวงศ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ เป็นแกนหลัก ตริดาว อภัยวงศ์ อาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ประสานงาน เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมสวมเสื้อสีชมพูมาร่วมตัวกันที่สนามหญ้าหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์สองรัชกาล ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันศุกร์ที่ 2 เมษายนเพื่อแสดงพลังต้องการคืนความสงบสุขให้กับชาวกรุงเทพมหานครและต่อต้านการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนเสื้อแดง (คม ชัด ลึก, 1 เมษายน 2553: 13) ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินเห็นว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรปลดการเมืองไม่ควรเลือกข้างจึงประกาศขอใช้พื้นที่จัดการชุมนุมแสดงพลังเช่นกัน จนทำให้กลุ่มดังกล่าวต้องย้ายที่ชุมนุมไปรวมตัวกันที่สวนลุมพินี ซึ่งนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้ยกเลิกกำหนดการเคลื่อนไหว โดยส่งผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งนำโดยเหวง โตจิราการเคลื่อนไหวไปบริเวณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดิม แต่ปรากฏว่าผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงบางส่วนหลง

ทางขับรถจักรยานยนต์เข้าไปใกล้สวนลุมพินีที่มีกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าเสื้อสีชมพู จนถูกทำร้าย ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย (โพสต์ทูเดย์, 3 เมษายน 2553: 6) เป็นต้น

ต่อมาเมื่อถึงวันที่ 3 เมษายน มาตรการของแกนนำก็เช่นเดียวกับครั้งที่ผ่านมา คือ ผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งยังคงตริ่งกำลังรักษาพื้นที่ชุมนุมบริเวณถนนราชดำเนินไว้ และรูปแบบการเคลื่อนไหว คือ ประกาศให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมทราบและปฏิบัติการเมื่อครบกำหนดเวลาเท่านั้นไม่มีการแจ้งกำหนดการล่วงหน้า โดยเมื่อถึงเวลา 10.00 น. แกนนำได้ประกาศเคลื่อนขบวน 2 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นขบวนยานยนต์ นำโดย ขวัญชัย สาระคำ เคลื่อนขบวนยานยนต์มุ่งหน้าไปยัง ถนนวิภาวดีรังสิตและปักหลักอยู่ที่หน้าสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 (NBT) อีกกลุ่มเดินเท้าจากสะพานผ่านฟ้าลีลาศไปยังสี่แยกราชประสงค์ โดยทางกลุ่มผู้ชุมนุมที่เคลื่อนไหวและชุมนุมอยู่หน้าสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 (NBT) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีกิจกรรม คือ ขวัญชัย สาระคำ ได้นำตัวแทนคนเสื้อแดงราว 10 คนเข้าไปพบผู้บริหารภายในสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 (NBT) ซึ่งประเด็นข้อเรียกร้องที่เสนอแก่ NBT ก็คือให้นำเสนอข่าวอย่างเป็นจริง อย่าโจมตีผู้ชุมนุม (ไทยรัฐ, 4 เมษายน 2553: 15) เป็นต้น หลังจากนั้นก็ได้เคลื่อนไหวมารวมกับผู้ชุมนุมที่บริเวณราชประสงค์ในช่วงเย็น

ด้านการชุมนุมที่เคลื่อนมาปักหลัก ณ แยกราชประสงค์ก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้ชุมนุมสามารถยึดพื้นที่ปักหลักชุมนุมได้สำเร็จ ต่อมา วีระ มุสิกพงศ์ ประธาน นปช.แดง ทั้งแผ่นดินได้ขึ้นเวทีที่ราชประสงค์แถลงจุดยืนและแนวทางการเคลื่อนไหวต่อไปที่เวทีใหม่ที่ราชประสงค์ว่า “วันนี้ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน เคลื่อนพลมา ณ สถานที่นี้ โดยมีเป้าหมายเลือกภูมิภาค ประเทศ เลือกสถานที่ ซึ่งหวังว่าจะมีพี่น้องชาว กทม. ที่อยู่ในภาคธุรกิจอันสำคัญ จะได้เห็นด้วยตาของตนเอง จะได้ฟังด้วยหูของตนเองว่าพี่น้องประชาชนคนเสื้อแดงได้มาจากทั่วประเทศ และมีจุดประสงค์มุ่งหมายอย่างเดียวกัน คือ เรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชนโดยทันที การเดินทางมาในวันนี้ เมื่อมาถึงสถานที่ ได้พบผู้คนต่างๆ แล้ว เราได้ประชุมกันอีกครั้งเพื่อประเมินสถานการณ์ และมีความเห็นว่า การชุมนุมครั้งนี้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมที่จะให้รัฐบาลดำเนินการตามข้อเรียกร้องของเราต่อไป” (ประชาไท, 3 เมษายน 2553: ออนไลน์) และมีข้อเรียกร้อง 4 ข้อ คือ 1. ให้รัฐบาลยุบสภาทันที 2. จะปักหลักชุมนุม ณ ที่แห่งนี้จนกว่ารัฐบาลจะประกาศยุบสภา 3. แนวทางของนปช.ยังคงยืนหยัดและยืนยันในแนวทางสันติวิธี ไม่ใช้ความรุนแรง 4.พร้อมที่จะรับฟังว่าจุดยืนของรัฐบาลที่มีต่อมติของมวลมหาประชาชน ไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบใด⁶ (ไทยรัฐ, 4

⁶ หลังจากนั้นนิตินิติ สันสุไพรในฐานะผู้ประสานงานระหว่างแกนนำสวนกลางกับภูมิภาค โดยรับผิดชอบภาคอีสาน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “แกนนำคนเสื้อแดงได้วิเคราะห์ร่วมกันแล้วว่ารัฐบาลและองค์กรที่อยู่รอบกายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรียังคงเหนียวแน่นและเข้มแข็งที่จะยืนอยู่ในจุดที่ไม่ยอมยุบสภา ประกอบกับคนเสื้อแดงไม่ได้มีอาวุธอ่อนล้ากับสภาพแวดล้อมและยัง

เมษายน 2553: 15) การตัดสินใจเคลื่อนกำลังมาที่ย่านธุรกิจใจกลางเมืองหลวง คือ แยกราชประสงค์ในครั้งนี้นี้ เดิมทีแกนนำตั้งใจว่าจะมาเพื่อกดดันและเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์แค่เพียงวันเดียวแล้วเดินทางกลับ แต่เมื่อมาถึงและประชุมประเมินสถานการณ์ทำให้แกนนำตัดสินใจว่าจะปักหลักชุมนุมอยู่ต่อไป⁷ จากนั้นช่วงค่ำแกนนำก็ขึ้นปราศรัยบนเวทีบอกให้ผู้ชุมนุมที่อยู่ต่างจังหวัดเตรียมความพร้อมในการชุมนุมที่หน้าศาลากลางเพื่อรับมือกรณีถ้ามีการปราบปรามจากฝ่ายรัฐบาล

ปฏิบัติการยึดแยกราชประสงค์ในครั้งนี้นักวิชาการอย่างสมศักดิ์ เจียมธีรสกุล⁸ ได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์และเสนอแนะต่อขบวนการว่าวิธีการยึดแยกราชประสงค์ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เพียงต้องการเรียกร้องให้แก้รัฐธรรมนูญซึ่งไม่ใช่เป้าหมายเพื่อการแตกหักหรือโค่นล้ม วิธีการยึดราชประสงค์อาจส่งผลกระทบต่อคนไม่เห็นด้วย และตั้งข้อสังเกตว่าด้านหนึ่งแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินอาจหวังให้รัฐบาลหมดความอดทนลงมือปราบปราม แล้วทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยกระดับข้อเรียกร้องให้สูงขึ้นเป็นการโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยก็เป็นได้ แต่อย่างไรก็ตามยังเห็นว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินควรกลับสู่การเจรจาและต่อรองให้รัฐบาลร่นระยะเวลาการยุบสภาจาก 9 เดือนลง

ส่วนท่าทีของฝ่ายรัฐบาลที่มีต่อการนำผู้ชุมนุมมาปักหลักบริเวณพื้นที่ย่านธุรกิจคือ ย่านราชประสงค์เริ่มจากส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาเจรจาแต่ไม่สำเร็จ จากนั้นออกประกาศศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 5 แล้วแถลงออกอากาศผ่านโทรทัศน์ให้กลุ่มผู้ชุมนุม ออกจากพื้นที่ชุมนุมบริเวณแยกราชประสงค์และบริเวณใกล้เคียง โดยหากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับเป็นเงิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มติชน, 4 เมษายน 2553: 14) แต่

ต้องการให้แกนนำเดินทางกลับคืนสู่บ้านทุกวันต่อเนื่อง ดังนั้น แกนนำจึงต้องทำตามความต้องการของมวลชน ด้วยการเคลื่อนไหวกดดันต่อเนื่อง

หากจำเป็นที่จะต้องอยู่ยาวไปจนถึงช่วงสงกรานต์ แกนนำทุกคนได้คุยและเห็นตรงกันว่า ต้องอยู่ยึดพื้นที่ในการชุมนุมจัดกิจกรรมต่างๆในช่วงสงกรานต์ เริ่มจากกิจกรรมโอบกอด และในฐานะผู้ประสานงานด้านมวลชนในพื้นที่ภาคอีสาน ได้ประสานงานไปยังองค์กร 125 องค์กรคนเสื้อแดงในภาคอีสานแล้วเพื่อแจ้งความเคลื่อนไหวในการต่อสู้ ซึ่งแต่ละกลุ่มก็ตอบรับที่จะเข้ามาร่วมชุมนุมกับคนเสื้อแดงที่เชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ โดยแต่ละกลุ่มจะจัดเวรผลัดเปลี่ยนกันมาชุมนุมกันทุกๆ 5 วัน” (มติชน, 4 เมษายน 2553: 14)

⁷ ดูบันทึกของวิสา คัญทัพในภาคผนวก ง.

⁸ เขียนกระทู้ในเวบบอร์ดประชาไท เรื่อง “ถ้านี่เป็นการสู้แตกหัก(โค่นล้ม)แบบ 14 ตุลา/17 พฤษภาคม ยึดราชประสงค์ อาจจะโหด แต่ถ้าเพื่อยุบสภา การยึดยึดเยื้อเยี่ยงต่อการทำตัวเป็นแบบพันธมิตร ที่ไม่คำนึงถึงวิธีการใดๆ” แล้วถูกนำมาตั้งหัวข้อใหม่ “สมศักดิ์เจียมฯ:ทำไม่เสื้อแดงจึงควรกลับสู่โต๊ะเจรจา และทำไมไม่ควรยึดราชประสงค์ยึดเยื้อ” (thaienews, 4 เมษายน 2553: ออนไลน์)

ก็ไม่เป็นผลในทางปฏิบัติ ผู้ชุมนุมยังคงปักหลักชุมนุมต่อไป ด้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ออกมาโจมตีการยึดราชประสงค์เปรียบเทียบกับกรณีเคลื่อนไหวกองกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่เป็นไปด้วยความชอบธรรมในสถานการณ์สูงๆ อดไม่เหมือนนปช. แดงทั้งแผ่นดิน พร้อมทั้งกล่าวว่าวันจันทร์นี้ชาวกรุงเทพมหานครจะออกมาระบายความอัดอั้นจากการเคลื่อนไหวกองกลุ่มคนเสื้อแดงเนื่องจากเป็นวันทำงาน (โลกวันนี้, 5 เมษายน 2553: 04A) และผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการยึดพื้นที่ราชประสงค์ที่เป็นนักธุรกิจ นำโดย พรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล กรรมการรองเลขาธิการ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ออกมากล่าวขอให้กลุ่มคนเสื้อแดงเห็นแก่เศรษฐกิจของประเทศ (แนวหน้า, 4 เมษายน 2553: 10) เป็นต้น

4.7 การเคลื่อนไหวกองวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2553

หลังจากที่มีมติใช้พื้นที่บริเวณแยกราชประสงค์เป็นพื้นที่ในการปักหลักชุมนุมเพิ่มอีกพื้นที่หนึ่ง นอกจากบริเวณถนนราชดำเนิน ทางนปช. แดงทั้งแผ่นดินได้จัดเตรียมพื้นที่และเตรียมเพิ่มมาตรการในการเคลื่อนไหวกองให้บรรลุเป้าหมายคือให้รัฐบาลประกาศยุบสภาต่อไป แต่วันต่อมาคือวันที่ 4 เมษายน นปช. แดงทั้งแผ่นดินยังมิได้มีการเคลื่อนไหวกองใดๆ เนื่องจากเตรียมการบริเวณพื้นที่ชุมนุมใหม่ที่ราชประสงค์และรอดูท่าทีของรัฐบาลต่อมาตรการการกดดันของฝ่ายผู้ชุมนุมที่ใช้วิธีการมาชุมนุมปิดพื้นที่ราชประสงค์ จากนั้นวันที่ 5 เมษายน ช่วงเช้าได้มีการแถลงมาตรการการเคลื่อนไหวกองคือ การเคลื่อนไหวกองผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งไปที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง⁹ โดยมอบหมายให้แกนนำ คือ ขวัญชัย สาระคำ พายัพ บัณฑิต และสุภรณ์ อดิถาวรค์ นำเคลื่อนขบวนคนจากบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศมุ่งหน้าไปที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ

เมื่อถึงคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีการปักหลักชุมนุมกดดันบริเวณหน้าอาคารสำนักงานระยะหนึ่งจึงมีการเจรจาสามฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายนปช. แดงทั้งแผ่นดิน ได้แก่ แกนนำทั้ง 3 คนและมีแกนนำ คือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรองตามมาสมทบ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นคนกลาง คือ พล.ต.ต. วิชัย สังข์ประไพ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล พล.ต.ต. สาโรจน์ พรหมเจริญ และฝ่ายคณะกรรมการการเลือกตั้งคือ อิศระ เสียงเพราะดี ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ธนิศร์ ศรีประเทศ รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฝ่ายกิจการพรรคการเมือง ได้ข้อสรุปคือ ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งรับปากว่าจะมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาจำนวนคดีเงิน 258 ล้านบาทและเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง 29 ล้านที่

⁹ โดยณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ประกาศจุดมุ่งหมายในการเคลื่อนขบวนครั้งนี้ คือ "เราจะมุ่งหน้าไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อเร่งรัดคดียุบพรรคประชาธิปัตย์ เราจะส่งตัวแทนไปเรียกร้องกับนายอภิชาติ สุทธิคานนท์ ประธานกกต. ว่า ขอให้ปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกันกับการยุบพรรคอื่นๆ เท่านั้นเป็นพอ" (มติชน, 5 เมษายน 2553: ออนไลน์)

พรรคประชาธิปัตย์อาจกระทำการขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ปีพุทธศักราช 2550 ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 เมษายนนี้จากกำหนดการเดิมที่จะแล้วเสร็จในวันที่ 30 เมษายน (ข่าวสด, 7 เมษายน 2553: 2,14) หลังจากนั้นแกนนำได้ประกาศชัยชนะในการเคลื่อนไหวครั้งนี้และกล่าวกับผู้ชุมนุมว่าจะมารวมตัวกันอีกครั้งที่ทำการคณะกรรมการเลือกตั้งในวันที่ 20 เมษายน เพื่อรอฟังสำนวนยุบพรรคประชาธิปัตย์ แล้วจากนั้นก็ประกาศเคลื่อนไหวขบวนออกจากที่ทำการคณะกรรมการเลือกตั้ง ส่วนด้านฝ่ายต่อต้านขบวนการกักดันรัฐบาลเช่นกัน เพื่อให้มีการจัดการกับผู้ชุมนุม โดยสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) นำโดยคำฉูด สิริทิสมาน และประสาร มฤคพิทักษ์ได้แสดงท่าทีผ่านการประชุมวุฒิสภาชี้ให้รัฐบาลใช้กฎหมายกับกลุ่มผู้ชุมนุมและจัดการขึ้นเด็ดขาดอย่าเป็นนอกลู่นอกทาง (บ้านเมือง, 6 เมษายน 2553: 3)

ต่อมาช่วงเย็นวันเดียวกันเมื่อถึงเวลาแกลงข่าวทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ประกาศเคลื่อนไหวเชิงรุกกักดันรัฐบาลต่อไป โดยจะเคลื่อนไหวไปตามถนนทั้ง 11 สาย การประกาศเคลื่อนไหวดังกล่าวเป็นการเคลื่อนไหวตอบโต้รัฐบาลที่ออกมาตรากดดันการชุมนุม โดยประกาศปิดถนน 11 เส้นทาง ตามประกาศฉบับที่ 6 ของศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส.) ที่สั่งห้ามชุมนุมและเคลื่อนไหว¹⁰ แต่เมื่อเข้าสู่ช่วงเช้าวันที่ 6 เมษายน สถานการณ์เปลี่ยนไปคือมีทหารหลายพันนายเข้ามาตรึงกำลังอยู่ที่บริเวณสวนลุมพินี ทำให้แกนนำต้องทบทวนทิศทางการเคลื่อนไหวเดิมที่ได้ประกาศไว้ และเตรียมมาตรการรับมือโดยขั้นแรกหวง โตจิราการแกนนำประกาศให้หน่วยสันติวิธีจำนวน 5,000 คน ตรึงกำลังสี่ทิศรอบการชุมนุม เพื่อป้องกันผู้ชุมนุมและเป็นด่านแรกที่ปะทะกับเจ้าหน้าที่ทหาร (ประชาไท, 6 เมษายน 2553: ออนไลน์) มีการประกาศระดมผู้เข้าร่วมชุมนุมให้มาที่เวทีราชประสงค์ให้มากที่สุดเพื่อป้องกันการสลายการชุมนุม และประกาศให้อาสาสมัครของฝ่ายผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งยึดอาวุธ รถฉีดน้ำ รถหุ้มเกราะของเจ้าหน้าที่รัฐโดยดำเนินตามแนวทางสันติวิธี ปราศจากอาวุธ (ประชาไท, 6 เมษายน 2553: ออนไลน์) จนเมื่อเวลาผ่านไปช่วงระยะหนึ่งแกนนำประเมินว่าสามารถควบคุมสถานการณ์และฝ่ายผู้ชุมนุมเป็นฝ่ายได้เปรียบจึงประกาศมาตรการการเคลื่อนไหวต่อไปโดยการประกาศให้ผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งเคลื่อนขบวนโดยไปตามถนนสายต่างๆ 11 สายที่รัฐบาลประกาศไว้ ซึ่งเริ่มเคลื่อนขบวนจากบริเวณหน้าเวที

¹⁰ ถนน 11 เส้นทาง มีดังนี้ 1) ถนนพระราม 4 แยกตัดกับถนนสาทร ถึงแยกสามย่าน 2) ถนนสาทร ตั้งแต่แยกตัดกับถนนพระรามที่ 4 ถึงแยกตัดกับ ถนนเจริญกรุง 3) ถนนสีลม ตั้งแต่แยกตัดกับ ถนนพระรามที่ 4 ถึงแยกตัดกับ ถนนเจริญกรุง 4) ถนนสุรวงศ์ ตั้งแต่ แยกตัดกับ ถนนพระรามที่ 4 ถึงแยกตัดกับ ถนนเจริญกรุง 5) ถนนเจริญกรุง ตั้งแต่แยกตัดกับ ถนนสุรวงศ์ ถึงแยกตัดกับ ถนนสาทร 6) ถนนราชดำริ ตั้งแต่ สถานีรถไฟราชดำริ ถึงแยกตัดกับ ถนนพระรามที่ 4 7) ถนนพญาไท ตั้งแต่แยกสามย่าน ถึงแยกราชเทวี 8) ถนนรัชดาภิเษก ตั้งแต่แยกตัดกับ ถนนสุขุมวิท ถึงแยกตัดกับ ถนนพระรามที่ 4 9) ถนนดินแดง ตั้งแต่แยกตัดกับ ถนนรัชดาภิเษก ถึงแยกตัดกับ ถนนทวีมิตร 10) ถนนทวีมิตร 11) ถนนรัชดาภิเษก ตั้งแต่แยกตัดกับ ถนนดินแดง ถึงแยกตัดกับรัชดาภิเษก ซอย 8

สะพานผ่านฟ้า การเคลื่อนไหวครั้งนี้มีขวัญชัย สาระคำและสุภรณ์ อุตถาวงศ์เป็นแกนนำ (มติชน, 7 เมษายน 2553: 2) ผู้ชุมนุมที่เหลือก็ยังคงชุมนุมตริ่งพื้นที่ไว้ทั้งสองเวทีคือเวทีราชประสงค์และเวทีสะพานผ่านฟ้า

แต่การเคลื่อนไหวครั้งนี้มีเหตุการณ์ตอบโต้การเคลื่อนไหวเกิดขึ้น คือ มีการยิงระเบิดเอ็ม 79 เข้าใส่พรรคประชาธิปัตย์ในระหว่างที่ขบวนผู้ชุมนุมกำลังจะเคลื่อนผ่านไปโดยไม่ทราบว่าเป็นผู้ใดหรือฝ่ายใดกระทำ และมีคนพยายามขับรถพ่วงชนกลุ่มผู้ชุมนุมที่ชุมนุมกันอยู่บริเวณธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่ ถนนสีลม อีกทั้งมีการต่อต้านจากพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดบางรักจำนวนหนึ่ง (ไทยรัฐ, 7 เมษายน 2553: 12) แต่ในที่สุดการเคลื่อนขบวนก็ผ่านพ้นไปโดยไม่เกิดความรุนแรงตอบโต้จากฝ่ายผู้ชุมนุมแต่ประการใด

ช่วงเย็นวันเดียวกันทางฝ่ายรัฐบาล คือ นายกรัฐมนตรีก็ได้ออกมาชี้แจงสถานการณ์กรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถจัดการให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่จนกระทั่งเจ้าหน้าที่รัฐต้องล่าถอยกำลังออกจากพื้นที่การชุมนุมเนื่องจาก “แกนนำปิดเบือนข้อมูลตลอดว่าการชุมนุมนี้ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งปิดเบือนว่าเจ้าหน้าที่รัฐกำลังเตรียมการเข้าไปปราบปรามทำร้ายประชาชน และใช้เครือข่ายของสถานีโทรทัศน์สร้างความสำเร็จผิด ผลของการกระทำดังกล่าวทำให้ระดมประชาชนที่เข้าใจผิดเข้าสู่ที่ชุมนุมเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ตัดสินใจว่าต้องผ่อนคลายสถานการณ์ไม่ให้เกิดความสูญเสียที่จะถูกนำไปปิดเบือนให้สถานการณ์บานปลาย” (ประชาไท, 6 เมษายน 2553: ออนไลน์) หลังจากนั้นทางฝ่ายรัฐบาลก็มีความพยายามตระเตรียมมาตรการในการที่จะปิดสถานีประชาชน (People Channel)

ต่อจากนั้นแกนนำจึงดำเนินมาตรการกดดันรัฐบาลให้ยุบสภาต่อไปและหามาตรการปกป้องสถานีประชาชน (People Channel) ด้วย โดยช่วงเช้าวันที่ 7 เมษายน ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แถลงข่าวที่เวทีราชประสงค์ว่า วันนี้ทาง นปช.แดงทั้งแผ่นดินมีมติเคลื่อนไหวแต่ยังไม่ระบุสถานที่ชัดเจน โดยขณะนี้แกนนำที่เวทีสะพานผ่านฟ้าลีลาศเตรียมเคลื่อนไหวอยู่ โดยมีแกนนำ คือ สุภรณ์ อุตถาวงศ์และขวัญชัย สาระคำ ขณะที่ทางฝ่ายรัฐบาล สุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีและผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยก็ได้มีมาตรการสั่งปิดสถานีประชาชน (People Channel) ไม่ให้ออกอากาศ ต่อมาแกนนำมีมติเคลื่อนไปยังสถานีดาวเทียมไทยคมเพื่อป้องกันการถูกตัดสัญญาณจากรัฐบาล และ พายัพ ปันเขตต์ แกนนำที่ประจำอยู่ที่เวทีสะพานผ่านฟ้าลีลาศได้ขึ้นปราศรัยประกาศว่า ทราบข่าวว่ามีการประชุมคณะรัฐมนตรีที่รัฐสภา ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินจะมีการเคลื่อนไหวไปกดดันนายกรัฐมนตรีด้วย ซึ่งเป็นทางผ่านเพื่อเดินทางต่อไปยังเป้าหมาย คือ สถานีดาวเทียมไทยคม เพื่อกดดันไม่ให้มีการปิดสถานี

ประชาชน (People Channel) ต่อไป จึงมีการระดมผู้ชุมนุมจากเวทีสะพานผ่านฟ้าลีลาศให้ไปที่รัฐสภาก่อน แล้วต่อจากนั้นจึงจะเคลื่อนขบวนไปที่สถานีดาวเทียมไทยคมเพื่อป้องกันการระงับสัญญาณการออกอากาศของสถานีประชาชน (People Channel) จากฝ่ายรัฐบาลต่อไป (ธิดาถาวรเศรษฐ์, สัมภาษณ์, 29 กรกฎาคม 2553) ขณะเดียวกันผลการประชุมคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติการขยายระยะเวลาการใช้กฎหมายพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักรต่อไป ตามที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักรได้เสนอไว้ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 8-20 เมษายน พ.ศ. 2553 (ข่าวสด, 8 เมษายน 2553: 2)

ด้านแนวทางการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินครั้งนี้ก็เป็นเช่นเดิม คือ แขนงนำให้ผู้ชุมนุมยึดหลักสันติ อหิงสา ห้ามผู้ชุมนุมบุกเข้าไปในสถานที่ราชการ แต่ผู้ชุมนุมมีจำนวนมากจนดูเป็นการปิดล้อมทางเข้าออกรัฐสภา เจ้าหน้าที่และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางส่วนจึงต้องใช้บันไดปีนรั้วออกไปทางฝั่งพระที่นั่งวิมาณเมฆ หลังจากที่ ชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งปิดประชุมเพราะมีผู้เข้าประชุมไม่ครบองค์ประชุม (ข่าวสด, 8 เมษายน 2553: 14) ต่อมาเหตุการณ์มาถึงจุดพลิกผัน เมื่อมีการอ้างว่ามีการโยนระเบิดเพลิง 2 ลูกเข้าไปใส่ผู้ชุมนุม แขนงนำ คือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ซึ่งตามมาสมทบภายหลัง ได้สั่งให้ผู้ชุมนุมจำนวน 20 คนบุกเข้าไปในรัฐสภาเพื่อค้นหาตัวผู้กระทำการ โดยเชื่อว่าการโยนระเบิดเพลิงครั้งนี้มาจากการสั่งการของสุเทพ เทือกสุบรรณ และประกาศจับสุเทพด้วย (ข่าวสด, 8 เมษายน 2553: 14) ระหว่างนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลสำคัญสังกัดพรรคเพื่อไทยที่เป็นแนวร่วมของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ได้แก่ พ.อ. อภิวัฒน์ วีริยะชัย สุนัย จุลพงศธร เข้ามาห้ามปรามแต่ก็ไม่เป็นผล อีกทั้งแกนนำอื่น ๆ อาทิ เช่น จตุพร พรหมพันธุ์ ณ์รัฐวุฒิ ไสยเกื้อ เป็นต้น ได้พยายามโทรศัพท์ไปห้ามปรามแต่ไม่มีผู้รับสาย อย่างไรก็ตามในเวลาต่อมาเหตุการณ์ก็คลี่คลายไปในที่สุด โดยไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บร้ายแรงหรือสูญเสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้แต่อย่างใด

การบุกเข้าไปในรัฐสภาครั้งนี้ เป็นเหตุให้รัฐบาลมีข้ออ้างสร้างความชอบธรรมในการประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยอ้างว่าการชุมนุมมีแนวโน้มจะทำให้เกิดความรุนแรงในอนาคตในช่วงเวลาเย็นของวันเดียวกัน แล้วต่อมารัฐบาลก็ได้ตัดสัญญาณการออกอากาศสถานีประชาชน (People Channel) ซึ่งแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินพยายามอธิบายกับผู้เข้าร่วมชุมนุมผ่านการปราศรัยและสื่อสารในทางสาธารณะผ่านการแถลงข่าวว่า เกิดจากสาเหตุที่แกนนำ คือ จตุพร พรหมพันธุ์ ได้เปิดเผยข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่าง สุเทพ เทือกสุบรรณ กับหญิงผู้สูงศักดิ์ จึงถูกตัดสัญญาณการออกอากาศ มิใช่มาจากผลของการบังคับใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเกิดจากการบุกรัฐสภาแต่ประการใด อันได้ส่งผลให้ฝ่ายตรงข้ามโจมตีและ

ประโคนข่าวว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินนิยมความรุนแรง อันมีความชอบธรรมเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะจัดการด้วยวิธีการต่างๆ

จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจสั่งให้บุกเข้าไปในรัฐสภาในครั้งนี้มีผลเสียต่อฝ่ายผู้ชุมนุมโดยภาพรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมีความชัดเจนว่าการสั่งการดังกล่าวละเมิดมติของคองกร์นำ แต่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินส่วนที่เหลือเลือกใช้วิธีการเพียงการกล่าวดักเตือน โดยไม่มีมาตรการการลงโทษหรือตัดแกนนำที่สั่งบุกรัฐสภา อันมีภาพออกสู่สาธารณชนว่านิยมความรุนแรงหรือไม่ได้ยึดมั่นในแนวทางสันติวิธีอย่างจริงจังเท่าที่ควร ที่สำคัญเป็นการกระทำอันฝ่าฝืนมติของนปช.แดงทั้งแผ่นดินออกจากองคกร์ โดยจุดประกายกับสื่อมวลชนว่า "นายอริสมันต์ก็เป็นเพื่อนเราคนหนึ่ง คงไม่ทิ้งกัน แต่บทบาทในการนำมวลชนหลังจากนี้คงต้องหารือกันอีกที" (เดลินิวส์, 7 เมษายน 2553: ออนไลน์) หรืออีกหนึ่งแกนนำที่เป็นหัวหน้าฝ่ายสันติวิธี คือ เหวง โตจิราการ กล่าว ว่า "บุคลิกของนายอริสมันต์เป็นเรื่องส่วนตัว อย่าเหมาเป็นเรื่องของนปช.แม้ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นายพลแมคอาเธอร์ยังพูดนอกกรอบข้อตกลงว่าจะกดขี่ปนาถูระเบิดเมืองจีน ตอนนั้นแกนนำนปช.ทั้งหมดยอมรับแนวทางสันติวิธีแล้ว แม้ส่วนตัวแกนนำบางคนจะยังรุนแรงบ้าง แต่จะค่อยๆ ปรับจนให้ตรงกัน" (คมชัดลึก, 7 เมษายน 2553: ออนไลน์) โดย เหวง โตจิราการ เคยกล่าวก่อนหน้าที่จะมีการจัดการชุมนุมครั้งนี้ว่า "เรายึดมั่นในแนวทางดังกล่าวนี้อย่างเคร่งครัด ดังนั้นใครที่ไม่ดำเนินตามแนวทางนี้ **แม้แต่เพียงขาดไปข้อเดียวก็ถือว่าไม่ใช่ นปช.** (เน้นโดยผู้วิจัย)" (ประชาไท, 4 มีนาคม 2553: ออนไลน์) แนวทางดังกล่าวในที่นี้หมายถึงแนวทางนโยบาย 6 ข้อของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน อันหมายรวมถึงการยึดกุมการเคลื่อนไหวด้วยแนวทางสันติวิธีที่ทุกคนต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดด้วย

ส่วนท่าทีของนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม นักศึกษาส่วนหนึ่ง ต่อกรณีที่รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน ได้มีการออกแถลงการณ์แสดงจุดยืนคัดค้านการประกาศภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้รัฐบาลสามารถบังคับใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินกับฝ่ายผู้ชุมนุม ได้แก่ แถลงการณ์จาก 5 อาจารย์คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แถลงการณ์จากเครือข่ายนักพัฒนาเอกชน และนักกิจกรรมทางสังคมเพื่อประชาธิปไตย (thaienews, 8 เมษายน 2553: ออนไลน์) เป็นต้น และยังมีการแสดงจุดยืนคัดค้านการสลายการชุมนุมแล้วกลับสู่โต๊ะเจรจาจากแถลงการณ์ของนักวิชาการกลุ่มสันติประชาธรรม (มติชน, 8 เมษายน 2553: ออนไลน์) เป็นต้น

ต่อมาภายหลังจากที่รัฐบาลประกาศใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยครอบคลุมเขตพื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานครทุกเขต จังหวัดนนทบุรีทั้งจังหวัด อำเภอ

เมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางบ่อ และ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอธัญบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสามโคก อำเภอ ลำลูกกา และอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อำเภอพุทธมณฑล ในจังหวัดนครปฐม อำเภอวัง น้อย อำเภอบางปะอิน อำเภอบางไทร และอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดอยุธยา ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็น พื้นที่ใกล้เคียงกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังได้ตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) ขึ้นแทนศูนย์อำนวยความสะดวกความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส.) โดยมอบหมายให้สุเทพ เทือก สุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ผอ. ศอฉ.)¹¹ และพ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด ก็ยังรับหน้าที่เป็นโฆษกศูนย์อยู่ต่อไป

โดยก่อนหน้าที่จะมีการบังคับใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และตั้งศูนย์ดังกล่าวได้มีการประชุมคณะรัฐมนตรี สุเทพ เทือกสุบรรณ กล่าวว่า “มีความพยายาม จากแกนนำกลุ่มคนเสื้อแดงในการบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อปลุกระดมประชาชนให้ออกมาร่วม ชุมนุม อย่างในวันที่ 6 เมษายนมีผู้มาร่วมชุมนุมในช่วงกลางวัน 3-4 พันคน แต่พอปลุก ระดมผ่านสื่อฝ่ายเขานาน 2 ชั่วโมง ตัวเลขเพิ่มเป็น 3 หมื่นคนในช่วงเย็น (เน้นโดยผู้วิจัย) จึงขอให้ไอซีทีแจ่งไปยังดาวเทียมไทยคม เพื่อขอให้ยุติการออกอากาศและกระจายเสียงของ สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมพีเพิลแชนแนล เนื่องจากกระทำการผิดสัญญาด้วยการเปิดให้มีการยุ ยงปลุกปั่น” (มติชน, 9 เมษายน 2553: 14) ส่งผลให้รัฐบาลตัดสินใจตัดสัญญาอนุญาตการออกอากาศ ของสถานีประชาชน (People Channel) ในเวลาต่อมา ซึ่งคำแถลงของสุเทพตรงสอดคล้องมุมมอง ของผู้สื่อข่าวบีบีซีในนามว่า เคเวนติน ซอมเมอร์วิลล์ ที่มองว่าสถานีประชาชน (People Channel) ถือเป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพในการดึงดูดผู้ชุมนุมจำนวนมากจากต่างจังหวัดให้เดินทางเข้า มายังกรุงเทพมหานคร (มติชน, 9 เมษายน 2553: ออนไลน์) อันเป็นการสะท้อนให้เห็นศักยภาพของ ฝ่ายผู้ชุมนุมและเครื่องมือสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์ คือ สถานีประชาชน (People Channel) ในการ ระดมผู้คน

หลังจากนั้นรัฐบาลยังคงเดินทางมาตรวจจัดการการชุมนุมต่อไป โดยการขอ หมายศาลจับกุมแกนนำที่ไปบุกรุกสุสาน 7 คน คือ ยศวิศ ชุกล่อม พายัพ บันเกตุ สุภรณ์ อัครถาวรศักดิ์ ศิริวรรณ นิमितศิลป์ อริสมันต์ พงศ์เรืองรอง วันชนะ เกิดดี และเสงี่ยม สาราญรัตน์ แล้วอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีก็แถลงกรณีการออกหมายจับกุมดังกล่าวว่า “สำหรับกลุ่มที่นิยมความรุนแรง

¹¹ การที่นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งสุเทพ เทือกสุบรรณเนื่องจากพล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา ผู้บัญชาการทหารบก(ผบ.

ทบ.) ต้องการให้อำนาจผู้รับผิดชอบการดำเนินการตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ครั้งนี้เป็นฝ่ายการเมือง หากเกิดความผิดพลาดหรือเกิดการ สูญเสีย ฝ่ายการเมืองต้องเป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย (มติชน, 9 เมษายน 2553: 14)

สามารถขอหมายศาลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ซึ่งศาลได้ออกหมายจับบรรดาแกนนำที่ไปบุก รัฐสภา จะช่วยลดกลุ่มคนที่สร้างความรุนแรงในสังคมได้” (มติชน, 10 เมษายน 2553: 14) และ ต่อมาเมื่อแกนนำปช.แดงทั้งแผ่นดินประกาศว่าขอร้องให้ผู้ชุมนุมที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเคลื่อนไหว ไปที่สถานีดาวเทียมไทยคม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีเพื่อตั้งกำลังและแสดงพลังให้ รัฐบาลเปิดสัญญาณสถานีประชาชนให้ออกอากาศได้ตามปกติ ทางฝ่ายรัฐบาลมีการเพิ่มกำลังพล จำนวน 234 กองร้อย เพื่อตั้งจุดตรวจและสกัดการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังมีความพยายามเชิญ ผู้ประกอบการรถแท็กซี่และวินมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เกี่ยวกับการดำเนินการทางกฎหมาย หากมี การนำยานพาหนะดังกล่าวไปกระทำผิดกฎหมายเจ้าของรถและบริษัทจะต้องรับผิดชอบ (ประชา ไท, 8 เมษายน 2553: ออนไลน์)

อีกด้านหนึ่ง เซาว์รัตน์ ชาญวีรกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้เชิญผู้ว่า ราชการจังหวัดทั่วประเทศเข้าประชุมเพื่อแถลงแนวทางปฏิบัติหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราช กำนัดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดถือปฏิบัติดังนี้ “1. ให้ประชาสัมพันธ ์สร้างความเข้าใจกับประชาชน ให้ทราบถึงสาเหตุของการออกประกาศดังกล่าวว่า เพื่อเป็นการ ป้องกันและระงับเหตุร้ายที่จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ 2. ให้ดูแลรักษาสถานที่ ราชการ ปรับระดับมาตรการรักษาความปลอดภัยเป็นขั้นสูงสุด มิให้มีการบุกรุก หรือปิดล้อมศาลา กลางจังหวัด และสถานที่ราชการอย่างเด็ดขาด 3. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา เพื่อ อำนวยการและกำกับดูแลการปฏิบัติงานในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ หากมีเหตุ เร่งด่วน ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยโดยเร็วที่สุด” (คม ชัด ลึก, 10 เมษายน 2553: 3) โดย ขณะนี้มีรายงานจากจังหวัดต่างๆ ว่ามีผู้ชุมนุมอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดหลายจังหวัด¹² ส่วนใหญ่ เป็นจังหวัดในภาคเหนือ และภาคอีสาน ทั้งยังกำชับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ ปฏิบัติตามพระ ราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินที่ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการศูนย์

¹² กระทรวงมหาดไทยรายงานการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงในส่วนภูมิภาค เมื่อวันที่ 8 เมษายน ว่ามีการชุมนุมที่หน้า ศาลากลางจังหวัด ใน 38 จังหวัด ผู้ชุมนุม 14,590 คน แยกเป็นภาคเหนือ 3,170 คน ประกอบด้วย 1.พะเยา 100 คน 2.ลำปาง 300 คน 3. น่าน 300 คน 4. เชียงราย 80 คน 5.แพร่ 400 คน 6. เชียงใหม่ 1,350 คน 7.ตาก 50 คน 8. พิษณุโลก 50 คน 9. อุตรดิตถ์ 20 คน 10. พิจิตร 50 คน 11. ลำพูน 300 คน 12. เพชรบูรณ์ 150 คน 13. นครสวรรค์ 20 คน

ภาคอีสาน 10,260 คน ประกอบด้วย 14. นครราชสีมา 250 คน 15. ชัยภูมิ 350 คน 16. ร้อยเอ็ด 500 คน 17. กาฬสินธุ์ 200 คน 18. เลย 200 คน 19. หนองคาย 300 คน 20. สกลนคร 500 คน 21. อุบลราชธานี 300 คน 22. อำนาจเจริญ 50 คน 23. สุรินทร์ 50 คน 24. นครพนม 500 คน 25. ขอนแก่น 5,000 คน 26. มหาสารคาม 100 คน 27. อุดรธานี 1,000 คน 28. ศรีสะเกษ 400 คน 29. ยโสธร 200 คน 30. มุกดาหาร 300 คน 31. หนองบัวลำพู 60 คน ภาคกลางและภาคตะวันออก 1,160 คน ประกอบด้วย 32. ลพบุรี 10 คน 33. อัญญา 100 คน 34. จันทบุรี 250 คน 35. ปราจีนบุรี 100 คน 36. ฉะเชิงเทรา 200 คน 37. ชลบุรี 200 คน 38. สระแก้ว 300 คน (มติชน, 10 เมษายน 2553: 14)

แก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินระดับจังหวัด ในการทำทุกวิถีทางที่ไม่ให้ผู้ชุมนุมออกจากจังหวัดเพื่อเดินทางมาชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อันเป็นมาตรการของฝ่ายรัฐบาลในการเตรียมการรับมือกับการเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ชุมนุม

ต่อมาในวันที่ 9 เมษายน นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้เคลื่อนไหว ซึ่งเดิมที่ยังไม่มีแผนเรื่องเส้นทางการเคลื่อนไหวที่ชัดเจน แต่เมื่อถึงกำหนดเวลาได้ประกาศเคลื่อนขบวนไปที่สถานีดาวเทียมไทยคมจุดเดียวเพื่อกดดันให้รัฐบาลเปิดสัญญาอนุญาตโทรทัศน์ให้ได้¹³ ผลปรากฏว่าสามารถกดดันให้เจ้าหน้าที่เปิดสัญญาอนุญาตการออกอากาศได้เช่นเดิม แม้จะมีการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บบ้าง ซึ่งสื่อต่างประเทศได้รายงานว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจทหารบางนายยอมทิ้งโล่และเครื่องมือปราบปรามรวมทั้งเข้าไปจับมือกับผู้ชุมนุม ผู้ชุมนุมได้มอบน้ำให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ยอมล่าถอยด้วย และได้ตั้งข้อสังเกตว่าอาจมีความแตกแยกในหมู่เจ้าหน้าที่ความมั่นคงของไทยรัฐบาลจึงไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มติชน, 9 เมษายน 2553: ออนไลน์) แต่อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวครั้งนี้ส่งผลให้รัฐบาลขอหมายศาลออกหมายจับแกนนำเพิ่มอีก 17 คน หลังจากนั้นสัญญาอนุญาตการออกอากาศของสถานีประชาชนก็ถูกตัดอีกครั้ง แต่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินแถลงว่าช่วงเวลา 4-5 วันนี้จะไม่มีเคลื่อนไหวจะปักหลักชุมนุมแบบตั้งรับ

อีกด้านหนึ่ง ในช่วงเวลานี้ประชาชนที่ไม่พอใจฝ่ายผู้ชุมนุมก็เริ่มออกมาเคลื่อนไหวจริงจังกมากขึ้น หลังจากมีการยึดพื้นที่ราชประสงค์ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะชุมนุมยืดเยื้อ ผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่เคยเคลื่อนไหวมาก่อนหน้านี้ คือ กลุ่มคนที่ใส่เสื้อสีชมพู นำโดย ตุลย์ สิทธิสมวงศ์ ผู้ประสานงานเครือข่ายจุฬาฯเซตชูคุณธรรมนำประชาธิปไตยและผู้ประสานงานเครือข่ายพลังเจียบ แต่ครั้งนี้นั้นรวมตัวกันที่สวนจตุจักรและประกาศแก่ผู้เข้าร่วมว่าสามารถสวมใส่เสื้อสีใดก็ได้เข้าร่วมชุมนุมตามความสะดวกของผู้สนใจเข้าร่วมยกเว้นสีแดง (ประชาไท, 9 เมษายน 2553: ออนไลน์) อันเป็นที่มาของกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า “กลุ่มเสื้อหลากสี” จุดประสงค์ในการชุมนุมเพื่อต่อต้านการยุบสภาและไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมของนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการ 303 คนและภาคีออกแถลงการณ์เพื่อต่อต้านการยุบสภาอีกด้วย (สยามรัฐ, 9 เมษายน 2553: 11)

¹³ วันต่อมาฝ่ายรัฐบาลได้แถลงสรุปผลการเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ชุมนุมว่ามีผู้ร่วมเคลื่อนไหวในวันที่ 9 มีประมาณ 15,000 คน (เดลินิวส์, 10 เมษายน 2553: ออนไลน์)

นอกจากนั้นยังมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มหรือองค์กรที่ออกแถลงการณ์แสดงจุดยืนต่อสถานการณ์ทางการเมืองจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินของรัฐบาลด้วย ได้แก่ การประณามการประกาศใช้พระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินของรัฐบาลที่นำมาซึ่งการปิดกั้นเสรีภาพในการสื่อสารทั้งการปิดเว็บไซต์และการปิดสถานีประชาชน ประกอบด้วย องค์กรผู้สื่อข่าวไร้พรมแดน (มติชน, 9 เมษายน 2553: ออนไลน์) สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยร่วมกับสมาคมเคเบิลทีวีแห่งประเทศไทยและสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (โพสต์ทูเดย์, 10 เมษายน 2553: 10-11) เป็นต้น

4.8 เหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553

หลังจากที่ผู้ชุมนุมเคลื่อนไหวไปกดดันรัฐบาลจนสามารถเปิดสัญญาอนุญาตโทรทัศน์สำเร็จโดยภาพที่ปรากฏ คือ ประชาชนมือเปล่าต่อสู้กับทหาร รัฐบาลจึงมีมาตรการโต้กลับโดยเริ่มจากการประณามยอดผู้ชุมนุมในที่ประชุมในช่วงเวลา 8.00 น.ของวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 มีประมาณ 8,500 คน อยู่ที่สะพานผ่านฟ้า 5,000 คน แยกราชประสงค์ 3,000 คนและสถานีไทยคม แคราย จังหวัดนนทบุรี 500 คน (เดลินิวส์, 10 เมษายน 2553: ออนไลน์) และประณามยอดผู้ชุมนุมตามศาลากลางจังหวัดว่ามีไม่มากจังหวัด จังหวัดละ 100-300 คน ส่วนเชียงใหม่และขอนแก่นมีจำนวนเป็นหลักพัน (เดลินิวส์, 11 เมษายน 2553: 9) จึงตัดสินใจดำเนินการ "ขอคืนพื้นที่"¹⁴ โดยใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมที่สถานที่ชุมนุมเวทีสะพานผ่านฟ้าลีลาศโดยเริ่มปฏิบัติการในช่วงสายทำให้มีการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมในพื้นที่ต่างจังหวัดเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น จังหวัดเชียงใหม่มีผู้รวมตัวชุมนุมกันที่หน้าศาลากลางประมาณ 1,000 คน จังหวัดอุดรธานีมีผู้ชุมนุมที่ศาลากลางจังหวัดประมาณ 700 คน จังหวัดเชียงรายมีการรวมตัวกันที่จังหวัดทหารบกเชียงรายยื่นหนังสือเรียกร้องทหารไม่ให้ใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม จังหวัดปทุมธานีมีผู้ชุมนุมมารวมตัวกันที่สถานีวิทยุชุมชนป้องกันทหารเข้ามาปิดสถานี (springnewstv, 10 เมษายน 2553: ออนไลน์) เป็นต้น

ด้านมติจากแกนนำส่วนกลาง ช่วงดึกของวันนี้ วีระ มุสิกพงศ์ ประธานนปช.แดง ทั่วแผ่นดินแถลงจุดยืนบนเวทีราชประสงค์ โดยระบุว่า “สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในวันนี้เป็นสถานการณ์ทางการเมืองที่เรียกได้ว่า ผู้ถูกปกครองไม่ยอมรับอำนาจของผู้ปกครอง และผู้ปกครองไม่อาจจัดการปกครองได้อีกต่อไป โดยอาศัยเหตุผลประกอบดังนี้ 1.การ

¹⁴ “วัตถุประสงค์ของรัฐบาลไม่ใช่การสลายการชุมนุมแต่เป็นการคืนพื้นที่ให้กับประชาชนปัญหาขุนทองหมองใจจะได้แก้ไข โดยจะนำความสงบสุขคืนมาให้คนไทยทั้งประเทศและฉลองสงกรานต์อย่างมีความสุข” นายกรัฐมนตรีกล่าว (มติชน, 10 เมษายน 2553: 14)

ประกาศใช้ พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงเพื่อดูแลความสงบในประเทศแต่ไม่สามารถแก้ไขได้ แสดงถึงความล้มเหลวอย่างยิ่งขอให้รัฐบาลรับผิดชอบ 2. การปกปิดข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนที่ได้รับการถ่ายทอดไปทั่วโลก ถือเป็นเผด็จการ เป็นปฏิปักษ์ต่อประชาธิปไตย 3. การใช้อาวุธทำร้ายประชาชนที่มีแต่มือเปล่าทำให้ฐานะรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ตกเป็นฆาตกร ข้อสุดท้ายแกนนำขอเสนอเพื่อขอประชามติคือ เปลี่ยนชื่อเรียกห้องจากให้ยุบสภาภายใน 15 วัน เป็นยุบสภาทันทีและให้อภิสิทธิ์ ออกนอกประเทศไปในทันที” (คม ชัด ลึก, 11 เมษายน 2553: 13) และหลังจากนั้นแกนนำ นปช. แต่งตั้งแผ่นดินก็ประสานไปยังฝ่ายรัฐบาลให้หยุดใช้กำลัง โดยมี กอปรศักดิ์ สภาวสุ รับหน้าที่เจรจาจนฝ่ายรัฐบาลมีคำสั่งให้ถอนกำลังออกไป แต่ด้านข้อเรียกร้องที่แถลงไปนั้น รอจนถึงเช้าก็ยังไม่มีการดำเนินการตามที่ นปช. แต่งตั้งแผ่นดิน นายกรัฐมนตรีก็ยังคงเดินทางบริหารประเทศต่อไป ซึ่งมาตรการ “ขอคืนพื้นที่” โดยการใช้กำลังการพยายามเข้าสลายการชุมนุมของรัฐบาลในครั้งนี้เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 25 คน เป็นประชาชน 20 คน เจ้าหน้าที่ทหาร 4 คน ผู้สื่อข่าวต่างประเทศ 1 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 800 คน (สุชาภา ประพันธ์วงศ์, มติชน, 28 เมษายน 2553: ออนไลน์)

ด้านนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ กลุ่มสันติประชาธรรมได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี รับผิดชอบต่อเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่เกิดขึ้นโดยยุติการพยายามสลายการชุมนุม ออกมาขอโทษประชาชนและหยุดปิดกั้นสื่ออีกด้านหนึ่งได้สื่อสารถึงแกนนำ นปช. แต่งตั้งแผ่นดินให้พยายามรักษาชีวิตผู้ชุมนุมโดยไม่โหมกระพือความแค้นและสู้มเสี่ยงที่ผู้ชุมนุมจะออกไปปะทะกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ รัฐบาลและแกนนำ นปช. แต่งตั้งแผ่นดินต้องกลับสู่โต๊ะเจรจา (มติชน, 12 เมษายน 2553: 14) ส่วนนักวิชาการที่ต่อต้านการยุบสภา 303 คนได้ออกแถลงการณ์เช่นกันเสนอให้รัฐบาลตั้งคณะกรรมการที่เป็นกลางมาตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำไปให้ผู้ชุมนุมปฏิบัติตามกฎหมาย ขอให้สื่อมวลชนเสนอข่าวที่เป็นจริง และให้มีการเจรจาสงบศึกชั่วคราวโดยนักวิชาการกลุ่มนี้เสนอเป็นคนกลางในการเจรจา (พิมพ์ไทย, 12 เมษายน 2553: 3)

4.9 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2553

หลังจากผ่านเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนมาแล้ว นปช. แต่งตั้งแผ่นดินได้มีการจัดกิจกรรมสดุดีวีรชนที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ โดยในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2553 ประกอบพิธีทางศาสนาแล้ววันต่อมาก็แพทย์เรียกร้องให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบไปทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาก็จัดงานสงกรานต์ขึ้นบริเวณที่ชุมนุมเพื่อรักษาพื้นที่ทั้งสองเวทีไว้ ต่อมาแกนนำมีมติและได้ประกาศย้ายผู้ชุมนุมจากเวทีสะพานผ่านฟ้าไปรวมอยู่ที่เวทีราชประสงค์เพียงแห่งเดียว

ส่วนด้านมาตรการที่ใช้ควบคุมและตอบโต้บนโซเชียลมีเดียของฝ่ายรัฐบาลในช่วงเวลานี้ คือ ห้ามนำรูปเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน มาเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต (ประชาไท, 14 เมษายน 2553: ออนไลน์) และพยายามสร้างภาพผ่านการแถลงข่าวทางสื่อโทรทัศน์ โดยพ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด แถลงว่านักรบชุดดำที่ถือปืนในเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนเป็นผู้ก่อการร้ายและเป็นผู้แฝงตัวอยู่ในที่ชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงด้วย จากนั้นก็พยายามเชิญชวนให้ผู้ชุมนุมที่เป็นผู้บริสุทธิ์ออกจากพื้นที่ชุมนุมและแถลงว่าให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสามารถใช้อาวุธจริงจัดการกับผู้ก่อการร้ายในพื้นที่ชุมนุมได้เลย หากเกิดความเสียหายแก่อาคารสำนักงานต่างๆบริเวณพื้นที่ชุมนุมรอบราชประสงค์รัฐบาลพร้อมรับผิดชอบ (ประชาไท, 15 เมษายน 2553: ออนไลน์) อีกทั้งรัฐบาลมีความพยายามจะจับกุมแกนนำตามที่ได้ออกหมายจับไปด้วย คือ ที่โรงแรมเอสซี พาร์ค ได้มีการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปล้อมจับแกนนำ ที่มีการออกหมายจับไปก่อนหน้านั้นที่เปิดห้องพักอยู่ที่นั่น ประกอบด้วย อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง สุภรณ์ อัตถาวงศ์ พายัพ บัณฑิตย ศวฤทธิ ชูกลิ่น และวันชนะ เกิดดี (มติชน, 17 เมษายน 2553: 14) แต่ไม่เป็นผลสำเร็จเนื่องจากหน่วยรักษาความปลอดภัยและผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงเข้าช่วยเหลือไว้ได้

ประกอบกับพรรคการเมืองใหม่ที่ตั้งขึ้นโดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้ออกมาแสดงจุดยืนสนับสนุนให้กองทัพออกมาปฏิบัติหน้าที่และเรียกร้องให้รัฐบาลออกกฎอัยการศึกมาใช้จัดการผู้ชุมนุมเสื้อแดงด้วยข้อมล่าวหาว่า เป็นกบฏจากการที่แกนนำสั่งให้ผู้ชุมนุมยึดและเผาศาลากลาง รวมทั้งมีกองกำลังติดอาวุธในคืนวันที่ 10 เมษายนที่ผ่านมาด้วย โดยการสั่งการทั้งหมดมาจากพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร (ASTVผู้จัดการรายวัน, 13 เมษายน 2553: 20) ต่อมาจึงได้จัดแถลงข่าวกดดันรัฐบาลให้รีบจัดการสลายการชุมนุมภายใน 7 วัน มิเช่นนั้นทางกลุ่มจะจัดการเอง (ASTVผู้จัดการรายวัน, 19 เมษายน 2553: 1) อีกทั้งมีการเคลื่อนไหวของ "กลุ่มคนหลากสี" ไปรวมตัวชุมนุมที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์เรียกร้องให้ทหาร นำโดย พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา ผู้บัญชาการทหารบกออกมาทำหน้าที่จัดการกับการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง และประกาศจะปักหลักรวมตัวกันที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิในช่วงเย็นของทุกวันด้วย (ไทยโพสต์, 17 เมษายน 2553: 12)

แต่อีกด้านหนึ่ง คือ ทางพรรคเพื่อไทยนำโดย พล.อ.ชาวลิต ยงใจยุทธ ได้ประสานราชเลขาธิการขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณเข้ามายุติความสูญเสียและปัญหาบ้านเมืองพร้อมออกแถลงการณ์ร่วมกับ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ เรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินและยุบสภาในทันที (ข่าวสด, 20 เมษายน 2553: 10) แต่กลับถูกสกัดกั้นและโจมตีจากรัฐบาลและฝ่ายที่ต่อต้านขบวนการคนเสื้อแดงอย่างหนักว่าเป็นการทำให้ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท (พิมพ์ไทย, 21 เมษายน 2553: 6) ซึ่งต่อมาพล.อ.ชาวลิตก็ได้

ออกแถลงการณ์ชี้แจงต่อสื่อมวลชนเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกวิธีการดังกล่าวในการยุติปัญหาบ้านเมือง แต่อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวของพล.อ.ชาวลิตในครั้งนี้ส่งผลให้กระแสที่สร้างจากฝ่ายต่อต้านที่กล่าวร้ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินและผู้ใกล้ชิดทั้งหลายในขบวนการคนเสื้อแดงมาก่อนหน้านั้นว่าได้ทำการจลาจล บางคนต้องคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ บางคนเป็นคอมมิวนิสต์มาก่อน เป็นต้น ทำให้ข้อกล่าวหาเหล่านี้เป็นที่กล่าวถึงมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังดำเนินการเคลื่อนไหวต่อไป โดยประกาศระดมผู้คนเพื่อเคลื่อนไหวในวันที่ 20 เมษายนอีกครั้ง แต่เมื่อมีกระแสการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมเพิ่มมากขึ้น และรัฐบาลสั่งเคลื่อนกำลังของเจ้าหน้าที่ทหารเข้าประจำการบริเวณถนนสีลม โดยอ้างว่าป้องกันผู้ชุมนุมบุกยึดพื้นที่สีลม นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงส่งตัวแทนไปยื่นหนังสือแก่องค์การสหประชาชาติขอคำสั่งสันติภาพเพราะเข้ามาสังเกตการณ์ชุมนุมและรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้ชุมนุม (thaienews, 19 เมษายน 2553: ออนไลน์) พร้อมทั้งด้านหนึ่งก็เตรียมมาตรการการเคลื่อนไหวโดยการเคลื่อนไหวขบวนกดดันรัฐบาลด้วย แต่ต่อมาเมื่อถึงวันที่ 20 ปรากฏว่ามีสติ๊กเกอร์ข้อความสร้างสถานการณ์จากผู้ไม่ประสงค์ดี ด้วยข้อความในลักษณะที่ชู พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นประธานาธิบดีรัฐไทยใหม่ ติดอยู่ทั่วไปบริเวณพื้นที่ที่คาดว่าผู้ชุมนุมจะเคลื่อนขบวนไป คือบริเวณถนนสีลม (ASTVผู้จัดการรายวัน, 21 เมษายน 2553: 15) แกนนำจึงประกาศจะไม่เคลื่อนขบวนแต่ขอความร่วมมือผู้ชุมนุมแบ่งเป็นกลุ่ม¹⁵ “ช่วยกันทำป้อม” ค่ายคู ประตูหอรบ” (บ้านเมือง, 21 เมษายน 2553: 6) เป็นปฏิบัติการเชิงสัญลักษณ์ป้องกันฝ่ายรัฐบาลสั่งเจ้าหน้าที่บุกเข้ามาสลายการชุมนุม โดยใช้ล้อยางรถยนต์และไม่เผื่อเหล่าแหลมทำเป็นรั้วป้องกัน และรอดูท่าทีของรัฐบาลในการจัดการกับผู้ชุมนุมต่อไป

ในช่วงนี้นักวิชาการ คือ สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล ได้ออกมาตั้งข้อสังเกตและเสนอแนะให้ยุติการชุมนุม โดยนำทฤษฎีของนักปฏิวัติชาวอิตาลี คือ อันโตนิโอ กรัมสกี ว่าด้วยเรื่องยุทธศาสตร์การต่อสู้ มาพิจารณาสถานการณ์ของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ว่าความสูญเสียชีวิตผู้คนจำนวนมากในวันที่ 10 เมษายนที่ผ่านมาไม่คุ้มกับการที่แลกมาด้วยการที่ให้รัฐบาลยุบสภา เป็นการชุมนุมที่ล้มเหลวและพ่ายแพ้ไปแล้ว ซึ่งแกนนำควรยุติการชุมนุมเพื่อยุติความสูญเสียที่มีความเสี่ยงว่าเกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยสมศักดิ์ใช้วิธีการมองยุทธศาสตร์ต่อสู้แบบยึดเยื้อด้านการเมือง

¹⁵ โดยตั้งค่ายเตรียมรับมือ 6 ด้าน คือ ด้านที่1)บริเวณถนนสีลม นำโดย ขวัญชัย สาระคำ พายัพ บัณฑิต ชินวัตร หาบุญพาด สุภรณ์ อัครดาวษ์ ด้านที่2) บริเวณห้างสรรพสินค้ามาบุญครอง นำโดยพ.ต.ท.ไวพจน์ อภรณ์รัตน์ ยศวฤทธิ์ ชูกลม ด้านที่3) บริเวณถนนย้อยอ้งริตุนัง นำโดย ประแส มงคลศิริ สมชาย ไพบูรณ์ ด้านที่4) บริเวณแยกประตูน้ำ นำโดย วรวัช วิชัยดิษฐ์ นาริน บุญเศษ ด้านที่5) บริเวณถนนเพลินจิต นำโดย นิสิต สินธุไพร สำเริง ประจำเรือ เสงี่ยม สำราญยศ ด้านที่6) บริเวณหลังสวนลุมพินี นำโดย เพชรวรรต วัฒนพงษ์ศิริกุล กัญญาภักดิ์ มณีจักร

วัฒนธรรม (war of position) ไม่ใช่แบบม้วนเดียวจบ (war of manoeuvre) แบบกรั้มขึ้นมาให้เหตุผลสนับสนุนข้อเสนองานของเขา (มติชน, 20 เมษายน 2553: ออนไลน์) แต่ก็ไม่มีผลในการนำไปปฏิบัติ

4.10 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2553

หลังจากที่ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินเตรียมการรับมือกับการสลายการชุมนุมแล้ว ปรากฏว่าฝ่ายที่ต่อต้านได้เริ่มออกมาเคลื่อนไหวมากขึ้นโดยมีกลุ่มเสื้อหลากสีที่อธิบายว่าตนเองเป็นชาวสีลมที่ได้รับความเดือดร้อนจากการชุมนุม มารวมตัวกันในวงเวียนที่ถนนสีลมคัดค้านการชุมนุมของคนเสื้อแดงและตะโกนด่าทอกันไปมา ประกอบกับมีการใช้เฮลิคอปเตอร์ของฝ่ายรัฐบาลบินวนบริเวณที่ชุมนุม ทำให้สถานการณ์ตึงเครียดมากขึ้น และตึงเครียดยิ่งขึ้นไปอีกเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มีผู้ยิงระเบิดเข้าใส่กลุ่มเสื้อหลากสีชาวสีลมฝ่ายต่อต้านการชุมนุมของคนเสื้อแดงที่บริเวณถนนสีลมเป็นเหตุให้มีผู้ชุมนุมกลุ่มเสื้อหลากสีเสียชีวิต (แนวหน้า, 21 เมษายน 2553: 14-15) แล้วมีการปล่อยข่าวลือและมีการแถลงจากฝ่ายรัฐบาลว่าวิถีกระสุนมาจากบริเวณสวนลุมพินีที่มีผู้ชุมนุมปักหลักชุมนุมอยู่ด้วย (คม ชัด ลึก, 24 เมษายน 2553: 15) แต่ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ปราศรัยโจมตีและแถลงข่าวแก้ข้อกล่าวหาอย่างต่อเนื่อง¹⁶

ช่วงเวลานี้เป็นเวลาที่ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินถือว่าใช้มาตรการถอยเพื่อติดตามดูสถานการณ์เพื่อหาทางรुकกลับต่อไป จึงมีความพยายามเรียกร้องให้มีฝ่ายที่เป็นกลาง อาทิเช่น ทูตจากประเทศต่างๆ ในการเจรจายุติสถานการณ์ความขัดแย้งที่ตึงเครียดจากการถูกกดดันจากหลายฝ่ายด้วยแต่ยังคงปฏิเสธการเจรจากับรัฐบาลเพราะมองว่าไม่มีความจริงใจ (ประชาไท, 21 เมษายน 2553: ออนไลน์) ต่อมาก็มีทูตจากประเทศต่างๆ ได้แก่ เดนมาร์ก เบลเยียม ออสเตรเลีย เปรู และอาเจนตินา เข้ามาเยี่ยมผู้ชุมนุมในพื้นที่เวทีราชประสงค์และพูดคุยกับแกนนำด้วย โดยต้องการให้แต่ละฝ่ายเปิดการเจรจา และนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้แสดงท่าทีประนีประนอมในข้อเรียกร้องขยายระยะเวลาข้อเสนอให้นายกรัฐมนตรียุบสภาภายใน 15 วันเป็น 30 วัน (มติชน, 24 เมษายน 2553: 30) ซึ่งแม้จะไม่ได้ส่งผลในทางปฏิบัติทั้งการที่ฝ่ายรัฐบาลรับข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมไปปฏิบัติหรือการเกิดคนกลางอาสาเข้ามาเจรจา แต่ช่วยให้คลี่คลาย

¹⁶ โดยข้อมูลที่ใช้ในช่วงนี้บางส่วนจากการเขียนข้อความในสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ (twitter) ของนักข่าวภาคสนามที่ไม่สามารถรายงานได้ทางสื่อกระแสหลัก มีเนื้อหว่า “นี่คือข้อเท็จจริงจากปากคำ ตร.ยอมรับว่ามีชายฉกรรจ์ 20 คน ปาระเบิดขวดและตำรวจได้ไล่ตาม แต่ถูกทหารจับตัวเอาปืนจ่อหัวและบอกว่า ไม่ต้องตามแล้ว ตร. บอกคนสีลมหรือคนเสื้อหลากสีถูกจัดตั้งมา นี่คือข้อเท็จจริงขอให้คนอ่านใช้วิจารณญาณ เมื่อไปถามทหารแล้วทหารก็ไม่พูดอะไร แต่ ตร.ที่ถูกเอาเป็นจ่อเป็นรอง ผกก. ระดับ ผบ. หมู เขาไม่เปิดเผยใบหน้าทำได้เท่านี้ เมื่อนักข่าวไม่สามารถรายงานได้หรือรายงานไปไม่มีใครเชื่อก็น่าเห็นใจสังคมไทยจริงๆ” ซึ่งแกนนำกล่าวว่ารองผู้กำกับคนดังกล่าวคือ พ.ต.ท.วิฑูรย์ ชินคำ รองผู้กำกับการฝ่ายปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆ เพื่อปกป้องการใส่ร้ายผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงและตอบโต้ฝ่ายรัฐบาล

สถานการณ์ตึงเครียดที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินตกเป็นผู้ต้องสงสัยของสังคม จากเหตุการณ์ที่มีผู้ยิงระเบิดเข้าใส่กลุ่มเสื้อหลากสีชาวสีลมฝ่ายต่อต้านการชุมนุมของคนเสื้อแดงที่บริเวณถนนสีลมและมีผู้ชุมนุมกลุ่มเสื้อหลายสีเสียชีวิต แล้วมีข่าวลือและมีการแถลงจากฝ่ายรัฐบาลในลักษณะที่ทำให้ฝ่ายผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงตกเป็นผู้ต้องสงสัยก่อนหน้านี้ แต่ท่าทีของผู้ชุมนุมต่อข้อเสนอของแกนนำนั้น เมื่อใดที่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินแสดงท่าทีประนีประนอมต่อรัฐบาลผู้ชุมนุมจะแสดงท่าทีที่ไม่พอใจทุกครั้ง ครั้งนี้ก็เช่นกันจากที่แกนนำได้ประกาศขยายระยะเวลาเรียกร้องให้รัฐบาลจาก 15 วันเป็น 30 วันมีผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งรวมตัวกันเพื่อไปต่อว่าแกนนำที่อยู่บริเวณหลังเวทีที่ราชประสงค์ ทำให้แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดิน คือ จตุพร พรหมพันธุ์ ต้องออกมาแถลงทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมหลังจากนั้น¹⁷ (เดลินิวส์, 25 เมษายน 2553: 15)

อีกด้านหนึ่งของการเคลื่อนไหว ในช่วงเวลานี้มีปรากฏการณ์ตามต่างจังหวัดที่น่าสนใจ คือ ผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงจังหวัดขอนแก่น นำโดย ซาบีน่า ชาร์และไชยา สิมมา พร้อมผู้ชุมนุมประมาณ 1,000 คนได้ทำการสกัดขบวนรถไฟที่มีการลำเลียงกองกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ไม่ให้ออกเดินทางได้ (คม ชัด ลึก, 22 เมษายน 2553: 16) เพราะผู้ชุมนุมเชื่อว่าการลำเลียงกองกำลังดังกล่าวจะนำไปใช้เพื่อปราบปรามผู้ชุมนุมเสื้อแดงที่อยู่เวทีราชประสงค์ แต่ในที่สุดก็มีการเจรจาและทำความเข้าใจจากฝ่ายรัฐบาลว่าใช้เพื่อปฏิบัติการในจังหวัดปัตตานี ปรากฏการณ์นี้เป็นที่ยอมรับของคนในขบวนการและให้ถือปฏิบัติร่วมกันในการสกัดขบวนรถไฟกำลังเจ้าหน้าที่เข้าจัดการกับผู้ชุมนุม โดย จตุพร พรหมพันธุ์ ได้กล่าวบนเวทีปราศรัยว่า “ตอนนี้คนเสื้อแดงทั่วประเทศและทั่วโลกมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นภราดรภาพกัน เจ็บแทนกัน แค้นแทนกัน ร่วมสุขร่วมทุกข์กันอย่างแท้จริง ยอมเสียสละอุทิศตนเพราะเกรงทหารจะมาปราบปรามพี่น้องเสื้อแดงในกรุงเทพฯ ในโอกาสนี้ผมขอสรรเสริญน้ำใจเสียสละของพี่น้องแดงขอนแก่นอย่างสูงสุด และขอให้พี่น้องเสื้อแดงยึดถือขอนแก่นโมเดลเป็นแบบอย่าง จังหวัดใดมีค่ายทหาร หากเห็นชนกำลังออกมาก็ให้ขัดขวางไว้เช่นเดียวกับพี่น้องชาวขอนแก่นทำไว้เป็นตัวอย่าง” (thaienews, 22 เมษายน 2553: ออนไลน์) ซึ่งต่อมาในระหว่างการชุมนุมครั้งนี้ ได้มีปฏิบัติการในลักษณะนี้ตามมาอีกหลายจังหวัด

¹⁷ จตุพร พูดกับผู้ชุมนุมส่วนหนึ่ง ความว่า “เมื่อทูตมาพบ เราก็ต้องแสดงให้เห็นว่า เสื้อแดงควรใจกว้าง มีเหตุผลกับนานาชาติ และเสื้อแดงก็มีจุดถอย แต่เงื่อนไขเราไม่เคยคาดหวังกับ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี หรือรัฐบาลชุดนี้ว่าจะรับข้อเสนอ ยืนยันว่า จุดเดียวที่ไม่ถอยคือต้องดำเนินคดีกับอภิสิทธิ์ สุเทพ ฐานเช่นฆ่าประชาชน เราต้องการอธิบายโลกว่าเราไม่ยอมทำให้มีความสูญเสียอีก คนที่เป็นแกนนำจับปวดที่เวลาที่เวลาเกิดเหตุประชาชนตาย แกนนำรอด จึงต้องมีมติออกมา เพื่อไม่ให้ใครตายอีก ที่หลายคนเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจว่า จะรออีก 30 วันหรือ ขอให้คิดว่าเรา่วมกันสู้มา 4 ปี พวกตนไม่ทรยศทุกคน แต่เป็นคือยุทธวิธีที่ต้องให้เห็นว่าเราสงบ สันติ อหิงสา พร้อมถอยบางก้าว ให้ต่างชาติเห็นว่าคนเสื้อแดงมีเหตุผล เป็นประชาชนต้องการความเป็นธรรม ไม่ใช่ผู้ก่อการร้าย ขอให้พี่น้องประชาชนอย่างเพิ่งน้อยใจกับผ้ากลับบ้าน เรายังคงปักหลักต่อสู้ต่อไป ”

ในเวลาต่อมาทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ประกาศการเคลื่อนไหวเชิงรุกอีกครั้ง โดย ญัฐวุฒิ ไสย เกือกกล่าวว่า “หากสมมติว่าอภิสิทธิ์บอกว่า จะยุบสภาแต่เป็นภายใน 6 เดือน แบบนี้ เราไม่เอา ก็เปิดฉากเดินหน้าสู้กันต่อไป และจะขอให้องค์การสหประชาชาติส่งเจ้าหน้าที่เข้ามา สังเกตการณ์และดูแลประชาชน ซึ่งเท่ากับว่าอภิสิทธิ์จะไม่มีพื้นที่ที่แข็งแรงอีกแล้ว รวมไปถึงถ้าอภิสิทธิ์ ไม่เอากับข้อเสนอของเรา สัปดาห์หน้าจะมีการระดมประชาชนจากต่างหวัด เพื่อกำหนดยุทธวิธีให้ อภิสิทธิ์ยุบสภาให้ได้แบบแตกหัก โดยจะเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ถ้าเขายังอยู่เราก็พ่ายแพ้ บ้านเมืองก็ยกให้เขาไป” (เดลินิวส์, 25 เมษายน 2553: 15) ซึ่งต่อมารัฐบาลก็ออกมาปฏิเสธ ข้อเสนอของนปช.แดงทั้งแผ่นดินแม้ว่าจะขยายเวลาข้อเรียกร้องการยุบสภาออกไปและปิดช่อง ทางการเจรจากับผู้ชุมนุมทุกประการ นปช.แดงทั้งแผ่นดินปรับมาตรการเพื่อเตรียมการสำหรับ กรณีอาจถูกรัฐบาลส่งกำลังเจ้าหน้าที่เข้าสลายการชุมนุม โดยประกาศขอให้นายกรัฐมนตรียุบสภา โดยทันที รวมทั้งยังประกาศมาตรการรับมือโดยยึดแนวทางที่สันติวิธี คือ 1. ขอให้ผู้ชุมนุมถอดเสื้อ แดงและวางสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงความเป็นนปช.แดงทั้งแผ่นดินออกตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เพื่อ มาเป็นนักรบนอกเครื่องแบบจนกว่าจะได้รับชัยชนะและประชาธิปไตยจากรัฐบาลกลับคืนมา 2. ขออาสาสมัครผู้ชุมนุมที่ขับขีจักรยานยนต์ ไปประจำด่าน ทั้ง 6 ด่าน จำนวนด่านละ 2 พันคัน 3. ขอให้ผู้ชุมนุมและผู้สนับสนุนทั่วประเทศคอยสังเกตการณ์กองกำลังทหารและตำรวจที่พยายามจะ เข้ามาในกรุงเทพมหานครหากพบก็ขอให้ยึดปฏิบัติการ “ขอนแก่นโมเดล” ทันที โดยยึดแนวทาง สันติวิธี 4. ขอให้ผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงกระทำและปฏิบัติตัวอย่างใดก็ได้ตามอิสระเสรี 5. ขอให้ผู้ร่วม ชุมนุมเสื้อแดงทุกคนจับกลุ่มย่อยละ 5 คน แลกเปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์มือถือและทำความรู้จักกันได้ เพราะเมื่อเกิดสถานการณ์ใดขึ้นจะได้เป็นช่องทางในการสื่อสารถึงกันได้ (ไทยรัฐ, 25 เมษายน 2553: 15) โดยเชื่อว่าหลังจากนี้ภายใน 48 ชั่วโมงรัฐบาลได้เตรียมการที่จะสลายการชุมนุม

ทางฝ่ายรัฐบาลก็ยังคงใช้ข้อกล่าวหาต่อการร้ายโดยมีความพยายามจะใช้ มาตรการแยกผู้ชุมนุมที่อ้างว่าหลงผิดออกจากผู้ก่อการร้าย เบื้องต้นคือประสานไปยังผู้ว่าราชการ จังหวัดต่างๆที่มีผู้สนับสนุนคนเสื้อแดงเป็นจำนวนมากโดยกล่าวว่าให้เร่งทำความเข้าใจไม่ให้มีผู้ หลงผิดเข้าร่วมชุมนุม และออกมาแถลงชี้แจงกรณีทัพ.อ.อนุพงษ์ออกมากล่าวก่อนหน้านั้นว่าจะ ไม่ใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมและปัญหาความเป็นเอกภาพระหว่างกองทัพตำรวจกับรัฐบาล¹⁸

¹⁸ พ.อ. สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกศูนย์อำนวยการในสถานการณ์ฉุกเฉิน กล่าวตอนหนึ่งว่า “จากกรณีที่มีการประชุม หน่วยงานตรงกองทัพ (นขต.ทบ.) แล้วมีการรายงานข่าวว่าการแก้ไขปัญหาคือขอ. โดยกองทัพ ตำรวจ และข้าราชการใน ศอฉ. จะไม่ใช้ความรุนแรงในการดำเนินการ ซึ่งหลายสื่อไปตีความหมายว่าจะไม่มีการสลายการชุมนุมนั้น เป็นข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไป จากความเป็นจริง ปัญหาขณะนี้ไม่ได้เกิดในพื้นที่ราชประสงค์ทีเดียว มีอยู่ในบางจังหวัดของแต่ละภูมิภาคที่มีการชุมนุมชุมนานกัน ไป แต่รัฐบาลสามารถควบคุมได้ ”

(ข่าวสด, 25 เมษายน 2553: 14-15) ซึ่งมาตรการของรัฐบาลสอดคล้องประสานกับฝ่ายที่ต่อต้านการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นอย่างดี โดยกลุ่มที่เคลื่อนไหวในนามกลุ่มเสื้อหลากสีได้รวมตัวชุมนุมที่สวนจตุจักรและเตรียมการจัดการชุมนุมที่บริเวณวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เพื่อแสดงจุดยืนต่อต้านการยุบสภาและสนับสนุนรัฐบาลให้ดำเนินการกับกลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงที่บริเวณแยกราชประสงค์ (มติชน, 25 เมษายน 2553: 14) ต่อมาจึงเกิดเหตุยิงระเบิดเข้าไปในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีความพยายามตั้งข้อสังเกตว่ามาจากผู้ชุมนุม นปช.แดงทั้งแผ่นดินด้วยแต่พลาดเป้า (แนวหน้า, 5 พฤษภาคม 2553: 7) ส่งผลให้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดกับฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างมากเพราะมีข่าวลือตลอดเวลารัฐบาลจะสั่งเคลื่อนกำลังเข้าสลายการชุมนุมในช่วงใกล้รุ่งของวันที่ 26 เมษายน ซึ่งระหว่างนี้มีการเคลื่อนกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนมากจากต่างจังหวัดเข้ามาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ผู้ชุมนุมของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้สกัดกั้นการเดินทางของเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้ เพราะเชื่อว่าเข้ามาเพื่อสลายการชุมนุมที่เวทีราชประสงค์เกิดขึ้นที่บริเวณถนนพหลโยธิน จังหวัดปทุมธานีมีการปิดถนนขวางไม่ให้รถตู้ที่บรรทุกเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาได้ (ข่าวสด, 26 เมษายน 2553: 14) และหลังจากนี้ยังเกิดปรากฏการณ์ปิดถนน ยึดรถตำรวจในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ด้วย อาทิเช่น สมุทรสาคร สระบุรี ออยุธยา เป็นต้น (แนวหน้า, 27 เมษายน 2553: 6-7)

ด้าน นปช.แดงทั้งแผ่นดินเมื่อรัฐบาลแสดงท่าทีแข็งกร้าวประกอบด้วยข่าวลือเรื่องการเข้าสลายการชุมนุม แกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงเตรียมการรับมือการชุมนุมโดยประกาศระดมผู้คนจำนวนมากให้มาร่วมรักษาพื้นที่ชุมนุม ป้องกันการที่เจ้าหน้าที่จะเข้ามาสลาย แต่เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปด้วยดีก็ได้มีการจัดพิธีทำบุญในช่วงเช้าเพื่อเป็นการสวดรับโชค สืบชะตาเมือง และอุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนที่บริเวณพื้นที่ชุมนุม ต่อมา นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ประกาศขู่ว่าจะมีมาตรการรุกรกลับรัฐบาลต่อไป โดย ญัฐวุฒิ ใสยเกื้อ แถลงว่า “ขณะนี้อภิสิทธิ์และทหารกำลังเข้าใจสถานการณ์ผิดว่า หากสลายชุมนุมสำเร็จ รวมทั้งจับแกนนำเข้าคุกปัญหาจะจบ แต่ความจริงคือแม้เอาพื้นที่คืนได้ ก็เกิดกลุ่มเสื้อแดงทั้งแผ่นดินขึ้นและถึงไม่มีแกนนำกลุ่มนี้ก็มีแกนนำกลุ่มใหม่เกิดขึ้นดังที่เห็นต่างจังหวัดขณะนี้ เมื่อรัฐบาลคิดที่จะเล่นเกมนี้ เราก็จะไม่ร่วมอยู่ในเกมตั้งแต่วันที่ 27 เมษายนเป็นต้นไปจะกำหนดมาตรการเชิงรุกและออกไปปฏิบัติการกับรัฐบาลชุดนี้ เพื่อกดดันและนำไปสู่การโค่นล้มรัฐบาล โดยที่ไม่กลัวว่ารัฐบาลจะตลบหลังซึ่งต้องติดตามว่าใครจะเป็นฝ่ายตลบหลังใคร” (มติชน, 27 เมษายน 2553: ออนไลน์)

“เจ้าหน้าที่ตำรวจทหารได้ปรับกำลังใหม่ และมั่นใจว่าด้านของเรามีความแข็งแกร่งมากขึ้น ทั้งนี้ มีข่าวลือในลักษณะที่ว่ารัฐบาล กองทัพ ตำรวจไม่มีความเป็นเอกภาพนั้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรีนาย พ.บ. พ.บ. ต.ร. เจอกันทุกวัน พูดคุยกัน กินข้าวด้วยกัน ขาดแค่นั่งตักอย่างเดียว”

ทางฝ่ายรัฐบาลเมื่อข้อกล่าวหาเพื่อจัดการกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินว่าด้วยเรื่อง ผู้ก่อการร้าย ส่งผลสะท้อนและสร้างความชอบธรรมในการใช้กำลังเข้าจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมที่ ปักหลักบริเวณแยกราชประสงค์ไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้สนับสนุนนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็มีชุด ข้อมูล ภาพคลิปวิดีโอ และอื่นๆ ที่นำมาโต้แย้งโดยเฉพาะเหตุการณ์สลายการชุมนุมในวันที่ 10 เมษายนได้โดยเฉพาะในโลกออนไลน์ แม้ว่าจะถูกรัฐบาลสั่งห้ามเผยแพร่ก็ตาม จนรัฐบาลต้องนำ ภาพดังกล่าวออกมาชี้แจงอย่างเป็นทางการอยู่เป็นระยะๆ ฝ่ายรัฐบาลจึงหามาตรการใหม่โดย การเชื่อมโยงนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง จัดประมวลภาพโยงใย อย่างเป็นระบบโดยภาพรวมเพื่อเพิ่มน้ำหนักให้ดูน่าเชื่อถือมากขึ้น แล้วจัดแถลงข่าวโดย พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด เริ่มจากโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดินทำหน้าที่สร้างวาท กรรม”ไพร่-อำมาตย์”ปลุกระดมผู้คนทำให้กระทบความมั่นคงของรัฐ กับข้อกล่าวหาของสุมกำลัง อาวุธเพื่อก่อการร้ายจากการที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินทิ้งถอดเครื่องแบบสีแดงออกและเคลื่อนไหว อย่างอิสระที่มีการปิดถนนตรวจค้นรถเจ้าหน้าที่ตำรวจสร้างความปั่นป่วนในการทำงานของ เจ้าหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง ผนวกกับข้อกล่าวหา”ล้มเจ้า” โดยจัดทำและเผยแพร่แผนผังขบวนการล้ม เจ้าออกมา (แนวหน้า, 27 เมษายน 2553: 6-7)

การให้เหตุผลของขบวนการล้มเจ้าของฝ่ายรัฐบาลนั้น ใช้วิธีการเชื่อมโยงแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินแต่ละคนเข้ากับกลุ่มอื่น อาทิเช่น แดงสยาม และแกนนำกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอา เผด็จการซึ่งถูกจำคุกและต้องคดีจากคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพไปก่อนหน้านั้น นักวิชาการ นัก ธุรกิจ นักการเมืองต่างๆว่ามีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งยังออกมาแก้ต่างกรณีที่แกนนำพาดพิงถึง ท่านผู้หญิงจรงจิตต์ ทีชะระ รองราชเลขาธิการในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ซึ่ง การมุ่งโจมตีไปยังท่านผู้หญิงจรงจิตต์และบุคคลสำคัญนั้น รัฐบาลกล่าวที่สามารถตีความได้ว่า นปช.แดงทั้งแผ่นดินมีวัตถุประสงค์อันใดที่สูงไปกว่านี้ก็ไม่ได้ และแถลงมาตรการของรัฐบาลว่า ถ้าเกิดการรวมตัวปิดถนนสกัดขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ดังเช่นที่ผ่านมาไม่ว่าที่ใดก็ตามจะ ทำการจำกุมและปราบปรามทันที (เดลินิวส์, 27 เมษายน 2553: 13) อีกทั้งยังใช้ปฏิบัติการทาง จิตวิทยาเรียกตัวผู้ต้องสงสัยที่เป็นแนวร่วมหรือเกี่ยวข้องกับกรชุมนุมของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเข้า รายงานตัวทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดเป็นจำนวนมาก (ประชาไท, 3 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์) นอกจากนั้นการที่มีผู้สร้างสถานการณ์รายวันเช่น ปิดรางรถไฟฟ้าย่านบีทีเอส การ ระเบิดสถานที่ต่างๆ และอื่นๆ เจ้าหน้าที่รัฐก็มีอาจควบคุมผู้ต้องสงสัยและทำความเข้าใจใน ประเด็นต่างๆให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนได้

เมื่อแผนผังดังกล่าวถูกเผยแพร่ออกไป ผู้ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ ขบวนการล้มเจ้าและมีชื่ออยู่ในแผนผังส่วนหนึ่งได้ออกมาชี้แจง ตั้งข้อสังเกต และถึงขั้นพยายาม

ฟ้องร้องรัฐบาล อาทิเช่น สุทธชัย ยิ้มประเสริฐที่ออกมาแถลงข่าวว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและเตรียมฟ้องร้องคดีทั้งทางแพ่งและอาญากับพ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิดและศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้วย (ประชาไท, 28 เมษายน 2553: ออนไลน์) แต่ในสุดท้ายเจ้าหน้าที่ก็ไม่รับการฟ้องร้อง ด้านสมศักดิ์ เจียมธีรสกุล ได้เขียนบทความเปรียบเทียบแผนผังขบวนการล้มเจ้ากับการสร้างภาพละครแขวนคอเพื่อนำไปสู่การทำลายขบวนการนักศึกษาและประชาชนปี พ.ศ. 2516 ซึ่งเป็นเรื่องที่แต่งขึ้น ไม่ได้มีอยู่จริงเพื่อหวังผลปทุทางเพื่อการฆ่ากลางเมืองเท่านั้น (ประชาไท, 28 เมษายน 2553: ออนไลน์)

ทั้งยังมีนักวิชาการที่พูดถึงประเด็นนี้ อาทิเช่น เกษียร เตชะพีระที่มองแผนผังขบวนการล้มเจ้านี้ว่า เป็นสิ่งที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อฟื้นฟูลัทธิธรรมในการปกครอง (the moral authority to rule) ที่ก่อนหน้านี้ประชาชนจำนวนมากปฏิเสธอำนาจรัฐทั้งการชุมนุมที่ฝ่าฝืนพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน สกัดขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และที่สำคัญที่สุดการที่รัฐบาลสั่งใช้กำลังเข้าปราบปรามผู้ชุมนุมในช่วงค่ำที่ถนนราชดำเนินเป็นเหตุให้ผู้คนล้มตายโดยไม่ได้ออกมาแสดงความรับผิดชอบใด ๆ ในการตัดสินใจกระทำการดังกล่าว ซึ่งได้สรุปความตอนหนึ่งว่า“แต่ไม่ว่าเครือข่ายดังกล่าวมีจริงหรือไม่? หรือแผนผังดังกล่าวเป็นจริงหรือเท็จ? มันล้วนเป็นประเด็นต่างหากออกไปจากหน้าที่ทางการเมืองที่แท้จริงของแผนผัง เครือข่ายล้มเจ้านั้นคือการส่งสารถึงคนไทยว่า หากท่านไม่ยอมรับรัฐบาลอภิสิทธิ์ว่าเป็นของท่านและไม่ยอมทำตามคำสั่งของ รัฐบาล เพราะท่านเห็นว่ารัฐบาลนี้ฟอรัมขึ้นในค่ายทหารร่วมกับกลุ่มการเมืองยี้กดี หรือเพราะรัฐบาลนี้ปราบม็อบผิดพลาดจนทำคนตายกว่ายี่สิบและบาดเจ็บหลายร้อยก็ ดี ไม่เป็นไรเอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ขอให้ท่านหันมายอมรับรัฐบาลนี้เป็นของท่านและทำตามคำสั่งของรัฐบาลเสียใหม่ ในฐานะที่รัฐบาลนี้เป็นผู้ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้จากเครือข่ายล้มเจ้าตามแผนผังของรัฐบาลที่ยังรอหลักฐานการพิสูจน์โทษ!” (มติชน, 30 เมษายน 2553: 6) ประกอบกับการที่รัฐบาลยังไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนทั้งด้านพยานหลักฐาน การนำเสนอแผนผังนี้จึงเป็นการนำเสนอข้อมูลของฝ่ายรัฐบาลเพียงด้านเดียวมิได้เปิดโอกาสหรือช่องทาง การสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแก้ไขข้อกล่าวหาแต่ประการใด ทำให้แผนผังดังกล่าวลดความน่าเชื่อถือลงไปได้บ้าง

ด้านการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ต่อมาได้เคลื่อนไหวตามที่ประกาศมาตรการรื้อกลับไว้โดยในวันที่ 28 เมษายนได้ระดมผู้คนเคลื่อนขบวนนำโดยขวัญชัย สารคำไปขอบคุณและให้กำลังใจผู้ชุมนุมและผู้สนับสนุนขบวนการที่อาศัยอยู่บริเวณตลาดไทที่ได้สกัดขัดขวาง ปิดเส้นทางจราจรไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ จากต่างจังหวัดเดินทางเข้ามาในพื้นที่กรุงเทพมหานครก่อนหน้านี้และเชิญชวนประชาชนชาวตลาดไทให้มาร่วมชุมนุมที่แยกราช

ประสงค์ด้วย ปรากฏว่าการเคลื่อนไหวครั้งนี้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารสกัดกั้น และเกิดการเผชิญหน้ากันขึ้นบริเวณอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ถนนวิภาวดีเส้นทางก่อนถึงตลาดไท (กรุงเทพมหานคร, 29 เมษายน 2553: 3-4) และมีการชุมนุมต่อต้านจากกลุ่มเสื้อหลากสีที่บริเวณห้างสรรพสินค้าเซียร์รังสิตด้วย แต่จากการที่นปช. แดงทั้งแผ่นดินมีมาตรการถอดเครื่องแบบผู้ชุมนุมสีแดงออกทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้ลำบากมากยิ่งขึ้นเพราะไม่สามารถแยกผู้ชุมนุมออกจากประชาชนทั่วไปได้ ซึ่งผลของการเผชิญหน้ากันที่บริเวณอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ส่งผลให้มีเจ้าหน้าที่ทหารถูกยิงเสียชีวิต มีรายงานข่าวจากสื่อต่างชาติ ว่าเกิดการเข้าใจผิดถึงกันเองของเจ้าหน้าที่ทหาร แต่รัฐบาลออกมาแถลงว่าเกิดจากผู้ก่อการร้าย อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงก็ยังคงไม่ได้รับการพิสูจน์เหมือนเช่นเคยมาเมื่อสถานการณ์ตึงเครียดประกอบกับฝนที่ตกลงมาอย่างหนักทำให้ถนนนำประกาศสลายการเคลื่อนไหวขบวนกลับมายังแยกราชประสงค์เช่นเดิม

ทางฝ่ายรัฐบาลก็ยังคงดำเนินการเตรียมยึดพื้นที่ราชประสงค์คืนอีกครั้งหนึ่ง โดยประสานมายังกองบังคับการตำรวจนครบาลให้ปิดการจราจรโดยรอบพื้นที่ชุมนุมบริเวณราชประสงค์ (แนวหน้า, 29 เมษายน 2553: 6-7) ด้านกลุ่มเสื้อหลากสีที่ชุมนุมกันอยู่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ แถมนำ คือ ตฤย์ สิทธิสมวงศ์ ได้ประกาศยุติการชุมนุมอย่างไม่มีกำหนด แต่ฝ่ายต่อต้านอีกส่วนหนึ่งในนามกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้รวมตัวกันชุมนุมที่หน้ากองบัญชาการกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์เพื่อเป้าหมายเดิมคือแสดงพลังต้านการยุบสภาและเรียกร้องให้รัฐบาลและกองทัพจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงที่อยู่บริเวณแยกราชประสงค์แล้วได้มีการยื่นหนังสือให้รัฐบาลดำเนินการตามข้อเรียกร้องของกลุ่มด้วย¹⁹ (คม ชัด ลึก, 29 เมษายน 2553: 14) ส่วนฝ่ายผู้สนับสนุนขบวนการทั้งนักวิชาการและประชาชน ได้ร่วมลงชื่อในแถลงการณ์สนับสนุนนโยบายที่ผู้บัญชาการกองทัพ พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดาจะไม่ใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมของผู้ที่มาชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา โดยกล่าวถึงทำว่ามีความเชื่อมั่นว่าผู้

¹⁹ สำหรับข้อเรียกร้องของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย คือ ขอให้นายกรัฐมนตรีชี้แจงมาตรการในการจัดการกับกลุ่มผู้ก่อการร้าย ขบวนการล้มเจ้าและภัยความมั่นคงของประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.ขอให้รัฐบาลประกาศจุดยืนนโยบายและกรอบปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรมต่อการเอาผิดการชุมนุมที่ผิดกฎหมายและจัดการกับกลุ่มก่อการร้าย โดยนายฯจะต้องชี้แจงต่อสาธารณะให้เห็นถึงมาตรการและแนวทางที่ชัดเจนต่อการ กอบกู้วิกฤติการณ์ของบ้านเมือง 2.ขอเรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณาประกาศ พ.ร.ก. สถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในจังหวัดที่มีพื้นที่สูงเสี่ยง และมีการสถาปนาอำนาจรัฐเถื่อนซ้อนกับอำนาจรัฐไทย เพื่อมาตรการในการกอบกู้สถานการณ์บ้านเมือง โดยรัฐบาลและกองทัพจะต้องใช้มาตรการทางทหารโดยประกาศกฎอัยการศึกในพื้นที่ ที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อยุติการชุมนุมที่ผิดกฎหมายจัดการกับกลุ่มก่อการร้าย ขบวนการล้มเจ้า และพยายามสถาปนาอำนาจรัฐเถื่อนโดยเร็ว 3.ขอเรียกร้องให้บรรดาทหารหาญทุกเหล่าทัพตื่นตัวและตระหนักในขบวนการ ล้มเจ้า ขบวนการก่อการร้ายและสถาปนาอำนาจรัฐเถื่อนที่ขยายตัวไปตามจังหวัดต่างๆ ทั้งนี้กลุ่มพันธมิตรฯ พร้อมเป็นพลเมืองอาสาปกป้องชาติและราชบัลลังก์ร่วมกับ บรรดาทหาร เพื่อให้สังคมไทยปลอดจากอำนาจรัฐเถื่อนและนำความสงบสันติสุขกลับคืนสังคมไทยโดยเร็ว(มติชน, 28 เมษายน 2553: 2)

บัญชาการทหารบกจะไม่หวั่นไหวโอนเอียงไปตามกระแสเรียกร้องที่ลดทอนคุณค่าชีวิตของพลเมือง เพราะเพียงจะทำลายการเรียกร้องให้ดำเนินการตามครรลองของหลักประชาธิปไตย (ประชาไท, 2 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์)

4.11 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ในช่วงเวลานี้มีการเคลื่อนไหว คือ พรรคเพื่อไทยมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าจะไม่ยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลภายใต้การนำของ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เนื่องจากเหตุผลว่า รัฐบาลกระทำคามผิดขัดต่อหลักนิติธรรม นิติรัฐ และเป็นรัฐบาลเดียวของโลกที่กล่าวได้ว่ามือเปื้อนเลือด เพราะทำให้ประชาชนเสียชีวิต (แนวหน้า, 30 เมษายน 2553: 2) โดยพรรคเพื่อไทยเลือกที่จะไม่ใช้กลไกรัฐสภาหนุนช่วย นปช.แดงทั้งแผ่นดิน แต่ลงมาเคลื่อนไหวร่วมกับ นปช.แดงทั้งแผ่นดินบนท้องถนนจากที่สมาชิกสภาผู้แทนสังกัดพรรคเพื่อไทยเป็นจำนวนมากขึ้นเวทีปราศรัย ซึ่งมีทั้งมาในนามส่วนตัวและมาโดยพร้อมเพรียงกันในนามพรรค

ส่วนการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน หลังจากเหตุการณ์เผชิญหน้าที่ถนนวิภาวดีรังสิตรัฐสภา ก็ยังไม่มีปฏิบัติการเข้าสลายการชุมนุม แต่ต่อมามีเหตุการณ์ที่ทำให้ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากอีกครั้ง คือ ขณะที่แกลงข่าวในช่วงบ่ายวันที่ 29 เมษายนที่แกนนำตั้งข้อสังเกตและมีรายงานจากผู้พบเห็นว่ารัฐบาลได้ส่งทหารเข้าไปในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เพื่อเตรียมการสลายการชุมนุม เมื่อผู้สื่อข่าวถามว่ามีหลักฐานหรือไม่ ทำให้แกนนำในขณะนั้นตัดสินใจเชิญผู้สื่อข่าวไปพิสูจน์สถานที่ภายในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (คม ชัด ลึก, 30 เมษายน 2553: 15) ฝ่ายรัฐบาลจึงใช้เหตุการณ์นี้ไปประโคมข่าวและโจมตีผ่านสื่อทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ และสื่อฝ่ายตรงข้ามอย่างสื่อในเครือผู้จัดการ ว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินบุกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ทำให้ผู้ป่วยแตกตื่นต้องย้ายโรงพยาบาลออกไป บางท่านป่วยหนักทำให้อาการทรุดลงไป ฯลฯ อีกทั้งการกระทำของนปช.แดงทั้งแผ่นดินครั้งนี้เป็นการละเมิดหลักการกาชาดสากลด้วย (โพสต์ทูเดย์, 1 พฤษภาคม 2553: 8) ซึ่งทางแกนนำ คือ เหวง โตจิราการ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ไม่เห็นด้วยกับการที่กลุ่มเสื้อแดงบุกเข้าไปตรวจค้นในโรงพยาบาล เพราะเป็นสถานที่ที่รักษาคนเจ็บป่วย ดังนั้นใครเป็นคนสั่งการเรื่องนี้ ต้องรับผิดชอบ (คม ชัด ลึก, 30 เมษายน 2553: 15) และนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้แถลงชี้แจงว่าไม่ใช่มติของแกนนำเป็นเพียงการตอบคำถามและข้อสงสัยของผู้สื่อข่าวเท่านั้นและดำเนินการประสานขอโทษทางโรงพยาบาลแล้ว (โพสต์ทูเดย์, 1 พฤษภาคม 2553: 8) หลังจากนั้นนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้ปรับมาตรการโดยคืนพื้นที่หน้าโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์และเปิดทางเข้าออก แล้วถอยร่นบังเกอร์มาตั้งบริเวณแยกราชดำริแทน ซึ่งช่วงเวลานี้เองที่แกนนำมีปัญหาถกเถียงกับ พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล โดย เหวง โตจิราการ มีท่าทีเข้มงวดเสนอให้

พล.ต. ชัดติยะ ไม่ควรมายุ่งวุ่นวายบริเวณที่ชุมนุมและกล่าวว่าพล.ต.ชัดติยะไม่ใช่คนปช.แดงทั้งแผ่นดิน (คม ชัด ลึก, 3 พฤษภาคม 2553: 13)

อย่างไรก็ตามกรณีการตรวจค้นโรงพยาบาลในครั้งนี้ แม้ นปช.แดงทั้งแผ่นดินจะใช้ความรุนแรงและไปในฐานะผู้รุกรานหรือไม่ก็ตามเนื่องจากความจริงไม่ได้รับการพิสูจน์และเปิดเผย แต่เป็นผลลบต่อการเคลื่อนไหวอย่างยิ่งเพราะเป็นภาพที่นิยมความรุนแรง นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงยังไม่มีมีการเคลื่อนไหวใดๆ ในช่วงเวลานี้ นอกจากเรียกร้องให้มีคนกลางเข้ามาจัดการปัญหาทางการเมืองและสังเกตการณ์การใช้กำลังทหารเข้าสลายการชุมนุมเท่านั้น แต่ยังคงปักหลักชุมนุมรุดูสถานการณ์และแถลงข่าวแก้ข้อกล่าวหาต่างๆตามปกติและพยายามหากิจกรรมให้ผู้ชุมนุมรู้สึกผ่อนคลาย เช่น การดวนเพลงระหว่างผู้ชุมนุมกับแกนนำ เป็นต้น

ต่อมาในวันที่ 3 พฤษภาคม อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้เสนอกระบวนการในการปรองดอง²⁰ ออกมา แต่ก่อนหน้านั้นในช่วงเช้าวันนี้ พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด ได้แถลงเตรียมรถหุ้มเกราะในการสลายการชุมนุมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารมีความปลอดภัย (มติชน, 4 พฤษภาคม 2553: 14) ด้านสุเทพ เทือกสุบรรณแถลงว่าต้องใช้ใช้เวลาเพราะผู้ชุมนุมที่บริสุทธิ์กำลังเป็นโลให้ผู้ก่อการร้าย ต้องแยกผู้ชุมนุมที่บริสุทธิ์ออกจากผู้ก่อการร้ายแล้วให้เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการจัดการกับผู้ก่อการร้ายและไม่รับรองความปลอดภัยของแกนนำนปช.

²⁰ นายกรัฐมนตรีแถลงว่า "กระบวนการปรองดองประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ 1. ประเทศไทยโชคดีที่มีพระมหากษัตริย์หลอมรวมยึดเหนี่ยว แต่ระยะหลังมีคนจำนวนหนึ่งตั้งสถาบันมาสู่ความขัดแย้งทางการเมือง คิดว่าการที่จะให้สังคมมีความปกติสุขต้องช่วยกัน ไม่ให้ตั้งสถาบันมาสู่ความขัดแย้ง ทุกฝ่ายต้องร่วมกันทำงานเชิดชูสถาบันกษัตริย์ อยากเชิญชวนทุกฝ่าย มาช่วยกันดูแล ไม่ให้มีการจลาจลสถาบัน 2. เป็นหัวใจคือการปฏิรูปประเทศ แม้ความขัดแย้งมองว่าเป็นเรื่องการเมือง แต่มีรากฐานความไม่เป็นธรรมในสังคม ทางเศรษฐกิจ หลายคนที่มาชุมนุมมีเงื่อนไขของความไม่ได้รับความเป็นธรรม ตรงนี้เรื่องใหญ่ ถ้าปล่อยไปจะเป็นเงื่อนไขสู่ความขัดแย้งทางสังคม ต้องช่วยกันไม่ปล่อยเหมือนในอดีต ที่ไม่สามารถแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรม ถึงเวลาที่คนไทยจะได้รับการดูแลสวัสดิการ การศึกษา สาธารณสุข และการมีรายได้ที่มั่นคง คนที่ไม่มีที่ทำกิน มีหนี้สินท่วมตัวต้องได้รับการดูแลอย่างเป็นระบบ จะดึงทุกภาคส่วนเข้ามาแก้ไขโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นระบบ สามารถยกระดับรายได้และสามารถประเมินผลได้ 3. เป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ต้องยืนยันเสรีภาพการแสดงออก แต่ระยะหลังเทคโนโลยีก้าวหน้าใช้อ่านาจอสื่อเป็นเครื่องมือทางการเมือง อาศัยช่องว่างกฎหมายที่สื่อก้าวไปไกล ทั้งอินเทอร์เน็ต ดาวเทียม วิทยุชุมชน หรือแม้แต่สื่อของรัฐ สื่อต้องมีสิทธิเสรีภาพ แต่ต้องมีกลไกอิสระมากำกับ ต้องไม่เสนอข้อมูลข่าวสารมุ่งให้เกิดความขัดแย้ง เกล็ดขัดแย้ง การดูแลสื่อไม่ละเมิดสิทธิ แต่ต้องใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ 4. หลังจากชุมนุมเคลื่อนไหว มีหลายเหตุการณ์ที่เกิดความรุนแรงและสูญเสีย เกิดความสงสัยต่าง ๆ นานา ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียเหตุการณ์ 10 เมษายน เหตุการณ์ที่สี่ลม หรือที่ดอนเมือง กระทั่งกระเทือนจิตใจประชาชนทุกเหตุการณ์ จำเป็นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น ต้องมีคณะกรรมการอิสระเข้ามาตรวจสอบข้อเท็จจริงต่างๆและให้เกิดความเป็นจริงต่อสังคม 5. เกี่ยวกับการเมืองโดยตรง แม้ว่าการเมืองจะเป็นคนกลุ่มเล็ก แต่เป็นตัวแทนของประชาชน ความขัดแย้งทางการเมืองที่ยาวนานกว่า 4-5 ปีที่ผ่านมา เกิดความรู้สึกไม่เป็นธรรมในหลายด้าน ทั้งรัฐธรรมนูญ กฎหมายบางฉบับ การลิดรอนสิทธิผู้เกี่ยวข้องทางการเมือง ถึงเวลาเอามาวาง และมีการแก้ไขให้เป็นธรรมทุกฝ่าย เรื่องรัฐธรรมนูญ จนถึงความผิดการชุมนุมทางการเมือง ไม่ให้เกิดความไม่ยอมรับ" (มติชน, 5 พฤษภาคม 2553: 15)

แดงทั้งแผ่นดินด้วย (มติชน, 4 พฤษภาคม 2553: 14) ส่วนท่าที่ต่อข้อเสนอขององค์กรต่างประเทศที่เรียกร้องไม่ให้ใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม สุเทพกล่าวชี้แจงกับผู้สื่อข่าวในลักษณะที่ว่าคนที่อยู่ต่างประเทศไม่มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองดีเท่าคนไทย (ศูนย์สื่อทำเนียบรัฐบาล, 3 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์)

ด้านฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินมีความเห็นจากต่อแผนปรองดองของนายกรัฐมนตรีและจากท่าที่โดยรวมของฝ่ายรัฐบาล นปช.แดงทั้งแผ่นดินมองว่ารัฐบาลไม่มีความจริงใจที่ต้องการให้เกิดความปรองดองจริง เพราะเชื่อว่าข้อเสนอดังกล่าวยังไม่ได้ผ่านการหารือกับพรรคร่วมรัฐบาล พรรคประชาธิปัตย์และกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ประกอบกับท่าที่ของสุเทพและพ.อ.สรรเสริญที่ได้แถลงไปก่อนหน้านี้ด้วย แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์ในที่ชุมนุมก็คลายความตึงเครียดลงเพราะมั่นใจว่ารัฐบาลยังไม่ส่งกำลังเข้ามาปราบปรามในช่วงนี้แน่นอน แล้วจากนั้นแกนนำก็ได้ประชุมปรึกษาหารือกันอยู่เป็นเวลานานและแถลงท่าที่ต่อแผนปรองดองดังกล่าวโดยมีท่าที่ตอบรับหลักการปรองดองโดยมีเงื่อนไขคือต้องสร้างบรรยากาศปรองดองโดยยกเลิกพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ถอนกำลังทหารออกไป และเปิดสถานีโทรทัศน์ประชาชน (People Channel) แล้วกล่าวว่าต้องทำความเข้าใจในรายละเอียดอีกครั้งและมีข้อเรียกร้องเชิงรุกกลับไปว่าให้รัฐบาลแสดงความจริงใจโดยประกาศวันยุบสภาที่ชัดเจนเสียก่อนว่าทางผู้ชุมนุมรับได้หรือไม่ แล้วจึงนำไปสู่การเจรจาว่าด้วยการปรองดองอย่างลงรายละเอียด เพราะทาง นปช.แดงทั้งแผ่นดินยังเคลือบแคลงในหลายประเด็นอาทิเช่น ในกรณีที่พรรคประชาธิปัตย์ถูกยุบลงไปก่อน (แนวหน้า, 5 พฤษภาคม 2553: 6-7) เป็นต้น ถ้ามีท่าที่ที่ชัดเจนและ นปช.แดงทั้งแผ่นดินรับได้ในข้อเสนอนั้นก็จะประกาศยุติการชุมนุม ระหว่างนี้ภายในที่ชุมนุมจัดพิธีทำบุญตักบาตรในพื้นที่ชุมนุมเนื่องในวันสำคัญคือวันฉัตรมงคล 5 พฤษภาคมเพื่อแสดงความจงรักภักดีด้วย

ด้านพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรได้ออกมาแสดงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการปรองดองที่รัฐบาลเสนอว่าเป็นสิ่งที่ดีที่รัฐบาลควรจะทำจริงใจทำให้เกิดขึ้นได้จริง ควรเคารพกฎกติกาและทำความยุติธรรมให้ปรากฏ แต่อย่างไรก็ตามการที่จะตัดสินใจรับแผนปรองดองหรือไม่ขึ้นอยู่กับแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ตนไม่สามารถตัดสินใจได้เพราะเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์เท่านั้น (โพสต์ทูเดย์, 5 พฤษภาคม 2553: A5) และเขียนข้อความในทวิตเตอร์เกี่ยวกับประเด็นปรองดองว่า “พูดชัดๆว่าผมเรียกร้องให้เกิดความปรองดองมานานแล้ว ตั้งแต่มีการปฏิวัติใหม่ๆมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ก็ยืนยันอยากให้เกิด ยิ่งเรียกร้อง ผมก็ยิ่งถูกรังแกมาตลอด แต่ไม่เคยเปลี่ยนใจแต่จะปรองดองได้อย่างไร ก็ต้องคุยกับแกนนำโดยตรง ผมมีเพียงแค่ให้คำปรึกษาที่จะให้เกิดความปรองดองที่มีความตั้งใจจริงและจริงใจต่ออนาคตประเทศไม่ใช่คอยเอาวัดเอาเปรียบกัน “ส่วนความ

ไม่ยุติธรรมที่ผมและพี่น้องที่ถูกฆ่าถูกทำร้าย ถ้าไม่สามารถแสวงหาความเป็นธรรมในประเทศได้ เราก็จะขอใช้เวทีโลกต่อผู้จนกว่าความเป็นธรรมจะเกิด ไม่มีคำว่ายอมแพ้ครับ” (แนวหน้า, 7 พฤษภาคม 2553: 7)

ในที่สุดในช่วงเช้าวันที่ 6 พฤษภาคมนายกรัฐมนตรีก็มีท่าทีเรื่องวันยุบสภาว่า อาจจะมีขึ้นประมาณวันที่ 15-30 กันยายนนี้ (แนวหน้า, 7 พฤษภาคม 2553: 6) แต่หลังจากนั้น ช่วงบ่ายท่าทีของนายกรัฐมนตรีก็เปลี่ยนไปโดยตอบโต้ข้อต่อรองของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน คือ การตอบโต้ว่าแผนปรองดองดังกล่าวเป็นการบอกกล่าวแก้สังคมทั้งสังคมทุกกลุ่มไม่ใช่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่มีสิทธิ์ต่อรองโดยเฉพาะเรื่องพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดจากกลุ่มผู้ชุมนุมทำผิดกฎหมายก่อนและแผนปรองดองที่ประกาศไปมิได้หมายความว่า จะไม่ใช่กำลังเข้าสลายการชุมนุม ซึ่งท่าทีที่เปลี่ยนไปนั้นเป็นผลมาจากการที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับแผนปรองดองโดยออกแถลงการณ์คัดค้านแผนปรองดองและสนับสนุนให้รัฐบาลจัดการกับกลุ่มคนเสื้อแดง ทั้งยังเข้าพบพูดคุยกับนายกรัฐมนตรีด้วย (แนวหน้า, 7 พฤษภาคม 2553: 7) ประกอบกับท่าทีฝ่ายตรงข้ามที่ให้การสนับสนุนรัฐบาลนำโดย ตูย์ สิทธิสมวงศ์ ผู้ประสานงานกลุ่มเสื้อหลากสีพร้อมด้วยตัวแทนกลุ่มสมาชิกเฟสบุ๊ค “มันใจหนึ่งล้านคนต่อต้านการยุบสภา” ได้เข้าพบเพื่อให้กำลังใจนายกรัฐมนตรี และแสดงจุดยืนสนับสนุนการปรองดอง แล้วเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีเลื่อนวันยุบสภาออกไปก่อนเป็นต้นปีหน้า (มติชน, 9 พฤษภาคม 2553: 14)

ต่อมาได้เข้าสู่สถานการณ์ที่ความพยายามจะทำให้เกิดการปรองดองมีความยุ่งยากมากขึ้น เนื่องจาก ธาริต เพ็งดิษฐ์ อธิการบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับคดีก่อการร้ายของแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินไว้เป็นคดีพิเศษ (แนวหน้า, 7 พฤษภาคม 2553: 2) และเกิดเหตุการณ์ยิงอาวุธสงครามเข้าใส่เจ้าหน้าที่ตำรวจทหารที่แยกศาลาแดง (เดลินิวส์, 8 พฤษภาคม 2553: 14) โดยเฉพาะกรณีการยิงใส่เจ้าหน้าที่นั้น เป็นเหตุให้แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย คือ สุริยะใส กตะศิลา ออกมาประณามผู้ก่อการร้ายและกล่าวว่า จะมีเหยื่อที่เสียชีวิตเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะมีรัฐไทยใหม่ (เดลินิวส์, 9 พฤษภาคม 2553: 9) ซึ่งรัฐไทยใหม่เป็นข้อเสนอรูปแบบสังคมนิยมหลังการดั้นด้นระบอบอำมาตยาธิปไตยที่มาจากนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ส่วนกลุ่มเสื้อหลากสีออกมากดดันรัฐบาลให้บริหารจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมที่ราชประสงค์ ทั้งยังเริ่มออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้งและมากยิ่งขึ้นโดยมีการดาวกระจายตามจุดต่างๆหลายจุดในพื้นที่ (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 19)

ทางฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้ออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลจัดการหาตัวคนผิด มาลงโทษไม่ว่าจะเป็นกรณีวันที่ 10 เมษายน ระเบิดที่สีลมวันที่ 22 เมษายน การปะทะวันที่ 28 เมษายน และล่าสุดระเบิดใส่เจ้าหน้าที่ที่สีลมในวันที่ 7 พฤษภาคมที่ผ่านมา แล้วจากนั้นก็มีการแสข่าวว่าทางแกนนำจะประกาศยุติการชุมนุมภายในวันที่ 10 พฤษภาคมเนื่องจากเป็นโอกาสครบรอบหนึ่งเดือนเหตุการณ์ 10 เมษายน แต่ก็ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้หรือให้รัฐบาลมีรูปธรรมที่ชัดเจนต่อแผนปรองดองเสียก่อน แล้วหลังจากนั้นแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็แถลงว่าขอเวลาอีก 1-2 วันในการหารือถึงแผนปรองดองโดยให้เหตุผลว่าเพื่อส่วนรวมไม่ใช่เพียง นปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างเดียว (ข่าวสด, 9 พฤษภาคม 2553: 2)

จากการที่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินกำลังทำการหารือต่อแผนปรองดองและการยุติการชุมนุม ทำให้ พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล ออกมาแสดงท่าทีว่าไม่เห็นด้วยกับแผนปรองดองและบอกว่าผู้ชุมนุมพร้อมต่อสู้ทุกจังหวัดจนกว่าจะถึงการเลือกตั้งใหม่ การต่อสู้ได้เลยการนำของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินไปแล้ว อีกทั้งยังมีการกล่าวถึงแนวทางนโยบาย "แก้วสามประการ" และพาดพิงถึงแกนนำอย่าง "สามเกลอ" ว่าหมดบทบาทแล้ว แล้วประกาศตั้งแกนนำเสื้อแดงรุ่นสองขึ้นมาด้วย ได้แก่ อริสมันต์ พงศ์เรืองรอง สุภรณ์ อัตถาวงศ์ ขวัญชัย สารระคำ และพ.ต.ท.ไวพจน์ อภรณ์รัตน์ โดยอ้างว่าได้ปรึกษาหารือกับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรแล้ว²¹ (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 14) อันส่งผลให้รัฐบาลใช้ข้ออ้างนี้แถลงว่าฝ่ายผู้ชุมนุมไม่ต้องการปรองดองเพราะพ.ต.ท.ดร.ทักษิณและ พล.ต.ชิตติยะไม่เห็นชอบต่อแผนปรองดอง ประกอบกับที่มีผู้ก่อความไม่สงบรายวันโดยเฉพาะวันที่ 7 ที่ผ่านมา รัฐบาลจึงตั้งเป็นข้อสังเกตว่ามีความเชื่อมโยงกัน (บ้านเมือง, 10 พฤษภาคม 2553: 6) ซึ่งทางฝ่ายแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้ออกมาชี้แจงประเด็นการจัดตั้งแกนนำใหม่²²

²¹ พล.ต.ชิตติยะ กล่าวผ่านสื่อตอนหนึ่งว่า

“เมื่อคืนวันที่ 9 พ.ค.เวลา 01.00 น. พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรอดีตนายกฯได้ตกลงใจทางโทรศัพท์กับเสธ.แดงสั่งการให้แต่งตั้ง นปช.ชุดสองขึ้นมา และให้ใครที่ไม่สู้กลับบ้านไป ไม่ต้องเข้ามาขึ้นเวทีเสื้อแดงอีก ทั้งนายวีระ มุสิกพงศ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นพ.เวง โตจิราการ นายวิชา ศัญทัพ ที่ไปประนีประนอม ไปแอบเจรจากรัฐบาลใน ร.11 รอ. มอบตัวฮาร์ดคอร์ให้เขาติดคุก มึงบ้าหรือเปล่า พวกมึงอยากจะเลิกก็เลิกไป แต่ประชาชนกูเขาไม่เลิก แกนนำตอนนี้เหลือไว้เพียงนายจตุพร พรหมพันธุ์ ที่สู้ต่อ แต่หากมึงเปลี่ยนใจจะสู้ต่อ ก็ไม่ต้องไป” (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 15)

²² ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ กล่าวว่า “ตนก็คุยกับพ.ต.ท.ทักษิณ เป็นระยะ ตั้งแต่นปช.เริ่มชุมนุมก็ได้มีการโทรพูดคุยกัน อีกทั้งในช่วงที่พ.ต.ท.ทักษิณมีข่าวป่วยตนก็ได้โทรไปสอบถามท่านเช่นกัน ดังนั้นขออย่าว่ากรณีการเปลี่ยนแกนนำเป็นเพียงความคิดของเสธ.แดงเท่านั้น คนเสื้อแดงไม่ใช่พนักงานบริษัท หรือห้างร้าน หรือข้าราชการ ที่จะเปลี่ยนตัวผู้บริหารตามอำเภอใจ หรือจะมีการเลื่อนยศเพื่อว่าพี่น้องคนเสื้อแดงต้องเข้าใจตรงนี้ อีกทั้งนายอริสมันต์ นายขวัญชัย และนายสุภรณ์ก็ได้ไม่ได้แสดงออกอะไรในเรื่องนี้ ส่วนเรื่องการได้ประกันตัวหรือไม่ ไม่ใช่สาระสำคัญ สำคัญคือเราไม่ได้รับความชอบธรรมมากกว่า ตรงนี้เป็นปัญหาใหญ่ ส่วนเรื่องการจะได้ประกันตัวหรือไม่ ค่อยว่ากันอีกที สิ่งสำคัญคือเราต้องได้รับความชอบธรรม เหมือนกับรัฐบาลและกลุ่มอื่น ทั้งนี้ กรณีการเข้าสู่กระบวนการ

และความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบโต้ข้อกล่าวหาของรัฐบาล โดยชี้แจงว่า พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ²³ และพล.ต.ชิตติยะ ไม่ใช่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่มีอำนาจตัดสินใจ (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 15)

ด้านนพดล ปัทมะที่ปรึกษาากฎหมายของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณก็ได้ออกมาชี้แจงประเด็นนี้ด้วย โดยกล่าวว่า "กรณีพ.ต.ท.ทักษิณแต่งตั้งนายสุภรณ์ อัตถาวงศ์ นายอริสมันต์ พงษ์เรืองรอง นายขวัญชัย ไพรพนาเป็นแกนนำชุด 2 แทน 3 เกลอนั้น ถือเป็นการเล่นชกที่คลาดเคลื่อน พอพ.ต.ท.ทักษิณทราบเรื่องดังกล่าวจึงโทรศัพท์มาหาตน เพื่อให้ช่วยชี้แจงว่าไม่ได้เป็นเช่นนั้น มันไม่ใช่เรื่องของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณที่จะไปตัดสินใจเปลี่ยนตัวแกนนำเป็นเรื่องของมวลชนเสื้อแดง ขณะนี้มีมวลชนเสื้อแดงโทรศัพท์ไปหาพ.ต.ท.ทักษิณแสดงความเป็นห่วง โดยเฉพาะวีรชนที่เสียชีวิต ยังไม่ได้รับความเป็นธรรม และคนสั่งการยังไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย รวมทั้งยังเห็นว่าแผนโรดแมปของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะนายกฯเป็นเพียงการหาทางลงให้กับตัวเองเท่านั้น พ.ต.ท.ทักษิณจึงแนะนำให้แกนนำคนเสื้อแดงคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชน พี่น้องผู้สูญเสียด้วย แต่กระบวนการดำเนินการต่างๆ เป็นเรื่องของแกนนำคนเสื้อแดงไม่เกี่ยวกับพ.ต.ท.ทักษิณ (เน้นโดยผู้วิจัย)" (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 12)

ในเวลาต่อมาได้มีกระแสข่าวแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินเกิดการแตกแยกทางความคิดออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรยุติการชุมนุม อีกฝ่ายเห็นว่าต้องเดินหน้าต่อไปเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ผู้ที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน โดยฝ่ายที่เสนอให้ยุติการชุมนุมได้ตัดสินใจยุติบทบาทในฐานะแกนนำของตนเองลงไปในช่วงเวลานี้ คือ วีระ มุสิกพงศ์

ยุติธรรมของนายกรัฐมนตรีและสุเทพ เทือกสุบรรณ นั้น ความจริงไม่ต้องให้เราออกมาเรียกร้องด้วยซ้ำ" (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 12)

สุภรณ์ อัตถาวงศ์กล่าวถึงกรณีทีพล.ต.ชิตติยะอ้างแต่งตั้งตนเป็นแกนนำกลุ่มใหม่ว่า"เป็นความคิดของเสธ.แดงเพียงคนเดียว ตอนนี้อย่างไม่มีการเปลี่ยนตัวแกนนำ และไม่ได้หารือกันในเรื่องนี้ อีกทั้งการเคลื่อนไหวใดๆของนปช.เท่านั้น ที่สำคัญคนที่จะมา เป็นแกนนำรุ่นต่อไปไม่ได้ ที่ผ่านมาพ.ต.ท.ทักษิณก็ไม่ได้ติดต่อมาเป็นการส่วนตัวในเรื่องนี้ ดังนั้น เรื่องนี้ไม่น่าจะเป็นไปได้ และคิดว่า เป็นความคิดของเสธ.แดงเพียงคนเดียว" (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 14)

²³ ญัฐวุฒิ ใสยเกื้อกล่าวว่า"ไม่ทราบว่ามีข้อมูลดังกล่าวมีที่มาอย่างไร แต่เข้าใจว่าน่าจะเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ต้องขอเรียนว่าแกนนำเกิดจากมวลชนและมวลชนก็เกิดจากแกนนำ ดังนั้น2ฝ่ายมีความเท่าเทียมกัน ไม่มีใครเป็นลูกน้องและไม่มีใครเป็นผู้บังคับบัญชา ดังนั้น ใครจะเป็นแกนนำขึ้นอยู่กับกรยอมรับของประชาชน ไม่มีใครตั้งใครได้ นอกจากนี้พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะแต่งตั้งใครได้ในนปช.(เน้นโดยผู้วิจัย)" (ไทยรัฐ, 11 พฤษภาคม 2553: 15)

อดิศร เพียงเกษ วิชา คัญทัพ และไพจิตร อักษรณรงค์²⁴ (คม ชัด ลึก, 14 พฤษภาคม 2553: 13) ซึ่งมีกระแสข่าวท่ามกลางความขัดแย้งว่า พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผลได้ออกมาข่มขู่ว่า จะใช้ความรุนแรงกับแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินที่เสนอให้ยุติการชุมนุมถึงขนาดที่ถ้าใครยอมสลายการชุมนุมจะโดนเล่นงาน (ไทยโพสต์, 12 พฤษภาคม 2553: 2) ส่วนฝ่ายที่ไม่ต้องการยุติการชุมนุมประกอบด้วย จตุพร พรหมพันธุ์²⁵ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ชวีญชัย สาระคำ และพายัพ ปันเกตุ (มติชน, 13 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์)

ด้านภาพที่สื่อสารกับสาธารณะ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้แถลงท่าทีโดยรวม เมื่อเย็นวันที่ 10 พฤษภาคม ออกมาว่า นปช.แดงทั้งแผ่นดินยอมรับข้อเสนอลือกตั้งภายในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 และยินดีต่อการยุบสภาระหว่างวันที่ 15-30 กันยายนโดยไม่มีเงื่อนไข ซึ่งแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่ขอนิรโทษกรรมและพร้อมเดินเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม แต่ในฐานะที่ นปช.แดงทั้งแผ่นดินต่อสู้เรื่องความยุติธรรมที่มี 2 มาตรฐานของประเทศนี้มาโดยตลอด เพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานทางการเมืองจึงมีเงื่อนไขว่า อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และ

²⁴ หลังจากนั้นแกนนำที่ตัดสินใจยุติการชุมนุม คือ วิชา คัญทัพได้เขียนบันทึก เพื่อชี้แจงเหตุผลในการยุติบทบาทของตนเองลง ซึ่งในรายละเอียดเนื้อหาได้พูดถึงบรรยากาศการถกเถียง และข้อโต้แย้งของแกนนำในสถานการณ์ช่วงนั้นด้วย โดยอ้างถึงการยุติบทบาทของประธาน นปช.คือนายวีระ มุสิกพงศ์ไปก่อนหน้าในวันที่ 10 เมษายนว่า

“เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานที่ไม่ยอมให้มีการสูญเสียชีวิตและเลือดเนื้อประชาชนอีกต่อไป, เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานที่ยึดมั่นแนวทางสันติวิธีในการต่อสู้, เป็นการตัดสินใจที่เห็นว่าข้อเรียกร้อง “ยุบสภา” ได้รับการตอบรับจากรัฐบาลแล้วตามเงื่อนไขที่ได้เจรจากัน ดังที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนการเจรจา และผ่านมติเป็นเอกฉันท์ในทุกเรื่อง ”ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ง.

แต่ประเด็นที่เป็นปัญหาระหว่างแกนนำในขณะนั้นคือ

“รายละเอียดสุดท้ายคือการทำประกันตัวแกนนำทั้ง 24 คน ซึ่งรัฐบาลยอมรับ ขณะที่แกนนำบางส่วนไม่เชื่อมั่นว่ารัฐบาลจะทำตามคำพูด เพราะหลายคนยังหวั่น พอก.ฉุกเฉิน ทั้งยังเพิ่มข้อเรียกร้องเรื่องสุเทพ เทือกสุบรรณต้องมอบตัวให้ถูกต้องตามกระบวนการยุติธรรมกรณีสังฆาประชาชน 10 เมษายน อ้างว่าเพื่อเป็นการรับผิดชอบกับชีวิตวีรชนประชาธิปไตย ข้อเรียกร้องเรื่องสุเทพมอบตัวทำให้เกิดความสับสนในข้อกฎหมายว่าจะสิ้นสุดลง อย่างไรจึงจะเป็นที่ยอมรับของแกนนำคนเลือดแดง” ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก ง.

ซึ่งหลังจากนั้นในวันที่ 11 พฤษภาคม อดิศร เพียงเกษ วิชา คัญทัพ และไพจิตร อักษรณรงค์ที่เห็นด้วยกับวีระ มุสิกพงศ์ ก็ได้ชี้แจงกับที่ประชุมและยุติบทบาทของตนเองลง

²⁵ จตุพร พรหมพันธุ์ได้ออกมากล่าวในป้ายวันที่ 10 พฤษภาคมว่า “ขณะนี้รัฐบาลพยายามพูดเรื่องการปรองดอง และมีการระบุถึงวันเลือกตั้งใหม่ แต่ตนมองว่า เป็นเพียงการพูดเพื่อให้ภาพสวยงาม แต่ในทางตรงกันข้าม มีความพยายามที่จะกดดันผู้ชุมนุมเลือดแดงอยู่ตลอด ไม่ว่าจะเป็นการเอาตัวผู้ชุมนุมไปสอบสวนโดยใช้วิธีการป่าเถื่อน เช่น เอาไฟฟ้าชอร์ต ข้อม ฉับกदन้า และล่าสุตเมื่อวันที่ 9 พ.ค.ที่ผ่านมา มีการออกหมายจับแกนนำที่ต่างจังหวัด ในขณะที่แกนนำในส่วนกลางก็ถูกตั้งข้อหาติดก่อการร้ายล้มเจ้า แต่ในส่วนเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนที่มีการสังสลายการชุมนุม กลับไม่เคยมีใครพูดถึงความรับผิดชอบส่วนนี้” (มติชน, 11 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์) “ผมยืนยันว่าเรื่องนี้ไม่จบแน่นอน ใครจะจับก็จับไป แต่ถ้าสุเทพและอภิสิทธิ์ไม่ถูกดำเนินคดี ผมจะสู้ต่อไปแน่นอน” (มติชน, 11 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์)

สุเทพ เทือกสุบรรณ ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนด้วยและจะยุติการชุมนุมทันทีที่สุเทพเข้ามาขอตัว²⁶ (ไทยรัฐ, 12 พฤษภาคม 2553: 16) ซึ่งทางรัฐบาลแสดงท่าทีต่อเงื่อนไขดังกล่าวโดย สุเทพ เทือกสุบรรณ จะเข้าพบ ธาวิต เพ็งดิษฐ์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในช่วงบ่ายของวันที่ 11 พฤษภาคม ตามคำร้องทุกข์กล่าวโทษ ซึ่งฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่ยินยอมเพราะต้องการให้สุเทพเข้ามาขอตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยให้มีการออกหมายเรียกเพราะได้มีผู้เสียหายเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้แล้ว (บ้านเมือง, 13 พฤษภาคม 2553: 6) โดยประเด็นนี้ถือเป็นข้อเรียกร้องสำคัญที่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินส่วนหนึ่งหยิบยกขึ้นมา เพื่อต้องการให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมที่เสียชีวิตในเหตุการณ์สลายการชุมนุมวันที่ 10 เมษายน ที่ผ่านมาซึ่งถือว่าเป็นประเด็นสำคัญสำหรับฝ่ายผู้ชุมนุมที่รัฐบาลต้องรับผิดชอบและฝ่ายผู้ชุมนุมยอมอาจจะเลยหรือยินยอมได้

ต่อมาอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี จึงออกมาตอบโต้การที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินเรียกร้องให้สุเทพ เทือกสุบรรณเข้ามาขอตัวว่าไม่ใช่ประเด็นสำคัญเพราะมีคณะกรรมการสอบสวนเหตุการณ์ 10 เมษายนอยู่แล้ว และการไปที่กรมสอบสวนคดีพิเศษก็มีใช้การขอตัว แต่เป็นการส่งสัญญาณว่าต้องการเข้าสู่กระบวนการปรองดองเท่านั้น ไม่ควรมีการต่อรอง ประชาชนเดือดร้อนจากการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงมามากแล้ว (คม ชัด ลึก, 12 พฤษภาคม 2553: 13) แล้วหลังจากนั้นรัฐบาลก็ได้เริ่มดำเนินการประกาศมาตรการเชิงรุกโดยขีดเส้นตายให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุมภายในวันที่ 12 พฤษภาคม มิเช่นนั้นจะตัดน้ำ ตัดไฟ และใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม โดยฝ่ายรัฐบาลได้ประเมินจำนวนผู้ร่วมชุมนุมในช่วงนี้ว่า ช่วงเวลากลางวันจะมีจำนวนประมาณ 6,000-7,000 คน ส่วนช่วงเวลากลางคืน จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 13,000 คน (ไทยรัฐ, 12 พฤษภาคม 2553: 16)

4.12 การเคลื่อนไหวช่วงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ต่อมารัฐบาลได้ประกาศยกเลิกกำหนดการเลือกตั้งในวันที่ 14 พฤศจิกายน แล้วเริ่มดำเนินการ"กระชับพื้นที่"โดยการสลายการชุมนุมซึ่งเริ่มจากตัดน้ำ ตัดไฟ ตัดสัญญาณโทรศัพท์ ปิดการจราจรทั้งทางรถยนต์ รถไฟฟ้า และรถไฟใต้ดินในช่วงค่ำ อีกทั้งห้ามประชาชนเข้ามาในบริเวณที่ชุมนุมโดยประกาศให้เป็นพื้นที่อันตราย และได้ประกาศพระราชกำหนดราชการใน

²⁶ ส่วนกรณีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเนื่องจากอยู่ในสมัยประชุมจึงมีเอกสิทธิ์สมาชิกสภาผู้แทนคุ้มครองอยู่

สถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มอีก 15 จังหวัด²⁷ (ไทยโพสต์, 14 พฤษภาคม 2553: 10) หลังจากนั้นก็มีการใช้กำลังทหารเข้าประจำการในพื้นที่จุดต่างๆรอบบริเวณพื้นที่ชุมนุม แล้วก็เกิดเหตุการณ์ลอบยิง พล.ต.ชัตติยะ สวัสดิผล จนเสียชีวิตในเวลาต่อมา และมีผู้บาดเจ็บจากการปะทะอีกจำนวนหนึ่ง (คม ชัด ลึก, 14 พฤษภาคม 2553: 13)

หลังจากรัฐบาลปฏิบัติการใช้กำลังทหารเข้า "กระชับพื้นที่" ที่ราชประสงค์จนทำให้มีผู้เสียชีวิต ศูนย์สิทธิมนุษยชนเอเชีย (ACHR) ได้เขียนจดหมายเปิดผนึกถึง อภิลิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีให้หยุดใช้กำลังทหารเข้าสลายการชุมนุมมิเช่นนั้นจะตกเป็นผู้รับผิดชอบตามมาตรา 25(3)(a) ของธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ (Rome Statute of the International Criminal Court) ในการจู่โจมใช้กำลังจับกุมผู้ชุมนุมที่เป็นประชาชนโดยตรง ซึ่งการใช้กำลังกับผู้ชุมนุม นปช. ที่ราชประสงค์นั้นถือเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อมาตราที่ 8 (2)(e)(i) ของธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ (www.achrweb.org, 13 May 2010: online) หรือทำที่ของ บัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติที่แสดงความวิตกกังวลเรื่องการมีผู้เสียชีวิต และเรียกร้องฝ่ายผู้ชุมนุมและฝ่ายรัฐบาลหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงแล้วกลับไปเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสันติ (คม ชัด ลึก, 17 พฤษภาคม 2553:15) แต่ก็ไม่เกิดผลทางปฏิบัติแต่ประการใด รัฐบาลยังคงดำเนินการใช้กำลังทหารเข้าสลายการชุมนุมต่อไป

หลังจากการเข้าปฏิบัติการ "กระชับพื้นที่" ของรัฐบาลผ่านไป ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ฝ่ายรัฐบาลได้ออกมาชี้แจงเหตุการณ์เสียชีวิตของบุคคลเหล่านั้นโดยคาดว่ามาจาก 4 สาเหตุ ได้แก่ "1.เกิดจากการทำร้ายกันเองระหว่างหน่วยรักษาความปลอดภัย นปช. ที่มีความขัดแย้ง ซึ่งข้อมูลเป็นที่ประจักษ์ทางสื่อมวลชนแล้ว 2.เป็นการสูญเสียจากการยิงอาวุธสงคราม ไม่ว่าจะปืนเล็กยาว เครื่องยิงเอ็ม 79 ระเบิดขว้าง ประทัดยักษ์ ซึ่งเป็นการกระทำของกลุ่มก่อการร้ายติดอาวุธ 3.เกิดจากประชาชนที่ไม่พอใจผลกระทบ และการกระทำของ นปช. ที่ออกมาทำร้ายและยิงผู้ชุมนุม ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้จับกุมดำเนินการไว้บ้างแล้ว และ 4.ไม่ปฏิเสธว่าเจ้าหน้าที่ก็ต้องพยายามยิงปืนลูกซอง แต่เป็นการยิงแบบแนวตากับพื้น เพื่อกดดันไม่ให้กลุ่มชุมนุมเข้ามาทำร้ายเจ้าหน้าที่ โดยไม่ได้หวังชีวิต" (มติชน, 16 พฤษภาคม 2553: 13) และกล่าวว่าการปฏิบัติการของฝ่ายรัฐบาลได้ผลเพราะทำให้ผู้ชุมนุมลดลงอย่างมาก

²⁷ ประกอบด้วย ชลบุรี นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี อยุธยา ขอนแก่น อุตรดิตถ์ ชัยภูมิ นครราชสีมา ศรีสะเกษ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน ลำปาง และนครสวรรค์

ต่อมาก็เริ่มมีปรากฏการณ์การตั้งเวทีขึ้นใหม่ที่บริเวณตลาดคลองเตย มีแกนนำคือ ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ ผู้ซึ่งเป็นอดีตแกนนำปก.สายสัมพันธ์ประชาธิปไตย เป็นเวทีที่รวบรวมผู้ชุมนุมที่ไม่สามารถเข้าไปยังพื้นที่แยกราชประสงค์ได้และมีความคับแค้นจากการนำเสนอข่าวด้านเดียวของฝ่ายรัฐ ที่ต้องการออกมารวมตัวกันเพื่อฟังการปราศรัยและแสดงจุดยืนให้รัฐบาลยกเลิกการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมด้วย ซึ่งหลังจากนี้ก็ได้มีเวทีรอบบริเวณพื้นที่ชุมนุมเกิดขึ้นอีกหลายเวที อาทิเช่น บริเวณแยกดินแดง บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ บริเวณสะพานเหลือง เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นชนมชั้น โอบล้อมทหารที่ตั้งพื้นที่รอบเวทีแยกราชประสงค์อยู่

ฝ่ายรัฐบาลจึงได้แถลงประณามผู้ชุมนุมและอธิบายการเข้าจัดการสลายการชุมนุมต่อสาธารณชนว่า มีผู้ชุมนุมแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1.การชุมนุมที่แยกราชประสงค์ โดยช่วงคำมีผู้ชุมนุม 6,000 คน ซึ่งถือว่าลดลง 2.การชุมนุมรอบพื้นที่ราชประสงค์ มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก มีความพยายามของผู้ชุมนุมบางส่วนติดอาวุธมาโอบล้อมเจ้าหน้าที่ ในลักษณะเป็นชนมชั้น เพื่อกดดันไม่ให้เจ้าหน้าที่กระชับกำลังตั้งด่านสกัดกั้นผู้ชุมนุมได้ โดยมีระบบบริหารสั่งการมีเครือข่ายโยงใยพอสมควร แต่ความพยายามไม่ประสบความสำเร็จเพราะเจ้าหน้าที่เตรียมวางแผนรับมือไว้ได้ (ไทยรัฐ, 16 พฤษภาคม 2553: 2) และในพื้นที่ชุมนุมยังมีการนำป้าย "เขตกระสุนจริง" ของฝ่ายรัฐบาลมาติดเพื่อห้ามประชาชนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเด็ดขาดเข้ามาในบริเวณพื้นที่ชุมนุมด้วย (ไทยรัฐ, 16 พฤษภาคม 2553: 8)

ด้านหนังสือพิมพ์ไฟแนนเชียลไทม์ได้แถลงผ่านบทบรรณาธิการเรียกร้องกลับสู่การเจรจาโดย "การเจรจาจำเป็นต้องให้ได้ผลสองอย่าง อย่างแรกคือการจัดการเลือกตั้งโดยเร็ว นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ระบุนุ้ไว้ก่อนหน้านี้จะให้ในเดือน พย. แต่มันจะต้องเร็วกว่านั้น อย่างที่สองกลุ่มเสื้อแดงจะต้องได้รับหลักประกันว่าพวกเขาจะได้ผ่านกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรม" ด้านสำนักข่าวบีบีซีได้รายงานจุดยืนของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่เรียกร้องให้ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินและฝ่ายรัฐบาลหาทางออกร่วมกันอย่างสันติ ส่วนสำนักข่าวรอยเตอร์รายงานจุดยืนของรัฐบาลแคนาดาที่ผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าวฟรานซ์ 24 ของประเทศฝรั่งเศส คือ เนลสัน แรนด์ ซึ่งเป็นพลเมืองของแคนาดาถูกยิงได้รับบาดเจ็บจากการปะทะว่าต้องการให้คู่ขัดแย้งกลับสู่การเจรจา(มติชน, 15 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์)

เมื่อเวลาผ่านไปทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้ชุมนุมและหน่วยรักษาความปลอดภัยของฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินทั้งสิ้น ต่อมาวันที่ 16 พฤษภาคมฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงได้แถลงขอเรียกร้องต่อรัฐบาลว่าให้รัฐบาลประกาศสั่งการเจ้าหน้าที่หยุดยิงเพื่อหยุด

การสูญเสียชีวิตของประชาชน และถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่ที่มีการเผชิญหน้าในทันที หากรัฐบาลดำเนินการตามนี้ นปช.แดงทั้งแผ่นดินยินดีเดินทางสู่การเจรจาในทันที พร้อมเรียกร้องให้สหประชาชาติมาเป็นตัวกลางในการเจรจา แต่อย่างไรก็ตามก็จะไม่ยอมยุติการชุมนุมในสถานการณ์ที่รัฐบาลกำลังใช้กำลังทหารเข้าปราบปรามประชาชนอยู่ในขณะนี้ (ไทยรัฐ, 17 พฤษภาคม 2553: 12) แต่ก็ได้เกิดผลในทางปฏิบัติแต่อย่างใดทั้งการที่องค์การสหประชาชาติไม่ได้เข้ามาเป็นตัวกลางในการจัดการปัญหาและรัฐบาลก็ยังคงดำเนินปฏิบัติการทางการทหารปราบปรามประชาชนต่อไป แต่ในอีกด้านหนึ่งฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังอนุญาตให้ผู้ชุมนุมที่ต้องการกลับบ้านกลับบ้านได้ และยอมรับข้อเสนอจากการที่เจ้าหน้าที่องค์การพัฒนาเอกชนเรียกร้องให้นำเด็กและผู้หญิงไปอยู่ยั้งที่ที่ปลอดภัย (ไทยรัฐ, 17 พฤษภาคม 2553: 12)

ทางฝ่ายรัฐบาลยังคงดำเนินการแถลงตอบโต้ประเด็นข้อเรียกร้องของฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินว่าไม่มีความจำเป็นใดที่รัฐบาลจะหยุดปฏิบัติการดังกล่าวเพราะมีการประชุมคณะรัฐมนตรีวาระพิเศษและมีมติออกมาแล้ว²⁸ ส่วนเรื่องการให้องค์การสหประชาชาติเข้ามาเป็นตัวกลางนั้น รัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยไม่มีนโยบายให้องค์การระหว่างประเทศเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในและเป็นมิตรประเทศที่ดีต่อองค์การระหว่างประเทศมาตลอดไม่มีความจำเป็นใดที่องค์การสหประชาชาติจะเข้ามาแทรกแซงได้ทั้งยังเรียกร้องให้ประณามกลุ่มที่ทำผิดกฎหมายและเป็นภัยต่อความมั่นคงด้วย (ข่าวสด, 18 พฤษภาคม 2553: 14) และได้ประกาศให้วันที่ 17-18 พฤษภาคมเป็นวันหยุดราชการในเขตกรุงเทพมหานครด้วย ขณะเดียวกันกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็ออกมาสนับสนุนพร้อมทั้งกดดันรัฐบาลให้จัดการกับฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินให้ได้เด็ดขาด ถ้ารัฐบาลล้มเหลวทางกลุ่มก็คงไม่นิ่งดูดายต้องปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ไทยรัฐ, 17 พฤษภาคม 2553: 15)

ด้านความเคลื่อนไหว จากการที่ฝ่ายรัฐบาลได้ประกาศมาตรการกดดันให้ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินยุติการชุมนุมภายในเวลาที่รัฐบาลกำหนด คือ เมื่อสถานการณ์เข้าสู่วันที่ 17

²⁸ มติคือ 1.อนุมัติการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน(พรก. ฉุกเฉิน) ใน 5 จังหวัดเพิ่มเติม ได้แก่ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด มหาสารคามหนองบัวลำพู สกลนคร เพื่อควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว โดยเจ้าหน้าที่ได้วางมาตรการในการดูแลความเรียบร้อยทั้ง 5 จังหวัดแล้ว

2. อนุมัติให้วันที่ 17-18 พ.ค.เป็นวันหยุดราชการ ในท้องที่กทม.เพราะมีความจำเป็นที่จะต้องมีการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ กทม.ให้เป็นไปด้วยดี การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทางด้านความมั่นคงขณะนี้กำลังดำเนินอย่างต่อเนื่องและมีผลสืบหน้าตามลำดับ แต่ก็มีความจำเป็นให้เจ้าหน้าที่ราชการได้ทำงานโดยสะดวก

3. การปฏิบัติการดูแลพื้นที่และการกำชับกำลังไปพื้นที่ราชประสงค์ เนื่องจากมีสถานการณ์การชุมนุมที่ขัดกับกฎหมายและส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของบ้านเมือง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ได้เป็นการคุกคามหรือใช้อำนาจต่อประชาชนอย่างที่มีการกล่าวอ้างกัน

พฤษภาคมปลายสามโมงแต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ สถานการณ์ก็เพิ่มความตึงเครียดทั้งต่อฝ่ายรัฐบาลเองและฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินเพราะจำนวนผู้ชุมนุมที่เสียชีวิตมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทางด้านแนวร่วมของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน คือ พรรคเพื่อไทยได้มายื่นหนังสือเสนอข้อเรียกร้องต่อสถานการณ์ทางการเมืองของไทยในปัจจุบันให้ส่งกองกำลังสันติภาพเข้ามาในประเทศไทย อีกทั้งยังมีพระสงฆ์จำนวน 40 เดินทางมายื่นหนังสือที่องค์การสหประชาชาติเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยุติการใช้ความรุนแรงและเรียกร้องให้ยูเอ็นเข้ามาไกล่เกลี่ยปัญหาความรุนแรงในประเทศไทยระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินด้วย (ข่าวสด, 18 พฤษภาคม 2553: 14) ซึ่งในขณะนี้ที่องค์การสหประชาชาติยังไม่แสดงท่าทีใดๆ ออกมา กลับมีการรายงานข่าวทำที่ของสหรัฐอเมริกาจากสื่อต่างประเทศ อาทิเช่น วอลล์สตรีท เจอร์นัลด์ รายงานว่า กอร์ดอน ดูกลิต โฆษกกระทรวงต่างประเทศระบุว่า สหรัฐอเมริกายังคงจับตาสถานการณ์วิกฤตในเมืองไทยอย่างใกล้ชิด และหวังว่าสถานการณ์ขัดแย้งขณะนี้จะมีการทางออกโดยพื้นฐาน และหากมีมติหรือมาตรการใด ๆ ที่เรียกร้องให้องค์การสหประชาชาติเข้าไปเกี่ยวข้องกับ สหรัฐอเมริกาจะไปที่องค์การสหประชาชาติเพื่อเข้าร่วมแก้ปัญหา (มติชน, 17 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์)

ต่อมารัฐบาลก็ได้ประกาศให้วันที่ 19-21 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 เป็นวันหยุดราชการต่อไปอีก ส่วนภาคส่วนอื่นของสังคมช่วงเวลานี้นั้น ได้มีข้อเสนอของประธานวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภาที่ขอให้ทุกฝ่ายยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้นและเปิดการเจรจาเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมโดยยึดหลักสันติ ซึ่งทางสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ส่วนหนึ่งพร้อมเป็นตัวกลางเข้าร่วมในการเจรจา (ข่าวหุ้น, 18 พฤษภาคม 2553: 3) ทางฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็แถลงตอบรับข้อเสนอดังกล่าวพร้อมทั้งกล่าวว่าถ้าการตอบรับขององค์การสหประชาชาติเพียงอย่างเดียวเกรงว่าจะล่าช้าไม่ทันการณ์ (มติชน, 19 พฤษภาคม 2553: 15) แต่ในที่สุดวันที่ 19 พฤษภาคมช่วงเช้าตรู่รัฐบาลก็ได้ใช้กำลังทหาร รถหุ้มเกราะ รถสายพานลำเลียง รถน้ำทหาร สั่งการให้เจ้าหน้าที่บุกเข้าสลายการชุมนุมที่เวทีราชประสงค์โดยเคลื่อนกำลังจากแยกศาลาแดง ซึ่งแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศยุติการชุมนุมในช่วงเวลาประมาณ 13.20 น. ของวันนี้เอง

4.13 สรุป

การชุมนุมเคลื่อนไหวกายใต้การนำของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน เริ่มต้นขึ้นในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 โดยมีข้อเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา ซึ่งช่วงเตรียมการชุมนุมฝ่ายรัฐบาลได้สร้างภาพกดดันฝ่ายผู้ชุมนุมว่านิยมแนวทางที่รุนแรงเพื่อลดความชอบธรรมในการจัดการชุมนุมและบังคับใช้กฎหมายเพื่อสกัดกั้นการชุมนุม อาทิเช่น การประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร เป็นต้น แต่ทางแกนนำก็ประกาศเดินหน้าจัดการชุมนุมต่อไป เริ่ม

จากการเคลื่อนขบวนที่มาทุกทิศทุกทาง ทั้งทางบกและทางเรือโดยดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย แล้วมารวมตัวชุมนุมบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ โดยช่วงแรกแกนนำคาดการณ์ระยะเวลาการชุมนุมว่าจะไม่ให้เกิด 7 วันหรืออย่างมากไม่เกิดช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยใช้ยุทธวิธีเคลื่อนไหวกดดันให้เป็นไปตามข้อเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภานั้น คือ การระดมผู้คนจำนวนมากเข้ามายึดพื้นที่ชุมนุมกดดัน การเคลื่อนขบวนยานยนต์ไปกดดันรัฐบาลที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ ต่อมาก็ประกาศวิธีการสละเลือดซึ่งเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่แกนนำ คือ ญัฐวุฒิ ไสยเกื้อเกิดความคับแค้นใจต่อท่าทีที่นิ่งเฉยของรัฐบาล จากนั้นก็ได้มีการนำเลือดไปเทหลังตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งการเคลื่อนไหวดำเนินไปตามแนวทางนโยบายด้วยความเรียบร้อย ส่งผลให้แกนนำประเมินสถานการณ์ทั้งความพร้อมของผู้เข้าร่วมชุมนุมและการบริหารจัดการจึงประกาศชุมนุมยืดเยื้อ แล้วเตรียมการระดมพลเคลื่อนขบวนกดดันอีกครั้งโดยประกาศ"ขอขอบคุณชาวกรุงเทพ" เมื่อดำเนินการตามยุทธวิธีนี้ทุกอย่างก็ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย แม้จะมีกลุ่มประชาชนที่ออกมาคัดค้านการเคลื่อนไหวบ้างเล็กน้อย ซึ่งแม้แต่นายกรัฐมนตรียังกล่าวแสดงความชื่นชมและเริ่มพูดถึงการเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุมขึ้น นอกจากนั้นอีกด้านหนึ่งของการเคลื่อนไหวยังเกิดปรากฏการณ์ที่ผู้ชุมนุมต่างจังหวัดที่ไม่สามารถเดินทางเข้ามาชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานครเริ่มมารวมตัวกันชุมนุมที่หน้าศาลากลางจังหวัดและรับชมการถ่ายทอดสดจากเวทีส่วนกลางร่วมกันโดยเริ่มจากจังหวัดขอนแก่นอีกด้วย

ช่วงเวลานี้ฝ่ายผู้ร่วมชุมนุมส่วนหนึ่งที่จริงใจที่คือผู้ชุมนุมที่มาจากต่างจังหวัด โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคอีสาน เป็นกำลังหลักที่มีจำนวนชัดเจนที่แกนนำให้ความสำคัญ เพราะมีสังกัดกลุ่มชัดเจน สะท้อนจากหลังจากประกาศชุมนุมยืดเยื้อได้มีการจัดประชุมสมัชชาภาคต่างๆ เพื่อพูดคุยกับแกนนำย่อยจากต่างจังหวัดในการวางแผนสับเปลี่ยนกำลังคน ด้านการปฏิบัติตามแนวทางนโยบาย ผู้ชุมนุมต่างยึดกุมแนวทางนโยบายโดยเฉพาะแนวทางสันติวิธีไว้ได้เป็นอย่างดีซึ่งแกนนำ คือ เหวง โตจิราการมีบทบาทหลักในการดูแลและย้ำเตือนแนวทางสันติวิธีและปรากฏการณ์ที่แตกต่างจากแนวทางนโยบายก็จะถูกอธิบายว่าเป็น"แดงเทียม"ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ชุมนุมสามารถจับกุม เชิญออกจากพื้นที่ชุมนุม หรือให้หน่วยรักษาความปลอดภัยเข้ามาจัดการได้ นอกจากนั้นยังมีการปกป้ององค์กรจากแนวทางนโยบายที่แตกต่าง คือ การแถลงแยกทางกับพล.ต.ชัตติยะ สวัสดิผล และ สุรชัย ด่านวัฒนานุสรณ์ โดยกล่าวว่าทั้งสองไม่ใช่แกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินอีกด้วย แต่หลังจากนั้นเมื่อพล.ต.ชัตติยะปรากฏตัวในพื้นที่ชุมนุมก็ยังคงมีผู้ชุมนุมเข้าไปต้อนรับขับสู้อยู่

ด้านผู้สนับสนุนขบวนการทางด้านนักการเมืองและพรรคการเมือง คือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรและพรรคเพื่อไทยได้ให้การหนุนเสริมการเคลื่อนไหว โดยพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

มีบทบาทในการโฟนอินเข้ามาให้กำลังใจผู้ชุมนุม ส่วนพรรคเพื่อไทยได้ขึ้นเวทีบนปช.แดงทั้งแผ่นดิน และแถลงสนับสนุนการเคลื่อนไหวอย่างเป็นทางการ ด้านนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคมที่ให้การสนับสนุนขบวนการก็มีทั้งหมดเสริม คือ การช่วยรณรงค์ให้คนกรุงเทพฯ เข้าใจผู้ชุมนุม การออกแถลงการณ์ปกป้องสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและคัดค้านการใช้กฎหมายที่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพ การเสนอทางออกให้ยุบสภาภายใน 3 เดือน เป็นต้น และส่วนที่วิพากษ์วิจารณ์การชุมนุม ได้แก่ การเขียนบทความตั้งข้อสังเกตและวิพากษ์วิจารณ์

หลังจากเคลื่อนไหวขอขอบคุณชาวกรุงเทพมหานคร เข้าสู่ช่วงวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2553 เป็นสถานการณ์ที่ฝ่ายผู้ชุมนุมถือว่าได้เปรียบ ทางแกนนำจึงมีมาตรการเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาลต่อไปอีกโดยมีมติยุทธวิธี”ตามไปดู”แถลงออกมา แต่ต่อมาแกนนำแถลงว่ามีข่าวเกี่ยวกับมาตรการของรัฐบาลจากฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐที่สนับสนุนผู้ชุมนุมบอกว่ารัฐบาลเตรียมมาตรการตอบโต้กลับ ฝ่ายผู้ชุมนุมจึงยุติการเคลื่อนไหวดังกล่าว หลังจากนั้นฝ่ายรัฐบาลได้รุกต่อโดยสร้างสถานการณ์หามาตรการป้องกันผู้ชุมนุมบุกคุกโดยล้อมรัฐสภาด้วยเครื่องกีดขวางและมีข่าวลือการแพร่ระบาดของไข้หวัด 2009 ในพื้นที่ชุมนุมด้วย ซึ่งมีแนวโน้มที่เป็นผลลบต่อขบวนการ ฝ่ายผู้ชุมนุมจึงแถลงข่าวตอบโต้ ในที่สุดสถานการณ์จึงคลี่คลายไป ต่อมาแกนนำได้ดำเนินมาตรการโต้กลับตามแนวทางนโยบายโดยเฉพาะข้อที่ว่าด้วยสันติวิธี คือ ยุทธวิธี”ตาต่อตา เต็นท์ต่อเต็นท์” จัดหน่วยสันติวิธีที่มีแกนนำ คือ เหวง โตจิราการเป็นหลัก นำอาสาสมัครสันติวิธีไปรื้อค้นตามเต็นท์เจ้าหน้าที่ทหารตำรวจ รอบบริเวณพื้นที่ชุมนุมเพื่อตรวจค้นอาวุธ นอกจากนี้ยังหายุทธวิธีมากกดดันรัฐบาลและเป็นการหากิจกรรมให้ผู้ชุมนุมทำโดยการโกนหัวประท้วงเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภา นำโดย สุภรณ์ อัตถาวงศ์ และการเคลื่อนไหวขบวนจักรยานยนต์แจกสติ๊กเกอร์เรียกร้องให้ยุบสภา แต่ฝ่ายรัฐบาลยังมีการส่งกำลังเจ้าหน้าที่เข้ามาประจำการรอบบริเวณพื้นที่ชุมนุม ทั้งวัด โรงเรียน และสถานที่ราชการ ทางแกนนำจึงมีมาตรการกดดันโดยระดมพลเคลื่อนไหวใหญ่ซึ่งต่อมาปรากฏเป็นยุทธวิธีไล่ทหารกลับกรมกองซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จ ซึ่งฝ่ายรัฐบาลคาดการณ์ไม่ถึงและไม่มีมาตรการรับมือแต่อย่างใด แกนนำจึงมีมาตรการรุกต่อไปโดยประกาศจะเคลื่อนพลไปกดดันนายกรัฐมนตรีให้เจรจาและนำไปสู่การยุบสภาที่กรมทหารราบ 11 รักษาพระองค์ แต่สถานการณ์ก่อนเคลื่อนไหว คือ มีระเบิดตามสถานที่ต่างๆซึ่งเป็นผลลบต่อฝ่ายผู้ชุมนุม การเคลื่อนไหวจึงถูกระงับชั่วคราวเพื่อรอฟังท่าทีของรัฐบาล แต่ในที่สุดก็ได้ข้อสรุปว่าจะมีการเจรจาขึ้นระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับผู้ชุมนุมขึ้น อย่างไรก็ตามช่วงเวลานี้มีแกนนำและผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งไปปักหลักรอขบวนใหญ่อยู่ก่อนแล้ว เมื่อมติแกนนำส่วนกลางมีการเปลี่ยนแปลงจึงทำให้เกิดความไม่พอใจแก่แกนนำ คือ ขวัญชัย สารระคำ ที่ไปปักหลักรอ แต่ก็ไม่มีผลเสียหายต่อขบวนการโดยรวมแต่ประการใด มีเพียงข่าวแกนนำแตกแยกปรากฏตามสื่อบ้างเท่านั้น

สำหรับฝ่ายต่อต้านขบวนการที่เป็นประชาชน และกลุ่มองค์กรนอกภาครัฐเริ่มปรากฏตัวมากขึ้น เริ่มจากผู้ออกกำลังกายที่สวนลุมพินี นักจัดรายการวิทยุที่เคยเคลื่อนไหวร่วมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกอากาศปลุกระดมต้านผู้ชุมนุม ต่อมาก็มีแถลงการณ์จากกลุ่มนักธุรกิจที่คัดค้านการยุบสภา วาทกรรมไพร่-อำมาตย์ และการชุมนุมว่าส่งผลเสียหายต่อธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ที่กล่าวหาว่าผู้ชุมนุมนิยมความรุนแรงอีกด้วย ด้านผู้สนับสนุนขบวนการฝ่ายนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคมก็ยังคงทั้งหมดหนุนเสริม เช่น สนนท.ช่วยรณรงค์เชิญชวนคนมาร่วมเคลื่อนไหว นักวิชาการจัดเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น และอีกด้านหนึ่งก็ตั้งข้อสังเกตและวิพากษ์วิจารณ์การเคลื่อนไหวเช่นเคย ส่วนผู้สนับสนุนหรือพันธมิตรของขบวนการฝ่ายนักการเมือง และพรรคการเมืองนั้น พ.ต.ท.ดร.ทักษิณก็ยังคงโฟนอินหนุนเสริมการต่อสู้ต่อไป ส่วนกรณีที่ถูกรัฐบาลกล่าวหาผิดใจเรื่องการเจรจาที่ได้แถลงในนามส่วนตัวที่พร้อมจะเจรจากับรัฐบาลด้วยตนเองและเสนอยื่นเงื่อนไขต่อรัฐบาลไปซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับนามองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินแต่ประการใด ส่วนพรรคเพื่อไทยที่ได้รับผลกระทบจากกรณีปิดกั้นรัฐสภาโดยตรงก็ร่วมกดดันรัฐบาลหนุนเสริมกัน และมี ส.ส.ทยอยมาขึ้นเวทีพบปะผู้ชุมนุมทั้งในนามส่วนตัวและในนามพรรคด้วย

ต่อมาเข้าสู่ช่วงการเจรจาระหว่างวันที่ 28-29 มีนาคม พ.ศ. 2553 เริ่มต้นภายใต้สถานการณ์ที่หลายฝ่ายมองว่าเป็นสัญญาณที่ดี แต่เมื่อการเจรจาวັນแรกผ่านพ้นไป มุมมองต่อการเจรจาลับถู่กมองว่าน่าจะหาข้อยุติออกมาเป็นผลของการเจรจาที่ทั้งสองฝ่ายมีส่วนร่วมได้ยาก ซึ่งในวันที่สองของการเจรจาซึ่งแม้ว่ารัฐบาลจะผ่อนปรนระยะเวลาการยุบสภาจากท่าทีที่ไม่ยอมยุบสภาเลย เปลี่ยนมาเป็นมีข้อเสนอให้ยุบสภาภายใน 9 เดือน แต่อย่างไรก็ตามเวลาส่วนมากของทั้งสองฝ่ายในการเจรจาจะใช้ไปกับการหาแนวร่วมกับสังคมวงกว้างมากกว่าที่จะต้องการให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน โดยเฉพาะฝ่ายผู้ชุมนุมที่ประเมินท่าทีของฝ่ายรัฐบาลในวันแรกแล้วว่าข้อเรียกร้องว่าด้วยการยุบสภาเป็นไปได้ยาก จึงหันมาใช้เวทีการเจรจาสื่อสารประเด็นที่ตนเองต้องการสื่อไปถึงคนส่วนใหญ่โดยเฉพาะคนที่อยู่ตรงกลางไม่เลือกข้างให้หันมาเห็นใจฝ่ายผู้ชุมนุมแทน

ท่าทีต่อการเจรจาของผู้ชุมนุมในช่วงแรกคาดหวังผลสำเร็จสูงว่าจะสามารถบรรลุข้อเรียกร้องให้ยุบสภาได้ แต่ต่อมาเริ่มแสดงอาการไม่พอใจแกนนำที่ดูเหมือนโอนอ่อนผ่อนตามฝ่ายรัฐบาลมากเกินไป ส่งผลต่อการเจรจาในวันที่สองที่แกนนำแสดงบทบาทเอาใจผู้ชุมนุมด้วยการใช้เวทีเจรจาเป็นเวทีอภิปรายรัฐบาลเสียส่วนใหญ่ เมื่อผลการเจรจาไม่บรรลุข้อเรียกร้อง ทำให้ผู้ชุมนุมผิดหวังแล้วเดินทางกลับภูมิลำเนา ซึ่งปริมาณผู้ชุมนุมลดลงอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะในช่วงเวลากลางวันเพราะผู้ชุมนุมในช่วงเวลานี้ส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัด จึงเป็นหน้าที่ของแกนนำ

ส่วนภูมิภาคที่ต้องทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุม แกนนำส่วนกลางเองก็ต้องหายุทธวิธีที่จะสามารถกดดันรัฐบาลเชิงรุกมากยิ่งขึ้นไปอีก

สำหรับฝ่ายผู้สนับสนุนขบวนการ ได้แก่ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้แสดงบทบาทในการให้กำลังใจแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่มีหน้าที่ไปเจรจา และพยายามปลุกใจผู้ชุมนุมในสถานการณ์ที่ผู้ชุมนุมรู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจในการต่อสู้เพื่อให้สู้ต่อไปจนกว่าจะได้รับชัยชนะ ด้านฝ่ายต่อต้าน อาทิเช่น กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ออกมาแสดงจุดยืนไม่เห็นด้วยกับการยุบสภาและการเจรจา แต่ฝ่ายต่อต้านที่เป็นฝ่ายประชาชนยังไม่มีกรรวมตัวกันเป็นรูปเป็นร่างชัดเจนมากนักในช่วงเวลานั้น นอกจากนั้นยังมีกลุ่มสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ส่วนหนึ่งที่แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องการยุบสภา

ภายหลังจากการเจรจาล้มเหลว นปช.แดงทั้งแผ่นดินต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ผู้ชุมนุมขาดขวัญและกำลังใจ ผู้ชุมนุมส่วนใหญ่เดินทางกลับภูมิลำเนาส่งผลต่อจำนวนผู้ชุมนุมที่ลดลงอย่างมาก จึงต้องหันกลับมาฟื้นฟูกำลังใจผู้ชุมนุมโดยบทบาทหลักอยู่ที่แกนนำย่อย ส่วนแกนนำส่วนกลางก็หามาตรการในการเคลื่อนไหวต่อไป โดยประกาศระดมพลเคลื่อนไหวใหญ่กดดันอีกครั้งในวันที่ 3 เมษายน ส่วนสถานการณ์ในช่วงเวลานี้ ฝ่ายต่อต้านการชุมนุมได้พยายามระดมผู้คนที่ไม่เห็นด้วยกับการยุบสภาและการชุมนุมออกมาเคลื่อนไหว โดยมีการแถลงให้ใส่เสื้อสีชมพูมารวมตัวชุมนุมที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแกนนำฝ่ายต่อต้านนี้ส่วนใหญ่ล้วนเคยเคลื่อนไหวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมาก่อน แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงมีมติเคลื่อนไหวและแถลงว่าจะขอใช้พื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชุมนุมเช่นกัน จนในที่สุดฝ่ายต่อต้านดังกล่าวต้องเปลี่ยนที่ชุมนุมไปเป็นสวนลุมพินี แต่ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังคงเคลื่อนไหวมายังบริเวณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามมติเดิม ซึ่งผู้ชุมนุมฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินส่วนหนึ่งเกิดหลงทางโดยชีรถจักรยานยนต์เข้าไปบริเวณฝ่ายผู้ชุมนุมเสื้อสีชมพูจึงถูกทำร้ายร่างกายบาดเจ็บเล็กน้อย เมื่อถึงวันที่ 3 เมษายน แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศแบ่งการเคลื่อนไหวออกเป็น 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่เคลื่อนไปบริเวณพื้นที่ราชประสงค์และอีกเส้นทางหนึ่งไปสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ต่อมาในท้ายที่สุดแกนนำก็มีมติชุมนุมยึดพื้นที่ราชประสงค์ชุมนุมยึดเยื่อต่อไปจนกว่ารัฐบาลจะยุบสภา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการข่าวและมาตรการเตรียมการรับมือของฝ่ายรัฐต่อยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินครั้งนี้ดำเนินไปอย่างล่าช้าและไม่มีความการป้องกันแต่อย่างใด หลังจากนั้นได้นำกฎหมายมาบังคับใช้กรณีที่ผู้ชุมนุมมีการยึดพื้นที่ธุรกิจแต่ไม่เป็นผล

ด้านผู้สนับสนุน ได้แก่ นักวิชาการเช่นสมศักดิ์ เจียมธีรสกุลออกมาตั้งข้อสังเกตกรณีแกนนำตัดสินใจยึดราชประสงค์และเสนอแนะว่าควรกลับไปสู่การเจรจา ส่วนฝ่ายต่อต้านที่เป็นนักธุรกิจอาทิเช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ได้ออกมาแสดงความรู้สึกกังวลและขอร้องให้ผู้ชุมนุมเลิกใช้พื้นที่ราชประสงค์เป็นหลักชุมนุม ทางด้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้แสดงความเห็น เปรียบเทียบ วิกฤตการณ์ปฏิวัติทางการเมืองของนปช.แดงทั้งแผ่นดินครั้งนี้ด้วย

ต่อมาช่วงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2553 ภายใต้สถานการณ์ที่หลังจากนปช.แดงทั้งแผ่นดินมีมาตรการชุมนุมยึดเยื่อบริเวณราชประสงค์ได้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งแกนนำตระหนักเป็นอย่างยิ่งช่วงแรกจึงยังไม่มีมีการเคลื่อนไหวใดๆ แล้วพยายามหามาตรการมาดูแลผู้ชุมนุมอย่างเข้มงวดทั้งด้านการอำนวยความสะดวกและมาตรการด้านความปลอดภัย หลังจากนั้นจึงมีมติเคลื่อนไหวกดดัน รัฐบาลจึงประกาศเส้นทางถนนต้องห้ามไม่ให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนขบวนและมีการสั่งเคลื่อนกำลังเจ้าหน้าที่ประชิดพื้นที่ชุมนุมบริเวณราชประสงค์ แกนนำจึงมีมติให้หน่วยรักษาความปลอดภัย สันติวิธี และระดมผู้ชุมนุมเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ด้วยมือเปล่า แต่เนื่องจากผู้ชุมนุมมีจำนวนมากส่งผลให้เจ้าหน้าที่รัฐล่าถอยไป แกนนำจึงประกาศรุกรกลับโดยส่งตัวแทนแกนนำและผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งเคลื่อนขบวนด้วยยานยนต์ไปตามถนนต้องห้าม ซึ่งต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีผู้ต่อต้านและเกิดการยิงระเบิดใส่พรรคประชาธิปไตยขณะที่ผู้ชุมนุมเคลื่อนผ่านสถานที่ดังกล่าวด้วย วันต่อมาก็มีการเคลื่อนไหวไปที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อทวงถามคดีการยุบพรรคประชาธิปไตย ทางฝ่ายรัฐบาลก็เริ่มแสดงท่าทีเตรียมปิดสัญญาณโทรทัศน์และเตรียมการขยายระยะเวลาการประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงมีมติเคลื่อนไปยังสถานีดาวเทียมไทยคมเพื่อป้องกันการตัดสัญญาณโทรทัศน์ ซึ่งสื่อโทรทัศน์ถือเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินใช้สื่อสารกับผู้ชุมนุมและระดมผู้คน แต่การเคลื่อนไหวครั้งนี้มีการบุกเข้าไปในพื้นที่รัฐสภาโดยอริสมันต์ พงษ์เรืองรองซึ่งเป็นทางผ่านก่อนเดินทางไปสถานีดาวเทียมไทยคมที่ลาดหลุมแก้ว ซึ่งการบุกรัฐสภาครั้งนี้สื่อมวลชนต่างประเทศได้รายงานท่าทีของสหรัฐอเมริกาที่กล่าวตำหนิแนวทางที่ใช้ความรุนแรงนี้ด้วย แต่ด้านการลงทุนนั้นมีการนำเสนอว่านักลงทุนยังคงเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นปกติและต่อเนื่องอยู่ ส่วนท่าทีของรัฐบาลต่อเหตุการณ์นี้ รัฐบาลได้ใช้การบุกรัฐสภาเป็นข้ออ้างว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินนิยมความรุนแรงจึงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่หลายจังหวัดและปิดสัญญาณดาวเทียมในที่สุด ส่วนการปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทยก็ได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดูแลพื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัดอย่างเข้มงวด แต่นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังคงประกาศเคลื่อนไหวใหญ่กดดันรัฐบาลต่อไป

โดยเคลื่อนพลไปที่สถานีดาวเทียมไทยคมเพื่อกดดันให้เจ้าหน้าที่เปิดสัญญาฉบับผู้ชุมนุมได้ใช้มือเปล่าต่อสู้กับแก๊สน้ำตา โละและกระบอกของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งปรากฏภาพเจ้าหน้าที่รัฐส่วนหนึ่งยินยอมและแสดงท่าทีที่เป็นมิตรต่อผู้ชุมนุมด้วย ทำให้ฝ่ายผู้ชุมนุมที่ชนะในด้านการได้คืนสัญญาดาวเทียมและยังมีชัยชนะทางการทหารคือใช้มือเปล่าต่อสู้กับผู้ถืออาวุธด้วย ต่อมาจึงมีการออกหมายจับแกนนำร่วมด้วย หลังจากนั้นฝ่ายรัฐบาลก็ได้ตัดสินใจขอคืนพื้นที่กับกลุ่มผู้ชุมนุมในวันที่ 10 เมษายน

ผู้ร่วมชุมนุมในช่วงนี้ส่วนใหญ่ยังคงเป็นผู้ชุมนุมจากต่างหวัด แต่มีการจัดแบ่งกำลังมาตั้งพื้นที่บริเวณที่ชุมนุมใหม่ คือ แยกราชประสงค์ด้วย ส่วนผู้ชุมนุมชาวกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงจะมาร่วมชุมนุมในช่วงเวลาเย็นโดยเลือกสถานที่ชุมนุมตามสะดวก และปรากฏชัดว่ามีผู้ชุมนุมชาวกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงชัดเจนขึ้น ปรากฏจากเมื่อแกนนำขอกำลังเข้ารักษาพื้นที่ราชประสงค์ในวันที่ 6 เมษายน ซึ่งมีตัวเลขที่ฝ่ายรัฐบาลประเมินไว้ชัดเจนและมีการประเมินอานุภาพของช่องทางการสื่อสารคือโทรศัพท์ด้วยดังได้กล่าวไปแล้ว อีกทั้งเหตุการณ์ระดมคนตั้งพื้นที่บริเวณสถานีดาวเทียมไทยคมที่ลาดหลุมแก้วด้วย นอกจากนั้นยังมีการรวมตัวชุมนุมที่ศาลากลางหลายจังหวัดเป็นจำนวนมากเมื่อรัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน

ด้านผู้สนับสนุนขบวนการนั้น นักวิชาการและนักกิจกรรมทางสังคมได้ออกมาปกป้องหลักการพื้นฐาน โดยเรียกร้องให้ยกเลิกพระราชกำหนดราชการณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน คัดค้านการสลายการชุมนุมแล้วกลับสู่โต๊ะเจรจา เป็นต้น ส่วนพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรนั้นได้เลิกโฟนอินเข้ามาพูดคุยให้กำลังใจผู้ชุมนุมตั้งแต่วันที่ 3 เมษายนแต่ยังคงพูดผ่านสื่อและทวิตเตอร์ในประเด็นสำคัญอยู่ต่อไป ฝ่ายต่อต้านที่เป็นประชาชนเริ่มรวมตัวเป็นกลุ่มมากขึ้น คือ กลุ่มเสื้อหลากสี นำโดย ตูลย์ สิทธิสมวงษ์ ที่เคยร่วมตั้งกลุ่มเสื้อสีชมพูก่อนหน้านี้ ด้านกลุ่ม 303 นักวิชาการที่คัดค้านการยุบสภาก็เริ่มปรากฏตัวขึ้น อีกทั้งกลุ่มนักธุรกิจผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมก็ออกมาแถลงข่าวอย่างต่อเนื่อง

ต่อมาหลังจากด้านทานผู้ชุมนุมที่เคลื่อนไปสถานีดาวเทียมไทยคมไม่สำเร็จปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ของฝ่ายรัฐบาลเพื่อเข้าจัดการกับผู้ชุมนุมก็เริ่มขึ้นในช่วงสายของวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 โดยเคลื่อนกำลังไปยังพื้นที่ชุมนุมบริเวณสะพานผ่านฟ้า เป็นเหตุให้เกิดการเผชิญหน้าและปะทะกับระหว่างเจ้าหน้าที่และฝ่ายผู้ชุมนุม มีผู้เสียชีวิตทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ชุมนุมรวมทั้งนักข่าวชาวญี่ปุ่น และมีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก ในช่วงตีกลางนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้แถลงมาตรการต่อสถานการณ์นี้มีเนื้อหาส่วนหนึ่งกล่าวว่าให้นายกรัฐมนตรีออกนอกประเทศทันทีแต่ไม่เป็นผล ต่อมาเกิดการเจรจาหยุดยิงในที่สุด จากเหตุการณ์นี้ได้ปรากฏว่ามีชายสวมชุดดำไม่ทราบ

ฝ่ายถืออาวุธสงครามอยู่ในบริเวณปะทะด้วย ส่งผลให้รัฐบาลกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายผู้ชุมนุมที่เป็นผู้ก่อการร้ายในเวลาต่อมา แต่การที่มีนักข่าวต่างประเทศเสียชีวิตนี้เอง มีผลกดดันรัฐบาลในการหาตัวคนร้ายมาลงโทษด้วย

จากเหตุการณ์เข้าสลายการชุมนุมในครั้งนี้ เกิดปรากฏการณ์เป็นไปเองอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยผู้ชุมนุมตามต่างจังหวัดรวมตัวกันชุมนุมคัดค้านการสลายการชุมนุม สำหรับบทบาทของฝ่ายสนับสนุนผู้ชุมนุมที่เป็นนักวิชาการ และนักกิจกรรมทางสังคมต่อเหตุการณ์นี้ คือ ได้ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบ ทั้งรัฐบาลและผู้ชุมนุมควรกลับสู่โต๊ะเจรจา ส่วนฝ่ายต่อต้านคัดค้านการยุบสภา คือ 303 นักวิชาการเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นคนกลางเข้ามาสอบสวน

หลังจากยุติการปะทะกัน ฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ได้จัดงานประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้แก่ผู้เสียชีวิต และแห่ศพรอบเมืองเพื่อเรียกร้องความรับผิดชอบจากรัฐบาล และทางกลุ่มผู้ชุมนุมได้ประกาศหยุดพักการเคลื่อนไหวชั่วคราวระหว่างนั้นก็จัดกิจกรรมช่วงวันสงกรานต์เพื่อรักษาพื้นที่ชุมนุมไว้ แต่ต่อมาก็ได้มีมติให้เคลื่อนย้ายไปรวมกันที่จุดเดียวคือบริเวณราชประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกความปลอดภัย ทางฝ่ายรัฐบาลก็ได้ออกมาแถลงกรณีผู้แต่งชุดดำว่าเป็นผู้ก่อการร้าย และมีมาตรการเร่งจัดการกับแกนนำโดยพยายามเข้าควบคุมตัวแต่ประสบกับความล้มเหลว และเมื่อผู้ชุมนุมประกาศยุทธวิธีระดมพลใหญ่เพื่อเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาลอีก รัฐบาลก็ได้สั่งเคลื่อนกำลังตำรวจพื้นที่รอบบริเวณราชประสงค์รวมทั้งถนนสีลมด้วย ฝ่ายผู้ชุมนุมจึงส่งตัวแทนไปยื่นหนังสือต่อองค์กรสหประชาชาติให้เข้ามาสังเกตการณ์การชุมนุมและขอกองกำลังสันติภาพให้เข้ามาดูแลผู้ชุมนุม เมื่อใกล้ถึงวันเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาลสั่งเคลื่อนกำลังเจ้าหน้าที่จำนวนมากประชิดพื้นที่ชุมนุม ประกอบกับมีสถานการณ์ที่ผู้ไม่ประสงค์ดีนำสติ๊กเกอร์ที่ไม่เป็นผลดีไปติดบริเวณถนนสีลมที่คาดว่าผู้ชุมนุมจะเคลื่อนไป ทางแกนนำจึงเปลี่ยนยุทธวิธีการเคลื่อนไหวก่อนเป็นแบบตั้งรับคือยุทธวิธีทำ "ค่ายคู ประตูหอรบ" ป้องกันการเข้าสลายการชุมนุม

ผู้ชุมนุมในช่วงเวลาหลังเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน มีผู้ชุมนุมชาวกรุงเทพมหานครและใกล้เคียงปรากฏตัวมากยิ่งขึ้นจากการที่จำนวนผู้ชุมนุมเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงเย็น และเมื่อประกาศยุบเวทีเหลือเพียงที่ราชประสงค์การดูแลผู้ร่วมชุมนุม พื้นที่ชุมนุมและการสับเปลี่ยนกำลังคนในส่วนของผู้ชุมนุมต่างจังหวัดก็มีความสะดวกมากขึ้น ส่วนด้านความสัมพันธ์ภายในแกนนำช่วงเวลานี้เป็นผลสืบเนื่องจากการจัดการเวทีในเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนซึ่งแกนนำมีปัญหาการควบคุมเวที ในที่สุดแกนนำจึงมีมติส่งย้ายเวทีไปรวมกันที่ราชประสงค์ที่เดียวเพื่ออำนวยความสะดวกดูแล ส่วนการกำหนดยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวก่อนก็เป็นไป

แนวทางนโยบายและขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าอยู่ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการยุบเวที การประกาศเคลื่อนไปถนนสีลม การขอกำลังสันติภาพ การสร้างป้อมค่าย เป็นต้น

ทางด้านฝ่ายผู้สนับสนุนขบวนการ คือ พรรคเพื่อไทยนำโดยพล.อ. เซาวลิต ยงใจยุทธ และสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้พยายามประสานกับราชเลขาธิการเพื่อขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณ เข้ามายุติความสูญเสียและปัญหาบ้านเมืองแต่ถูกโจมตีจนในที่สุดยกเลิกแนวคิดนี้ไป ส่วนนักวิชาการ คือสมศักดิ์ เจียมธีรสกุลเขียนบทความวิชาการและเสนอให้แกนนำยุติการชุมนุม สำหรับด้านฝ่ายต่อต้านขบวนการก็ผนึกกำลังกันและรุกหนักกดดันรัฐบาลให้จัดการกับผู้ชุมนุมโดยเร็ว ซึ่งนำโดยพรรคการเมืองใหม่ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ประกอบกับกลุ่มเสื้อหลากสีก็รวมตัว ชุมนุมที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์กดดันกองทัพให้ทำหน้าที่ซึ่งนัยยะก็คือการจัดการกับผู้ชุมนุมที่ชุมนุมบนปช.นั้นเอง

หลังจากที่ผู้ชุมนุมตั้งป้อมค่ายแล้วก็ได้มีกลุ่มเสื้อหลากสีรวมตัวกันต่อต้านอยู่หน้าค่ายฝั่งตรงข้ามโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ คือ บริเวณถนนสีลม แต่มาได้มีการยิงระเบิดเข้าใส่ผู้ชุมนุมกลุ่มเสื้อหลากสีทำให้มีผู้เสียชีวิต ส่งผลให้สถานการณ์การชุมนุมตึงเครียดมากยิ่งขึ้น เพราะรัฐบาลพยายามเสนอข่าวว่าระเบิดมาจากฝั่งผู้ชุมนุม นปช.แดงทั้งแผ่นดิน แกนนำจึงมีมติเรียกร้องให้ทูตจากต่างประเทศเข้ามาสังเกตการณ์การชุมนุมและมีท่าทีผ่อนปรนโดยขยายระยะเวลาข้อเรียกร้องให้ยุบสภาภายใน 15 วันเป็น 30 วัน ต่อมาทาง นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็แถลงมาตรการรุกรกลับรัฐบาลว่าให้รัฐบาลยุบสภา มิเช่นนั้นจะระดมผู้คนมาเคลื่อนไหวใหญ่และไม่รับข้อเสนอกับรัฐบาลแถลงว่าจะยุบสภาภายใน 6 เดือนแต่รัฐบาลก็ปฏิเสธ ซึ่งทางสำนักข่าวต่างประเทศมองว่าการเจรจาหรือพยายามหาข้อยุติรอบใหม่เป็นไปได้ยากเพราะรัฐบาลต้องเผชิญกับกลุ่มต่อต้านผู้ชุมนุมออกมากดดันด้วย แต่ก็มีคนนำเสนอข่าวว่ากระทรวงต่างประเทศอินโดนีเซียเป็นกังวลและเร่งให้รัฐบาลรีบคลี่คลายปัญหาเพราะเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งรัฐบาลเผชิญอยู่ ส่วนด้านแกนนำประเมินรัฐบาลว่าอาจมีการเข้าสลายการชุมนุมจึงประกาศใช้ยุทธวิธีเตรียมการรับสถานการณ์การถูกสลายการชุมนุม โดยมีมาตรการ อาทิ เช่น ถอดเสื้อสีแดงและสัญลักษณ์สีแดงออก เป็นต้น หลังจากนั้นก็มีเหตุการณ์ยิงระเบิดอาร์พีจีเข้าไปใกล้วัดพระศรีรัตนศาสดารามและข่าวลือเรื่องการสลายการชุมนุมตลอดเวลา แต่ในที่สุดก็ยังไม่มีการสลายการชุมนุมทางแกนนำจึงจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรให้ผู้เสียชีวิตเพื่อเรียกขวัญกำลังใจ แต่ทางฝ่ายรัฐบาลกลับสร้างข้อกล่าวหาให้ฝ่ายผู้ชุมนุมเพิ่มขึ้นจากเดิมที่เป็นผู้ก่อการร้าย โดยออกมาแถลงแผนผังขบวนการล้มเจ้าเพื่อลดความชอบธรรมในการชุมนุมแต่ไม่ส่งผลสะท้อนมากนัก ฝ่ายผู้ชุมนุมจึงรุกกลับโดยแกนนำประกาศเคลื่อนขบวนด้วยยานยนต์ไปตามถนนวิภาวดีเพื่อเชิญชน

คนมาร่วมชุมนุม แต่เหตุการณ์เคลื่อนไหวครั้งนี้ทำให้มีเจ้าหน้าที่ทหารเสียชีวิต และมีผู้ได้รับบาดเจ็บจากการปะทะด้วย

ทางฝ่ายต่อต้านผู้ชุมนุมทั้งกลุ่มเสื้อหลากสี และพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็ออกมาสนับสนุนและกดดันรัฐบาลให้จัดการกับผู้ชุมนุมต่อไป แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ปะทะที่ถนนวิภาวดีกลุ่มเสื้อหลากสีได้ประกาศยุติการชุมนุมต่อต้าน นปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างไม่มีกำหนด แต่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับรวมตัวชุมนุมด้านการยุบสภา และเรียกร้องให้รัฐบาล-กองทัพจัดการผู้ชุมนุม ส่วนทางฝ่ายนักวิชาการและนักกิจกรรมทางสังคมได้ออกแถลงการณ์ชื่นชมที่ พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา มีท่าทีไม่ต้องการใช้ความรุนแรง และกรณีข้อกล่าวหาจากรัฐบาลว่าด้วยการล้มเจ้านั้น ได้มีนักวิชาการทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องออกมาเขียนบทความ ทั้งยังแสดงท่าทีปกป้องตนเองและขบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย ทำให้ข้อกล่าวหาไม่น่าหนักน้อลงไป

ต่อมาช่วงวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2553 ได้เกิดเหตุการณ์ที่แกนนำส่วนหนึ่งขาดสติแถลงตอบคำถามนักข่าวเกี่ยวกับกองกำลังของฝ่ายรัฐบาลที่อยู่บริเวณโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในที่สุดตัดสินใจให้เข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริง อันส่งผลเสียให้รัฐบาลและฝ่ายตรงข้ามนำมาว่า นปช.แดงทั้งแผ่นดินบุกโรงพยาบาล ซึ่งแม้จะมีความพยายามขอภัยไปแล้วแต่ฝ่ายผู้ชุมนุมก็ยังคงถูกผลิตซ้ำว่าเป็นผู้นิยมความรุนแรง แกนนำจึงแก้สถานการณ์ด้วยการเปิดพื้นที่และถอยร่นป้อมค่ายเข้ามา ต่อมาวันที่ 3 พฤษภาคมนายกรัฐมนตรีได้แถลงแผนปรองดอง 5 ข้อแต่ขณะเดียวกันโฆษกศอช.กลับแถลงทำที่ว่าเตรียมรถหุ้มเกราะเข้าสลายการชุมนุม และรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงกล่าวว่าไม่รับรองความปลอดภัยของแกนนำ ฝ่ายแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงได้ประทุมกันแล้วมีมติว่าตอบรับแผนปรองดองแต่ยังคงรุกกลับโดยมีเงื่อนไขว่าต้องยกเลิกพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ถอนกำลังทหารออกไป เปิดสถานีโทรทัศน์ประชาชน (People Channel) และแถลงวันยุบสภาให้ชัดเจน ต่อมานายกรัฐมนตรีก็ได้แถลงวันยุบสภาเป็นวันที่ 15-30 กันยายน แต่ นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังคงข้อเรียกร้องเดิมอยู่ แต่หลังจากนั้นนายกรัฐมนตรีกลับมีท่าทีแข็งกร้าวมากขึ้นเนื่องจากถูกกดดันจากหลายฝ่าย รวมทั้งกลุ่มเสื้อหลากสีและกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เมื่ออธิการบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับคดีก่อการร้ายของแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินไว้เป็นคดีพิเศษ และมีการยิงอาวุธสงครามใส่เจ้าหน้าที่ที่ศาลาแดง ซึ่งเป็นผลลบต่อฝ่ายผู้ชุมนุมแกนนำก็ได้พยายามแถลงให้รัฐบาลรับผิดชอบหาคนกระทำผิดมารับโทษ และช่วงเวลานี้ก็มีข่าวความขัดแย้งในหมู่แกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน มีข่าวการแต่งตั้งแกนนำและแนวทางนโยบายใหม่ที่แถลงโดยพล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล แล้วปรากฏว่ามีแกนนำส่วนหนึ่งไม่ขึ้นเวทีและยุติบทบาทลงไปด้วยประเด็นที่เกี่ยวกับการยุติการชุมนุมที่มี

ความเห็นไม่ตรงกัน จนนำไปสู่การที่ฝ่ายรัฐบาลประกาศมาตรการ"กระชับพื้นที่"โดยเริ่มจากการขู่ว่าจะตัดน้ำ ตัดไฟ ตัดสัญญาณโทรศัพท์ แล้วสั่งเคลื่อนกำลังเจ้าหน้าที่เข้าสลายการชุมนุมในเวลาต่อมา

ช่วงนี้ฝ่ายต่อต้านทั้งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มเสื้อหลากสี มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อสถานการณ์ เริ่มจากแผนปรองดองที่นายกรัฐมนตรีเสนอไปนั้น ถูกทั้งสองกลุ่มปฏิเสธโดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้แสดงท่าทีปฏิเสธโดยสิ้นเชิง แต่ผู้ชุมนุมกลุ่มเสื้อหลากสีมีท่าทีตอบรับแต่ให้รัฐบาลขยายเวลาการยุบสภาออกไป แต่เมื่อเกิดระเบิดในวันที่ 7 ทั้งสองกลุ่มต่างแสดงท่าทีตรงกันว่าให้รัฐบาลเร่งจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมโดยเร็ว ส่วนทางด้านผู้สนับสนุนขบวนการ คือ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรที่ถูกดึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ในฐานะเป็นคู่ขัดแย้งกับฝ่ายรัฐบาลโดยตรงด้วย ก็ยังคงถูกนำมาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องเช่นเคยแต่ก็ได้ออกมาแถลงทั้งประเด็นการรับหรือไม่รับข้อเสนอลดโทษและแต่งตั้งแกนนำใหม่ที่พล.ต.ชาติติยะกล่าวอ้างที่อาจเกิดการเข้าใจผิดว่าขึ้นอยู่กับแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินเพราะตนไม่ใช่แกนนำ ทางพรรคเพื่อไทยก็ได้แสดงจุดยืนที่จะใช้เวที นปช.แดงทั้งแผ่นดินในการเคลื่อนไหวแทนการต่อสู้หรือใช้กลไกในรัฐสภาหนุนเสริมการต่อสู้จากการที่พรรคมีมติไม่ยื่นอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล

ต่อมาเข้าสู่ช่วงสถานการณ์การล้อมปราบ เริ่มจากการยิงพล.ต.ชาติติยะ สวัสดิผล ในวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ซึ่ง นปช.แดงทั้งแผ่นดินตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่องค์กรนำสันติภาพการนำรวมหมู่ลงไป ทางฝ่ายรัฐบาลได้ปิดล้อมห้ามเข้าพื้นที่บริเวณราชประสงค์ จึงได้เกิดการตั้งเวทีล้อมรอบโดยผู้สนับสนุนหรือพันธมิตรของขบวนการ ทั้งที่เคยร่วมเคลื่อนไหวตั้งแต่ก่อตั้ง นปก. ได้แก่ ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ สมบัติ บุญงามอนงค์ เป็นต้น และนักวิชาการ-นักกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ ซึ่งพันธมิตรเหล่านี้ในระหว่างที่ชุมนุมก่อนหน้านั้น เมื่อรัฐบาลเริ่มล้อมปราบคนกลุ่มนี้จึงออกมาหนุนช่วยฝ่ายผู้ชุมนุม ซึ่งระหว่างการล้อมปราบรัฐบาลยังคงเผชิญกับภาวะกดดันทั้งฝ่ายผู้ชุมนุมที่มีสภาพเป็นเสรีชนเพราะรัฐบาลตัดช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ชุมนุมกับแกนนำทุกช่องทาง จึงปรากฏยุทธวิธีแบบเป็นไปเองที่ถูกมองว่ามีความรุนแรง เนื่องจากการใช้หนังสติ๊ก บั้งไฟ ฯลฯตอบโต้รัฐบาลซึ่งรัฐบาลไม่อาจคาดการณ์ได้ อีกทั้งยังฝ่ายผู้ต่อต้านผู้ชุมนุมคือพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่กดดันให้รัฐบาลจัดการขั้นเด็ดขาดตลอดเวลาแม้ว่าองค์กรระหว่างประเทศก็กดดันในเรื่องการใช้ความรุนแรงและเสนอแนะว่าควรกลับสู่การเจรจาด้วย ส่วนบทบาทของผู้สนับสนุนฝ่ายผู้ชุมนุมได้หนุนช่วยในการกดดันรัฐบาลอาทิเช่น พรรคเพื่อไทย พระภิกษุสงฆ์ ยื่นหนังสือต่อองค์กรสหประชาชาติ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร พยายามเคลื่อนไหวระดับนานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่ม ส.ว.เสนอมาเป็นคนกลางในการเจรจา

แต่ในที่สุดรัฐบาลก็มีได้เสียใจ แล้วตัดสินใจใช้กองกำลังเต็มอัตราศึกยึดพื้นที่คืนในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 เป็นผลสำเร็จ ซึ่งตลอดระยะเวลาการล้อมปราบมีผู้ชุมนุมบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

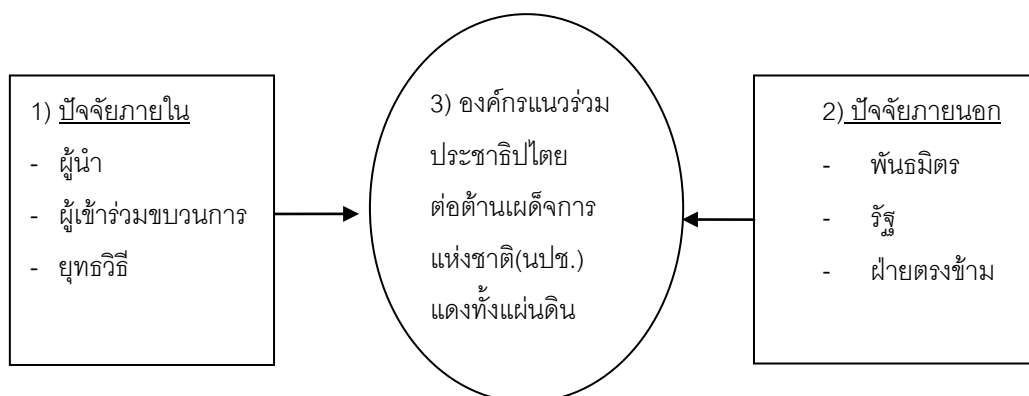
บทที่ 5

บทวิเคราะห์

5.1 บทนำ

นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งมีพัฒนาการมาจากการรัฐประหารวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2553 จากแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ต่อมาเปลี่ยนเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) โดยผ่านการเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ต่างๆ จนเข้าสู่ความจำเป็นของสถานการณ์ อันส่งผลให้มีการปรับตัวจากความขัดแย้งในหมู่แกนนำประเด็นการถวายฎีกา จึงปรับเปลี่ยนรูปแบบองค์กรเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน เพื่อนำการเคลื่อนไหวและพัฒนาองค์กรด้วยวิธีการต่างๆ ดังได้นำเสนอเหตุการณ์รายละเอียดในบทที่ 3 แล้ว จนกระทั่งนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศการชุมนุมใหญ่ที่เริ่มขึ้นในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 จนสิ้นสุดลงในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 อันเป็นการชุมนุมทางการเมืองเพื่อต้องการให้บรรลู่เป้าหมายขององค์กร ซึ่งปฏิบัติการทางการเมืองต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการชุมนุมใหญ่ได้นำเสนอเหตุการณ์ตามลำดับเวลาไปในบทที่ 4 แล้วนั้น ทำให้มองเห็นการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อลักษณะรูปแบบขององค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

สำหรับเนื้อหาในบทนี้ต้องการวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบขององค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดินให้เห็นชัดยิ่งขึ้น เริ่มจากการนำเสนอพัฒนาการจนมาเป็นนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ต่อมาจะพิจารณาปฏิบัติการทางการเมืองของนปช.แดงทั้งแผ่นดินอันเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกองค์กรในการชุมนุมใหญ่ โดยปัจจัยภายในจะพิจารณาจากยุทธวิธีเป็นหลัก อันจะทำให้เห็นบทบาทของแกนนำ และผู้ร่วมชุมนุมในสถานการณ์ต่างๆ ด้วย ส่วนด้านรัฐและฝ่ายตรงข้ามอันเป็นปัจจัยภายนอกได้มีความพยายามหามาตรการต่าง ๆ เพื่อมาตอบโต้ฝ่ายผู้ชุมนุมนั้น ทำให้มองเห็นลักษณะรูปแบบขององค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้เห็นภาพชัดเจน โดยการนำเสนอในส่วนนี้จะทำการวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบขององค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดิน จากช่วงการชุมนุมใหญ่ที่เริ่มขึ้นในวันที่ 12 มีนาคม และสิ้นสุดวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ตามแผนภาพด้านล่างเป็นหลัก

5.2 ความเป็นมาก่อนเกิดนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

5.2.2 ด้านการเคลื่อนไหว

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองของสังคมไทยช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาตามที่นักวิชาการอย่างนิธิ เอียวศรีวงศ์ (มติชน, 25 สิงหาคม 2551: 6) ได้อธิบายไว้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยว่าได้ทำให้เกิดชนชั้นใหม่ขึ้น นั่นคือ ชนชั้นกลางระดับล่าง ที่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของคนกลุ่มนี้ผูกติดกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมากที่สุดในสังคมขณะนี้ จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของการผลิตเชิงพาณิชย์ ขยายตัวเข้าไปสู่ภาคการเกษตรและดึงดูดให้คนในภาคเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงตนเองมาสู่การทำงานนอกภาคการเกษตรมากขึ้น ซึ่งช่องทางที่คนกลุ่มนี้เข้ามาได้มากที่สุด คือ ภาคการผลิตที่อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์เรียกว่าการผลิตภาคไม่เป็นทางการ การขยายตัวของการผลิตภาคไม่เป็นทางการได้เชื่อมต่อและเปลี่ยนแปลงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกับชนบทไปอย่างสิ้นเชิง คนในพื้นที่ชนบทได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เมือง ความเป็นเมืองและชนบทมีความละลายและพร่ามัวไม่ชัดเจนอีกต่อไป รายได้จากการผลิตไม่เป็นทางการกลายเป็นหลักในการดำรงชีวิตแทนการทำงานหรือทำเกษตรกรรมรูปแบบอื่นๆ การขยายตัวของภาคการผลิตไม่เป็นทางการนี้ เป็นการสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญอันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติของกลุ่มคนที่ไม่ได้รับโอกาสต่างๆจากรัฐ การสร้างสรรค์ที่มุ่งเพียงเพื่อที่จะอยู่รอดให้ได้นี้กลายเป็นช่องทางที่สำคัญของคนจำนวนมากในสังคมไทย จากที่นักวิชาการคาดการณ์ไว้คนกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 65 ของกำลังแรงงานทั้งหมด (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, กรุงเทพธุรกิจ, 2 เมษายน 2553: 10) ส่งผลให้คนส่วนใหญ่ในชนบทมีวิถีชีวิตที่ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและนโยบายของรัฐบาล ในแบบที่ไม่ต่างจากวิถีชีวิตของชนชั้นกลางเก่าในเมือง (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ประชาชาติธุรกิจ, 14 กันยายน 2552: 34)

ลักษณะร่วมของชนชั้นกลางระดับล่างหรือผู้ผลิตในภาคการผลิตที่ไม่เป็นทางการนี้ อภิชาติ สถิตนิรามัยได้อธิบายไว้ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยว่า เป็นผู้ที่มีเงินออมน้อยหรือไม่พอเพียง ดังนั้นความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจมหภาคจึงมีผลโดยตรงต่อความอยู่ดีกินดีของคนกลุ่มนี้อาจกล่าวได้ว่าคนกลุ่มนี้มีชีวิตที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดังนั้นนโยบายที่ถูกเรียกว่า "ประชานิยม" ของรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อาทิเช่น 30 บาทรักษาโรค เบี้ยยังชีพคนชรา กองทุนหมู่บ้าน การรับจำนำพืชผล จึงทำให้คนกลุ่มนี้นิยมชมชอบเนื่องจากสอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจของพวกเขาโดยตรง และการที่ครอบครัวในชนบทมากกว่าสองในสามของครอบครัวมีแหล่งรายได้หลักอยู่นอกภาคเกษตรนั้นก็นับว่าความสัมพันธ์ทางสังคมที่รองรับวิถี

ชีวิตของชาวชนบทต้องเปลี่ยนแปลงไปตามไปด้วย เมื่อรายได้ส่วนใหญ่มาจากนอกภาคเกษตร อย่างน้อยก็หมายความว่า แหล่งเงินได้ของชาวชนบทมีหลายแหล่งมากขึ้นรวมทั้งแหล่งเงินกู้ในระบบด้วย เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ดังนั้น ชาวชนบทจึงพึ่งพิงผู้อุปถัมภ์ในภาคการเกษตรน้อยลง หรือกล่าวได้ว่านโยบายประชานิยมทำหน้าที่แทนผู้อุปถัมภ์ดั้งเดิม ชาวชนบทส่วนใหญ่จึงกลายเป็นเสรีชนที่หลุดออกจากเครือข่ายอุปถัมภ์แบบเดิมรวมทั้งหวั่นไหวด้วย รัฐบาลพ.ต.ท.ดร.ทักษิณเป็นรัฐบาลแรกที่สร้างนโยบายที่กินได้จึงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งที่คะแนนเสียงของคนเหล่านี้มีความหมายในทางการเมือง (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ประชาชาติธุรกิจ, 3-5 พฤษภาคม 2553: 30) นอกจากนี้ยังมีนโยบาย อาทิเช่น หมู่บ้านเอื้ออาทร และ 30 บาทรักษาทุกโรคซึ่งผู้ที่มีรายได้น้อยจะได้รับการยกเว้นค่าบริการ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่คนจนในชนบทและคนจนเมืองอีกด้วย

อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายอื่น ๆ ในอีกด้านหนึ่งของรัฐบาลพรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้สร้างความไม่พอใจให้แก่กลุ่มคนอีกจำนวนมากเช่นกัน อาทิเช่น นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ นโยบายเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม เป็นต้น ได้สร้างความไม่พอใจให้กลุ่มคนที่เรียกอย่างหลวมๆว่า “ชนชั้นกลางเก่า” อีกทั้งการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อกลุ่มทุนบางกลุ่มเท่านั้น ซึ่งแน่นอนว่าส่งผลกระทบต่อนายทุนกลุ่มอื่นๆด้วย ตลอดถึงการควบคุมกลไกรัฐทั้งทหารและระบบราชการ จากนโยบายอาทิเช่น ผู้ว่าราชการแบบซีอีโอ การยกเลิกศอ.บต. เป็นต้น นำไปสู่การเกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขึ้นมาต่อต้านรัฐบาลในเวลาต่อมา

การเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลพรรคไทยรักไทยจนเป็นขบวนการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองอย่างใหญ่หลวงในเวลาต่อมานั้น เริ่มจากการจุดประกายความไม่พอใจของ สนิธิ ลิ้มทองกุล แล้วขยายประเด็นความไม่พอใจของตนเองผ่านรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ เมื่อถูกรัฐบาลสั่งยุติการออกอากาศจึงออกมาเคลื่อนไหวบนท้องถนนผ่านรายการเมืองไทยรายสัปดาห์สัปดาห์ต่อๆมาเมื่อเกิดกรณีการขายหุ้นให้เทมาเส็กโดยบริษัทที่ครอบครองนายกรัฐมนตรีนพ.พ.ดร.ทักษิณเป็นเจ้าของกิจการ จึงเป็นประเด็นปลุกกระแสชาตินิยมให้ชนชั้นกลางเก่าที่ไม่พอใจรัฐบาลชุดนี้มาก่อนแล้วออกมาเคลื่อนไหว ซึ่งสนธิ ลิ้มทองกุลสามารถผนึกกำลังกับแกนนำภาคประชาชนส่วนหนึ่งโดยเฉพาะที่อยู่ในขบวนการแรงงานให้เข้ามาร่วมเคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลร่วมกันได้ กลายเป็น”กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” เคลื่อนไหวมาจนถึงระดับที่ขบวนการมีชื่อเรียกร้องให้มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากพรรคประชาชนตามรัฐธรรมนูญมาตรา 7 อันนำไปสู่การเกิดรัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) นำโดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน

การเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้ทำลายพรรคการเมืองและนักการเมืองสังกัดพรรคไทยรักไทยที่ริเริ่มนโยบายที่เรียกขานกันจากฝ่ายที่สนับสนุนและคัดค้านว่า "ประชานิยม" ซึ่งโดยรูปธรรมเป็นผลประโยชน์ของ "ชนชั้นกลางใหม่" หรือ "ผู้ผลิตในภาคการผลิตที่ไม่เป็นทางการ" ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น กลุ่มคนเหล่านี้เองที่เป็นฐานพลังหลักของขบวนการคนเสื้อแดงในเวลาต่อมา ซึ่งมีนักวิชาการได้วิเคราะห์ไว้ว่าคนเสื้อแดงนั้นไม่ใช่กลุ่มคนที่ยากจนที่สุดของสังคมในแง่อาชีพ คนเสื้อแดงส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการอิสระรายย่อย ได้แก่ แม่ค้าแผงลอย-ตลาดนัด คนขับรถแท็กซี่ มอเตอร์ไซค์รับจ้าง รวมทั้งเกษตรกรที่ผลิตเพื่อตลาด กรรมกรในโรงงานหรือกรรมกรระดับคอปกนำเงิน เป็นต้น (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ประชาชาติธุรกิจ, 3-5 พฤษภาคม 2553: 30) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเกิดรัฐประหาร และรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 ที่เป็นผลผลิตจากคณะรัฐประหารเป็นการตัดสิทธิทางการเมืองของคนเสื้อแดงโดยตรง (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ประชาชาติธุรกิจ, 3-5 พฤษภาคม 2553: 30)

นอกจากนั้นการเกิดรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายนยังสร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มนักกิจกรรมและประชาชนผู้รักประชาธิปไตยจำนวนหนึ่งด้วย ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะปัจเจกชนและขบวนการเคลื่อนไหว ในส่วนของขบวนการเคลื่อนไหวได้มีการรวมตัวกันกลุ่มนักกิจกรรมและประชาชนโดยมีประเด็นร่วมที่ไม่พอใจการทำรัฐประหารได้ จนต่อมาฝ่ายนักการเมืองสังกัดพรรคไทยรักไทยปรากฏตัวขึ้นบนท้องถนนใช้ชื่อว่ากลุ่มพีทีวี ซึ่งมีทั้งความพร้อมด้านทรัพยากรในการจัดการและการระดมผู้คน จึงเกิดการประสานความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มต่างๆ เกิดเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยมีเป้าหมายเฉพาะหน้าร่วม คือ ขับไล่คณะรัฐประหารและผลผลิตของคณะรัฐประหาร ซึ่งแต่ละกลุ่มภายในนปก. รวมตัวกันอย่างหลวมๆ มีความเป็นอิสระต่อกัน การเคลื่อนไหวมีทั้งร่วมมือและเมื่อมีประเด็นที่เห็นต่างก็ไม่เข้าร่วม โดยช่วงเวลานี้ผู้เข้าร่วมชุมนุมมีไม่มากเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองที่รัฐบาลเป็นเผด็จการ มีกฎอัยการศึกบังคับใช้ในหลายพื้นที่ และมีการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองและการสร้างวาทกรรมต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง ประกอบด้วยจนต่อมาเปลี่ยนเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2550 ตามสถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนไป แต่ นปช. นั้นไม่ได้มีแนวทางการเคลื่อนไหวและผู้ปฏิบัติงานที่ชัดเจนแต่ประการใดหรืออาจกล่าวได้ว่ามีเพียงชื่อเท่านั้น

เมื่อคณะรัฐประหารจัดให้มีการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคพลังประชาชนซึ่งก็คือพรรคไทยรักไทยเดิมที่ถูกยุบไป ได้รับชัยชนะนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จในเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 โดยมีสมัคร สุนทรเวชดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แกนนำฝ่ายการเมืองได้เข้าไปมีบทบาทในสภา แกนนำที่เหลือได้แก่ เหวง โตจิราการ จรัล ดิษฐาอภิชัย สมบัติ บุญงามอนงค์ เป็น

ต้น ก็ยังคงผลักดันประเด็นที่ตนสนใจอย่างอิสระแต่รับรู้กันภายใต้ชื่อ นปช. ซึ่งประเด็นที่ปรากฏชัดคือการเรียกร้องให้มีการนำรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2540 ที่บังคับใช้ก่อนการเกิดรัฐประหารกลับมา ทำให้ฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยซึ่งไม่พอใจรัฐบาลสมัคร สุนทรเวชโดยอ้างว่าเป็นรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณที่กลับคืนสู่อำนาจได้ จึงใช้ชื่ออ้างออกมาเคลื่อนไหวและนำไปสู่ปฏิบัติการทางการเมืองต่างๆ อาทิเช่น ยึดทำเนียบรัฐบาล ยึดสถานีโทรทัศน์ จนกระทั่งยึดสนามบินสุวรรณภูมิในที่สุด ซึ่งระหว่างการเคลื่อนไหวรัฐบาลไม่สามารถจัดการควบคุมกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยให้ปฏิบัติตามกรอบกฎหมายได้ ทั้งยังมีกลไกรัฐอื่นๆออกมาเคลื่อนไหวสอดคล้องกับปฏิบัติการทางการเมืองดังกล่าว อาทิเช่น ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้สมัคร สุนทรเวชพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจากรายการชมไปบ่นไป การที่ผู้นำเหล่าทัพออกมาปรากฏตัวหน้าจอโทรทัศน์เสนอให้สมชาย วงษ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีคนถัดมาลาออก เป็นต้น ทำให้เกิดความไม่พอใจแก่ประชาชนและกลุ่มพลังอื่นๆ ซึ่ง นปช. ในขณะนั้นก็ออกมาเคลื่อนไหวปกป้องรัฐบาลด้วย แต่ไม่ส่งผลสะท้อนมากนัก จนกระทั่งเกิดรายการความจริงวันนี้

รายการความจริงวันนี้ที่ดำเนินรายการโดย”สามเกลอ” ซึ่งประกอบด้วย วีระ มุสิกพงศ์ จตุพร พรหมพันธุ์ และณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ได้ส่งผลในการดึงดูประชาชนและกลุ่มคนที่ประสบกับความคับแค้นจากปฏิบัติการทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอยู่ก่อนแล้ว โดยที่รัฐบาลไม่สามารถจัดการให้เกิดความสงบเรียบร้อยได้ อีกทั้งกลไกรัฐอีกส่วนหนึ่งดังกล่าวข้างต้นให้การสนับสนุน ประกอบกับการได้รับชุดข้อมูลข่าวสารจากรายการความจริงวันนี้เพิ่มเข้าไป ประกอบกับกลุ่มคนจำนวนมากนี้ชื่นชมรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณอยู่ก่อนแล้ว จึงออกมาปรากฏตัวเป็นผู้ชุมนุมในเวทีรายการความจริงวันนี้สัตถุจรและรู้จักกันในนาม”คนเสื้อแดง”อย่างเป็นทางการในเวลานี้ ซึ่งผู้เข้าร่วมชุมนุมนั้นเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มย่อยต่างๆผ่านวิถีสื่อชุมชน อาทิเช่น ในจังหวัดอุบลราชธานีผ่านคลื่นวิทยุของดีเจสาวฝั่งโขง ดังที่ได้นำเสนอไปในบทที่ 3 เป็นต้น รวมทั้งกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น และอื่นๆจำนวนมาก เนื่องมาจากบทบาทการนำของฝ่ายนักการเมืองที่มีสามเกลอที่มีบทบาทหลัก เพราะเป็นตัวแทนของประชาชนในฐานะนักการเมืองและพรรคการเมืองที่ผ่านการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งได้รับการยอมรับในวงกว้างจากบทบาทพิธีกรรายการความจริงวันนี้ ประกอบกับความพร้อมในด้านทรัพยากรในการจัดการชุมนุมอีกด้วย

การปรากฏตัวของขบวนการคนเสื้อแดงอย่างเป็นทางการในช่วงเวลานี้ ที่นำโดยทีมงานความจริงวันนี้ยังได้เริ่มเชื่อมโยงประเด็นจากสถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรมยึดโยงผู้คนทั่วไปให้เข้าร่วมการชุมนุมได้มากขึ้นด้วยซึ่งจะเห็นได้จากปริมาณผู้ร่วมชุมนุมกับรายการ

ความจริงวันนี้สัญญาที่เริ่มในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 โดยการชุมนุมจะเริ่มจากประเด็นที่แสดงนัยยะว่าต้องการหยั่งกระแสผู้ที่ไม่พอใจปฏิบัติการทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยให้ออกมาแสดงพลังร่วมกัน ซึ่งระหว่างนี้ได้มีการชูประเด็นการตำหนิรัฐประหารและอื่นๆ ประเด็นการเคลื่อนไหวจึงเริ่มมีการยกระดับข้อเรียกร้องภายในขบวนการโดยเชื่อมโยงผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่เรียกร้องรัฐบาลที่ตนชื่นชอบจากช่วงหลังรัฐประหารและการรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 พัฒนามาสู่ระดับอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านสถานการณ์การต่อสู้ซึ่งสามารถยึดโยงผู้คนให้เห็นอกเห็นใจและเข้าร่วมต่อสู้ได้มากขึ้นออกสู่สาธารณชนอย่างเป็นทางการ และปัจจัยหลักอีกประการหนึ่งนั้นมาจากสถานการณ์ที่ประชาชนต้องประสบซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงที่ไม่พอใจการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งถูกระงับจากกลไกรัฐอื่นๆ ที่ส่วนใหญ่มาจากการแต่งตั้งอาทิเช่น ศาล องค์การอิสระ ทหาร เป็นต้นอย่างไม่เป็นธรรมชาติแล้วซ้ำเล่าตั้งแต่หลังรัฐประหารเป็นต้นมา¹ อันส่งผลเป็นข้อเรียกร้องในการโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยในการชุมนุมเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จนกระทั่งพัฒนามาถึงนปช.แดงทั้งแผ่นดินและระบุนิวให้ประเด็นการโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยเป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในเวลาต่อมา

ต่อมาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 รัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นสู่อำนาจอันเป็นผลจากปฏิบัติการทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ด้วยเป็นส่วนสำคัญ โดยมีกลไกรัฐ ได้แก่ ตุลาการและกองทัพเข้ามาหนุนเสริม และนักการเมือง ได้แก่ กลุ่มเพื่อนเนวินที่เปลี่ยนขั้วทางการเมืองเป็นปัจจัยชี้ขาด ได้เกิดปรากฏการณ์ที่กลุ่มคนที่สวมเสื้อสีแดงจำนวนมากที่ตื่นตัวทางการเมืองออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านฝ่ายรัฐบาลและผู้สนับสนุนรัฐบาลโดยเฉพาะกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยแบบเป็นไปเองตามจังหวัดต่างๆ อาทิเช่น การปาไข่ แกนน่านปช. ซึ่งทั้งฝ่ายการเมืองที่เพิ่งเสียอำนาจไปจากการเปลี่ยนรัฐบาลกับฝ่ายประชาชนเดิมก็ผลึกกำลังกันจัดการเคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลและเริ่มยึดโยงปรากฏการณ์เป็นไปเองของผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงโดยแกลงผ่านสื่อ อีกทั้งหีบยกประเด็นได้แก่ ประชาธิปไตย ความยุติธรรม สองมาตรฐาน เป็นต้น นำมาอภิปรายทำให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น แล้วจัดกิจกรรมปราศรัยสัญจรไปตามต่างจังหวัดและการจัดชุมนุมในลักษณะพบปะสังสรรค์ระดมทุน โดย การจัดโต๊ะจีน เป็นต้น ซึ่งมีทั้งจัดขึ้นจากส่วนกลางและกลุ่มต่าง ๆ จัดขึ้นเอง จนถึงการประชุมใหญ่ระดมพลสามแสนคนเพื่อเป้าหมายโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยช่วงปลาย

¹ สมศักดิ์ เจียมธีรสกุลได้ตั้งข้อสังเกตว่านักวิชาการจำนวนหนึ่งเริ่มหันมาสนับสนุนขบวนการในช่วงการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยเฉพาะช่วงหลังเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคมที่ทางกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยบุกรุกสภา (สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล, www.facebook.com, 19 มิถุนายน 2553: ออนไลน์)

เดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ซึ่งต้องยุติการประชุมเนื่องจากรัฐบาลใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมจนแกนนำต้องประกาศยุติการประชุมในที่สุด

การถูกปราบปรามเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 เป็นผลจากรูปแบบองค์กรที่สะท้อนปัญหาการนำโดยการตัดสินใจอยู่ที่แกนนำส่วนน้อยที่มีบทบาทมากในขบวนการคือทีมสามเกลอเป็นหลัก แกนนำมีความสัมพันธ์กันภายในองค์กรนำแบบหลวมๆ ผูกพันกันด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัวจากการเคลื่อนไหวร่วมกันมาตั้งแต่หลังรัฐประหาร นอกจากนี้การเคลื่อนไหวครั้งนี้มีเป้าหมายไม่สอดคล้องกับยุทธวิธีที่เลือกใช้ ซึ่งการประชุมเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 นปช.มีเป้าหมายที่ถูกกำหนดขึ้นภายหลังการเคลื่อนไหวว่าโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยซึ่งเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างกลไกอำนาจรัฐและความสัมพันธ์เชิงอำนาจขนาดใหญ่ แต่ยุทธวิธีที่ใช้คือการระดมผู้คนจำนวนมากมายึดพื้นที่กดดันเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งการประเมินฝ่ายตรงข้ามไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง การตัดสินใจของแกนนำเป็นไปตามสถานการณ์เฉพาะหน้าขาดการวางแผนระยะยาว อีกทั้งด้านผู้ชุมนุมทั้งที่สังกัดกลุ่มและปัจเจกชนก็มีความเป็นอิสระสูง โดยเข้าร่วมชุมนุมด้วยความสมัครใจ ซึ่งบางครั้งตัดสินใจกระทำอย่างอิสระ ผูกพันกับแกนนำจากความไว้วางใจและคุ้นเคยกันผ่านการต่อสู้ร่วมกัน ทั้งนี้เกิดจากกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวร่วมกันทั้งแกนนำเองและผู้ชุมนุมยังมีน้อย

อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้นขบวนการโดยรวมก็ฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงและมีการรวมตัวเป็นกลุ่มก้อนของตนอยู่ก่อนแล้ว ประกอบกับรัฐบาลไม่ได้มีมาตรการในการจัดการกับผู้ชุมนุมอย่างเข้มงวดมากนัก จึงปรากฏว่ามีกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาทั้งที่เป็นอิสระและนำโดยแกนนำ นปช. จนถึงการประกาศถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ช่วงปลายเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 นำโดยวีระ มุสิกพงศ์ ซึ่งเหตุการณ์นี้ทำให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่แกนนำ นปช.จนถึงขั้นที่แกนนำต้องหยิบยกขึ้นมาหารือและหาทางออกร่วมกัน

5.2.2 ด้านแนวคิดและอุดมการณ์ภายในขบวนการ²

การพิจารณาแนวคิดและอุดมการณ์ในฐานะกระบวนการสร้างความหมายเพื่อยึดโยงผู้คนให้รู้สึกร่วมและเข้าร่วมการต่อสู้กับขบวนการ ซึ่งประเด็นนี้ไม่ใช่ประเด็นหลักในการศึกษาวิจัย แต่ผู้วิจัยเพียงต้องการทำให้มองเห็นภาพของนปช.แดงทั้งแผ่นดินชัดเจนเท่านั้น ซึ่งจากการเคลื่อนไหวตั้งแต่หลังวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ที่เป็นการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการทำ

² ขอขอบพระคุณ วันเฉลิม เปรมปลื้ม ที่ให้ข้อคิดและเสนอแนะในประเด็นนี้

รัฐประหารในช่วงเวลานั้น อุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อยึดโยงผู้คนให้เข้ามาเห็นอกเห็นใจและเข้าร่วมขบวนการ เริ่มตั้งแต่การอธิบายปัญหาทางการเมืองของการรัฐประหารและปัญหาสังคมไทย จากกลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการเป็นหลักว่า เกิดจาก "ระบอบเปรมาธิปไตย" ที่ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์เป็นต้นตอของปัญหาการเมืองไทยทั้งปวง ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทยในการวิพากษ์วิจารณ์ประธานองคมนตรี จนต่อมาขยายผลออกสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง ต่อมากิจกรรมและปัญญาชนภายในขบวนการได้พยายามอธิบายยกระดับขึ้นว่าเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง คือ "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" ที่ครอบงำสังคมไทยอยู่ มีกองทัพเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเป็นปัญหาหลัก ปรากฏชัดจากช่วงการก่อตั้งแนวร่วมประชาชนต่อต้านเผด็จการ (นปตร.) แต่ก็ยังมีการอธิบายโจมตีบุคคล และผู้เข้าร่วมก็เข้าใจปัญหาแบบยึดติดกับตัวบุคคลอยู่มากเรื่อยมาถึงช่วงการเคลื่อนไหวของ นปก. และ นปช. ช่วงพ.ศ. 2550 ด้วย แต่หลังการเลือกตั้งวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาเคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยมีองค์กรต่างๆ อาทิเช่น องค์กรอิสระ ตุลาการ หรือกองทัพ มีท่าทีที่สนับสนุนหรือแก้ไข ปัญหาตามข้อเรียกร้องของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย อาทิเช่น การเรียกร้องตุลาการภิวัตน์ เป็นต้น ทำให้ภาพระบอบอำมาตยาธิปไตยชัดเจนมากขึ้นไปกว่าปัญหาเฉพาะ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ แต่มีฐานะเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายชนชั้นนำที่ผนึกกำลังกันเพื่อขัดขวาง พัฒนาการประชาธิปไตยที่อำนาจมาจากประชาชน ส่งผลให้ถูก นปช. ยกเป็นยุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวใหญ่เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 และเริ่มมีการผลิตวาทกรรมไพร่-อำมาตย์ ปรากฏใน ขบวนการบ้างแล้ว

จนกระทั่งต่อมาเมื่อปรับเปลี่ยนมาเป็น นปช. แดงทั้งแผ่นดินขึ้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 องค์กร นปช. แดงทั้งแผ่นดินได้ทำหน้าที่ยกระดับอย่างชัดเจนผ่านแนวทางนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหว โดยใช้วาทกรรมว่าต้องการเรียกร้อง "รัฐไทยใหม่" ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริง โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขซึ่งเป็นสังคมไทยหลังระบอบอำมาตยาธิปไตย หรือพูดได้ว่าเสนอรูปแบบการปกครองสังคมการเมืองแบบใหม่หลังการต่อสู้หรือเป้าหมายการต่อสู้ที่จะไปให้ถึงซึ่งเป็นการอธิบายเชิงโครงสร้างขนาดใหญ่³ นั่นเอง โดยจะต้องโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยก่อน จึงจะเกิดสังคมที่ให้อำนาจที่แท้จริง

³ ซึ่งมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับข้อสังเกตของ นิธิ เอียวศรีวงศ์ ที่ได้กล่าวไว้ว่า "เราอาจมองความแตกต่างระหว่างการจลาจลเมื่อครั้ง "สงกรานต์เลือด" และครั้งนี้ก็อย่างหนึ่งก็ได้ว่า ในช่วงสงกรานต์เลือด "รัฐ" ในทัศนะของ นปช. ถูกปล้นไป เพราะชนชั้นนำไม่กี่กลุ่มสมคบกันตั้งรัฐบาลขึ้นในค่ายทหาร ฉะนั้น จึงต้องต่อสู้กับชนชั้นนำกลุ่มที่กำลังถืออำนาจอยู่ แต่ในการจลาจลครั้งนี้ ดูเหมือนทัศนะของ นปช. จะชัดเจนขึ้นว่า ชนชั้นนำที่แย่งเอาอำนาจอธิปไตยของไพร่ไปนั้น ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้น แต่ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างมหึมาที่ครอบงำรัฐและสังคมไว้อย่างหนาแน่น

เป็นของประชาชนโดยปราศจากการแทรกแซงจากกลุ่มชนชั้นนำที่ถูกเรียกว่า "กลุ่มอำมาตย์" โดยขีดเส้นใต้การต่อสู้ คือ องคมนตรีที่เป็นยอดสุดของกลุ่มอำมาตย์ลงมา การไม่ก้าวล่วงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์พิจารณาจากการปราศรัยของแกนนำและเอกสารแนวทงนโยบายที่เป็นทางการ⁴ สำหรับการชุมนุมใหญ่ที่เริ่มกลางเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 เป็นเพียงเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระยะสั้นคือการยุบสภา ซึ่งการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ก็มีการยึดโดยผู้ถูกกดขี่ทั้งมวลภายใต้รัฐไทยเก่าที่ระบอบอำมาตยาธิปไตยครอบงำอยู่ไม่ว่าชนชั้นใดเข้ามาอยู่ภายใต้วาทกรรม "ไพร่" โดยมีศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามเป็น "อำมาตย์" การเคลื่อนไหวในครั้งนี้เพื่อโค่นล้มรัฐบาลของระบอบอำมาตยาธิปไตยแล้วคืนอำนาจให้ประชาชนผ่านวิธีการยุบสภา

เพราะฉะนั้น "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" ในความหมายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้น จึงหมายถึงการสร้างศัตรูคู่ตรงข้ามที่เป็นตัวขัดขวางพัฒนาการประชาธิปไตยที่อำนาจธิปไตยเป็นของประชาชน เพื่อยึดโดยผู้คนจำนวนมากโดยไม่สังกัดชนชั้นที่รู้สึกถึงการถูกกดขี่หรือกดทับจากโครงสร้างทางการเมืองที่ดำรงอยู่ ซึ่งถูกให้นิยามว่า "ระบอบอำมาตยาธิปไตย" ครอบงำอยู่นั้นให้เข้ามาร่วมต่อสู้เปลี่ยนแปลงสังคม โดยความหมายของระบอบอำมาตยาธิปไตยของนปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้นไม่ใช่ระบอบอำมาตยาธิปไตย (bureaucratic polity) ในความหมายของเฟรด ริกส์ (Fred Riggs, 1966) แต่ประการใดเป็นเพียงวาทกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเคลื่อนไหวต่อสู้เท่านั้น และความหมายของ "ไพร่" จึงเป็นการสร้างความหมายในฐานะประชาชนผู้ถูกกดขี่จากโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกครอบงำโดย "กลุ่มอำมาตย์" ซึ่งหมายถึงชนชั้นนำของสังคมกลุ่มหนึ่งที่ขัดขวางพัฒนาการประชาธิปไตย ทำให้เกิดความสองมาตรฐานและอยู่เบื้องหลังความอยุติธรรมตลอดระยะเวลา 4-5 ปีหลังรัฐประหารเป็นต้นมา ไม่ใช่ไพร่ในความหมายตามทฤษฎีชนชั้นแบบมาร์กซิสต์ (ศิริโรตม์ คล้ามไพบูลย์, ประชาไท, 22 มีนาคม 2553: ออนไลน์)

5.3 การเกิดแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน : การปรับเปลี่ยนองค์กรและการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

จากการประกาศศกาวปฏิภาที่นำไปสู่ความขัดแย้งในหมู่แกนนำจนทำให้เกิดการแยกตัวไปตั้งองค์กรใหม่ของแกนนำส่วนหนึ่ง คือ แดงสยาม ประกอบกับบทเรียนการเคลื่อนไหวที่ผิดพลาดในอดีตจากเหตุการณ์ เมษายน พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมาทั้งด้านยุทธศาสตร์-ยุทธวิธี และการ

พวกเขามองเห็นที่เชื่อมต้อย่างสลบซับซ้อนระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ กับทุน ระบบราชการ สอ ชนชั้นนำทางปัญญา วิชาการ วัฒนธรรมและจารีต อีกหลายกลุ่มหลายเหล่า พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีสังคมเหิมมาที่อยู่เบื้องหลังรัฐบาลอภิสิทธิ์ ไม่ใช่เพียงอำนาจของเหล่าทัพและ "อำมาตย์" เท่านั้นที่ผลักดันและหนุนหลังรัฐบาลนี้" (นิธิ เอียวศรีวงศ์, มติชน, 24 พฤษภาคม 2553: 6)

⁴ ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ก.

วิเคราะห์สถานการณ์ของรัฐบาลและกลไกรัฐ ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยภายในคือรูปแบบองค์กรแบบเดิมที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองและไม่สามารถนำการต่อสู้ของประชาชนให้บรรลุข้อเรียกร้องได้ และที่สำคัญภาพพจน์ของขบวนการที่ยึดติดกับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรมากเกินไปจนกลายเป็นข้อกล่าวหาว่านปช.สู้เพื่อคน ๆ เดียวซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกคือฝ่ายตรงข้ามและสังคมภายนอกที่มีมุมมองต่อแกนนำและขบวนการ ฝ่ายแกนนำโดยเฉพาะฝ่ายนักการเมืองนำโดย”สามเกลอ”ที่มักถูกมองว่าเป็นตัวแทนของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาดังกล่าวโดยตรง รวมทั้งข้อกล่าวหาว่าแกนนำเหล่านี้ออกมาต่อสู้จนรำรอยด้วย โดยเดิมทีแกนนำกลุ่มนี้นิยมความสัมพันธ์ภายในองค์กรแบบหลวม ๆ มีอิสระต่อกันระหว่างกลุ่มย่อยต่างๆ เมื่อตกอยู่ภายใต้ภาวะการณ์ดังกล่าวจึงตกลงยินยอมพร้อมใจให้มีการปรับรูปแบบองค์กรที่มีลักษณะเป็นทางการเมืองมากขึ้น จึงมีการจัดทำแนวทนายนโยบายเฉพาะหน้ายึดถือปฏิบัติร่วมกัน และมีข้อตกลงระหว่างแกนนำว่าใช้วิธีการนำรวมหมู่ โดยเปลี่ยนชื่อองค์กรจากแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน มี วีระ มุสิกพงศ์ เป็นประธาน ญัฐวุฒิ ใสยเกื้อ เป็นโฆษก นอกจากนั้นยังมีการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และอื่นๆตามมา

องค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวขององค์กรแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะยาว คือ การโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย ระยะกลาง คือ ยกเลิกรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 และผลผลิตของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ระยะเฉพาะหน้า คือ การโค่นล้มรัฐบาลอำมาตยาธิปไตยล้มระบอบการอยู่ดีมีสุข โดยมียุทธศาสตร์เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่เรียกว่า "เดินด้วย 2 ขา ทำงานด้วย 2 แขน ใน 4 เขตยุทธศาสตร์" กล่าวคือ 1. จัดตั้ง ยกกระดับ เคลื่อนไหวมวลชนในเขตชนบท เขตเมือง เขตกรุงเทพมหานคร และเขตต่างประเทศ 2. ประสานการเคลื่อนไหว การต่อสู้ของประชาชนเข้ากับการต่อสู้ของการเมืองในระบบ 3. ยึดกุมมวลชนพื้นฐานช่วงชิงชนชั้นกลาง รวมทั้งข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน นักธุรกิจ และผู้รักประชาธิปไตยรักความเป็นธรรมในวงการต่างๆ⁵ โดยการกำหนดยุทธวิธีต้องยึดกุมตามแนวทนายนโยบาย 6 ข้อ ให้เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยใช้รูปแบบการนำรวมหมู่ ซึ่งทั้งหมดถูกบรรจุเป็นลายลักษณ์อักษรประกาศสู่สาธารณชนอย่างเป็นทางการและมีการกำหนดเป็นหลักสูตรในโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน เป็นการแสดงออกถึงรูปแบบองค์กรในลักษณะที่เป็นทางการเมือง

⁵ ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ก.

สาเหตุที่ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน มีเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางนโยบายขององค์กรในลักษณะดังกล่าว เนื่องมาจากปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยหลักดังได้กล่าวไปแล้วส่วนหนึ่ง ซึ่งองค์กรต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกับภารกิจทางการเมืองตามสถานการณ์ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดรูปแบบขององค์กรให้มีลักษณะที่เป็นทางการ โดยเมื่อพิจารณากลไกรัฐต่างๆ ของฝ่ายรัฐบาลก็จะทำให้เข้าใจเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ สืบเนื่องจากการบริหารงานภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศด้วยนั้น แต่อีกด้านหนึ่งก็ทำให้เกิดความไม่พอใจแก่กลุ่มพลังทางสังคมจำนวนมาก รวมทั้งส่วนราชการ กลุ่มทุน กองทัพ แกนนำกลุ่มสี่เสี้ยวทั้งเหลืองและน้ำเงิน ฯลฯ โดยส่วนหนึ่งมีอิทธิพลต่อการร่างรัฐธรรมนูญปี พุทธศักราช 2550 และทั้งหมดมีอิทธิพลต่อการจัดตั้งและดำรงอยู่ของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้วย ซึ่งกลุ่มผู้ปกครองซึ่งมีส่วนได้ประโยชน์จากการรัฐประหารและอำนาจรัฐภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลชุดนี้ ได้ผนึกกำลังกันอย่างแข็งแรงแรงในสถานการณ์ต่างๆ อาทิเช่น ช่วงที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การขึ้นมามีอำนาจของรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ การปราบปรามเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 เป็นต้น ซึ่ง นปช.แดงทั้งแผ่นดินเรียกว่าคือ "กลุ่มอำมาตย์" โดยวิเคราะห์ว่าความขัดแย้งหลักของสังคม การเมืองไทยในปัจจุบัน คือ ความขัดแย้งในเชิงโครงสร้างทั้งด้านเศรษฐกิจและรูปแบบการเมืองการปกครองระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง อันหมายถึง ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอำมาตย์โดยมี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์เป็นผู้นำกับฝ่ายประชาชนที่มี นปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นองค์กรนำนั่นเอง จึงนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางนโยบายเพื่อใช้ในการต่อสู้ดังกล่าว สำหรับอิทธิพลจากปัจจัยภายในของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเองต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางนโยบายนั้น ส่วนหนึ่งมาจากแกนนำ คือ ธิดา ดาวเรืองศรี ได้กลับเข้ามาร่วมเป็นแกนนำและมีผลผลักดันอยู่ด้วยซึ่งเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่ง

จากปัจจัยภายในและภายนอกดังกล่าวทำให้การเคลื่อนไหว นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ในขณะที่มีการจัดการเคลื่อนไหวก็ได้พัฒนาองค์กร ปรับเปลี่ยนบทบาทแกนนำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ไปพร้อมๆกันด้วย โดยมีการจัดกิจกรรมที่ยึดตามแนวทางนโยบาย ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการนั้นเกิดขึ้นและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่จำเป็นเป็นหลัก จนกระทั่งเข้าสู่การประกาศชุมนุมใหญ่ระดมพลหนึ่งล้านคนในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 8 เดือน หลังจากประกาศแนวทางนโยบายต่อสาธารณชนในต้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552

การทำความเข้าใจลักษณะรูปแบบองค์กรของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ผ่านปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยผ่านการพิจารณาปัจจัยภายในองค์กรระหว่างแกนนำ ผู้ร่วมชุมนุม ยุทธวิธีที่จะพิจารณาจากยุทธวิธีที่ปรากฏในสถานการณ์ต่างๆ เป็นหลัก เชื่อมโยงกับลักษณะแกนนำและผู้เข้าร่วมชุมนุม และปัจจัยภายนอกจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้สนับสนุนขบวนการ รัฐบาล และฝ่ายตรงข้าม จากเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมภายใต้การนำของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ที่เริ่มขึ้นในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 จนกระทั่งสิ้นสุดลงด้วยการที่ฝ่ายรัฐบาลใช้กองกำลังเข้ายึดพื้นที่ชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

5.4 การพิจารณาลักษณะองค์กรแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ(นปช.)แดงทั้งแผ่นดินจากปฏิบัติการทางการเมือง คือ การชุมนุมใหญ่ช่วงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

การจัดการชุมนุมใหญ่ของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินครั้งนี้ เป็นการเคลื่อนไหวกดดันเพื่อให้บรรลุข้อเรียกร้อง คือ ให้นำายกรัฐมนตรียุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชนเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งเป็นเป้าหมายระยะเฉพาะหน้าของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน เป็นการปักหลักชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อยาวนาน โดยใช้เวลาทั้งหมด 69 วันด้วยกัน ในการเคลื่อนไหวมีการปะทะประสานกับกลุ่มต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกขบวนการ ซึ่งองค์ประกอบภายในได้แก่ แกนนำ ผู้ร่วมชุมนุม ส่วนองค์ประกอบภายนอก ได้แก่ รัฐบาล ฝ่ายต่อต้านขบวนการ และฝ่ายสนับสนุนขบวนการ ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ โดยมีคู่ขัดแย้งหลัก คือ ขบวนการคนเสื้อแดงที่นำโดย นปช.แดงทั้งแผ่นดินกับฝ่ายรัฐบาล โดยต่างฝ่ายต่างพยายามปรับมาตรการและกำหนดยุทธวิธีมาตอบโต้กันในการต่อสู้ โดยแต่ละฝ่ายมีปฏิสัมพันธ์กับส่วนต่างๆในฝ่ายของตน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือและหนุนเสริมการเคลื่อนไหวจากฝ่ายสนับสนุนของตน นอกจากนี้ยังทำการช่วงชิงสาธารณชนซึ่งเป็นพื้นที่ตรงกลางให้มาเป็นพวก⁶ ซึ่งการวิเคราะห์ประเด็นต่างๆเหล่านี้เพื่อให้เห็นลักษณะรูปแบบองค์กรของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินในฐานะองค์กรนำของขบวนการคนเสื้อแดงได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น จะทำการอธิบายตามแผนภาพที่นำเสนอไปในบทนำหัวข้อ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้

⁶ ซึ่งปัจจัยด้านสาธารณชนนั้น เป็นผลของปฏิบัติการทางการเมืองที่แต่ละฝ่ายพยายามช่วงชิงกันในสถานการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยมองว่าไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลเป็นด้านหลักในสถานการณ์

5.4.1 ปัจจัยภายในองค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

ดังที่กล่าวไปแล้วว่าในที่นี้จะพิจารณาปัจจัยภายในจากยุทธวิธีอันเป็นปฏิบัติการทางการเมืองที่ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมเป็นหลัก ซึ่งยุทธวิธีและปฏิบัติการทางการเมืองเพื่อใช้ในการต่อสู้เพื่อให้บรรลุข้อเรียกร้องของขบวนการ ทำให้มองเห็นบทบาทของแกนนำและผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วยในสถานการณ์ต่างๆด้วย เมื่อนำกรอบแนวคิดเรื่องยุทธวิธีมาช่วยในการพิจารณาสามารถแบ่งยุทธวิธีได้เป็น 3 ลักษณะ กล่าวคือ 1 ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ (convention) 2 ยุทธวิธีการขัดขวางทำลายระบบการเมืองปกติ (disruptive) 3 ยุทธวิธีการใช้ความรุนแรง (violence) เมื่อนำมาพิจารณายุทธวิธีที่ใช้ในการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินในครั้งนั้น พบว่ามีลักษณะเป็นยุทธวิธีการขัดขวางทำลายระบบการเมืองปกติ (disruptive) เพื่อใช้เคลื่อนไหวกดดันให้บรรลุข้อเรียกร้องขององค์กรเป็นหลัก และปรากฏยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ (convention) ตามสถานการณ์ และเมื่อฝ่ายรัฐบาลตอบโต้จนถึงระดับหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลมีความพยายามใช้ความรุนแรงกับฝ่ายผู้ชุมนุมมาตลอดได้ตัดสินใจใช้กองกำลังและปฏิบัติการด้วยความรุนแรงกับฝ่ายผู้ชุมนุมในช่วงท้ายการชุมนุม จึงเกิดยุทธวิธีที่เป็นไปเองนอกเหนือมติองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นยุทธวิธีที่มีลักษณะใช้ความรุนแรง (violence) เพื่อป้องกันตนเองและตอบโต้ฝ่ายรัฐบาล

สำหรับยุทธวิธีที่มีลักษณะขัดขวางทำลายระบบปกติ (disruptive) ซึ่งเป็นยุทธวิธีหลักนั้น ในทางทฤษฎีสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ระดับแรกเป็นปฏิบัติการแบบทำลายที่ไม่ผิดกฎหมาย ระดับที่สองเป็นปฏิบัติการแบบทำลายที่มีลักษณะผิดกฎหมาย แต่เมื่อพิจารณารัฐบาลในฐานะคู่ขัดแย้งกับขบวนการเคลื่อนไหวว่าผู้ที่ยังคงใช้กฎหมาย ก็คือ ฝ่ายรัฐบาลและกลไกรัฐซึ่งมีทั้งด้านที่ชอบธรรมและการใช้ดุลยพินิจซึ่งมีโอกาสในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดำรงอำนาจของตนไว้ การพิจารณาประเด็นยุทธวิธีกับการผิดกฎหมายหรือไม่นั้น จึงจะใช้พิจารณาในฐานะที่การกำหนดยุทธวิธีและปฏิบัติการทางการเมืองของขบวนการมีความสัมพันธ์ต่อการบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความชอบธรรมกับรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การปราบปรามหรือไม่ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจปรากฏการณ์ได้ชัดเจนมากกว่า ในที่นี้จึงจะพิจารณาลักษณะของยุทธวิธีโดยอิงกับแนวทางนโยบายขององค์กร นปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นหลักเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจความเป็นองค์กรของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย โดยสามารถอธิบายยุทธวิธีตามระดับความเข้มข้นของตามสถานการณ์ ซึ่งแบ่งได้เป็น ช่วงที่ 1 เริ่มชุมนุมในวันที่ 12 มีนาคมจนถึงการปราบปราม 10 เมษายน ช่วงที่ 2 หลังเหตุการณ์ 10 เมษายน จนถึง การสิ้นสภาพการนำตามหลักการการนำรวมหมู่ของแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินในวันที่ 10 พฤษภาคม และช่วงสุดท้าย การที่รัฐบาลเตรียมการและตัดสินใจใช้กำลังเข้าปราบปรามการชุมนุม มีรายละเอียดดังนี้

ช่วงที่ 1 : เริ่มต้นการชุมนุมวันที่ 12 มีนาคม ถึง การปราบปราม 10 เมษายน พ.ศ.2553

เมื่อเริ่มการชุมนุมใหญ่โดยการเคลื่อนพลในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 แล้วมาปักหลักชุมนุมที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศในลักษณะที่กดดันให้บรรลู่ข้อเรียกร้อง คือ การยุบสภาตามกำหนดการในวันที่ 14 มีนาคม โดยแกนนำมีการกำหนดยุทธวิธีโดยเลือกให้ยุทธวิธีระดมผู้คนจำนวนมากกดดันรัฐบาลเป็นยุทธวิธีหลัก มาปักหลักยึดพื้นที่บนท้องถนนในการชุมนุมและมีการเตรียมการในการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมเพื่อกดดันรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลก็มีมาตรการในการสร้างกระแสความกลัวผ่านสื่อให้เห็นว่าผู้ชุมนุมนิยมความรุนแรง นอกจากนี้ยังมีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติความมั่นคงในราชอาณาจักรมาควบคุมการชุมนุม และมีความพยายามตั้งด่านสกัดการเคลื่อนกำลังพลของฝ่ายผู้ชุมนุมที่เดินทางเข้ามาร่วมชุมนุมแต่ไม่เป็นผลสำเร็จระหว่างนี้ได้เกิดยุทธวิธีเป็นไปเองโดยไม่ผ่านมติแกนนำแต่เป็นไปตามแนวทางนโยบายคือมีผู้ชุมนุมจังหวัดขอนแก่นที่ไม่สามารถเดินทางมาที่กรุงเทพมหานครไปรวมตัวชุมนุมกันที่หน้าศาลากลางจังหวัด แกนนำจึงประกาศแนะนำให้จังหวัดอื่นทำตาม ต่อมาแกนนำได้ดำเนินการตามยุทธวิธีเคลื่อนกำลังกดดันรัฐบาลโดยเลือกสถานที่ คือ กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ที่ นายกรัฐมนตรีใช้พักอาศัยและปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว แต่รัฐบาลกลับแสดงท่าทีนิ่งเฉยต่อข้อเรียกร้อง จึงเกิดยุทธวิธีที่มาจากมติของแกนนำที่กำหนดขึ้นตามสถานการณ์ นั่นคือ การสละเลือดแล้วนำไปเทตามสถานที่ต่างๆซึ่งต้องใช้การเคลื่อนขบวนร่วมด้วยซึ่งทุกครั้งได้รับการต้อนรับจากผู้คนจำนวนมากตลอดเส้นทาง จึงนำไปสู่การประกาศชุมนุมยึดเย็นในวันที่ 17 มีนาคม และยุทธวิธีขอคุณชาวกรุงเทพมหานครในวันที่ 20 มีนาคม โดยมีป้ายสีแดงพลังและกดดันรัฐบาลต่อไป ซึ่งจากยุทธวิธีต่างๆเหล่านี้ได้มีการตอบโต้ผ่านสื่อจากฝ่ายรัฐบาลเป็นระยะๆ แต่เมื่อทุกอย่างดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สันติอหิงสา นายกรัฐมนตรีจึงได้กล่าวชื่นชมและยอมรับผ่านทางสื่อมวลชน อีกทั้งมีกระแสข่าวพูดถึงแนวทางการเจรจากับผู้ชุมนุมปรากฏขึ้น

ต่อมา นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ประกาศยุทธวิธีการเคลื่อนไหวในเชิงรุกให้รัฐบาลยุบสภาต่อไป แต่ปรากฏว่าช่วงบ่ายวันที่ 23 มีนาคม รัฐบาลกลับใช้มาตรการกดดันผู้ชุมนุมโดยการตั้งบังเกอร์กีดขวางทางเข้ารัฐสภาทำให้เกิดภาพลบแก่ฝ่ายผู้ชุมนุมยุทธวิธีดังกล่าวจึงถูกระงับไว้ และกลับมาตั้งรับโดยการตั้งโต๊ะแถลงข่าวและประกาศยุทธวิธีรุกกลับ คือ ตาต่อตา เต็นท์ต่อเต็นท์ ต่อมาได้ใช้ยุทธวิธีการเคลื่อนพลจักรยานยนต์ติดสติ๊กเกอร์เรียกร้องให้ยุบสภาทั่วกรุงเทพมหานคร ส่วนฝ่ายรัฐบาลก็ยังคงตึงกำลังเจ้าหน้าที่รอบที่ชุมนุมต่อไป ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงใช้ยุทธวิธีประกาศระดมพลใหญ่กดดันต่อโดยยุทธวิธีไล่ทหารกลับกรมกองในวันที่ 27 มีนาคมซึ่งความสำเร็จครั้งนี้ นำไปสู่การประกาศเคลื่อนไหวเชิงรุกต่อไปจนรัฐบาลยอมเปิดโต๊ะ

เจรจาแต่ระหว่างนี้ก็มีการสร้างสถานการณ์ปั่นป่วนตามสถานที่ต่างๆจากผู้ไม่หวังดีอยู่เป็นระยะซึ่งไม่ทราบว่าเป็นใครหรือฝ่ายใด ช่วงเวลานี้ฝ่ายต่อต้านขบวนการที่เป็นประชาชนเริ่มปรากฏตัวขึ้นแล้วในนามผู้ออกกำลังกายชาวสวนลุมพินี จากนั้นเมื่อรัฐบาลตกลงเจรจาในวันที่ 28-29 มีนาคมตามคำเรียกร้องของฝ่ายผู้ชุมนุม แต่การเจรจาไม่เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายคือการยุบสภาอันส่งผลต่อขวัญและกำลังใจผู้ชุมนุม แกนนำจึงต้องกำหนดยุทธวิธีที่รุกหนักเข้มข้นมากขึ้นไปอีกโดยการเคลื่อนไหวไปยึดพื้นที่ราชประสงค์ซึ่งเป็นพื้นที่ธุรกิจหลักชุมนุมยึดเยื่อเพิ่มอีกสถานที่หนึ่งขึ้นในวันที่ 3 เมษายน แต่ก่อนหน้านั้นคือวันที่ 2 เมษายนได้ปรากฏยุทธวิธีเฉพาะหน้าตอบโต้ประชาชนฝ่ายต่อต้านที่เรียกตัวเองว่า "กลุ่มเสื้อสีชมพู" ส่วนฝ่ายรัฐบาลได้หามาตรการจัดการกับฝ่ายผู้ชุมนุมกรณียึดราชประสงค์ด้วยวิธีการเริ่มจากเจรจา ต่อมาก็บังคับใช้กฎหมายแต่ไม่เป็นผลด้านฝ่ายต่อต้านเช่นกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ออกมาแสดงความไม่เห็นด้วยกลุ่มเสื้อสีชมพูที่เปลี่ยนเป็นกลุ่มเสื้อหลากสีเริ่มออกมารวมตัวต่อต้าน รวมทั้งกลุ่มนักธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากยุทธวิธียึดพื้นที่ราชประสงค์ก็ออกมาวิงวอนให้ผู้ชุมนุมคืนพื้นที่โดยเร็ว นอกจากนี้ นักวิชาการด้านการยุบสภาเริ่มปรากฏตัวขึ้นด้วย

หลังจากนั้นแกนนำได้ประกาศยุทธวิธีเชิงรุกต่อไปคือการส่งกำลังส่วนหนึ่งเคลื่อนไหวไปที่คณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ 5 เมษายนและเตรียมเคลื่อนขบวนไปยังถนนที่รัฐบาลประกาศห้าม 11 สายในวันที่ 6 เมษายน ทางฝ่ายรัฐบาลได้เริ่มปฏิบัติการเพื่อขอคืนพื้นที่ราชประสงค์และไม่ให้มีการเคลื่อนกำลังโดยส่งกำลังเจ้าหน้าที่เข้าประชิดฝ่ายผู้ชุมนุม แกนนำจึงประกาศระดมผู้คนเข้าขัดขวางเจ้าหน้าที่ด้วยมือเปล่าจนเป็นผลสำเร็จและรุกต่อโดยส่งกำลังแกนนำและผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งเคลื่อนไปตามถนนต้องห้าม แต่ปรากฏว่ามีประชาชนแสดงความไม่พอใจและต่อต้านผู้ชุมนุมปรากฏขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามสถานการณ์ยังเป็นฝ่ายผู้ชุมนุมที่ได้เปรียบอยู่ แกนนำจึงหายุทธวิธีกดดันต่อไปจากกระแสข่าวว่ารัฐบาลพยายามปิดสัญญาณดาวเทียมสถานีประชาชนซึ่งเป็นช่องทางที่แกนนำใช้สื่อสารและระดมคนกับผู้ชุมนุมในพื้นที่ต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานคร แกนนำจึงมีมติส่งกำลังเพื่อกดดันไปที่ลาดหลุมแก้วในวันที่ 7 เมษายนไม่ให้รัฐบาลปิดสัญญาณดาวเทียมซึ่งต้องมีการผ่านรัฐสภาด้วย โดยขณะนั้นมีการประชุมสภาอยู่ด้วย แกนนำจึงต้องการแสดงออกถึงความไม่พอใจรัฐบาลและเดินทางต่อไปยังลาดหลุมแก้วต่อไป แต่เกิดเหตุการณ์ที่แกนนำคนหนึ่ง คือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรองได้ประกาศยุทธวิธีที่ไม่ได้ผ่านมติแกนนำและมีความเสี่ยงว่าจะละเมิดแนวทางนโยบายด้วย โดยประกาศให้ผู้ชุมนุมบุกเข้าไปในรัฐสภาเพราะอ้างว่ามีการขังวัตถุอันตรายจากด้านในรัฐสภามาใส่ผู้ชุมนุม เป็นเหตุให้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินในเวลาหลังจากนั้น ซึ่งเมื่อมีการประกาศภาวะฉุกเฉินในพื้นที่กรุงเทพมหานครและใกล้เคียงได้ปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมต่างจังหวัดในพื้นที่หลายจังหวัดเคลื่อนไหว

มาปิดล้อมศาลากลางไว้ บางจังหวัดไปที่ค่ายทหารขอร้องไม่ให้ใช้กำลังกับกลุ่มผู้ชุมนุมด้วย ฝ่ายรัฐบาลจึงมีมาตรการไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดให้ดูแลอย่างเข้มงวดและสกัดไม่ให้ผู้ชุมนุมเดินทางเข้ามาในกรุงเทพมหานครด้วย

สถานการณ์บุกรุกรัฐสภาตัวเองทำให้ฝ่ายผู้ชุมนุมถูกมองว่านิยมความรุนแรงในทันที ประกอบกับแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินส่วนที่เหลือไม่ได้ดำเนินการปกป้ององค์กรจากแกนนำที่ฝ่าฝืนมติและถูกมองว่านิยมความรุนแรงซึ่งไม่ใช่แนวทางของนปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างจริงจังเท่าใดนัก ทางฝ่ายรัฐบาลเมื่อประกาศภาวะฉุกเฉินแล้วก็ได้ทำการปิดสัญญาณดาวเทียมในเวลาต่อมา ส่วนฝ่ายผู้ชุมนุมมีความได้เปรียบในด้านจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมที่มีจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะพื้นที่ราชประสงค์ในช่วงค่านั้นมีผู้ชุมนุมหนาแน่นมาก และฝ่ายผู้ชุมนุมมีจุดแข็งอยู่ที่การเรียกกระดมพลได้อย่างรวดเร็วด้วย แกนนำจึงมีมติกำหนดยุทธวิธีกดดันต่อไปโดยประกาศระดมคนจำนวนมากไปกดดันให้รัฐบาลเปิดสัญญาณดาวเทียมในวันที่ 9 เมษายน ซึ่งทางรัฐบาลหลังจากออกหมายจับแกนนำก่อนหน้านี้ ได้ระดมกำลังเจ้าหน้าที่ทหารจำนวนมากตั้งพื้นที่ไว้แต่ผู้ชุมนุมได้ใช้มือเปล่าต่อสู้ผลักดันจนสามารถกดดันให้เปิดสัญญาณดาวเทียม เป็นผลสำเร็จ จากนั้นวันรุ่งขึ้นคือ 10 เมษายน รัฐบาลได้ตัดสินใจเคลื่อนกำลังทหารจำนวนมาก นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงได้มีแถลงการณ์เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีออกนอกประเทศด้วยแต่ไม่มีผลในทางปฏิบัติ ซึ่งการสลายการชุมนุมเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บจำนวนมาก โดยมีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 25 คน เป็นประชาชน 20 คน เจ้าหน้าที่ทหาร 4 คน ผู้สื่อข่าวต่างประเทศ 1 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 800 คน (สุชาภา ประพันธ์วงศ์, มติชน, 28 เมษายน 2553: ออนไลน์) จึงได้มีการเจรจาให้รัฐบาลหยุดยิง จากเหตุการณ์นี้เองยังมีการปรากฏตัวของคนชุดดำถืออาวุธอันเป็นข้ออ้างที่รัฐบาลใช้กล่าวหาฝ่ายผู้ชุมนุมว่ามีผู้ก่อการร้ายแฝงตัวอยู่ด้วย โดยใช้กล่าวหาฝ่ายผู้ชุมนุมหลังจากนั้นเป็นต้นมาตลอดช่วงที่มีการชุมนุมหรือแม้กระทั่งสิ้นสุดการชุมนุมไปแล้วก็ตาม

จะเห็นได้ว่าเมื่อเริ่มการเคลื่อนไหวในวันที่ 12 มีนาคม ยุทธวิธีที่มีลักษณะที่เป็นมติจากแกนนำแบบมีลักษณะวางแผนเตรียมการล่วงหน้า นั้น ถูกเปลี่ยนมาเป็นยุทธวิธีที่มีลักษณะที่เป็นมติจากแกนนำแบบเฉพาะหน้าตามสถานการณ์หลังจากสถานการณ์โดยรวมเปลี่ยนไป ซึ่งปรากฏว่าสถานการณ์การเคลื่อนไหวเป็นด้านบวกต่อขบวนการอย่างมาก กล่าวได้ว่าเกินความคาดหมายของแกนนำจนนำไปสู่การประกาศชุมนุมยึดเชื้อ และในสถานการณ์การเคลื่อนไหวยุทธวิธีที่ถูกกำหนดจากแกนนำแต่มีลักษณะเฉพาะหน้าตามสถานการณ์นี้ได้ถูกนำมาใช้เพื่อตอบโต้มาตรการต่างๆของฝ่ายรัฐบาลที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการชุมนุม ระหว่างนี้ยุทธวิธีที่มีลักษณะเป็นไปเองไม่ได้มาจากมติแกนนำแต่ยังถือตามแนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินอยู่ก็ปรากฏให้เห็นด้วย ได้แก่ การชุมนุมที่หน้าศาลากลางจังหวัดขอนแก่น เป็นต้น แต่เมื่อ

สถานการณ์ภายใน คือ ผู้ชุมนุมเสียขวัญและกำลังใจจากผลการเจรจากับรัฐบาล ในวันที่ 28-29 มีนาคม เนื่องจากขาดความเข้าใจสถานการณ์การต่อสู้ที่เพียงพอ ยุทธวิธีที่มีลักษณะเป็นมติจากแกนนำแบบเฉพาะหน้าตามสถานการณ์จึงถูกยกระดับให้เข้มข้นยิ่งขึ้นไปอีก นั่นคือ การยึดพื้นที่ราชประสงค์ปักหลักชุมนุมยึดเยื้อเพื่อเพิ่มการกดดันรัฐบาลและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ร่วมชุมนุมในการเข้าร่วมชุมนุมกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินต่อไป ซึ่งแม้จะมีความเสี่ยงในการถูกรัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามและเสี่ยงต่อการสูญเสียแนวร่วมในสังคม-ประชาคมโลกเนื่องจากทำให้เดือดร้อนรำคาญและส่งผลกระทบต่อด้านธุรกิจ แต่ฝ่ายผู้ชุมนุมมีจุดแข็งอยู่ที่การรักษาปริมาณผู้ร่วมชุมนุมเพื่อตรึงพื้นที่ทั้งสองเวทีได้มากพอ แต่เมื่อปรากฏยุทธวิธีที่มีลักษณะเป็นไปเองโดยไม่ผ่านมติของแกนนำแบบที่สุมเสี่ยงละเมิดแนวทางนโยบายโดยการสั่งการให้บุกเข้าไปในรัฐสภาจากแกนนำในวันที่ 7 เมษายน ส่งผลให้ฝ่ายผู้ชุมนุมสูญเสียแนวร่วมมากยิ่งขึ้นไปอีกและรัฐบาลใช้เป็นข้ออ้างในการประกาศภาวะฉุกเฉินด้วย ประกอบกับภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ทหารถูกฝ่ายผู้ชุมนุมทำให้หมองมัวมีลักษณะอ่อนแอและแตกแยกจากการยินยอมตามข้อเรียกร้องให้เปิดสัญญาอนุญาตเยี่ยมในวันที่ 9 เมษายน อันเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ฝ่ายรัฐบาลอ้างความชอบธรรมในการใช้กำลังเข้าปราบปรามในเวลาต่อมา คือ วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 แต่อีกด้านหนึ่งนั้นได้ปรากฏยุทธวิธีแบบเป็นไปเองนอกเหนือมติแกนนำแต่ยังเป็นไปตามแนวทางนโยบาย กล่าวคือ หลังจากที่รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินซึ่งมีแนวโน้มสูงที่จะใช้กำลังกับฝ่ายผู้ชุมนุม ผู้ชุมนุมตามต่างจังหวัดได้ปรากฏตัวขึ้นตามศาลากลางและสถานที่ราชการในหลายพื้นที่

ช่วงที่ 2 : หลังเหตุการณ์ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 ถึง ก่อนการปราบปราม 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

หลังจากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนบรรยากาศในการชุมนุมเต็มไปด้วยความรู้สึกเคียดแค้นและเศร้าสลด มีการปราศรัยปลุกกระดมผู้ชุมนุมจากแกนนำส่วนหนึ่งโดยกล่าวโจมตีรัฐบาลด้วยอารมณ์รุนแรงตลอดช่วงระยะเวลาการชุมนุมหลังจากนี้ (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, **สัมภาษณ์**, 30 กรกฎาคม 2553) ส่วนการเคลื่อนไหวเริ่มจากยุทธวิธีเป็นไปในลักษณะตั้งรับโดยมีการเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมมารวมกันที่แยกราชประสงค์เพื่อความสะดวกในการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ชุมนุมและควบคุมแกนนำจำนวนหนึ่ง⁷ ด้วย โดยปักหลักชุมนุมอยู่กับที่รอดูสถานการณ์ ด้านฝ่ายรัฐบาลได้ใช้มาตรการเชิงรุกคือการแถลงผ่านสื่อประเด็นก่อนการร้ายและพยายามเข้าควบคุมตัวแกนนำแต่ไม่สำเร็จ ฝ่ายนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงมติรุกกลับโดยยุทธวิธีประกาศเคลื่อนขบวนแต่ไม่ระบุสถานที่ ทางฝ่ายรัฐบาลจึงตอบโต้ด้วยการระดมกองกำลัง

⁷ ดูเพิ่มเติมจากบันทึกหลังการชุมนุมของวิสา คัญทัพในภาคผนวก ง.

เจ้าหน้าที่เข้าตริงพื้นที่บริเวณถนนสีลม อ้างว่าป้องกันผู้ชุมนุมบุกยึดถนนสีลม ทางแกนนำจึงแก้ไขสถานการณ์โดยได้ส่งตัวแทนไปยื่นหนังสือขอกองกำลังสันติภาพจากองค์การสหประชาชาติเข้ามาดูแลผู้ชุมนุมเพื่อป้องกันฝ่ายรัฐบาลใช้กำลังสลายการชุมนุม และต่อมาก็ได้ประกาศระดมพลเพื่อเคลื่อนไหวกว้างใหญ่ เมื่อถึงกำหนดเวลาก็ประกาศยุทวิธวิธจากมติแกนนำในสถานการณ์เฉพาะหน้าคือการสร้างป้อมค่ายรอบพื้นที่ชุมนุมเวทีราชประสงค์ในวันที่ 20 เมษายนเพื่อป้องกันรัฐบาลเข้าสลายการชุมนุม

หลังจากนั้นกระแสข่าวลือเรื่องการสลายการชุมนุมก็เริ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากเหตุการณ์ที่มีผู้ไม่หวังดีไปกระโดดเข้าใส่ผู้ชุมนุมแล้วหลีกหนีที่ออกมาต่อต้านการชุมนุมในคืนวันที่ 22 เมษายนทำให้มีผู้เสียชีวิต และมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นตามสถานที่ต่างๆ แกนนำจึงประกาศระดมผู้คนเข้ามาตริงพื้นที่ชุมนุมไว้เพราะเชื่อว่าถ้ามีผู้ชุมนุมจำนวนมากรัฐบาลจะไม่เข้ามาสลายการชุมนุมเป็นการเรียนบทเรียนจากเหตุการณ์เมษายน พ.ศ. 2552 ต่อมาในวันที่ 24 เมษายนได้มีมติประกาศยุทวิธวิธปรับสี่สี่ คือ ให้ปลดสัญลักษณ์สีแดงเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางเข้าพื้นที่ชุมนุมและการต่อสู้ เนื่องจากทางฝ่ายรัฐบาลได้มีการตั้งด่านตรวจค้นรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่มุ่งหน้าเข้าพื้นที่ชุมนุมอย่างเข้มงวด อีกทั้งมีมาตรการตอบโต้ผู้ชุมนุมด้วยปฏิบัติการทางจิตวิทยาโดยเรียกแกนนำย่อยและผู้สนับสนุนขบวนการให้ไปรายงานตัวตามสถานที่ต่างๆทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด นอกจากนี้ยังมีการสร้างผังขบวนการล้มเจ้าขึ้นมาลดความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมอีกด้วย และช่วงเวลานี้มีกระแสต่อต้านจากฝ่ายต่อต้านที่กดดันให้รัฐบาลจัดการกับฝ่ายผู้ชุมนุมและประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการชุมนุมเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่อีกด้านหนึ่งในวันที่ 21 เมษายนก็ปรากฏยุทธวิธวิธที่มีผู้ชุมนุมจังหวัดขอนแก่นสักรัดกันขบวนรถไฟขบวนอาวุธของรัฐบาลไว้ได้และมีปรากฏการณ์เช่นนี้ตามมาในหลายพื้นที่ หลังจากทีแกนนำประกาศให้ทำตาม "ขอนแก่นโมเดล" ส่วนการเคลื่อนไหวกว้างใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้มีทูตประเทศต่างๆมาเยี่ยมพื้นที่ชุมนุมโดยนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้กำหนดยุทธวิธวิธในสถานการณ์นี้โดยแสดงท่าทีผ่อนปรนให้รัฐบาลยุบสภาภายใน 15-30 วัน จากข้อเสนอยุบสภาทันที ซึ่งแม้ว่าจะส่งผลดีต่อภาพพจน์โดยรวมของฝ่ายผู้ชุมนุม แต่อีกด้านหนึ่งก็ปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งแสดงอาการไม่พอใจแกนนำจนต้องออกมาชี้แจงเหตุผลในการขยายระยะเวลาดังกล่าว เมื่อเวลาผ่านไปฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถเข้าสลายการชุมนุมได้ ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงรุกกลับโดยกำหนดยุทธวิธวิธคือให้แกนนำและผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งเคลื่อนกำลังไปเชิญชวนพี่น้องตลาดไทให้ฝ่าด่านเจ้าหน้าที่เข้ามาชุมนุมในวันที่ 28 เมษายน รัฐบาลจึงใช้มาตรการตอบโต้โดยเคลื่อนกำลังเจ้าหน้าที่จำนวนมากปิดล้อมขบวนไว้ แต่เกิดความวุ่นวายเนื่องจากผู้ชุมนุมถอดสัญลักษณ์สีแดงออก เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่รัฐทำงานด้วยความยากลำบาก จนทำให้มี

เจ้าหน้าที่ทหารถูกยิงเสียชีวิต 1 ราย ซึ่งมีรายงานข่าวจากสื่อต่างประเทศว่าเกิดการเข้าใจผิดถึงกันเองของเจ้าหน้าที่ขึ้น

ต่อมาในวันที่ 29 เมษายน ช่วงตั้งโต๊ะแถลงข่าวมีแกนนำส่วนหนึ่งกล่าวกับผู้สื่อข่าวในช่วงแถลงข่าวว่ามีทหารอยู่บนตึกในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แล้วผู้สื่อข่าวขอให้พิสูจน์แกนนำจึงตอบตกลงทันทีโดยขาดความยั้งคิดและขาดการปรึกษาหารือในหมู่แกนนำ เป็นเหตุให้รัฐบาลและฝ่ายต่อต้านนำไปเป็นประเด็นโจมตีผ่านสื่อว่าฝ่ายผู้ชุมนุมบุกโรงพยาบาล ฝ่ายผู้ชุมนุมจึงตกอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นรองและเป็นฝ่ายตั้งรับ แต่อย่างไรก็ตามจุดแข็งของฝ่ายผู้ชุมนุมด้านจำนวนผู้ชุมนุมก็ยังคงรักษาระดับไว้ได้อยู่ต่อไป ทางฝ่ายรัฐบาลก็ยังคงพยายามแถลงผ่านสื่อลดความชอบธรรมในการชุมนุมอย่างสม่ำเสมอ ต่อมานายกรัฐมนตรีได้เสนอแผนปรองดองออกมาในวันที่ 3 พฤษภาคม แต่ในวันเดียวกันนี้อีกด้านหนึ่งของฝ่ายรัฐบาลนำโดยสุเทพ เพือกสูบรรณกลับตอบคำถามผู้สื่อข่าวว่าไม่รับรองความปลอดภัยของแกนนำ และขอแถลงว่ามีการเตรียมรถหุ้มเกราะไว้ใช้สลายการชุมนุม โดยทางแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินมีท่าทีตอบรับแผนปรองดองแบบมีเงื่อนไขคือรอดูท่าทีและความจริงใจของฝ่ายรัฐบาลนั่นเอง แต่ฝ่ายต่อต้านกลับออกมาคัดค้าน ต่อมาในวันที่ 6 พฤษภาคมนายกรัฐมนตรีได้กล่าวตอบผู้สื่อข่าวเรื่องวันยุบสภาที่ชัดเจนคือช่วงเดือนกันยายน ฝ่ายต่อต้านขบวนการกลับคัดค้านหนักขึ้นอีกทั้งยังเรียกร้องให้รัฐบาลและกองทัพจัดการกับผู้ชุมนุม ประกอบกับในวันที่ 7 พฤษภาคมมีผู้สร้างสถานการณ์โยนระเบิดที่แยกศาลาแดงเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเสียชีวิตขึ้นซึ่งเป็นผลเสียแก่ฝ่ายผู้ชุมนุม แกนนำจึงตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบากมากขึ้นประกอบกับการหาข้อสรุปว่าด้วยการยุติการชุมนุมยังไม่ลงตัว ทั้งยังมีประเด็นกระแสข่าวการแต่งตั้งแกนนำใหม่ขึ้นแทนแกนนำเดิมโดยพล.ต.ชาติชาย ชววัสติผล จนในที่สุดปรากฏข่าวว่าวีระ มุสิกพงศ์และแกนนำคนอื่น ๆ ยุติบทบาทแกนนำลงไปโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม แต่นปช.แดงทั้งแผ่นดินแม้จะรับข้อเสนอยุบสภาแต่ยังคงมีข้อเรียกร้องให้นำนายกรัฐมนตรี และสุเทพ เพือกสูบรรณ ซึ่งสั่งการในเหตุการณ์ 10 เมษายนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เมื่อสุเทพ เพือกสูบรรณไปรายงานตัวที่ DSI จึงไม่เป็นที่ยอมรับได้ของแกนนำส่วนที่เหลือและยืนยันที่จะชุมนุมต่อไป เป็นเหตุให้รัฐบาลตัดสินใจระดมกำลังเข้าสลายการชุมนุมในเวลาต่อมา

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์หลังวันที่ 10 เมษายนเป็นช่วงที่แต่ละฝ่ายเสียขวัญเพราะต่างมีการสูญเสียจึงอยู่ในช่วงสังเกตการณ์ แต่บรรยากาศการชุมนุมถูกยกระดับอารมณ์ผู้ร่วมชุมนุมให้มีจิตใจสู้รบ อยากรู้แค้นเอาคืนหรือทวงความเป็นธรรมจากฝ่ายรัฐบาลให้แก่ผู้เสียชีวิตมากขึ้น ซึ่งฝ่ายรัฐบาลก็เผชิญกับความสูญเสียเช่นกัน สำหรับยุทธวิธีการเคลื่อนไหวยังคงมีลักษณะกำหนดจากมติแกนนำตามสถานการณ์เป็นหลัก โดยแกนนำได้มีมติเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุม

มารวมกันที่เวทีราชประสงค์แห่งเดียว หลังจากนั้นฝ่ายผู้ชุมนุมต้องอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นรอง เนื่องจากรัฐบาลประโคมข่าวประเด้นก่อนการร้ายอันสร้างความปลอดภัยในรัฐบาลสั่งให้มีกองกำลังเข้ามาประชิดบริเวณพื้นที่ชุมนุม แต่ฝ่ายผู้ชุมนุมก็ยังคงรักษาจุดแข็งคือการเรียกกระดมผู้คนเพื่อรักษาพื้นที่ชุมนุมไว้ได้ นอกจากนั้นยังปรากฏยุทธวิธีเป็นไปเองไม่ได้มาจากมติดังกรนำแต่ไม่ละเมิดแนวทางนโยบาย กล่าวคือ “ขอนแก่นโมเดล” อันส่งผลต่อขวัญกำลังใจให้เกิดการปฏิบัติตามและมีความฮึกเหิมมากขึ้นในหมู่ผู้ชุมนุมทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและตามต่างจังหวัด และมียุทธวิธีที่กำหนดจากองค์กรนำตามสถานการณ์เฉพาะหน้าโดยมีการประสานขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ อีกทั้งต่อมารัฐบาลเกิดเพลิงพล้ำจากสถานการณ์ปะทะที่ถนนวิภาวดีเป็นเหตุให้ทหารเสียชีวิต ประกอบกับมีทูตต่างประเทศมาเยี่ยมฝ่ายผู้ชุมนุมซึ่งแกนนำได้มีท่าทีผ่อนปรนขยายระยะเวลาการยุบสภาและการรักษาระดับจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมในการตริ่งพื้นที่ ส่งผลต่อรัฐบาลเมื่อถูกกดดันจึงมีการพูดถึงแผนปรองดองและกำหนดวันยุบสภา-เลือกตั้งขึ้น แต่ก่อนหน้านั้นฝ่ายผู้ชุมนุมเกิดปรากฏยุทธวิธีที่มีลักษณะเป็นไปเองโดยไม่ผ่านมติของแกนนำแบบที่สุ่มเสี่ยงละเมิดแนวทางนโยบายโดยแกนนำสั่งให้เข้าตรวจค้นโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ส่งผลให้รัฐบาลโจมตีอย่างหนัก ทำให้ฝ่ายผู้ชุมนุมเสียแนวร่วมในสังคมเพิ่มไปอีกเป็นจำนวนมากอันส่งผลให้เกิดการปราบปรามหลังจากนี้ด้วย และช่วงเวลานี้ฝ่ายต่อต้านสอดประสานกันเข้ามาหนุนเสริมรัฐบาลให้จัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างแข็งขันและต่อเนื่อง ส่วนแผนปรองดองและวันยุบสภาที่เสนอจากฝ่ายรัฐบาลนั้น ถูกเสนอขึ้นในสถานการณ์ที่แกนนำเกิดความเห็นต่างในประเด็นความรับผิดชอบต่อผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ 10 เมษายนซึ่งแกนนำบางส่วนอ้างความต้องการของผู้ร่วมชุมนุมที่ถูกปลุกกระดมผ่านเวทีปราศรัยว่าไม่ต้องการยุติการชุมนุม อีกทั้งมีการสร้างกระแสว่าจะมีการแต่งตั้งแกนนำชุดใหม่ขึ้นจากพล.ต.ชาติชาย ชวศึกิผลทำให้สถานการณ์ยุ่งยากมากขึ้นอีก จนในที่สุดแกนนำส่วนหนึ่งตัดสินใจลงจากเวทีแกนนำไปโดยเริ่มจากวีระ มุสิกพงศ์ในวันที่ 10 พฤษภาคม ซึ่งแม้ว่าการเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ชุมนุมอีกด้านหนึ่ง จะมีมุมมองจากแกนนำส่วนหนึ่งว่ามาถึงจุดที่สามารถบรรลุข้อเรียกร้องคือทำให้รัฐบาลสามารถประกาศวันยุบสภาที่ชัดเจนได้เป็นผลสำเร็จ⁸ แต่รายละเอียดปลีกย่อยภายในขบวนการเองที่ต้องผ่านการพิจารณาและกำหนดจากแกนนำ อันส่งผลเป็นเงื่อนไขให้รัฐบาลสร้างความชอบธรรมในการปราบปรามในเวลาต่อมาและบรรลุผลสำเร็จในที่สุด

⁸ คู่มือทักวิสา คัญทัพ ในภาคผนวก.

ช่วงที่ 3 : การปราบปราม 13 พฤษภาคม ถึง 19 พฤษภาคม ปี 2553

เมื่อ นปช.แดง ทั้งแผ่นดิน ในฐานะองค์กรนำของขบวนการสิ้นสุดสภาพการนำรวม หมู่งไปหลังแกนนำส่วนหนึ่งยุติบทบาทลงในวันที่ 10 พฤษภาคม รัฐบาลจึงเริ่มดำเนินมาตรการ ใช้กำลังเข้าปราบปรามโดยเริ่มจากการชู้ตน้ำตัดไป ตัดสัญญาณโทรศัพท์ ปิดเส้นทางจราจร และเริ่มการปราบปรามโดยการยิงพล.ต.ชัตติยะ สวัสดิผลได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตในเวลาต่อมา หลังจากนั้นก็ปิดล้อมไม่ให้มีการเข้าออกบริเวณพื้นที่ราชประสงค์ แต่การเคลื่อนไหวโดยรอบพื้นที่ ชุมนุมก็ปรากฏว่ามีการตอบโต้จากฝ่ายผู้ชุมนุมและฝ่ายเจ้าหน้าที่เรื่อยมา มีการตั้งด่านเป็นลักษณะ ขนมหั้นโอบล้อมเจ้าหน้าที่จากฝ่ายผู้ชุมนุม ซึ่งปรากฏว่ามีแกนนำตามธรรมชาติที่ไม่ใช่ นปช.แดง ทั้งแผ่นดินจำนวนมาก โดยมีแกนนำชุดนปช.และ นปช.ในอดีตได้แก่ ประทีป อิงทรงธรรม ฮาตะ สมบัติ บุญงามอนงค์ เป็นต้น เข้ามาช่วยเหลือในการตั้งเวที่ย่อย ซึ่งการเคลื่อนไหวมีความยืดหยุ่น และสร้างความลำบากใจให้เจ้าหน้าที่รัฐอยู่มาก มีการประกาศวันหยุดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ขยายเวลาออกไปหลายครั้ง ทั้งยังมีการประกาศเส้นตายให้ฝ่ายผู้ชุมนุมสลายการชุมนุมในวันที่ 17 พฤษภาคมแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ รัฐบาลไม่สามารถสลายการชุมนุมได้ จนกระทั่งเข้าสู่วันที่ 19 พฤษภาคม รัฐบาลจึงสามารถเข้ายึดพื้นที่ได้สำเร็จ โดยใช้เวลาดังแต่เริ่มใช้กำลังจนสามารถสลาย การชุมนุมสำเร็จรวมถึง 7 วันด้วยกัน โดยอีกด้านหนึ่งของเหตุการณ์มีข้อเรียกร้องจากองค์กร ระหว่างประเทศให้ยุติความรุนแรงและการที่สมาชิกรัฐสภา (ส.ว.) ส่วนหนึ่งพยายามอาสาเข้ามา เป็นคนกลางไกล่เกลี่ยปัญหา ระหว่างการปะทะแต่ก็ไม่เป็นผลในทางปฏิบัติ รัฐบาลยังคงเดินหน้า ใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม ส่วนด้าน นปช.แดง ทั้งแผ่นดินก็ไม่สามารถควบคุมผู้ชุมนุมให้ เคลื่อนไหวตามมติขององค์กรนำและตามแนวทางนโยบายของ นปช.แดง ทั้งแผ่นดินได้

จะเห็นได้ว่าหลังจากสภาพความเป็นองค์กรนำในการเคลื่อนไหวของ นปช.แดง ทั้ง แผ่นดินสิ้นสุดลงจากการยุติบทบาทของแกนนำส่วนหนึ่งในวันที่ 10 พฤษภาคม เนื่องจากสิ้น สภาพการนำรวมหมู่ ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้กำลังเข้าปราบปรามผู้ชุมนุมของฝ่ายรัฐบาล นอกจากนั้นการสั่งการควบคุมมวลชนและการปกป้ององค์กร คือ นปช.แดง ทั้งแผ่นดินและ ขบวนการให้เคลื่อนไหวเป็นไปตามแนวทางนโยบายไม่สามารถกระทำได้ ปรากฏจากการเกิด ยุทธวิธีที่เป็นไปเองที่นอกเหนือจากมติแกนนำโดยมีการตั้งเวทีรอบๆพื้นที่ราชประสงค์ในลักษณะ ขนมหั้น และยุทธวิธีที่เป็นไปเองเพื่อปกป้องตนเองและเพื่อนผู้ชุมนุมโดยตอบโต้กลับฝ่ายรัฐบาลที่มี ลักษณะใช้ความรุนแรง คือ การยิงบังไฟ การใช้หนังสติ๊ก เป็นต้น

โดยยุทธวิธีในภาพรวมตั้งแต่เริ่มเคลื่อนไหวในวันที่ 12 มีนาคม จนถึงสิ้นสุดการ ชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคมนั้น ปรากฏว่ายุทธวิธีที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งหมด 3 ลักษณะด้วยกัน

กล่าวคือ (1) ยุทธวิธีที่มีลักษณะขัดขวางทำลายระบบปกติ (disruptive) เป็นยุทธวิธีด้านหลัก แบ่งเป็น (1.1) ยุทธวิธีที่มีลักษณะขัดขวางทำลายระบบปกติ (disruptive) ที่เป็นมิติจากแกนนำแบบมีลักษณะวางแผนเตรียมการล่วงหน้า คือ การระดมผู้คนจำนวนมากมายึดพื้นที่ชุมนุมเพื่อกดดันให้บรรลู่ชื่อเรียกร้องเป็นหลัก และมีการเคลื่อนกำลังกดดัน เพื่อให้บรรลู่ชื่อเรียกร้องประกอบด้วย ซึ่งการเคลื่อนกำลังไปตามสถานที่ต่างๆ ได้สร้างผลสะท้อนค่อนข้างมากในช่วงแรกของการชุมนุม เนื่องจากแกนนำมีแผนการที่จะชุมนุมในระยะสั้น คือ ไม่เกินหนึ่งสัปดาห์หรืออย่างมากที่สุดไม่เกินเทศกาลสงกรานต์ และแกนนำยังไม่มีความพอใจของผลสำเร็จจากการเคลื่อนไหวเพื่อให้บรรลู่เป้าหมาย คือ การยุบสภาที่ชัดเจนในช่วงที่ตัดสินใจจัดการชุมนุม ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เกินความคาดหมาย และเป็นผลบวกต่อขบวนการ อาทิเช่น ชาวกรุงเทพมหานครออกมาให้การต้อนรับจำนวนมาก ประกอบกับผู้ชุมนุมยึดกุมแนวทางนโยบายโดยเฉพาะสันติวิธีไว้ได้อย่างเคร่งครัด ส่งผลให้แกนนำประกาศชุมนุมยืดเยื้อ (1.2) ยุทธวิธีที่มีลักษณะขัดขวางทำลายระบบปกติ (disruptive) ที่เป็นมิติจากแกนนำแบบเฉพาะหน้าตามสถานการณ์จึงเกิดขึ้นและถูกนำมาใช้เป็นยุทธวิธีหลักตลอดช่วงการชุมนุม แต่อีกด้านหนึ่งกลับปรากฏ (1.3) ยุทธวิธีทำลายระบบปกติ (disruptive) ที่มีลักษณะเป็นไปเองโดยไม่ผ่านมติของแกนนำแบบที่สุ่มเสี่ยงละเมิดแนวทางนโยบาย ได้แก่ การที่แกนนำส่วนหนึ่งตัดสินใจสั่งการให้ผู้ชุมนุมบุกเข้าไปในรัฐสภา ซึ่งยุทธวิธีลักษณะนี้ส่งผลเสียหายต่อขบวนการโดยรวม เปิดช่องให้ฝ่ายรัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินและอ้างความชอบธรรมในการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมซึ่งปรากฏจากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายน และเหตุการณ์ตัดสินใจสั่งให้เข้าไปค้นโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในวันที่ 29 เมษายน ซึ่งเป็นเหตุให้แกนนำพยายามหาวิธีการยุติการชุมนุมมากขึ้น จนเกิดความเห็นต่างและตัดสินใจยุติบทบาทของแกนนำส่วนหนึ่ง เริ่มในวันที่ 10 พฤษภาคม อันส่งผลต่อการตัดสินใจสลายการชุมนุมของฝ่ายรัฐบาลในวันที่ 13 พฤษภาคม ทั้งสองเหตุการณ์ล้วนเกิดจากแกนนำส่วนหนึ่งทั้งสิ้น

ส่วนยุทธวิธีจากส่วนของผู้ชุมนุมแม้ว่าจะปรากฏ (1.4) ยุทธวิธีทำลายระบบปกติ (disruptive) แบบไม่ผ่านมติแกนนำแต่ยังคงมีลักษณะอยู่ภายใต้แนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินอยู่ โดยลักษณะที่ละเมิดแนวทางนโยบายนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ภายใต้การนำของนปช.แดงทั้งแผ่นดินมีการประกาศว่าจะยึดแนวทางนโยบายในการเคลื่อนไหวอันเป็นลักษณะองค์กรด้านที่เป็นทางการ ส่วนถ้าเกิดกรณีที่ผู้ชุมนุมฝ่าฝืนก็จะถูกกล่าวหาว่าเป็นแดงเทียมหน่วยรักษาความปลอดภัย หรือเจ้าหน้าที่รัฐสามารถเข้ามาจัดการได้ ซึ่งเมื่อพิจารณายุทธวิธีที่เป็นไปเองโดยไม่ผ่านมติของแกนนำแบบที่เป็นไปตามแนวทางนโยบายพบว่าเนื่องจากองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินก่อรูปจากรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มย่อยต่างๆ และผู้ชุมนุมมีความเป็นเสรีชนมาก่อน แต่ต่อมานปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ใช้เวลาช่วงหนึ่งพยายาม

ยึดโยงปรากฏการณ์ที่เป็นไปเองผ่านแนวทางนโยบายที่มีการเผยแพร่และทำให้ผู้ชุมนุมสังเกตเห็นความสำคัญได้ ซึ่งปรากฏการณ์ที่เป็นไปเองจึงสะท้อนความสัมพันธ์ขององค์กรที่ไม่ใช่แบบเผด็จการหรือมีอำนาจสั่งการเบ็ดเสร็จ ซึ่งองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินมีทั้งลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการผสมกันอยู่ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป ในส่วนของลักษณะรูปแบบขององค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินให้เห็นภาพชัดเจนอีกครั้ง

ส่วน (2) ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ(convention)ได้แก่ การเจรจาในวันที่ 28-29 มีนาคม การเรียกร้องให้องค์กรกลางหรือองค์กรระหว่างประเทศเข้ามาหนุนช่วยเป็นต้นนั้น มีลักษณะที่ถูกนำมาใช้เมื่อฝ่ายผู้ชุมนุมตกอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นรองหรือคับขันเป็นหลัก กล่าวคือ การเคลื่อนไหวกดดันให้เกิดการเจรจาเนื่องจากรัฐบาลเมินเฉยต่อข้อเรียกร้องและมีท่าทีจะปล่อยให้ผู้ชุมนุมชุมนุมไปเรื่อยๆจนอ่อนล้า ซึ่งขบวนการการเคลื่อนไหวนั้นก็มิใช่ข้อจำกัดด้านกำลังคนที่อาจลดลงอันมีผลต่อชัยชนะของขบวนการด้วย นปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงต้องหามาตรการกดดันโดยเชื่อว่าอาจนำไปสู่การบรรลุข้อเรียกร้องหรือเงื่อนไขทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อการเคลื่อนไหวได้ ส่วนการเรียกร้ององค์กรกลางต่างๆนั้นเกิดขึ้นช่วงหลายเดือนเมษายน ที่กระแสข่าวการสลายการชุมนุมมีสูง ฝ่ายผู้ชุมนุมจึงต้องพึ่งพิงกลไกต่างๆเพื่อหนุนช่วยการเคลื่อนไหวนั่นเอง แต่ยุทธวิธีตามช่องทางระบบการเมืองปกติ(convention)มิได้เป็นยุทธวิธีหลักที่นำมาใช้เพื่อให้บรรลุข้อเรียกร้อง เนื่องจากขบวนการมีเป้าหมายเพื่อเข้าสู่อำนาจรัฐผ่านการเลือกตั้ง ไม่ใช่การต่อรองให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของกลุ่มตามแนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มผลประโยชน์แต่ประการใด อย่างไรก็ตามขบวนการที่เคลื่อนไหวตามแนวทางสันติวิธีนั้น มีความเป็นไปได้ยากที่จะปฏิเสธช่องทางสันติวิธีทุกช่องทางที่มีอยู่และเอื้ออำนวยตามสถานการณ์ไปได้ เนื่องจากการเคลื่อนไหวโดยแนวทางสันติวิธีนั้นประสบกับข้อจำกัดด้านยุทธวิธีที่มีอยู่ไม่มากนัก

พอสมควร

นอกจากนั้นยังมี (3) ยุทธวิธีการใช้ความรุนแรง(violence) อันเกิดจากการที่ฝ่ายรัฐบาลตัดสินใจดำเนินมาตรการใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม เป็นมาตรการรุนแรงที่เริ่มขึ้นจากฝ่ายรัฐบาลก่อน ฝ่ายผู้ชุมนุมซึ่งตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่องค์กรนำไม่สามารถสั่งการเนื่องจากสิ้นสภาพการนำรวมหมู่ด้วยส่วนหนึ่งตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคมดังได้กล่าวไปแล้ว ประกอบกับการที่ฝ่ายรัฐบาลปิดกั้นช่องทางการสื่อสาร จึงตัดสินใจตอบโต้ในลักษณะปัจเจกชนในภาวะที่ไร้การนำ ที่ต้องการระบายความคับแค้น โดยอาวุธที่ปรากฏได้แก่ หนังสติ๊ก ระเบิดขวด บั้งไฟ เป็นต้น ซึ่งจากการสลายการชุมนุมที่เริ่มขึ้นในวันที่ 13 พฤษภาคม ปี 2553 ปรากฏว่าผู้ที่เสียชีวิตล้วนเป็นฝ่ายผู้ชุมนุมทั้งสิ้น

5.4.2 ปัจจัยภายนอกองค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

จากการพิจารณายุทธวิธีการต่อสู้ในส่วนของปัจจัยภายในดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดต่างๆที่นำเสนอไปในบทที่ 4 ทำให้เห็นอิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการทำความเข้าใจลักษณะรูปแบบขององค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ทั้งด้านผู้สนับสนุนขบวนการ รัฐ และฝ่ายตรงข้าม ซึ่งนำมาพิจารณาในรายละเอียดได้ดังนี้

1) พันธมิตรและการสร้างพันธมิตร

ฝ่ายสนับสนุนหรือพันธมิตร

ผู้สนับสนุน พันธมิตรหรือสมาชิกผู้สนับสนุน(constituent) คือ ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มที่อุดหนุนทรัพยากรแก่องค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคม ซึ่งมีทั้งรูปแบบเงิน และองค์ความรู้

ผู้สนับสนุนหรือพันธมิตรนปช.แดงทั้งแผ่นดินจำแนกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1) พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นพันธมิตรหรือผู้สนับสนุนที่ได้รับผลประโยชน์จากการต่อสู้ของขบวนการคนเสื้อแดงภายใต้การนำของนปช.แดงทั้งแผ่นดินด้วย เนื่องจากถ้าการต่อสู้บรรลุเป้าหมาย คือ ยุบสภาคืนอำนาจให้ประชาชน โอกาสที่จะใช้กลไกการเลือกตั้งให้ได้มาซึ่งอำนาจในการจัดตั้งรัฐบาลแล้วผลักดันให้เกิดความยุติธรรมไม่มีการแทรกแซงจากอำนาจนอกระบบอีก พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรก็จะได้รับความเป็นธรรมด้วย

พ.ต.ท.ดร.ทักษิณเป็นพันธมิตรที่แม้จะมีอิทธิพลต่อขบวนการทั้งภายนอกคือฝ่ายตรงข้ามที่เป็นเป้าโจมตีของขบวนการและภายในขบวนการที่ถูกใช้เป็นแหล่งอ้างอิงจากแกนนำและผู้คนทุกระดับเพราะทุกคนสามารถเข้าถึงและติดต่อพูดคุยโดยตรงกับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณได้ ซึ่งมีความแปรปรวนและการชี้วัดเฉพาะเจาะจงถึงความมีอิทธิพลในระดับที่มากน้อยต่อการเคลื่อนไหวนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก ประกอบกับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรก็ยังเป็นเพียงพันธมิตรของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเพราะไม่มีอำนาจในการตัดสินใจโดยตรง ไม่ได้เป็นหนึ่งในแกนนำซึ่งภายในหมู่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินใช้วิธีการนำแบบรวมหมู่ ซึ่งแม้ว่าพ.ต.ท.ดร.ทักษิณจะสามารถผลักดันแนวทางของตนผ่านแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินคนใดหรือฝ่ายใดซึ่งจะเป็นเช่นนั้น ในความเป็นจริงได้หรือไม่ก็ตาม ก็ไม่สามารถถือเอาพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรเป็นปัจจัยชี้ขาดในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเบ็ดเสร็จและไม่ได้มีลักษณะที่สมบูรณ์ภายใต้อำนาจการตัดสินใจชี้ขาดของตัวพ.ต.ท.ดร.ทักษิณเองได้ในความเป็นจริง เพราะการเคลื่อนไหวมีการประทะประสานกับกลุ่ม บุคคล และองค์กรต่างๆทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายต่อต้านอยู่ตลอดเวลา ในที่นี้จึงจะพิจารณา

บทบาทในภาพกว้างในทางสาธารณะที่พ.ต.ท.ทักษิณสื่อสารกับผู้ชุมนุมและทางสาธารณะ ในสถานการณ์สำคัญเป็นหลัก

บทบาทของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ ช่วงแรกส่วนใหญ่จะคอยหนุนเสริมหรือให้กำลังใจผู้ร่วมชุมนุมซึ่งส่วนหนึ่งที่มีจำนวนมากพอสมควรที่ชื่นชมในการบริหารประเทศของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ อาทิเช่น การโฟนอินเข้ามาพูดคุยถึงแนวทางในการบริหารประเทศเมื่อขบวนการประท้วงชัชชณะที่ประเทศเป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องต่อสู้ให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตยสมบูรณ์เสียก่อน การเรียกขวัญและกำลังใจกรณีที่ผู้ชุมนุมผิดหวังกับผลการเจรจากับรัฐบาลในช่วงวันที่ 28 มีนาคม หรือการยุติการโฟนอินในช่วงหลังจากที่ฝ่ายผู้ชุมนุมยึดพื้นที่เวทีราชประสงค์แล้ว แต่ใช้การสื่อสารผ่านสื่อแทนโดยออกมาแสดงความคิดเห็นกรณีการปรองดองที่หนุนช่วย แต่แสดงตัวว่าตนไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ หรือการเตรียมการฟ้องร้องในระดับนานาชาติกรณีรัฐบาลใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม เป็นต้น

2) พันธมิตรหรือผู้สนับสนุนคือพรรคเพื่อไทย การเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินในครั้งนี้ที่มีชื่อเรียกร้องให้ยุบสภานั้น พรรคเพื่อไทยก็เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการเคลื่อนไหวด้วย เพราะถ้ายุบสภาจัดการเลือกตั้งใหม่พรรคเพื่อไทยก็มีโอกาสลงสมัครรับเลือกตั้งและอาจกลับมาเป็นรัฐบาลอีกครั้ง สำหรับองค์กรพันธมิตรที่ร่วมขับเคลื่อนกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างแน่นแฟ้น คือ พรรคเพื่อไทยนี้ ได้มีการกำหนดความสัมพันธ์ตามยุทธศาสตร์ “เดินสองขา” ของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน⁹ เพราะแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินมีบทบาทเป็นนักการเมืองของพรรคเพื่อไทยด้วย ที่กำหนดว่า “ประสานการเคลื่อนไหว การต่อสู้ของประชาชนเข้ากับการต่อสู้ของการเมืองในระบบ ”

ลักษณะการเคลื่อนไหวของพันธมิตรเช่นพรรคเพื่อไทยที่ร่วมกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้น ไม่ได้ยึดกุมการเคลื่อนไหวในรัฐสภาเป็นแนวทางหลักเพื่อหนุนเสริมการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน แต่ใช้วิธีการลงมาร่วมเคลื่อนไหวบนท้องถนนร่วมด้วยเป็นหลักซึ่งปรากฏจากการขึ้นเวทีปราศรัยทั้งในนามพรรคและมาในนามส่วนตัวด้วย ทั้งยังมีร่องรอยการหนุนช่วยด้านทรัพยากรในการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน จากการที่รัฐบาลควบคุมการทำธุรกรรมทางการเงินของนักการเมืองที่รัฐบาลเชื่อว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินในการชุมนุมครั้งนี้ (ไทยรัฐ, 17 พฤษภาคม 2553:16) ส่วนการที่นักการเมืองพรรคเพื่อไทยจำนวนมากพร้อมใจกัน

⁹ ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ก.

ขึ้นเวทีนั้นนินิ เอียวศรีวงศ์ได้ตั้งข้อสังเกตไว้อย่างน่าสนใจว่าเนื่องจากพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรมีความหมายน้อยลงไปในช่วงการเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดง และมองในฐานะที่ขบวนการคนเสื้อแดงเป็นทรัพยากรทางการเมืองที่ใหญ่กว่าพ.ต.ท.ดร.ทักษิณนักการเมืองเหล่านี้จึงพยายามเข้ามาเกาะเกี่ยวไว้ (นินิ เอียวศรีวงศ์, มติชน, 26 เมษายน 2553: 6)

3) นักธุรกิจที่ได้รับประโยชน์จากการบริหารงานในรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้แก่ พันเลิศ ไบหยก เจ้าของกลุ่มไบหยก พงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล เจ้าของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอดีตสมาชิกพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน และคนใกล้ชิดอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตรปรากฏจากการอายัดบัญชีทรัพย์สินของกลุ่มทุนต่างๆจากฝ่ายรัฐบาล เพื่อป้องกันการให้การสนับสนุนการชุมนุม (ไทยรัฐ 17 พฤษภาคม 2553: 16)

4) พันธมิตรหรือผู้สนับสนุนขบวนการในส่วนของนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม และนักศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสนับสนุนขบวนการของคนกลุ่มนี้ไม่ใช่ผลประโยชน์ในเชิงส่วนบุคคล แต่เป็นระดับอุดมการณ์ที่ต้องการรักษาและส่งเสริมหลักการประชาธิปไตย ความเท่าเทียม ความยุติธรรมทางสังคมและการเมือง อันเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยบทบาทของผู้สนับสนุนในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ มี 2 บทบาทคือ 1) วิพากษ์วิจารณ์ ท้วงติง ตั้งคำถาม 2) การปกป้องหลักการสำคัญอันเป็นสากล

บทบาทด้านแรก คือ การทำหน้าที่ในการวิพากษ์วิจารณ์ ท้วงติง ตั้งคำถามกับการเคลื่อนไหวของขบวนการโดยการเขียนบทความหรือแสดงความคิดเห็นในเชิงสาธารณะ ต่อทั้งภาพรวมการเคลื่อนไหวและประเด็นเฉพาะ อาทิเช่น การสละเลือด การยึดพื้นที่ราชประสงค์ หรือการวิพากษ์วิจารณ์ยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีโดยรวมซึ่งส่วนนี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 แล้ว เพื่อหวังในการก่อเกิด พัฒนาและการปรับปรุงการเคลื่อนไหว ซึ่งอาจจะมีโอกาสได้นำเสนอต่อแกนนำบ้างไม่มากนักน้อย

บทบาทด้านต่อมา คือ การออกมาปกป้องหลักการอันเป็นสากลและหนุนเสริมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยโดยรวม อาทิเช่น การเสนอทางออกให้รัฐบาลยุบสภา การคัดค้านการประกาศพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร การคัดค้านการปิดกั้นเสรีภาพสื่อมวลชน การคัดค้านการใช้กำลังเจ้าหน้าที่จัดการสลายการชุมนุม เป็นต้น โดยได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 แล้วเช่นกัน ซึ่งในส่วนนี้เป็นการกดดันรัฐบาลและหนุนช่วยขบวนการให้บรรลุข้อเรียกร้องได้ในอีกด้านหนึ่ง แต่ยังมีข้อจำกัดเพราะการขยายแนวร่วมไปยัง

นักวิชาการและนักกิจกรรมทางสังคมยังไม่เพียงพอ ที่จะปกป้องแนวทางที่ถูกต้องของนปช.แดงทั้งแผ่นดินและสร้างความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวไปสู่สังคม

อย่างไรก็ตามแม้ว่าพันธมิตรที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินในครั้งนี้จะเห็นประโยชน์และอาจได้รับผลประโยชน์จากการต่อสู้ไม่ตรงกัน กล่าวคือสองกลุ่มแรกได้รับผลประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มโดยตรง ซึ่งธิดา ถาวรเศรษฐ์ได้อธิบายความสัมพันธ์ของนปช.แดงทั้งแผ่นดินกับพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ และผลประโยชน์ที่ทั้งประชาชน พรรคเพื่อไทย และพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ จะได้รับจากการต่อสู้ไว้ด้วยว่า “ถ้าประเทศ ประชาชนได้รับความเป็นธรรม เขา (แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่เป็นส.ส.พรรคเพื่อไทย-ผู้วิจัย)ก็ได้ด้วย เหมือนคุณทักษิณก็ได้ด้วย แต่เราไม่มีคุณทักษิณเป็นตัวหลักในการเรียกร้อง” (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, voicetv, 23 สิงหาคม 2553: ออนไลน์)สำหรับกลุ่มที่สามก็คล้ายๆกันแต่เป็นลักษณะผลพลอยได้ คือ ถ้าอำนาจรัฐกลับมาอยู่ที่ฝ่ายรัฐบาลภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร แนวทางนโยบายและอุดมการณ์ในการบริหารประเทศด้านเศรษฐกิจก็ต้องเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่พวกเขาด้วยเช่นกัน ส่วนกลุ่มที่สี่นั้นเป็นผลประโยชน์ในเชิงอุดมการณ์ทางการเมือง แต่จุดมุ่งหมายร่วมกันของพันธมิตรทั้งสี่กลุ่ม คือ การมองความจำเป็นที่จะต้องมีการเมืองที่อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง อันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ของสังคมโดยรวมและได้รับผลพลอยได้คือผลประโยชน์ต่อตนเองก็จะตามมา

การสร้างพันธมิตร : การเปลี่ยนสาธารณผู้เฝ้ามองให้กลายเป็นผู้สนับสนุนขบวนการ

หน้าที่ขององค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคมอีกส่วนหนึ่ง คือ กำหนดเป้าหมายและยุทธวิธีเพื่อให้ผู้เฝ้ามองหันมาเห็นอกเห็นใจและเข้าใจเป้าหมายในการเคลื่อนไหว โดยสาธารณชนผู้เฝ้ามอง (bystander public) คือ ผู้ที่ไม่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกผู้ร่วมจุดหมายเดียวกัน แต่รับรู้ในจุดหมายและกระทำการของขบวนการทางสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้มีลักษณะเป็น “ฝ่ายตรงกันข้าม” (opponent) หรือ “ฝ่ายต่อต้านขบวนการทางสังคม” (counter movement)

จากการพิจารณาพบว่าวิธีการสร้างพันธมิตรในทางหลักการ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้บรรลุเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในแนวทางนโยบายข้อสอง คือ “สามัคคีประชาชนไทย โดยมีมวลชนพื้นฐานเป็นกำลังหลัก ประสานกับผู้รักประชาธิปไตยและรักความเป็นธรรมทุกภาคส่วนทั้งในภาคธุรกิจ พรรคการเมือง องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษา ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือนเพื่อต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตยที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และ

สังคมของไทยให้ได้ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง”¹⁰ ซึ่งจะสามารถสามัคคีกับคนจำนวนมากได้ก็ต้องดำเนินแนวทางสันติวิธีซึ่งเป็นนโยบายข้อสามของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ซึ่งก่อนหน้านี้มีการไปผูกมิตรกับทหารบ้าง ทั้งยังสื่อสารแนวทางนโยบาย เป้าหมาย และยุทธวิธี โดยการถ่ายทอดการจัดโรงเรียนนปช.แดงทั้งแผ่นดินผ่านช่องทางโทรทัศน์เพื่อเชิญชวนให้สาธารณชนเข้าใจเป้าหมายของการเคลื่อนไหวมาในระดับหนึ่ง และเน้นย้ำแนวทางนโยบายเรื่องสันติวิธีซึ่งเป็นนโยบายข้อสามเพื่อให้สาธารณชนรับทราบตลอดมา สำหรับการชุมนุมเคลื่อนไหวในครั้งนี้ นปช.แดงทั้งแผ่นดินพยายามยึดหลักแนวทางสันติวิธีในการเคลื่อนไหวเพื่อให้คนในสังคมเห็นอกเห็นใจและหันมาให้การสนับสนุนเป็นหลัก อีกทั้งมีความพยายามจะสื่อสารกับสังคมผ่านการปราศรัยของแกนนำบางส่วน และผ่านการตั้งโต๊ะแถลงข่าวโดยแกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินตลอดการเคลื่อนไหวว่า สิ่งที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินเคลื่อนไหวอยู่นี้เพื่อประโยชน์แก่ทั้งสังคม เพื่อต้องการให้สังคมไทยมีความยุติธรรม มีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ไม่ใช่เพื่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

ส่วนในทางปฏิบัตินั้นนปช.แดงทั้งแผ่นดินประสบความสำเร็จในการนำหลักการไปใช้ในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ สาธารณชนผู้เฝ้ามองมีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจขบวนการเคลื่อนไหวมากน้อยเพียงไร อย่างไรก็ดี ต้องการการศึกษาวิจัยที่ลึกซึ้งเพื่อตอบคำถามเหล่านี้ต่อไป

2) ฝ่ายต่อต้านและการควบคุมปราบปรามจากรัฐบาล

จากการพิจารณารายละเอียดบทที่ 4 และส่วนของยุทธวิธีที่ปรากฏในการเคลื่อนไหวในครั้งนี้จากฝ่ายผู้ชุมนุมทำให้มองเห็นลักษณะ-บทบาทของรัฐบาลและฝ่ายต่อต้านในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ฝ่ายต่อต้าน ประกอบด้วย

1 นักวิชาการ ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ 303 คนที่มีบทบาทในการคัดค้านการยุบสภา

นักวิชาการกลุ่มนี้ปรากฏตัวขึ้นครั้งแรกช่วงวันที่ 9 เมษายนผ่านการออกแถลงการณ์ (สยามรัฐ, 9 เมษายน 2553: 11) ซึ่งเป็นสถานการณ์หลังจากที่ฝ่ายผู้ชุมนุมเข้ายึดพื้นที่ราชประสงค์ปักหลักชุมนุมเพิ่มอีกสถานที่หนึ่งนอกจากสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ซึ่งนักวิชาการ

¹⁰ ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ก.

กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มปัญญาชนที่มีบทบาททางสังคมสูง ซึ่งรัฐบาลสามารถอ้างอิงเพื่อให้การดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการบริหารประเทศต่อไปมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ต่อมาเกิดเหตุการณ์ปราบปราม 10 เมษายน นักวิชาการกลุ่มนี้พยายามแสดงบทบาทในฐานะบุคคลที่เป็นกลาง อาสาเข้ามาไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งด้วย แต่ไม่เกิดผลในทางปฏิบัติแต่ประการใด

2 นักธุรกิจ ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ชมรมนักธุรกิจเพื่อประชาธิปไตย เป็นต้น

นักธุรกิจกลุ่มนี้เริ่มปรากฏตัวเมื่อฝ่ายผู้ชุมนุมเริ่มเคลื่อนขบวนรอบกรุงเทพมหานครหลายครั้ง เริ่มจากกลุ่มชมรมนักธุรกิจเพื่อประชาธิปไตยปรากฏตัวขึ้นก่อน โดยออกแถลงการณ์คัดค้านการเคลื่อนไหวกองฝ่ายผู้ชุมนุมว่าเป็นการสร้างผลเสียหายต่อเศรษฐกิจ (มติชน, 27 มีนาคม 2553: 15) ต่อมานักธุรกิจกลุ่มอื่นได้ออกมาแสดงบทบาทชัดเจนเมื่อฝ่ายผู้ชุมนุมปฏิบัติการยึดพื้นที่ราชประสงค์ซึ่งเป็นพื้นที่ธุรกิจ อันมีผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรง นำโดย พรศิลป์ พัชรินทร์ตนะกุล กรรมการรองเลขาธิการ สภาหอการค้าได้ออกมาขอให้ฝ่ายผู้ชุมนุมเห็นแก่เศรษฐกิจของประเทศด้วย (แนวหน้า, 4 เมษายน 2553: 10)

3 กลุ่มประชาชน ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มเสื้อหลากสี เป็นต้น

กลุ่มประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้นเป็นฝ่ายตรงข้ามกับขบวนการมาอย่างยาวนาน ที่ปรากฏชัดเจนคือช่วงที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาเคลื่อนไหวในปี พ.ศ. 2551 จนมีส่วนทำให้รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะขึ้นสู่อำนาจได้ ซึ่งการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนในช่วงนั้นได้สร้างความเสียหายให้ประเทศค่อนข้างมาก ได้แก่ การยึดสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นต้น และมีภาพที่เป็นคู่ขัดแย้งกับฝ่ายผู้ชุมนุมที่นำโดยนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ค่อนข้างชัดเจน ในช่วงแรกของการเคลื่อนไหวกลุ่มนี้จึงยังไม่ปรากฏตัว แต่การรวมตัวกันของ "กลุ่มคนเสื้อชมพู" อย่างเป็นทางการในวันที่ 2 เมษายน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกลุ่มเสื้อหลากสีนั้น แกนนำกลุ่มก็ล้วนเคยเข้าร่วมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยทั้งสิ้น แต่การปรากฏตัวในนามกลุ่มอื่นซึ่งแสดงบทบาทว่าได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจากการชุมนุมทำให้ดูมีน้ำหนักน่าเชื่อถือและขยายแนวร่วมได้มากกว่า ซึ่งรัฐบาลใช้เป็นข้ออ้างโจมตีฝ่ายผู้ชุมนุมมีน้ำหนักมากกว่ากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย อันเป็นกลุ่มที่มีส่วนผลักดันการขึ้นสู่อำนาจของรัฐบาลและถูกมองว่าเป็นฝ่ายเดียวกับรัฐบาล

อย่างไรก็ตามกลุ่มคนเสื้อหลากสีก็ดำเนินการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับฝ่ายรัฐบาล และหนุนเสริมเมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเริ่มออกมาเคลื่อนไหว แม้จะปรากฏตัวต่างช่วงเวลาและต่างบทบาทกันก็ตาม อาทิเช่น การเคลื่อนไหวต่อประเด็นแผนปรองดองที่นายกรัฐมนตรีเสนอไปนั้น กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ออกมาคัดค้านอย่างชัดเจน (แนวหน้า, 7 พฤษภาคม 2553: 7) ส่วนกลุ่มคนเสื้อหลากสีแสดงท่าทีตอบรับแต่ขอให้เลื่อนเวลาการยุบสภาออกไปก่อน (มติชน, 9 พฤษภาคม 2553: 14) เป็นต้น

4 ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม ซึ่งปรากฏผ่านการระบายออกในช่องทางอินเทอร์เน็ตผ่าน Facebook อาทิเช่น กลุ่ม อยากรูปพารากรณ์มากมาก (www.facebook.com, ก่อตั้งเมื่อ 14 พฤษภาคม 2553: ออนไลน์) กลุ่มมั่นใจว่าคนไทย 1 ล้านคน อยากรูปพารากรณ์ อยากรูปชีวิตปกติ (www.facebook.com, ก่อตั้งเมื่อ 29 เมษายน 2553: ออนไลน์) กลุ่มพลังเงียบ(คม ชัด ลึก , 3 เมษายน 2553: ออนไลน์) เป็นต้น

กลุ่มนี้แม้จะปรากฏตัวในช่องทางการสื่อสารออนไลน์เป็นหลัก แต่ค่อนข้างมีอิทธิพลที่รัฐบาลนำมาใช้อ้างอิงเพื่อโจมตีฝ่ายผู้ชุมนุมอยู่มาก และบางส่วนได้แก่ กลุ่มสมาชิกเฟซบุ๊ก”มั่นใจหนึ่งล้านคนต่อต้านการยุบสภา” มีการร่วมมือกับกลุ่มคนเสื้อหลากสีเพื่อเข้าพบเพื่อให้กำลังใจนายกรัฐมนตรี สนับสนุนการปรองดอง และยื่นข้อเรียกร้องให้เลื่อนวันยุบสภาออกไปด้วย (มติชน, 9 พฤษภาคม 2553: 14)

วิธีการควบคุมปราบปรามจากรัฐบาล

จากการชุมนุมเคลื่อนไหวในครั้งนี้ทำให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนว่า รัฐบาลมีนโยบายต่อฝ่ายผู้ชุมนุมในลักษณะเตรียมการตอบโต้และปราบปรามอย่างรุนแรงเป็นนโยบายหลัก สะท้อนจากการเตรียมการทั้งด้านงบประมาณและในทางปฏิบัติ โดยเริ่มจากการสร้างภาพให้ผู้ชุมนุมเป็นผู้นิยมความรุนแรง อีกด้านหนึ่งก็พยายามสกัดขัดขวางการเคลื่อนไหวด้วยวิธีการต่างๆ แต่เมื่อมีกระแสสาธารณชนตอบรับฝ่ายผู้ชุมนุมอย่างดีจากการเคลื่อนไหวที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยซึ่งเป็นผลจากยุทธวิธีและบริหารการจัดการของฝ่ายผู้ชุมนุม รัฐบาลจึงแสดงท่าทีว่าควรจะมีการเจรจา แต่อีกด้านหนึ่งกลับพยายามสร้างสถานการณ์ในเป็นผลลบกับฝ่ายผู้ชุมนุมอยู่เป็นระยะๆ มีการบังคับใช้กฎหมาย การออกหมายจับ การกล่าวหาซึ่งขาดการพิสูจน์ในเชิงพยานหลักฐานว่าด้วยผู้ก่อการร้าย ขบวนการล้มเจ้า เป็นต้น รวมทั้งปฏิบัติการทางจิตวิทยาที่เรียกผู้ชุมนุมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ระหว่างการประชุมทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด อีกด้านหนึ่งในช่วงต่อมาก็สอดคล้องประสานกับฝ่ายต่อต้านผู้ชุมนุมซึ่ง

คนกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดตั้งรัฐบาลด้วยส่วนหนึ่ง ทั้งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มนักธุรกิจ

สำหรับการตัดสินใจสั่งการเคลื่อนกำลังเข้าสลายการชุมนุมแต่ละครั้งนั้น รัฐบาลจะอาศัยจังหวะที่ฝ่ายผู้ชุมนุมเคลื่อนไหวแล้วเพื่อยิงพลั่ว สุ่มเสี่ยงต่อความรุนแรงซึ่งเป็นประเด็นที่อ่อนไหวต่อสาธารณชน ทั้งเหตุการณ์ 10 เมษายนที่เป็นผลของการที่ฝ่ายผู้ชุมนุมบุกเข้าไปในรัฐสภา การปราบปรามที่เริ่มขึ้นในวันที่ 13 พฤษภาคมอันเป็นผลจากการบุกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ประกอบกับสถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้งในหมู่แกนนำเป็นการเปิดช่องให้แก่อำนาจรัฐบาลตัดสินใจปราบปราม ซึ่งแม้ว่าจะมีองค์กระหว่างประเทศและสื่อมวลชนต่างประเทศบางส่วนได้เสนอแนะทางออกของปัญหาและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลด้วย รัฐบาลก็ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของทั้งองค์กระหว่างประเทศและสื่อมวลชนต่างประเทศแต่ประการใด

โดยสาเหตุที่รัฐบาลมีนโยบายในลักษณะเตรียมการตอบโต้และปราบปรามอย่างรุนแรง เนื่องมาจากรัฐบาลชุดนี้เกิดขึ้นจากการผลักดันจากชนชั้นนำและกลุ่มพลังทางสังคมจำนวนหนึ่งซึ่งมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกับประชาชนส่วนใหญ่ในสังคม (แก๊งก๊วก กิติเรียงลาภ, ประชาไท, 31 มีนาคม 2553: ออนไลน์) นั่นคือชนชั้นกลางระดับล่างหรือกลุ่มผู้ผลิตนอกภาคการเกษตร ดังได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง อันได้แก่พรรคการเมืองภายใต้การนำของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรนั่นเอง ซึ่งแต่ละฝ่ายต้องการอำนาจรัฐในการดำเนินนโยบายในแนวทางที่เป็นผลประโยชน์ของกลุ่มตน จึงปรากฏตัวเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมขึ้น โดยฝ่ายผู้ชุมนุมคือขบวนการคนเสื้อแดงที่มีองค์การนำคือคนปช.แดงทั้งแผ่นดินนั่นเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐบาลและฝ่ายสนับสนุนนั้นไม่สามารถลงจากอำนาจหรือทำให้เกิดการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยได้ เพราะได้รับบทเรียนความพ่ายแพ้หลังจากที่รัฐบาลภายใต้การนำของคณะรัฐประหารได้จัดการเลือกตั้งขึ้นเมื่อปลายปี 2550 ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังคงสามารถจัดตั้งรัฐบาลที่ตนชื่นชอบขึ้นมาได้ ซึ่งหลังจากนั้นฝ่ายต่อต้าน ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็ออกมาเคลื่อนไหว และกลไกรัฐอื่นๆก็ออกมาหนุนเสริม โคนล้มรัฐบาลพรรคพลังประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งสำเร็จ จนสามารถจัดตั้งรัฐบาลชุดปัจจุบันได้ในที่สุด ซึ่งเมื่อปรากฏว่ามีขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่ผู้เข้าร่วมชุมนุมออกมาเรียกร้องขอให้คืนอำนาจให้ประชาชนเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่นั้น แม้จะเป็นสิทธิเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตยตามหลักสากลก็ตาม รัฐบาลก็ไม่สามารถคืนอำนาจให้ได้และมีนโยบายในลักษณะรุนแรงดังกล่าวต่อขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมตลอดมา

5.4.3 ลักษณะรูปแบบองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน

ตามที่ Sidney Tarrow (1999: 123-124) ได้ให้ความหมายขององค์กรการเคลื่อนไหวทางสังคม ไว้ว่าเป็นองค์การของการกระทำกรรวมหมู่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับฝ่ายตรงข้าม กล่าวคือ องค์การของขบวนการเคลื่อนไหวเป็นได้ทั้งองค์กรที่แบบทางการจนไปถึงองค์กรแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งองค์กรเหล่านี้อาจถูกควบคุมโดยองค์กรแบบทางการ พันธมิตร บุคคลหรือกลุ่มคนนั้น เมื่อนำมาพิจารณารูปแบบองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินหรือนปช. แดงทั้งแผ่นดิน ที่เริ่มจากองค์กรที่มีลักษณะไม่เป็นทางการภายใต้ชื่อแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และเปลี่ยนภารกิจไปตามสถานการณ์แต่ยังคงมีลักษณะเครือข่ายหลวมๆ ไม่เป็นทางการอยู่ จนในที่สุดพัฒนามาเป็นองค์กรภายใต้ชื่อแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดินที่มีลักษณะทั้งส่วนที่เป็นทางการแต่ยังมีส่วนที่ไม่เป็นทางการอยู่ด้วย โดยปรากฏชัดออกมาในช่วงการเคลื่อนไหวใหญ่วันที่ 12 มีนาคม ถึง 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ทั้งด้านลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำนปช. แดงทั้งแผ่นดิน ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำนปช. แดงทั้งแผ่นดินและแกนนำย่อยอื่นๆ ความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำกับผู้ร่วมชุมนุม และด้านเป้าหมายและยุทธวิธีภายใต้เงื่อนไขในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจลักษณะรูปแบบองค์กรของนปช. แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้นำมาพิจารณามีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำนปช. แดงทั้งแผ่นดิน

ความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำส่วนกลางที่มีอำนาจตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ นั้น เมื่อมีข้อตกลงกันภายในหมู่แกนนำว่าจะร่วมมือกันภายใต้รูปแบบองค์กรที่มีลักษณะเป็นทางการที่มีแนวทางนโยบายชัดเจนยึดกุมไปปฏิบัติร่วมกันแล้ว ก็ตกลงกันว่าจะใช้รูปแบบ "การนำรวมหมู่"¹¹ โดยการเคลื่อนไหวใหญ่ครั้งนี้ได้มีการประชุมปรึกษาหารือกันในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นยุทธวิธีการเคลื่อนไหว การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ต้องผ่านที่ประชุม ซึ่งตั้งแต่เริ่มเคลื่อนไหวในวันที่ 12 มีนาคมนั้น การดำเนินการเคลื่อนไหวภายใต้การนำของนปช. แดงทั้งแผ่นดินดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย แต่ต่อมาปรากฏเหตุการณ์ที่แกนนำเริ่มไม่ได้ถือปฏิบัติตามมติขององค์กรนำร่วมกันร่วมกัน อาทิเช่น เหตุการณ์บุกรัฐสภาของอริสมันต์ พงษ์เรืองรองในวันที่ 7 เมษายน ที่

¹¹ ดูหลักการว่าด้วยการนำ"ของนปช. แดงทั้งแผ่นดิน เพิ่มเติมที่ภาคผนวก ก.

นอกเหนือมติในที่ประชุม การเข้าตรวจดูโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในวันที่ 29 เมษายน แต่ไม่มีการลงโทษหรือเชิญออกจากตำแหน่งแกนนำ เพียงแต่กล่าวเตือนและปกป้ององค์กรบ้างเท่านั้นดังที่ได้นำเสนอในรายละเอียดบทที่ 4 ไปแล้ว และการที่แกนนำส่วนหนึ่งแสดงท่าทีที่ไม่เคารพการตัดสินใจของเสียงส่วนใหญ่¹²จนทำให้ วีระ มุสิกพงศ์ตัดสินใจยุติบทบาทแกนนำไปเป็นเพียงผู้ร่วมชุมนุมในวันที่ 10 พฤษภาคมเพราะเกรงว่าถ้าปล่อยให้มีการลงมติจะเกิดความแตกแยกในหมู่แกนนำ ซึ่งสถานการณ์ต่างๆที่กล่าวมานี้ทำให้มองเห็นว่าแกนนำมีประสบการณ์การเคลื่อนไหวร่วมกับประชาชนนั้นไม่เท่ากันและการเห็นประโยชน์ส่วนรวมกับส่วนเพื่อนพ้องก็ไม่ได้เท่ากันด้วย เป็นความแตกต่างของที่มาและประสบการณ์ของแกนนำที่ประกอบขึ้นจากคนที่มีภูมิหลังหลากหลาย

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีข้อตกลงร่วมกันทั้งแนวทงนโยบายและหลักการนำรวมหมู่ สิ่งที่จะควรจะเป็นตามหลักการของการนำรวมหมู่ คือ ทั้งฝ่ายที่ไม่ต้องการยุติการชุมนุมซึ่งเป็นเสียงข้างน้อย และฝ่ายที่ต้องการยุติการชุมนุมซึ่งมีแนวโน้มว่าเป็นเสียงข้างมากแต่มีส่วนหนึ่งที่ตัดสินใจยุติบทบาทแกนนำไปก่อน ควรยึดคุณลักษณะการนำรวมหมู่ตามข้อตกลงที่มีขององค์กร คือ การเคารพเสียงข้างมาก และแม้ว่าผลของการลงมติจะเป็นเช่นไรก็ต้องเคารพมติที่ประชุม ไม่ควรมีการยุติบทบาทแกนนำระหว่างทางอันแสดงถึงความรับผิดชอบต่อองค์กรร่วมกัน¹³ จากเหตุการณ์วันที่ 10 พฤษภาคมดังกล่าว นำมาซึ่งการสิ้นสุดสภาพการนำภายใต้รูปแบบการนำรวมหมู่ในการชุมนุมเคลื่อนไหวในครั้งนี้

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ภายในหมู่แกนนำของนปช. แดงทั้งแผ่นดินมีลักษณะเป็นแบบ "ฉันท์เพื่อน พี่น้อง พรรคพวก" ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบของกฎระเบียบและบทลงโทษทางวินัยที่เป็นทางการไว้ชัดเจน แต่มีการยึดถือกฎระเบียบในลักษณะ "สัญญาใจ"¹⁴ องค์กรมีกฎระเบียบเป็นลายลักษณ์อักษรในลักษณะที่ควรกระทำแต่ขาดบทบัญญัติด้านที่ต้องกระทำและห้ามกระทำไว้ อีกทั้งแกนนำบางส่วนมีลักษณะเสรีชนอยู่ระดับหนึ่ง ซึ่งแกนนำส่วนหนึ่งยังขาดความตระหนักว่าระเบียบวินัยในการห้ามฝ่าฝืนมติที่ประชุมเป็นสิ่งจำเป็นและต้องยึดกุมอย่างเคร่งครัด ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์ภายในหมู่แกนนำ

¹² ดูเพิ่มเติมในบทสัมภาษณ์ธิดา ถาวรเศรษฐ์ในภาคผนวก ค.

¹³ "ภูมิหลังของแต่ละคนแตกต่างกัน ที่มาของแกนนำแต่ละคน มาจากคนละทาง จะให้คิดเหมือนกันทีเดียวมันไม่มี ดังนั้นต้องพูดคุยกันถึงถามว่าบางเรื่องภายในระยะเวลาอันสั้น เราไม่สามารถจัดการศึกษาให้เข้าใจว่าการต่อสู้ของประชาชนมันต้องยืดหยุ่นยืดหยุ่นและสู้ไปที่ละขั้นตามความเป็นจริง เพราะเราไม่สามารถที่จะทำอะไรเกินกว่าความเป็นจริงได้กระทั่งนโยบายเราจึงใช้คำว่าเฉพาะหน้า" (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, voicetv, 23 สิงหาคม 2553: ออนไลน์)

¹⁴ ดูเพิ่มเติมในบทสัมภาษณ์ธิดา ถาวรเศรษฐ์ในภาคผนวก ค.

ดังกล่าวข้างต้นจึงส่งผลต่อหลักการในการนำรวมหมู่โดยปริยายว่า ถ้าขาดรูปแบบองค์กรที่เป็นทางการ ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ วินัย การลงโทษ ฯลฯ อย่างชัดเจนเพียงพอ รูปแบบการนำรวมหมู่ก็ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมตามหลักการที่วางไว้ได้เลย

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำส่วนกลางที่มีอำนาจตัดสินใจกับแกนนำกลุ่มย่อยต่าง ๆ

ส่วนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำส่วนกลางที่มีอำนาจตัดสินใจกับแกนนำกลุ่มย่อยต่าง ๆ นั้น แม้ว่านปช.แดงทั้งแผ่นดินจะมีการเปิดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน เพื่อสร้างแกนนำหรือผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นลักษณะรูปแบบที่เป็นทางการ เพื่อทำความเข้าใจเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แนวทางนโยบาย และยุทธวิธีในการเคลื่อนไหว ซึ่งการตัดสินใจเข้าอบรมของแกนนำย่อยหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับให้เข้าเรียนในหลักสูตรดังกล่าวแต่ประการใด อีกทั้งความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับผู้สอนก็เป็นไปในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ผู้เรียนมีลักษณะเสรีชน ทั้งที่เข้าใจและไม่เข้าใจ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน พิจารณาจากการที่ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จหลักสูตรไปแล้วได้มีการเปิดโรงเรียนภายใต้ชื่อโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดินเช่นเดียวกับชื่อที่ตั้งจากนปช.แดงทั้งแผ่นดินส่วนกลาง แต่มีการเชิญพล.ต.ชัตติยะ สวัสดิผลเป็นวิทยากรหลักในงานซึ่งพล.ต.ชัตติยะไม่ใช่แกนนำนปช.แดงทั้งแผ่นดินและมักเสนอให้ขบวนการใช้อาวุธในการต่อสู้ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวทางนโยบายของนปช.ที่ว่าด้วยสันติวิธีแต่ประการใด (อุบลกาญจน์ อมรสิน, **สัมภาษณ์**, 17 เมษายน 2553)

เมื่อเข้าสู่ช่วงการประชุมแกนนำย่อยมีสัมพันธ์กับองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินโดยการส่งผ่าน ความคิด ปัญหาและอื่นๆผ่านแกนนำที่มีอำนาจตัดสินใจที่ทำหน้าที่ประสานงานส่วนภูมิภาค ในช่วงแรกๆนั้นส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านการจัดการ ได้แก่ที่พักอาศัย อาหาร เหล่านี้เป็นต้น ต่อมาหลังจากช่วงการเจรจาในวันที่ 28-29 มีนาคม ที่ส่งผลให้ผู้ชุมนุมลดลง ประเด็นเรื่องแนวทางการเคลื่อนไหวของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเริ่มถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นข้อถกเถียงมากขึ้น เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งการเคลื่อนไหวในแนวทางสันติวิธีถูกตั้งคำถามมากขึ้น โดยเฉพาะช่วงหลังเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนที่รัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก (**ศักดิ์รินทร์ กองแก้ว, สัมภาษณ์**, 17 เมษายน 2553) แต่การวิเคราะห์สถานการณ์และการตัดสินใจก็ยังคงขึ้นอยู่กับแกนนำส่วนกลางที่มีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งการสะท้อนปัญหาของแกนนำส่วนภูมิภาคและผู้ชุมนุมที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแกนนำส่วนกลางในการนำเสนอปัญหาของแกนนำส่วนภูมิภาคและผู้ชุมนุมที่ใกล้ชิดติดต่อนั้นต่อที่ประชุม แม้ต่อมาจะมีรูปแบบการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับฟังแกนนำส่วน

ภูมิภาคแต่ก็เพิ่งเริ่มขึ้นในช่วงทำรายการชุมนุม คือ หลังเหตุการณ์ 10 เมษายนไปแล้ว อันเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจากที่แกนนำส่วนภูมิภาคเรียกร้องว่าแกนนำส่วนกลางต้องรับฟังเสียงของพวกตนด้วย ซึ่งหลายครั้งในการประชุมแกนนำคนสำคัญจากส่วนกลางก็ติดภารกิจไม่สามารถมาร่วมประชุมได้ (อุบลกาญจน์ อมรสิน, **สัมภาษณ์**, 17 เมษายน 2553) แต่ก็มี การปรับเปลี่ยนในทางปฏิบัติ คือ มีการจัดสรรเวลาให้แกนนำส่วนภูมิภาคได้ขึ้นเวทีปราศรัยพบปะกับผู้ชุมนุมของตนเองมากขึ้น แกนนำกลุ่มย่อยต่างๆส่วนใหญ่รู้สึกว่แกนนำส่วนกลางควรให้ความสำคัญกับตนให้มาก เพราะเป็นผู้ดูแลผู้ร่วมชุมนุมซึ่งแกนนำส่วนกลางต้องอาศัยฐานมวลชนจากพวกตน ซึ่งการนำผู้ชุมนุมเข้าร่วมและการที่ผู้ชุมนุมเรียกร้องขอกลับบ้านนั้นเป็นไปอย่างอิสระเนื่องจากกลุ่มย่อยและผู้ชุมนุมเองแม้จะถูกระดมให้เข้าร่วมผ่านแกนนำย่อย หัวคะแนนหรือนักการเมือง แต่ก็มีความเป็นอิสระต่อกัน ไม่ใช่ลักษณะการสั่งการ (ศักดิ์รินทร์ กองแก้ว, **สัมภาษณ์**, 17 เมษายน 2553) แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระระหว่างแกนนำกลุ่มย่อยต่างๆกับแกนนำส่วนกลางที่มีอำนาจตัดสินใจกำหนดยุทธวิธีในสถานการณ์ต่างๆและองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ที่ยึดโยงผ่านความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ผูกพันกันด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว กล่าวคือ ตัดสินใจบนพื้นฐานตามความพึงพอใจ ความเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับแกนนำส่วนกลางต่อยุทธวิธีในสถานการณ์ต่างๆของผู้ชุมนุมและแกนนำย่อยเป็นหลัก แต่อาจมีการเกรงใจแกนนำที่ตนเคารพเพราะมีการขอร้องกันไว้ได้บ้าง เป็นต้น

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำกับผู้ร่วมชุมนุม

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินกับผู้ร่วมชุมนุม ที่มีทั้งด้านที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเช่นกัน กล่าวคือ ผู้ร่วมชุมนุมที่เป็นสมาชิกของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน เป็นรูปแบบที่นปช.แดงทั้งแผ่นดินพยายามยึดโยงกับผู้เห็นด้วยกับแนวทางนโยบาย โดยจัดทำขึ้นผ่านระบบสมาชิกที่ต้องถือปฏิบัติตามแนวทางนโยบายที่เขียนไว้ในบัตรสมาชิก ซึ่งแม้จะแสดงถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นทางการ ทั้งกฎระเบียบที่เรียกว่านโยบายที่สมาชิกต้องยึดถือปฏิบัติในทางหลักการและสามารถวัดจำนวนสมาชิกได้แน่นอนผ่านฐานข้อมูลที่ต้องกรเก็บรวบรวมไว้ แต่ในทางปฏิบัติ นปช.แดงทั้งแผ่นดินไม่มีกฏกติกาหรือบทลงโทษที่ชัดเจนกับบุคคลที่สมัครเป็นสมาชิกของนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่เป็นทางการในกรณีที่เกิดปฏิบัติการฝ่าฝืนแนวทางนโยบายได้เลย นปช.แดงทั้งแผ่นดินต้องใช้วิธีการปกป้ององค์กรจากการที่มีบุคคลปฏิบัติในแนวทางที่แตกต่างจากนโยบายหรือบุคคลที่ไม่ประสงค์ต่อขบวนการออกไปได้ เช่น กรณีที่มีบุคคลที่นิยมความรุนแรงหรือพกพาอาวุธที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางสันติวิธี โดยผ่านการอธิบายพฤติกรรมเหล่านั้นว่าเป็น"แดงเทียม"หรือไม่ใช่ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน และแถลงต่อสาธารณชนว่าเจ้าหน้าที่รัฐสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้เลย ซึ่งการใช้วาทกรรม"แดงเทียม"เป็นการยึดโยงผู้ชุมนุมให้ผูกติดกับองค์กรนำคือนปช.แดงทั้งแผ่นดินผ่านแนวทางนโยบายที่มีลายลักษณ์อักษร

เป็นทางการ โดยเป็นลักษณะการควบคุมผู้ชุมนุมและปกป้องการปฏิบัติที่แตกต่างจากแนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้ในระดับหนึ่งซึ่งเป็นการควบคุมในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ

อีกด้านหนึ่งสมาชิกกลับรู้สึกผูกพันกับองค์กรผ่านการยอมรับบทบาทการเคลื่อนไหวของแกนนำในอดีตที่เคลื่อนไหวมาอย่างยาวนานหรือแกนนำที่เชื่อว่าจะสามารถนำมาซึ่งชัยชนะในการต่อสู้มากกว่าการผูกพันในแนวทางนโยบาย อีกทั้งความเป็นสมาชิกของนปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังไม่ใช่ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเพราะผู้ใดก็ตามสามารถสมัครเป็นสมาชิกนปช.แดงทั้งแผ่นดินได้แม้ไม่เห็นด้วยกับแนวทางนโยบาย การปกป้องตนเองขององค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินจึงมีลักษณะยึดหลักปฏิบัติตามแนวทางนโยบายที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณะเป็นเกณฑ์หลัก เนื่องจากระบบสมาชิกยังไม่มีควมรัดกุมเท่าที่ควร ความเป็นสมาชิกที่รู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกับองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินวัดจากผู้ที่ถือปฏิบัติในแนวทางนโยบายที่ปรากฏต่อสาธารณชนแบบเป็นทางการอย่างเคร่งครัดเป็นหลักในการนำมาพิจารณาความจงรักภักดี ความสมานฉันท์ต่อองค์กรซึ่งอาจเป็นสมาชิกแบบทางการหรือเป็นเพียงผู้เข้าร่วมชุมนุมที่ไม่ได้สมัครสมาชิกก็ได้ โดยในทางปฏิบัติระบบการสมัครสมาชิกจึงถือเป็นเพียงแนวทางหนึ่งในการโฆษณาเผยแพร่แนวทางนโยบายที่เป็นทางการเสียมากกว่าและอาจมีผลทางจิตใจต่อผู้เข้าร่วมชุมนุมว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรต่อผู้เข้าร่วมชุมนุมส่วนหนึ่งเท่านั้น

จากที่กล่าวไปทั้งหมดข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมชุมนุมกับนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ทั้งจากการสมัครเป็นสมาชิกหรือการเข้าร่วมชุมนุมนั้น บุคคลเหล่านี้มีความเป็นเสรีชน มีความคิดที่เป็นอิสระตามแนวทางของตนในการตัดสินใจที่จะเชื่อถือหรือปฏิบัติตามแกนนำในระดับหนึ่ง และเป็นไปตามประเด็นเท่านั้น อาทิเช่น การเจรจาในวันที่ 28-29 มีนาคม เมื่อผู้ร่วมชุมนุมไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจในแนวทางของแกนนำก็ตัดสินใจเดินทางกลับบ้าน การที่แกนนำยอมรับการขยายระยะเวลาการยุบสภาให้รัฐบาลเมื่อทูตต่างประเทศมาเยี่ยมผู้ชุมนุมในวันที่ 23 เมษายนปรากฏว่ามีผู้ร่วมชุมนุมส่วนหนึ่งแสดงท่าทีไม่พอใจแกนนำ หรือการที่แกนนำประกาศแยกทางและแถลงแนวทางนโยบายว่ามีความแตกต่างจากแนวทางของพล.ต.ชาติติยะ สวัสดิผลอย่างชัดเจนแล้ว แต่ผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งยังคงแสดงอาการต้อนรับเมื่อพล.ต.ชาติติยะปรากฏตัวในพื้นที่ชุมนุม เป็นต้น และปรากฏชัดเจนเมื่อมีการขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แบบเป็นไปเอง การยึดศาลากลางตามต่างจังหวัด และการสร้างเวทีย่อยหลังจากวันที่ 13 พฤษภาคมรอบพื้นที่ราชประสงค์ ซึ่งลักษณะเช่นนี้สะท้อนความสัมพันธ์ภายในองค์กรที่ไม่เป็นทางการ

แต่อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ปรากฏว่าผู้ชุมนุมยอมรับลักษณะรูปแบบขององค์กรด้านที่เป็นทางการ นั่นคือ แนวทางนโยบายได้ในช่วงเวลาหนึ่งโดยเฉพาะแนวทางสันติวิธีนั้น เนื่องมาก

จากประสบการณ์การต่อสู้ที่ผ่านมาในอดีต โดยเฉพาะเหตุการณ์เมษายน พ.ศ. 2552 ที่ทำให้เห็นว่าองค์กรที่ขาดระเบียบวินัยและมีแนวทางที่ไม่ได้ยึดกุมสันติวิธีอย่างเคร่งครัดนั้น ทำให้เกิดเงื่อนไขที่รัฐบาลนำมาเป็นข้ออ้างในการปราบปรามได้ง่าย ประกอบกับแกนนำมีการชี้ให้เห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผลทั้งผ่านสื่อโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งยังมีการจัดให้ความรู้ผ่านโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปเผยแพร่ และผ่านส่วนหนึ่งผ่านเวทีปราศรัยต่างๆด้วย ซึ่งเมื่อเข้าสู่ช่วงการชุมนุมที่เริ่มในเดือนมีนาคม ผู้ร่วมชุมนุมก็ยังคงปฏิบัติตามแนวทางนโยบายโดยเฉพาะสันติวิธีจนเป็นที่ยอมรับ

แต่เมื่อผ่านสถานการณ์ต่างๆโดยเฉพาะเหตุการณ์ 10 เมษายน สภาพิชิตใจรุกรบที่ถูกปลุกจากความรู้สึกผ่านการเป็นผู้ถูกกระทำจากฝ่ายรัฐในเหตุการณ์จริงประกอบกับการปราศรัยจากแกนนำส่วนหนึ่ง รวมกับความเป็นเสรีชนที่แม้จะมีการสังกัดกลุ่มย่อยต่างๆ แต่ก็มิได้ลักษณะความสัมพันธ์ภายในเป็นเครือข่ายหลวมๆสมาชิกกลุ่มย่อยก็มีลักษณะเป็นปัจเจกชนเป็นหลัก สัมพันธ์กันด้วยความเคารพนับถือ ไม่ได้ยึดโยงผ่านกฎระเบียบแต่ประการใด โดยผู้ชุมนุมผ่านการเรียนรู้และหล่อหลอมจากองค์กรในด้านที่เป็นทางการยังไม่เพียงพอ ทำให้แนวทางนโยบายโดยเฉพาะสันติวิธีเริ่มถูกตั้งคำถามมากขึ้น และปรากฏเป็นยุทธวิธีที่มีการใช้ความรุนแรงตอบโต้ฝ่ายรัฐหลังจากที่แกนนำสิ้นสภาพการนำในการดูแลผู้ร่วมชุมนุม หลังการปราบปรามวันที่ 13 พฤษภาคมเริ่มขึ้น โดย ธิดา ถาวรเศรษฐ อธิบายผู้ร่วมชุมนุมกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่สะท้อนความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการไว้อย่างชัดเจนว่า

“นปช.ไม่ใช่กองทัพ นปช.ไม่ใช่องค์กรจัดตั้งที่สู้รบ ดังนั้นจะไม่มีกรณีที่ว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา เป็นประชาชนที่มาคนละทิศคนละทางมาเรียกร้องทางการเมือง” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, voicetv, 23 สิงหาคม 2553: ออนไลน์)

เป้าหมายและยุทธวิธีที่สะท้อนลักษณะรูปแบบขององค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดิน

การเคลื่อนไหวใหญ่ของนปช.แดงทั้งแผ่นดินในครั้งนี้ เป็นการเคลื่อนไหวตามเป้าหมายระยะเฉพาะหน้า คือ โค่นรัฐบาลอำมาตยาธิปไตยล้มกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีข้อเรียกร้องที่เป็นรูปธรรมของการเคลื่อนไหวใหญ่ในครั้งนี้ โดยให้รัฐบาลภายใต้การนำของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะยุบสภา คืนอำนาจให้ประชาชน จัดการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งถ้าสามารถบรรลุข้อเรียกร้องนี้ได้ทางนปช.แดงทั้งแผ่นดินมองว่า เมื่อจัดให้มีการเลือกตั้งถ้าพันธมิตร คือ พรรคเพื่อไทยซึ่งก็คือพรรค

พลังประชาชนที่ถูกยุบไปชนะการเลือกตั้ง¹⁵ ก็จะใช้กลไกรัฐสภาในการยกเลิกรัฐธรรมนูญปี พุทธศักราช 2550 และกลไกรัฐที่เป็นผลผลิตของคณะรัฐประหารได้สำเร็จ และนำไปสู่การโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยซึ่งเป็นเป้าหมายระยะยาวขององค์กรต่อไป (ธิดา ถาวรเศรษฐ์, สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2553)

สำหรับยุทธวิธีที่ใช้ในการเคลื่อนไหวในครั้งนี้อันเป็นยุทธวิธีหลัก คือ การระดมผู้คนจำนวนมากโดยแกนนำตั้งเป้าหมายอยู่ที่หนึ่งล้านคน ยึดพื้นที่ปักหลักชุมนุมกดดันรัฐบาลเพื่อให้บรรลู่ข้อเรียกร้อง และมีการเตรียมการล่วงหน้าว่าจะใช้การเคลื่อนไหวขบวนกดดันด้วย แต่มีการวางแผนเตรียมการในระยะเวลาอันสั้นและไม่มีภาพชัยชนะของขบวนการในการจัดเคลื่อนไหวในมุมมองของแกนนำที่ชัดเจนเพียงพอ (จรัล ดิษฐาอภิชัย, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553) เพียงแต่ตระหนักว่าถึงเวลาที่ต้องชุมนุมใหญ่เสียแล้วเท่านั้นเอง อีกทั้งเกิดปรากฏการณ์ที่เกินความคาดหมายของแกนนำอยู่ด้วย เมื่อต้องต่อสู้ยืดเยื้อทั้งที่ระยะเวลาการเตรียมการด้านความพร้อมขององค์กรที่ผ่านมายังมีน้อยอยู่ แต่ต้องต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลซึ่งเป็นคู่แข่งโดยตรงที่มีนโยบายตอบโต้ขบวนการด้วยมาตรการรุนแรงเป็นด้านหลักตลอดมาเริ่มตั้งแต่การปราบปรามในเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 จึงปรากฏยุทธวิธีที่กำหนดจากแกนนำที่มีลักษณะเฉพาะหน้าตามสถานการณ์เป็นยุทธวิธีหลัก และที่เป็นปัญหาในการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจนคือยุทธวิธีที่ถูกกำหนดขึ้นตามสถานการณ์นอกเหนือมติขององค์กรนำแบบที่ลุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดแนวทางนโยบายขึ้น นั้นหมายถึงการละเมิดหลักการที่แสดงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ถือปฏิบัติอย่างเป็นทางการ ซึ่งรายละเอียดได้กล่าวไปในส่วนของยุทธวิธีข้างต้นแล้ว อันส่งผลเสียต่อขบวนการ โดยในที่นี้เพียงกล่าวเพื่อชี้ให้เห็นว่าองค์กรนปช. แดงทั้งแผ่นดินมีหลักการอันแสดงถึงรูปแบบขององค์กรที่เป็นทางการอยู่นั้นคือแนวทางนโยบาย แต่อีกด้านหนึ่งก็มีลักษณะด้านที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งได้ปรากฏออกมาให้เห็นเป็นยุทธวิธีและปฏิบัติการทางการเมืองในลักษณะที่เป็นไปเองและละเมิดแนวทางนโยบาย

จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่องค์กรนปช. แดงทั้งแผ่นดินที่ปรากฏด้านที่มีลักษณะของความไม่เป็นทางการที่กล่าวไปแล้วทั้งหมดนั้นเกิดจาก ด้านปัจจัยภายใน กล่าวคือ องค์กรนปช. แดงทั้งแผ่นดินเอง ทั้งจากระยะเวลาการก่อตั้งองค์กรมีระยะสั้น ส่งผลต่อภายในหมู่แกนนำเองที่มีความพร้อมและความเข้าใจในหมู่แกนนำไม่เท่ากัน อีกทั้งแต่ละคนมีภูมิหลังและเป้าหมายในการต่อสู้แต่ละระยะแตกต่างกัน การผ่านการหล่อหลอมในการต่อสู้ร่วมกับประชาชนมีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดความเห็นไม่ตรงกัน การให้ความสำคัญต่อการเคารพมติ และการตระหนัก

¹⁵ ซึ่งนปช. แดงทั้งแผ่นดินก็ยังคงเป็นกลไกของรัฐสภา คอยตรวจสอบและผลักดันวาระประชาชนอยู่ต่อไป

ถึงผลของการกระทำที่กระทบต่อองค์กรในระยะยาวไม่เท่ากัน อีกทั้งแกนนำยังไม่มีความพร้อมในการรับมือกับขบวนการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่โตนี้ได้เท่าที่ควร (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 29 กรกฎาคม 2553) ส่งผลต่อด้านผู้ชุมนุม กล่าวคือ แกนนำส่วนกลางไม่สามารถจัดการศึกษา ทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุม ทำให้เกิดฉันทามติร่วมกันระหว่างผู้เข้าร่วมเคลื่อนไหวกับนปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างเพียงพอให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของแนวทางนโยบาย เป้าหมาย และยุทธวิธีของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน สะท้อนออกมาเป็นความไม่มีระเบียบวินัยในการเคลื่อนไหวที่มากเพียงพอในช่วงทำายการชุมนุมอย่างชัดเจน ซึ่งปรากฏว่ามีผู้ร่วมชุมนุมและแกนนำส่วนหนึ่งยังเปิดรับแนวทางนโยบายขององค์กรอื่นที่แตกต่างจากนปช.แดงทั้งแผ่นดินโดยในช่วงทำายการชุมนุมมีแกนนำนำแนวทางนโยบายขององค์กรอื่น นั่นคือ แก้วสามประการ ไปอ่านบนเวทีชุมนุมของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเอง (ธิดา ถาวรเศรษฐ, **สัมภาษณ์**, 30 กรกฎาคม 2553) เพียงเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ ต้องการให้เกิดการยุบสภาให้ได้เท่านั้น นั่นสะท้อนว่าแกนนำส่วนหนึ่งและผู้ชุมนุมยึดโยงกับองค์กรด้วยเป้าหมาย คือ ชัยชนะว่าด้วยการที่รัฐบาลยุบสภาออกจากตำแหน่งไปได้จริงในทางปฏิบัติตามที่แกนนำดังกล่าวและผู้ชุมนุมมองเห็นการบรรลุข้อเรียกร้องดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรมและภายในระยะเวลาที่น่าพอใจเป็นที่ยอมรับตามใจตนได้เท่านั้น ไม่ใช่การยึดโยงกับองค์กรด้วยเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ แนวทางนโยบาย หรือกฎระเบียบเป็นด้านหลัก ประกอบกับปัจจัยภายนอกฝ่ายรัฐบาลดำเนินนโยบายต่อฝ่ายผู้ชุมนุมในลักษณะที่เตรียมการตอบโต้และปราบปรามอย่างรุนแรงด้วย อีกทั้งมีฝ่ายต่อต้านขบวนการที่คอยสนับสนุนรัฐบาลในสถานการณ์ต่างๆอย่างสอดประสานเพิ่มความเข้มแข็งและความชอบธรรมในการปราบปรามให้แก่ฝ่ายรัฐบาลอีกด้วย ซึ่งเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ตกอยู่ในภาวะคับแค้นและกดดัน องค์กรการเคลื่อนไหวที่ยังขาดความพร้อมและการเรียนรู้ทำความเข้าใจการเคลื่อนไหวต่อสู้ภายในขบวนการอย่างเพียงพอจึงเสี่ยงต่อการละเมิดหลักการตามรูปแบบที่มีการกำหนดไว้ในลักษณะที่เป็นทางการได้ง่าย

โดยสามารถอธิบายลักษณะรูปแบบขององค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินที่ประกอบขึ้นมาจากอิทธิพลของปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้ดังนี้

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะในการศึกษา

6.1 สรุป

จากการเคลื่อนไหวต่อต้านการทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยกลุ่มที่หลากหลายรวมตัวกันจากจุดร่วมที่ไม่พอใจการเกิดรัฐประหาร นำไปสู่การก่อตั้งแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ต่อมาเปลี่ยนเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่มีรูปแบบองค์กรแบบเครือข่ายหลวมๆ จนมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบองค์กรในเชิงคุณภาพครั้งใหญ่มาเป็นแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แต่งตั้งแผ่นดินขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและสถานการณ์การต่อสู้ โดยมีการกำหนดแนวทางนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ที่เป็นทางการ มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ คือ การโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย มีแกนนำทั้งนักการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) นักกิจกรรมทางสังคม ประชาชนผู้สนับสนุนนายกรัฐมนตรีนพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งแกนนำนั้นเริ่มจากที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติผ่านการต่อสู้ร่วมกับประชาชนเรื่อยมา และเมื่อเป็นนปช.แต่งตั้งแผ่นดิน แกนนำจึงมีการปรับบทบาทตามสถานการณ์การเคลื่อนไหว จนถึงช่วงประกาศชุมนุมใหญ่ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 โดยมีข้อเรียกร้องเป็นเป้าหมายขององค์กรในระยะสั้นคือให้รัฐบาลยุบสภาคืนอำนาจให้กับประชาชน เลือกตั้งรัฐบาลขึ้นมาใหม่ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายระยะกลาง คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ และระยะยาวคือ การโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยต่อไป

การเคลื่อนไหวใหญ่ภายใต้การนำของนปช.แต่งตั้งแผ่นดิน เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 มีเป้าหมายในการเคลื่อนไหวที่มีความขัดแย้งกับฝ่ายรัฐบาลที่ถืออำนาจรัฐโดยตรง นปช.แต่งตั้งแผ่นดินจึงเคลื่อนไหวภายใต้สถานการณ์ที่ปัจจัยภายนอก กล่าวคือ รัฐบาลเริ่มปฏิบัติการด้วยการสร้างภาพการนิยมความรุนแรงเพื่อลดความชอบธรรมต่อฝ่ายผู้ชุมนุม และดำเนินการใช้กฎหมายเข้ามาควบคุมการชุมนุมโดยเริ่มจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และต่อมาก็มีมาตรการต่างๆโดยสั่งการให้หน่วยงานต่างๆ อาทิ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม เป็นต้น ทั้งยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดพิเศษทำหน้าที่เฉพาะในสถานการณ์การชุมนุม ได้แก่ ศอ.รศ. ต่อมาเปลี่ยนเป็น ศอ.ช. เพื่อให้อำนาจในการสั่งการและความสะดวกรวดเร็ว อีกด้านหนึ่งก็มีความพยายามในการสอดประสานกับฝ่ายต่อต้านผู้ชุมนุมที่เป็นประชาชน กลุ่ม องค์กรต่างๆ อาทิเช่น กลุ่มเสื้อหลากสี กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มนักวิชาการ ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม เป็นต้น

เพื่อลดความชอบธรรมของฝ่ายผู้ชุมนุมและดำรงไว้ซึ่งอำนาจของรัฐบาล จนนำไปสู่การใช้อำนาจในการเข้าสลายการชุมนุมได้เป็นผลสำเร็จในที่สุด

ฝ่ายองค์กรนปช.แดงทั้งแผ่นดินประกอบด้วยปัจจัยภายใน คือ แกนนนำ แกนนนำย่อย และผู้ร่วมชุมนุม แม้จะมีแนวทางนโยบาย เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นซึ่งเป็นลักษณะรูปแบบองค์กรทั้งด้านที่เป็นทางการ แต่เมื่อเข้าสู่การเคลื่อนไหวเพื่อให้บรรลุข้อเรียกร้องในสถานการณ์ปัจจัยภายนอกที่รัฐบาลมีนโยบายที่รุนแรงกับฝ่ายผู้ชุมนุมเป็นปัจจัยส่วนประกอบ ทำให้มองเห็นว่า นปช.แดงทั้งแผ่นดินขาดการเตรียมการวางแผนเชิงยุทธวิธีที่เป็นระบบ มีลักษณะการกำหนดยุทธวิธีการเคลื่อนไหวจากแกนนำในลักษณะที่เฉพาะหน้าตามสถานการณ์เป็นหลัก และลักษณะความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการทั้งภายในหมู่แกนนำ แกนนนำย่อย และผู้ร่วมชุมนุม ปรากฏจากยุทธวิธีที่มีลักษณะเป็นไปเองทั้งที่ไม่ละเมิดแนวทางนโยบายและส่วนที่เป็นปัญหากับการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน คือ ยุทธวิธีที่เป็นไปเองและละเมิดแนวทางนโยบาย ซึ่งแม้ว่านปช.จะสามารถระดมผู้คนออกมาเป็นจำนวนมากมาร่วมต่อสู้ และสับเปลี่ยนกำลังผู้คนจำนวนมากเพื่อตรึงพื้นที่ชุมนุมได้ตลอดระยะเวลาการชุมนุมก่อนเข้าสู่การปราบปราม ยังมีผู้สนับสนุนขบวนการ ได้แก่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร พรรคเพื่อไทย นักกิจกรรมทางสังคมและนักวิชาการส่วนหนึ่ง นักธุรกิจ เป็นต้น ให้การสนับสนุนและเคลื่อนไหวหนุนเสริมฝ่ายผู้ชุมนุม แต่ก็ไม่สามารถบรรลุข้อเรียกร้อง คือ การยุบสภา กลับต้องเผชิญกับการใช้กำลังเข้าปราบปรามทำให้ผู้บาดเจ็บและชีวิตจำนวนมากจนต้องยุติการชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ในท้ายที่สุด

กล่าวได้ว่าลักษณะรูปแบบองค์กรของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) แดงทั้งแผ่นดิน ที่เริ่มขึ้นจากการมีแนวทางนโยบายซึ่งแสดงถึงลักษณะรูปแบบที่เป็นทางการปรากฏออกสู่สาธารณชนในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2552 จนถึงก่อการชุมนุมใหญ่ 12 มีนาคม รวมระยะเวลาประมาณ 8 เดือนในการพัฒนาองค์กรในด้านต่างๆ ทั้งการนำ การจัดการศึกษา การเคลื่อนไหวขยายแนวร่วมผ่านประเด็นความยุติธรรมและสองมาตรฐาน การต้านรัฐประหาร เป็นต้น ซึ่งเมื่อนปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นองค์กรนำในการต่อสู้ทางการเมืองจากการจัดชุมนุมใหญ่ โดยรวมระยะเวลาตลอดการชุมนุมทั้งสิ้น 69 วัน ทำให้มองเห็นรูปแบบองค์กรด้านที่ไม่เป็นทางการปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน อันเป็นข้อจำกัดในการนำการต่อสู้ของขบวนการที่มีขนาดใหญ่ และมีเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมขนาดใหญ่ จนในที่สุดสิ้นสุดสภาพความเป็นองค์กรที่นำการเคลื่อนไหวของขบวนการลงอย่างเป็นทางการในวันที่ 10 พฤษภาคมที่ปรากฏว่ามีแกนนำส่วนหนึ่งยุติบทบาทแกนนำลง อันเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่เปิดช่องให้รัฐบาลตัดสินใจใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เน้นการศึกษาไปที่ลักษณะองค์กรของนปช.แดงทั้งแผ่นดินเป็นหลัก แม้ว่าจะมีการอธิบายและให้ข้อสังเกตในมิติเชิงอุดมการณ์ แต่ไม่มีการศึกษาอย่างเจาะลึก-รอบด้าน และขาดการศึกษาการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ของกลุ่มพลังต่างๆในสังคม อันจะช่วยให้เข้าใจนปช.แดงทั้งแผ่นดินและขบวนการคนเสื้อแดงได้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะมีงานวิจัยเพื่อศึกษาทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นนี้ในมิติเชิงอุดมการณ์ต่อไปในอนาคตอันใกล้ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจพัฒนาการทางการเมืองของไทยให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นไป

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

"การ์เดียน" ตั้งข้อสังเกตจนท.มั่นคงไทยแตกแยก ส่งผลรบ.จัดการเสื้อแดงไม่ได้ [ออนไลน์]. 9 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1270817730&grpId=03 : มติชน [2553, พฤษภาคม 20]

กลุ่ม "สนามหลวง" ย้ำรวมมวลชนเพื่อจัดระบบป้องกันความรุนแรง เป็นฐานด้านรัฐประหาร [ออนไลน์]. 5 มิถุนายน 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/06/16954> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 22]

กลุ่มด้านรัฐประหารรวมตัววางพวงพุดหน้าทำเนียบฯ [ออนไลน์]. 3 สิงหาคม 2550. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2007/08/13702> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 22]

กลุ่มมั่นใจว่าคนไทย 1 ล้านคนอยาก"ยุติมือบ อยากรู้ชีวิตปกติ" [ออนไลน์]. 29 เมษายน 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.facebook.com/group.php?gid=117066914987415&ref=share> [2553, พฤษภาคม 22]

กลุ่มสว.พร้อมเป็นคนกลางประสาน "รัฐบาล-นปช." ช่วยหาทางออก. ข่าวหุ้น (18 พฤษภาคม 2553): 3.

กลุ่มเสื้อแดงเชียงใหม่กว่า 1,000 คน บุกยึดศาลากลาง [ออนไลน์]. 10 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://www.springnewstv.com/news_view.php?gid=1&id=297 [2553, เมษายน 11]

กลุ่มอยากไปพวราก่อนมากมก [ออนไลน์]. 14 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.facebook.com/group.php?gid=116949468343036&v=wall> [2553, พฤษภาคม 22]

กองทัพไฟร์แตก! ตะเปิด"เสธ.แดง-สุรชัย"/"ซัดตียะ"แค่น! ได้"ตุ๋"ควาย. ไทยโพสต์ (18 มีนาคม 2553): 12.

กึ่งกาญจน์ สำนวนเย็น. พลวัตของยุทธวิธีการต่อสู้ขอขบวนการทางสังคม : ศึกษากรณีขบวนการต่อสู้เพื่อสิทธิในที่ดิน จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

แก๊งก๊ กิติเรียงลาก. การต่อสู้ครั้งนี้คือสงครามทางชนชั้นที่ประนีประนอมไม่ได้ [ออนไลน์]. 31 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28605> : ประชาไท [2553, เมษายน 5]

เก็บตกบรรยากาศ วันอาทิตย์สีแดง ด้านรัฐทหาร และกฎหมายความมั่นคง [ออนไลน์]. 20

พฤศจิกายน 2550. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/11/14875> : ประชา
ไท [2552, พฤษภาคม 22]

เกษียร เตชะพีระ. 'หน้าที่ทางการเมืองของแผนผังเครือข่ายล้มเจ้า'. มติชน (30 เมษายน 2553): 6.

แก๊งเสื้อแดงนำตั้งกองผ้าป่าหาเงินสร้างภาพก่อนเข้ากรุง 12 มีนาคม [ออนไลน์]. 11 มีนาคม 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9530000034182>
: ผู้จัดการ [2553, มิถุนายน 30]

แกนนำ นปค. รุ่น 2 เรียกร้องตั้งองค์กรกลางไต่สวนข้อเท็จจริงคืน 22 ก.ค. [ออนไลน์]. 28 กรกฎาคม

2550. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/07/13643> : ประชาไท [2552,
พฤษภาคม 22]

แกนนำ นปช. มีมติขับ "เสธ.แดง-สุรัชย์" ออกจากกลุ่ม [ออนไลน์]. 17 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28327> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 20]

แกนนำคนเสื้อแดงกังขาทหารซึ่งลดหนาม-แท่งซีเมนต์ล้อมสภา [ออนไลน์]. 24 มีนาคม 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28452> : ประชาไท [2553,
พฤษภาคม 20]

แกนนำแดง"ตอบรับ"สว.คืนเวที"เจรจา". มติชน (19 พฤษภาคม 2553): 15.

แกนนำ นปค. นำทีม ตั้ง "คณะกรรมการประชาชนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550" [ออนไลน์]. 5 เมษายน

2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/Journal/16313> : ประชาไท [2552, เมษายน
20]

แกนนำ นปช.ขอเจรจาหยุดยิง. ไทยรัฐ (17 พฤษภาคม 2553): 12.

แกนนำ นปช.ถกเครียด"ก๊"บุกสภาทำผิดแผน [ออนไลน์]. 7 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

[http://www.dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=archiverequest&cont
entId=58731](http://www.dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=archiverequest&contentId=58731) : เดลินิวส์ [2553, เมษายน 20]

แกนนำเสื้อแดงให้สัมภาษณ์รอยเตอร์ อาจเจรจาโดยอาศัยตัวกลาง [ออนไลน์]. 21 เมษายน 2553.

แหล่งที่มา: http://prachatailand.blogspot.com/2010/04/prachataicom_21.html : ประชา
ไท [2553, พฤษภาคม 20]

ขวัญชัย สาระคำ. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553.

ชุมชนหักหลัง"ทักษิณ"ฟ้องเสื้อแดงถูกไล่จนตรอก. สยามรัฐ (14 ธันวาคม 2551): 6.

'คนกรุงเทพฯ รัก ปชต.' รณรงค์ต้อนรับการประชุม ชี้มหานครสร้างจากชีวิตคนชนบท [ออนไลน์]. 14

มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28231> : ประชาไท
[2553, พฤษภาคม 2]

“เครือข่ายจุฬายา” ร่อนอีเมลปลุกพลังเจียบแสดงพลัง 9 เม.ย. [ออนไลน์]. 9 เมษายน 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/04/28799> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 22]

คณาจารย์ชี้แจงจาดังก.4ฝ่ายสอบ. พิมพ์ไทย (12 เมษายน 2553): 3.

คนร่วม "ความจริงวันนี้" ลั่นสนามศุภฯ แถมนำขอจัดตั้ง "สถาบันคนเสื้อแดง" นัดควรวางหน้าสนามกองทัพบก

[ออนไลน์]. 13 ธันวาคม 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/12/19335> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 2]

คปพร.ชี้พันธมิตรฯไล่รบ.ผิดกม.อาญา ผบ.สส.เรียกร้องสองฝ่ายหันหน้าคุยกัน. ข่าวหุ้น (2 มิถุนายน 2551): 13.

ครบ 2 ปีรัฐประหาร คนหลายพันร่วมเวที นปช.ชุมนุมสนามหลวง [ออนไลน์]. 20 กันยายน 2551.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/09/18235> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 20]

ครบรอบ 4 เดือนรัฐประหาร เติบขบวนเดินขบวนด้าน เผาชื่อ คมช. [ออนไลน์]. 22 มกราคม 2550.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/01/113> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 2]

ครบรอบปี คลี่จดหมายลายมือ "ลุงนวมทอง" มาอ่านอีกครั้ง "ชาติหน้าเกิดมา คงไม่พบเจอการปฏิวัติ

อีก" [ออนไลน์]. 31 ตุลาคม 2550. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2007/10/14666> : ประชาไท [2552, เมษายน 20]

ครบ.เตือน"คมช."รับมือให้ดี"ก.พ.-มี.ค."สารพัดปัญหา รุม. มติชน (8 มกราคม 2550) : 14.

คำต่อคำ "ทักษิณ" โฟนอินเชียงใหม่ 22 มี.ค. 52 แฉเบื้องหลังถูกโค่น [ออนไลน์]. 25 มีนาคม 2552.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/03/20469> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 20]

คำให้การ..คดีชิมไปบ่นไป. โพสต์ทูเดย์ (9 กันยายน 2551): A4.

คุณโอ้(นามแฝง). สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 20 กรกฎาคม 2553.

เครือข่ายหนังสือชนวนแห่งประเทศไทยประกาศร่วม นปช. [ออนไลน์]. 8 เมษายน 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/04/20677> : ประชาไท [2552, กรกฎาคม 2]

โคทม- ผาสุก เสนอแก้ ม.68 ม.237 ก่อนแก้ทั้งฉบับ [ออนไลน์]. 21 เมษายน 2551. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2008/04/16465> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 20]

จัดกม.มันคงได้มือปราบราชประสงค์. ไทยรัฐ (4 เมษายน 2553): 15.

จัดพรก.ถูกเงิน 15 จังหวัด. ไทยโพสต์ (14 พฤษภาคม 2553): 10.

จรัล ดิษฐาอภิชัย. สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2552.

- จรัล ดิษฐาอภิชัย. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553.
- จรัล ดิษฐาอภิชัย. นปช.องค์การนำประชาชนผู้ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย, Voice of Taksin ปีที่ 1 (1-15 ตุลาคม 2552): 44-45.
- จวก 'สุเทพ' เล่นเกมการเมืองเข้าพบ 'DSI' รับทราบข้อกล่าวหา หลังแกนนำแดงจับมือตัว ถึงเลิกชุมนุม
[ออนไลน์]. 11 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/05/29388> :
ประชาไท [2553, พฤษภาคม 12]
- จักรภพ เพ็ญแข. สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 4 สิงหาคม 2553.
- จีคณะปฏิรูปเร่งคืนอำนาจ. ไทยโพสต์ (23 กันยายน 2549): 8.
- จีสมชายรับผิดชอบผบ.ทบ.ลับ "เป็นผมลาออกแล้ว". ข่าวสด (17 ตุลาคม 2551): 13.
- เจอนถล่มมือบอดอย. คม ชัด ลึก (24 มิถุนายน 2550): 14.
- เฉลิมบ็อภิรักษ์ไม่อนุญาติใบลาทำงานเจอดี. คม ชัด ลึก (17 มีนาคม 2551): 15.
- "ชวน" เจอดีแล้วปาไข่เน่าโดนแวนตา. บ้านเมือง (7 มกราคม 2552): 6.
- "ชวรัตน์" ผวามือบป่วนสั่งผู้ว่าเข้มศาลากลางแดงเหนือ-อีสานเตรียมจับอูบูกอง. คม ชัด ลึก (10 เมษายน 2553): 3.
- ชัยนรินทร์ กุหลาบอ่ำ. สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2553.
- ชาวชุมชนไหลต่อต้านแดง ทุกข์หนัก-ขอสันติคืน. คม ชัด ลึก (28 มีนาคม 2553): 12.
- ชินวัฒน์ หานุกญพาด. สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2553.
- ชี่มือบไม่มีสิทธิ์ค้นจนท.ยันไม่พกอาวุธ. พิมพ์ไทย (23 มีนาคม 2553): 5.
- ชูวิศ ฤกษ์ศิริสุข. ใต้เท้าขอรับ : ศัจจรรย์ 'สันติวิธี' [ออนไลน์]. 19 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:
<http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28359> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 20]
- เชิดชูจิตใจยกขอนแก่นโมเดลเป็นแบบอย่าง [ออนไลน์]. 22 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:
http://thaienews.blogspot.com/2010/04/blog-post_6474.html [2553, พฤษภาคม 20]
- โชติศักดิ์ อ่อนสูง. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2553.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร์. New Social Movements : ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่.
กรุงเทพมหานคร : วิชาษา, 2545.
- แซ่บ! แบบอีสาน..."ปลาร้าปารูตี ตำแหลกคมช.". บางกอกทูเดย์ (30 กันยายน 2550): 2.
- เผ่าแท็กชีใจเด็ดผูกคอต่่างพลีชีพ่้าน คมช. 'สนธิ' เต็มสอบปมฆาตกรรม. แนวหน้า (2 พฤศจิกายน 2549): 7.

"ณัฐวุฒิ" ลั่นเปิดศึกรุกกลับรัฐบาลดีเดย์ 27 เม.ย. แฉอ้าง "มาร์ค" บอก "ผู้ใหญ่สูงสุด" สั่งห้ามยุบสภา

[ออนไลน์]. 27 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1272292253&catid=01: มติชน

[2553, พฤษภาคม 20]

ณรงค์ บุญสวดยขวัญ. การเมืองภาคพลเมือง บทวิเคราะห์แนวคิดและปฏิบัติการทำทนายอำนาจ

การเมืองในระบบตัวแทน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์จำกัด, 2552.

ณัฐวุฒิ ด่วนนัด. สัมภาษณ์, 13 สิงหาคม 2553.

ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ. ชกข้ามรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ภู ปลูก, 2552.

ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ: "เลือดทุกหยดที่ไหล คือเลือดไพร่ที่ไม่มีเส้น เช่น คนเลือดแดง" [ออนไลน์]. 15 มีนาคม

2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28271> : ประชาไท

[2553, มีนาคม 20]

"แดง" เคลื่อน 4 ทิศทั่วกรุงวันนี้พท.ชนคนหนุน. มติชน (27 มีนาคม 2553): 15.

"แดง" บีบทหารถอน 8 จุดบุก "ราบ 11" ต่อ. มติชน (28 มีนาคม 2553): 14-15.

"แดง" ล้อมทำเนียบทวงคืน "ดีเสตชัน" เดดไลน์ 2 สัปดาห์. พิมพ์ไทย (7 พฤษภาคม 2552): 9.

"แดง" หาทองลงเล็ก 4 ข้อหั่นไล่ "มาร์ค" ไข่ม้วนคำขู่ล้างโคตร. ไทยโพสต์ (27 กุมภาพันธ์ 2552): 10.

"แดงเดือด" เชื้อขั้วยังไม่ตาย ย้ายฐาน "จากเมืองสู่ชนบท". ไทยโพสต์ (15 เมษายน 2552): 2.

"แดงอีสาน" ฮือบุกศาลากลางด้านภาวะฉุกเฉิน. มติชน (9 เมษายน 2553): 14.

ด่วน !! บก.ลายจุด ถูกทหารรวบตัวที่เชียงใหม่ [ออนไลน์]. 6 กรกฎาคม 2550. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2007/07/13349> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 2]

ดัน "โรดแม็ปแดง" มีอบยีสันปช.อีสานสมทบ. ข่าวสด (9 พฤษภาคม 2553): 2.

ดีเบตรธน.เด็อดวอนรับร่าง-ปิดฉากคมช.เสนอ 20 ส.ค.หยุดชดเชย. สยามรัฐ (4 สิงหาคม 2550): 2.

ดีเอสไอเดินหน้าฟัน "ก่อการร้าย" 9 แดงเล็งมอบตัว. แนวหน้า (7 พฤษภาคม 2553): 2.

แดง 'เหนือ-ใต้' จัดทัพหาทุนบุกกรุง. มติชน (8 มีนาคม 2553): 15.

แดงโหนหัว แรมโบ้เกณฑ์ไพร่ 400 คน. บ้านเมือง (26 มีนาคม 2553): 6.

แดงคลัง-เผาเมือง สลายมือบปะทะเด็อดยี่ตรรก์สเขย่ากรุง. แนวหน้า (14 เมษายน 2552): 6-7.

แดงเคลื่อนทัพบุกกรุง เหนือ-อีสานพลาดเป้า. คมชัด ลึก (12 มีนาคม 2553): 15.

แดงเคลื่อนพล 58 กม.บีบปช.-มท. ข่าวสด (21 มีนาคม 2553): 14-16.

แดงชุมนุมล่าล้านชื่อขับนายก. ไทยรัฐ (12 ตุลาคม 2552): 19.

แดงชูแม่วปธน.รัฐไทยใหม่. ASTVผู้จัดการรายวัน (21 เมษายน 2553): 15.

แดงเชียงใหม่ตีกันเอง นปช.จัดโต๊ะเงินหาทุน. โพสต์ทูเดย์ (14 กุมภาพันธ์ 2552): A5.

แดงติดอาวุธ ศอฉ.ฉแผนร้าย มือบชุกระเบิดขวด ทำบั้งไฟยิงทหาร. บ้านเมือง (21 เมษายน 2553): 6.

- แดงแตกคอสังฆ์วอังกอร์. คม ชัด ลึก (3 พฤษภาคม 2553): 13.
- แดงบี-กต.ยอม นัด 20 เม.ย.ตัดลินคดียุบปชป. ข่าวสด (7 เมษายน 2553): 2,14.
- แดงบุกทัพบก. คม ชัด ลึก (30 มกราคม 2553): 14.
- แดงบุกพรพ.จุฬา แพทย์-พยาบาลป่วน เหวงบัยคนสังฆ์วอังกอร์. คม ชัด ลึก (30 เมษายน 2553): 13,15.
- แดงเปลี่ยนแผน 27 มี.ค.ชุมนุมที่ราชดำเนินหวังปลดแอกรัฐไทย [ออนไลน์]. 26 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1269576949&gripid=03&catid=00 : มติชน [2553, มีนาคม 28]
- แดงยึดเยื่อทพรกตตันทั่วกรุง. ข่าวสด (19 มีนาคม 2553): 12.
- แดงยื่น 5 ข้อเสนออสลาย "สี" !หลังการยุบสภา. ข่าวสด (23 มีนาคม 2553): 15.
- แดงลั่นยึด "ราชประสงค์" ยาวกทม.อัมพตศอ.รส.ชูแจอกุ๊ก - จี้เปิดทาง. มติชน (4 เมษายน 2553): 14.
- แดงสลายตัวหน้ากต.แล้ว แกนนนำประกาศช้ชณะพอใจผู้ใหญ่ให้ค้ำม้นช้มูลคดีเงินปชป.ส่งศาล 20 เม.ย. [ออนไลน์]. 5 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1270439179&gripid=10 : มติชน [2553, เมษายน 6]
- โดม ไกรปกรณ์. ขบวนการสังฆ์วอังกอร์ในสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2525-2535 : ศึกษาการเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการเขื่อนน้ำโจน เขื่อนแก่งกรุง และเขื่อนปากมูล. ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- "ตานฉ่วย" หนีตายทหารขัดแย้งยิงกันเอง อาศัยทรัพย์สิน 14 ผู้นำ. สยามรัฐ (29 กันยายน 2550): 2.
- ตร.นับหมื่นคุมมือบเสื้อแดง. คม ชัด ลึก (1 กุมภาพันธ์ 2552): 13.
- ตร.ผวา "มือบชนมือบ" กลางกรุง. กรุงเทพธุรกิจ (1 กันยายน 2551): 4.
- ตั้งกองทัพบชช.ชูแตกหักเสธ.แดง-พัลลภอ้อม. ข่าวสด (5 กุมภาพันธ์ 2553): 11.
- ต้านพันธมิตรฯเล่นสกปรกป้าอี. เดลินิวส์ (26 เมษายน 2551): 2.
- "ถวายฎีกา" จบตอน "เสื้อแดง" รุกต่อ ตอนใหม่-ไล่รัฐบาล. มติชนสุดสัปดาห์ (21-27 สิงหาคม 2552): 10.
- "แถลงการณ์ ก่อนจะข้ามผ่านยุบสภา ก่อนสังคมไทยจะเดินหน้าต่อไป" [ออนไลน์]. 8 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: <http://thaienews.blogspot.com/2010/04/30-5.html> [2553, เมษายน 9]
- ถล่มสี่ลุม-สวนลุมและตร.ดับ 2 "บิกสีกาก็" สังก้ามือยิง. เดลินิวส์ (9 พฤษภาคม 2553): 9.
- ถึงคิวบัญญัติเจอบ้าไข่ช่วยหาเสียงที่ปทุมฯ. ไทยรัฐ (10 มกราคม 2552): 15.
- ถึงคิวรบ 11 - โดนเอ็ม 79. ไทยรัฐ (29 มีนาคม 2553): 16.

แถลงการณ์คนเสื้อแดงฉบับที่ 1 ให้นายกฯ และ 3 องคมนตรี ลาออกอย่างไม่มีเงื่อนไข [ออนไลน์]. 8 เมษายน 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/04/20683> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 20]

แถลงการณ์เครือข่ายสันติประชาธรรม รัฐบาลไม่มีสิทธิสลายการชุมนุม ทางออกคือกลับโต๊ะเจรจา [ออนไลน์]. 8 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1270727161&grpid=01 : มติชน [2553, เมษายน 20]

แถลงการณ์ป้อม "พีเพิลแซนแนล" ร้องนำ "เอสทีวี-ทีปริกษา" ลาออกสมาคมนักข่าว. โพสต์ทูเดย์ (10 เมษายน 2553): 10-11.

ไถเขา-ตั้งหมู่บ้านแดงเหยีย! ฮือล้อมบ้านสุรยุทธ์. ข่าวสด (12 มกราคม 2553): 14.

"ทักษิณ" โพนอินความจริงวันนี้ คุณ คั้นมืออยากทำงานเสกเงินช่วยประชาชน [ออนไลน์]. 14 มีนาคม 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/03/20356> : ประชาไท [2552, 22 พฤษภาคม]

"ทักษิณ" โพนอินที่เชียงใหม่ ย้ำจงรักภักดีต่อสถาบันฯ เกินร้อย เมื่อพิสูจน์ตัวแล้วจะกลับมารับใช้ประชาชน [ออนไลน์]. 21 มีนาคม 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/03/20444> :ประชาไท [2552, มีนาคม 22]

"ทักษิณ" เลือดเข้าตา-ถล่ม "เปรม-สุรยุทธ์". มติชน (27 มีนาคม 2552): 14.

"ไทยเซย์โน" บุคลากรเดินหน้าคว่ำรถ. คม ชัด ลึก (2 มีนาคม 2550): 5.

ทพ.ช็อคถูกยุบปชป.รอด - แบนพรรคเล็ก. ข่าวสด (31 พฤษภาคม 2550): 10-11.

ทพ.เปิดเวทีสืบและร่างรัฐธรรมนูญ 50. โพสต์ทูเดย์ (16 สิงหาคม 2550): A5.

ทหารกำรายชื่อ 200 คน แคนนำด้านรัฐ. ไทยรัฐ (11 ธันวาคม 2549): 3.

ทหารดับ 1 - แดงเจ็บอีก นปช.ลองของอำนาจรัฐปะทะเดือดดอนเมือง. แนวหน้า (29 เมษายน 2553): 6-7.

ทหาร-ตร.คุมเข้มแดงคึกชุมชุมหน้าทำเนียบ. บ้านเมือง (18 ตุลาคม 2552): 6.

ทักษิณขอภัยโทษ! มติแดงสนามหลวงล่าชื่อถวายฎีกาบีบ "โนหลวง" อ้างประเพณี. ไทยโพสต์ (29 มิถุนายน 2552): 11.

ทัพจยย.แดงตะลุยทั่วกรุง แจกสติ๊กเกอร์บีบสภา [ออนไลน์]. 23 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.thairath.co.th/content/pol/72376> : ไทยรัฐ [2553, 25 มีนาคม]

เท็กรับข่าวกรอมะกันวินาศกรรม "ทักษิณ" ยั่วทำโซเชียล. คม ชัด ลึก (17 มีนาคม 2553): 15.

แท็กซี่คลั่ง 'พลีชีพ' ชน 'รถถัง' อ้างต่อต้านปฏิวัติ. ข่าวสด (1 ตุลาคม 2549): 14.

ไทยฆ่าไทย สองฝ่ายปะทะเดือด รัฐเจรจา นปช.หยุดยิง. คม ชัด ลึก (11 เมษายน 2553): 13.

ธิดา ถาวรเศรษฐ์. บทเรียนคนเสื้อแดงจากสายตาคู่มือใหญ่โรงเรียน นปช. [ออนไลน์]. 23 สิงหาคม 2553.

แหล่งที่มา:

<http://archive.voicetv.co.th/content/19849/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B9%81%E0%B8%94%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B8%8D%E0%B9%88%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%8A> [2553, สิงหาคม 25]

ธิดา ถาวรเศรษฐ์. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553.

ธิดา ถาวรเศรษฐ์. สัมภาษณ์, 29 กรกฎาคม 2553.

ธิดา ถาวรเศรษฐ์. สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2553.

ธิดา ถาวรเศรษฐ์. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553.

"นปช." จี้ยึดคืนเขาสอยดาว. มติชน (24 มกราคม 2553): 15.

"นปช." บุกสภาร้องสอบ "บิ๊กเสือ" สงสัยต่อเติมบ้านรุกที่สาธารณะ. มติชน (29 มกราคม 2553): 15.

นครบาลประเมินเสื้อแดงชุมนุมวันแรก 6,500 คน [ออนไลน์]. 12 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28140> : ประชาไท [2553, มีนาคม 20]

นปก.เจอบล็อกไม่ถึงบ้านสี่เสา. ข่าวสด (2 กรกฎาคม 2550): 14.

นปก.บุกสยามฯชวนคว่ำร่าง ส่งทีมติดกล้องจับผิดราชการ. มติชน (19 สิงหาคม 2550): 15.

นปก.รุ่น 2 เรียกร้องให้ปล่อยตัว 15 แกนนำ ยุบประชาชนไม่รับร่าง รธน. [ออนไลน์]. 31 กรกฎาคม

2550. แหล่งที่มา: <http://www.naewna.com/news.asp?ID=69830> : แนวนิว [2552, เมษายน 20]

นปก.เลื่อนขั้นตัวเองเป็น "นปช.". ข่าวสด (24 กันยายน 2550): 10.

นปช.กลับล่า "เหวง" จี้ "สุเทพ" ลาออกอีก ไม่สนมอบตัวดีเอสไอยื่นต้องไปกองปราบฯ จวก รบ. ให้

ลูกน้องคูคต [ออนไลน์]. 11 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1273484467&gpid=00&catid=0 : มติชน [2553, พฤษภาคม 15]

นปช.ชี้คดีเส้นตาย 24 ชม.ยุบสภา. ไทยรัฐ (15 มีนาคม 2553): 12,19.

นปช.จัดปลาร้าปาร์ตี้ คนวันเสาร์ล่าชื่อถอนนายกฯ. บางกอกทูเดย์ (25 สิงหาคม 2550): 6.

นปช.ถอยกลับสนามหลวงยั่ว "สมัคร" อ่อนข้อมือรบ. โพสต์ทูเดย์ (21 มิถุนายน 2551): S2.

นปช. แกล้งผู้สื่อข่าวเทศ “หากจะรุนแรง จะระดมคนครั้งล้านออกมาทำไม” [ออนไลน์]. 4 มีนาคม 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/27951> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 20]

นปช. นักรวมพลสนามหลวงถล่มพันธมิตร. แนวหน้า (12 ตุลาคม 2551): 10.

นปช. ประกาศชุมนุมยืดเยื้อ [ออนไลน์]. 18 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://redcyberclub.thai-forum.net/forum-f5/forum-f5-100.htm> [2553, มีนาคม 19]

นปช. ประกาศ ยกกระตือรือร้นต่อสู้ ขับไล่รัฐบาลเผด็จการซ่อนรูป ตัดขาดรัฐบาลอภิสิทธิ์ [ออนไลน์]. 26

กุมภาพันธ์ 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/02/20140> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 20]

นปช. ออกนโยบายเฉพาะหน้า 6 ข้อ “แดงทั้งแผ่นดิน” [ออนไลน์]. 18 กรกฎาคม 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/07/25122> : ประชาไท [2552, กรกฎาคม 20]

นองเลือดปะทะเดือดทหาร-เสื้อแดง ตาย 12 บาดเจ็บร่วมครึ่งพัน เจอกระสุน-ป้อมใส่กลางวง. เดลินิวส์ (11 เมษายน 2553): 9.

นักวิชาการ-ประชาชน วอน ผบ.ทบ. อย่าใช้กำลังสลายชุมนุม [ออนไลน์]. 2 พฤษภาคม 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/05/29257> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 3]

นักร้อยส.ส. ลาออก ทบท.แตกดินเหน็ดดียุบพรรค. ข่าวสด (3 ตุลาคม 2549): 14.

นาที่ต่อนาทีเครียด! “แดง” ปะทะ “ตร.-ทหาร” ครั้งแรก. มติชน (7 เมษายน 2553): 2.

นานาชาติเป็นห่วงสถานการณ์ในเมืองไทย แนะสองฝ่ายกลับตีะเจรจา [ออนไลน์]. 15 พฤษภาคม

2553. แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1273909138 : มติชน [2553, พฤษภาคม 19]

นายกฯ ปิดข่าวรถถังปิดแยก. ไทยรัฐ (15 มีนาคม 2553): 14, 19.

นายกฯ เลิกประชุมอาเซียนใช้ พ.ร.ก. ดูกเงิน”ชลบุรี” 6 ชั่วโมง. มติชน (12 เมษายน 2552): 2.

นายหัว (หาย) กับวิถีทางใหม่เสื้อแดง. ไทยโพสต์ (12 พฤษภาคม 2553): 2.

นิติ เอียวศรีวงศ์. การปรับระบบการเมือง. มติชน 25 สิงหาคม 2551: 6.

นิติ เอียวศรีวงศ์. การเมืองสีแดง. มติชน 26 เมษายน 2553: 6.

นิติ เอียวศรีวงศ์. ทวิภพในสมมติของเอกภพ. มติชน 24 พฤษภาคม 2553: 6.

นิสิต สิ้นธุ้ไพร. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553.

แนะใช้ัยการศึกษาปราบกบฏแดง. ASTVผู้จัดการรายวัน (13 เมษายน 2553): 20.

บรรยายภาคชุมนุมสนามหลวงด้านพันธมิตรฯ "ฉบับที่กประวัติศาสตร์หากเกิดรัฐประหาร" [ออนไลน์].

31 พฤษภาคม 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/05/16886> :

ประชาไท [2552, 20 พฤษภาคม]

บ็กจิวขอเข้าเฝ้าในหลวง. ข่าวสด (20 เมษายน 2553): 10.

ปีสี่ี่รายงานการปะทะที่สถานีไทยคม ที่เก็สน้ำตาคระตุ้นผู้ชุมนุมบุกยึดอาคาร [ออนไลน์]. 9 เมษายน

2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1270810311&gpid=03&catid=0

6 : [2553, เมษายน 10]

เบรก "กอร์ปศักดิ์" "มาร์ค"สั่ง เจริจา "วีระ" ล้มทันที. ข่าวสด (25 เมษายน 2553): 14-15.

เบื้องลึก "วีระ" ingsักอื้อ ประธาน นปช. ชัดแย้งสายเหยี่ยว "บ็กจิว"กล่อม หัวหน้าพลเสื้อแดงแตกยับ

[ออนไลน์]. 13 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1273725962&gpid=00&catid=

มติชน [2553, พฤษภาคม 15]

"ประเวศ" เตือนถึงนองเลือด. ไทยรัฐ (20 เมษายน 2550): 11.

ปรองดองพ่นพิษนปช.ป่วนถกเครียดสลายตัว. ไทยรัฐ (11 พฤษภาคม 2553): 19.

ประกาศ ศอ.ฉ สักัดแดงไปลาดหลุมแก้ว ชูหากนำมอเตอรืไซต์ แท๊กซีเคลื่อนไหว ผู้ประกอบการ-

เจ้าของรถต้องรับผิดชอบ [ออนไลน์]. 8 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://www.facebook.com/note.php?note_id=382354203892 : ประชาไท [2553,

พฤษภาคม 20]

ประกาศพรก.ฉุกเฉินสลายมีอบดอนเมือง-สุวรรณภูมิ. ข่าวสด (28 พฤศจิกายน 2551): 14-15.

ประชาชนคนหนึ่ง(นามแฝง). ต้องเตรียมการสลายชุมนุมให้ได้รวดเร็วก่อนปราบใหญ่ [ออนไลน์]. 26

มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28497> : ประชาไท

[2553, พฤษภาคม 20]

ประชุมแกนนำเสื้อแดง 58 จังหวัด เสนอปิดบัญชีบัวหลวง [ออนไลน์]. 4 พฤษภาคม 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/05/21128> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]

ประเดิมจับเสื้อแดงปาไซ "บัญญัติ-ธานี". คมชัด ลึก (11 มกราคม 2552): 11.

ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2553.

ประกาศ ปันตบแต่ง. กรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบทฤษฎีขบวนการทางสังคม. กรุงเทพมหานคร:

โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอนคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ประกาศ ปันตบแต่ง. การเมืองของขบวนการชาวบ้านด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย. ปริญญาดุษฎี

บัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ประกาศ ปับตบแต่ง. การเมืองบนท้องถนน 99วันสมัยชาคนจน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรามหาวิทยาลัยเกริก, 2541.

ปรับเปลี่ยนผู้แตกหัก. สยามรัฐ (27 มีนาคม 2553): 10.

ปลูก14ต.ค.สอบอำนาจรัฐ เปิดงานรำลึกยิ่งใหญ่ ไร่เงาสายพันธุ์ทรท. แนวหน้า (15 ตุลาคม 2549): 2.

ปวน "อภิสิทธิ์-สุเทพ-พรม." แดงตามลุยที่ "นนท์-ร้อยเอ็ด-เชียงใหม่". มติชน (26 มกราคม 2552): 14.

ปะทะเดือดทหารกับ "มือบเสื้อแดง" ที่บ่อนไก่,ราชปรารภ. ไทยรัฐ (16 พฤษภาคม 2553): 8.

ปะทะวิวาทดีทหารดับ1. กรุงเทพธุรกิจ (29 เมษายน 2553): 3-4.

ป่าไปโคราช แดงคึกบูก.กรุงเทพ. ข่าวสด (20 กุมภาพันธ์ 2553): 10-11.

ปิดพหลฯ-แดงจับ 500 ตร.ยึดรถ-สกัดเข้ากรุง. ข่าวสด (26 เมษายน 2553): 14.

ปิดสุวรรณภูมิ 2 มือบตีนัวเหลืองยิงแดงเจ็บอื้อ. ข่าวสด (26 พฤศจิกายน 2551): 14-16.

เปิดกลยุทธ์ "เสื้อแดง" เคลื่อนพล "วันแตกหัก" บุกเมืองหลวง14.... มติชน (9 มีนาคม 2553): 15.

เปิดตัวปช.สอบสลายมือบ นปช.เช็กกำลังระดมคนเสื้อแดง. สยามรัฐ (12 ตุลาคม 2551): 12.

เปิดประชุมพนักงานกำลัง "แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ" [ออนไลน์]. 7 มิถุนายน 2550.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/06/12995> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. วิถีชีวิต วิถีสู้ : ขบวนการประชาชนร่วมสมัย. เชียงใหม่ : ตริทัศน์, 2545.

ผุดกลุ่ม "นปตร." หวังคว่ำรัฐธรรมนูญ. เดลินิวส์ (19 พฤษภาคม 2550) : 3.

ผ่นถล่มมือบพีที่วีกระเจิงล้มแผนบุกไปเยือนกองทัพบก. แนวหน้า (17 มิถุนายน 2550): 7.

ผ่นถล่มเวทีแดงละ. ไทยรัฐ (11 พฤษภาคม 2552): 12,15.

"พรทิพย์" ซึ่เป็นไปได้อธิRPGยิงวัดพระแก้ว. แนวหน้า (5 พฤษภาคม 2553): 7.

"พลเมืองภิวัฒน์" ออกแถลงการณ์ฉบับ 7 เสนอตรวจสอบการใช้อำนาจตุลาการ [ออนไลน์]. 3

กรกฎาคม 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/07/172502553>. 2553 : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 22]

"พายัพ" อาสาตั้งแม่ั่วเระจา. แนวหน้า (23 มีนาคม 2553): 6.

พท.กลับล่าล้มยื่นซักฟอก หลีกทางมือบปวนนอกสภา. แนวหน้า (30 เมษายน 2553): 2.

พทม.ซึ่ "มาร์ค" รับคุยผ่านน้อง "แม่่ว" ยื่นข้อเสนอลับ. มติชน (9 พฤษภาคม 2553): 14.

พทม.ลัน 7 วันต้องจบ เคลื่อนพลป้องกันชาติ-ราชบัลลังก์. ASTVผู้จัดการรายวัน (19 เมษายน 2553): 1.

พทม.หนุ่จัดการมือบเด็ดขาด. โลกวันนี้ (5 เมษายน 2553): 04A.

พททิสาน ชุมพล. ขบวนการทางสังคม,ขบวนการสังคม. ใน สิริพรรณ นกสวน และ เอก ตั้งทรัพย์ วัฒนา, คำและความคิดในรัฐศาสตร์ร่วมสมัย, 337. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

พลเมืองภิวัตน์ วรรณรงค์ "วันอาทิตย์เสื้อสีแดง" แก้วไขรัฐธรรมนูญ คมข. 2550 [ออนไลน์]. 9 เมษายน 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/04/16357> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]

พลังเงียบร้องยุติมือบ-อยากรมีชีวิตปกติ [ออนไลน์]. 3 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: www.komchadluek.net/detail/20100403/54624/พลังเงียบร้องยุติมือบอยากรมีชีวิตปกติ.html : คม ชัด ลึก [2553, เมษายน 4]

พันธมิตรแถลง "เคลื่อนไหว" ด้าน "เผด็จการทุนนิยม-รัฐตำรวจ". มติชน (13 มีนาคม 2551): 2.

พันธมิตรประกาศแตกหักนัดชุมนุมใหญ่ฮีมแก้วรณ.เคลื่อนไหวพลทันที. แนวหน้า (26 เมษายน 2551): 7.

พันธมิตรอุทธรณ์ เลิกเวทีเตรียมเข้าร่วมพันธมิตรขอนแก่น [ออนไลน์]. 30 มิถุนายน 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/06/17218> : ประชาไท[2552, ธันวาคม 1]

พันธมิตรฯคืนชีพยก 7 ปัจจัยก่อมือบ. ข่าวหุ้น (26 กุมภาพันธ์ 2551): 27-28.

พันธมิตรฯรวมพลลั่นมธ.รุมย่ำรัฐบาลปลุกคนไทยสู้บนมินิแล้ว. แนวหน้า (29 มีนาคม 2551): 7.

ภคทวี วีระภาสพงษ์. ปฏิบัติการทำทนายซึ่งหน้า Direct Action. ใน สามัญชนเปลี่ยนโลก, หน้า 26-29.

กรุงเทพฯมหานคร: บริษัท ที คิว พี, ไม่ปรากฏ.

ภคทวีล จิตต์หมวด. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของชาวไทยมุสลิม : ศึกษาองค์การต่อต้านสงครามในอัฟกานิสถาน 2544-2545. ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ภาคธุรกิจร้องจ๊าก! ปิดหนีมือบเจ้งวันละ300ล้าน. แนวหน้า (4 เมษายน 2553): 10.

ภาคประชาชนแถลงการณ์ 4 ข้อ ค้านยุบสภา-ต่อต้านใช้รุนแรง. มติชน (27 มีนาคม 2553): 15.

ภาวะฉุกเฉินแดงระดมสู้. ข่าวสด (8 เมษายน 2553): 2-14.

'มาร์ค' พร้อมคุยบนปช. ห้ามพูดเรื่อง 'ทักษิณ' ตั้ง 'กอร์ปศักดิ์' เจรจา ญัฐวุฒิไม่เอาตัวแทน [ออนไลน์].

20 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/today/view/71938> : ไทยรัฐ [2553, มีนาคม 21]

"ม.เที่ยงคืน" เสนอ4ปมแก้การเมืองตีบตัน. มติชน (18 มีนาคม 2553): 2.

"มาร์ค" ยันไม่ฆ่าประชาชนสลายมือบ. มติชน (10 เมษายน 2553): 14.

"มาร์ค" ลั่นชาติสูญเสีย ใครอ้าง "ชนะ" คือศัตรูปท.!. มติชน (12 เมษายน 2552): 14-15.

"มาร์ค" ลั่นถอยไม่ได้-จี้มือบให้ยุติ แดงให้ "หยุดยิง". มติชน (16 พฤษภาคม 2553): 13.

"แล้ว" ภูมิใจ-น้ำตาซึมแดงเคลื่อนไหวทั่วกรุงชวน "คนทม." เสื้อสีอะไรก็ได้ร่วมมือบ. มติชน (21 มีนาคม 2553): 15.

"ไม่เอาตำแหน่งนายกฯ" "เนวิน" ประกาศขอพักการเมือง "8ปีครึ่ง". มติชน (15 มกราคม 2552): 14.

มตินปช.ตอบรับโอดแม้ปแต่เพียงเรื่องคดี. ไทยรัฐ (11 พฤษภาคม 2553): 12,14-15.

- มตินปช.รับแผนปรองดอง/ตีรวนมาร์คจีเคาะวันยุบสภา ยังไม่เลิกชุมนุม. แนวหน้า (5 พฤษภาคม 2553): 6-7.
- มีอบแดงบุก "กกด." จี้คดี258ล. ข่าวสด (16 กุมภาพันธ์ 2553): 10.
- มีอบแดงบุกสทช.-รตติดหนัก "อดุลย์" ให้แค่อื่นชื่อเรียกร้อง. พิมพ์ไทย (11 กุมภาพันธ์ 2553): 5.
- มีอบด้านจุดชนวนปะทะ. สยามรัฐ (29 มีนาคม 2551): 15.
- มีอบแต่งชุดนักรบบุก "ทบ." หวังจะโชว์ฟอร์มยิง "ธนู" ใส่ เจตตร.สกัดเอาไว้ยอมถอย. เดลินิวส์ (10 สิงหาคม 2550): 15.
- มีอบทักษิณโชว์พลังตีนตบ. โพสต์ทูเดย์ (2 พฤศจิกายน 2551): A10.
- มีอบนปก.บุกคลองเปรมมอบกุหลาบหนุนแกนนำ. กรุงเทพธุรกิจ (30 กรกฎาคม 2550): 3.
- มีอบบุกบ้าน "ป่า" ประทะเดือดตร. กรุงเทพธุรกิจ (23 กรกฎาคม 2550): 13,16.
- มีอบฟรี...จรรยาหนีบ แนะ...เส้นทางเลียง. คม ชัด ลึก (12 มีนาคม 2553): 3.
- มีอบพีทีวีคึกคัก สนามหลวงซ่า. ข่าวสด (3 มิถุนายน 2550): 15.
- มีอบพีทีวีโชว์พลังสนามหลวงถล่มคมช. ไทยรัฐ (9 เมษายน 2550): 16.
- มีอบพีทีวีทำทนายอำนาจคมช. ลั่นสู้เพื่อ "แม่" ยึดสนามหลวงจาง่วง "ป่า". แนวหน้า (24 มีนาคม 2550): 7.
- มีอบพีทีวีนัดชุมนุมอีกครั้ง เสาร์ที่ 2 มิ.ย.นี้- ประกาศตัว ขอไล่ คมช.ถึงที่สุด! [ออนไลน์]. 1 มิถุนายน 2550. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/06/12909> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]
- มีอบไล่คมช.เคลื่อนนับหมื่น-บุก "ทัพบก". ข่าวสด (10 มิถุนายน 2550) : 15.
- มีอบส่งสารคมช.ทำดีเบตให้ประชาชนเลือก. บ้านเมือง (18 มิถุนายน 2550) : 6.
- มีอบเสื้อแดงบุกกลาโหม รวมพลังต้านปฏิวัติ เสธ.แดงพบตำรวจแจ้งกลับข้อหากบฏ. เดลินิวส์ (3 กุมภาพันธ์ 2553): 14.
- มีอบหลากสีให้เวลารัฐบาลจัดการมีอบ-ไม่คืบชุมนุมใหญ่. มติชน (25 เมษายน 2553): 14.
- มาร์คฉลุยเข้าทำเนียบมีอบปล่อยแต่ถลกกันเทือก. ข่าวสด (26 กุมภาพันธ์ 2552): 14-15.
- มาร์คตั้งโต๊ะเจรจาแดง ยกแรกเหลว. แนวหน้า (29 มีนาคม 2553): 6.
- มาร์คแตกหักแดง "วันนี้ต้องยุติ" เลิกต่อรอง. คม ชัด ลึก (12 พฤษภาคม 2553): 13.
- มาร์คบีบบีบบ้างล้อมกรอบ. ไทยรัฐ (17 พฤษภาคม 2553): 15.
- มาร์คปิดห้องล้อมพม./รับปากไม่นิรโทษกรรม ลุยแผนโรดแมป. แนวหน้า (7 พฤษภาคม 2553) : 6-7.
- เมินเสื้อแดงอิสานถอย นปช. ระดมพลเอาแน่ล้อมสภา ฯ สิ้นปี. แนวหน้า (26 ธันวาคม 2551): 6-7.

แมคคาร์ที, จอห์น ดี. และ ซอล, เมเยอร์ เอ็น. 1977. Resource Mobilization and Social Movement: A Partial Theory. American Journal of Sociology 82: 1216, 1218. อ้างอิงใน
 ประชาชาติ 11 ต.ค. 2552. กรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบทฤษฎีขบวนการทางสังคม.
 กรุงเทพมหานคร: โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2552.

แม้ว่าโฟนอินโซเชียลมีเดียจะไม่เกี่ยวโรคแมป. โพสต์ทูเดย์ (5 พฤษภาคม 2553): A5.

“ไม่คิดต้านปฏิวัติ” ตท.10” ซึ่บ.ทบ.ทำเหมาะแล้ว. มติชน (21 กันยายน 2549): 12.

“ยาต่อแหล” เมฆ นปช.ส่งถึงคมช. บางกอกทูเดย์ (11 ตุลาคม 2550): 8.

ยกสี่พีทีวีปลุกมือบคว่า รธน. บางกอกทูเดย์ (28 เมษายน 2550): 8.

ยันเสธ.แดง-แม้ว่าป่วนเมือง. บ้านเมือง (10 พฤษภาคม 2553): 6.

ยิงถล่มซ้ำถนนสีลมตร.เจ็บ3! ”มหา” ชูปลุกเหลืองสู้แดง. เดลินิวส์ (8 พฤษภาคม 2553): 14.

ยิงเสธแดงเข้าหัวสาหัสส่งผ่าตัดหัวเฉียว. คมชัดลึก (14 พฤษภาคม 2553): 13.

ยึดทำเนียบพันธมิตรฯ ใช้เวลาปฏิบัติการ 9 ชม. แนวหน้า (27 สิงหาคม 2550): 2,6,7.

ยึดอนุสาวรีย์จ้าวระอัมพาดม็อบแดงดาวกระจายทั่วกรุง. ไทยรัฐ (11 เมษายน 2552): 11-15.

ยึดเวลากม.มันคง7วัน. มติชน (24 มีนาคม 2553): 2.

ยูเอ็นวอนไทยสันติวิธีมีะกันไฟเขียวทูตกลับ. คมชัดลึก (17 พฤษภาคม 2553): 15.

รถแท็กซี่แปะสติ๊กเกอร์รักทักษิณ-ไล่คมช. โดนเผาจอด! [ออนไลน์]. 3 สิงหาคม 2550. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2007/08/13710> : ประชาไท [2552, 1 ธันวาคม]

รบ.จบเส้นตายล้มแผนเลือกตั้ง 14 พ.ย. บ้านเมือง (13 พฤษภาคม 2553): 6.

รบ.เหลวอีกจับแกนนำแดงไว้. มติชน (17 เมษายน 2553): 14.

รวม.กลาใหม่ซัดม็อบต้าน ”ชายชาติ-รับเงินชั่วอำนาจเก่า” ชูชุมนุมบานปลายจัดพรก.ฉุกเฉิน. กรุงเทพธุรกิจ (8 เมษายน 2550): 6.

รวมพาดหัวสื่อต่างชาติ ขบวนการเสื้อแดงทั่วกรุง 20 มี.ค. [ออนไลน์]. 21 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28419> : ประชาไท [2553, 22 มีนาคม]

ร้อง UN และทั่วโลกเป็นพยานยุติแผนสังหารหมู่ ทหารแดงโมแฉอนุพงษ์สั่งฆ่าหมู่เสื้อแดง 500 ศพ [ออนไลน์]. 19 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: <http://thaienews.blogspot.com/2010/04/500-un.html> [2553, 20 เมษายน]

รองนายกฯ สุเทพยันสนธิกำลังทหาร ตำรวจ พลเรือนเพื่อที่บ้านเมืองสงบสุข [ออนไลน์]. 3 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://media.thaigov.go.th/pageconfig/viewcontent/viewcontent1.asp?pageid=471&directory=1779&contents=44365> : ศูนย์สื่อทำเนียบรัฐบาล [2553, พฤษภาคม 5]

- ระทึก! มีมือปลี้อแดงล้้อมสกา. บ้านเมือง (29 ธันวาคม 2551): 6.
- ระเบิดช่อง 5,11 แดงรุกไล่ทหาร. ไทยรัฐ (18 มีนาคม 2553): 17.
- ระห้! พุงชนรถถ้ง. สยามรัฐ (1 ตุลาคม 2549): 9.
- รัฐบาลสั่งเดินหน้าแถงนโยบายวันนี้. กรุงเทพธุรกิจ (30 ธันวาคม 2551): 4.
- รัฐยอมมือปลี้อพีทิวี เปิดเวทีที่ลานคนเมือง. ไทยรัฐ (30 มีนาคม 2550): 16.
- รายงาน: ปรากฏการณ์ "หนังสือพิมพ์คนปลี้อแดง" บานสะพรั่ง [ออนไลน์]. 30 มิถุนายน 2552.
แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/m/journal/2009/06/24908> : ประชาไท [2552, กรกฎาคม 31]
- รายงาน: มีอะไรในวันแห่งความกลัว? (เพื่อการคิดเห็นได้ ไม่ตามกระแส) [ออนไลน์]. 10 มีนาคม 2553.
แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28071> : ประชาไท [2553, เมษายน 1]
- รายงาน: สำรวจหมายเรียกรายงานตัว ศอฉ. ปฏิบัติการจิตวิทยาของรัฐบาลอภิสิทธิ์ปี 2553 [ออนไลน์]. 3 พฤษภาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/05/29279> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 4]
- รายงานจากสนามหลวง นปก.ตั้งแกนนำ "ชุดรักษาการ" แล้ว ยันไม่เคยถอนออกสนามหลวง [ออนไลน์]. 26 กรกฎาคม 2550. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/07/13622> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]
- รายงานพิเศษ: นาที่ต่อนาที่ตำรวจปะทะพันมิตร. แนวนหน้า (8 ตุลาคม 2551): S1.
- รายงานพิเศษ: ปลุก "พลังรักแม่่ว" หนุนพลังต้านรัฐประหาร. นชั้นสุดสัปดาห์ (16-22 มีนาคม 2550) : 20.
- รวมประณามแดง..บุกพร.ชายชี้หน้าไปทั่วโลก. โพสต์ทูเดย์ (1 พฤษภาคม 2553): 8.
- รวมสัป "จิว" มิบังควร "มาร์ค" เขวะรู้ตัวหน. พิมพ์ไทย (21 เมษายน 2553): 6.
- รวมสัปหมักกลัปลอกตะเพิดลาออก. แนวนหน้า (31 พฤษภาคม 2551): 6-7.
- โรงเรียนปลี้อแดงกำหนด 7 ยุทธวิธีไล่ รบ.อำมาตย์! ชัดขึ้นอำนาจรัฐ-ไล่รมต.ทุกที่ [ออนไลน์]. 14 กันยายน 2552. แหล่งที่มา:
http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1252855337&gpid=00&catid=no : มติชน [2552, ธันวาคม 1]
- ล้้อคัจับ "พายัพ ชินวัตร". เดลินิวส์ (23 กันยายน 2549): 2.
- ลอบซัดเอ็ม79ย้ยถล่มปชป.สลายแดงไม่สำเร็จ. ไทยรัฐ (7 เมษายน 2553): 12.
- ลूंนโ "บีกแอดี" คววมท. กรม.ลงตัว. เดลินิวส์ (7 ตุลาคม 2549): 5.
- ลุยมือปลี้อปิดถนนศอฉ.สั่งสลายทุกจุด. เดลินิวส์ (27 เมษายน 2553): 13.
- เลิกปิดถนนกรุงมุงพัททยาน้ำเงินไล่ล้้อแดง. ข่าวสด (11 เมษายน 2552): 11, 14
- เลิกล้้อมสกา "สุเทพ" สั่งถอย-ชู่มาใหม่. มติชน (26 มีนาคม 2553): 14.

“วีระ” ปลุกชุมนุมใหญ่ 31 ม.ค. ได้ “แดงแตก”. มติชน (23 มกราคม 2552): 15.

วงเสวนาเชื้อ 2 ฝ่ายสู้ยึดเยื่อเป็นปี [ออนไลน์]. 5 เมษายน 2552. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1238854362&gripid=00&catid=00 :

มติชน [2552, พฤษภาคม 1]

วรรณกิต ทองสุข. สัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 กรกฎาคม 2553.

วรรณิ พงศ์ถาวร. การศึกษาปัจจัยที่บ่งชี้ว่ากำหนดการเลือกยุทธวิธีในขบวนการทางสังคม: ศึกษากรณี การคัดค้านการสร้างเขื่อนน้ำโจน. ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาสังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

วัดมุกดาบย “โต๊ะจีน” ระดมเงิน ขนบปช. ล้อมสภา. สยามรัฐ (17 ธันวาคม 2551): 10.

วีระ-คู่-ณัฐภูมินัดชุมนุมใหญ่. ข่าวสด (29 เมษายน 2552): 13-14.

วีระเบรกันปช.เผชิญหน้า. โพสต์ทูเดย์ (24 พฤศจิกายน 2551): A5.

วีระยอมถอยลดเงื่อนไข 30 วัน ยุบสภา. เดลินิวส์ (25 เมษายน 2553): 15.

วุฒิจี้เซ็คบิล “เสื้อแดง” ปิดกรุง. บ้านเมือง (6 เมษายน 2553): 3.

“ศอ.รส.-ปชป.” แฉ “พท.” จัดฉากคนกรุงหนุนเสื้อแดงเคลื่อนไหว. มติชน (22 มีนาคม 2553): 24.

ศอช.กดดันสลาย-ตั้งระดมรถหุ้มเกราะ!. มติชน (4 พฤษภาคม 2553): 14.

ศอช.แฉผังเครือข่าย “ทักษิณ-นปช.-เพื่อไทย” ขบวนการล้มเจ้า. แนวหน้า (27 เมษายน 2553): 6-7.

ศอช.ยันภารกิจสำเร็จ - จับแกนนำต้องนุ่มนวล [ออนไลน์]. 10 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=archiverequest&contentid=59>

228 : เดลินิวส์ [2553, เมษายน 11]

ศอช.ระบอบประชาธิปไตยไม่ปลอดภัย ผู้ก่อการร้ายยังไม่เลิก ไฟเขียวทหารใช้อาวุธ พร้อมรับมือขออาคาร ทั้งย่าน [ออนไลน์]. 15 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/04/28943> : ประชาไท [2553, เมษายน 16]

ศอช. ตัดน้ำเลี้ยงอายุดับบัญชี 106 เครือข่าย นปช. ไทยรัฐ (17 พฤษภาคม 2553): 16.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาการศึกษา, 2545.

ศิริโรจน์ คล้ามไพบูลย์. บันทึกหลังการชุมนุม 4: วาทกรรมไพร่แดง [ออนไลน์]. 22 มีนาคม 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28426> : ประชาไท [2553,

เมษายน 1]

ษัษฐรัมย์ ธรรมบุษดี. “ความขัดแย้งของชนชั้นนายทุนไทยหลังการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 : กรณีศึกษาบทบาทของขบวนการเคลื่อนไหว แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.- นปช.) ตั้งแต่ 19 กันยายน 2549 ถึง การชุมนุมใหญ่ ความจริงวันนี้ ๑๖ กรกฎาคม ครั้งที่ 2 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551.” เอกสารประกอบการสัมมนาหัวข้อ “การเมืองภาคประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์” งานประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 9, คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

“สมัชชาประชาชนภาคอีสาน” ปรณามปช.ชมรมคนรักอุดร-ผู้ว่าฯ และ ผู้การฯ อุดร [ออนไลน์]. 30 มิถุนายน 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/06/17225> : ประชาไท [2552, พฤษภาคม 22]

“สุเทพ” ยันไม่ปลด “กษิต” ตามข้อเรียกร้อง “เสื้อแดง” เชื่อไม่กระทบความสัมพันธ์กับพม่า [ออนไลน์]. 14 มกราคม 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/01/19685> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 22]

“สุธาชัย” เตรียมฟ้อง ศอฉ. ได้ไม่เชื่อมีเครือข่ายล้มเจ้า แค่นายสีทางการเมือง [ออนไลน์]. 28 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/04/29179> : ประชาไท [2553, พฤษภาคม 28]

“สันติประชาธรรม” ให้รัฐบาลขอโทษ. มติชน (12 เมษายน 2553): 14.

“สุรยุทธ์” เปิดอกได้หักฉิมเบื้องหลังปฏิวัติ. ไทยรัฐ (29 มีนาคม 2552): 11, 15.

“สุรยุทธ์” ไม่ไว้ใจใครควรรวม. มหาดไทย. ไทยรัฐ (4 ตุลาคม 2550): 16, 19.

“เสื้อแดง” บุก คิงพาวเวอร์ [ออนไลน์]. 4 เมษายน 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/04/20608> : ประชาไท [2552, เมษายน 22]

“เสื้อแดง” ป่วนสภาจี้แก้รธน. สยามรัฐ (19 พฤษภาคม 2552): 12.

“เสื้อแดง” ฝ่าฝนชุมนุมครบรอบ 3 ปีรัฐประหาร “ทักษิณ” โพนอินถามประเทศบอบช้ำพหุหรือยัง [ออนไลน์]. 20 กันยายน 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/09/25890> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 12]

“เสื้อแดง” ลั่นสถาปนารัฐไทยใหม่ปี “ตุลาการ” “มาร์ค” เจอมีอบปาอี-ปลาจำ. มติชน (13 กันยายน 2552): 14.

“เสื้อแดง” สรุปรายชื่อบุคคลของเวรมาร์ค. แนวหน้า (13 มกราคม 2552): 7.

สงครามกลางเมืองปะทะหนักตาย 24 เจ็บ 172. ไทยรัฐ (16 พฤษภาคม 2553): 2.

สงวน นิตยารัมพงษ์ และ สุรพล มุละดา. จากรากหญ้าถึงขอบฟ้า: อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของคึกกรพัฒนาเอกชนไทย. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2544

สนช. เทให้ 167 เสียง เลื่อนมีชัย ประสงค์-บุ แพ้ลุย. ไทยรัฐ (25 ตุลาคม 2549): 2.

สนนท.ค้านต่ออายุ พรบ. มาร์คติดินหวด หวดรัฐทำลายการทองเที่ยวทังที่เสื่อแดงชุนนุมนสงบ
[ออนไลน์]. 23 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: thaienews.blogspot.com/2010/03/blog-post_9310.html [2553, เมษายน 1]

สนนท.ปฏิเสธร่วมกลุ่มแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร [ออนไลน์]. 24 พฤษภาคม 2550.
แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/05/12811> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]

สภาประชาชนปราศรัยเชียงใหม่ ยันปกป้องประชาธิปไตย [ออนไลน์]. 22 มิถุนายน 2551.
แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/06/17140> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]

สมบัติ บุญงามอนงค์. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2553.

สมยศ นาวิการ. พุดติกรวมองค์การ. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2545.

สมยศ พุกษาเกษมสุข. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2553.

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. "การสละเลือด" ของคนเสื้อแดง ในมุมมอง "สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล" [ออนไลน์].

17 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1268814495&grpId=10 : มติชน

[2553, เมษายน 1]

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. "อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ: กำลังแต่งภาพละครแขวนคอ" [ออนไลน์]. ออนไลน์ 28

เมษายน 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/04/29170> : ประชา

ไท [2553, เมษายน 30]

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. บทวิเคราะห์และคำถามถึงเหตุการณ์ปะทะหน้าบ้านสี่เสาย [ออนไลน์]. 25

กรกฎาคม 2550. แหล่งที่มา:

[http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ID=8986&](http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ID=8986&Key=HighlightNews)

[Key=HighlightNews](http://www.prachatai.com/05web/th/home/page2.php?mod=mod_ptcms&ID=8986&Key=HighlightNews) : ประชาไท [2552, กรกฎาคม 3]

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. คลื่น" การเคลื่อนไหว 3 "ระลอก" ของ "เสื้อแดง" ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ไม่มีการ
อภิปรายถกเถียง [ออนไลน์]. 19 มิถุนายน 2553. แหล่งที่มา:

[http://www.facebook.com/connect/uisever.php?app_id=108069552574658&next=](http://www.facebook.com/connect/uisever.php?app_id=108069552574658&next=http%3A%2F%2F208.85.146.37%2Fq%2F1810222%2F%3Fst%3D1277134641%26o%3D1%26source%3D1&display=page&locale=en_US&perms=email&return_session=0&fbconnect=0&canvas=1&legacy_return=1&method=permissions.request#!/note.php?note_id=441234900629&id=100000096237584&ref=mf)

[http%3A%2F%2F208.85.146.37%2Fq%2F1810222%2F%3Fst%3D1277134641%26o%3D1%26source%3D1&display=page&locale=en_US&perms=email&return_session=0&fbconnect=0&canvas=1&legacy_return=1&method=permissions.request#!/](http://www.facebook.com/connect/uisever.php?app_id=108069552574658&next=http%3A%2F%2F208.85.146.37%2Fq%2F1810222%2F%3Fst%3D1277134641%26o%3D1%26source%3D1&display=page&locale=en_US&perms=email&return_session=0&fbconnect=0&canvas=1&legacy_return=1&method=permissions.request#!/note.php?note_id=441234900629&id=100000096237584&ref=mf)

[note.php?note_id=441234900629&id=100000096237584&ref=mf](http://www.facebook.com/connect/uisever.php?app_id=108069552574658&next=http%3A%2F%2F208.85.146.37%2Fq%2F1810222%2F%3Fst%3D1277134641%26o%3D1%26source%3D1&display=page&locale=en_US&perms=email&return_session=0&fbconnect=0&canvas=1&legacy_return=1&method=permissions.request#!/note.php?note_id=441234900629&id=100000096237584&ref=mf) [2553, มิถุนายน

20]

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล: กริมซีกับการต่อสู้ของนปช. และ 20(+5)ศพถือเป็นราคา
ที่แพงเกินไปแล้ว [ออนไลน์]. 20 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://www.maticchon.co.th/news_detail.php?newsid=1271769734&grpId=01 : มติชน
[2553, เมษายน 21]

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. สมศักดิ์เจียมฯ:ทำไมเสื้อแดงจึงควรกลับสู่โต๊ะเจรจา และทำไมไม่ควรยึดราช
ประสงค์ยึดเสื้อ [ออนไลน์]. 4 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://thaienews.blogspot.com/2010/04/blog-post_9977.html [2553, เมษายน 5]

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล. สมศักดิ์เจียมฯ:เมื่อขอขอบคุณชาวกรุงเทพฯ แล้วควรหาทางลง เพื่อปรับขบวน
เคลื่อนไหวใหม่ [ออนไลน์]. 18 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

http://thaienews.blogspot.com/2010/03/blog-post_736.html [2553, เมษายน 1]

สมัครร่วมมติ 9 ต่อ 0. บ้านเมือง (10 กันยายน 2551): 6.

สมัครลุยประชามติ. คม ชัด ลึก (24 พฤษภาคม 2551): 14.

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์)อรุณมานะ. พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

ส.ส.เพื่อไทยคึกแหม่ขึ้นเวทีแดงส่งจยย.แจก "สติ๊กเกอร์" รณรงค์ยุบสภา. ข่าวสด (24 มีนาคม 2553):
14-15.

สั่งแดงถอดเสื้อสู้ ลือโดนสลาย. ไทยรัฐ (25 เมษายน 2553): 15.

สันต์ หัตถิรัตน์. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2553.

สื่อตปท. ชี้สหรัฐพร้อมร่วมกับยูเอ็น ช่วยคลี่คลายวิกฤตการเมืองไทย [ออนไลน์]. 17 พฤษภาคม
2553. แหล่งที่มา:

http://www.maticchon.co.th/news_detail.php?newsid=1274069636&grpId : มติชน
[2553, มิถุนายน 1]

สุชาภา ประพันธ์วงศ์. "เจ็บนี้อีกนาน เจ็บนี้ไม่ลืม" เสียงฝากจาก "คนเสื้อแดง" [ออนไลน์]. 28

เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

[http://www.maticchon.co.th/news_detail.php?amp=&&catid=02&grpId=&newsid=1](http://www.maticchon.co.th/news_detail.php?amp=&&catid=02&grpId=&newsid=1272458418)
272458418 : มติชน [2553, 30 เมษายน]

สุวิดา ธรรมมณีวงษ์. การเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) . วารสารอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร 23:2 (ธันวาคม 2543-พฤษภาคม 2544): 33-34.

สุเทพเผยสังเวง 3 ศพจุดยิงฝั่งเสื้อแดงสีลมละ!. คม ชัด ลึก (24 เมษายน 2553): 15.

สุทธัย ยิ้มประเสริฐ. สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2553.

สุนันท์ ศรีจันทรา สวมบทเหยื่อ 'ไต้ฝุ่นวันดีเมืองไทย' ปลุกระดมผ่าน 'สื่อแห่งความตาย' หน้าสื่อ
 แดง [ออนไลน์]. 24 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

http://thaienews.blogspot.com/2010/03/blog-post_6179.html [2553, เมษายน 1]

สุนันทา เลहनันท์. การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ซีวีแอลการพิมพ์ จำกัด, 2551.

สุภลักษณ์ กาญจนขุนดี. สื่อแดง ถ้ายากชนะ กลับบ้านไปตั้งหลักใหม่ดีกว่า [ออนไลน์]. 26 มีนาคม
 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28495> : ประชาไท [2553,
 เมษายน 1]

สุรชัย ด่านวัฒนานุสรณ์. สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2553.

เสียมม็อบชนม็อบ นปช.นับพันจ่อพันธมิตร สมครสมไฟแก๊งข้างถนน. คม ชัด ลึก (20 มิถุนายน
 2551): 15.

สื่อชมพูตะลุมบอนสื่อแดง. โพสต์ทูเดย์ (3 เมษายน 2553): 6.

สื่อชมพูด้านบิปปยุบสภา มาร์คดีงภาคปชช.ร่วมถก 3 เม.ย.แดงป่วน... คม ชัด ลึก (1 เมษายน 2553): 13.

สื่อแดงกร้าวสุรชัยค้านล่าซื้อถายฎีกา. โพสต์ทูเดย์ (30 มิถุนายน 2552): A5.

สื่อแดงชูขู่ว่างปลาร้ารับ "อภิสิทธิ์" ผู้ว่าฯลพบุรีทำใจถูกแต่ง. แนวหน้า (7 มีนาคม 2552): 6-7.

สื่อแดงคึกกร่วมรำลึกพฤษภาทมิฬ. ข่าวสด (18 พฤษภาคม 2552): 11.

สื่อแดงจลาจลไม่กลัวพรก.อุกฉิน – ยึดรถถังบุกมหาตไทย – ไล่ฆ่า "มาร์ค". แนวหน้า (13 เมษายน
 2552): 1.

สื่อแดงชุมนุมสนามหลวงวันแรก หลังยกเลิก พ.ร.ก.อุกฉิน เผยเตรียมเคลื่อนใหญ่ พ.ค.เรียกร้อง
ชน 40 [ออนไลน์]. 26 เมษายน 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/04/21024> : ประชาไท [2552, มิถุนายน 1]

สื่อแดงชุมนุมใหญ่ 27 มิ.ย. คนโดนคดีเดือนเมษาไวยตร.ไม่เป็นธรรม "ณัฐวุฒิ" เตรียมฟ้องนายกฯ
สังขัย ปชช. [ออนไลน์]. 31 พฤษภาคม 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/05/24477> : ประชาไท [2552, ธันวาคม 1]

สื่อแดงดาวกระจาย บุกบัวแก้ว แฉปม "กษิต" ฉาว. ไทยรัฐ (26 กุมภาพันธ์ 2552): 11,19.

สื่อแดงทวง "ความจริงวันนี้" คืน นัด 28 ธ.ค.ชุมนุมด้านรบ.มาร์ค. มติชน (21 ธันวาคม 2551): 15.

สื่อแดงนครพนมจัดทอดผ้าป่าระดมทุน [ออนไลน์]. 8 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.innnews.co.th/local.php?nid=214889> [2553, มิถุนายน 30]

สื่อแดงประกาศชุมนุมราชประสงค์จนกว่าจะยุบสภา ณัฐวุฒิแฉมนายกฯ เตรียมพ.ร.ก.อุกฉิน
 [ออนไลน์]. 3 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/04/28680> : ประชาไท [2553, เมษายน 5]

สื่อแดงปาระเบิดป่วน "สุเทพ". กรุงเทพธุรกิจ (15 มีนาคม 2552): 14.

เสื่อแดงเปิดตัว “โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.” ลั่นเตรียมอุปกรณ์กันหุ้ดดับพร้อมชุมนุมนับแสน 19 ก.ย.

[ออนไลน์]. 13 กันยายน 2552. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2009/09/25796> : ประชาไท [2552, พฤศจิกายน 1]

เสื่อแดงเปิดศูนย์ข่าว DNN รับแจ้งเหตุ ตอบโต้สื่อรัฐ-สื่อหลัก [ออนไลน์]. 10 มีนาคม 2553.

แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28070> : ประชาไท[2553, 1 เมษายน]

เสื่อแดงมาตามนัดยึดลานคนเมืองพริบ. แนวนหน้า (1 ธันวาคม 2551): 6.

เสื่อแดงแรงไม่แผ่วนัดชุมนุมใหญ่สัปดาห์นี้. โปสต์ทูเดย์ (22 มีนาคม 2553): A5.

เสื่อแดงล่าปางทอดผ้าป่าระดมทุน [ออนไลน์]. 7 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.innnews.co.th/local.php?nid=214736> [2553, มิถุนายน 30]

เสื่อแดงโศกเจรจามาร์ควั้ร้อนใจขอแค่ให้ยุบสภา แฉแดงเทียมไม่เนียนยกพวกมีอบตลาดหุ่น

[ออนไลน์]. 18 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: http://thaienews.blogspot.com/2010/03/blog-post_298.html [2553, เมษายน 1]

เสื่อแดงฮือทหาร - ตำรวจตรึงกำลังใกล้แยกราชประสงค์ [ออนไลน์]. 6 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/04/28753> : ประชาไท [2553, เมษายน 11]

เสื่อหลากสี่ยุติการชุมนุม พธม.ระดมพลจี้40ค่ายทหาร. คม ชัด ลึก (29 เมษายน 2553): 14.

“แหวง” ชี้ก๊วนุภสภาผิดหลักการนัดอบรมสันติวิธี [ออนไลน์]. 7 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

[http://www.komchadluek.net/detail/20100407/55106/แหวง"ชี้ก๊วนุภสภาผิดหลักการนัดอบรมสันติวิธี.html](http://www.komchadluek.net/detail/20100407/55106/แหวง%20ชี้%20ก๊วนุภสภาผิดหลักการนัดอบรมสันติวิธี.html) : คม ชัด ลึก [2553, เมษายน 8]

หนีแถลงที่บัวแก้ว แค่1ช.ม.จบ "แดง" ลั่นปีหน้าล่าต่อ. ข่าวสด (31 ธันวาคม 2551): 14.

หมอลำวงนำทีมทวงสัญญา นปช. - ปชป.แก้ รธน. 50 [ออนไลน์]. 9 เมษายน 2551. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2008/04/16348> : ประชาไท [2553, เมษายน 10]

หลากสี่รวมตัวราววีโพร่ทุกวัน. ไทยโพสต์ (17 เมษายน 2553): 12.

หวังตร.ไม่เกียร์ว่างคุมมีอบแดงระดม63กองร้อย. เดลินิวส์ (19 กันยายน 2552): 15.

หวังเผา4จว. - ยิงอาร์พีจีวินาศกรรม บั้มคลังน้ำมัน แฉยึดรถไฟขณยี่เอ็มชี้กักทหารลงช่วยได้. คม ชัด ลึก (22 เมษายน 2553): 16.

แหวง โตจิราการ. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2553.

“ออดีฟ” – เสื่อแดงเรียกน้ำย่อยรัฐบาลก่อน “เสิร์ฟซูดใหญ่.” มติชนสุดสัปดาห์ (11-17 ธันวาคม 2552): 10.

“อภิสิทธิ์” กรำวมีอบตัดน้ำ-ไฟ ถ้าไม่สลาย 12 พ.ค. ไทยรัฐ (12 พฤษภาคม 2553): 16.

“อภิสิทธิ์” ชู “โรดแมป” 5 ข้อ สู่ปรองดอง-เลือกตั้ง14 พ.ย. มติชน (5 พฤษภาคม 2553): 15.

"ไอซีที" ห้ามโพสต์ภาพหรือแสดงความคิดเห็นแตกแยกต่อกรณีสลายการชุมนุม 10 เม.ย. [ออนไลน์].

14 เมษายน 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai3.info/journal/2010/04/28917> :
ประชาไท [2553, พฤษภาคม 22]

องค์กรสื่อต่างชาติ ประณาม"รบ.มาร์ค" ปิด"พีทีวี-36 เว็บแดง" ซึ่งเป็นเดิมพันที่เสี่ยง-หนุนให้เกิดความรุนแรง [ออนไลน์]. 9 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1270823349&grpId=00&catid=
: มติชน [2553, เมษายน 10]

อภิชาติ สถิตนิรามัย. "ชนชั้นกลางกับปรากฏการณ์เสื้อแดง." ประชาชาติธุรกิจ (14 กันยายน 2552): 34.

อภิชาติ สถิตนิรามัย. "เสื้อแดงคือใคร." ประชาชาติธุรกิจ (3-5 พฤษภาคม 2553): 30.

อภิชาติ สถิตนิรามัย. ผลวิจัยคนเสื้อแดงคือใคร!. ไทยโพสต์ (20 กรกฎาคม 2553): 4.

อภิสิทธิ์แถลงแกนนำปิดเบือนทำคนร่วมเยอะ ยอมผ่อนหวั่นบานปลาย เร่งทำสงกรานต์ปกติ

[ออนไลน์]. 6 เมษายน 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/04/28772> : ประชาไท [2553, เมษายน 1]

อภิสิทธิ์นายกรัฐมนตรี 235 เสียงหนุน - เพื่อไทยซึ้ง. ข่าวสด (16 ธันวาคม 2551): 10-11.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. ได้กระแส"พลังสีแดง:การจัดตั้งของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ(2)." กรุงเทพธุรกิจ (9 เมษายน 2553): 10.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. ได้กระแส"พลังสีแดง:การจัดตั้งของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ(3)." กรุงเทพธุรกิจ (16 เมษายน 2553): 14.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. ได้กระแส"พลังสีแดง:การจัดตั้งของภาคการผลิตไม่เป็นทางการ." กรุงเทพธุรกิจ (2 เมษายน 2553): 10.

อานนท์ กาญจนพันธ์. ความคิดและความเคลื่อนไหวทางสังคม: แนวทางการศึกษาทาง

ประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โครงการหนังสือเล่ม สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

อุบลกาญจน์ อมรสิน. สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2553.

อุเชนทร์ เชียงเสน. เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร: กำเนิด "คนเสื้อแดง" และลักษณะถึงรากเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์ [ออนไลน์]. 18 กันยายน 2553. แหล่งที่มา:

<http://www.prachatai.com/journal/2010/09/31143> : ประชาไท [2553, กันยายน 19]

เอกพล เสียงดัง. ผลสะท้อนจากการต่อสู้ของขบวนการคนจนและคนด้อยอำนาจในสังคมไทยตั้งแต่ปี 2531-2549. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

เอ็ม 79 ถล่มสี่ลม. แนวหน้า (21 เมษายน 2553): 14-15.

- ชื่อปาไซ-ขวด-ถีบรถเทือก"เดือด"สั่งแจ้งจับ"เสื้อแดง". ข่าวสด (16 มีนาคม 2552): 10-11.
- 1 ปฏิรัฐประหาร นปช.กลับสนามหลวงครบทีม ประชาชนร่วมฟังปราศรัยกลางสายฝน [ออนไลน์]. 20 กันยายน 2550. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2007/09/14225> : ประชาไท [2552, เมษายน 1]
- 20 อดีต "สส.ไทยรักไทย" ตั้งกลุ่ม "รักทักษิณ" ร่วมมีอบสนามหลวง. มติชน (6 มิถุนายน 2550): 14.
- 24 มิถุนาฯ แฉลงใต้ "พันธมิตรฯ" [ออนไลน์]. 26 กุมภาพันธ์ 2551. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2008/02/15882> : ประชาไท [2553, เมษายน 1]
- 250 นักวิชาการ-ประชาชนลงชื่อจม.เปิดผนึกจี้นายกฯ ยุบสภาใน 3 เดือน [ออนไลน์]. 28 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2010/03/28554> : ประชาไทออนไลน์ [2553, เมษายน 1]
- 2 มีอบปะทะเดือดเผชิญหน้าเคลื่อนที่บุกทำเนียบ. ไทยรัฐ (26 พฤษภาคม 2551): 16,19.
- 3 ส.ว.สุดทนพฤติกรรมไพร่แดง อัด "อนาธิปไตยคุกคาม" จี้นายกฯ ไล่ กม.เข้ม ปล່อยไว้หน้าบานปลาย [ออนไลน์]. 25 มีนาคม 2553. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=953000042080> : ผู้จัดการ [2553, เมษายน 1]
- 303 นักวิชาการยื่นจม.ด้านยุบสภาจี้ทหารจับมือรบ. สยามรัฐ (9 เมษายน 2553): 11.
- 30 วันยุบ-รักษาการ 2 เดือน เงื่อนไข"แดง". มติชน (24 เมษายน 2553): 30.
- 4 นปช. มอบตัวคดีรุมทำร้ายทหารสอดแนม "จตุพร" จี้ให้เร่งดำเนินคดีกับพันธมิตรด้วย [ออนไลน์]. 7 มีนาคม 2552. แหล่งที่มา: <http://www.prachatai.com/journal/2009/03/20254> : ประชาไท [2553, เมษายน 1]
- 4 วัน 35 ศพตั้ง 6 เวทีสู้ทั่วกรุง. ข่าวสด (18 พฤษภาคม 2553): 14.
- 5 มาตราการ "พันธมิตร" กัดดันรัฐจัดการ "มีอบ." มติชน (28 เมษายน 2553): 2
- 6 เดือนไม่มียุบสภา "สุเทพ" ประกาศ. มติชน (8 มกราคม 2552): 14.
- M 79 ถล่มมร. 11-2 ลูกช้อนทหารเจ็บ 4 – สหัท 1 นาย. แนวหน้า (29 มีนาคม 2553): 7.

ภาษาอังกฤษ

Asian Centra for Human Rights, Thai General shot at, many injured in the Thai Army firing on the Red Shirts [online]. 13 May 2010. Available from: <http://www.achrweb.org/press/2010/THAI02-2010.html> [2010, May 14]

Jenkins, J. C. Resource mobilization Theory and The Study of Social Movement. Annual Review of Sociology 9 1983: 539-542.

McAdam, D. Tactical Innovation and the Pace of Insurgency. In McAdam, Doug and Snow David. Social Movement : Reading on Their Emergence, Mobilization and Dynamic, California: Roxbury Publishing Company, 1997: 344 - 345.

Priven, F. F., and Cloward, R. A. Poor's Movement: Why They succeedd,How They Fail. New York: Pantheon Book, 1977.

Tarrow, S. Power in Movement Social Movements and Contentious Politics. New York: Cambridge University Press, 1998.

Tarrow, S. Power In Movement Social Movements and Contentious Politics. New York: Cambridge University Press, 1999.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

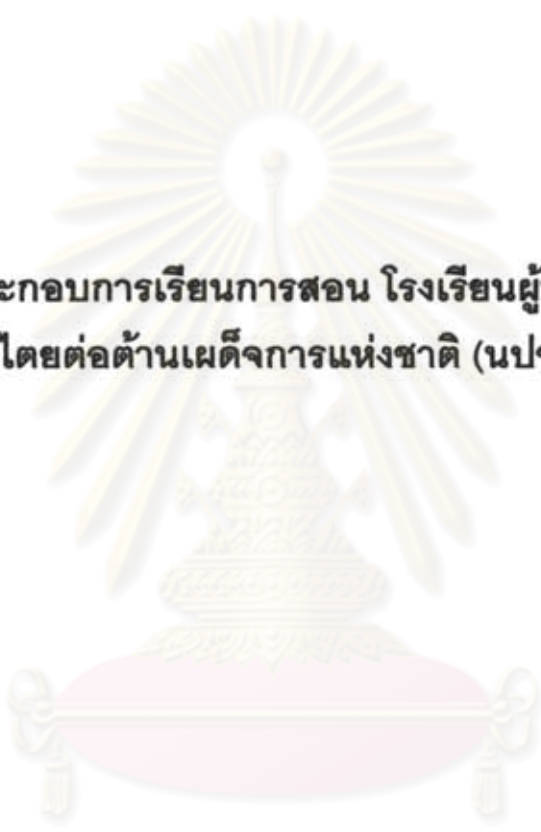

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ปฏิบัติงานแนวร่วม
ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แต่งตั้งแผ่นดิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือคู่มือ นปช.
 แดงทั้งแผ่นดิน

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมหัวข้อศึกษา และเอกสารประกอบการบรรยายของโรงเรียน
ผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน ในการจัดศึกษาเพื่อยกระดับแกนนำและผู้ปฏิบัติงานที่สำคัญ
คือแสดงแนวทางการเมือง หลักนโยบาย ยุทธศาสตร์ ของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน
เผด็จการแห่งชาติ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน และปัญหาการเมืองการปกครองของไทย

ขอให้มวลชนเสื้อแดง และผู้รักชาติรักประชาธิปไตย รักความยุติธรรมทั้งหลาย ได้ใช้
หนังสือเล่มนี้ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาอภิปรายเพิ่มเติม และนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง
ให้ได้ผล

คณะครูโรงเรียน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. โครงสร้างและความขัดแย้งในสังคม	3-5
2. แนวทางการเมืองและยุทธศาสตร์กลุ่มอำมาตย์	6-7
3. หัวข้อศึกษา-หลักสูตรโรงเรียนห้องปฏิบัติการงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน	8
4. หัวข้อแนวทางการเมืองและหลักนโยบาย	9-10
5. เป้าหมายทางยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์	10
6. นโยบายเฉพาะหน้าของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน	11
7. ยุทธวิธี	11-12
8. ว่าด้วยการนำ	12
9. เอกสารประกอบการศึกษาแนวทางการเมือง สามบทความ	13
- การทำรัฐประหารและระบอบอำมาตยาธิปไตยในประเทศไทย	13-18
- ระบอบอำมาตยาธิปไตยในสังคมไทย	18-21
- พัฒนาการระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทย	21-24
10. ปัญหาสำคัญบางประการในขบวนการประชาธิปไตยของประชาชน	25-27
11. แนวคิดและอุดมการณ์ประชาธิปไตย	27-29
12. เนื้อหาและโครงสร้างของระบอบอำมาตยาธิปไตยไทย	29-32
13. บทเรียนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในประเทศไทย	32-35
14. หัวข้อศึกษางานจัดตั้งและงานแนวร่วม	36-37
15. เพลงโรงเรียนนปช.-สัญญาใจ	38-39

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างและความขัดแย้งในสังคม

โดย ธิดา ถาวรเศรษฐ

1. สังคมที่เราเห็นเป็นมนุษย์อยู่ในอาณาจักรประเทศต่างๆ และเป็นประชากรโลกถ้าวิเคราะห์ในลักษณะเชิงโครงสร้างจะพบว่าการปฏิบัติ ใช้ชีวิตของมนุษย์นั้นเป็นไปเพื่อสองสิ่งคือ

ก. เพื่อทำการผลิต สิ่งของตอบสนองความจำเป็นและความต้องการเพื่อดำรงชีวิตในการบริโภค

ข. เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข มีกติกา กฎหมาย และการปฏิบัติที่จะอำนวยความสะดวกสัมพันธระหว่างคนและกลุ่มคนภายในสังคมนั้นๆ และสังคมโลก มีความเป็นธรรมและมีสันติภาพ

2. นี่จึงเป็นที่มาของการนำเสนอว่า สังคมมนุษย์โลกนั้นแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ๆ คือ

ก. รากฐานเศรษฐกิจอันประกอบด้วย ภาคการผลิต

ภาคพาณิชย์ ภาคการเงิน ภาคบริการรวมสื่อสารโทรคมนาคม ภาคอสังหาริมทรัพย์โดยมีภาคการผลิตเป็นเสาหลักแห่งยุคสมัย

ข. โครงสร้างชั้นบนของสังคม อันประกอบด้วย การเมืองการปกครอง เป็นเสาหลักแห่งยุคสมัย พร้อมรูปการจิตสำนึก อุดมการณ์ ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม ระบบการศึกษา

3. การต่อสู้เพื่อให้ชีวิตมนุษย์ดีขึ้นกว่าเดิมและมีพัฒนาการทางสังคมจึงเป็นการต่อสู้ใน 2 ปริมณฑลใหญ่ทางโครงสร้างคือ

ก. ต่อสู้เพื่อพัฒนาการผลิตให้มนุษย์ได้บริโภคดำรงชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น จึงเกี่ยวข้องกับการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติเพื่อพัฒนาการผลิตจนได้พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ชีวมัลลศาสตร์ต่างๆ มาจนถึงปัจจุบัน นี่จึงเป็นการต่อสู้ในส่วนรากฐานเศรษฐกิจของสังคมแต่ละยุคสมัยเป็นลำดับมา

ข. ต่อสู้เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคน ระหว่างกลุ่มคนต่อกลุ่มคน ชนชั้นและชั้นชนต่างๆ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและมีความเป็นธรรมในสังคมมากขึ้นเป็นลำดับ จึงเป็นการต่อสู้ในส่วนโครงสร้างชั้นบนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางการเมืองการปกครอง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างรากฐานเศรษฐกิจและโครงสร้างชั้นบน

ก. ลักษณะรากฐานเศรษฐกิจ จะกำหนดโครงสร้างชั้นบนนั่นก็คือ ยุคสมัยพัฒนาการทางสังคมที่พัฒนาจากยุคหิน ยุคโลหะ ยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม ยุคสื่อสารโทรคมนาคม

ข. ลักษณะโครงสร้างชั้นบน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองการปกครอง ก็จะมีพัฒนาการตามรากฐานเศรษฐกิจไปเช่นกัน คือ ยุคชนชนบทกาล ไปสู่ ยุคชนชนหมู่บ้าน ไปสู่ ยุคศักดินา จนถึงยุคทุนนิยม ที่การเมืองการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย

5. ความขัดแย้งระหว่างรากฐานเศรษฐกิจและโครงสร้างชั้นบนของสังคม

- จัดเป็นความขัดแย้งมูลฐานที่สำคัญของสังคมที่จำเป็นต้องแก้ไข
- พัฒนาการทางเศรษฐกิจจะสร้างกลุ่มคนชนชั้นชั้นชนใหม่และอำนาจของกลุ่มคนชนชั้น

ต่างๆ จะแปรเปลี่ยนไปตามพัฒนาการของเศรษฐกิจนี่จึงเป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ และบทบาททางเศรษฐกิจกำหนดอำนาจทางการเมืองการปกครองของสังคม และกำหนดส่วนอื่นๆ เช่น การศึกษากฎหมาย รูปการจิตสำนึก วัฒนธรรม ศาสนา ของสังคมให้แปรเปลี่ยนตามอำนาจทางเศรษฐกิจ

• ถ้าไม่สอดคล้องกันระหว่างรากฐานเศรษฐกิจและโครงสร้างชั้นบนจะนำมาซึ่ง การต่อสู้ของกลุ่มคน ชนชั้น ชั้นชนในสังคมผลักดันให้สอดคล้องกันจนได้ มิฉะนั้น สังคม ไม่อาจอยู่ได้อย่างปกติสุข ดังปรากฏการณ์การลุกขึ้นสู้ การปฏิวัติสังคมในประเทศต่างๆ ยุคสมัยต่างๆ ในประวัติศาสตร์โลก

โครงสร้างสังคม:ความขัดแย้งในสังคมไทย

โดย ธิดา ดาวเรืองเศรษฐ

ปัจจุบันความขัดแย้งมูลฐาน ในโครงสร้างของสังคมไทยระหว่างรากฐานเศรษฐกิจที่ก้าวหน้า และโครงสร้างชั้นบนที่ล้าหลัง

จึงต้องมองเรื่องราวในมุมมองของความขัดแย้งทางโครงสร้างสังคมเพื่อการแก้ปัญหา เลยก้น จากตัวบุคคลไปสู่ระบบการเมืองการปกครอง ที่แตกต่างกันระบอบกัน

และนี่คือยุคสมัยของสังคมโลกมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับ มิได้เป็นไปตามเจตจำนงของชนใด กลุ่มใด แต่เป็นไปตามเหตุปัจจัยของพัฒนาการของมนุษยชาติโดยแท้

มีความคิดที่ไม่ถูกต้องในการมองโครงสร้างสังคม บางประการคือ

1. มองสังคมอย่างหยุดนิ่งตามความพึงพอใจของตน
 - กระทั่งต้องการให้สังคมถอยหลังไปนับร้อยปีตามความประสงค์ของกลุ่มคนชนชั้นที่ตนสังกัดอยู่และมีความได้เปรียบในสังคมแบบนั้น
 - ถามว่า ถ้าท่านเป็นไพร่เป็นทาส ท่านจะพึงพอใจสังคม ไพร่ทาสแบบโบราณเช่น นั้นหรือ? ท่านคงพอใจถ้าท่านเป็นขุนนาง เสนา อำมาตย์ที่มีบรรดาศักดิ์ ศักดินาสูงๆ
 - พวกปัญญาชนขุนนาง พวกชนชั้นกลาง ชนชั้นสูงที่สุขสบายได้เปรียบในระบอบอำมาตยาธิปไตยก็จะพยายามหยุดยั้งสังคมไทยเอาไว้ในระบอบอำมาตยาธิปไตยไม่ต้องการให้กลุ่มคนอื่นชนชั้นอื่นเปลี่ยนแปลงสังคมให้ก้าวหน้าซึ่งอาจทำให้ตนเสียประโยชน์และชนชั้นต่ำ ขึ้นมามีอำนาจ
2. กลุ่มคนที่มองสังคมไม่หยุดนิ่งแต่คิดแบบกลไก
 - เห็นว่า รากฐานเศรษฐกิจและโครงสร้างชั้นบนจะเปลี่ยนแปลงพร้อมๆ กันโดยอัตโนมัติ

- ถ้ารากฐานเศรษฐกิจเป็นทุนนิยมที่การผลิตด้านอุตสาหกรรมเป็นด้านหลักโครงสร้างชั้นบนก็จะเป็นระบบทุนนิยมที่การเมืองการปกครองเป็นเสรีประชาธิปไตยอัตโนมัติโดยทันที
- มองไม่เห็นระยะเปลี่ยนผ่านสังคม ที่มีรายละเอียดซับซ้อน และมีลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ

• คนพวกนี้ถือว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเป็นศัตรูของตน ในฐานะทุนผูกขาดที่ยึดครองโครงสร้างชั้นบนทางการเมืองการปกครองอยู่ในมือ ในฐานะเผด็จการรัฐสภา

• คนเหล่านี้ไม่เห็นและแกล้งทำเป็นมองไม่เห็นไม่ว่ากลุ่มคนที่กุมอำนาจรัฐ กลไกรัฐ แท้จริงคือกลุ่มใด แม้หลังรัฐประหารก็ยังไม่เปลี่ยนความคิด คนเหล่านี้จัดเป็นพวกฉวยโอกาสที่เอียงข้างอนุรักษนิยม ด้วยผลประโยชน์สอดคล้องกัน และไร้หลักการที่วิเคราะห์โครงสร้างชั้นบนอย่างกว้าง

3. อภิสิทธิ์ชนทางชนชั้นหรือกลุ่มอำมาตย์

- ไม่ต้องอธิบายเหตุผลโดยหลักคิดใดๆ
- พุดต่างๆ โครงสร้างชั้นบน การเมืองการปกครองเป็นของพวกเขาคน ไม่สมควรที่คนชั้นต่ำจะใช้อำนาจของคนส่วนใหญ่มาเอาไป
- คนชั้นต่ำที่ยังโง่เง่าขายเสียงถูกจูงจูงจรมคุณธรรมค่าและให้คนชั้นต่ำด้วยกันที่มั่งคั่งในยุคหลังมาเป็นตัวแทนแย่งอำนาจไปจากกลุ่มอำมาตย์อำนาจเดิมนี้เป็นเรื่องเลวร้ายที่ต้องขัดขวางต่อสู้ไม่ว่าจะทำให้ประเทศชาติต้องเสียหายและต้องเช่นฆ่าประชาชนมากมายเพียงไร

ความขัดแย้งในสังคมไทย

1. ความขัดแย้งในเชิงระบบโครงสร้าง
 - ความขัดแย้งระหว่างระบบเศรษฐกิจ และโครงสร้างชั้นบนทางการเมืองการปกครอง
2. ความขัดแย้งระหว่าง กลุ่มผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง
 - ผู้ปกครองจะไม่ใช้ ผู้นำเดียว กลุ่มเดียวแต่จะเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

ปัจจุบัน

- ผู้ปกครอง=กลุ่มอำมาตย์
- ผู้ถูกปกครอง=ประชาชนส่วนใหญ่
- ปัจจุบันนี้ ความขัดแย้งที่ 1 และ 2 เป็นความขัดแย้งมูลฐาน เป็นความขัดแย้งหลักในปัจจุบัน
- 3. ความขัดแย้งภายในกลุ่มผู้ปกครอง
 - ระหว่างกลุ่มอำมาตย์และ นายทุนในระบบทุนนิยมโลกาภิวัตน์ในไทยและทุนครอบโลกที่ไม่สวามิภักดิ์กลุ่มอำมาตย์เป็นความขัดแย้งรอง
- 4. ความขัดแย้งภายในหมู่ประชาชน
 - 4.1 เสือเหลือง(ยกเว้นแกนนำ) เสือขาว เสือแดง เสือน้ำเงิน(ยกเว้นแกนนำ)
 - 4.2 ความขัดแย้งในหมู่เสือแดงด้วยกัน

แนวทางการเมือง และยุทธศาสตร์กลุ่มอำมาตย์

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มอำมาตย์ที่ต้องการโค่นล้มและกำจัด

1. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคการเมืองของทักษิณ ชินวัตร
2. รัฐธรรมนูญ 2540 และกฎหมายที่สนับสนุนระบบพรรคการเมือง
3. ระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนไทยแท้จริง

ยุทธศาสตร์ใหญ่ของกลุ่มอำมาตย์

1. ตุลาการภิวัตน์ เพื่อทำลายเป้าหมายคือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร พรรคการเมืองที่สนับสนุนทักษิณ และคณะบุคคลที่สนับสนุนทักษิณ
2. เสนาภิวัตน์เพื่อควบคุมปราบปรามปฏิบัติการลับทางการทหารและทางการเมืองและการทำรัฐประหาร

3. ประชาภิวัตน์โดยการปลุกระดมนำกองกำลังประชาชนที่ปฏิกริยาแล้วหลัง มาก่อการร้ายกดดันรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เพื่อก่อเหตุให้เกิดรัฐประหาร และเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยกลับไปเป็นระบอบอำมาตยาธิปไตย

4. การสร้างเครือข่ายและแนวร่วมของกลุ่มอำมาตย์
 - 4.1 สื่อมวลชน
 - 4.2 ปัญญาชน นักวิชาการ นักกฎหมาย
 - 4.3 เอ็นจีโอ ศิลปิน
 - 4.4 นักธุรกิจและกลุ่มทุน
 - 4.5 ประเทศมหาอำนาจ

5. การควบคุมทางอุดมการณ์ รูปการณ์จิตสำนึก วัฒนธรรม ชนบธรรมนิยมประเพณี

- โดยการนำเสนอมุมมอง ชาติศาสน์กษัตริย์ ในลักษณะที่บิดเบือน
- ชาตินิยมแบบคลั่งเชื้อชาติ ดูถูกชาติพันธุ์อื่น ในประเทศใกล้เคียงที่เจริญน้อยกว่าหรือเคยเป็นเมืองขึ้น
- ศาสนาที่เน้นรูปแบบยิ่งกว่าเนื้อหา เน้นพิธีการ และชนบธรรมนิยมประเพณีและการปกครองคณะสงฆ์ที่สนับสนุนระบอบอำมาตย์
- สถาบันกษัตริย์ถูกใช้เป็นเครื่องมือโจมตีศัตรูทางการเมืองว่าเป็นผู้ที่ไม่จงรักภักดี
- การศึกษา วัฒนธรรมและสื่อสารมวลชนล้วนถูกใช้เพื่อส่งเสริมระบอบอำมาตยาธิปไตยและต่อต้านโจมตี ศัตรูที่เป็น เป้าหมายในการต่อสู้ คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และพรรคการเมืองตลอดจนกลุ่มคน ที่สนับสนุนทักษิณ

ยุทธวิธีของกลุ่มอำมาตย์

- เป็นไปตามเหตุการณ์แต่ละช่วงเวลา

- ปัจจุบัน ใช้
 - กระบวนการยุติธรรม
 - สื่อสารมวลชน
 - องค์การอิสระ
 - หน่วยงาน กอ.รมน.
 - งานมวลชนโดยฝ่ายต่างๆ มีพรรคการเมือง เอ็นจีโอ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หน่วยงานมวลชนของรัฐ ฝ่ายความมั่นคง ฯลฯ
- กองกำลังนอกระบบ

แนวทางการเมืองและนโยบายของกลุ่มอำมาตย์

- เป็นการดำเนินการเพื่อรักษาและเสริมความมั่นคงของระบอบอำมาตยาธิปไตย
 - จำกัดให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบและเปลี่ยนนอกที่แสดงต่อสังคมเท่านั้น
 - โดยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องควบคุมกลไกอำนาจรัฐไว้ในมือ
1. อำนาจนิติบัญญัติ
 - ต้องแบ่งปันให้กลุ่มอำมาตย์แต่งตั้งวุฒิสมาชิกมาคานอำนาจกับผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง ดังปรากฏในหลายยุคสมัยแม้ในวุฒิสมาชิกปัจจุบันก็มีการแต่งตั้งครั้งหนึ่ง
 - ส่วนพวกปฏิกริยาจัดถึงขนาดนำเสนอการแต่งตั้ง (ที่เรียกว่าคัดสรรมาจากวิชาชีพ) ผู้แทนราษฎร 70/30 หรือ 50/50 เพื่อออกกฎหมายที่ไม่ลดทอนอำนาจแต่ส่งเสริมอำมาตยาธิปไตย
 2. อำนาจบริหาร
 - ให้พรรคการเมืองอนุรักษ์นิยมของอำมาตย์เป็นพรรคที่ชนะเลือกตั้งได้เป็นผู้บริหาร
 - ถ้าไม่ชนะก็ต้องหาวิธีให้ได้เป็นรัฐบาล
 3. อำนาจตุลาการ
 - ให้ยึดโยงกับระบอบอำมาตยาธิปไตยโดยแนบแน่น
 - ไม่ยึดโยงกับประชาชนแต่อย่างใด
 4. กลไกรัฐ
 - พยายามให้กลไกรัฐหลุดจากอำนาจบริหารทางการเมืองเป็นอิสระมากที่สุดเพื่อลดการครอบงำจากฝ่ายการเมือง
 - ให้เป็นการบริหารโดยคณะกรรมการ บอร์ด แทนที่รัฐมนตรี
 - กลไกรัฐที่มีกำลังอาวุธจึงต้องมีการแทรกแซงติดต่อโดยตรงจากกลุ่มอำมาตย์เพื่อควบคุมโดยอ้างอำนาจเหนือกองทัพ และผู้ถืออาวุธทุกส่วน

หัวข้อศึกษา

1. หลักสูตรโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานนปช.แดงทั้งแผ่นดิน
2. หัวข้อแนวทางการเมืองและหลักนโยบาย
3. เป้าหมายทางยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์
4. นโยบายเฉพาะหน้าของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน
5. ยุทธวิธี
6. ว่าด้วยการนำ

หลักสูตรโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.“แดงทั้งแผ่นดิน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับคุณภาพและศักยภาพในการต่อสู้ทางการเมืองของ“คนเสื้อแดง”ที่เอาการเมืองและแกนนำในส่วนต่างๆ ทั่วประเทศ
2. ให้การขับเคลื่อนขบวนการคนเสื้อแดงมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์เดียวกัน

เป้าหมาย

1. ให้ได้ผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินจำนวนหนึ่งที่เข้าใจและยึดกุมหลักนโยบายยุทธศาสตร์เดียวกัน
2. มีวิธีคิด วิธีทำงานที่สอดคล้องกับความเป็นจริง มีเหตุผล และมีแนวทางมวลชน
3. สามารถทำงานจัดตั้งมวลชนเสื้อแดงและทำงานแนวร่วมกับส่วนต่างๆ ในสังคมได้ดี
4. ได้ผู้ปฏิบัติงานและแกนนำทั่วประเทศที่มีคุณภาพและปริมาณมากพอที่จะช่วยกันขับเคลื่อนขบวนการ นปช.แดงทั่วแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ถูกต้อง

หัวข้อแนวทางการเมืองและหลักนโยบาย

โดย ผศ.ธิดา ดาวารเศรษฐ์

1. ความสำคัญของแนวทางการเมือง หลักนโยบาย
 - เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการต่อสู้
 - รู้จักมิตรและศัตรู
 - กำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ให้สอดคล้องกับทวิสัยและอัครวิสัยของขบวนการ
 - ให้การขับเคลื่อนขบวนการมีเอกภาพประสิทธิภาพภายใต้หลักนโยบายและยุทธศาสตร์

เดียวกัน

- พัฒนา ยกระดับคุณภาพขบวนการ
- เป็นหลักประกันมูลฐานของชัยชนะ

2. แนวทาง นโยบาย กำหนดจากอะไร

1. การวิเคราะห์ความเป็นจริงของสังคมไทย ปัญหาจากอดีต ปัจจุบันและมองไป
ในอนาคต

2. พัฒนาการของสังคมที่ควรจะเป็น และอุปสรรคขัดขวางคืออะไร

3. แสดงเป้าหมายสังคมที่ต้องการจะบรรลุ และแสดงเป้าหมายที่เป็นอุปสรรคต้อง

ต่อสู้ไต่ล้ม

4. กำหนดมิตร ศัตรู

3. เพื่อให้การต่อสู้ได้รับชัยชนะ

- แนวทางการเมืองและนโยบายถูกต้อง
- ความมั่นคงทางการเมืองขององค์กรนั้น
- ขบวนการมีระเบียบวินัย จังหวะก้าวพร้อมเพรียงกัน
- มีการนำถูกต้องสอดคล้องความเป็นจริง
- สัมพันธ์มวลชนสนิทแน่นแฟ้น
- ศึกษาบทเรียนประวัติศาสตร์ที่ส่งทอดมา
- ใช้ทฤษฎีที่ถูกต้อง หลักการถูกต้อง ประสานการปฏิบัติ และยกระดับบทเรียนขึ้นสู่

ระดับทฤษฎีของตนเอง

4. นโยบายเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติที่เป็นจริงในการต่อสู้ เป็นกระบวนการต่อสู้ และแสดงผลอันปลายของการต่อสู้ปฏิบัติการใดๆ ขององค์กรต่อสู้ทางการเมืองล้วนแต่เป็นการ ดำเนินนโยบายทั้งสิ้น ดังนั้นนโยบายจึงต้องถูกต้อง ดำเนินนโยบาย ปฏิบัติตามนโยบายต้อง ทำด้วยจิตสำนึก ไม่ใช่หลับหูหลับตา ก่อนจะปฏิบัติการใดๆ ต้องอธิบายนโยบายให้ชัดเจน มิฉะนั้น จะปฏิบัติผิด เห็นห่างจากกานำ หรือปฏิบัติแบบหลับหูหลับตา

5. คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน

- ถือเอาการปฏิบัติตามแนวทางนโยบายขององค์กร นปช. แดงทั้งแผ่นดินอย่างจริงจัง
- มีความสัมพันธ์กับมวลชนอย่างใกล้ชิด
- ต้องไม่ใช่เจ้านายของประชาชน ไม่ใช่ขุนนางอำมาตย์ของประชาชน
- ต้องมีความสามารถในการทำงานโดยลำพัง เข้มแข็ง จริงจัง
- ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ชิงดีชิงเด่น และต้องไม่เป็นวีรชน เอกชน

หลักนโยบายแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
 “แดงทั้งแผ่นดิน”
 National United Front of Democracy against Dictatorship (NUDD)
 “RED IN THE LAND”

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้

- เป้าหมายใหญ่ระยะยาว คือ โค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย
 เป้าหมายระยะกลาง คือ ยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2550 และผลผลิตของคณะมนตรี
 ความมั่นคงแห่งชาติ(คมช.)
 เป้าหมายเฉพาะหน้า คือ โค่นรัฐบาลอำมาตยาธิปไตยล้มกระบวนกาอภุติธรรม

ยุทธศาสตร์

- เดินด้วย 2 ขา ทำงานด้วย 2 แขน ใน 4 เขตยุทธศาสตร์
1. จัดตั้ง ยกระดับ เคลื่อนไหวมวลชนในเขตชนบท ในเขตเมืองกทม และเขตต่างประเทศ
 2. ประสานการเคลื่อนไหว การต่อสู้ของประชาชนเข้ากับการต่อสู้ของการเมืองในระบบ
 3. บิดกุมมวลชนพื้นฐาน ช่วงชิงชนชั้นกลาง รวมทั้งข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน นักธุรกิจ และผู้รักประชาธิปไตยรักความเป็นธรรมในวงการต่างๆ

นโยบายเฉพาะหน้าของแนวร่วมประชาธิปไตย ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) “แดงทั้งแผ่นดิน”

1. เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเมืองการปกครอง คือ ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนไทยอย่างแท้จริง
2. สวมค้ำประชาชนไทย โดยมีมวลชนพื้นฐานเป็นกำลังหลัก ประสานกับผู้รักประชาธิปไตย และรักความเป็นธรรมทุกภาคส่วน ทั้งใน ภาคธุรกิจพรรคการเมือง องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษาข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือนเพื่อต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตย ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเมืองเศรษฐกิจ และสังคม ของไทยให้ได้ระบบประชาธิปไตยที่แท้จริง
3. ในการเคลื่อนไหวและปฏิบัติการใช้ แนวทางสันติวิธี
4. หนักการต่อสู้ทางเศรษฐกิจและการแก้ปัญหาความยากจนร่วมกับการต่อสู้ทางการเมือง โดยชี้ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและทางรอดของประเทศชาติ ประชาชนไทยนั้น ต้องมาจากการเมืองที่อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชนเท่านั้น
5. ต่อสู้เพื่อให้ประเทศเป็น “นิติรัฐที่มีนิติธรรมอย่างแท้จริง” กระบวนการยุติธรรม ต้องไม่ถูกแทรกแซง กดดัน โดย ผู้มีอำนาจ และอำมาตย์ ต่อสู้เพื่อให้เกิดความยุติธรรม สำหรับประชาชนไทยโดยเสมอหน้า “ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่สองมาตรฐาน”
6. ยกเลิกรัฐธรรมนูญอำมาตยาธิปไตย 2550 ให้นำรัฐธรรมนูญ 2540 มาปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่างๆ ต้องยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนโดยทั่วหน้า

ยุทธวิธี

ปฏิบัติการทางยุทธวิธีกดดัน ขูดคูดี้ ตีแม่ เจาะ ทะลวง ทิ่มแทง กัดกร่อน ย้อนเกล็ด เติงตีกเพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในระยะต่างๆ โดยยึดหลัก

“มีเหตุผล ได้ประโยชน์ รู้ประมาณ”

“รู้จักรุก รู้จักถอย”

“ต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อขบวนการของประชาชน”

ยุทธวิธีต้องกำหนดตามหลักนโยบายให้เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับสถานการณ์

1. การเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาลที่ไม่ชอบธรรมและล้มเหลวในการบริหารทางเศรษฐกิจการเมือง ความมั่นคงและความ แดกแยกในสังคม
2. การทวงถามความยุติธรรมโดยรูปแบบต่างๆ คัดค้านการปฏิบัติสองมาตรฐาน ยกกระตือรือร้นต่อสู้ทางคดีคนเสื้อแดงให้กว้างขวางเป็นการต่อสู้ทางการเมือง
3. เปิดเกมรุกในการต่อสู้ทางกฎหมายเพื่อนิติรัฐ นิติธรรม ต่อสู้กับความไม่ชอบธรรมขององค์กรต่างๆ กฎหมาย และกลุ่มบุคคลที่มาจากคณะรัฐประหาร 19 กย. 49 (คมช.)

4. เปิดโปงการสมคบกันเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มอำนาจ ทหาร ปัญญาชนขุนนาง และพันธมิตร ประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และเฉพาะหน้านี้คือรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

5. เปิดเกมรุกทางสื่อชนิดต่างๆ เพื่อแย่งพื้นที่สื่อกระแสหลักการจัดรายการที่มีคุณภาพ ของสถานีประชาชน (ทีทีเอส) และสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพ กระจายในหมู่ประชาชน ให้มากที่สุดสนับสนุน พื้นที่สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์ต่างๆ) สถานีวิทยุชุมชน ให้ครอบคลุม พื้นที่ต่างๆ และเชื่อมโยงรายการที่มีคุณภาพกระจายต่อให้ทั่วถึง

ว่าด้วยการนำ

1. มีการนำรวมหมู่ที่เป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และเป็นประชาธิปไตย
2. มีการรับผิดชอบโดยบุคคลและถูกตรวจสอบได้
3. มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามหลักนโยบาย แนวทาง และมติโดยเคร่งครัด
4. ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และข้อโต้แย้งในระหว่างการเคลื่อนไหว และทำงานต้องได้รับการอภิปรายและดำเนินการที่เหมาะสม โดยไม่เกิดผลเสียหายต่อผลประโยชน์ของขบวนการประชาธิปไตย และหากในท้ายที่สุด ยังไม่อาจเป็นเอกภาพกันได้ ให้ใช้หลัก "แสงจุดร่วม สว่างจุดต่าง" "สามัคคี วิจารณ์และวิจารณ์ตนเองสามัคคี" และ "ไม่ขยายความขัดแย้งในหมู่ประชาชน"
5. มีทั้งทำนองรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของมวลชน และสัมพันธ์กับมวลชน ให้สนิทแน่นแฟ้นภาระหน้าที่สป.นปช.แดงทั้งแผ่นดิน
 1. แปรแนวทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ของนปช. ให้เป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน
 2. จัดตั้งมวลชน ยกกระดับ ความรู้ ความสามารถของหน่วย จัดตั้งและตนเอง อยู่เสมอ
 3. ประสานการเคลื่อนไหวกับหน่วยจัดตั้งอื่นในเขตใกล้เคียงกันและเขตยุทธศาสตร์ อื่นอย่างเป็นระบบคามกติกา
 4. ปฏิบัติภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีวินัย มีสำนึกรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ ขบวนการมวลชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการศึกษาแนวทางการเมือง ของโรงเรียน นปช. แต่งตั้งแผ่นดิน

โดย ผศ. อिता ดาวเรือง

1. การทำรัฐประหารและระบอบอำมาตยาธิปไตยในประเทศไทย
2. ระบอบอำมาตยาธิปไตยในสังคมไทย
3. พัฒนาการระบอบประชาธิปไตยและปัญหาประชาธิปไตยในสังคมไทย

การทำรัฐประหารและระบอบ อำมาตยาธิปไตยในประเทศไทย

โดย อिता ดาวเรือง

หัวข้อนี้เป็นหัวข้อใหญ่ซึ่งอาจแบ่งเป็นหัวข้อรองได้ 3 หัวข้อ คือ

1. การทำรัฐประหารในประเทศไทย
2. ระบอบอำมาตยาธิปไตยในประเทศไทย
3. ประชาธิปไตยแบบไทยไทย

หัวข้อทั้ง 3 นี้มีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นคนละเรื่องที่เป็นเรื่องเดียวกัน และเป็นสาเหตุของปัญหาการเมืองการปกครอง การพัฒนาประเทศไทย ที่มีลักษณะแตกต่างกับประเทศอื่นๆ ในโลก ในเอเชีย และแม้แต่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทุกประเทศ

ในวาระครบรอบ 3 ปี การทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ซึ่งอาจไม่ใช่รัฐประหารครั้งสุดท้ายในประเทศไทย จึงเห็นสมควรที่เราจะมาร่วมยกระดับความเข้าใจแก่นของปัญหา เพื่อสร้างผลึกองค์ความรู้ที่เป็นของเราเองอันที่จริงแล้ว การทำการกบฏและการทำรัฐประหาร ก็คือการใช้ปฏิบัติการแบบเดียวกัน ต่างกันที่ผลของมัน ถ้าทำการไม่สำเร็จไม่ได้รับชัยชนะก็เป็นการก่อกบฏ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองมีการก่อกบฏที่โด่งดังเช่น

กบฏบวรเดช 11 ตุลาคม พ.ศ.2476

กบฏวังหลวง 26 มิถุนายน พ.ศ.2492

กบฏแมนฮัตตัน 29 มิถุนายน พ.ศ.2494

กบฏพลเอกฉัตร 26 มีนาคม พ.ศ.2520

กบฏพันเอกมณูญูประจักษ์ 1 เมษายน พ.ศ.2524

กบฏพันเอกมณูญูประจักษ์ 9 กันยายน พ.ศ. 2528

แต่ถ้าการก่อการสำเร็จได้รับชัยชนะก็จะเรียกเป็นการรัฐประหารหรือการปฏิวัติการปฏิรูป ตามแต่ผู้ได้รับชัยชนะจะเรียกชื่อตัวเอง จากนั้นก็ได้รับการรับรองจากฝ่ายตุลาการ ว่าได้รับรัฐาธิปไตย มาทุกยุคทุกสมัย มีอำนาจอธิปไตยทางการเมือง การปกครองสูงสุดอยู่ในกำมือ ซึ่งนี่ก็คือการใช้ปืนปล้นอำนาจอธิปไตยจากประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือราชาธิปไตยมาเป็น

ระบอบประชาธิปไตยในปี พศ.2475 นั่นก็คือ เลขาธิการสภาการยอมรับอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารที่มาจากชัยชนะของการก่อกบฏนั่นเอง ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้น ผู้ก่อกบฏหากได้รับชัยชนะก็จะสถาปนาเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ในราชวงศ์ใหม่ ที่เรียกกันว่า "ปราบดาภิเษก" ดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีราชวงศ์ต่างๆเกิดขึ้นก็เกิดจากการก่อกบฏแล้วได้รับชัยชนะนั่นเอง

ในปลายยุคกรุงศรีอยุธยาการก่อกบฏเกิดขึ้นบ่อยมากและทำลายล้างกันฆ่าเจ็ดชั่วโคตร จนขุนนาง ขุนศึกดีๆ ไม่มีเหลือ และนี่ก็คือคำตอบแห่งความเสื่อมโทรมของกรุงศรีอยุธยา จนถูกพม่าทำลายได้ในปีพศ. 2310 นั่นก็คือ ถูกทำลายกันเองย่อยยับก่อนพม่าจะตีแตก และนี่เป็นธรรมชาติของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการเมืองของระบอบศักดินาในทุกประเทศไม่ใช่เรื่องที่ยាយามลประวัติศาสตร์ไทย ทำให้เหมือนประเทศญี่ปุ่นที่มีราชวงศ์เดียวต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน ทำให้ดูเหมือนว่าเรามีแต่อดีตสวยงามไม่มีการรบราฆ่าฟันเพื่อแย่งอำนาจกัน ทั้งๆ ที่พระมหากษัตริย์หรือเจ้าผู้ครองนครที่เข้มแข็งกว่าและเข้มแข็งที่สุดเท่านั้น จึงจะดำรงการเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ถ้าผู้สืบทอดอ่อนแอ ก็จะเกิดราชวงศ์ใหม่หรือกลายเป็นเมืองขึ้นของเจ้านครอื่นหรือกษัตริย์ประเทศอื่นเมื่อหันมาดูประเทศไทย หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พศ. 2475 ซึ่งคนบางส่วนถือเป็นการปฏิวัติสยามแต่บางส่วนก็ไม่เห็นด้วย ว่าเป็นการปฏิวัติทั้งนี้ขึ้นกับบริบทการจำกัดความของคำว่า "ปฏิวัติ" ที่มีเนื้อหาแตกต่างกัน และยังไม่ใช่ประเด็นในบทความนี้แน่นอนว่า ผลการก่อกบฏจะไม่ค่อยกระทบการเมืองการปกครองในช่วงเวลานั้นๆสักเท่าไร ตรงกันข้ามการก่อกบฏที่ได้รับชัยชนะ และมักขนานนามตนเองว่าเป็นคณะปฏิวัติ คณะปฏิรูป เพื่อให้ภาพลักษณ์ดูดี เกิดผลต่อการเมืองการปกครองไทยมากมาย มหาศาล ดังมีหลักโมลล์สำคัญคือ พศ. 2490 พศ. 2500 พศ.2514. 2519 เป็นต้นและที่ร้ายที่สุดคือ การรัฐประหาร 19 กันยายน พศ.2549 นี้เอง อันนำมาซึ่งความพินาศย่อยยับทางการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

รัฐประหาร 8 พฤศจิกายน 2490

โดยคณะนายทหารนำโดยพลโท ผิน ชุณหะวัณ เป็นหัวหน้า ได้ยึดอำนาจรัฐบาลของพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ได้สำเร็จแล้วมอบให้นายควง อภัยวงศ์เป็นนายกรัฐมนตรี จัดตั้งรัฐบาลแต่ในขณะเดียวกันได้แต่งตั้งจอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทย แต่หลังจากนั้น ในวันที่ 6 เมษายน 2491 คณะนายทหารชุดเดิมก็ให้นายควง อภัยวงศ์ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วให้ จอมพล ป.พิบูลสงครามเข้าดำรงตำแหน่งต่อไป ความหมายทางการเมืองของการรัฐประหารครั้งนี้คือการใช้กำลังทหารกำจัดคณะราษฎร ปึกษาชัยของ ดร.ปรีดี พนมยงค์ออกไปโดยสิ้นเชิง และเมื่อเกิดกบฏวังหลวง 26 มิถุนายน 2492 โดย ดร.ปรีดี พนมยงค์ กับคณะนายทหารเรือและพลเรือนกลุ่มหนึ่งถูกปราบปราม ก็ยิ่งเป็นการสิ้นสุดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะราษฎรปึกษาชัยปรีดี โดยสิ้นเชิง และประเทศก็ก้าวเข้าสู่ยุคเผด็จการทหารครอบงำการเมืองการปกครองนับแต่รัฐประหารพศ. 2490 เป็นต้นมา

แต่ว่านี่ไม่ใช่การเมืองการปกครองที่ดูเผินๆ เป็นเผด็จการทหารล้วนๆ เท่านั้นมันได้สร้าง

ระบอบอำมาตยาธิปไตยที่มี ขุนศึกทหารเป็นใหญ่ แทนที่ระบอบประชาธิปไตยนั่นเองด้วยเหตุ
ที่ เมื่อขุนทหารยึดอำนาจแล้วก็ต้องใช้ข้าราชการพลเรือน ปัญญาชนขุนนางและนายทุน
ขุนนางมาค้ำจุนเพื่อให้สามารถบริหารประเทศต่อไปได้ รวมถึงต้องสามัคคีกับกลุ่มอนุรักษนิยม
เพื่อพิชิตปิกซ้ายคณะราษฎรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ปรีดี พนมยงค์ให้ลี้ภัยจากกลุ่มอนุรักษ
นิยมทุกส่วนที่ถืออาจารย์ปรีดี พนมยงค์เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ต้องโค่นล้มทำลายล้าง จึง
ให้ความร่วมมือกับขุนศึกปิกขวาคณะราษฎรเป็นอย่างดี ในการกำจัด ดร.ปรีดี พนมยงค์ และ
ก็ประสบผลสำเร็จจนอาจารย์ปรีดีไม่อาจกลับประเทศไทยได้ชั่วชีวิตแต่กระนั้นก็ไม่อาจทำลาย
ชื่อเสียงคุณูปการที่อาจารย์ปรีดีได้ทำไว้ให้กับสังคมไทย ดังที่มีคนรุ่นหลังได้ยกย่องท่านเป็น
รัฐบุรุษที่ยิ่งใหญ่ตัวจริงของประเทศไทยและมีเอกสารข้อมูลผลงานของท่านพิมพ์เผยแพร่ทั่ว
ไป ชัยชนะต่อดร.ปรีดี พนมยงค์โดยการทำรัฐประหารพ.ศ.2490 จึงเป็นหลักไมล์สำคัญที่
แสดงถึงชัยชนะของกลุ่มอนุรักษนิยมร่วมกับขุนศึก สถาปนารัฐเผด็จการทหารและระบอบ
อำมาตยาธิปไตยไทย ซึ่งสืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน

การทำรัฐประหาร 16 กันยายน พ.ศ.2500

โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึดอำนาจรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม นี้ก็เป็นหลักไมล์ที่สอง
ที่สำคัญยิ่งทางการเมืองการปกครองของไทย ที่ล้มล้างกลุ่มต่างๆของคณะราษฎรได้หมดสิ้น
ไม่ว่าจะเป็นปิกซ้าย ปิกขวากลุ่มพลเรือนและกลุ่มทหารของคณะราษฎรเป็นอันสิ้นสุดอำนาจ
ของคณะราษฎรโดยสิ้นเชิง ถือเป็นชัยชนะของกลุ่มอนุรักษนิยมที่ได้ขุนศึกมาเป็นกำลังโค่นล้ม
คณะราษฎร และกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนคณะราษฎรลงไปจากนั้นก็ทำรัฐประหารซ้ำในวันที่
20 ตุลาคม 2501 โดยจอมพลถนอม กิตติขจร ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีลาออก แล้ว
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ก็ประกาศยึดอำนาจการปกครองเรียกตนเองเป็น คณะปฏิวัติยกเลิก
รัฐธรรมนูญพร.พรรคการเมืองยึดอำนาจเป็นเผด็จการทหารโดยสมบูรณ์แบบการเมืองการปกครอง
จึงเป็นเผด็จการทหารที่มีแนวทางการเมืองอนุรักษนิยมและขึ้นต่อจักรวรรดินิยมอเมริกาอย่าง
สุดๆ ดังที่มีผู้วิเคราะห์สังคมไทยในยุคนั้นเป็น กึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา การเมืองการปกครอง
จึงอยู่ในระบอบอำมาตยาธิปไตยภายใต้เผด็จการทหารสมบูรณ์แบบ และยังเป็นกึ่งเมืองขึ้นของ
สหรัฐอเมริกา นำพาประเทศไทยทางการเมืองเข้าสู่ปริมณฑลสงครามต่อต้านประเทศสังคมนิยม
สหภาพโซเวียต จีน และการต่อสู้เพื่อเอกราชของกลุ่มประเทศอินโดจีนและปราบปรามผู้มี
แนวทางการเมืองสังคมนิยมอย่างรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิต สงครามชวชาชัยในประเทศไทย
จนเกิดการต่อสู้ด้วยอาวุธจึงเกิดขึ้นในยุค จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์เป็นใหญ่นี้เองที่มีการขยายตัว
ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และกองทัพปลดแอกประชาชนไทยและการต่อสู้
รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ

รัฐประหาร 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2514

จอมพลถนอม กิตติขจร ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีรัฐมนตรีนีว่าการกระทรวง
กลาโหม และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ทำการปฏิวัติตนเอง ความหมายทางการเมืองก็แสดง

ว่ากลุ่มเผด็จการทหารเริ่มแยกตัวจากกลุ่มอนุรักษนิยม กลุ่มการเมืองที่ก่อตัวตามรัฐธรรมนูญ อำมาตยาธิปไตย การแยกตัวจากกันระหว่าง ชุนศึก กับขุนนาง และกลุ่มอนุรักษนิยมอื่นๆ จึงจัดเป็นการเสื่อมถอยของชุนศึก ที่ครองอำนาจมายาวนานนับจาก ปีพศ.2500 เป็นต้นมา รวม 15 ปี จึงเกิดการเปลี่ยนแปลง 14 ตุลาคม 2516 ที่นักศึกษาประชาชนร่วมกับกลุ่มอนุรักษนิยม และกลุ่มเสรีนิยม โค่นล้มเผด็จการทหารลงไปสถาปนาอำนาจรัฐอำมาตยาธิปไตย แบบใหม่ ที่เปลี่ยนถ่ายกลุ่มชุนศึกชุดเก่าจากปี 2500 มาสู่ชุนศึกชุดใหม่ๆ ที่อำนาจน้อยลง จากเดิม นี่จึงเป็นการเข้าสู่บริบทใหม่ทางการเมืองการปกครองที่ประชาชนลุกขึ้นมาต่อสู้ด้วยตนเองมิได้ปล่อยให้เฉพาะชุนศึกเท่านั้นที่ทำได้ แต่อย่างไรก็ตามการเมืองการปกครองก็ยังมีได้เป็นระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง อำนาจอธิปไตยยังมิได้เป็นของประชาชนไทย แต่ยังคงแบ่งส่วนให้ระบอบอำมาตยาธิปไตยที่เพียงแต่ลดบทบาทชุนศึกเก่า ไม่เป็นระบบเผด็จการทหารเต็มรูปแบบเท่านั้น

รัฐประหาร 6 ตุลาคม 2519

ก็เป็นหลักโมลส์สำคัญอันหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองที่กำลังพัฒนาระบอบประชาธิปไตยหลังจากการลุกขึ้นต่อสู้ของประชาชนร่วมกับกลุ่มอนุรักษนิยม และเสรีนิยม ในปีพศ.2516 แต่ชัยชนะประชาชนนั้นแสนสั้น เมื่อกลุ่มอนุรักษนิยมหวาดกลัวการขยายตัวของ การต่อสู้ของประชาชนในประเทศอินโดจีน และในประเทศไทย จึงทำลายขบวนการนักศึกษาประชาชนเมื่อปี พศ.2516 โดยการร่วมมือกับชุนศึกทำการรัฐประหารร่วมกับกองกำลังอนุรักษนิยมนอกระบบ เช่นกระหังแดง นวพล ลูกเสือชาวบ้านโดยมีพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะ ความหมายทางการเมืองคือการกำจัดพวกปัญญาชนหัวก้าวหน้า และพวกหัวเอียงซ้าย อย่างโหดเหี้ยม และไม่เลือก การสังหารนักศึกษานายในสถานศึกษาที่ชุมนุมทางการเมืองโดยสงบปราศจากอาวุธ ก็ทำโดยไม่กระดากอายต่อประชาชนไทย และสายตาดูโลก สื่อมวลชนที่ปลุกระดมอุดมการณ์ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อย่างบ้าคลั่ง ให้ประชาชนไปล้อมฆ่าฟันนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตุ๋น ไปก็คล้ายๆ ในปัจจุบันเพียงแต่เปลี่ยนจากไปจัดการนักศึกษาด้วยความกลัวการขยายตัวแนวคิดสังคมนิยมเปลี่ยนมาจัดการประชาชนด้วยความหวาดกลัวการขยายตัวของพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในยุคปัจจุบัน ยุคนั้น (พศ.2519) การเมืองการปกครองจึงเป็นเผด็จการทหารแนวทางอนุรักษนิยมและขึ้นต่อจักรพรรดินิยมอเมริกา เลกเช่นยุค พศ.2500 กลุ่มอนุรักษนิยมและระบอบอำมาตยาธิปไตย จึงกลับมาเข้มแข็งยิ่งขึ้นกว่าเดิมอีก ก็โดยอาศัยการทำรัฐประหาร พศ.2519 นั้นเอง ได้นาย อานันท์ กรีวิวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี อนุรักษนิยมสุดขีดกำหนดเวลาการปฏิรูปการปกครอง 12ปี

บทบาทพลเอกเปรม ตีณสุลานนท์กับการรัฐประหารในประเทศไทย

พลเอกเปรม ตีณสุลานนท์ เริ่มมีชื่ออยู่ในการทำรัฐประหารเมื่อ 6 ตุลาคม 2519 เพราะเป็นแม่ทัพภาคที่ 2 คุมกำลังในภาคอีสานรัฐประหาร 20 ตุลาคม พศ.2520 นำโดยพลเรือเอก

สงัด ชลออยู่ ยึดอำนาจรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เพราะแนวทางอนุรักษ์นิยมสุดขั้วทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมสูงมากและการถูกกดดันจากต่างประเทศในข้อหาที่กระทำต่อนิสิตนักศึกษาประชาชน ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 และการปกครองยุคนี้ การทำรัฐประหารชุดนี้มีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ร่วมอยู่ด้วย เมื่อสำเร็จก็เริ่มเข้าสนามการเมืองควบเก้าอี้รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทยในรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และในปี พ.ศ.2521 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ก็ขึ้นนั่งเก้าอี้ผู้บัญชาการทหารบกจากนั้นก็ได้ครบตำแหน่งผบ.ท. และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอีกด้วย และนี่คือการเริ่มยุคการก่อตัวของอำมาตยาธิปไตยยุคใหม่ ที่มีขุนทหาร พลเอกเปรม ติณสูลานนท์เป็นเสาหลักค้ำจุนนับแต่ปี พ.ศ.2521 เป็นต้นมา และในที่สุด ด้วยการสนับสนุนของทหารทั้งหลายรวมทั้งกลุ่มยังเติร์กภายใต้การนำของพันเอกบุญชู รูปชจร แกนนำจปร.7 หลังจากพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ประกาศลาออกในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2523 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ก็ได้เป็นนายกรัฐมนตรีและอยู่ได้ยาวนาน 5 สมัยถึง 8 ปี 5 เดือน ช่วงนี้บางคนถือเป็นประชาธิปไตยครึ่งใบ เพราะมีพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลด้วยแต่ก็จัดเป็นระบอบอำมาตยาธิปไตยนั่นเอง โดยมีทหารค้ำอำนาจชัดเจน เมื่อหมดยุคทางการเมืองพลเอกเปรม ได้รับการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งให้เป็นองคมนตรีเมื่อ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2531 และได้รับการโปรดเกล้าฯให้เป็นรัฐบุรุษเมื่อ 29 สิงหาคมใน ปีพ.ศ.2531

นับจากปี พ.ศ.2521ที่เป็นผบ.ท.จนปัจจุบัน อำนาจของขุนทหารที่กลายเป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นมหาอำมาตย์รวมกว่า 30 ปี จัดเป็นเวลาที่มีผู้ยึดกุมกลไกอำนาจรัฐไทยยาวนานที่สุดเท่าลายสถิติอำนาจขุนทหารทั้งปวงในอดีตหมดสิ้น

สำหรับการรัฐประหาร 23 กุมภาพันธ์ 2534

ภายใต้การนำของพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ผบ.ท.พลเอกสุจินดา คราประยูรผบ.ท. พลอากาศเอกเกษร โจนินิลผบ.ท. พลเรือเอกประพัฒน์ กฤษณจันทร์ผบ.ท. และพลตำรวจเอกสวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ได้ยึดอำนาจการปกครองจากพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีที่กำลังอยู่ในช่วงเริ่มต้นระบอบประชาธิปไตยที่นักการเมืองจากการเลือกตั้งได้เป็นนายกรัฐมนตรี หลังพลเอกเปรมครองอำนาจมาอย่างยาวนาน ยุคพลเอกชาติชาย เศรษฐกิจเบ่งบานเต็มที่ดูประหนึ่ง การเมืองการปกครองไทยกำลังอยู่บนถนนโรยกลีบกุหลาบ เพราะทุนไทยและทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนเต็มที่ด้วยเชื่อว่า ทหารจะวางมือจากการเมืองแบบเก่าแล้ว รัฐประหาร พ.ศ.2534 จึงไม่อาจต้านกระแสทุนนิยมเสรีโลกาภิวัตน์ที่เชี่ยวกรากได้ ต้องเผชิญกับการลุกขึ้นต่อต้านของประชาชนในปีพ.ศ.2535เกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬจปร.5ขุนทหารต้องถอยออกไปเพื่อเกิดการปฏิรูปในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 แต่นี่ก็ได้หมายความว่าหมดอำนาจอำมาตยาธิปไตยกันข้าม พลเอกเปรมและอำมาตยาธิปไตยก็ยังคงแข็งแรงอยู่ แต่ก็ขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองไม่ได้ ทำให้สังคมไทยมีภาวะที่ดูดีในทิศทางระบอบประชาธิปไตยทางการเมืองและเมื่อ 15 ปีผ่านไปไม่มีใครคาดคิดว่าขุนทหารจะกล้าทำรัฐประหารอีกในยุคทุนนิยมโลกาภิวัตน์เช่นนี้ เพราะการทำรัฐประหารและระบอบอำมาตยาธิปไตยขัดแย้งกับเศรษฐกิจไทยที่เป็นทุนนิยมขึ้นต่อทุนนิยมโลกาภิวัตน์เต็มที่ ส่วนระบอบอำมาตยาธิปไตยที่กุมอำนาจการเมืองการปกครองโดยกลุ่มอนุรักษ์นิยมนั้น ลำพังเพียงขุนศึกก็อาจดำรงอยู่ได้ แต่ได้อาศัยเครือข่ายทุนนิยม

อนุรักษนิยม ทุนนิยมขุนนาง และพรรคการเมืองอนุรักษนิยมช่วยค้ำจุน และอ้างสิ่งที่เรียกว่า “คุณธรรม” กับ “ระบอบประชาธิปไตยแบบไทยๆ” เป็นคาถาของกลุ่มอนุรักษนิยมมายาวนาน นับจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา

รัฐประหาร 19 กันยายน 2549

มีฐานะทางประวัติศาสตร์ที่เล่นล้มการเมืองการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย ในระบบทุนนิยมไทย ท่ามกลางยุคสมัยทุนนิยมโลกาภิวัตน์ นี่เป็นเรื่องมหัศจรรย์พันลึก เกินกว่าที่จะคาดได้ว่าจะเกิดขึ้น หากใช้หลักวิวัฒนาการของสังคมมาพิจารณา ระบอบอำมาตยาธิปไตย ซึ่งใช้การรัฐประหารเป็นเครื่องมือผ่านทางต้นของตนเองโดยตลอด 77 ปีที่ผ่านมาหลัง พศ.2475 ก็ไม่ควรและไม่อาจดำรงอยู่ได้อีกต่อไปแต่นี้คือ ลักษณะเฉพาะประเทศไทย ที่โครงสร้างอนุรักษนิยมด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครองด้านสังคมล้วนแข็งแกร่งอย่างยิ่งใครจะรู้พรุ่งนี้มะรินนี้อาจมีรัฐประหารชุดใหม่อีกก็ได้ ถ้าพรรคการเมืองอนุรักษนิยมที่ได้อำนาจรัฐไม่อาจตอบสนองระบอบอำมาตยาธิปไตยได้.

ระบอบอำมาตยาธิปไตยในสังคมไทย

โดย ธิดา ถาวรเศรษฐ

1. เป็นพัฒนาการการเมืองการปกครองไทยที่เชื่อมโยงต่อจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และนี่ก็เป็นลักษณะพิเศษของสังคมไทย ที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านที่ยาวนานทั้งในด้านรากฐานเศรษฐกิจจากระบอบศักดินามาสู่ระบอบทุนนิยม และการเมืองการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยถ้าย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ไทย ในยุครัชกาลที่ 5 นับเป็นยุคที่มีการปฏิรูปการเมืองการปกครองใหม่ที่ก้าวหน้ากว่าเดิมมาก ล้มเลิกระบบเจ้าแคว้น เจ้าเมืองเดิมที่มีอยู่มากมายทางภาคเหนือ ภาคใต้ ซึ่งถ้าจะว่าไปแล้ว พระมหากษัตริย์ไทยก็เป็นเจ้าอาณานิคมย่อยๆ ที่เดียว การปฏิรูปการปกครองในยุคนั้น ก็ได้ใช้แบบอย่างจากที่อังกฤษปกครองอินเดียที่มีเจ้าครองนครย่อยๆ เมื่อยกเลิกเจ้าผู้ครองนครใช้วิธีรวมศูนย์การปกครองมาอยู่ที่พระเจ้าแผ่นดิน รวมทั้งทำลายอำนาจอิทธิพลขุนนางปลดปล่อยแรงงานทาสและไพร่สม ใช้ระบบเกณฑ์ทหาร ทำให้การเมืองการปกครองไทย ก้าวไปอีกขั้นหนึ่งโดยยอมเสียดินแดนจำนวนหนึ่งและสิทธิสภาพนอกอาณาเขตตลอดจนยกเลิกการผูกขาดสินค้าระหว่างประเทศของพระเจ้าแผ่นดินและขุนนาง ลดภาษีสินค้านำเข้าเหลือ 3% การยอมเสียดินแดนถือเป็นการยินยอมสำคัญในช่วงหลังให้จักรวรรดินิยมอังกฤษและฝรั่งเศสเพื่อแลกการดำรงอยู่ของระบอบศักดินาไม่เป็นเมืองขึ้นสมบูรณ์เช่นนี้หมายความว่าอะไร? ก็หมายความว่าระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไทย ระบอบศักดินาไทยปรับตัวได้แข็งแกร่งยิ่งกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชียที่ระบอบศักดินาถูกทำลายทุกประเทศ โดยจักรวรรดินิยม ในขณะที่ประเทศไทยเป็นเมืองขึ้นโดยพฤตินัยที่ระบอบศักดินายังดำรงอยู่ นักวิเคราะห์สังคมยุคก่อนจึงเรียกเป็นสังคมกึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา และอันที่จริงแล้วการเปลี่ยนผ่านการเมืองการปกครองจากสมบูรณาญา

สิทธิราชย์ หรือราชาธิปไตยมาเป็นระบอบประชาธิปไตยในประเทศต่างๆ ก็มาจากการล่มสลายของระบอบเก่าโดยการแพ้สงครามใหญ่ระหว่างประเทศ การพ่ายแพ้การต่อสู้ภายในประเทศ และโดยการจัดการของจักรวรรดินิยม นี่ก็ต่างกับประเทศไทยโดยสิ้นเชิง

ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยเมื่อ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ที่ดูราบรื่นในตอนต้นแต่เมื่อก่อการสำเร็จแล้วก็กลายเป็นวาระบอบที่เราได้นั้นนับจากรัฐประหาร พ.ศ. 2490 เป็นต้นมาก็ได้รัฐอำมาตยาธิปไตย ที่บางเวลาเป็นเผด็จการทหารเต็มรูปแบบและเนื้อหา และบางระยะเวลาเป็นประชาธิปไตยในรูปแบบ แต่เป็นอำมาตยาธิปไตยในเนื้อหาของรัฐไทยที่แท้จริง ดังที่ได้บรรยายไว้ในบทที่แล้วเรื่อง รัฐประหารในประเทศไทย และสรุปได้ว่าการรัฐประหารคือการผ่าทางตันทางการเมืองของกลุ่มอภิชนขุนศึกขุนนางเมื่ออำนาจทางการเมืองการปกครองจะหลุดจากมือ ไปสู่นักการเมืองที่ควบคุมไม่ได้ดังนั้นการรัฐประหารจึงเป็นกระบวนการสุดท้ายในแต่ละยุคที่จะยึดอายุระบอบอำมาตยาธิปไตยเอาไว้

2. การเรียกชื่อระบอบอำมาตยาธิปไตยโดยทั่วไปในทางสากลการยึดอำนาจการปกครองไว้ในเมื่อกลุ่มอภิชนเราเรียก อภิชนาธิปไตย (Aristocracy) นี่เป็นการเรียกในแง่ดี แต่ถ้าเป็นมุมมองจากประชาชนผู้ถูกปกครอง ก็มีอีกชื่อว่า คณาธิปไตย (Oligarchy) เป็นการเรียกชื่อในแง่ที่เป็นคนละบุคคลที่เลวร้าย นี่เป็นการเรียกของของปราชญ์ชนชั้นปกครองโบราณ สกอลโลเครติสที่ถือคุณธรรม ฐานะทางชนชั้นและความรู้เป็นหลัก และเห็นคนส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่สมควรเป็นผู้ถูกปกครอง ไม่ควรเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยเอง พูดยังๆก็คือ ในทัศนะของปราชญ์สกอลโลนี้ ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ไม่ดี แต่อภิชนาธิปไตยจัดเป็นการปกครองที่ดีอีกแบบหนึ่ง แต่ในสังคมไทย เราเรียกอำนาจการปกครองในมือคนละบุคคลคนส่วนน้อยในสังคมว่า ระบอบอำมาตยาธิปไตย ซึ่งถือได้ว่าเป็นระบอบการปกครองที่ดำรงเพื่อต่อต้านระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา โดยเหตุที่การเมืองการปกครองไทยนั้น กลุ่มอภิชน ขุนศึกขุนนาง ได้วางรากฐานครอบงำแผ่ขยายแน่นหนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบราชการในหมู่ข้าราชการชั้นสูง ซึ่งยังคงแนวคิดอุดมการณ์ตามแบบฉบับระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และครอบงำองค์กรรัฐทั้งปวงที่ไม่ยึดโยงกับประชาชน เราจึงเรียกว่า ระบอบอำมาตยาธิปไตย อันรวมทั้ง Aristocracy and Bureucracy ที่มีอภิชนขุนนางและข้าราชการชั้นสูงเป็นผู้ปกครอง อาจารย์ปรีดี พนมยงค์ ระบุว่า อำมาตยาธิปไตยหมายถึง การปกครองโดยข้าราชการ ข้าราชการที่ปรึกษา(โดยใช้ความหมายของอำมาตย์ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน) ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเอง หรือโดยคำแนะนำของรัฐบาลหรือองคมนตรี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของพระองค์ นี่แสดงว่า ศัพท์อำมาตยาธิปไตยได้แพร่หลายตั้งแต่ยุคอาจารย์ปรีดีแล้ว

3. โครงสร้างและองค์ประกอบของระบอบอำมาตยาธิปไตย ระบอบอำมาตยาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองโดยกลุ่มอนุรักษนิยมและเพื่ออำนาจของกลุ่มอนุรักษนิยม ดังนั้นจึงต้องมีโครงสร้างและองค์ประกอบสำคัญในโครงสร้างชั้นบนของสังคมไทยทั้งหมด ในทางการเมืองการปกครอง การศึกษา วัฒนธรรม รูปการจัดสำนึก และอุดมการณ์ทางการเมืองสนับสนุน รวมทั้งมีอำนาจครอบงำกลุ่มทุนเพื่อสวามีภักดีเข้าอยู่ในเครือข่ายอำนาจอำมาตยาธิปไตยการปกครองระบอบใดระบอบหนึ่งจะเกิดขึ้นลอยๆไม่ได้ต้องมีรากฐาน

เศรษฐกิจรองรับ นีก็สอดคล้องกับความเป็นจริงประเทศไทยที่กลุ่มทุนเครือข่ายอนุรักษนิยมปัจจุบันมีฐานะเศรษฐกิจสูงสุด และนี่ก็เป็นการพัฒนาสืบเนื่องมาจากฐานะเจ้าที่ดินใหญ่ และเจ้าสัวต่างชาติ ที่อาศัยอำนาจรัฐศักดินาดั้งเดิม และอำนาจรัฐระบอบอำมาตยาธิปไตยและเผด็จการทหาร เป็นที่พึ่งพิงได้ผลประโยชน์ผูกขาด การรับสัมปทานมายาวนาน จึงไม่คิดทำลายอำนาจอำมาตยาธิปไตย ตรงกันข้าม กลับอุปถัมภ์ค้ำจุนเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันต่างกับนายทุนในประเทศตะวันตกที่มักร่วมกับชนชั้นกลาง ชนชั้นล่าง ต่อสู้กับระบอบศักดินา ในส่วนโครงสร้างชั้นบนของสังคม องค์ประกอบของระบอบอำมาตยาธิปไตย ขอนำเสนอองค์ประกอบหลักประการแรกคือทหาร โดยมีกองทัพเป็นเสาหลักค้ำจุนระบอบอำมาตยาธิปไตย กองทัพไทยยังยึดแนวคิดอุดมการณ์ดั้งเดิมของรัชกาลที่6 ว่าด้วยชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในความหมายที่คับแคบ รวมศูนย์แบบการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไม่เคยมีคำขวัญว่าเป็นกองทัพของประชาชน ในระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้นกองทัพจึงไม่ยอมอยู่ภายใต้อำนาจการบริหารของรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง ถ้ารัฐบาลใดทำให้สถานะผู้บัญชาการทหารไม่มั่นคงก็อาจเกิดรัฐประหารได้ทุกเมื่อประการที่สองคืออำนาจตุลาการ ซึ่งไม่ยึดโยงกับประชาชนเช่นกัน และจะรับรองอำนาจทหารที่ทำการรัฐประหารได้สำเร็จว่าได้รัฐญาธิปไตย หลังรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 กระบวนการยุติธรรมไทยในชื่อ ตุลาการภิวัตน์ ถูกวิพากษ์วิจารณ์กันทั่วไปในความเที่ยงธรรม และการแสดงตนในฐานะบทบาทสำคัญที่จะรักษาระบอบอำมาตยาธิปไตยไว้ จนยอมเสี่ยงที่อาจจะทำให้กระบวนการยุติธรรมล่มสลายในแผ่นดินไทยประการที่สาม อำนาจการบริหารราชการทั่วไปอยู่ในมือข้าราชการประจำ ที่เป็นอภิชนและเครือข่ายอนุรักษนิยม ต่อต้านแนวทางนโยบายของรัฐบาลที่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่ก้าวหน้าที่เป็นประโยชน์กับประชาชนรากหญ้า คนชั้นล่างที่ยากจน และข้าราชการเหล่านี้ยังถูกครอบงำด้วยความคิดเข้าชนุนมูลนาย และระบบอุปถัมภ์ประการที่สี่ อำนาจนิติบัญญัติถูกแบ่งและแย่งยึดไปไม่ให้ยึดโยงกับประชาชน มีสมาชิกสภานิติบัญญัติที่มาจาก การแต่งตั้งวุฒิสมาชิกที่มาจาก การแต่งตั้งอันก่อให้เกิด รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เป็นของระบอบอำมาตยาธิปไตยหรือของเผด็จการเต็มรูปแบบ และนี่เป็นเรื่องสำคัญยิ่งเพราะรัฐธรรมนูญและกฎหมายเหล่านี้ตราขึ้นมุ่งหวังจะค้ำจุนระบอบอำมาตยาธิปไตยให้ยืนยาวนานเท่านาน ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญ 2550 และวุฒิสมาชิกแต่งตั้งและองค์กรอิสระทั้งหลาย ที่มาจากผลการทำรัฐประหารล่าสุด ในปี 2549 รัฐธรรมนูญฉบับหลังรัฐประหารในยุคหลังๆ ได้เลียนแบบรัฐธรรมนูญฉบับ 2490 เป็นต้นมา ที่ล่าหลังกว่ารัฐธรรมนูญชั่วคราวปี 2475 ยกเว้นรัฐธรรมนูญปี 2489 เท่านั้น และตำแหน่งอภิรัฐมนตรีที่ต่อมาคือองคมนตรีก็เกิดขึ้นโดยรัฐธรรมนูญหลังรัฐประหาร 2490 นี้เอง สำหรับรัฐธรรมนูญ 2540 แม้จะดีขึ้นกว่าฉบับก่อนหน้านั้นที่เป็นรัฐธรรมนูญอำมาตยาธิปไตยแท้ๆ แต่ก็ยังมีหลายส่วนที่ไม่ใช่เนื้อหาของระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง เข้าหลักการที่ว่า ชนชั้นใดเขียนกฎหมาย (ใช้กฎหมาย) แล้วโซรีย่อมเป็นไปเพื่อชนชั้น (กลุ่มคน) นั้น

ประการที่ห้า อุดมการณ์และรูปการจิดล้านักของสังคมที่แสดงออกถึงความไม่เสมอภาคของคนในชาติ ผู้เขียนให้ความสำคัญมากในข้อนี้ ที่ระยะเวลาที่ผ่านมา 77 ปี เรายังไม่

รณรงค์ในปัญหาความเท่าเทียมกันของคนในชาติ ในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ มากเพียงพอ ปล่อยให้พื้นที่อุดมการณ์เป็นที่สนคตล้าหลัง คลั่งชาติ(เชื้อชาติ) และความมั่นคงของชาติผิดๆ ในด้านศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ก็ถูกกลุ่มอำมาตยาธิปไตยใช้เป็นเครื่องมือประทัดประหารคนในชาติอย่างเหลวไหล และเพะ เพื่อผลประโยชน์และอำนาจของกลุ่มอนุรักษ์นิยม ซึ่งมีทั้งแท้และเทียม บ้างก็เป็นอนุรักษ์นิยมที่ทำเพื่อผลประโยชน์ตนเองเท่านั้นเองไม่ได้มีแม้แต่อุดมการณ์แนวคิดใดๆ ดังนั้นการต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตยจึงต้องเข้าใจและต่อสู้กับองค์ประกอบสำคัญดังกล่าวมาแล้วและกลุ่มผู้มีอำนาจเหนือรัฐสามารถสั่งการให้องค์ประกอบทั้งห้าของโครงสร้างชั้นบนและรากฐานเศรษฐกิจ ชับเคลื่อนเพื่อโค่นล้มประชาธิปไตยโดยยึดอายุระบอบอำมาตยาธิปไตยให้นานที่สุด แม้ว่าจะระบอบอำมาตยาธิปไตยจะขัดแย้งกับเศรษฐกิจทุนนิยมโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศชาติถอยหลัง ชิดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกลดลง เป็นประเทศพัฒนาช้าล้าหลังถอยหลังไปเรื่อยๆ และประชาชนทุกข์ยากถ้วนหน้าและความขัดแย้งเชิงโครงสร้างสังคมเช่นนี้มีแต่สายก้าวหน้าตัวแทนประชาชนส่วนใหญ่เท่านั้นจึงจะได้รับชัยชนะหนทางที่จะหลุดพ้นจากระบอบอำมาตยาธิปไตยจึงมีเพียงสองหนทางเท่านั้นทางแรกคือ กลุ่มอำมาตย์ขุนศึกขุนนางยอมปล่อยอำนาจในมือคืนให้ประชาชน หรืออีกทางหนึ่งคือประชาชนตื่นตัวต่อสู้เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และต้องการอำนาจอธิปไตยที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คืนมาจากกลุ่มอำมาตย์กลับมาเป็นของประชาชนไทยอย่างถาวรเช่นกับประเทศอื่นๆ ในโลกปัจจุบัน ดูเหมือนประชาชนจะไม่มีทางเลือกอื่นใด นอกจากทางที่สองคือต่อสู้เพื่อความชอบธรรมที่จะได้อำนาจอธิปไตยกลับคืนมาเป็นของประชาชนจริงๆ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใด

พัฒนาการระบอบประชาธิปไตย และปัญหาประชาธิปไตยในสังคมไทย

โดย ธิดา ถาวรเศรษฐ

1. โดยปกติระบอบประชาธิปไตยจะเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่มากับรากฐานเศรษฐกิจทุนนิยมนี้เป็นการมองโลกที่เห็นวิวัฒนาการของสังคม ที่มีพัฒนาการของการผลิตตามยุคสมัยของประวัติศาสตร์นับจากยุคหิน ยุคชุมชนหมู่บ้าน ยุคทาส ยุคศักดินา และมาถึงยุคทุนนิยมในปัจจุบัน ที่รากฐานเศรษฐกิจผ่านการปฏิวัติอุตสาหกรรมใหญ่ในคริสต์ศตวรรษที่ 17-18 และการปฏิวัติอุตสาหกรรมอีกครั้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ในด้านสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้การผลิตกลายเป็นอุตสาหกรรมตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมา การปฏิวัติด้านการผลิตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคนและชนชั้นใหม่ ต่างจากยุคเดิมที่ใช้แรงงานคนในการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ โดยมีที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต มีพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้าผู้ครองนคร และเจ้าที่ดินใหญ่ ขุนศึก ขุนนาง อำมาตย์ เป็นผู้ปกครองการเมืองการปกครอง จึงมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มีประชาชนเป็นผู้แสดงบทบาทเจ้าของอธิปไตยร่วมกัน ปฏิเสธการมีผู้ปกครองคนเดียว หรือคณะบุคคลดังเช่น ในอดีตโบราณ และ

นี่ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตามมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการเปิดโลกมงายล้ำหลัง
 โสยศาสตร์ สูโลกการค้าพบวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ มนุษย์จึงเข้าสู่ยุคการใช้เหตุผล การค้นคว้า
 ทดลองและการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ที่สำคัญคือ ความเสมอภาคของประชาชนทางการเมือง
 การปกครอง ไม่ว่าจะเป็นขุนนางเศรษฐีหรือยาก ทำให้โลกเปลี่ยนใหม่ทางการเมืองการ
 ปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยกันเกือบหมดมีทั้งแบบเสรีประชาธิปไตยแบบรัฐสภามี
 พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือแบบสาธารณรัฐมีประธานาธิบดีเป็นประมุขหรือแบบ
 ประชาธิปไตยสังคมนิยมมีพรรคชนชั้นกรรมาชีพนำทั้งหมดนั้น ล้วนบ่งชี้ว่า การเมืองการปกครอง
 จำเป็นต้องสอดคล้องกับรากฐานเศรษฐกิจก่อนที่การเมืองการปกครองจะเข้าสู่ยุกระบอบ
 ประชาธิปไตย ก็ต้องมี การต่อสู้ทางแนวคิด อุดมการณ์ กันมาอย่างยาวนาน เพราะเมื่อ
 รากฐานเศรษฐกิจเข้าสู่ยุคทุนนิยมและการผลิตอุตสาหกรรมเข้าแทนที่การผลิตแบบเอกรະ
 และใช้หัตถกรรมและชนชั้นนายทุนก็ต้องการยึดกุมโครงสร้างชั้นบนของสังคม ในส่วนการ
 ปกครองและการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ให้เสมอภาคกับชนชั้นกลางจึงมีพลัง ยิ่งกว่าไฟ
 ทาสในยุคก่อนๆ จึงมีนักคิด นักวิทยาศาสตร์ นำเสนอทฤษฎีการเมืองมากมายยกระดับจาก
 ยุคโบราณของนักปราชญ์สุกุลโสเครติส ตั้งแต่ยุคทาสถึงยุคศักดินา ในสมัยพระเจ้าเอเล็กซาน
 เดอร์มหาราช ที่ถือว่ามนุษย์ไม่เท่าเทียมกัน ทั้งทางฐานะ สติปัญญา และคุณธรรม การปก
 ครองที่ดีคือให้ผู้เพียบพร้อมทางจริยธรรม ความรู้และฐานะ (ทั้งเศรษฐกิจและสังคม) ทาง
 ชนชั้นมาเป็นผู้ปกครองและนี่เป็นเหตุที่ผู้ปกครองจากชนชั้นสูงอ้างความชอบธรรมในการเป็น
 ผู้ปกครองคนส่วนใหญ่ที่เขาเชื่อว่า ยังโง่ ยากจนและขาดจริยธรรม ดังนั้นนักปราชญ์สุกุลนี้
 นักรัฐศาสตร์ของชนชั้นปกครองนิยมชมชื่น ซึ่งผู้เขียนให้เครดิตได้เฉพาะการเสนอการจัดการ
 ปกครองเป็นแบบต่างๆที่ดีและไม่ดีตามทัศนะของปราชญ์เหล่านั้นและระบอบประชาธิปไตย
 จึงถูกทำให้เชื่อโดยผู้ปกครองว่าเป็นการปกครองที่ไม่ดีจะทำให้คนจนและโง่มีอำนาจเหนือคน
 รวยและฉลาด อันจะก่อให้เกิดความไม่พอใจและนำไปสู่ความวุ่นวาย ฟังคล้ายๆ กับอภิสิทธิ์ชน
 ไทยพูดอยู่ทุกวันนี้ทีเดียว

แต่อย่างไรก็ตาม พัฒนาการการเมืองการปกครองของประเทศต่างๆก็ก้าวเข้าสู่ยุค
 ประชาธิปไตยจนได้ ดังเหตุผลที่กล่าวมาในตอนต้นของบทความนี้ การโต้แย้งด้วยเหตุผลของ
 นักคิดในยุคศตวรรษที่ 17-18 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคม ที่สำคัญเช่น สัญญาประชาคม
 ของฌอง-ฌาคส์ รูสโซ (พิมพ์คศ.1762) ที่ประชาชนเป็นรัฐอธิปไตย สามารถถอดถอน
 รัฐบาลอันไม่เป็นที่ยอมรับ และทำลายสัญญายุติธรรมดั้งเดิม ที่คนมีอำนาจกดขี่ข่มเหงผู้ถูก
 ปกครอง และทำสัญญาขึ้นมาใหม่ว่า "สัญญาประชาคม" และมีข้อสรุปเดียวคือ "ข้อตกลงทาง
 สังคมได้สร้างความเท่าเทียมกันขึ้นในหมู่พลเมือง" การเสนอแนวคิดของปัญญาชนยุคนั้น
 มีผลชี้นำความคิดให้เกิดการต่อสู้ในยุโรป เพื่อเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองอย่าง
 ชนานใหญ่ยุคแรก เริ่มจาก คศ.1687-1789 คือจากสมัยการพิมพ์ "Principia" ของนิวตันจนถึง
 การปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศสและจากนั้น ก็มีการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองในยุโรป ท่ามกลาง
 การต่อสู้เพื่อความเสมอภาค สิทธิ เสรีภาพ ทางการเมือง การปกครองและเศรษฐกิจสังคม
 และพัฒนาจนเกิดแนวคิดการเมือง สังคมนิยม ทำให้ประชาธิปไตยเป็นไปเพื่อความเสมอภาค
 ที่มากขึ้น จนบางประเทศให้พรรคชนชั้นกรรมาชีพมานำพาการเมืองการปกครองก็มี

2. คำว่า ระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทยนั้นอาจารย์ปรีดี พนมยงค์ ก็อธิบายโดยอ้างพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายไว้ว่า “แบบการปกครองที่ถือมติของปวงชนเป็นใหญ่” และมาตามมูลศัพท์คือ ประชา+อธิปไตย จึงหมายถึง “อำนาจสูงสุดของปวงชน” ส่วนรากศัพท์ต่างประเทศ Democracy มาจาก “Demos” แปลว่า ปวงชน กับคำว่า “Kratos” แปลว่าอำนาจ หรือ “Kratein” แปลว่าการปกครองดังนั้นไม่ว่าจะพิจารณาจากมุมมองประชาธิปไตยก็คือ แบบการปกครองที่ถือมติของปวงชนเป็นใหญ่ เพราะอำนาจสูงสุดเป็นของปวงชนและเมื่อตรวจสอบการเมืองการปกครองไทยที่เรียกชื่อว่า “ประชาธิปไตย” จะเห็นได้ว่า ทั้งรูปแบบ และเนื้อหาไม่ได้เป็นไปตามความหมายนี้ มาตลอดเวลาดังแต่หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง แทนที่จะพัฒนาไปในทิศทางประชาธิปไตยเต็มที่ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคของประชาชนดีขึ้น ตรงกันข้ามกลับเลวลงเป็นระยะๆ บางเวลาก็ไม่มีเลยแม้แต่น้อยในบทความก่อนหน้านี้ เรื่องรัฐประหาร และระบอบอำมาตยาธิปไตยในสังคมไทยได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยในไทย ที่ถูกทำให้หยุดชะงักและถอยหลังโดยเริ่มจากหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา ในกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร และมีอำมาตย์ ชุนนาง ชุนศึก ร่วมเป็นรัฐบาลใหม่เป็นชนชั้นปกครองหลัง 24 มิถุนายน 2475 แต่ที่เป็นหลักโมลต์ซัดเจน เกิดจากการทำรัฐประหาร 2490 เป็นต้นมาพัฒนาการเมืองการปกครองจึงเป็นการวนย้อนกลับที่มักเรียก “วงจรอุบาทว์” แต่ในด้านประชาชนก็มีการต่อสู้ที่ยกระดับ ขึ้นเป็นลำดับเช่นกัน ล่าสุดการต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยหลังรัฐประหารปี 2549 นับว่ามีประชาชนตื่นตัวเข้าร่วมขบวนการสูงกว่ายุคใดๆ ที่ผ่านมา และการต่อสู้ของกลุ่มอนุรักษ์นิยมในชั่วอำมาตยาธิปไตยก็รุนแรงหนักหน่วงที่สุด และใช้เครื่องมือทุกอย่างแม้แต่กระบวนการยุติธรรม อันน่าเชื่อได้ว่าจะนำไปสู่ภาวะที่ประชาชนไม่ยินยอมอยู่ใต้การเมืองการปกครองเช่นนี้อีกต่อไปเพราะเป็นการปกครองที่ปล้นอำนาจประชาชนไปสร้างรัฐธรรมนูญกฎหมายของอำมาตยาธิปไตยและมีความอยุติธรรมกดขี่ข่มเหงประชาชนส่วนใหญ่

3. มีแนวคิดทฤษฎีและวาทะเกี่ยวกับประชาธิปไตยในสังคมไทยที่น่าสนใจอยู่จำนวนหนึ่ง และกลายเป็นข้ออ้าง จะไม่ให้สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามหลักการประชาธิปไตยที่แท้จริงวาทะแนวคิดสำคัญคือ

ก. ประชาธิปไตยแบบไทยไทย เป็นวาทะที่ใช้ในการต่อสู้ระหว่างระบอบอำมาตยาธิปไตยกับ เสรีประชาธิปไตย ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พศ. 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ที่ปรากฏเป็นหลักฐานงานเขียนของ มรว.เสนีย์ ปราโมช ในชื่อ “แมลงหวี่” ได้สดุดีรัฐประหาร พศ.2490 และโจมตีการอภิวัฒน์ 2475 พร้อมนำเสนอว่า ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมานานตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้วคือศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โดยสรุปคือประเทศไทยมีประชาธิปไตยแบบไทยไทยมานานแล้ว และการปฏิวัติ 2475 จึงเป็นการทำลายประชาธิปไตยแบบไทยไทย นี่เป็นเอกสารที่อธิบายประชาธิปไตยแบบไทยไทยได้ชัดเจนที่สุดชิ้นหนึ่ง ยังมี หลุยส์วิวัต ก็เหมือนกัน โจมตีคณะราษฎรว่า “ทำลายระบอบประชาธิปไตยแบบไทยไทยและเอาชนชั้นต่ำมาเป็นพวก” นอกจากนี้ในเหตุผลที่กลุ่มอนุรักษ์นิยมอ้างคือการใช้ศัพท์ “อนงกนิกรสโมสรสมมติ” ในการเปลี่ยนรัชกาล (บางรัชกาล) เปลี่ยนแผ่นดิน

อ้างว่าเป็นการแสดงว่าพระมหากษัตริย์ไทย มาจากการเลือกของประชาชน อันที่จริงเป็นการเห็นชอบของ เชื้อพระวงศ์และขุนนางชั้นผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเท่านั้น แม้แต่รัชกาลที่ 7 ก็ทรงเขียนถึงดอกเตอร์แรร์ว่า “The King of Siam supposed to be elected by the people” คือพระมหากษัตริย์สยามน่าจะถือว่า ทรงถูกเลือกจากประชาชน แสดงให้เห็นว่าหลังการเปลี่ยนแปลงพ.ศ. 2475 ที่คณะราษฎรเสนอในรัฐธรรมนูญฉบับแรกว่า “อำนาจสูงสุดของประเทศนั้นเป็นของราษฎรทั้งหลาย กลายเป็นเรื่อง “ชั่วคราว” นับแต่นั้นมา เพราะ “ไม่เหมาะสมกับสยาม” จึงกลายเป็นว่า อำนาจธิปไตยย่อมมาจากปวงชนสยาม พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทาง..... (สถาบันอื่นๆที่อยู่ต่ำกว่าสถาบันพระมหากษัตริย์) ตั้งแต่นั้นมาและนี่เป็นหลักฐานหนึ่งที่แสดงว่า ประชาธิปไตยแบบไทยไทย นั้นด้านหนึ่งแสดงออกในรัฐธรรมนูญไทย จนถึงปัจจุบัน วาทะอันโด่งดังของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ให้สัมภาษณ์บรรณาธิการ ฟาร์อีสเทอร์นอีโคโนมิครีวิว ก่อนรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ไม่ถึง 12 ชั่วโมง กล่าวว่า “คุณมีรัฐธรรมนูญของคุณ เรามีรัฐธรรมนูญของเรา.....ต่อประชาธิปไตยที่เราควรทำตามที่เราคิด ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติของเรามากที่สุด ประชาธิปไตยแบบไทยไทย แตกต่างอย่างไรกับประชาธิปไตยแบบตะวันตก (เพราะ) เราคือราชอาณาจักร คุณไม่ใช่ คุณก็เลยคิดหาวิธีการบริหารประเทศที่แตกต่างออกไปบ้าง.....ในประเทศไทยเราถือว่าเราเป็นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กองทัพเป็นของพระองค์ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น คุณรู้จักการแข่งขันม้าไหม การแข่งขันม้ามีคอกและเจ้าของคอก เป็นเจ้าของม้า จ็อกก็เป็นคนขี่ม้าตอนแข่ง แต่จ็อกก็ไม่ได้เป็นเจ้าของคอกม้า”.....

ไม่ถึง 12 ชั่วโมงหลังจากนั้นก็เกิดรัฐประหารโดย คปค.(ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น คมช.) เพื่อไล่จ็อกก็ และทำคอกม้าใหม่หาจ็อกก็ใหม่ ที่ถูกใจพลเอกเปรม มาก จนได้รับคำชมเชยว่า ประเทศไทยโชคดีที่มีจ็อกก็หนุ่มรูปหล่อคนใหม่ แต่ถามประชาชนดูว่า ประเทศไทยโชคดีจริงหรือไม่? นี่เป็นเรื่อง ปมเงื่อนประชาธิปไตยหลักๆที่มีวาทะในชั้นหลักการในสังคมไทย

ข แต่ก็มี “แนวคิด ประชาธิปไตยที่มาจากข้างบน” อีกอย่าง ที่แพร่หลายคือแนวคิดของ “ประเสริฐ ทรัพย์สุนทร” ที่แนะนำทหารให้ปฏิบัติประชาธิปไตยเสียเอง เกิดกลุ่มทหารประชาธิปไตยและลัทธิประชาธิปไตย ที่โจมตีกลุ่มคณะราษฎรว่าเป็น ลัทธิรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งการต่อสู้ของปัญญาชนและประชาชนว่าเป็นพวกที่ไม่เข้าใจประชาธิปไตย เอาแต่รัฐธรรมนูญ กลุ่มทฤษฎีนี้ เนื้อแท้คือต่อต้านการเคลื่อนไหวของประชาชนที่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยว่าเป็นพวก “อนาธิปไตย” แต่ต้องการให้การเปลี่ยนแปลงมาจากข้างบนในส่วนผู้ปกครอง

ค. และยังมีแนวคิดประชาธิปไตยแบบแบ่งอำนาจ ระหว่างชนชั้น ให้ตัวแทนสมาชิกสภานิติบัญญัติ และวุฒิสมาชิกมาจากการแต่งตั้งจำนวนหนึ่ง โดยมีชนชั้นอภิชน ขุนศึก ขุนนางหนึ่งส่วน ชนชั้นกลางตามอาชีพต่างๆ หนึ่งส่วน และการเลือกตั้งทั่วไป จากประชาชนทั้งประเทศอีกหนึ่งส่วน ซึ่งเนื้อแท้ก็เป็นพวกอำมาตยาธิปไตยที่อ้างสกุลนักปราชญ์โบราณมาคงอำนาจชนชั้นอภิชนและยกระดับชนชั้นกลางให้สูงกว่าประชาชนส่วนใหญ่ของมันเอง.

ปัญหาสำคัญบางประการในขบวนการ ประชาธิปไตยของประชาชน

โดย ธิดา ดาวเศรษฐ

การที่ขบวนการเคลื่อนไหวขนาดใหญ่ หลังการต่อสู้ยึดเอื้อมาร่วมสามปีทำให้องค์ประกอบของขบวนการมีความหลากหลายตามธรรมชาติของผู้คนต่างกลุ่ม แต่จากเวลาที่ผ่านไปทำให้เห็นการที่ชัดเจนขึ้นของขบวนการว่ากลุ่มนำที่มวลชนสนับสนุนควรทำเป็นกลุ่มใด จึงทำให้ปัญหาว่ากลุ่มใดเป็นแกนนำหายไป เหลือแต่ว่า กลุ่มแกนนำจะนำพามวลชนได้ดีเพียงใด จะบรรลุเป้าหมาย และได้รับชัยชนะเมื่อใดการตั้งคำถามในการนำพาเป็นระยะๆ จึงเป็นเรื่องที่ดีและสร้างสรรค์ แต่คงไม่ใช่เรื่องดีถ้าเป็นการโจมตีอย่างเป็นปฏิปักษ์ แต่ไม่ว่าจะแตกต่างกันอย่างไร ก็เป็นเรื่องดีที่มีการนำเสนอเพื่อเป็นแง่คิดสำหรับขบวนการประชาธิปไตยทั้งหมดในความแตกต่างนี้ผู้เขียนลองแยกแยะดูว่ามีกี่แบบ เริ่มต้นจากเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ น.ช.แดงทั้งแผ่นดิน เขียนไว้ในนโยบายเฉพาะหน้าข้อแรกว่า "ต่อสู้เพื่อบรรลุระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง" นโยบายข้อนี้ อาจมีพวกซ้ายจัดจำนวนหนึ่งไม่เห็นด้วย อาจต้องการประชาธิปไตยแบบประเทศอื่น ที่ไม่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงอาจมีสื่อแดงอิสระบางท่านไม่เห็นด้วยกับนโยบายข้อนี้ ก็ต้องถือเป็นความคิดเห็นส่วนตัว หรือกลุ่มคนเท่านั้น แต่ต้องเข้าใจว่าแกนนำส่วนกลาง และประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องการการเมืองการปกครองแบบนี้ (ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข) ทั้งนี้เราไม่ควรสำคัญต่อท้ายคือ อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงกำกับด้วย และนี่คือความหมายของประชาธิปไตยเต็มใบโดยไม่มี การแบ่งอำนาจให้อภิสิทธิ์ชนและระบอบอำมาตยาธิปไตยแน่นอนว่าการบรรลุข้อนี้ ย่อมไม่ใช่การแสดงออกที่มีการเลือกตั้งอย่างเดียวเท่านั้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างชั้นบนของสังคมทางการเมืองการปกครองการศึกษา วัฒนธรรม รูปการจิตสำนึก ก็ต้องถูกตัดไปด้วยกันทั้งหมด บนพื้นฐานความเสมอภาคของคนไทยทั้งแผ่นดิน และนี่ย่อมยึดโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน คือมีพลังการผลิตที่ ก้าวหน้า การตลาดก้าวหน้า การจัดสรรผลประโยชน์ก้าวหน้า เป็นไปเพื่อประเทศชาติและประชาชนส่วนใหญ่ ในข้อนี้ความขัดแย้งจะไม่สูงมากเพราะผู้เห็นแตกต่างไม่อาจใช้ใส่ร้าย โจมตีได้ มักเป็นการพูดในที่ลับหรือวงแคบเท่านั้น ประการที่สองเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ซึ่งระบุไว้ 3 ระยะ คือ

ระยะต้น เป็นรัฐบาลที่มาจากอำมาตยาธิปไตย และกลุ่มองค์กรที่เป็นผลผลิต จากค.ม.ช. และระบอบอำมาตยาธิปไตย รูปธรรมคือ รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และองค์กรอิสระ ที่มาจากรัฐธรรมนูญฉบับค.ม.ช. และฉบับ 2550

เป้าหมายระยะกลางคือรัฐธรรมนูญฉบับ 2550 ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ และกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทั้งปวงและเป้าหมายใหญ่ระยะยาวคือระบอบอำมาตยาธิปไตยในประเด็นนี้จะมีการถกเถียงบ้างเป็นบางระยะเวลาดังที่ผ่านมาในปัญหาการรับรัฐธรรมนูญ 2550 และแก้ 6 ประเด็นสุดท้ายก็แก้ปัญหาดอกไปโดยเห็นตรงกันว่าไม่ควรแก้รัฐธรรมนูญ 506 ประเด็น ยิ่งทำประชามติยิ่งเป็นการรับรอง 2550 ทั้งฉบับ โดยแก้ไขประเด็นที่ไม่เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและผลประโยชน์

ประชาชนไทยอย่างแท้จริงแต่ประการใดนี่คือ การต่อสู้เพื่อความชัดเจนของเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ ส่วนประเด็นคำว่า ระเบียบอำมาตยาธิปไตยก็มีการถกเถียงถึงปริมนทลของระบอบนี้ และการให้คำนิยามความหมายซึ่งอาจไม่ตรงกันนี้จึงไม่ควรใช้การโจมตี ความคิดเห็นที่ต่างกัน แต่ควรอภิปรายโดยข้อมูลและองค์ความรู้

ประการที่สาม คือนโยบายข้อ 3 ที่ใช้แนวทางสันติวิธี พวกเอียงซ้ายส่วนหนึ่ง ก็นำเสนอการต่อสู้ด้วยอาวุธ แต่ว่าผ่านการศึกษาทเรียนการต่อสู้ของประชาชนในอดีต แทนนำทั้งหมดที่ยืนยันในแนวทางสันติวิธี ในการต่อสู้ครั้งนี้ของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน โดยถือว่า การสร้างกองกำลังอาวุธ และการใช้ความรุนแรงในการเคลื่อนไหว ย่อมไม่ใช่แนวทางนโยบายของนปช.แดงทั้งแผ่นดิน แต่เป็นการฉวยโอกาสสอดแทรกเข้ามาโดยฝ่ายปฏิปักษ์และบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางนโยบายและเป็นการสร้างปฏิปักษ์ให้ประชาชนส่วนอื่นคัดค้าน โจมตี นปช.ว่าเป็นพวกก่อความรุนแรง ทั้งที่ไม่ใช่แนวทางนโยบายของเรา และเราไม่เคยทำการแย่งพวกพันธมิตรเสียเหลือง ที่ก่อความรุนแรง ยึดทำเนียบ ยึดสนามบินนานาชาติ และใช้ขบวนการติดอาวุธมาร่วมเคลื่อนไหว การจงใจใส่ร้ายป้ายสี ปลอมตัวมาปะปนในขบวนการ เราก็สร้างปัญหาให้เราต้องตามทำความเข้าใจกับประชาชนทั่วไป บนความไม่ร่วมมือของสื่อที่ส่วนใหญ่เป็นสื่อสีเหลืองเกือบทั้งหมด ด้วยข้อจำกัดทางชนชั้นและปัญหาผลประโยชน์ของสื่อคนเสื้อแดงจึงต้องสนใจนโยบายข้อนี้อย่างมาก

ประการที่สี่ แม้เราจะประกาศแนวทางสันติวิธีแต่เราก็ใช้การต่อสู้ของมวลชนแบบอหิงสาเป็นการเรียกร้องระบอบประชาธิปไตย และความเสมอภาคทางการเมืองที่ยังไม่บังเกิดขึ้นจริง หลังการเปลี่ยนแปลงพศ.2475 เป็นต้นมา โดยการลุกขึ้นมาต่อสู้โดยประชาชน หรือประชาชนไทยทั้งหมด นี่เป็นการเรียกร้องประชาธิปไตยโดยมวลชน และขบวนการของเรา ก็ไม่ใช่สิ่งที่เรียกว่า "อนาธิปไตย" ดังที่กลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตยบางกลุ่มที่แทรกเข้ามาในขบวนการคนเสื้อแดงโจมตีเราต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตยจากมวลชนพื้นฐาน จากคนข้างล่างไม่ใช่ประชาธิปไตยที่เรียกร้องได้มาจากการประสิทธิประสาทของกลุ่มอำมาตย์ ชุนนาง ชุนศึกโคๆ ที่มีักอ้างว่าเป็นประชาธิปไตยแบบไทยๆ หรือลัทธิปฏิบัติประชาธิปไตยโดยชนศึกชุนนาง หรืออภิสิทธิ์ชน ที่อ้างว่าจะทำการปฏิวัติประชาธิปไตย โดยเนื้อแท้ก็คือประชาธิปไตยจากข้างบนลงมาคำตามคือ เป็นไปได้หรือไม่ ที่อภิสิทธิ์ชนจะปฏิวัติประชาธิปไตยเพื่อประชาชนความเห็นนี้ มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของประชาชน ความเชื่อ เช่นนี้ หากมันทอนเบี่ยงเบน นำพาไปผลิตทิศทางก็ทำให้ขบวนการเราสับสน ทั้งจริงแนวคิดนี้ได้ฝังตัวในสังคมโดยเฉพาะชนศึกไทย มาตั้งแต่สงครามเย็นแล้ว แต่ไม่ได้รับการตอบรับจากประชาชนส่วนใหญ่มีคนส่วนน้อยในฝ่ายงานความมั่นคงและสาธุศิษย์ ส่วนหนึ่งพยายามเผยแพร่ มาตั้งแต่มีการต่อสู้ของประชาชนใน ปีพศ.2516 และ ปีพศ.2535 เช่นการโฆษณา สภาปฏิวัติ ลัทธิประชาธิปไตยไม่ใช่ลัทธิรัฐธรรมนูญ หรือการโจมตีคณะราษฎร ว่าเป็นพวกลัทธิรัฐธรรมนูญ เป็นพวกอำมาตย์ บัดนี้ก็โผล่ในขบวนการเสื้อแดงเราที่ส่วนใหญ่เป็นมวลชนที่เพิ่งมีประสบการณ์ในการต่อสู้ทางการเมืองเป็นครั้งแรก จึงไม่มีประสบการณ์กับสภาปฏิวัติ และผู้บ่าวร้องลัทธิประชาธิปไตย ปฏิวัติประชาธิปไตยโดยชนศึกกาลา แน่นอนว่า เรายินดีที่เราไม่มีมิตรมาก แต่มิตรเหล่านี้ปากเรียกร้องประชาธิปไตย แต่ใจนั้นลทอน การต่อสู้ประชาชน และปฏิบัติการเผยแพร่ความคิดกลุ่มตน กระทั่งประณามขบวนการเสื้อแดงว่า อนาธิปไตย ถ้าเช่นนั้น

คนเลื่อมใสต้องรู้ทัน ประชาชนต้องเข้าใจว่า มีแต่ระดับความเข้มแข็งของประชาชนและให้ชะตากรรมของเราอยู่ในมือของประชาชนเอง จึงจะได้อำนาจอธิปไตยที่เป็นของประชาชนแท้จริง

แนวคิดและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

โดย คุรุณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ

ปัจจุบัน ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของประเทศส่วนใหญ่ในโลก เพราะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมยุคใหม่ ที่สำคัญ มาจากความเรียกร้องและการต่อสู้ของประชาชน ประเทศไทยเรามีความพยายามดำเนินระบอบประชาธิปไตยมา ๗๗ ปี แต่ระบอบนี้ยังไม่ลงหลักปักฐานอย่างมั่นคง มีการโค่นล้มทำลายระบอบประชาธิปไตยมาตลอด ขณะเดียวกัน มีการต่อสู้ของประชาชนเพื่อประชาธิปไตยแท้จริง ๓ กว่าปีที่ผ่านมา ประชาชนโดยเฉพาะคนเลื่อมใสกำลังแบกรับภารกิจประชาธิปไตยนี้ เพื่อเพิ่มเติม และช่วยให้ความรู้ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยลึกซึ้งยิ่งขึ้น ขอเสนอแนวความคิดทฤษฎีและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และแนวคิดประชาธิปไตย

มีหลักฐานอย่างชัดเจนว่า ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองหนึ่งที่มีมาตั้งแต่โบราณ ๒ พันกว่าปีที่แล้ว โดยเฉพาะในประเทศกรีก ที่นครรัฐหลายแห่ง ดำเนินระบอบการปกครองนี้ นักปรัชญากรีกหลายคนชี้ว่า ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่อำนาจการเมืองสูงสุดอยู่ในมือประชาชน ตรงกันข้ามกับระบอบราชาธิปไตยที่อำนาจสูงสุดอยู่ในมือของกษัตริย์คนเดียว ระบอบคณาธิปไตยอยู่ในมือของบุคคลคณะหนึ่ง และระบอบอำมาตยาธิปไตยที่อยู่ในมือขุนนางและขุนศึก หลักสำคัญของระบอบนี้ ประชาชนมีเสรีภาพ และผู้ปกครองมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ในทางความคิดการเมือง ระบอบประชาธิปไตยมาจากความคิดเห็นว่า ทุกคนในรัฐเสมอภาคกันและมีเสรีภาพ ต่างกับระบอบราชาธิปไตยและระบอบอำมาตยาธิปไตยที่ไม่เชื่อว่ามนุษย์มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และเชื่อว่าผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์ เป็นจักรพรรดิ เป็นมนุษย์เหมือนกับขุนนาง และประชาชนพลเมือง ซึ่งต่างกับความคิดความเชื่อทางการเมืองทั่วไปของสมัยนั้นว่า ชีวิตมนุษย์ สังคมและบ้านเมืองเป็นไปตามความประสงค์ของพระเจ้า เทพ เทวดา โดยส่งคนมาปกครอง ในนามโอโรสสวรรค์ บุตรของพระอาทิตย์ เป็นเทพอวตารตามความเชื่อนี้ อำนาจของผู้ปกครองเป็นเทวสิทธิ์ใครได้ยังมีได้

เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ปกครองระบอบราชาธิปไตย และอำมาตยาธิปไตย แนวความคิดประชาธิปไตยจึงไม่มีบทบาทยาวนาน จนถึงศตวรรษที่ ๑๘ แนวความคิดนี้ค่อยๆ เป็นความคิดของผู้คนในยุโรปเริ่มจากปรัชญาแสงสว่างที่ชูเหตุผลการใช้ปัญญา ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สิทธิตามธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนมีมาตั้งแต่เกิด เช่น สิทธิในชีวิต ทรัพย์สิน

เสรีภาพ ความเสมอภาค และแนวความคิด " การปกครองโดยความเห็นชอบของประชาชน" ประชาชนเป็นรัฐอธิปไตย เป็นผู้ให้ความยินยอมหรือเลือกใครเป็นรัฐบาล และกฎหมายมาจากเจตนารมณ์ทั่วไปของประชาชน

ที่สำคัญ แนวความคิด ทฤษฎี และอุดมการณ์ประชาธิปไตยมาจากการเคลื่อนไหวต่อสู้เรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่เกิดขึ้นประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในยุโรประลอกแล้วระลอกเล่า ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๑๗ ในหลายประเทศกลายเป็นการปฏิบัติทางการเมือง เช่น การปฏิวัติรุ่งโรจน์ในอังกฤษ ค.ศ. ๑๖๘๘ การปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๗๘๙ และการปฏิวัติประชาธิปไตยในยุโรป ค.ศ. ๑๘๔๙

การปฏิบัติประชาธิปไตยในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในศตวรรษที่ ๒๐ และการต่อสู้เพื่อเสรีภาพและประชาธิปไตย จนถึงปัจจุบัน

2. หลักการหรือเนื้อหาสำคัญของปรัชญาประชาธิปไตย

1. อำนาจอธิปไตยสูงสุดหรืออำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชน เพราะประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของรัฐ และมีความสามารถในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินกิจการของรัฐ

2. ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ เสมอภาค อย่างกว้างขวาง ตั้งแต่เสรีภาพส่วนบุคคล และเสรีภาพทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ ถึงสิทธิทางสังคม ขณะเดียวกันประชาชนใช้สิทธิ เสรีภาพในการแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เช่น การเลือกตั้งและควบคุมรัฐบาล

3. การปกครองจะต้องเป็นการปกครองของกฎหมายหรือที่พวกเราเรียกว่า เป็นนิติรัฐ (rule of law) ไม่ใช่การปกครองตามอำเภอใจของผู้ใด กฎหมายต้องสะท้อนเจตนารมณ์ทั่วไปของประชาชน สอดคล้องกับหลักนิติธรรม การออกกฎหมายหรือนิติบัญญัติต้องมาจากสภาผู้แทนของประชาชน

4. มีการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยเป็น ๓ อำนาจ คือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ โดยให้ตรวจสอบและถ่วงดุลกัน

5. รัฐบาลมาจากความเห็นชอบหรือการเลือกตั้งของประชาชนเป็นรัฐบาลตัวแทนผ่านระบบการเลือกตั้ง เป็นรัฐบาลพลเรือน ได้รับการควบคุมจากประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีเสรีภาพตั้งพรรคการเมือง เสรีภาพแสดงความคิดเห็น การวิจารณ์ การรวมกลุ่ม การรับรู้ข้อมูลของรัฐ การลงประชามติ ฯลฯ

3. การสร้างประชาธิปไตยในประเทศไทย

ประเทศไทยเริ่มดำเนินการปกครองระบอบประชาธิปไตย จากการปฏิวัติ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ แนวทางสร้างระบอบประชาธิปไตย มี ๒ แนว

แนวทางรัฐธรรมนูญ คือ การสร้างระบบการเมืองตามความคิดทฤษฎี อุดมการณ์ประชาธิปไตย ระบบรัฐสภา ระบบรัฐบาล ระบบการเลือกตั้ง ระบบพรรคการเมือง ระบบองค์การอิสระ ในช่วง ๗๗ ปี มีการจัดทำรัฐธรรมนูญ ๑๔ ฉบับ แก้ไขเพิ่มเติมยี่สิบกว่าครั้ง การเมืองการปกครองและการต่อสู้ของประชาชนเกี่ยวข้องกับการจัดทำ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ อยู่จนถึงปัจจุบันที่มีการเรียกร้องให้แก้ไขหรือยกเลิกรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และการต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

แนวทางที่สอง สร้างประชาธิปไตยโดยการบริหารราชการแผ่นดิน การปกครองส่วนท้องถิ่น

การเผยแพร่ การให้การศึกษาประชาธิปไตยแก่ประชาชน แต่ไม่ได้ผล เพราะทำกันไม่จริงจัง เพิ่งเห็นผลสมัยรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์จากระบบประชาธิปไตยผ่านการเลือกตั้งและการเมือง ที่เรียกว่า “ประชาธิปไตย แกงกินได้”

ทั้งสองแนวทางนี้ไม่ค่อยสำเร็จ การทำให้ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตย ส่วนใหญ่มาจากการต่อสู้ของประชาชน ดังที่คนเสื้อแดงกำลังดำเนินอยู่เวลานี้

4. ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการสร้างประชาธิปไตย

ประการแรก การครอบงำของอำมาตยาธิปไตย คือ ระบบราชการ กลุ่มอนุรักษนิยม และผู้มีอำนาจเหนือรัฐธรรมนูญ

ประการที่สอง การแทรกแซงของกองทัพ โดยรัฐประหารสำเร็จ 11 ครั้ง การใช้อิทธิพลบังคับรัฐบาลและระบบการเมือง ครั้งสุดท้าย การแทรกแซงในการจัดตั้งรัฐบาลให้พรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำ และอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี การใช้กำลังทหารข่มขู่ คุกคามและปราบปรามคนเสื้อแดง

ประการที่สาม ระบบการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ เช่น ระบบการเลือกตั้ง ระบบรัฐสภา ระบบพรรคการเมือง ฯลฯ มีข้ออ่อน ความบกพร่อง และไม่มีประสิทธิภาพ

ประการที่สี่ ประชาชนไม่รักหวงแหนและพิทักษ์ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จนเกิดขบวนการคนเสื้อแดง

5. จุดมุ่งหมายและวิธีการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย

ตามแนวทางการเมืองของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.แดงทั้งแผ่นดิน)

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ คือ โค่นอำมาตยาธิปไตย ยุทธวิธีขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ โดยใช้แนวทางสันติวิธี การชุมนุม เดินขบวนเป็นหลัก ประสานกับการโฆษณาและการต่อสู้ทางระบบรัฐสภา

เนื้อหาโครงสร้างของระบอบอำมาตยาธิปไตยไทย

โดย วิภูถาวร พัฒนภูมิโท

บทนำ : ระบอบการปกครองของประเทศต่างๆ ในโลกมีอยู่เพียง 2 ระบอบการปกครองหลักเท่านั้นได้แก่

1. การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตยที่ประกอบด้วย อำนาจบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ เป็นของปวงชน เป็นการปกครองที่ ดีเอามาติของปวงชนเป็นใหญ่ ประธานาธิบดี อับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายไว้สั้น กะทัดรัดและเข้าใจง่ายว่า “ประชาธิปไตยคือการปกครองที่ รัฐบาลเป็นของประชาชน เพื่อประชาชน และโดยประชาชน”

2. การปกครองระบอบเผด็จการ คือ ระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศที่ เรียกว่าอำนาจอธิปไตยอันประกอบด้วย อำนาจบริหาร ตุลาการและนิติบัญญัติ มิได้เป็นของปวงชนอย่างแท้จริง แต่อำนาจอธิปไตยเป็นของบุคคลเพียงคนเดียวหรือเป็นของบุคคลคณะหนึ่งคณะใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดแต่เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น อำนาจในการ

ปกครองประเทศเป็นของคนส่วนน้อย ซึ่งอาจจะเรียกชื่อแตกต่างกันไป แล้วแต่ว่าใครจะเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เช่น

2.1 ระบอบราชาธิปไตยหรือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครอง เป็นของพระมหากษัตริย์

2.2 ระบอบคณาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นของคณะกลุ่มบุคคล คณะหนึ่งคณะใดเพียงเท่านั้นเอง

2.3 ระบอบอภิชนาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นของพวกเขา อภิสิทธิ์ชนในสังคม

2.4 ระบอบฟาสต์ซิส ระบอบนาซี เป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ เป็นของผู้เผด็จการทหาร ได้แก่ อิตาลีและเยอรมันช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2

2.5 ระบอบอำมาตยาธิปไตย

เนื้อหาโครงสร้างของระบอบอำมาตยาธิปไตย (Bureaucracy) :

การปกครองระบอบอำมาตยาธิปไตย (มาจากคำว่า อำมาตยา+อธิปไตย) เป็นการปกครองระบอบเผด็จการที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศที่เรียกว่าอำมาตยาธิปไตย อันประกอบด้วย อำนาจบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ เป็นของกลุ่มเจ้าขุนมูลนาย บุคคลที่มีรูปลักษณ์จิตสำนึกแบบอำมาตย์ขุนนางหรือการปกครองซึ่งข้าราชการประจำมีอำนาจนั่นเอง อำนาจการปกครองในระบอบนี้ตั้งแต่เริ่มต้นการวางนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการจัดการงบประมาณขึ้นอยู่กับข้าราชการประจำ ในขณะที่เดียวกันที่ อำนาจทางการเมือง ก็จะขึ้นอยู่กับข้าราชการทหารซึ่งมีกองกำลังจัดตั้ง และได้อำนาจมาจากการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งแต่ละคณะยึดอำนาจ ก็จะเรียกชื่อแตกต่างกันไป ระบอบอำมาตยาธิปไตย ก็อาจจะมีการเลือกตั้ง แต่ก็ไม่ได้เพียงพิธีกรรมเท่านั้น เพื่อเป็นภาพลวงตาหลอกลวงชาวโลกว่าเป็นประชาธิปไตย แต่ประชาชนหาได้เป็นใหญ่ที่แท้จริงไม่ ตัวผู้บริหารประเทศสูงสุด คือนายกรัฐมนตรี จะไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่มักจะเป็นนายทหารที่มีกองทัพคอยสนับสนุนอยู่เบื้องหลังตัวอย่างเช่น พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรียาวนานถึง 8 ปี โดยที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองใด ไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งเลย แต่ในปัจจุบันนี้ ประชาชนฉลาดขึ้นรู้เท่าทันคนพวกนี้ ทำให้ระบอบอำมาตยาธิปไตยจึงต้องปรับตัว ซ่อนรูปให้แนบเนียนขึ้นกว่าเดิม นั่นคือการให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งและสังกัดพรรคการเมืองได้ แต่มีกองทัพและระบบราชการคอยสนับสนุน บงการ และควบคุมสั่งการอยู่เบื้องหลังตั้งเช่น รัฐบาลผสมของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่มีพรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำในทุกวันนี้ ในส่วนของฝ่ายนิติบัญญัติ ก็มีวุฒิสภาที่สมาชิกส่วนหนึ่งมาจากการแต่งตั้งตั้งเช่น วุฒิสภาชุดปัจจุบัน โครงสร้างการปกครองดังกล่าวข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนจะเป็นใหญ่ในแผ่นดิน นักการเมืองที่มาจากจากการเลือกตั้งก็เป็นได้เพียงไม้ประดับให้ดูดีเท่านั้นเอง แต่เพื่อให้เครือข่ายของระบอบอำมาตยาธิปไตยทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะมีผู้บารมีหรือผู้ทรงอิทธิพลอันเป็นที่ยอมรับส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่อยู่ในศูนย์อำนาจมาอย่างยาวนานคอยเป็นผู้จัดการเชื่อมประสานกำกับ

การเคลื่อนไหวของทุกชุมชนกำลังไม่ว่าจะเป็นกลุ่มทุนที่เติบโตมาจากการอุปถัมภ์ของระบอบนี้ นักวิชาการปัญญาชนขุนนางที่อยู่ในสถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศกระบวนกาญติธรรม และมวลชนในสังกัดอยู่อีกชั้นหนึ่ง โดยที่เครือข่ายทั้งหมดของระบอบอำมาตยาธิปไตยจะถูก ยึดโยงกันไว้ด้วยผลประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ถ้าจะอธิบายเป็นภาษาชาวบ้านอย่างง่ายๆ ระบอบอำมาตยาธิปไตย ก็คือ ระบอบ การปกครองที่มีพวกเจ้าขุนมูลนาย หรือพวกที่คิดว่าตัวเองเป็นชนชั้นสูงที่วิเศษกว่าประชาชน เป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเสียเอง พวกนี้มันอยากให้ใครเป็นนายกรัฐมนตรี มันก็จัดการโดยไม่สนใจหรือเกรงอกเกรงใจประชาชนแต่อย่างใด ดังเช่น การกระทำกับรัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช และรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ พวกนี้ชอบทำตัวเป็นมือที่มองไม่เห็น ไม่ออกหน้า มาแสดงตนและปกครองโดยตรง ก็เพราะว่า กระแสโลกวันนี้ไม่ยอมรับ แต่วันนี้ ด้วยความที่กลัวว่าฝ่ายอำมาตยาธิปไตยจะมาสวมรถเอาชนะ ฝ่ายประชาธิปไตยได้ กลุ่มคนพวกนี้จึงได้ออกแรงกันอย่างเต็มที่ จนประชาชนได้เห็นหน้าเห็นตา รู้จักว่า ใครเป็นใคร กันหมดแล้ว ระบอบอำมาตยาธิปไตยจะเน้นการใช้เรื่องเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์ และการ เอาเปรียบชาวบ้าน มีพฤติกรรม ทำตัวเป็นเจ้าใหญ่ นายโตที่รังเกียจและดูถูกคนชั้นล่าง ว่าต่ำต้อยกว่าตน ประเทศไทยจึงไม่เจริญ ก็เพราะระบอบนี้เอง

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบอบประชาธิปไตยกับระบอบอำมาตยาธิปไตย

ระบอบประชาธิปไตย

1. อำนาจอธิปไตยอันได้แก่ อำนาจบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ เป็นของปวงชน อย่างแท้จริง เป็นการปกครอง โดยถือมติของปวงชนเป็นใหญ่แต่เคารพในเสียงส่วนน้อย
2. ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ด้วยความเท่าเทียม เคารพใน หลักสิทธิมนุษยชน
3. ยึดหลักนิติรัฐและนิติธรรม นั่นคือ ใช้กฎหมายเป็นใหญ่หรือใช้กฎหมายเป็นหลักในการปกครองประเทศ ซึ่งที่มาของกฎหมายต้องถูกต้องชอบธรรม และมีเนื้อหาสาระที่เป็นธรรม ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคนด้วยความเสมอหน้ากัน
4. รัฐบาลต้องเป็นของประชาชนและมาจากการเลือกตั้งด้วยมติของปวงชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง มีอิสระในการ บริหารประเทศตามสัญญาประชาคมที่ให้ไว้กับประชาชน ไม่ถูกแทรกแซงจากอำนาจนอกระบบ เช่น รัฐบาลไทยที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

ระบอบอำมาตยาธิปไตย

1. อำนาจอธิปไตยที่เป็นอำนาจอสูงสุดในการบริหารประเทศทั้งอำนาจบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ เป็นของ ข้าราชการ ชนชั้นนำ ชนชั้นสูง และบุคคลที่มีรูปลักษณ์ จิตสำนึกแบบเจ้าขุนมูลนาย เป็นพวกอภิสิทธิ์ชนซึ่งเป็น คนส่วนน้อยของสังคมเท่านั้นเอง
2. สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนถูกคุกคามด้วยอำนาจนอกระบบ ประชาชนได้รับการปฏิบัติ จากผู้ปกครองด้วยความไม่เป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ใช้กฎหมาย 2 มาตรฐาน
3. พวกอภิสิทธิ์ชน ชนชั้นนำ ชนชั้นสูง ปัญญาชนขุนนาง ข้าราชการทั้งทหารและ พลเรือนทำตัวเป็นใหญ่กว่ากฎหมาย ใช้กำลังรัฐประหาร ยึดอำนาจ ฉีกกฎหมายสูงสุดของ ประเทศ โคนล้มรัฐบาลและรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนได้โดยไม่ต้องรับโทษ

4. นายกรัฐมนตรีจะมาจากการเลือกตั้งหรือไม่ได้มาจากการเลือกตั้งก็โตแต่ก็ไม่มีอิสระอย่างแท้จริงในการบริหารราชการแผ่นดินเพราะมีอำนาจของเครือข่ายอำนาจมาตยาธิปไตยทั้งระบบคอยบงการควบคุมอยู่เบื้องหลัง ถ้าไม่ปฏิบัติตามหรือเป็นรัฐบาลที่วุ่นนอนสอนง่ายก็อาจถูกโค่นล้มลงได้ด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบ

บทเรียนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในประเทศไทย

โดย อ.จรัล ดิษฐาอภิชัย

ประเทศไทยเริ่มดำเนินการปกครองระบอบการปกครองประชาธิปไตยจากการปฏิวัติ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ การสร้างระบอบประชาธิปไตยล้มเหลว นอกจากเพราะใช้รัฐธรรมนูญวางหลักการและสร้างระบบการเมือง ตามความคิดทฤษฎี อุดมการณ์ประชาธิปไตย ระบบรัฐสภา ระบบรัฐบาล ระบบการเลือกตั้ง ฯลฯ เป็นหลัก จนมีรัฐธรรมนูญถึง ๑๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมยี่สิบกว่าครั้ง มีรัฐประหารมาหยุดยั้งการดำเนินระบอบนี้ ๑๐ กว่าครั้ง การบริหารราชการแผ่นดิน การปกครองส่วนท้องถิ่น การเผยแพร่ การให้การศึกษาประชาธิปไตยแก่ประชาชนในช่วงดังกล่าวก็ไม่ได้ผล ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยบางระยะ ล้วนมาจากการต่อสู้ของประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงควรวัดศึกษาประวัติศาสตร์และบทเรียนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในช่วงเวลาที่ผ่านมา

1. ระยะเวลาหลังการปฏิวัติ ๒๔๗๕

ความจริงก่อนการปฏิวัติดังกล่าวประชาชนไทยจำนวนหนึ่งลุกขึ้นเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ และการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และปฏิรูปการปกครอง ให้มีรัฐธรรมนูญ มีรัฐสภา เช่น คณะกรรมาชงบทูล รัชกาลที่ ๕ คณะ ร.ศ. ๑๓๐ นักหนังสือพิมพ์ นักเขียนนิยมประชาธิปไตย หลังการปฏิวัติ ๒๔๗๕ ประเทศไทยเริ่มนับเป็นประชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญประชาชนเริ่มมีสิทธิ เสรีภาพ เมื่อสภาพทางการเมืองยังไม่เป็นประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ก็มีบุคคลและกลุ่ม ลุกขึ้นเคลื่อนไหวทางการเมือง หรือต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา นักกฎหมาย นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ นักการเมือง ฯลฯ แต่เป็นส่วนน้อยในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จนถึงช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๗ เริ่มเกิดกระแสการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยยังรัฐบาลจอมพลป. พิบูลสงคราม เปิดให้ประชาชนมีเสรีภาพในการพูดการปราศรัยแบบที่สวนสาธารณะของลอนดอนที่เรียกว่า "ไฮปาร์ค" กระแสการเคลื่อนไหว ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของขบวนการนักศึกษา และนักการเมือง สังคมนิยมสูงขึ้นเป็นกระแสสูงในปี ๒๕๐๐

เมื่อมีการเลือกตั้งสกปรก ในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ นักศึกษาประชาชนประท้วง การเลือกตั้งอย่างขนานใหญ่ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ฉวยโอกาสที่ประชาชนไม่พอใจ จอมพล ป. พิบูลสงคราม และ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลจอมพล ป. เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ ตั้งรัฐบาลชั่วคราว และประกาศจัดการเลือกตั้งในปลายปี แต่กระแสการต่อสู้ของกระบวนกรนักศึกษา และสังคมนิยมยังไม่ลด จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ รัฐประหารครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ ฉีกรัฐธรรมนูญ เลิกสภาผู้แทนราษฎร ยุบพรรคการเมือง กวาดล้างผู้มีความคิดเห็นแตกต่างกับรัฐบาลทุกกลุ่ม ประเทศไทยปกครอง

ด้วยระบอบเผด็จการทหารอย่างสมบูรณ์ การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยหยุดชะงักไปหลายปี ไม่มีใคร รวมทั้งนักการเมือง กล้าต่อต้าน ระบอบเผด็จการของ จอมพล สฤษดิ์ มีแต่การต่อสู้ของ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยที่ออกไปต่อสู้ด้วยอาวุธในชนบท

2. การก่อตัวของขบวนการ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

ภายใต้ระบอบเผด็จการของกลุ่มจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ จอมพล ถนอม กิติขจร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๑๐ นักศึกษา ปัญญาชนและประชาชน ค่อยๆ ลุกขึ้นต่อสู้ เพื่อเสรีภาพและประชาธิปไตยขบวนการก่อตัวเติบโตโดยเฉพาะหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ๒๕๑๐ ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตย และประชาชนมีเสรีภาพพอสมควร นักศึกษาประชาชนเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ ชุมนุมเดินขบวนต่อต้านรัฐบาล จอมพล ถนอม เพราะมิได้เป็นรัฐบาลประชาธิปไตยจริงๆ ขบวนการนักศึกษาปัญญาชนเติบโตขึ้น มีการตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย แม้จะเกิดรัฐประหารตนเองของ จอมพลถนอม เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ประเทศไทยกลับสู่ระบอบเผด็จการทหารอีก ขบวนการนักศึกษายังคงเคลื่อนไหวต่อสู้ต่อต้านรัฐบาลเผด็จการของจอมพลถนอม ได้รับชัยชนะครั้งแล้วครั้งเล่า ขบวนการนักศึกษาขยายตัวเติบโตกลายเป็นพลังทางการเมือง เป็นกองหน้าของประชาชนผู้รักประชาธิปไตย อันไปสู่การต่อสู้กรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ อันยิ่งใหญ่

๓ ปีหลังกรณีนี้ เกิดกระแสสูงของประชาธิปไตย กระแสต่อสู้ของมวลชน กรรมกร ชาวนา กระแสสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ สังคมไทยแบ่งเป็น ขวา-ซ้าย สุดท้าย ขบวนการนักศึกษาประชาชนผู้รักชาติรักประชาธิปไตยและขบวนการสังคมนิยมถูกถูกทำลายด้วยฝ่าย ขวาก่อนกรณีนองเลือดและรัฐประหาร ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๔

3. การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยก่อนและหลังกรณีพฤษภาคม ๒๕๓๔

หลังกรณีนองเลือด ๑๖ ตุลาคมขบวนการนักศึกษาประชาชนขอเขาแต่เมื่อรัฐประหารฟื้นประชาธิปไตยในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ กลุ่มและองค์การประชาธิปไตย และกลุ่มสิทธิของพลเมือง เช่น ขบวนการ เอ็นจีโอ นักวิชาการ ขบวนการเกษตรกร ค่อยๆ ก่อตัวเติบโต นักการเมืองและพรรคการเมืองกลับมามีบทบาทอีกครั้ง โดยเฉพาะในทางรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นเป็นลำดับ แต่ถูกรัฐประหารของคณะผู้รักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ร.ส.ช.) กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ มาหยุดยั้งระบอบประชาธิปไตยอีก ขบวนการ เอ็นจีโอ ปัญญาชน คนชั้นกลาง นักธุรกิจและพรรคการเมืองฝ่ายประชาธิปไตยลุกขึ้นต่อต้านร่างรัฐธรรมนูญ วาระ ๓ จนต้องแก้ไขหลายมาตรา เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปในต้นปี ๒๕๓๕ ที่นำมาซึ่งรัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูร รองประธาน ร.ส.ช. ประชาชนและพรรคการเมืองเข้าร่วมต่อต้านการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ. สุจินดา มีการชุมนุม เดินขบวนใหญ่หลายครั้ง จนถูกปราบปรามอย่างนองเลือด ในกรณีพฤษภาคม ๒๕๓๔

หลังกรณี พฤษภาคม ประชาชนผู้รักประชาธิปไตย และเอ็นจีโอ ยังคงเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยและความเป็นธรรมมีการตั้งสมัชชาเกษตรสมัชชาคนจน กลุ่มความคิดทางการเมือง ฯลฯ ในปี ๒๕๓๗ เกิดกระแสปฏิรูปทางการเมือง อันนำไปสู่การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๔๐ ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตย ประชาชนมีเสรีภาพอย่างกว้างขวาง และที่สำคัญ มีรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ที่มีลักษณะอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

4. การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในปัจจุบัน

เมื่อพันธมิตรออกมาขับไล่รัฐบาล ทักษิณ ชินวัตร ประชาชนผู้สนับสนุนนายกรัฐมนตรีทักษิณ และระบอบประชาธิปไตยออกมาตอบโต้พันธมิตร มีการชุมนุมของคนรากหญ้า ในนามคาราวานคนจน และการชุมนุมประชาชนหน้าศาลากลางจังหวัดหลายแห่ง แต่ไม่สามารถหยุดยั้งการเคลื่อนไหวของพันธมิตรได้ ฝ่ายพันธมิตรใช้ทุกวิถีทางทั้งชุมนุมใหญ่ ไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ฟ้องยุติธรรม ฟ้องศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ ใช้สื่อมวลชน นักวิชาการ คนชั้นสูง ราชบัณฑิต ทว่ายังขับไล่รัฐบาลทักษิณไม่ได้ สุดท้าย สั่งให้ผู้บัญชาการทุกกองทัพก่อรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๕๑ คณะรัฐประหารเรียกว่า "คณะกรรมการปฏิรูปการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.)" ต่อมาเปลี่ยนชื่อ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ไม่เพียงแต่ยึดอำนาจจากรัฐบาลทักษิณ หากยังล้มระบอบประชาธิปไตยที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แล้วดำเนินการระบอบเผด็จการทหาร

พื้นที่ที่มีการรัฐประหาร ประชาชนผู้รักประชาธิปไตยออกมาต่อต้านผ่านเว็บไซต์ ตั้งกันเป็นเครือข่ายต่อต้านรัฐประหาร ๑๙ กันยายน พวกเขาไปชุมนุมในห้างสรรพสินค้า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เกิดกลุ่มต่อต้านเผด็จการหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการกลุ่มพิราบขาว จัดชุมนุมต่อต้านเผด็จการวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ เมื่อคณะพีทีวี (PTV) ออกมาจัดชุมนุมต่อต้านเผด็จการ คมช. ที่สนามหลวง มีการจัดตั้งแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) นำการชุมนุมยึดเยื่อ ๗๕ วัน เดินขบวนครั้งใหญ่ ๔ ครั้ง ครั้งสุดท้ายไปประท้วง พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี ประมุขของระบอบอำมาตยาธิปไตยอยู่เบื้องหลังรัฐประหารจนถูกสลายการชุมนุม และณรงค์ สีแดงไม่รับรัฐธรรมนูญ

หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ นปก. เปลี่ยนชื่อเป็น นปช. ต่อมาเกิดขบวนการคนเสื้อแดงดำเนินการเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย แก้อิทธิพลของ ปกป้องรัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช และรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ที่มาจากการเลือกตั้ง เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลเป็นรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นปช. หรือขบวนการคนเสื้อแดงเคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาล โดยการชุมนุม เดินขบวนเกือบสิบครั้ง จนขบวนการคนเสื้อแดงกลายเป็นขบวนการประชาชนผู้ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน

นปช. แดงทั้งแผ่นดิน มีจุดมุ่งหมายต่อสู้ เพื่อประชาธิปไตย คือ โค่นอำมาตยาธิปไตย ขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ โดยใช้แนวทางสันติ ประสานกับการต่อสู้ทางสภา(โดยพรรคเพื่อไทย)

5. สรุปบทเรียนของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย

๑. การต่อสู้ของประชาชน เพื่อประชาธิปไตย ตั้งแต่การปฏิวัติ ๒๔๗๕ ถึง ๒๕๐๐ เกิดขึ้นอย่างเชื่องช้า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา นักเขียน กรรมกร และนักการเมืองประชาธิปไตย และฝ่ายซ้าย แล้วก็มีจำนวนน้อย ขบวนการนักศึกษาเริ่มมีบทบาท และมีพลังมากขึ้นในช่วงประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๐๑ ก่อนและหลังกรณี ๑๔ ตุลาคม ประชาชนไทยลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย โดยมีขบวนการนักศึกษาเป็นกองหน้าอยู่ 3 ปี ขบวนการ ภายหลังกรณีนองเลือดและรัฐประหาร ๖ ตุลาคม การต่อสู้ของประชาชน พื้นตัวอีกในช่วงต่อต้าน ร.ส.ช. จนถึงกรณี พฤษภาคม ๒๕๓๕ คราวนี้มีนักศึกษาจำนวนน้อย แม้ในการต่อต้านเผด็จการอำมาตยาธิปไตยหลังรัฐประหาร ๑๙ กันยายน เขาวชนนักศึกษาและคนหนุ่มสาว ยังเข้าร่วมไม่มาก ขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยจึงเป็นขบวนการของประชาชนทั่วไป

๒. ขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ส่วนใหญ่ใช้แนวทางสันติ ใช้รูปแบบชุมนุม

เดินขบวน การรณรงค์ การโฆษณา และการต่อสู้ทางสภา แต่ยังคงปราบปราม เช่นการจับกุมคุมขัง ดำเนินคดี และการปราบปรามอย่างนองเลือดหลายครั้ง ในกรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ กรณีนองเลือด ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ กรณีพฤษภาคม ๒๕๓๕ ล่าสุด กรณี ๑๓ เมษายน ๒๕๕๐ อนึ่ง เคยมีการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธของประชาชนในชนบทที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ๒๐ ปี

๓. องค์การการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยที่ผ่านมามีว่าของขบวนการใดๆ เช่น ขบวนการนักศึกษา กลุ่มอุดมการณ์ รวมทั้งพรรคการเมือง ไม่ค่อยขยายตัวเติบโต ไม่ต่อเนื่อง แต่ปัจจุบันมีขบวนการคนเสื้อแดง คือ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน กำลังเป็นองค์การที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง

๔. อย่างไรก็ตาม ขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยทั้งในอดีตและปัจจุบัน มักใช้ชุมนุมเดินขบวน เป็นรูปแบบการต่อสู้หลัก ยังค้นหารูปแบบวิธีการอื่นๆ ได้ไม่ก็อย่าง

๕. ขบวนการประชาธิปไตย ยังศึกษาค้นคว้าปัญหาระบอบประชาธิปไตยค่อนข้างน้อย จะพูดหลักการประชาธิปไตย เป็นคำขวัญ เช่น ในกรณี ๑๔ ตุลาคม มีรัฐธรรมนูญ ประเทศเป็นประชาธิปไตย ในกรณีพฤษภาคม ๓๕ นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง เวลานี้พวกเรา เรียกร้องอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานจัดตั้ง และงานแนวร่วม

โดย นพ.เหวง โตจิราการ

ทุกคนต้อง เคารพ ปฏิบัติ ห้ามละเมิดนโยบาย 6 ข้อ

1. ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. โค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย
3. สันติวิธี
4. ประสานการต่อสู้เศรษฐกิจกับการเมืองเข้าด้วยกัน
5. นิตินิยม
6. เอารัฐธรรมนูญ 2540 คินมา แก้กฎหมายไม่เป็นธรรมทั้งหมด

ปัจจัยแห่งชัยชนะ

1. รัฐบาลไม่สามารถปกครองได้อีกต่อไป
2. ประชาชนไม่ยอมรับการปกครองของรัฐบาลอีกต่อไป
3. ขบวนการประชาชนที่ทิศทางแนวทางนโยบายถูกต้องเป็นเอกภาพเข้มแข็งครอบคลุมทั่วประเทศ

นี่คือความผูกมัด ความผูกพันความรับผิดชอบที่ทุกคนต้องกลับไปทำให้สำเร็จในทุกพื้นที่
แกนนำ คือ ผู้นำประชาชนไปสู่ความสำเร็จ หรือชัยชนะโดยสูญเสียน้อยที่สุดหรือไม่สูญเสียเลยการจัดตั้งคือการทำให้มวลชนที่ตื่นตัวแล้วในพื้นที่ของเรา รวมตัวกันเป็นองค์กรขึ้นมา
มีคณะกรรมการดำเนินการในการนำการเคลื่อนไหวการจัดตั้งมีสองประเภท

1. จัดตั้งผลประโยชน์ บริษัท พรรคการเมืองบางประเภท
2. จัดตั้งอุดมการณ์ เช่นคณะราษฎรปช.แดงทั้งแผ่นดิน

เพื่อป้องกันและทำลายลักษณะวีรชนเอกชน เผด็จการขุนนางจึงต้องมีการนำรวมหมู่ก็คือ
ประชุมหามติร่วมในเรื่องสำคัญทุกเรื่องนั่นเอง ต้องให้ออกาสทุกคนแสดงความคิดเห็น แต่ต้องมีมติว่าจะทำอะไร โดยอาจจะต้องโหวตและต้องมอมนานให้แต่ละคนทำ ทุกคนต้องรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่ พูดให้ทู่ก็คือประชาธิปไตยรวมศูนย์ บุคคลต้องขึ้นต่อองค์กรส่วนข้างน้อยต้องขึ้น
ต่อส่วนใหญ่เฉพาะส่วนต่อขึ้นต่อส่วนทั้งหมด หากเกิดความขัดแย้ง ห้ามเอาไปบ่าวประกาศ
นอกกลุ่มให้น่าอดทนในกลุ่มเพื่อหามติร่วมว่าจะเอาอย่างไร “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า”
ทุกคนทำงานเพื่อประเทศชาติการขัดแย้งไม่ใช่เกิดจากแก่งแย่งชิงดีกัน แย่งชิงผลประโยชน์กัน
ต้องพิจารณาจากประโยชน์ส่วนรวมการแก้ปัญหาต้องเริ่มจากความต้องการที่จะสามัคคีกัน
แล้วไปปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา แล้วจะเกิดความสามัคคีที่หนักแน่นยิ่งขึ้น อย่าลืม
เป็นอันขาดว่าปรปักษ์ของเรา ใหญ่โตเข้มแข็งมาก หากเราทะเลาะกันเองแล้วจะชนะศัตรูได้
อย่างไร

ภาระหน้าที่

1. ทำให้องค์กรเป็นระบบ
 2. ขยายคนเสื้อแดงให้คลุมทุกเขตทุกซอย ทุกถนนให้ได้
- นอกจากกลุ่มอำมาตย์ใหญ่และสมุน (พันธมิตรไม่กี่คน) นอกนั้นก็ถือว่าเป็นพวกของเรา
ต้องเปลี่ยนเหลือง นำเงิน เขียว ขาว และอื่นๆเป็นแดงให้ได้

จัดการการเงินให้ชาวสะอาด มีกรรมการดูแลมีการแถลงบัญชีและตรวจสอบได้ประชุมเตรียมกลุ่มก่อนชุมนุมใหญ่ทุกครั้งให้รัดกุม

จัดกลุ่มเวลาเดินขบวนให้เป็นระบบ จัดให้มีการสัมมนากันบ่อยๆ อาจจะจัดให้มีการระดมทุนโดยร่วมกันหลายๆกลุ่มแล้วหารกัน ต้องไม่ขัดแย้งกัน

ผู้ที่ตั้งใจทำให้เกิดความเสียหายให้กับกลุ่ม เช่น ละเมิด นโยบายหกข้อของนปช. แฉทั้งแผ่นดิน

ไม่สะอาดทางการเงิน ทางการเงินเมืองต้องพูดคุ้ยช่วยเหลือก่อนแต่หากสุดวิสัยอาจจะต้องมีมติกลุ่มให้ออก

แกนนำต้องอ่อนน้อมถ่อมตน พึงความเห็นและสามัคคีมวลชนไม่ทำตัวเป็นอำมาตย์ขุนนาง เจ้านายใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทุกด้าน

มุ่งหน้าขยายกลุ่มให้ใหญ่ เช่น เข้าไปยังโรงเรียน โรงงาน หมู่บ้านกลุ่มอาชีพ ที่อยู่ใกล้ๆ เริ่มชวน ให้มาฟังสัมมนา แจกเอกสาร ซีดี เข้าร่วมการชุมนุม เข้ากลุ่ม

ขยายเข้าไปในวิชาชีพต่างๆ ทหาร ตำรวจ ตุลาการ สื่อต่างๆ ครู นักเรียนนักศึกษา นักธุรกิจ องค์กรศาสนาต่างๆ เป็นต้น

มุ่งไปสู่การประชุมสมัชชา ทุกภาค เหนือ กลาง อีสาน ใต้ ตะวันออก กทม. ปริมณฑล เพื่อให้เกิดสมัชชาประเทศที่ได้ตัวแทนแดงทุกหมู่บ้าน

เมื่อมีหนึ่งแดงหนึ่งหมู่บ้านก็จะมีสิบยี่สิบหลายสิบแดงหนึ่งหมู่บ้าน เมื่อนั้นระบอบอำมาตยาธิปไตยอวสานแน่

ในกรณีที่เป็นเป้าหมายใหญ่ตรงกัน คือ โคนอำมาตยาแต่ยุทธวิธีโค่นต่างกันก็ต้องถือว่าเป็นพวกเดียวกันเรียกว่า “แนวร่วม”

ถ้าอธิบายให้เป็นเนื้อเดียวกันได้ก็ดี ถ้าทำไม่ได้ ก็ไม่ต้องผิน ก็สามารถเคลื่อนไหวร่วมกันได้ภายใต้เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ร่วมกัน “อย่าไปไล่ให้พวกเขาเป็นศัตรู”

ใช้หลักการทำงาน “แสงจุดร่วม สวงจุดต่าง” ค้นหาสิ่งที่ตรงกัน ทำงานร่วมกัน สิ่งที่แตกต่างกันให้เก็บไว้ข้างใน

ต้องเพิ่มมิตรให้มากที่สุด หดเป้าศัตรูให้แคบที่สุด แม้แต่ในหมู่ศัตรู เราต้องใช้ความขัดแย้งของศัตรูให้เป็นประโยชน์ศัตรูตัวที่ร้ายกาจที่สุดก่อน

เราต้องรักษาความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองในแนวร่วมการปฏิบัติตนต้องเข้มงวดหลักการกับตนเองให้มากแต่ต้องผ่อนปรนกับผู้อื่นอย่าขยายความขัดแย้งเล็กๆ ให้เป็นเรื่องใหญ่

อย่ากลบเกลื่อนความขัดแย้งในเรื่องหลักการใหญ่แต่แก้ปัญหาโดยเน้นสามัคคีกลุ่ม กินข้าวที่ละคำ สร้างผลสำเร็จทีละน้อย สะสมชัยชนะทีละก้าว จนพิชิตศึกในที่สุด

โรงเรียน นปช. โรงเรียนแดงทั่วไทย โรงเรียนประชาธิปไตย

เปิดรับทั่วไปทุกเพศวัยไม่จำกัด

โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย เป้าหมายสำคัญยิ่งใหญ่
จะสู้อย่างไรก้าวไปให้ถูกทาง ตกเตียงกันให้กระจ่าง กำหนดแนวทางและวางท่าที่

จุดร่วมจุดแตกต่างมี จัดการให้ดีเรายอมมีชัย

โรงเรียนไม่มีนกกหวีด เป่าปรี๊ดๆ ปลุกใคร ไม่มีระฆังแขวนไว้
ให้ครูใหญ่คนไหนมาตี มีแต่นาฬิกาใจ นัดเมื่อไรทันที รู้ผิดชอบชั่วดี
ไม่มีใครชี้สั่งทำจำใจ

โรงเรียนนปช. โรงเรียนประชาธิปไตย ยุทธศาสตร์ใกล้ไกลอย่างไร

นโยบายขยายคำความ ยุทธวิธีชี้หน้า เคียวกรำจดจำชำนาญ

ปรับปรุงพัฒนาแผนงาน สามัคคีวิจารณ์สืบสานสร้างพลัง

(ซ้ำ)โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย.....

ยกระดับปรับขนวมวลไทย ยึดเมื่อยาวไกล สู้ต่อไปตลอดกาล

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จับมือกันไว้ เป็นสื่อความหมายเราไม่ทิ้งกัน ด้วยรักผูกพัน เชื่อมมั่นในอุดมการณ์

หยั่งยืนท้าทายอำมาตยาพวงรัฐประหาร

หลอมรวมใจกัน หมายถึงประชาธิปไตย

ผู้สุดชีวิต พี่น้องเพื่อนมิตรขออย่าได้ทอด แต่เราเฝ้ารอเวลาวันฟ้าสดใส

ต้องมีสักวัน ที่พวกเรานั้นไปถึงเส้นชัย

เพียงเราร่วมใจ ร้อยใจให้เป็นหนึ่งเดียว

จับมือกันไว้เป็นสื่อความหมายเราไม่ทิ้งกัน สัญญาผูกพัน มุ่งมั่นประชาธิปไตย

ตราที่เรานั้น ทุกคนยังมีลมหายใจ

สัญญาได้ไหม จะสู้ต่อไป เราไม่ทิ้งกัน สัญญาจากใจ จนกว่าได้ชัย เราไม่ทิ้งกัน

.!.)!)!)!)!)!)!

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพลง ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง

คำร้อง - ทำนอง วิสา คุ้มทัพ

เดินทางไกลไปด้วยกัน	ไปให้ถึงฝั่งฝันของวันชัย
ฟ้าดำรงณ ผืนกระหน่ำ	ร่อนตัวดำแดงเบรี่ยงดังเผาไฟ
मारครองเมือง เรืองอำนาจ	ประเทศชาติย่อยยับและบราวดี
ปางประชา น่านาถ	ใต้อำนาจยาฮิปโตย
พร้อมไหนพร้อม... พร้อมไหนคนไทย...	พร้อมก้าวไป
ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง...	ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง

เดินทางไกลกันเถิด ฟ้าไกลจะเปิดเรืองแสงสีทอง
 ดินคนไทยจะสงบจะเดินสมทบร่วมรบอำพอง
 ใจจะแดงดังเลือดที่ไหลและเดือดด้วยแค้นคนอง
 ผู้กับไฟรบั้งอาจทำเป็นอำนาจผู้หลงอำนาจ
 ทนจนเกินจะอดมันขี้มันกตจนน้ำตานอง
 คุณคนไทยส่วนใหญ่จึงลุกขึ้นไล่ไล่ผู้ปกครอง
 ทวยศอำนาจจะลี้ก๊ิชาดิไม่ถอยรับรอง

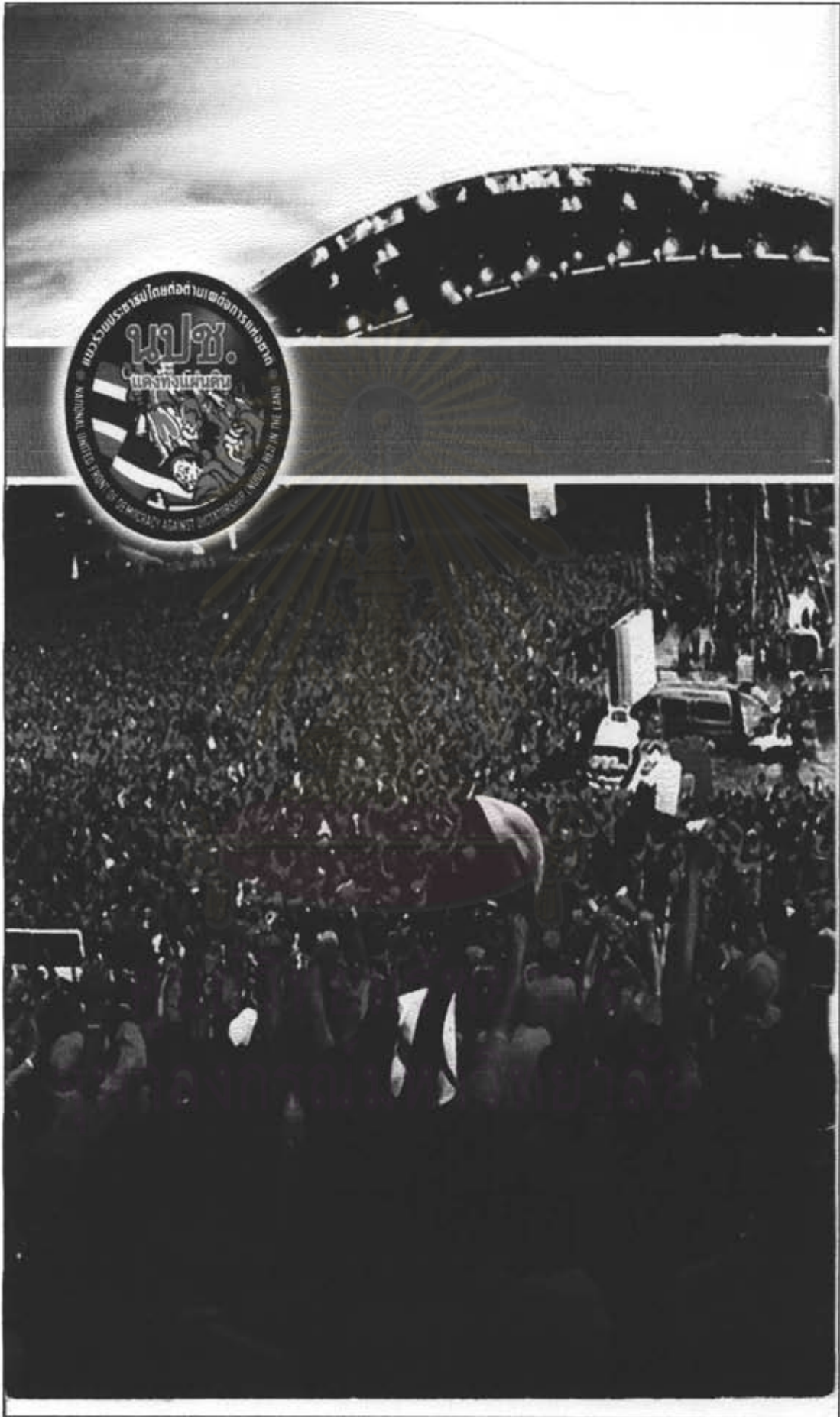
พร้อมไหนพร้อม... พร้อมไหนคนไทย... พร้อมก้าวไป
 ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง... ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง

เดินทางไกลกันเถิด ฟ้าไกลจะเปิดเรืองแสงสีทอง
 ดินคนไทยจะสงบจะเดินสมทบร่วมรบอำพอง
 ใจจะแดงดังเลือดที่ไหลและเดือดด้วยแค้นคนอง
 ผู้กับไฟรบั้งอาจทำเป็นอำนาจผู้หลงอำนาจ
 ทนจนเกินจะอดมันขี้มันกตจนน้ำตานอง
 คุณคนไทยส่วนใหญ่จึงลุกขึ้นไล่ไล่ผู้ปกครอง
 ทวยศอำนาจจะลี้ก๊ิชาดิไม่ถอยรับรอง

พร้อมไหนพร้อม... พร้อมไหนคนไทย... พร้อมก้าวไป
 ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง... ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง

เดินทางไกลไปด้วยกัน	ไปให้ถึงฝั่งฝันของวันชัย
ฟ้าดำรงณ ผืนกระหน่ำ	ร่อนตัวดำแดงเบรี่ยงดังเผาไฟ
मारครองเมือง เรืองอำนาจ	ประเทศชาติย่อยยับและบราวดี
ปางประชา น่านาถ	ใต้อำนาจยาฮิปโตย
พร้อมไหนพร้อม... พร้อมไหนคนไทย...	พร้อมก้าวไป
ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง...	ผู้ศึกษาอย่างศึกษะนอง

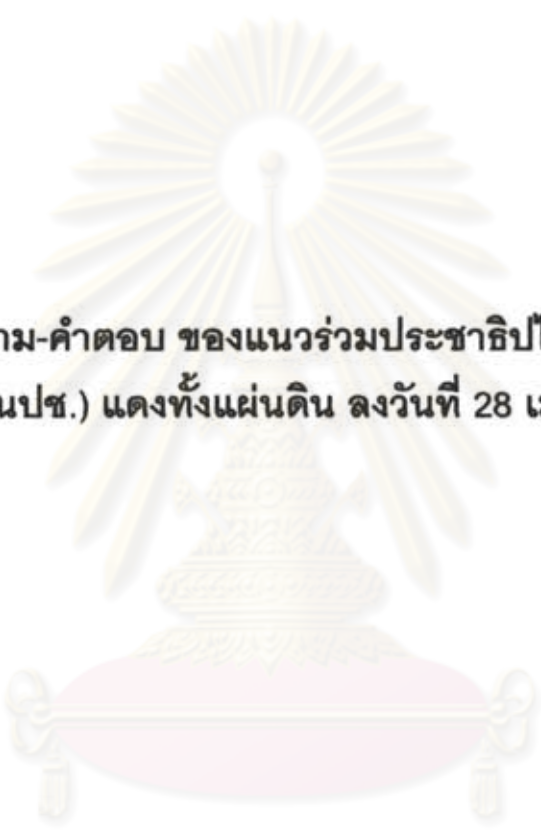
๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑

ภาคผนวก ข.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารคำถาม-คำตอบ ของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ
แห่งชาติ (นปช.) แต่งตั้งแผ่นดิน ลงวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2553

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปถ่ายจากหนังสือพิมพ์ 'ประชาชาติ' ปี ๒๕๓๕

คำถามและคำตอบ เรื่อง นปช. แดงทั้งแผ่นดิน

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.แดงทั้งแผ่นดิน) ได้รับคำถามในเชิง หลักการ 6 ข้อ จากผู้ที่สนใจ นปช. คนเสื้อแดง โดยท่านได้ คัดเลือกคำถามที่มีคนสงสัยมาก ถกเถียงกันมากและ อยากรู้จริงๆ

นปช. แดงทั้งแผ่นดิน ยินดีที่จะตอบปัญหาเหล่านี้ ในขั้นต้นก่อนสั้นๆ หากยังมีความสงสัยก็ต้องมีรายละเอียด เพิ่มเติมต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามที่ 1 แนวร่วม นปช. หมายความว่าอะไร และใครคือ แนวร่วม นปช.

เพื่อทำความเข้าใจเรื่องนี้ ต้องเข้าใจพัฒนาการของ แนวร่วมต่อต้านเผด็จการ ที่เป็นการรวมตัวหลวมๆ เฉพาะกิจ หลังเกิดรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ในระยะ กลางปี พ.ศ. 2549 จนถึง กลางปี พ.ศ. 2552 เป็นการ รวมตัวเฉพาะกิจเป็นคราวๆ มีกลุ่มPTV กลุ่มสมาพันธ์ ประชาธิปไตย กลุ่ม 19 กันยายน กลุ่มพลเมืองภิวัตน์ กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ และต่อมามีกลุ่มอื่นๆ ตั้งเพิ่มขึ้นมา เช่น กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 40 กลุ่ม 24 มิถุนายนประชาธิปไตย กลุ่มสตรีเพื่อประชาธิปไตย ฯลฯ รวมหลายสิบองค์กร โดยมีกลุ่มPTV ค่อนข้าง เป็นกลุ่มหลัก การร่วมกันต่อต้านระบอบอำมาตยาธิปไตย และเผด็จการทหาร ขยายตัวเป็นนปช. แนวร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติแดงทั้งแผ่นดิน หลังการเคลื่อนไหวไปหน้าบ้านพลเอกเปรมและแกนนำ ถูกจับ จึงเกิดแกนนำ นปช. รุ่น 2 ขึ้นมา

ต่อมาเมื่อเปลี่ยนชื่อเป็น นปช. “แดงทั้งแผ่นดิน” ถือเป็นการขยายตัวของมวลชนคนเสื้อแดง เป็นจำนวนมาก โดยสรุปเมื่อผ่านการต่อสู้ใหญ่ โดยการ

2

ชุมนุมสันติวิธีหลายครั้ง จึงเกิดการแตกต่างทางความคิด ในแนวทางการต่อสู้ว่าจะยึดสันติวิธี หรือใช้กำลังอาวุธ และคนบางคนก็มีพฤติกรรมหมิ่นเหม่ต่อการถูก กล่าวหาว่าล้ำเส้น การอันควรในเรื่องสถาบัน และการเคลื่อนไหวของคนเหล่านี้ที่มักทำอิสระตาม อ้าเภอใจ ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อขบวนการประชาธิปไตย นปช. “แดงทั้งแผ่นดิน” จึงนำมาสู่การปรับ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน เป็น “แนวร่วมที่มีรูปการ” เป็นองค์กร ที่มี องค์กรนำ ใช้การนำรวมหมู่ มีแนวทางการเมือง และนโยบายชัดเจน ซึ่งเราเผยแพร่ผ่านทางโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงาน นปช. และนโยบาย 6 ข้อ ของ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน มีปรากฏในบัตร นปช. ด้านหลังทุกใบ เป็นการยืนยัน แนวทางสันติวิธีในการต่อสู้ และ เป้าหมาย คือ ระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนไทย อย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้ที่มีเป้าหมายโค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย แต่ไม่ปฏิบัติตามแนวทางการเมือง และ หลักนโยบาย ของนปช. แดงทั้งแผ่นดินก็ถือเป็นคนนอก “นปช.” แม้ว่า เขาจะใส่เสื้อสีอะไร เพราะแม้เขาคิดว่าเป็นคนเสื้อแดง แต่เราถือว่าไม่ใช่ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน บางที

3

ก็เรียกว่า เป็นแนวร่วมของ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน
คำอธิบายข้อแรกค่อนข้างยาว แต่จะนำไปสู่คำตอบ
ข้อหลังๆ ไปด้วย

คำถามที่ 2 วัตถุประสงค์หลักของ นปช. แดงทั้ง
แผ่นดินก็ง่ายๆ คือ อ่านนโยบาย 6 ข้อ แล้วจะบอก
ทุกอย่าง

การเมืองการปกครองเราต้องการระบอบประชาธิปไตย
โดยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่อำนาจอธิปไตย
เป็นของประชาชนชาวไทย อย่างแท้จริง

- เราต้องการความยุติธรรมเป็นประเทศที่เป็น
นิติรัฐ ที่มีนิติธรรม ไม่ใช่สองมาตรฐาน ไร้มาตรฐาน
- เราต้องการให้เอารัฐธรรมนูญ 2540 กลับมา
ปรับเปลี่ยนแก้ไข แทนที่จะใช้รัฐธรรมนูญ 2550 ของ
คมช. ที่เป็นรัฐธรรมนูญ จากปากกระบอกปืน ไม่ใช่
รัฐธรรมนูญ 2540 ที่มาจากการต่อสู้ของประชาชน
ในปี 2535
- เราต้องการให้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ ให้เข้าสู่
ทุนนิยมเสรี ที่ลดความเหลื่อมล้ำ ระหว่างคนร่ำรวย
และคนยากจนสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของคนยากจน

ให้มากขึ้น ประเทศก้าวหน้า รุ่งเรือง มีความสามารถ
แข่งขันในเวทีโลก ไม่ใช่ล้าหลังถูกครอบงำ โดยกลุ่ม
อนุรักษนิยมในระบอบอำมาตยาธิปไตย ทุกวันนี้ พุดง่ายๆ
คือ ปลดปล่อยประเทศ ประชาชนในระบบไพร่ของ
อำมาตย์ เป็นเสรีชน ที่มีเกียรติภูมิ มีเสรีภาพมีความ
เสมอภาคแล้วมันก็จะมีการตราภาพตามมาเราไม่ไป
ไกลกว่านี้ ดังที่ถูกบิดเบือน ใส่ร้าย

คำถามที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณทักษิณ
ชินวัตร กับ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน

เป็นคำถามที่ดีและการที่ฝั่งเสื้อเหลืองและพรรค
ประชาธิปัตย์ พยายามประโคมข่าว มาตลอดว่า

- ก. "คนเสื้อแดงสู้เพื่อทักษิณ คนเดียว"
- ข. "คนเสื้อแดงรับจ้างคุณทักษิณมา"
- ค. "แกนนำสู้แล้วรวย"

เป็นการใส่ร้ายที่ทำให้คนเชื่อมากกว่า 3 ปี แล้ว แม้แต่
สำนักข่าวต่างประเทศคอลัมน์นิสต์ต่างประเทศ
จำนวนหนึ่งที่สังกัดชนชั้นกลาง เหมือนผู้สื่อข่าวไทย
และคอลัมน์นิสต์ไทยก็เลือกที่จะเชื่อสื่อไทยทำให้ประชาชน
ถูกป้อนข้อมูลผิดๆ มาตลอด แต่ในที่สุดเหตุการณ์

ก็แสดงออกว่าคุณทักษิณ ถูกลือคเงินทอง ต้องคดี ขยับตัวไม่ได้ เหตุใด นปช. จึงขยายตัวมากขึ้นจนแดง ทั้งแผ่นดิน เพราะถ้าคนเสื้อแดงทำเพื่อคุณทักษิณ รับจ้างมานานเข้ามันก็ต้องเหี่ยวเล็กสับลง และคุณทักษิณ ต้องจ่ายเงินมากสักเท่าไร จึงทำให้คนยืนติดต่อบุ๊แบบ ยอมตายถวายชีวิตเช่นนี้ได้

อันที่จริง คุณทักษิณ เป็นเหยื่อคนสำคัญชัดเจนที่ ถูกกระทำโดยระบอบอำมาตยาธิปไตยที่กระทำต่อสังคม ไทยทั้งหมด คดีความของคุณทักษิณ หรือเรื่องราวของคุณทักษิณ เป็นเรื่องที่กระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินไป และพิสูจน์ความเป็นธรรมให้สังคมยอมรับได้คุณทักษิณ จัดเป็นเสื้อแดงคนหนึ่ง และเป็นสมาชิก นปช. ด้วย คุณทักษิณมีสิทธิ แสดงความคิดเห็นได้ ให้คำแนะนำได้ เช่นเดียวกับสมาชิก นปช.ทุกท่าน และองค์การนำ ต้องนำทุกความคิดเห็นมาวิเคราะห์และตัดสินใจในที่ประชุมใหญ่ อีกทั้งแต่ทุกความคิดเห็นต้อง อยู่ในกรอบแนวทางนโยบาย นปช.

คำถามที่ 4 คำว่า "รัฐไทยใหม่" ในความหมาย นปช. คืออะไร

จริงๆ แล้ว คำว่ารัฐไทยใหม่ ไม่ปรากฏ ในเอกสาร แนวทางนโยบาย นปช. แต่เป็นการเสนอวาทกรรม โดย คุณวีระ มุสิกพงศ์ ซึ่งยังเป็นไปตามแนวทาง นโยบาย นปช. กล่าวคือ เป็นรัฐประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมีการใช้กฎหมายอย่าง คักดีสิทธิ เสมอภาค และเป็นธรรม ไม่สองมาตรฐาน โดยไม่มีระบอบอำมาตยาธิปไตย ครอบงำ อันถือเป็น รัฐไทยแบบเก่าที่ผ่านมานั่นเอง

คำถามที่ 5 "นปช. กับสถาบันกษัตริย์"

ถ้าท่านอ่านนโยบาย 6 ข้อ ของ นปช. ก็ชัดเจนแล้วว่า นปช.ต้องการการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขประกาศมีหลักฐาน ตลอดพวกรัฐบาล เสื้อเหลืองและ คอฉ. ยังมาโยงเป็น เครือข่ายล้มสถาบัน ล่าสุดมีเครือข่าย พิมพ์ออกมา โยงคนชุดใหญ่ ว่าเป็นพวกล้มสถาบัน เป็นเอกสารโง่งง ที่สุดที่ คอฉ. ทำออกมาสะท้อนถึงระดับสติปัญญา

ของผู้ทำ และผู้ที่ปล่อยเอกสารออกมาต่อสาธารณชน ให้เชื่อ โยงคนไม่รู้เรื่องคนทำหนังสือพิมพ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยอดีตนักการเมืองสาย ทรท แม้แต่พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ว่าเป็นพวกล้มสถาบัน ถ้าคุณจะทำใครปฏิบัติกรใด พูดอะไร เขียนอะไร เพื่อล้มสถาบัน คุณต้องมีหลักฐานปรากฏชัดแน่นอน ไม่ใช่ มั่วๆ ผิดๆ อย่างนี้ ที่แม้คนเลื้อสีอื่น เขาจะหัวเราะเยาะ ศอฉ. ระวังจะถูกฟ้องกลับและสังคมจะเข้าใจ ศอฉ. ว่าใส่โคล้สร้างภาพเท็จกล่าวหาประชาชนผู้บริสุทธิ์

คำถามที่ 6 ที่เป็นข้อสุดท้าย ทำไมจึงต้องยุบสภาทันที?

ประการแรก รัฐบาลชุดนี้มาจากระบอบอำมาตยาธิปไตยความฉ้อฉลครั้งแล้วครั้งเล่าและปากกระบอกปืนของกองทัพ บิดเบือนเจตนาารมย์ประชาชนที่ต้องการให้พรรคพลังประชาชน (เพื่อไทย) เป็นรัฐบาล

ประการที่สอง การปฏิบัติงานของรัฐบาลนี้ ผลิตผลล้มเหลว คอร์รัปชันโกงกินมโหฬาร และไร้ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ยิ่งอยู่นานยิ่งสร้างความเสียหายให้ประเทศ

ประการที่สาม เราถือว่าเราเรียกร้องแทนประชาชน ที่ถูกปล้นอำนาจอธิปไตยไป จึงต้องให้คืนอำนาจให้ประชาชน โดยเร็วที่สุด มีหน้าซ้ำพฤติกรรมรัฐบาลในการออกคำสั่งปราบปรามประชาชนจนมี คนล้มตายกว่า 20 คน บาดเจ็บกว่า 800 คน รัฐบาลที่พอจะละอายต่อบาปต้องลาออกหรือยุบสภา คืนอำนาจให้ประชาชนไปแล้วนี่ตรงข้ามกลับไม่ยอมรับผิดชอบสร้างเรื่องว่าผู้ชุมนุมมีเปล่าเป็นผู้ก่อการร้ายต่างๆ ที่ระเบิดเอ็ม 79 เป็นการต่อเนื่องของเหตุการณ์มายาวนาน รวมตอนนี้ 70 ลูกแล้ว ตั้งแต่ก่อนมีการชุมนุมของคนเสื้อแดง รัฐบาลจับไม่ได้ แต่เมื่อมีการชุมนุมแล้วมีระเบิดเอ็ม 79 แทนที่จะสืบหาคนร้ายและยอมรับผิดชอบที่ออกคำสั่ง ยืนยันสลายการชุมนุมในกลางคืนวันที่ 10 กลับมาป้ายสีผู้ชุมนุมเสียเอง

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สุเทพ เทือกสุบรรณ และพรรคประชาธิปัตย์ ช่างแสดงบทบาท อสูรโดยแท้ หาใช่เทพไม่ และเป็นอสูรที่แปลงกายเป็นเทพได้บางสถานที่ บางเวลา เพื่อหลอกประชาชน

การอยู่ต่อไปยังทำให้ประเทศชาติหายนะตนเองและ รัฐบาลก็ถูกขังในกรมทหารราบ 11 บริหารราชการ แผ่นดินไม่ได้ เป็นรัฐล้มเหลว รัฐวิบัติ จึงต้อง แก่สถานการณ์เร่งด่วน

แต่อย่างไรก็ตาม นปช.ไม่ได้ปฏิเสธการเจรจา ดังจะเห็นว่า เราถอยจากทันที มาเป็นประกาศยุบสภาภายใน 1 เดือน บวกรักษาการณ์อีก 2 เดือน กลับถูกปฏิเสธโดยอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เพราะเขาคิดว่ามีกองกำลังอาวุธคุ้มกันอำนาจได้ สรุปว่า ขณะนี้รัฐบาลใช้การทหารนำการเมือง และกำลังผลักดัน ให้เกิดสงครามกลางเมือง เพราะประชาชนเลือดแดงล้วนปักใจต่อสู้ไม่ยอมถอย เพราะเขาสูดอดทนมาหลายปีจนถึงจุดที่เขาไม่ยอมจำนนกับปากกระบอกปืนแล้ว

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ คุณจะฆ่าประชาชนจำนวนเท่าไร? ขอเสนอคำขวัญการต่อสู้ของประชาชนให้เอาไปคิดคือ "ประชาชนฆ่าไม่ตาย ทำลายไม่หมด"

28 เมษายน 2553

Questions and Answers:

United Front for Democracy against Dictatorship (UDD)-Red in the Land

The United Front for Democracy against Dictatorship-Red in the Land has received many questions from people interested in the Red Movement. These are grouped under six points and answered in the following pages. Should there be any other inquiries, they will be attended to at a later date.

ศูนย์วิทยุทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Question 1: What does the United Front for Democracy against Dictatorship mean and who is the United Front of People-Red in the Land?

One must first understand how the anti-dictatorship movement came into being after the 2007 coup. From the middle of 2007 to the middle of 2009, an informal gathering of different groups occasionally banded together. These groups consisted of Peoples' TV (PTV), Confederation for Democracy, September 19 Association, Revolutionary Peoples' Group, Saturday People against Dictatorship, etc. Soon after, many more groups against dictatorship and in favor of democracy appeared on the Thai political scene such as Friends of the 1997 Constitution, June 24 Democracy Movement and Women's League for Democracy. All of these groups worked in collaboration with the PTV group that acted *de facto* as the center. The movement grew into a national movement, the United Front for Democracy and against Dictatorship. After their members were rounded up when protesting in

front of General Prem Tinsulanond's residence, the second generation of UDD leaders was born.

The UDD movement then transformed into UDD-Red in the Land to become a nationwide mass movement. On many occasions, the movement fought on a large scale using peaceful means. Debates were heated among UDD members on whether to use peaceful means or to resort to armed conflict. Some of the members, acting emotionally and independently, treaded on the fine line of *lese majeste*. This has led to a misunderstanding of the actual intentions of the UDD-Red in the Land movement. It was then decided that a proper organization be created, one with a recognized collective leadership, as well as a political guideline and clear policies to be disseminated through UDD political cadre schools. The UDD-Red in the Land also printed their 6 point policy on the backside of every UDD-Red in the Land identification tag, emphasizing their adherence to use of peaceful means in their fight for a democratic state with a constitutional monarchy in which the political power really belongs to the Thai people.

Therefore, those who aim to bring down the oligarchy but do not act according to the UDD policies, are to be regarded as those outside of the UDD movement regardless of their shirt color. Even if the person thinks that he is a "Red Shirt", he may not be a member of the UDD-Red in the Land. He may, however, be considered a sympathizer of the UDD-Red in the Land movement.

The answer to the first question is rather lengthy but it leads to answers to subsequent questions.

Question 2: What are the aims of the UDD-Red in the Land?

The aims of the UDD-Red in the Land are very simple. Just read the 6 points.

We want to fight for a democratic state with a constitutional monarchy in which the political power really belongs to the Thai people.

- We want a fair and just state, a legal state with a fair judicial system and not one with double standards or, in fact, with no standards.

4

- We want to reinstate the 1997 constitution, revise and amend it, in place of the present 2006 constitution that was established at gunpoint by the coup plotters on September 19, 2005. The 1997 constitution was established in the aftermath of the 1992 uprising by the Thai people.

- We want to solve economic problems. We want a free capitalist state in which the gap between the rich and the poor is reduced. We want to create more opportunities for the poor. We want the country to move forward with economic progress and with a competitive economic edge on the world stage. We do not want to be a backward country that is totally controlled by conservative oligarchs as it is today. To put it simply, we want to free our country and its population from the hands of the oligarchy and transform it into a country of free people with national pride, freedom and equality. We are not going further than this, contrary to rampant false accusations.

5

Question 3: What is the relationship between Thaksin Shinawatra and the UDD-Red in the Land movement?

The question of the relationship between Thaksin Shinawatra and the UDD-Red in the Land movement is an interesting one. Yellow Shirts and the Democrat Party have always launched false accusations such as "Red Shirts are fighting for Thaksin only", "Red Shirts receive money from Thaksin", or "UDD leaders are making money from the political fight". For the past three years, many people believed these false accusations.

Both the foreign and local media representing the voice of the middle-class have chosen to believe the local press that was feeding the Thai population with false news. In the end, the truth is out. Thaksin's personal assets were frozen. He is being pursued legally. He does not have freedom of movement. How then was the UDD-Red in the Land movement able to grow into such a large mass movement? If the Red Shirts were only working for Thaksin, receiving money from Thaksin, with

time, should the movement not be getting smaller and smaller? How much would Thaksin have to pay for people to be ready to fight and die for their cause?

In reality, Thaksin is a victim of the oligarchic state, in the same way that the entire Thai society is also a victim. The legal case against Thaksin and his personal story are issues that the judicial system must handle with the kind of fairness that society can accept. Thaksin Shinawatra is just a Red Shirt, just another member of the UDD-Red in the Land. Thaksin has the right to express his opinion, give his advice in the same way that other UDD members are allowed to do. Opinions are gathered and discussed within the Executive Committee. They must be within the general policy guidelines of the UDD movement.

Question 4: What is the notion of "A New Thai State" according to the UDD?

The terminology, "A New Thai State", does not appear anywhere in UDD publications but is an expression used by Veera Musikapong

to designate a democratic state with a constitutional monarchy in which the political power really belongs to the Thai people, in accordance with UDD political guidelines. It also designates a state that will adhere to judicial fairness and equality, void of double standards and oligarchic power, a Thai state that is very different from the present one.

Question 5: What is the UDD stand on the monarchy as an institution?

If one reads the six-point policy guideline of the UDD movement, it is absolutely clear that the UDD wants a democratic state with a constitutional monarchy in which the political power really belongs to the Thai people. Nevertheless, the present government, the Yellow Shirts and the Centre for the Resolution of the Emergency Situation (CRES) have taken it upon themselves to distribute printed defamatory accusations that the UDD and certain important personalities vow to abolish the monarchy. The latest documents produced by the CRES represent some of the most abject moves and

only reflect the pervading cretinism among the authors and distributors themselves.

To accuse people who are not involved in aiming to abolish the monarchy as an institution, to reproach those who are producing printed media, to stigmatize those who are university professors, to denounce those who are former Thai Rak Thai parliamentarians and to implicate even General Chavalit Yongchaiyudh is to make blanket false accusations. If one is accusing someone of acting, speaking or writing to abolish the monarchy as an institution, one must have precise and concrete information. Such accusations must not be levelled recklessly without proof. The CRES is becoming the laughingstock of everyone, even of the other color shirts.

Question 6: Why must the Parliament be dissolved immediately?

First of all, the present government was established by the oligarchic system. Questionable political and judicial maneuvers as well as the gun barrels of the army had derailed the intentions of the people to put into power a Palang

Prachachon (Peua Thai Party) government.

Secondly, the present government is the epitome of total mismanagement, extensive corruption and utter incompetence when dealing with socio-economic and political questions. The longer it stays in power, the bigger the disaster for the nation.

Thirdly, we are acting on behalf of the people who had had their political rights taken away. Therefore, it is important to restore these rights to them immediately. In addition, the government recently took actions that have already resulted in the death of more than a score of people and have wounded more than 800. A government that is in any way conscious of the evil that it has done, would have already stepped down and dissolved the parliament, returning political power to the people by paving the way for new elections. On the contrary, the present government has persistently refused to admit to its own evil doings and went even further by accusing the protesters, who are fighting with their bare hands, of being terrorists. A total of 70 M79 grenades have already been used over a certain period of time.

the very first ones before the Red Shirts even started demonstrating. The government had never been able to root out the culprits. However, when the M79 grenades were again used during the Red Shirt protest, instead of looking for the culprits, the government ordered the dispersion of the protesters in the night of April 10 and blamed the use of grenades on the demonstrators.

Abhisit Vejjajiva, Suthep Thuagsuban and the Democrat Party are playing a satanic, not an angelic, role. They are demons that occasionally transform themselves into "gods" in order to deceive the population.

To remain in power is to lead the nation to disaster. Abhisit himself and the government are also imprisoned in the barracks of the 11th Regiment, unable to administer their governmental duties. It is a failed State. It is a State of disaster. A solution is, therefore, urgent.

The UDD has never refused negotiations as can be seen in our call for dissolution of the parliament within one month and an interim government during two months thereafter. However, the Abhisit government refused the proposal

because he believes that the military is backing him. In conclusion, the present government prefers to use military means rather than to resort to political solutions. By so doing, the present government is transforming the current situation into a "civil war." The people are determined to fight. They will not back down. Tolerance of the oligarchic system over the years has now reached saturation point. The people will not surrender to the barrels of guns anymore.

Abhisit Vejjajiva, how many people are you going to kill? We want to propose the following fighting slogan of the people as food for thought: **"You cannot kill the population. You cannot eradicate them all."**

28 April 2010

ภาคผนวก ค.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสัมภาษณ์แกนนำ คือ ธิดา ดาวรเศรษฐ์หลังยุติการชุมนุม

สัมภาษณ์วันที่ 29-30 กรกฎาคม พ.ศ. 2553

1 คำถามเกี่ยวกับเป้าหมาย ยุทธศาสตร์-ยุทธวิธี

"ชุดความคิดของเราถูก ยุทธศาสตร์ของเราถูก แนวทางนโยบายถูก แต่แน่นอนยุทธวิธีในแต่ละระยะเราอาจมีปัญหา แต่ปัญหาสำคัญที่สุดคือการยึดกุมไปปฏิบัติอย่างมีระเบียบวินัยตรงนี้ ไม่มีเพราะว่าแกนนำในระดับต่างๆของเรายังไม่ได้ถูกสร้างที่มีการดัดแปลงทัศนคติทางการเมือง ยังไม่ได้ยกระดับทางการเมืองการต่อสู้ประชาชน ทางหลักการทฤษฎีและกระทำการปฏิบัติตนเอง (30) "

2 คำถามเกี่ยวกับแกนนำ

"อาจจะมีความคิดตรงกัน ซึ่งบางคนต้องการเสรีนิยม บางคนต้องการสังคมนิยม แต่ว่าถ้าเราไม่เห็นด้วยกับอนุรักษนิยม เราต้องการก้าวข้ามรัฐทหาร รัฐเผด็จการก็จับมือกัน เฉพาะหน้าเอาแค่นี้ก่อนแต่ข้างหน้าทางใครทางมัน ถ้าเราได้ประชาธิปไตยมาสู่ประชาชน โอกาสที่เราจะสร้างพรรคการเมืองตามอุดมการณ์ของตัวเองมันก็มี (30) "

"มีส่วนหนึ่งเป็นอดีตส.ส. แต่เราก็เปลี่ยนให้เขามาเป็นนักต่อสู้ เขาก็ค่อยๆเรียนรู้ก็คือความยากบางคนเค้าเริ่มจากเป็นส.ส.แล้วมาต่อสู้ บางคนไม่เคยศึกษากระทั่งประวัติศาสตร์กระทั่งอะไรเลย องค์ประกอบมันหลากหลายที่เราพัฒนามา เพราะฉะนั้นเวลาทำงานนี้ไม่ใช่ง่าย ถ้าคนที่ผ่านการต่อสู้มาพูดคำสองคำก็รู้เรื่อง แต่ที่นี้พวกนี้นอกจากไม่รู้เรื่องแล้วมันยังไม่ตั้งใจฟังอีก เขาทำตามความเคยชิน ที่บอกนี่มันไม่ใช่หาเสียงนะ แล้วพวกคุณต้องรู้ด้วยว่า เวลาคุณไปหาเสียงคุณต้องจ่ายเงินให้หวัคะแนน แต่นี่พวกเขาเอาเงินมาให้คุณนะ ถึงบอกไงพวกหนึ่งมันคอมมิวนิสต์ระจวนเวอร์ อีกพวกก็ไม่เคยดัดแปลงอะไรเลย (30) "

3 คำถามเกี่ยวกับลักษณะขององค์กร

"การที่เราเป็นแนวร่วมที่มีลักษณะเสรีชนและคนต่างๆมารวมกันอยู่ก็เลยทำให้การจัดการเราไม่เข้มแข็ง เสียทีเดียว ระเบียบวินัยมันไม่ใช่ นักต่อสู้ที่จะมาเข้มงวดระเบียบวินัยได้ ยังไม่ใช่ นักต่อสู้ที่มีคุณภาพ มีระเบียบวินัย แล้วคุณจะให้ระเบียบวินัยเล่นกันได้อย่างไร"

"การดำเนินการลงโทษมันไม่มี แต่เราใช้การวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็น ประกอบคือในหมู่คนที่ก้าวหน้าจะใช้อย่างนั้น แต่ในหมู่คนไม่ก้าวหน้าจะไม่พูดเลย จะไม่พูดแม้

ตัวเองไม่เห็นด้วย เพราะกลัวเพื่อนโกรธ แต่ถ้าเป็นคนก้าวหน้าจะพูด จะก้าวพูด บางคนอาจจะโกรธบางคนอาจจะไม่โกรธ อาจจะเข้าใจเพราะเรามีวิธีพูด ซึ่งการที่ไม่พูดมันอาจจะทำให้คนอื่นมองว่าเห็นด้วยกับเขาก็ได้ นอกจากไม่ลงโทษ รู้ด้วยว่ามันผิด แต่ไม่มีการพูดแม้กระทั่งวิพากษ์วิจารณ์กันก็มี เพราะกลัวเพื่อนโกรธหรือลึๆบางส่วนเห็นด้วยก็ได้ใครจะไปรู้"

4 คำถามเกี่ยวกับด้านอำนาจการตัดสินใจและบรรยากาศการประชุม

"สมมุติคุณจะเคลื่อนจากราชดำเนิน จะมีการเคลื่อนไหวใหญ่หรือจะมีการเดินขบวนรอบกรุงเทพฯอย่างนี้ต้องประชุมทุกคนเห็นด้วยจึงจะผ่าน ส่วนใหญ่ก็เห็นตามกัน หรือว่าย้ายจากผ่านฟ้ามาราชประสงค์อย่างนี้ก็ค่อนข้างใหญ่เหมือนกันก็ต้องผ่าน หรือไปเจรจามาแล้วจะเอาอย่างไร ก็ต้องคุยถกเถียงแล้วมันยาวไง เพราะคนมันเยอะประเด็นมันเยอะ มันก็ประเด็นโน้นประเด็นนี้ คนโน้นก็จัดประเด็นนี้มาคนนี้ก็จัดประเด็นโน้นมา สำหรับนักต่อสู้ซึ่งก็ใกล้เคียงกันนะ มันก็ไม่ยอมกันก็ผลไม่เห็นด้วย ผมจะไปอธิบายคนของผมว่าไง เพราะฉะนั้นคุณต้องบอกสิ่งที่คุณอธิบายได้ นั่นก็คือคนที่เป็นแกนนำต้องเข้าใจว่าประชาชนคิดอย่างไร ถ้าพูดแบบนี้ประชาชนเห็นด้วยหรือไม่ มันต้องคิดทั้งสองอย่าง แต่ถ้าคุณเป็นเผด็จการแล้วสั่งว่าทุกคนต้องทำมันก็ง่ายสิ แต่ไม่ได้ แล้วคุณจะบอกอย่างไรก็เค้าคุมอยู่ (สัมพันธ์กับมวลชนอยู่) สมมุติเค้าเป็นแกนนำภาคอีสาน แกนนำอีสานบอกไม่เห็นด้วยก็ทำไม่ได้แล้ว"

"ความจริงมันอยู่ในที่ประชุมทั้งหมด อยู่ที่ว่าคุณจะพูดแล้วคนอื่นเห็นด้วยหรือเปล่า

คนที่อยู่ในสนามการต่อสู้ถึงจะมีสิทธิตัดสินใจ คนที่ไม่ได้อยู่ในสนามก็ไม่ได้ คุณไม่รู้เรื่องนี้

แต่ว่าเราก็ไม่ได้เป็นการประชุมของนักต่อสู้ โดยเฉพาะนักต่อสู้ที่ไม่ใช่พรรคแบบชนชั้นกรรมาชีพนะ เป็นลักษณะประชาธิปไตยแบบลักษณะเสรีชนไม่ได้ถึงกับ 100%ที่เข้มงวดวินัย คนที่ไม่ต้องการบางทีก็โผล่เข้ามา คนที่ควรจะอยู่ก็ไม่อยู่"

5 คำถามเกี่ยวกับผู้ร่วมชุมนุม

"Glass root แต่ glass มันมีปัญหาของระเบียบวินัยภาวะมันไม่ใช่กรรมาชีพอะ พอมันไม่ใช่กรรมาชีพ มันก็ไม่มีระเบียบวินัย อย่างนี้มันทำยากซึ่งเราต้องทำการจัดตั้ง สหภาพมันเป็นการจัดตั้งตามธรรมชาติมีวินัยก็เกิดโดยธรรมชาติ ขาวนาหรือคนธรรมดา มันไม่เป็นไปอย่างนั้น แต่ของเรามันเป็นกรรมาชีพทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่กรรมาชีพทางวินัยมันไม่ได้อยู่ในโรงงาน นี่คือการความยุ่งยากของยุคสมัยที่กรรมาชีพกลายเป็นชนชั้นกลาง คนส่วนใหญ่กลับจนกว่าผู้ใช้แรงงาน

ด้วยซ้ำ แรงงานในระบบมีสวัสดิการมีอะไรต่างๆ แต่แรงงานนอกระบบ...สิ่งที่เราจัดการอยู่คือ แรงงานนอกระบบและผู้ผลิตนอกระบบด้วย เป็นเหตุเป็นผลที่ขบวนการขับเคลื่อนของเราไม่ใช่ง่าย ยากลำบาก นอกจากนี้เรายังมีปัญหว่า พรรคเพื่อไทยซึ่งเป็นพรรคนายทุนทั่วไป วิธีคิดวิธีทำงาน ก็ไม่เหมือนกัน วิธีคิดวิธีทำงานบางที่ก็มีความขัดแย้ง บางที่มีการแย่งชิงมวลชนกันอีก มันก็มี เพราะฉะนั้นไม่ใช่ง่าย เช่นในพื้นที่คนนี้อายากสมัครส.ส.อีกคนก็อยากสมัคร ต่างคนต่างอยากได้ ฐานมวลชน ถ้าโกรธกันก็ไม่เอามาเกี่ยวนี้ หรือเอ๊ะเขาไม่ส่งอีวะลงสมัครส.ส.นี้ เขาส่งคนนั้น ไม่ใช่ ไปมันจะได้หน้าแตก (29) "

6 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

"เรายังทำงานไม่เป็นระบบความสามารถในการแบ่งงานกันทำหรือการปฏิบัติงานยังไม่ได้ พอ พูดภาษาฝ่ายซ้ายก็การจัดตั้งยังไม่เข้มแข็ง พูดภาษานายทุนก็การบริหารจัดการและการแบ่งงานกันทำยังไม่ได้พอ ยังไม่เข้มแข็ง (29) "

7 คำถามด้านเนื้อหาและกิจกรรมบนเวที

"โดยทั่วไปแกนนำพูดได้แคไหนก็แค่นั้น นี่เป็นข้ออ่อนเพราะอย่างที่บอกว่ามันเป็นเสรีชน อยู่กันด้วยความรักความเข้าใจความห่วงหาอาทรความผูกพัน ไม่ใช่จะมาตีแซ่ แต่พูดตลอดนะ คำหยาบห้าม แต่อย่าเรียกร้องสูง เอาเรียกร้องเช่น คำหยาบ การก้าวล่วงนโยบายไม่ได้ เช่น การพูด เลยระบอบอำมาตย์ห้ามเด็ดขาด คือ เราเอาเฉพาะเรื่องสำคัญ เรื่องคำหยาบกับจาง้วงแล้วก็ สันติวิธี คือเอาแคใหญ่ๆ คือจะไปคุมหมตมันก็เป็นปัญหามากให้เป็นวินิจัยเอาแต่ข้อห้าม แต่การ สร้างสรรค์มันแล้วแต่แต่ละคน (30) "

8 คำถามเกี่ยวกับการปราบปรามในวันที่ 10 เมษายน ปี 2553-การยุติการชุมนุม

การอธิบายในส่วนนี้ สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ปราบปรามวันที่ 10 เมษายนที่เปลี่ยนการ ต่อสู้ในระบบ คือ ยุบสภาเป็นการเคลื่อนไหวที่มีลักษณะสู้รบมากขึ้น

"ไม่ได้แปลว่ามีอาวุธนะ มันมีการใช้ภาษา การใช้ความรุนแรงการใช้ความคังคั้นระบาย ออกมาต่างๆเหล่านี้ แต่ไม่ใช่ทุกคนมันก็เป็นสไตล์ แต่เราก็ขอเขาก็รู้นะ บางทีเขาก็อ้างว่าหลุด ขอ อกัยอะไรทำนองนี้ (30) "

แต่อย่างไรก็ตามเสียงส่วนใหญ่ยังคงเห็นว่าควรยุติการชุมนุมแต่เสียงส่วนน้อยไม่ยอม

“มันไม่ยอมจำนวนหนึ่งเนี่ย อย่างที่บอกพื้นฐานเราไม่ได้มีวินัยไง เราไม่ได้ถูกสร้างให้เป็นนักต่อสู้ ทุกคนทำตามธรรมชาติความคิดความเชื่อของตนเอง ไม่ได้หล่อหลอมตามแบบฉบับ เพราะฉะนั้นอื้อวะก็ยืนยันอย่างนี้แหละ แต่ถ้าเป็นพวกที่ก้าวหน้าต้องยอมรับความจริงว่าเราเป็นเสียงส่วนน้อย คนอื่นก็มีเหตุผล พอตอนจะโหวต คุณวีระไม่ให้โหวตแล้วจะแตกแยก แต่ฟังๆเราก็รู้ว่าเสียงส่วนใหญ่เป็นยังไง พอตอนจะโหวตจริงๆก็มีคนบอกขอให้กลับไปคิดดูก่อน แต่พอรุ่งขึ้นคุณวีระเขาก็กลัวความแตกแยกเลยยอมถอย แต่การถอยของเขาก็ยังไปเจรจาอยู่ แต่ไม่ขึ้นเวทีเพื่อแสดงให้เห็นว่าเขาได้ทำหน้าที่เต็มที่แล้ว สมมุติคุณเป็นตัวแทนไปเจรจาทุกอย่างออกมาเพื่อนไม่เอาด้วยคุณก็หน้าแตกอะ แล้วจะเอาหน้าที่ไหนไปเจรจาขึ้นเวทีจะพูดกับประชาชนยังไง เพราะเห็นไม่ตรงกันสู้ไม่ขึ้นซะเลยดีกว่า

แต่ในทัศนะที่ก็ควรมาและมาเข้าประชุม ถ้าอยู่ไม่ทิ้งไปมันจะทำให้แข็งแรงมันเหลือคนน้อย คนที่จะมา..มาพูด มือที่โหวตก็หายไปตั้งหลายมือ ถ้าที่พี่ไม่เห็นด้วยนะ ก้อแก้วไม่ขึ้นเวทีแต่มาประชุม หมอเหงขึ้นเวทีมาประชุมด้วย ตอนหลังมันก็เหลือมือน้อยลงก็เป็นเสียงส่วนใหญ่ จึงคิดว่าเอาละจะหาทางอธิบายให้ได้ว่าทำไมเราจึงจะยุติ นั่นก็คือรัฐบาลต้องแสดงความรับผิดชอบ คนคิดว่าเหตุผลพอฟังได้ก็โอเค ก็พยายามหาทางให้รัฐบาลรับผิดชอบในระดับที่ประชาชนรับได้ถึงแม้ว่าเราจะคิดว่าเวลามันจะไม่เหมาะสมแล้ว แต่ด้วยความที่พวกเราต้องการให้ชวบนี้นั้นหยุดอยู่ได้เป็นเอกภาพ ประเด็นเรื่องยุบสภามันก็ถูกถอยไปประเด็นหลักคือร่ำประชาชน (30) ”

“พวกเป็นเผด็จการจะไม่เข้าใจเลยว่าทำไมคุณวีระ บอกคุณวีระแล้วไม่ยุติ ก็เพราะมันมีข้อโต้แย้งอย่างอื่นที่คุณวีระอาจจะไม่ได้คิด ก็ต้องกลับไปคุยกันใหม่ ไซ้ใหม่ ที่นี้ก็ต้องถามอีกว่าคุณจะอธิบายกับประชาชนยังไง ถ้าเกิดฮาร์ดคอร์มาเทคโอเวอร์ไป แล้วบางคนจะโดนยิงนะ บางคนกำลังไปพูด พิธีกรบอกว่ามีคนชู่ว่าอย่าพูดยุตินะ เดี่ยวเอาปืนมายิงเลย อย่างนี้ก็มี เพราะมันมันถึงไม่ง่าย (29) ”

“ประชาธิปไตยรวมศูนย์ของเราต้องใช้เวลานาน เพราะความเป็นประชาธิปไตยของเรามันมากกว่าการรวมศูนย์คือต้องถกเถียงกัน แล้วประชาธิปไตยรวมศูนย์บวกกับลัทธิพรรคพวกเข้าไปนะมันก็เลยยิ่งทำให้การตัดสินใจบางอย่างยิ่งยากขึ้น เช่นบางครั้งพวกเราเองก็อาจจะต้องเป็นห่วงเพื่อนจะลำบากไหมถ้ายุติ ซึ่งมันก็ควรจะต้องคิด แต่ถ้ามาคิดอีกที่ต้องห่วงทุกคนเพราะที่จริงเขาไม่เอาไว้ซักคน ไม่ว่าคุณจะเป็นฮาร์ดคอร์ ซอร์ฟคอร์ สวีตคอร์อย่างคุณดารุณีอะไรพวกนี้ ซึ่งมันมีรายละเอียดซึ่งต้องเสียเวลาตรงนั้น ในรายละเอียดบางอย่างซึ่งมันไม่ใช่ตัวแผนใหญ่ทางการเมือง (30) ”

“ที่สำคัญสิ่งที่เราไม่ได้พูดกันมากก็คือการเสียหายของฝ่ายทหารโดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาในระดับสูง สร้างความคับแค้นให้กับฝั่งนั้นพอสมควร คือเราคิดแต่ด้านเราว่าของเรามีคนตายเขาต้องรับผิดชอบ แต่จริงๆเราก็ต้องคิดถึงเขาด้วย พวกเขาไม่เคยตายไม่เคยเสียหายขนาดนี้ แล้วที่เสียหายเราก็ไม่รู้ใครทำ เลยฝังใจว่าเรานี้แหละเป็นประเภทผู้ก่อการร้ายที่ทำให้เขาบาดเจ็บล้มตายอย่างเป็นรูปธรรม เพราะฉะนั้นจากนั้นเขาก็เตรียมคิดบัญชีกับเราอย่างเป็นรูปธรรม ยกกระต๊อบยุทธวิธีทางการทหารสู้กับเรา เขาคังแค้นเขาไม่ต้องการสูญเสีย เขาก็คังแค้นที่คนของเราตายตั้งเยอะ แต่พวกเขาตรงนี้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้พวกเขาตาย เราจึงคิดแต่เรื่องของเรา (30)”

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกของ วิสา คัญทัพ (ฉบับที่ 1)

เรื่อง การยุทธและการหยุดเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2553

ทำไม วีระ มุสิกพงศ์ ประธาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน จึงเขียนจดหมายประกาศยุติบทบาทการต่อสู้ โดยประกาศลงที่สถานีบางซื่อ ไม่ขอเดินทางต่อไปถึงสถานีหัวลำโพง คำตอบย่อมมาจากการกั้นกรองเหตุผลหลายประการจนตกผลึกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานที่ไม่ยอมให้มีการสูญเสียชีวิตและเลือดเนื้อประชาชนอีกต่อไป เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานที่ยึดมั่นแนวทางสันติวิธีในการต่อสู้ เป็นการตัดสินใจที่เห็นว่าข้อเรียกร้อง "ยุบสภา" ได้รับการตอบรับจากรัฐบาลแล้วตามเงื่อนไขที่ได้เจรจากัน ดังที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนการเจรจา และผ่านมติเป็นเอกฉันท์ในทุกเรื่อง

รายละเอียดสุดท้ายคือการให้ประกันตัวแกนนำทั้ง 24 คน ซึ่งรัฐบาลยอมรับ ขณะที่แกนนำบางส่วนไม่เชื่อมั่นว่ารัฐบาลจะทำตามคำพูด เพราะหลายคนยังหวั่น พรก.ฉุกเฉิน ทั้งยังเพิ่มข้อเรียกร้องเรื่องนายสุเทพ เทือกสุบรรณต้องมอบตัวให้ถูกต้องตามกระบวนการยุติธรรมกรณีสั่งฆ่าประชาชน 10 เมษาฯ อ้างว่าเพื่อเป็นการรับผิดชอบกับชีวิตวีรชนประชาธิปไตย ข้อเรียกร้องเรื่องสุเทพมอบตัวทำให้เกิดความสับสนในข้อกฎหมายว่าจะสิ้นสุดลง อย่างไรจึงจะเป็นที่ยอมรับของแกนนำคนเสื้อแดง

วีระ มุสิกพงศ์ เลือกลดบทบาทจากแกนนำลงไปเป็นคนเสื้อแดงธรรมดาเพราะเห็นว่า การทำตามสั่งจะได้ประกาศไว้มีความสำคัญต่อสังคมอย่างที่สุด เมื่อประกาศร่วมกันว่าทั้งสองฝ่ายพร้อมเดินเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ไม่เอาการนิรโทษกรรม ย่อมถือว่าสังคมรับรู้แล้ว เมื่อประกาศจะยุบสภาตามวันเวลาที่ขีดแจ้งก็ผูกมัดรัฐบาลต่อสายตาสังคมโลก แกนนำคนเสื้อแดงสมควรมอบตัวโดยมิต้องหวั่นไหวใดๆ แม้จะมีการหักหลัง จับกุมกักขังไม่ให้ประกัน แม้อภิสิทธิ์ สุเทพจะหลบหลีกไม่ยอมมอบตัว ก็เป็นเรื่องปกติของฝ่ายที่ยึดกุมอำนาจรัฐที่สามารถกระทำเช่นนั้นได้

ส่วนเราจะยึดจุดจุดดิ่งไปก็ไร้ประโยชน์ เพราะในความเป็นจริง กระบวนการเอาผิดทางกฎหมายต่อรัฐบาลอาชญากรมือเปื้อนเลือดก็มีได้ยุติลงใน รัฐบาลชุดนี้ อภิสิทธิ์ - สุเทพ หนีความผิดไม่พ้น ความไม่ชอบธรรมจะตกอยู่กับอภิสิทธิ์ - สุเทพทันที

การเลือกยุติการชุมนุมในจังหวัดนี้ ความชอบธรรมจะอยู่กับฝ่าย นปช. สำคัญที่สุด ประชาชนไม่สมควรต้องสูญเสียเลือดเนื้อและชีวิตอีกเป็นอันขาด ประชาชนคนเสื้อแดงจะต้องกลับบ้านอย่างปลอดภัย องค์กร นปช.แดงทั้งแผ่นดินยังคงเคลื่อนไหวในหนทางสันติวิธีต่อไปได้ รัฐบาลจะถูกกดดันจากทุกภาคส่วนของสังคมให้ดำเนินการทุกอย่างไปสู่การยุบสภา อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และสุเทพ เทือกสุบรรณ จะกลายเป็นซากศพที่เดินได้

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อติศร เพียงเกษ,ไพจิตร อักษรณรงค์ และผม เห็นด้วยและตัดสินใจลงสถานีเดียวกัน

แนวทางและชุดความคิดดังกล่าวถูกมองว่าเป็นจิตใจจ้านและถอย ยอมรัฐบาลมากเกินไป คนที่ยังไม่พร้อมจะลงจึงเดินทางต่อไป ถามว่า การเดินทางต่อมีความคิดที่นำมาจากองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากแกนนำที่ร่วมประชุมกันหรือไม่ เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยข้อมูลที่เป็นจริง จึงยังไม่อยากวิเคราะห์ล่วงหน้า

อย่างไรก็ตาม แนวทางและชุดความคิดนี้หากมองกลับเป็นตรงกันข้าม ย่อมสามารถมองว่าเป็นการ "ต่อสู้" ได้ เพราะการที่แกนนำเดินทางเข้ามาอบตัวโดยไม่หวั่นกลัวต่อการจับกุมคุมขัง เท่ากับแกนนำยอมเสียสละอิสรภาพของตนเพื่อแลกกับการให้ประชาชนกลับบ้าน โดยไม่สูญเสีย ไม่ต้องตายกันอีก เป็นการลงอย่างสันติวิธี ไม่รุนแรง รักษาองค์กรให้คงอยู่และเคลื่อนไหวต่อสู้ต่อไปได้

หลังการประชุมในตู้คอนเทนเนอร์ ที่เวทีราชประสงค์สิ้นสุดลง ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2553 วีระมุสิกพงศ์ ไม่ได้ขึ้นพูดบนเวทีในคืนนั้น แล้วหายไปจากเวที ส่วน อติศร เพียงเกษ,ไพจิตร อักษรณรงค์ และผม ยังอยู่ต่อ และเข้าร่วมประชุมครั้งสุดท้ายในวันที่ 11 พฤษภาคม 2553 อติศร ชี้แจงเหตุผลที่เราต้องยุติบทบาท แล้วลงจากตู้คอนเทนเนอร์ไปก่อนการประชุมจะสิ้นสุดลง ส่วน ไพจิตร และผมได้แจ้งที่ประชุมว่าจะขอลงสถานีบางชื่อเช่นเดียวกับวีระและอติศร เช้าวันรุ่งขึ้น ไพจิตร อักษรณรงค์ก็ล้มป่วยเป็นไข้หวัด เจ็บคอ ไม่มีเสียง นอนพักรักษาตัว เราสามคนไม่ได้กลับเข้าไปที่เวทีตั้งแต่วันนั้น

เมื่อครั้งที่ผมและไพจิตร อักษรณรงค์ได้รับมอบหมายให้ดูแลเวทีปราศรัยที่ผ่านฟ้าลีลาศ ก่อนเกิดเหตุการณ์ 10 เมษายน เราคุมสถานการณ์ด้วยสันติวิธี ขณะเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์มาบินวนในช่วงบ่ายวันนั้น ผมประกาศให้คนออกมาจากเวทีให้หมด มารวมกันหน้าเวที เพื่อให้เจ้าหน้าที่บนเครื่องบินที่บินสังเกตการณ์ได้เห็นว่ามีคนเสื้อแดง มากมาย ผมให้ที่นั่งนั่งลงสงบนิ่ง ตั้งสติ

ทำสมาธิ ยึดหลักการสันตือหิงสา ปล่อยให้ตำรวจทหารเข้ามาโดยไม่ขัดขวาง หากเขาจะมาจับแกนนำ ให้เปิดทางให้เขาเข้ามาจับบนเวที พวกเราพร้อม เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียใดๆกับพี่น้องประชาชน

หลังจากผมพูดจบลง ไมโครโฟนก็ถูกแย่งชิงโดยบางคนที่ปลุกเร้าเร้าร้อนระดมกำลังให้ออกไปปะทะ เผอิญสกัดกันไม่ให้ตำรวจทหารผ่านเข้ามาตามด้านต่างๆ ผลักดันสถานการณ์ไปสู่ความรุนแรง ผมเดินลงจากเวที เพราะผมไม่อยู่ในฐานะที่ไปห้ามปรามแล้วเพื่อนๆจะฟัง และไม่มีประโยชน์อะไรที่จะพูดสวนทางกันให้สับสน ในใจคิดว่าหากมีการสูญเสียเลือดเนื้อและชีวิตอีก คงรับไม่ไหว ผมติดต่อไปหา ณัฐวุฒิ โดยถือ ที่เวทีราชประสงค์ให้มาคุมสถานการณ์นี้ด้วยตัวเอง ก่อนที่มันจะลุกลามบานปลาย แต่ไม่เป็นผล ที่สุดก็ปะทะกันรุนแรง หลังเหตุการณ์นี้ผมเร่งเข้าไปหา ณัฐวุฒิ โดยถือ ยุติเวทีที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ หากไม่มีคนนำที่แกนนำเชื่อฟังมาคุมเวที ก่อนที่ประวัติศาสตร์นองเลือดจะซ้ำรอย ซึ่งเป็นผลสำเร็จในที่สุดเมื่อตกลงย้ายการชุมนุมไปรวมที่ราชประสงค์จุดเดียว

กรณี 10 เมษายน 2553 คุณคามจิตใจผมให้หนุ่ ชุมจีน และเจ็บบวดอย่างหนัก สำหรับผมพอแล้ว มันเขียนอะไรไม่ออก มันบอกอะไรไม่ถูก มันไม่ได้สร้างพลังอะไรเลย นอกจากสำนึกแห่งธรรมที่ว่ากรรมคือบาป และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดการฆ่าแล้ว จะพ้นบาปไปได้อย่างไร

วันที่ 10 พฤษภาคม 2553 เมื่อประธานวิระ มุสิกพงศ์ ลงชบวนรถไฟไป เหตุเพราะชื่อเรียกห้อง "ยุบสภา"บรรลุแล้ว และแนวทางการต่อสู้ต่อเค้าจะหลุดเฟรมแห่งสันติวิธี มีสำเนียงบางอย่างกระตุ้นเร้าความรุนแรงแทรกซ้อนการนำของ นปช. ผมจึงเห็นด้วยและขอลงสถานีเดียวกับวิระ ใครจะชิงชังรังเกียจและหยามเหยียดอย่างไรก็ว่ากันไป เราเสี่ยงร่ำให้แห่งความโศกเศร้า เลือดเนื้อ น้ำตา การบาดเจ็บ สูญเสีย ไม่ได้อีกแล้ว

บันทึกนี้เขียนขึ้นเพื่อชี้แจงเหตุผลแห่งการยุติบทบาทอย่างเป็นทางการของผมและไพจิตร อักษรณรงค์

หยุดคือหยุด ไม่ให้ใคร ต้องตายอีก

หยุดคือหลัก ความรุนแรง อันแผ่ฝั่ง

หยุดแล้วมवलชนได้ไม่พ่ายพัง
หยุดเขารั้งหลอกเราก็เข้าใจ

หยุดอาจมีความหมายว่าไม่หยุด
หยุดเพราะแท้ที่สุด หาหยุดไม่
หยุดการตาย เพื่อให้อยู่ สู้ต่อไป
หยุดสงวนกำลังไว้ใช้อีกนาน

ถ้าเราหยุดละวางตรงบางชื่อ
จักได้ความเชื่อถือนมหาศาล
คลื่นธรรมก็จะซัดใส่รัฐบาล
ดำเนินการต้องประกอบด้วยชอบธรรม

หยุดเพราะว่ายูปสภาได้มาแล้ว
เราได้แนะนำเสนอไม่เพื่อพรั
เป็นไปตามยุทธวิธีที่ขึ้นนำ
ให้ค่อยกินทีละคำจดหมดจาน

เหมือนจะยอม เหมือนจะแพ้ แท้แล้วสู้
ข้างหน้าคุก รออยู่ ไม่สะท้าน
เพื่อหยุดการเช่นร่าอย่างสามัญ
นี่คือการ เรียกร้อง หยุดของเรา

(บันทึกนี้เขียนวันที่ 13 พฤษภาคม 2553)

http://www.facebook.com/?ref=home#!/note.php?note_id=135122896513594

บันทึก ของ วิชา คัญทัพ (ฉบับที่ 2)

เรื่อง ปัญหาสองแนวทางของการนำ

ขั้นตอนการต่อสู้ หมายถึงยุทธวิธี มิใช่ยุทธศาสตร์ เหมือนที่ชอบเปรียบเทียบว่า กินข้าวหมดจาน แต่ต้องกินทีละคำ กินหมดจานเป็นยุทธศาสตร์ กินทีละคำเป็นยุทธวิธี อันที่จริง นปช.แดงทั้งแผ่นดิน มีแนวทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีการต่อสู้ชัดเจน กรอบการปฏิบัติงานผ่านมติจากแกนนำ ลงสู่ผู้ปฏิบัติงานและสมาชิก นปช. โดยบรรจุเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน เคลื่อนไหวทางความคิดอย่างเป็นเอกภาพ เพียงแต่ในความเป็นจริง ในแกนนำกลับไม่เป็นเอกภาพ และยึดกุมแนวทางการต่อสู้ของ นปช.ไม่ได้ ต้องยอมรับว่า คนเสื้อแดงทั้งหมด บางส่วนอาจเห็นด้วยกับ นปช. แต่บางส่วนก็อาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป จน นปช.ต้องแถลงย้ำยืนยันถึงจุดยืน แยกตัวเองออกจาก กลุ่มแดงสยาม และกลุ่ม เสธ.แดง อยู่บ่อยๆ

การนัดชุมนุมใหญ่เมื่อวันที่ 14 มีนาคม ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศที่ผ่านมา กำหนดเป้าหมายการต่อสู้เรียกร้องชัดเจนคือ “ยุบสภา” มติเรื่องยุบสภาเป็นมติเอกฉันท์ ของแกนนำ นปช.เคลื่อนไหวเรียกร้องประเด็น เดียวชัดเจน ทั้งเนื้อหาเรื่องราวต่างๆที่จะพูดจาปราศรัยก็กำหนดกรอบแนวไว้ล้อมรอบเรื่องยุบสภา การยุบสภาจึงเป็นยุทธวิธี ซึ่งต้องคิดว่าเรียกร้องแค่นี้จะลงทุนลงแรงขนาดไหน ต้องสอดคล้องกับเรี่ยวแรงกำลัง และสภาพความจริงที่ตนมีอยู่ ต้องเดินหน้าไปด้วยเหตุผล มิใช่เดินหน้าไปด้วยอารมณ์ความรู้สึก ต้องคิดจากภววิสัยที่เป็นจริง มิใช่คิดจากอัตวิสัย

แต่ความจริงก็คือ องค์กรนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน อยู่ในระยะเริ่มต้นดำเนินงานจัดตั้ง การจัดตั้งยังไม่เข้มแข็งพอ แกนนำระดับต่างๆ ยังยอมรับและขึ้นต่อแกนนำระดับ ศูนย์กลางอย่างหลวมๆ การชุมนุมใหญ่ครั้งนี้ ถึงที่สุดแล้ว การนำยังไม่เป็นเอกภาพ การนำอยู่ในสภาพการณ์ที่ยังไม่พร้อม เพราะจะเน้นการคุมทิศทางใหญ่บนเวทีว่าจะไปทางใด แม้จะกำหนดจากมติในที่ประชุมแล้ว ก็ตาม แต่เป็นการกำหนดแบบวันต่อวัน อีกทั้งการปฏิบัติตามมติก็มีได้ เครงครัดเป็นแนวเดียวกันอย่างมั่นคงก็หาไม่ มติพลิกผันเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์เฉพาะหน้า ดังกรณีการเคลื่อนกำลังส่วนหนึ่ง ไปชุมนุมกดดันที่ราชประสงค์ เดิมที่ตกลงว่าไปแล้วกลับ หรือหากมีการตั้งเวทีก็จะตั้งชั่วคราว พอพูดจาปราศรัยได้ในเย็นวันนั้น แต่ต่อมาก็เปลี่ยนไป ไม่ทราบว่ามีการประชุมกันภายหลังอย่างไร เพราะมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่เวทีผ่านฟ้าลีลาศ เช่นนี้เป็นต้น

ลักษณะพิเศษของสังคมไทยอย่างหนึ่ง คือ วัฒนธรรมเรื่องการพูดความจริง พูดความจริงทั้งหมด หรือพูดความจริงบางส่วน ด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า พูดแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อกระบวนการทำงานทั้งหมด พูดแล้วจะส่งผลกระทบต่อผู้อื่น โดยลืมไปว่า บางครั้ง การข้ามไปไม่พูดจะส่งผลเสียหายให้กับส่วนรวมยิ่งกว่า เพราะอาจทำให้ข้อผิดพลาดสำคัญในเรื่องแนวทางใหญ่ผิดเพี้ยนไป ด้วยการละเลยไม่พูดถึง

ดังนั้น ปัญหาใหญ่ที่จะพูดถึงในที่นี้เป็น เรื่องหลักการ ซึ่งก็คือปัญหาการยึดกุมแนวทางการต่อสู้ของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน และการนำการต่อสู้ไปถูกทางหรือ ผิดทาง

แนวทางที่ 1 คือแนวทางต่อสู้ด้วยสันติวิธี มีเป้าหมายที่ "ยุบสภา" การประเมินชัยชนะจากการต่อสู้ในครั้งนี้ ต้องถือเป็นชัยชนะทางยุทธวิธี คือยุบสภาพอแล้ว ไม่ใช่ยุทธศาสตร์คือการโค่นอิทธิพลของระบบอำมาตยาธิปไตยในสังคมไทย เพราะฉะนั้น การต่อสู้ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับ ภาววิสัยที่เป็นจริง จริงอยู่ การพูดปลุกเร้าบนเวทีอาจเลยไกลแบบกลอนพาไปถึงอำมาตย์ ทว่า จะลืมเป้าหมายแท้จริงคือ "ยุบสภา"ไม่ได้ ดังนั้น ความสำคัญของการประเมินสถานการณ์จึงเป็นเรื่องใหญ่ แม้ประเมินจากอัตราวิสัยของผู้เคลื่อนไหวก็อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดได้

สถานการณ์การชุมนุมยึดเยื่อข้าม เดือน เมื่อเมษายน และพฤษภาคมเป็นอย่างไร ต้องย้อนกลับมาที่ ข้อเรียกร้องที่วางไว้แค่ "ยุบสภา" แต่เดิมรัฐบาลอภิสิทธิ์ไม่ยอมเจรจาใดๆกับฝ่ายผู้ชุมนุมเสียแดง ยืนยันว่าตนเองมาจากการเลือกตั้ง และจะอยู่ครบเทอม ต่อมามีการเจรจาครั้งแรก เป็นการเจรจาโดยตรงกับนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้ารัฐบาล แม้ผลการเจรจาจะจบลงด้วยการตกลงอะไรกันไม่ได้เลย แต่ก็สามารถตรวจสอบผลบวกลบจากกระแสสังคมได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะกระแสสังคม "ตรงกลาง"

สถานการณ์ในเวลาต่อมาเข้มข้น เดือดร้อน และภาพลบตกอยู่กับฝ่ายรัฐบาลทันที ที่มีการ "ขอคืนพื้นที่" ที่สะพานผ่านฟ้า ราชดำเนิน มีการปราบปรามเช่นฆ่าประชาชน ทำให้มีผู้บาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก "กรณี 10 เมษายน" ทำให้รัฐบาลขาดความชอบธรรม ภาพพจน์ในทางสากลเสียหาย ผู้สื่อข่าวต่างประเทศรายงานไป ทั่วโลก จนคณะทูตจากประเทศต่างๆหลายประเทศ ต้องเข้ามาติดตามสถานการณ์ อย่างใกล้ชิด พร้อมเข้าพบทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน รวมถึงเข้าเยี่ยมเยียนผู้ชุมนุมที่ราชประสงค์ในเวลาต่อมาด้วย ต้องพูดว่า รัฐบาลไม่สามารถขอพื้นที่ที่สะพานผ่านฟ้าคืนได้ ประชาชนด้านการล้อมปราบด้วยสองมือเปล่าอย่างแท้จริง ขณะที่เกิดการตอบโต้ด้วย

ความรุนแรงจากชายในชุดใส่มองดำอัน เป็นกองกำลังไม่ทราบฝ่าย ที่รัฐบาลก็ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเป็นกำลังของใครกันแน่

กรณี 10 เมษายน ทำให้รัฐบาลอภิสิทธิ์มีภาพลบ มาประชาชน ใช้ความรุนแรง ส่งผลให้การชุมนุมที่ราชประสงค์ เพิ่มจำนวนขึ้นคึกคักหนาตา จากคนชั้นกลางในกรุงเทพฯ (รวมถึงคนที่อยู่ "ตรงกลาง") เสียงเรียกร้องให้รัฐบาลเจรจากับคนเสื้อแดงดังขึ้นจากทุกวงการ แกนนนำ นปช.ได้มอบหมายให้มีผู้แทนไปเจรจากับเจ้าหน้าที่รัฐบาล ที่สุดรัฐบาลก็ยอมให้มีการเลือกตั้งภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน ซึ่งมีความหมายว่าวันยุบสภาจะเป็นวันที่ 15-30 กันยายน ตรงนี้หากเราจะลองลำดับขั้นตอน การเรียกร้องต่อสู้เพื่อการ ยุบสภาของคนเสื้อแดง จะเห็นว่าได้รับชัยชนะมาเป็นลำดับได้ดังนี้

1. เริ่มต้นจากรัฐบาลประกาศจะอยู่ ครบเทอม โดยรัฐบาลยังมีเวลาถึง 1 ปี 9 เดือน
2. ต่อมา รัฐบาลขอเวลา 9 เดือน (เท่ากับลดไป 1 ปี)
3. สุดท้าย รัฐบาลประกาศวันเลือกตั้ง ซึ่งมีความหมายว่าจะยุบสภาภายใน 4-5 เดือน

ความจริงก็คือ หากไม่มีการเคลื่อนไหวของ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน รัฐบาลยอมไม่ยุบสภาอย่างแน่นอน ต่อเมื่อมีการเคลื่อนไหวของ นปช.ต่างหากเล่าจึงทำให้รัฐบาล เริ่มยื้อเรื่องเวลาในการยุบสภา ยื้อไปยื้อมาก็ต้องยอมยุบสภาใน เวลาสั้นที่สุด หากถามว่า เป็นเช่นนี้จะถือเป็นชัยชนะที่น่าพอใจได้หรือยังสำหรับ นปช.

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่แกนนำ นปช.มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่เป็นปัญหา การนำสองแนวทางที่ไม่เหมือน กัน

ตรงนี้ต่างหากเล่า ที่ประธาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน นายวิระ มุสิกพงศ์ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ไปเจรจากับ เริ่มถอดใจ และเห็นว่าเราเดินทางมาถึงสถานี "บางซื่อ" ที่สมควรจะต้องลงจากรถไฟแล้ว

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่จะสร้างความ ซอบธรรมให้ นปช.ที่จะสลายการชุมนุมอย่างสันติสงบ ขณะคลื่นความรุนแรงอันควบคุมไม่ได้กำลังก่อเค้ามีตหะมีนขึ้นมาอย่างที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ (ขณะนั้นมีกรณียิงเอ็ม 79 และการปะทะที่ศาลาแดงเกิดขึ้นแล้ว)

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่คนเสื้อแดง จะได้กลับบ้านอย่างปลอดภัย และยิ่งใหญ่ เหมือนขณะที่เมื่อขามาก็เข้ามาชุมนุมอย่างยิ่งใหญ่

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่จะสงวนกำลัง ของคนเสื้อแดงไว้เคลื่อนไหว ต่อสู้เพื่อเป้าหมายที่ใหญ่กว่านี้ต่อไป

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่กระแสวิกขม ทุกภาคส่วนจะซัดกลับไปที่จุดเดิม ที่รัฐบาลว่าจะทำตามคำมั่นสัญญาประชาคมหรือไม่อย่างไร

ตรงนี้ต่างหากเล่าที่จะทำให้รัฐ บาลต้องตกเป็นจำเลยแห่งความ รุนแรงในกรณีวันที่ 10 เมษายน ตรงนี้ต่างหากเล่าที่อภิสิทธิ์ จะล้างมือที่เปื้อนเลือดถึง สองครั้งสองคราทั้งจากเมษาปี 52 และเมษาปี 53 ได้หมดหรือไม่

และตรงนี้ต่างหากเล่าที่จะทำให้รัฐบาลอภิสิทธิ์หมดความหมายกลายเป็นซากศพที่เดินได้ในที่สุด

คนจำนวนหนึ่งในแกนนำต้องการหยุด ตรงนี้ เพราะถือว่าการเรียกร้อง "ยุบสภา" ได้มาแล้ว ทั้งคิดสงวนกำลังไว้เพื่อศึกที่ยิ่งใหญ่กว่านี้ในอนาคต บางคนได้แสดงออกโดยการลดบทบาทไม่ ขึ้นเวทีปราศรัย ลงไปเป็นคนเสื้อแดงที่นั้งดูเหตุการณ์อยู่วงนอก

ข้อต่อรองอื่นๆนอกเหนือจากนี้ เป็นต้นว่า เมื่อแกนนำ นปช.เข้ามอบตัวแล้ว ให้ประกันตัวหรือไม่ ให้ประกันตัวก็คน เจ้าหน้าที่รัฐบาลอย่างนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ก็ต้องไปมอบตัวด้วย ไม่น่าจะถือเป็นประเด็น เพราะแม้รัฐบาลจะบิดเบี้ยวไม่ให้ประกันตัว ต้องควบคุมตัวตาม

พรก.ก็ไม่มีปัญหาใดๆ เพราะพี่น้องเราเสียสละชีวิตเมื่อ 10 เมษา ชีวิตสำคัญกว่าอิสรภาพของเรา ข้อต่อรองเรื่องตัวเองจึงไม่ใช่สาระสำคัญ

แนวทางที่ 2 คือแนวทางที่ให้มีการชุมนุมต่อ ปฏิเสธการเจรจาที่ตกลงกันมาแล้ว ไม่เชื่อว่ารัฐบาลจริงใจที่จะทำตามคำมั่นสัญญา ทั้งวิเคราะห์ปัจจัยด้านบวกอีก หลายประการที่ทำให้เห็นว่า หากชุมนุมยืดเยื้อไปอีก จะได้ชัยชนะที่มากกว่าการยุบสภา มีบางสิ่งบางอย่างที่ทำให้พวกเขาเชื่ออย่างนั้น อีกประการหนึ่ง หลังวันที่ 10 พฤษภาคม ความรุนแรงบางส่วนที่ควบคุมไม่ได้เริ่มเกิดขึ้นแล้ว ทั้งมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นอีก วันใดวันหนึ่งก็ได้ กระทั่งมีกระแสเข้มข้นชุมนุมห้ามสลายการชุมนุมในลักษณะปัจเจกบุคคลของบางคนด้วยถ้อยคำกร้าวร้าวรุนแรง

อะไรคือสิ่งที่มากไปกว่านั้นที่ ต้องการได้จากรัฐบาล อะไรคือจุดที่ทำให้แกนนำบางคนต้องเปลี่ยนความคิดกระหน่ำหนีจากการเลือกแนวทางที่ 1 มาเป็นแนวทางที่ 2 อะไรคือความคิดชั้นนำที่ทำให้เชื่อมั่นว่า การสู้ต่อไปจะทำให้ได้ชัยชนะแบบเด็ดขาด ประเด็นก็คือ ชนะแค่ไหนและอย่างไร คู่มตต่อการต้องสูญเสียชีวิตเลือดเนื้อของพี่น้องประชาชนต่อไปอีกหรือไม่ โดยเฉพาะหากได้มาแค่ยุบสภาในทันที แล้วต้องเสียชีวิตบาดเจ็บมากมาย ขนาดนี้ คู่มหรือ จริงแล้วแม้เพียงชีวิตคนเดียวก็ไม่สมควรแลก

บัดนี้ รอยต่อของสังคมไทยแตกแยกอย่างยาก ที่จะเชื่อมกลับคืนได้สนิท เหมือนเดิม เราอาจผ่าน ช่วงแห่งการดำเนินสงครามประชาชนระหว่างรัฐเผด็จการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และแนวร่วมมาแล้วในอดีต แต่นั่น หากกล่าวให้ถึงที่สุด ก็เป็นสงครามความขัดแย้งทางการเมือง ของคนชั้นสูง คนชั้นกลาง และปัญญาชนที่ปฏิวัติ เท่านั้น สามัญชนธรรมดายังเป็นเพียงผู้ยืน ดูอยู่ วงนอก เป็นเพียงผู้ถูกแย่งชิงจากสองฝ่าย ยังไม่ตื่นตัวและเจ็บปวดล้าลึกเท่าเหตุการณ์ในปี พ.ศ.นี้ เราจึงผ่านมาได้ด้วยนโยบายที่ใช้ การเมืองนำการทหาร(66/23)

วันนี้รัฐบาลกลับมาใช้การทหารนำ ทั้งเช่นฆ่าโหดเหี้ยมยิ่งขึ้นกว่า เดิม ข้ามิได้กระทำต่อนักเรียน นักศึกษา ปัญญาชนเหมือนเหตุการณ์เมื่อ 6 ตุลาคม 2519 หากกระทำต่อคนรากหญ้าสามัญชน คน จำนวนเรือนล้านผู้ต้องการประชาธิปไตย อย่างแท้จริง อ้ามहितเกินกว่าอดีตที่ผ่านมาหลายเท่า นัก เช่นนี้แล้วจะหานโยบายอันใดเล่าที่จะมาปรองดองสมานฉันท์ให้ไทยไม่แตกแยกได้ หลังเช่นฆ่า แล้ว เขายังจับกุมคุมขัง ลิดรอนสิทธิเสรี แบ่งขั้วแยกข้าง ปากปรองดองแต่ใจเหือดคอก ภาวะปริวิธา ของสังคมจึงยากที่หาร่องรอยต่ออดีต

เมื่อไม่มีพื้นที่ของนิติรัฐนิติธรรม แล้วจะหาพื้นที่ของความเป็นกลาง ได้จากที่ไหน อภิสิทธิ์ เวชชา ชีวะ ไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรีตลอดกาล "อันรามลักษณ์ยักษ์ลิงจิ้งจิงหรือไร สวมหัวให้จึงเป็นลักษณ ยักษ์หรือลิง" สักวันหนึ่งใครละครต้องปิดฉากจบเรื่องใครก่อกรรมทำเข็ญเช่นใดไว้จักต้องเผชิญ กรรมจริงที่ตนกระทำ หนีไม่พ้น "ผู้ปกครองต่างมาแล้วสาบสูญ" หากแต่ประชาชนยังอยู่ อยู่ ตลอดไป "ประชาชนสมบูรณ์วันศรีไป" ประชาชนฆ่าไม่ตาย ทำลายไม่หมด การใช้การทหารยุติ ปัญหา ก็เหมือนใช้ฝ่ามือปิดฟ้า ปิดอย่างไรก็ไม่มิด ประเทศไทยเดินเข้าจุดอับจนอย่าง ยากที่จะ หลีกเลี่ยงได้.

บันทึกนี้เขียนเสร็จ 11 มิถุนายน 2553

http://www.facebook.com/photo.php?id=658784009&pid=3859840#!/note.php?note_id=136119679747249&id=1824579285&ref=mf

บันทึกของ วิสา คัญทัพ (ฉบับที่ 3)

เรื่อง แนวทางการต่อสู้ของขบวนการประชาธิปไตยจะเดินต่อไปอย่างไร

เป็นคำถามจากผู้ต้องการประชาธิปไตยอันแท้จริง เจาะจงถามมาที่ผม สืบเนื่องจาก การได้อ่าน บันทึกสองฉบับ ผมขอตอบในฐานะของคนธรรมดาที่เข้า ร่วมต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยคน หนึ่ง ไม่ใช่ แกนนำ นปช. ดังนี้

หนึ่ง / ต้องจัดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ประชาธิปไตยเสื้อแดง (นปช.และหรือ ฯลฯ) กับพรรคการเมืองแนวทางประชาธิปไตย (พรรคเพื่อไทย และหรือ ฯลฯ) ให้ดี กล่าวคือ องค์กรประชาธิปไตย ต้องสรุปบทเรียน การต่อสู้ที่ผ่านมาทั้งหมด ตั้งแต่รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ว่ามีข้อดี ข้อเด่น ข้อด้อย ข้อถูกต้อง และผิดพลาดอย่างไร (อย่างเป็นระบบ) กล้าที่จะวิจารณ์และวิจารณ์ตนเอง โดยเฉพาะประเด็น "การนำ" นำไปบนพื้นฐานแห่งหลักการและเหตุผลที่สอดคล้องกับภววิสัยที่เป็นจริง หรือนำไปโดยอัตวิสัยแห่งอารมณ์ ความรู้สึก หรือจากแหล่งข้อมูลที่ผิดพลาด

จักต้องยึดกุม "การนำรวมหมู่" ให้ได้อย่างแท้จริง ไม่ปล่อยให้ "การนำโดยบุคคล" อยู่ในสถานะที่ครอบงำ ปัญหายุทธศาสตร์วิธีในการเคลื่อนไหว เมื่อตั้งไว้แล้วต้องยึดกุมให้ได้ ไม่ใช่วางขั้นตอนไว้ระดับหนึ่ง แล้วไปเปลี่ยนแปลงภายหลัง ไม่ว่าจะไปโดยธรรมชาติ หรือว่า "อำพราง" กันภายใน ปิดบังกันเอง สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความแปลก แยกทางการนำในท้ายที่สุด

ในส่วนของพรรคการเมืองแนวทางประชาธิปไตย (พรรคเพื่อไทย และอาจมีพรรคอื่นๆ ฯลฯ) ต้องจัดความสัมพันธ์ในการเป็น "แนวร่วม" ต่อสู้ให้เหมาะสม พรรคก็คือพรรค ต้องดำเนินสถานะและบทบาทที่แตกต่างจากองค์กรเคลื่อนไหว เพราะพื้นที่ในการทำงานของพรรคมีลักษณะพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นพรรคต่อสู้ในระบอบรัฐสภา จะเคลื่อนไหวนอกกรอบแบบองค์กร อิสระคงไม่เหมาะสม จึงควรมีการจัดการทั้งงานเปิดและงานปิดให้ดี อันที่จริง แนวยุทธศาสตร์ "สองขา" ของ นปช. ในทางทฤษฎีที่เรียนกันอยู่ในโรงเรียน นปช. นั้นถูกต้องแล้ว หากแต่มิได้นำมาปฏิบัติในท่ามกลาง การต่อสู้ที่เป็นจริงอย่างเขา จริงเขาจัง กล่าวคือ เกิดอาการ "สัมพันธ์ขวาง" "สัมพันธ์ซ้อน" "สัมพันธ์แทรกแซง" "เปลี่ยนแปลงการนำ" "ไม่ทำตามมติ" ฯลฯ อื่นๆ อีกมากมาย ปัญหานี้ ต้องสรุปบททวน

ภาระหน้าที่ของพรรคต้องมีทั้งส่วน ที่เป็นงานลับและงานเปิด เผย การจับบุคลากรในการทำงานมีความสำคัญยิ่ง ใครเหมาะสมกับหน้าที่อะไร อย่างไร จึงเป็นเรื่องที่ควรต้องมีการจัดตั้งขึ้นมาทำงานอย่างจริงจัง กรณีพรรคเพื่อไทยกับ นปช.มีคนทำงานซ้อนสองฝั่ง สองขา สองหน้าที่อยู่ไม่น้อย ทำงานพรรคด้วยทำงาน นปช.ด้วย งาน “สองขา” ดังกล่าวจึงต้องจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อภาพรวมของขบวนการต่อสู้

ที่ผ่านมา ขบวนการประชาธิปไตยมีความสั่นหวั่นชัดเจนในเรื่องทำนองนี้อยู่ ไม่น้อย แต่นั่นก็เป็นความสั่นหวั่นของพรรค ปฏิวัติ หรือขบวนการปฏิวัติในอดีต ยุคก่อน นโยบาย 66/23 ซึ่งไม่มีการถ่ายทอดบทเรียนแลกร เปลี่ยนกันอย่างเป็นระบบแต่ อย่างไรก็ดี จึงเป็นเพียงความเข้าใจของบางบุคคล ที่เคยผ่านประสบการณ์การ สู้รบในเขตป่าเขามาเท่านั้น มีข้อเท็จจริงมากมายที่สามารถยกขึ้นมาอภิปรายในองค์ประชุม กลุ่มย่อยได้

ในบางประเทศที่การต่อสู้ได้รับ ชัยชนะ อย่างประเทศเวียดนาม กัมพูชา และ ลาว งานจัดการด้าน “แนวร่วม” จะถือเป็นหัวใจสำคัญ กรณีลาว การเคลื่อนไหวของ “พรรคประชาชนปฏิวัติลาว” ดำเนินไปในระยะแรกภายใต้องค์กร แนวร่วมที่ชื่อว่า “แนวร่วมฮักชาติ” สามารถสามัคคีเอาเจ้าของค้ำของเจ้าสุวรรณภูมาที่ชื่อ “สุภานุวงศ์” เชื้อสายเจ้า ผู้มีหัวเอียงข้างประชาชนมาเป็น ผู้นำการต่อสู้ ชูขึ้นโดดเด่น ทำให้สามัคคีคนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นต้น

สอง / ต้องเข้าใจว่า ขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในสังคมไทยวันนี้มีลักษณะพิเศษเฉพาะที่ไม่เหมือนใครในโลกนี้ เราคิดว่า เราจะได้ประชาธิปไตยก่อน 100 ปีหรือไม่ โดยนับจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ซึ่งขณะนี้ก็ 78 ปีแล้ว

ลักษณะพิเศษประการแรกคือโครงสร้าง ของระบอบศักดินาอำมาตยาธิปไตยแข็งแกร่งมั่นคงยิ่ง ไม่ใช่เฉพาะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และอำนาจทางการเมือง ที่สำคัญเป็นเรื่องรูปการจิตสำนึก นั่นคือ โครงสร้างการครอบงำทางวัฒนธรรม ที่ลงรากลึกอย่างเหลือเชื่อ ผ่านระบบการศึกษาด้วย คำพูดง่าย ๆ ว่า “เรียนไปเป็นเจ้าของคนนายคน” ปลุกฝังจิตสำนึกยกระดับจากคนชั้นล่างขึ้นไปเป็นชนชั้นกลาง แล้วเติมแต่งด้วยศรัทธาบรรดาศักดิ์คืออย่าง “เจ้าขุนมูลนาย” ให้กลายเป็นชนชั้นข้าราชการ และ ชนชั้นผู้ปกครอง

ที่สุดก็ลืมกำพืดตัวเอง ได้ใส่เครื่องแบบราชการหรือชุดทหารก็กล้ากระทั่งยังพ่อแม่พี่น้องของตนเองได้แล้ว

ที่พูดถึงนี้กล่าวเฉพาะในภาคส่วน ของระบบราชการ ที่นี้พูดถึงภาคการเมืองบ้าง ความจำเป็นที่ ต้องเอาประชาธิปไตยมาให้ มิใช่ด้วยความเต็มใจแต่ประการใด หากแต่เป็นภววิสัยสากลตาม พัฒนาการของโลกที่จักต้องเปลี่ยนไป รูปแบบเศรษฐกิจ และการเมืองที่ก้าวหน้าต้องเข้า แทนที่สิ่ง ที่ล้าหลัง ประชาธิปไตยในเมืองไทยจึงมีลักษณะพิเศษคือ เริ่มต้นจำเป็นต้องให้อำนาจกับ คนชั้น ขุนนาง ขุนศึก และพลเรือนผู้มีการศึกษาสูง เพราะพวกนี้เรียกร้องต้องการ กระทั่งขู่บังคับเอา

หากมองให้ดีจะพบว่า เป็นเรื่องการ แย่งชิงอำนาจของ "ส่วนบน" มาตลอด จะมาแตะหรือมาสัมผัส เอา "ชาวไพร่" บ้าง ก็เมื่อลูกหลานชาวไพร่ได้มีโอกาสเรียนหนังสือสูงๆ แต่จะมีสักกี่คนเล่าที่หลุด พ้นจากวัฒนธรรมปลูกฝังแห่งระบบการศึกษาไทย นานๆ เราจึงได้คนอย่าง ปรีดี พนมยงค์, เตียง ศิริจันทร์, อ๋สนี พลจันทร์, กุหลาบ สายประดิษฐ์, จิตร ภูมิศักดิ์ และนักสู้เพื่อสังคมในยุค พ.ศ. 2500 อีกหลายคน เกิดขึ้นมา แต่ก็เพื่อจะถูกปราบปราม จับกุมคุมขัง กระทั่งเช่นฆ่าล้างสาร หมดมาในฐานะผู้รู้ความจริงก่อนชาวบ้าน หรือ "ผู้มาก่อนกาล" ตามคำศัพท์ของนักวิชาการใน ยุคต่อ มา

กลุ่มนักการเมืองในยุคต้นๆ ยังเป็น "คนชั้นบน" อยู่เหมือนเดิม ได้แก่ ขุนนาง ขุนศึก พลเรือนผู้มีการศึกษาสูง จากนั้นจึงค่อยขยายมาสู่ ผู้มีการศึกษาที่มักใหญ่ใฝ่สูง และพวกพ้องค้ำ หลังยุค เปลี่ยนความเชื่อจากเดิมที่ว่า "สิบพ้อค้ำไม่เท่าพญาเลี้ยง" ซึ่งนั่นคือยุคศักดินา

เพราะฉะนั้นสำนักเชิงวัฒนธรรมใน ทางการเมืองของนักการเมืองยุค แรกๆ ลึกๆ แล้วจึงไม่มี "ความ ใฝ่ฝันจะสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริง" หากแต่เป็นนักการเมืองเพื่อแสวง อำนาจและผลประโยชน์ เพื่อตน เองและพวกพ้อง พรรคการเมือง รัฐสภา และรัฐบาล จึงเต็มไปด้วย พ้องค้ำ นักธุรกิจ ผู้รับเหมา ขุนศึกขุนทหาร และผู้มักใหญ่ใฝ่สูงที่ต้องการไต่เต้าขึ้นเป็นอำมาตย์

สรุป เมื่อทั้งระบบราชการที่คัดเลือกเอาเฉพาะไพร่ที่พร้อมเปลี่ยนรูปการจิตสำนึกเป็นอำมาตย์ และระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้ เฉพาะพวกแสวงหาผลประโยชน์ พวกมักใหญ่ใฝ่สูง ผู้ต้องการ ไต่เต้าเป็นอำมาตย์ประชาธิปไตยที่แท้จริงจึงยากจะเกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อประกอบกับ โครงสร้างอันแข็ง แก่งของระบบศักดินาอำมาตยาธิปไตย ทำให้การต่อสู้ของขบวนการ ประชาธิปไตยเป็นเรื่องยากและมีความ สลับซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง ประการสำคัญที่สุดจึงต้องมอง ให้ เห็นลักษณะพิเศษของสังคมไทย ดังกล่าว กำหนดยุทธศาสตร์แต่ละระยะให้ชัด เจน มีสายตา

ยาวไกล มองเห็นผู้นำ และสั่นทอนในการสร้างผู้นำ ไม่ปล่อยให้ไปอย่างเสรี ไร้การจัดตั้งอย่างเป็นระบบ ไม่เช่นนั้นสู้ไปก็รังแต่จะพ่ายแพ้ซ้ำซาก

สาม / ผู้นำขบวนการประชาธิปไตยควรเป็น บุคคลแบบใด ต้องกำหนดภาพให้ชัดเจนแน่นอน ในส่วนของพรรคการเมืองก็ต้องสร้างและสนับสนุนผู้นำขึ้นมา ควรทำให้ต่อเนื่อง เห็นลำดับเป็นหนึ่ง. สอง. สาม.สี่ ยอมรับบทบาทการนำ และเชิดชูให้โดดเด่น ไม่ขัดแย้งแก่งแย่งและช่วงชิงการนำกันเอง วางไว้สำหรับอนาคตข้างหน้าอย่าง น้อย 3-5 ปี หรือกว่านั้น ภาพผู้นำดังกล่าวต้องเป็นที่ยอมรับของมวลชน มีบทบาทต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยยาวนานต่อเนื่อง มีแนวคิดแหลมคม แจ่มชัด มีท่วงทำนองสุภาพสุขุม มีสัมพันธภาพกับสื่อมวลชน และบุคคลทั่วไปเป็นอย่างดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเปรียบพร้อมในภาพความเชื่อ สติยสุจริต และที่สำคัญ เป็นคนมีอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่แท้จริง กล่าวอย่างเป็นรูปธรรม พรรคเพื่อไทยควรมีจินตนาการใน เรื่องนี้

สมมุติว่า เรามอง จาตุรนต์ ฉายแสง เป็นบุคคลที่เข้าข่ายที่กล่าวมา พรรคต้องกล้าสนับสนุนให้เป็นผู้นำ ผู้นำมิได้หมายความว่าตำแหน่งทางการเมืองในพรรคปัจจุบันที่ต้องเป็นหัวหน้าพรรค หรือตำแหน่งสำคัญอื่นใด เราสามารถสร้างภาพผู้นำเชิงจินตนาการได้ สร้างภาพให้เป็นนายกรัฐมนตรีฝ่ายประชาธิปไตยในอนาคต เชิดชูขึ้นให้แข็งแกร่งและมีพลัง เพราะในความเป็นจริง หลังเหตุการณ์ 19 พฤษภาคม 53 เราอาจ

ต้องใช้เวลาพลิกฟื้นสถานการณ์ไม่ ต่ำกว่า 2-3 ปีเป็นอย่างน้อย (เวลานั้น จาตุรนต์ พันภาวะ บ้านเลขที่ 111 ไปแล้ว) ซึ่งนี่คือสิ่งที่พรรคการเมือง ต้องมีจินตนาการ มองข้ามไปในอนาคต และสร้างรูปการสำหรับการต่อสู้ขึ้นมารองรับ แล้วพาไปในทิศทางนั้น เมื่อก่อนเวียดนามในยุคแรกๆมีโฮจิมินห์ เคลื่อนไหวเป็นผู้นำสูงสุด แต่ก็ยังมีฝ่ามวันดง และคนอื่นๆเป็นผู้นำร่วมต่อสู้ เรื่องอย่างนี้ ทักษิณ ชินวัตร ควรเริ่มคิดอย่างจริงจัง

เช่นเดียวกับองค์กรต่อสู้เพื่อ ประชาธิปไตยอย่าง นปช. และ/หรือองค์กรอื่นๆ ต้องคิดใหม่ทำใหม่ สรุปรื้อฟื้นผิดพลาดในอดีต เพื่อก้าวไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น ประชุมถกเถียงกันด้วยเหตุด้วยผลอย่างจริงจังในทุกภาคส่วน ผ่านการต่อสู้ที่เป็นจริง ทุกฝ่ายต่างได้รับบทเรียน เกิดกลุ่มก้อนกำลังพลที่หลากหลาย ซึ่งต้องคิดว่า จะสู้ต่อไปอย่างไรให้ได้ชัยชนะ จินตนาการถึงภาพอนาคต การนำ แกนนำ คณะนำ งานปิดลับ เปิดเผย ได้ดิน บนดิน รูปแบบการต่อสู้อันพลิกแพลงแตก ต่าง รูปแบบงานแนวร่วม คำชี้นำที่แนบต่างๆ ควรเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ กลั่นกรองอย่างดีด้วยรอบคอบโดยคณะนำ มิใช่จากบุคคลที่แสดงความเห็นโดยเสรี เคลื่อนไหวอย่างวีรชนเอกชน และอื่นๆอีกมากมาย

สี่ / เรื่อง "ทักษิณ ชินวัตร" ต้องบอกว่ารัฐบาลเผด็จการอำมาตย์ทุบทักษิณมา 4 ปี ทุบทำลายไม่สำเร็จ เข้าภักดีโบราณ "จันทน์หอม ยิ่งทุบยิ่งหอม" ทักษิณไม่หายไปจากความทรงจำของประชาชน และที่สำคัญ รัฐบาลไม่อาจทำให้ประชาชนเชื่อว่า ทักษิณเป็นคนชั่วร้ายได้ เหมือนกับที่เมื่อก่อนทำให้คนเกลียดชังคอมมิวนิสต์ รัฐบาลพยายามทำให้ทักษิณเป็นเหมือน คอมมิวนิสต์ในอดีต ด้วยข้อหา "ผู้ก่อการร้าย" แต่ประชาชนกลับคิดว่า ทักษิณถูกกลั่นแกล้ง ทักษิณถูกกระทำแบบสองมาตรฐาน ที่สุด ทักษิณกลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นไม่ว่าทักษิณจะอยู่ที่ ไหน จะไม่อยู่ หรือชื่อนี้หายไปจากโลก แต่การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยก็ยังคงดำรงอยู่

เมื่อทักษิณกลายเป็นส่วนหนึ่งของ ขบวนการต่อสู้ ปัญหาจึงอยู่ที่ "บทบาท" ที่ผ่านมา บทบาทในฐานะผู้ร่วมต่อสู้ นั้นชัดเจน แต่บทบาท "การนำ" ยังเป็นปัญหา ฝ่ายรัฐบาลปักใจเชื่อว่า ทักษิณนำการต่อสู้ แต่ขณะที่ทักษิณเองกลับปฏิเสธ ประเด็นนี้ ความจริงแห่งการเคลื่อนไหวต่อสู้เป็นเรื่องที่ทำทลายต่อการสำรวจทบทวนเป็นอย่างยิ่ง ต้องยอมรับว่าในส่วนของ นปช. มีอิสระเต็มที่ในการเคลื่อนไหว ตั้งแต่ช่วงแรกๆ จนถึง เหตุการณ์หน้าทำเนียบ เมษายน ปี 52 บทบาทการนำจะอยู่ที่ "สามเกลอ" เป็นตัวหลัก

หลังจากนั้นมีการขยายการนำ เพิ่มจำนวนแกนนำ มีการประชุมบ่อยครั้ง ในช่วงหนึ่งปีก่อนเคลื่อนไหวใหญ่ ที่ผ่านฟ้า และราชประสงค์ การเพิ่มแกนนำก็ไม่ได้ผ่านการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งโดยใคร ต่างมาโดยธรรมชาติของคนในขบวนการที่ทำงานต่อเนื่องกันมา มีบทบาทบนเวทีปราศรัย มีเวลาให้กับการทำงานเต็มที่ ร้อยรัดรวมตัวกันเข้ามาโดยสมัครใจ เมื่อไม่การแต่งตั้ง เลือกตั้ง ก็ไม่มีกฎระเบียบในการรับคนเข้าคนออก กรณีทำความผิดพลาดใดๆจึงไม่มีอำนาจไปถอดถอนใครออกจากแกนนำได้ บ่อยครั้งตกลงกันในที่ประชุมอย่างหนึ่ง แต่ออกไปปฏิบัติจริงกลับเป็นไปคนละทิศทางกับที่ประชุมมา

การประชุมทุกครั้ง ไม่มีคำชี้แนะชี้แนะอะไรจากทักษิณ การโฟนอินหรือวิดีโอลิงค์เข้ามาแต่ละครั้งไม่มีการกำหนดหัวข้อหรือประเด็น ทักษิณพูดได้โดยอิสระเสรี การสื่อสารถึงทักษิณเท่าที่ทราบเป็นการสื่อสารหลายทาง ใครก็โทรศัพท์คุยกับทักษิณได้ ทั้งนักการเมืองในส่วนของพรรค และแกนนำ นปช. ทุกระดับ รวมไปถึงทหารแดงโมและตำรวจมะเขือเทศ ปัญหาที่ตามมาก็คือ แล้วทักษิณจะเชื่อใคร โดยเฉพาะช่วงปลายหรือช่วงวิกฤติของการต่อสู้ ความขัดแย้งระหว่างแนวทางฮาร์ดคอร์

กับสันติวิธีเริ่มไม่ลงรอยกันชัดเจน ยิ่งขึ้น ส่งผลให้การต่อสู้เดินทางไปอย่างปั่นป่วน สับสน ไร้การควบคุม

ไม่ว่าจะอย่างไร ทักษิณ ชินวัตร ได้กลายเป็น "สัญลักษณ์ประชาธิปไตย" ของสังคมเสื้อแดงไปแล้ว และในความเป็นจริงก็ได้พิสูจน์ให้ยอมรับโดยไม่ต้องคัดเลือก ท่ามกลางสถานการณ์ต่อสู้ ให้เป็นหนึ่งในคณะนำสูงสุดอย่าง ไม่ต้องสงสัย ในการต่อสู้ครั้งต่อไปจึงน่าจะพิจารณาว่า ทักษิณคือแนวร่วมซึ่งต้องมีที่อยู่ที่ยืนและมีบทบาทที่แจ่มชัด เมื่อพวกเขาก้าวพ้น "ผู้ก่อการร้าย" ไปได้แล้ว ก็จะเหลือสถานะต่อไปเพียงประการเดียวคือ "ผู้กอบกู้ประเทศชาติพันวิฤตสุตวิไล" เท่านั้น

ห้า / ภาพทั้งหมดที่ลำดับมาในสี่ข้อสะท้อนให้เห็นอะไร และเรียกร้องให้เกิดอะไร คำตอบมีดังนี้

หนึ่งคือสะท้อนให้เห็นลักษณะไร้การจัดตั้ง ไม่มีระเบียบวินัย และไร้การนำที่มีรูปการอย่างแท้จริง สองสะท้อนให้เห็นความไม่พร้อมขององค์กรฯ ที่ยังไม่เข้มแข็งพอจะยกระดับการต่อสู้ สามคือเรียกร้องให้เกิดองค์กร ประชาธิปไตย เกิดแนวร่วมประชาธิปไตยที่มีรูปการสี่เรียกร้องให้เกิดคณะผู้นำสูง สุดในการต่อสู้ที่ชัดเจน

ห้าถึงเวลาหรือยังที่จะจัดตั้ง "คณะกรรมการประสานงานกำลังรักชาติ รักประชาธิปไตย" เคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับลักษณะพิเศษของสังคมไทย ทั้งก่อนและหลังการยกเลิก พรก.ฉุกเฉิน ทักษิณต้องจัดวางตนเองไว้ใน ขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยให้เหมาะสม อย่างไรจึงเหมาะสมเป็นเรื่องต้องช่วยกันคิด

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล วิพากษ์ตรงๆว่า การต่อสู้ที่ผ่านมา ไม่แสดงให้เห็นลักษณะ "การมีสุขภาพดี" (healthy) ของขบวนการแต่อย่างใด ดังนี้

"การพ่ายแพ้ครั้งหลังสุดนี้ เป็นการพ่ายแพ้ที่รุนแรง และเสียหายอย่างมาก (เฉพาะเรื่องชีวิตคนเรื่องเดียวกับประเมินค่าไม่ได้) โดยไม่เพียงแต่ไม่ได้อะไรเพิ่ม ขึ้น (วันยุบสภาตามที่เรียกร้อง) แต่ยังเสียหายในแง่กลไกต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น อิกมหาศาล (ทีวี วิทยุ สิ่งพิมพ์)

ถ้าพ่ายแพ้ และเสียหายถึงขั้นนี้ แล้วยังไม่สามารถ "ก่อให้เกิด" (generate) การอภิปราย แสวงหาสรุป ในแง่ความผิดพลาด ในแง่แนวทาง ทิศทาง ไปถึงในแง่บุคคลากรอีก (คือยังคงอัปจนในเรื่องเหล่านี้อีก เช่นที่ผ่านมา)"

ต้องถือเป็นเรื่องผิดปกติ

คนเสื้อแดงควรต้องเปิดใจให้กว้าง น้อมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ จากมิตรและแนวร่วม เพื่อปรับ
 ขบวนการต่อสู้ให้เข้มแข็งขึ้น ทั้งต้องรู้ว่า เราสู้กับคู่ต่อสู้ที่ไม่ธรรม ดา จะมทุทะลุดัน หัวชนฝา ไร้
 เดียงสา ต่อไปอีกไม่ได้อย่างเด็ดขาด อีกสองทศวรรษ ราว 22 ปี ก็จะได้ถึงหนึ่ง 100 ปีแห่งการต่อสู้
 เพื่อประชาธิปไตยแล้ว เราจะชนะได้อย่างไร ชนะก่อนร้อยปีไหม เป็นเรื่องที่ต้องร่วมกันคิดอ่าน
 อย่างจริงจัง

ดูแลตัวเอง ดูแลกันและกันให้ดี ถนอมรักษาชีวิต ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน อย่าทำลายทำร้าย
 กันเอง นี่คือการสรุปบทเรียนเพื่อก้าวเดินไปข้างหน้า เรายังคงต้อง "สู้ พ่ายแพ้ สู้ใหม่ พ่ายแพ้ สู้
 ใหม่ จนกว่าชัยชนะจะได้มา" ขอให้ทุกท่านโชคดี เดินทางสร้างประชาธิปไตยที่แท้ จริงต่อไป สวัสดิ์.

บันทึกนี้เขียนเสร็จวันที่ 6 กรกฎาคม 2553 (แก้ไขปรับปรุงเผยแพร่ 11 กรกฎาคม)

<http://www.facebook.com/home.php?sk=h#!/notes/visa-khanthap/banthuk-khxng-wi-sa-khay-thaph-chbab-thi-3-naewthang-kar-txsu-khxng-khbwnkar-pra/139489182743632>

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกของ วิสา คัญทัพ (ฉบับที่ 4)

เรื่อง "ว่าด้วยการนำ เหนือตู้คอนเทนเนอร์ หลังเวทีราชประสงค์"

วันนั้น - เราปลุกต้นมะนาว
หวังได้ลูกมะนาวตั้งมั่นหมาย
ลงทุนลงแรงไปมากมาย
สุดท้ายได้ลูกมะนาวสนใจปอง
ได้ลูกมะนาวแล้วไม่เอา
หลงลืมไปหรือเปล่าหนอเจ้าของ
จะเอาส้มโอใหญ่ใจลำพอง
ย่อนไต่ร่ตรงหวนคิออนิจจา

ก่อน เริ่มบันทึกฉบับที่ 4 ขอคุยให้เข้าใจ เรื่องตู้คอนเทนเนอร์หลังเวทีราชประสงค์ว่า มันคือตู้สำหรับให้แกนนำใช้เป็นทีประชุม จุดคนแบบเบียดเสียดกันได้ราวยี่สิบกว่าคน เราประชุมกันที่นี่ ตกลงกันตรงนี้ ลงมติดกันที่นี่ แล้วปฏิบัติการตามนี้หรือไม่ นั่นคือประเด็นที่จะได้พูดคุยกันต่อไป ในระยะแรกๆที่ย้ายมาเวทีราชประสงค์ใหม่ๆ ไม่มีการประชุมแกนนำใครคิดอะไรได้ก็ให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชนไปอย่างค่อนข้างไม่ เป็นระบบ จนเมื่อเห็นควรร่วมกันว่าควรมีการประชุมแกนนำ เหมือนที่เราเคยประชุมกันต่อเนื่องมาตลอดแบบที่อิมทีเรียลเวิลด์ ลาดพร้าว และหลังเวทีที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ หน้าที่หาตู้คอนเทนเนอร์จึงตกไปอยู่ที่ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ ในฐานะที่เป็นเลขานุการ นปช. ในช่วงวิกฤติ

การประชุมในตู้ คอนเทนเนอร์ นักข่าวให้ความสำคัญมาก เพราะประชุมเสร็จช่วงบ่าย จะต้องแถลงข่าวให้นักข่าวในช่วงราวสี่ห้าโมงเย็น จะมีประเด็นเคลื่อนไหวไปที่ไหน อย่างไร นักข่าวจะให้ความสนใจ นำแปลกที่ยิ่งวิกฤติมาก ประชุมเสร็จ ความลับก็ไม่ใช่ความลับ นักข่าวรู้สาระสำคัญ ลึกซึ้งมากกว่าที่แกนนำแถลงเสียอีก ใครเป็นประชาสัมพันธ์นอกจัดตั้ง ในหมู่พวกเราอย่าอุมรู้กันดี

การ นำในทางยุทธวิธีเพื่อกดดันให้รัฐบาลรับฟังและยอมเจรจากับผู้ชุมนุมเป็น เรื่องที่คิดค้น ออกแบบกันโดยแกนนำและความเห็นบางส่วนจากผู้เข้าร่วมชุมนุมโดยปกติอยู่แล้ว เป็นต้นว่า การ สละเลือดเป็นบัพทลี นำไปราดที่ประตูทางเข้าทำเนียบรัฐบาล และพรรคประชาธิปัตย์ การนำ โลหิตของนักสู้เพื่อประชาธิปไตยมาจารึกเป็นบทกวี การเคลื่อนไหวเดินขบวนไปที่ต่างๆ และอื่นๆ

อีกมากมาย แต่การชุมนุมยึดเยื่อเป็นแรมเดือนเป็นเรื่องไม่ง่ายที่จะหามาตรการมากดดันรัฐบาลที่ต่อต้านไม่ฟังเสียงประชาชนได้ทุกวัน ไม่มีเคลื่อนไหวสำคัญอะไรมวลชนบางส่วนก็ไม่อยากเข้าร่วม แค่ฟังการปราศรัยไม่มีมาตรการกดดันทำให้เกิดความรู้สึกห่อเหี่ยวสิ้นหวัง ความแรงโดยสภาพการณ์ของการชุมนุมที่ยากลำบากกว่าแดดตากฝน เคียดแค้นชิงชังดำรงอยู่ในตัวตนของมัน อยู่แล้ว มวลชนในตอนนี้เพิ่มอุดมภูมิความรุนแรงได้ทุกขณะจากทั้งการทุบปลุกเร้าและ การต่อสู้ที่เป็นจริง

พูดถึง "การนำในทางยุทธศาสตร์" ต้องยอมรับความจริงว่า ก่อนการนัดชุมนุมใหญ่ครั้งนี้ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ร่วมประชุมกันอย่างเคร่งเครียดและจริงจัง ตกเถียงกันรอบด้าน หลายครั้งหลายหน หลายวัน เพื่อกำหนดทิศทางที่จะเดินต่อไปให้แจ่มชัด โดยสรุปบทเรียนสำคัญจากการเคลื่อนไหวหน้าทำเนียบรัฐบาลคราวก่อน เมื่อเมษายนปี 52 ว่า เป้าหมายโค่นอำมาตย์คราวนั้นไกลไป เป็นไปได้อยาก เกิดผลได้แค่ "ให้การศึกษามวลชน" ไม่ก่อผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆทางการปฏิบัติ

สิ่งที่เรียก ร้อง เรื่องโค่นอำมาตย์ ไม่สอดคล้องกับสภาพงานการต่อสู้ที่เป็นจริงตามวิถีแห่งระบอบประชาธิปไตยที่มีพรรคเพื่อไทยเป็นแนวร่วมดำเนินงานในระบบรัฐสภา เป้าหมายการต่อสู้ครั้งใหม่จะกำหนดเลื่อนลอยเหมือนเดิมไม่ได้ ต้องเรียกร้องให้เกิดผลที่สามารถปฏิบัติให้เป็นจริงได้ ทั้งสามารถสามัคคีและรวมความเห็นด้วยของมวลชนคนทั่วไปอย่างกว้างขวาง ไม่เฉพาะคนเสื้อแดงสร้าง "รายรับ"ทางการเมืองที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้

เพราะฉะนั้น เป้า "ยุบสภา" จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้พรรคประชาธิปัตย์พ้นสภาพจากรัฐบาลไปโดยเร็วที่สุด เปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งใหม่ และพรรคเพื่อไทยเป็นรัฐบาล ขณะเดียวกันก็สร้างความเข้มแข็งและการขยายตัวขององค์กรมวลชน นปช.แดงทั้งแผ่นดินเพื่อปกป้อง รักษา และพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

ใน การดำเนินการด้านงานโรงเรียน นปช. ได้ให้การศึกษาแก่คนเสื้อแดงถึงความเป็นอิสระของ นปช.อย่างแจ่มชัด ว่า นปช.ไม่ใช่พรรคเพื่อไทย การขึ้นนำบังคับบัญชาต้องแยกออกจากกัน ไม่มีใครควบคุมใคร หากเป็นแนวร่วมกันบนเส้นทางประชาธิปไตย เป็น "สองขาสองแขน" อาจมีคนของพรรคบางคนยืนควบอยู่ทั้งสองฟากฝั่งก็ไม่ใช่ไร เพราะ นปช.ยึดถือการนำรวมหมู่

เราคิดล่วงหน้ากันไว้แล้วว่า ถ้าได้ชัยชนะ เมื่อรัฐบาลยอม "ยุบสภา" เราจะกลับไปรุกแรงเรื่องโรงเรียน นปช.อย่างเอาการเอางานต่อไป ขณะเดียวกันพรรคเพื่อไทยก็เดินทางหาเสียงคู่ขนานกัน

ไปกับขบวนพลเสื้อแดง ที่ชัดเจนก็คือ นปช. เรียกร้องประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นี่คือเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่ นปช. ประชุมสรุปผลว่าจะเดินไปตามนี้

สุดท้าย สิ่งสำคัญที่สุดที่ย้ำกันหนักแน่นตลอดมาก็คือ "สันติวิธี" สันติวิธีที่แท้จริงเท่านั้นที่จะทำให้เราได้ชัยชนะในการชุมนุมใหญ่ครั้งนี้ แต่ทว่าเค้าลางของความรุนแรงก็ล่องล้ากรายเข้ามาในขบวนการของ นปช. ตลอด ผ่านเงาตะมึนของบางคนและบางองค์กร มิโยว่าจะปิดป้องและเดินหลีกเลี่ยงไปอย่างไรก็มิสามารถหลุดพ้น การหัวพันดังกล่าวแอบแฝงหลบเร้น และเปิดเผยโจ่งแจ้งมาตั้งแต่ต้น จนระยะท้ายๆของการชุมนุมถึงขั้นจะปลด "สามเกลอ" ออกจากแกนนำ ตั้งฝ่ายฮาร์ดคอร์ขึ้นเป็นแทน ดังข่าวที่ปรากฏออกมา ประเด็นความรุนแรงเป็นเรื่องที่น่าค้นคว้ามั่นต่อไปทั้งเบื้องต้นเบื้องลึก รวมทั้ง เบื้องหลังการปลิดชีวิตสังหารแกนนำทุกสีเสื้อว่าแท้จริงมาจากบัญชาการของผู้ใด

ว่าด้วยปัญหาการนำการต่อสู้โดยภาพรวม ขออนุญาตขึ้นหัวข้อแบบนี้ เพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ เพราะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญยิ่งยวด สำหรับขบวนการประชาธิปไตยที่จะเคลื่อนรุดหน้าต่อไป อันที่จริง ประเด็นนี้เขียนยาก คนกลัวเปลืองตัวเขามากไม่เขียนไม่พูดกัน แต่ทว่าด้วยจิตใจแห่งรักและห่วงใยเยี่ยงมิตรสหายที่ดี เห็นทีต้องยอมเปลืองตัว

ผู้นำขบวนการประชาธิปไตยที่ทรง อิทธิพลอย่างแท้จริงวันนี้ต้องยอมรับว่าเป็น ดร.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ว่าจะพิจารณาจากด้านไหน ด้านเป็นฝ่ายกระทำ หรือฝ่ายถูกกระทำ

ด้าน เป็นฝ่ายกระทำเช่น เป็นอดีตนายกรัฐมนตรีที่มีประชาชนรักใคร่ชื่นชมนิยมยกย่องมากที่สุด เป็นผู้ทรงอิทธิพลและเจ้าของพรรคตัวจริงตั้งแต่ไทยรักไทยมาจนถึงเพื่อไทยใน ปัจจุบัน ใครที่ไม่ยอมรับ และไม่เอาด้วยก็ต้องออกไปอย่าง เนวิน ชิดชอบ เป็นต้น เป็นผู้ที่แกนนำ นปช. ต้องรับฟัง บางส่วนอาจอยู่ในฐานะต้องเชื่อและรับไปปฏิบัติ บางส่วนฟังแต่สามารถคิดและเห็นต่างได้

มองในฐานะที่เป็นฝ่าย ถูกกระทำบ้าง ท่านทักษิณถูกกล่าวหาโดยตรงอยู่แล้ว ทั้งจากชนชั้นสูงเหล่าอำมาตย์ ตลอดจนรวมถึงรัฐบาลประชาธิปไตยและพลพรรคว่าเขาคือ "ผู้นำคนเสื้อแดง" ทุกความผิดและข้อกล่าวหาสารพัดจึงลงตรงไปที่ทักษิณทั้งหมด สื่อมวลชนภายใต้การกำกับของรัฐโฆษณาปาวร้อง ใส่ร้ายป้ายสี โจมตีทักษิณในทุกกรณี แม้กกล่าวหาในทางลบ แต่เมื่อรัฐบาลสมุนอำมาตย์ก้าวมาโดยวิธียึดอำนาจรัฐประหาร ผลก็กลับเป็นตรงกันข้ามที่ผู้ก่อการร้ายในสายตาของ

พวกเขากลายเป็น "ผู้นำขบวนการประชาธิปไตยไทย" ในสายตาสากลและสายตาคนไทยผู้รักความเป็นธรรมบางส่วน

1. ปัญหาอยู่ที่ว่า ขอบเขตและรัศมีมีการนำของทักษิณตีวงพื้นที่ของเธอออกไปมากน้อยแค่ไหน ในทางเป็นจริง บทบาทการนำในพรรคเพื่อไทย ใน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ในองค์กรแนวร่วมทั่วไป อื่นๆ รัศมีดังกล่าวมีฐานะกำหนดให้เขาสามารถทำได้ในชั้น "เสนอความคิดเห็น" หรือ "บังคับบัญชาสั่งการ" ให้ทำตามนี้ หากพิจารณาตามมิตินี้ คงมีคำตอบสำหรับพรรคเพื่อไทยไปแล้วว่า บังคับบัญชาสั่งการโดยใคร แต่ ในส่วนของแกนนำ นปช.ต้องพิจารณาบุคคลชนิดตรวจสอบตัวต่อตัว ซึ่งเห็นว่าผู้ที่ไม่ยืนทางซ้ายอีกข้างไปไว้กับพรรคเพื่อไทยภายใต้เงื้อมเงา ของทักษิณนั้น น่าจะเป็น "เสียงส่วนน้อย" ขยายความว่า "เสียงส่วนน้อย" ดังกล่าวบางคนลงสถานีบางซื่อ บางคนเดินทางต่อไปแล้วแต่เหตุผลส่วนตัวของแต่ละคน เราปฏิเสธไม่ได้ว่าหลังรัฐประหารปี 2549 ขบวนการประชาธิปไตยเติบโตขึ้นด้านหลัก เพราะมี ทักษิณ ชินวัตร และพรรคการเมืองของเขา เข้าร่วมต่อสู้อย่างเอาจริงเอาจัง ดังนั้นปัญหาการนำจึงจำเป็นต้องช่วยกันสังเคราะห์ เพื่อการก้าวต่อไปให้ได้ประโยชน์

2. ปัญหาอยู่ที่ว่า ก่อนและหลังการถูกรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มีการทบทวนความผิดพลาดในการนำอันใดบ้างหรือไม่ มีการรับฟังคำเตือนอันปรารถนาดีของมิตรของสหาย ไม่ว่าจะในหรือนอกประเทศหรือไม่อย่างไรบ้าง ทบทวนการไว้วางใจคนผิด ทบทวนการไม่ไว้วางใจคนที่ควรไว้วางใจ ทบทวนการจำแนกมิตรศัตรู ทบทวนการประเมินความสามารถของบุคคลรอบข้าง ใครควรทำงานใด ได้หรือไม่ได้อย่างไร ทบทวน และทบทวนอีกหลายหลากเรื่องราว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทบทวนประวัติศาสตร์การต่อสู้ของมิตรประเทศทั่วโลกที่อุดมสมบูรณ์บทเรียนใน การต่อสู้กับอำมาตย์ฟาสซิสต์ทั้งปวง ถอดถอนบทเรียนจากเขา เพราะนี่คือการต่อสู้ในเรื่องเก่าๆ ที่หลายคนมีประสบการณ์มาก่อนแล้ว เว้นไว้เสียแต่ว่าเรื่องงานบริหารจัดการสมัยใหม่อันเป็นความสามารถเฉพาะที่ หาใครเทียบเทียมท่านทักษิณได้ยากเต็มที

3. ปัญหาอยู่ที่ว่า จะเดินต่อไปอย่างไร ขณะที่ฝ่าเท้าของประเทศไทยใหญ่ขนาดนี้ จำเป็นต้องตัดรองเท้าขนาดที่พอดีกับ "ดินไทย" แม้หลงผิดไป "ตัดดินให้เข้ากับเกือก" ดังโบราณว่า ความพลาดผิดก็จะปรากฏชัดแล้วซ้ำเล่ามิหยุดหย่อน เป็นเรื่องที่ต้องขบคิดอย่างจริงจัง

ผู้ใหญ่ผู้มีประสบการณ์ การต่อสู้กอบกู้บ้านเมืองอย่างเข้มข้นท่านหนึ่ง กล่าวสรุปเหตุการณ์ พฤษภาคม 2553 ที่ผ่านมา เป็นความอุปมาอุปมัยอย่างแหลมคมว่า

"เราปลูกต้นมะนาว ก็ต้องได้ลูกมะนาว ได้แล้ว กลับไม่เอา จะไปเอาผลส้มโอ"

คำ ตามก็คือว่า ปลูกต้นมะนาวจะได้ส้มโอหรือ คำตามก็คือว่า ต้องการ "บุบสลา" จะได้ผลอันใดที่ไกลไปกว่านี้อีกเล่า เป็นเรื่องที่ต้องทบทวนอย่างยิ่ง ทบทวนอย่างจริงจัง ทบทวนอย่างมีสติ ทบทวนด้วยความเมตตา กรุณา และปราณี

4. ปัญหาอยู่ที่ว่า ผู้นำขบวนการประชาธิปไตยอย่าง ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในวันเวลาที่ยากลำบาก จะดำรงรักษา "บทบาทอันทรงอิทธิพลอย่างสูง" ให้เคลื่อนไหวเกิดประโยชน์อย่างงดงามต่อไปได้อย่างไร เมื่อต้องเคลื่อนไหวอยู่ต่างประเทศ และถูกปฏิเสธจากอำนาจมืดอำมหิตสาหัสถึงเพียงนี้ แล้วในประเทศจะเคลื่อนไหวไปให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร ให้ใครเป็นคนนำทาง ใครที่มีภาพลักษณ์เป็น "ผู้นำขบวนการประชาธิปไตย" อันเป็นที่ยอมรับของผู้คนทั่วไปทั้งในประเทศและสากล สามัคคีกันได้กว้างขวาง มีเกียรติประวัติการต่อสู้ มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย มีวิสัยทัศน์คุณวุฒิอันเหมาะสม ไม่ใช่ข้าราชการเมืองที่คิดแต่ผลประโยชน์ทางการเมืองแบบรายวัน ต้องก้าวพ้นความเป็นส่วนตัว และก้าวข้ามการเมืองแบบผลประโยชน์ เพราะวันนี้การเมืองเป็นเรื่องของอุดมการณ์ประชาธิปไตย ชีวิตเลือดเนื้อของประชาชนที่เสียไป ต้องการคำตอบของผู้นำขบวนการในเรื่องเหล่านี้

นักการเมืองที่ นับตัวเลขเงินในกระเป๋า ไม่ใช่ผู้นำขบวนการต่อสู้ที่จะสามารถนำท่านทักษิณกลับประเทศไทยได้ ผ่านการสู้รบยาวนานกว่าสี่ปี ถึงวันนี้ท่านทักษิณควรต้องรับฟังความคิดเห็นจากมิตรร่วมรบคนอื่นๆ บ้าง นอกเหนือจากการฟังในแบบ "ลูกน้องกับหัวหน้า" (บันทึกฉบับที่ 3 ผู้เขียนเคยยกตัวอย่างชื่ออย่าง จาตุรนต์ ฉายแสง แต่ในความเป็นจริงอาจมีท่านอื่นๆอีกซึ่งเราต้องช่วยกันคิด) งานของท่านทักษิณในครั้งนี้อาจยุ่งยากซับซ้อนไม่แพ้งานของเนลสัน แมนเดลา แห่งแอฟริกาได้

5. ปัญหาอยู่ที่ว่า การนำของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้สิ้นสุดความเป็นเอกภาพแห่งการนำรวมหมู่อย่างแท้จริง ณ.วันที่ 10 พฤษภาคม 2553 สิ้นสุดลงพร้อมกับการขอลงสถานีบางชื่อของประธาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน วีระ มุสิกพงศ์ และตามมาในวันที่ 11 พฤษภาคม ด้วยการลงสถานีเดียวกันของประธานที่เพ็ลซาแนล อติศร เทียงเกษ จน ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ พุดที่เล่นที่จริงว่า ไปแล้วทั้งสองประธาน (รวมทั้งผู้เขียนและไพจิตร อักษรณรงค์) เหตุผลก็คือ เมื่อเห็นว่า เรามาปลูกต้นมะนาว และได้ลูกมะนาวแล้ว จะไปเอาส้มโอได้อย่างไรนั่นเอง ความรุนแรงไม่ว่าจะเกิดจากฝ่ายใดก็ตาม

กำลังย่างกรายเข้ามาอย่างควบคุมไม่ได้ ซึ่งไม่ใช่แนวทางสันติวิธีของ นปช. ดังที่ได้กำชับกันหนักแน่นมาตั้งแต่แรก

อดิศร เพียงเกษ ประารภว่า เขาขอถอนคันเร่ง ไปเหยียบเบรคเหยียบคลัชเพื่อจะถ่วงรั้งให้รถทั้งคันรู้สึกตัวบ้างว่าควรหยุด ความไม่เป็นเอกภาพของแกนนำแจ่มชัดตั้งแต่วันนั้น

6. ปัญหาอยู่ที่ว่า ข้อมูลที่ได้รับ มาจากไหน เหตุผลอะไรที่ทำให้เชื่อถือ ว่าถ้ายึดเยื้อต่อไปแล้วจะได้เกินกว่าลูกมะนาว แน่นอนหากข้อมูลผิด การตัดสินใจก็ยอมพลาด นี่เป็นบทเรียนอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้แพ้ศึกครั้งนี้ เรายังมิได้แพ้สงคราม สงครามยังดำเนินต่อไป เพียงเราแพ้ศึกราชประสงค์ เสียหายไม่น้อย แต่ต้องสรุปและถอดถอนบทเรียน จะเดินทางไปเรื่อยโดยไม่สรุปข้ออ่อนของตัวเองมิได้เป็นอันขาด ที่แล้วมา ท่านทักษิณ ชินวัตร อาจคิดว่าไม่มีใครกล้าทำรัฐประหาร แต่แล้วก็โดนรัฐประหาร อาจคิดว่าคนใกล้ชิดที่ให้ยศให้ตำแหน่งเป็นมิตรที่ดี แพ้แล้วกลายเป็นมิตรของเปรม ถึงเวลาก็ดอนยวง ถึงเวลาก็กินหัวไปทำตามคำสั่ง พล.อ.เปรม พวกเขาล้วนซ่อนอยู่ในเรามากมาย เหลือเกิน และจนถึงวันนี้ก็มิรู้ว่า ยังมีพวกเขาในพวกเราอยู่อีกหรือไม่ นาวีเคราะห์ว่า ทำไมคิดเห็นเหมือนเราอยู่ดี? สั่งคำเดียวก็เปลี่ยนใจ

ที่ กล่าวมาทั้งหมดล้วนมาจากความปรารถนาดี รักและหวังโยอย่างจริงใจ วันนี้องค์กรมวลชน "คนเสื้อแดง" เกิดขึ้นมากมายหลากหลาย คิดค้นรูปแบบและวิธีการต่อสู้ตามเงื่อนไขและสภาพการณ์ต่างๆ เฉพาะตนอย่างอิสระ แสดงให้รัฐบาลของอำมาตย์และชนชั้นสูงมองเห็นแล้วว่า

พวก เขามีอาจหยุดขบวนการด้านธรรมของประชาชนลงได้ ครอบโคที่เขาส่งสร้างสังคมธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง... ไม่มี นปช. ไม่มีแกนนำ ประชาชนก็สามารถนำพาการต่อสู้ต่อไปได้ และมีชัยชนะยตัวจากเล็กไปสู่อใหญ่ หากแต่ขยายตัวจากใหญ่อยู่แล้ว ให้มหาศาลยิ่งๆขึ้นไปอีก... ไม่มี นปช. ก็สามารถมีองค์กรอื่นๆอีกหลากหลาย ทว่าองค์กรจะเติบโตหรือไม่ยอมอยู่ที่แนวทาง ตลอดจนยุทธศาสตร์และยุทธวิธี จะถูกต้องสอดคล้องกับสภาพภววิสัยแห่งการต่อสู้หรือไม่...

ในทางกลับกัน แม้มีมวลชนตื่นตัวก้าวหน้ามากมาย แต่ไร้ผู้นำ ไร้การนำพาอันถูกต้อง ชัยชนะแห่งประชาชนก็ยากจะบังเกิด

จะเอาอย่างไรกับดำเนินการกันเกิด ปล่อยไปอย่างที่เป็นอยู่น่าสงสารผู้ไร้อิสรภาพยิ่งนัก

สุดท้ายขอจบบันทึกฉบับที่ 4 ด้วยข้อสรุป "ว่าด้วยผู้นำ" ของนักสู้เพื่อสังคมนิยม เนลสัน แมนเดลา

ดังนี้ "ผู้นำที่ดี ไม่จำเป็นต้องแสดงความคิดเห็น.... แล้วสั่งการให้คนอื่นทำตาม เขาจะฟัง สรุปประเด็น

หาวิธีรวบรวมแนวคิดเข้าด้วยกัน ผลักดันให้ทุกคนลงมือกระทำการ"

และสุดท้ายของ เจ.เอ็น.สิงห์ นักต่อสู้เพื่อเสรีภาพชาวอินเดีย

"สันติวิธีไม่ได้ทำให้เราล้มเหลว เป็นพวกเราต่างหากที่ทำให้สันติวิธีล้มเหลว"

บันทึกฉบับนี้เขียนปรับปรุงแก้ไขเสร็จ 10 สิงหาคม 2553

http://www.facebook.com/?ref=home#!/note.php?note_id=147279968631220

August 11, 2010

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2525 สถานที่เกิด จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2548 และปัจจุบัน กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย